قۇرئاندىكى قىسسىلەر

www.ziyouz.com

سەمەك خالق ئەپەندى

قولوا قولا سديدا

www.alma.cn

مۇھەممەد ئەھمەد زەئىد مولالا (سۈرىيە)

قۇرئاندىكى قىسسەلەر

تەرجىمە قىلغۇچى: داۋۇت غازى

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

www.alma.cn

图书在版编目(CIP)数据

《古兰经》的故事：维吾尔文/穆罕默德·艾·再·穆拉 著—2版. 乌鲁木齐：新疆人民出版社，2000.7（2007.12 重印）
ISBN 978—7—228—00917—6

Ⅰ.古… Ⅱ.穆… Ⅲ.古兰经—通俗读物—维吾尔语（中国少数民族语言）Ⅳ.B961—49

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2000)第 30769 号

编　　著	穆罕默德·艾·再·穆拉
译　　者	达吾提·哈孜
责任编辑	艾合买提·伊明
责任校对	阿达来提·买合苏提　阿孜古丽·克里木
封面设计	艾克白尔·萨力
出版发行	新疆人民出版社
地　　址	乌鲁木齐市解放南路 348 号
电　　话	0991—2827472
邮　　编	830001
经　　销	新疆维吾尔自治区新华书店
印　　刷	新疆新华印刷厂
开　　本	880×1230 毫米　1/32
印　　张	16
版　　次	2000 年 7 月第 2 版
印　　次	2007 年 12 月第 2 次印刷
印　　数	5001—10000
定　　价	32.00 元

www.alma.cn

مۇھەررىردىن

ئىسلام دىنىنىڭ ئەڭ مۇقەددەس كىتابى «قۇرئان» ئەرەب ئەدەبىياتى تارىخىدا كىتابلاشتۇرۇلغان تۇنجى يازما ئەسەر ھېسابلىنىدۇ. ئۇ تارىخ، ئەدەبىيات، ئۆرپ ـ ئادەت، شەرىئەت ئەھكاملىرى ۋە دىنىي قائىدە قاتارلىق مول مەزمۇنلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغان؛ تىلى گۈزەل، نەپىس؛ ئوقۇلۇشى جاراڭلىق، قاپىيىلىك، تۈزۈلۈشىمۇ ئۆزگىچە.

«قۇرئان»دا جەمئىي بىر يۈز ئون تۆت پارە سۈرە بار. مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ۋاپات بولغاندىن كېيىن، بۇ سۈرىلەر شۇ چاغدا خاتىرە پىزىشقا مەسئۇل بولغان تۇنجى خەلىپە ئەبۇبەكرنىڭ رىياسەتچىلىكىدە رەتلەپ چىقىلغان، كېيىن يەنە ئۈچىنچى خەلىپە ئوسمان تەرىپىدىن كۆچۈرۈپ كىتاب قىلىنىپ ھازىرغىچە تارقىلىپ كەلگەن.

«قۇرئان»دا ئەينى چاغدىكى كىشىلەرنىڭ ئىنسانلارنىڭ پەيدا بولۇش ۋە تەرەققىي قىلىش يوللىرىغا بولغان تونۇشلىرى ئىپادىلەنگەن، مۇشرىكلارنى بويسۇندۇرۇش يولىدىكى جىھادنىڭ ئۆتمۈشى تەپسىلىي بايان قىلىنغان. قۇرئاندىكى قىسسەلەرنىڭ تۈرمۇش پۈرىقى قويۇق، مەزمۇنى مول. ئۇ دىنىي جەھەتتە قىممەتكە ئىگە بولۇپلا قالماستىن، يەنە ئەدەبىيات ۋە تارىخ جەھەتتىمۇ قىممەتكە ئىگە. ئۇ زامان ـ زامانلاردىن بۇيان مۇسۇلمانلارنىڭ ئىدىيىسى، تىلى، قائىدە ـ يوسۇنى ۋە مەدەنىيىتىگە تەسىر كۆرسىتىپ كەلدى. تاكى بۈگۈنكى كۈنگىچە ئەرەب دۇنياسىنىڭ ئىچى ۋە سىرتىدىكى ئەدىبلەر ئۇنىڭدىن ئۈزلۈكسىز تۇرده ئوزۇق ئېلىپ كەلدى. پاكىتلار ئىسپاتلاپ تۇرۇپتۇكى، قۇرئاندىكى قىسسەلەر ئىنسانىيەت مەدەنىيىتىنىڭ قىممەتلىك مىراسلىرىنىڭ بىر قىسمى بولۇش سۈپىتى بىلەن، شۇ

كەمگىچە ئۆزىنىڭ ناھايىتى يۇقىرى قىممىتى ۋە كىشىنى مەپتۇن قىلارلىق سېھرىي كۈچىنى ساقلاپ كەلمەكتە .

«قۇرئاندىكى قىسسەلەر»نامىلىق بۇ كىتابنىڭ خەنزۇچە نۇسخىسى دەمەشق - بېيروت ئۇمەييە نەشرىياتىنىڭ 1973 - يىلىدىكى نەشرىدىن تەرجىمە قىلىنغان . بىز كىتابخانىلىرىمىزنىڭ ئىسلام ئەللىرىنىڭ جۇملىدىن ئەدەبىياتىنىڭ تارىخىغا بولغان چۇشەنچىسىنى چوڭقۇرلىتىش مەقسىتىدە ، بۇ كىتابنى خەنزۇچىدىن ئۇيغۇرچىغا تەرجىمە قىلىپ ، 1986 - يىلى «دۇنيا ئەدەبىياتى» ژۇرنىلىدا تونۇشتۇرغانىدۇق . «قۇرئان»نىڭ ئۇيغۇرچە نۇسخىسى كىتابخانىلىرىمىز بىلەن يۇز كۆرۈشكەندىن كېيىن ، مەزكۇر كىتاب تەرجىمان يولداش داۋۇت غازى تەرىپىدىن «قۇرئان»نىڭ ئۇيغۇرچە نۇسخىسى ئاساسىدا بىر قۇر تەكشۈرۈلدى ، ئىسىم ، ئاتالغۇ ۋە بەزى سۆزلەر «قۇرئان» بويىچە بىرلىككە كەلتۈرۈلدى . كىتابتىكى بەزى جۇملىلەرنىڭ ئېلىنىشى ۋە كەينىدىنلا كېڭەيتىپ بېرىلگەن چۈشەندۈرۈشلىرىگە قارىغاندا ، نۇرغۇن جايلار ئەسلىي ئەرەبچە نۇسخىسىدا «قۇرئان» دىن ئېلىنغاندەك تۇرىدۇ . قولىمىزدا ئەسلىي كىتاب بولمىغاچقا ، بۇ جايلىرىنى بىرلىككە كەلتۈرۈشكە ئاجىزلىق قىلدۇق . شۇڭا ، بەزى سەۋەنلىك ھەتتا خاتالىقلارغىمۇ يول قويغان بولۇشىمىز مۇمكىن . بۇ تەرەپلىرىنى كىتابخانىلىرىمىزنىڭ ئەپۇ قىلىشىنى سورايمىز .

www.alma.cn

مۇندەرىجە

ئادەم ئەلەيھىسسالام 1
ئادەم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىككى ئوغلى 11
نۇھ ئەلەيھىسسالام 17
ھۇد ئەلەيھىسسالام 26
سالىھ ئەلەيھىسسالام 32
ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام 41
ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ۋە تىرىلدۇرۇشتىكى ئىسپات... 41
ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ دادىسىغا نەسىھەت قىلىشى... 44
ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ بۇتنى چېقىشى 46
ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئوتقا تاشلىنىشى 53
ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ۋە دۆت پادىشاھ نەمرۇد 55
ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ كىشىلەرنى ھىدايەت يولىغا
مېڭىشقا قايىل قىلىشى 57
ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام مىسىردا 59
ئىسمائىل ئەلەيھىسسالام..... 62
ئىسمائىل ئەلەيھىسسالامنىڭ دۇنياغا كېلىشى..... 62
زەمزەم بۇلىقى 65
ئىسمائىل ئەلەيھىسسالام ۋە قۇربان ھېيىت..... 67
ئىسمائىل ئەلەيھىسسالام ۋە جۇرھۇم قوۋمىدىكىلەر ... 70
كەبىنىڭ بىنا قىلىنىشى..... 73
لۇت ئەلەيھىسسالام 76
يەئقۇب ئەلەيھىسسالام..... 83
يۇسۇف ئەلەيھىسسالام..... 90
يۇسۇف ئەلەيھىسسالام دادىسى بىلەن ئاكىلىرى ئارىسىدا...90
يۇسۇف ئەلەيھىسسالام قۇدۇقتا 95

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام ۋە زۇلەيخا 99
يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ تۆھمەت بىلەن زىندانغا تاشلىنىشى..... 107
يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ زىنداندىن چىقىشى 111
يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ مىسىرغا ۋەزىر بولۇشى ... 116
جەم بولۇش 126
شۇئەيب ئەلەيھىسسالام 132
مۇسا ئەلەيھىسسالام 138
مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ دۇنياغا كېلىشى 138
مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ مىسىردىن چىقىپ كېتىشى... 141
مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ مەدىيەنگە بېرىشى 143
مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ۋەتىنگە قايتىپ كېلىشى ... 144
ئەلچى مۇسا ئەلەيھىسسالام 149
مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ مۆجىزىسى 154
پىرئەۋننىڭ تەرسالىقى 160
بەنى ئىسرائىلنىڭ مىسىردىن چىقىپ كېتىشى..... 165
مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەھدىسى 170
يولدىن ئېزىش 176
سىبرىق ئىنەك 178
مۇسا ئەلەيھىسسالام بىلەن خىزىر ئەلەيھىسسالام 180
قارۇن 188
تالۇت 196
تالۇت بىلەن داۋۇد ئەلەيھىسسالام..... 207
داۋۇد ئەلەيھىسسالام 213
داۋۇد ئەلەيھىسسالامنىڭ غاپىللىقى 213
شەنبىچىلەر 218
سۇلايمان ئەلەيھىسسالام 222
سۇلايمان ئەلەيھىسسالام ۋە ئايال پادىشاھ بىلقىس ... 222
سۇلايمان ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەقىل - پاراسىتى..... 227
سۇلايمان ئەلەيھىسسالام دادىسىنىڭ شاھلىق تەختىدە... 228

www.alima.cn

ئاللانىڭ بەنى ئىسرائىلنى جازالىشى 232
ئۈزەير ئەلەيھىسسالام 239
راست بىلەن يالغان ئوتتۇرىسىدىكى مۇنازىرە 243
باغنىڭ ئىگىسى 248
ئەيۇپ ئەلەيھىسسالام 253
يۇنۇس ئەلەيھىسسالام 263
زىكرىيا ئەلەيھىسسالام بىلەن يەھيا ئەلەيھىسسالام 269
بۇۋى مەريەم 275
ئىسا ئەلەيھىسسالام 280
ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ بالىلىق دەۋرى 280
ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ بېشارىتى 286
جەننەت تائامى 290
ئاخىرقى كۈن 295
قوش مۇڭگۈزلۈك پادىشاھ 302
ئەسھا بۇلكەھف 305
ئەسھا بۇلئۇخرۇد 312
قاينام 318
پىل قوشۇنى 321
بىلال 329
مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىسراسى 335
ھىجرەت قىلىش 340
تولۇن ئاي 354
تۆلەم توغرىسىدا ئاللانىڭ كايىشى 374
ئوھۇد 377
بەنى نەزىر قەبىلىسى 388
گۈرۈھلار 393
بوھتان چاپلانغانلار ھەققىدە 403
مۇناپىقلار 411
يامان ئادەمنىڭ يەتكۈزگەن خەۋىرى 418
غەلىبە ۋە پەر 421
[illegible] 421
بويسۇنۇنتى ، پەرىشتە 432

www.alme.cn

سۈلھىنىڭ بىكار قىلىنىشى 445
روشەن غەلىبە 455
سىغىنىش كۈنى 465
غالىبىيەت بىلەن مەغلۇبىيەت ئارىلىقىدا تۇرۇۋاتقان
مۇسۈلمانلار 465
قوشۇندىن قاچقان ئۇچ كىشى..... 471
كىشىلەرگە زىيانلىق مەسچىت..... 480
ئىلتىجا 484
تالاش - تارتىش..... 489
چەكلەش 493
زەينەپ بىنتى جەھىش 499

www.alma.cn

ئادەم ئەلەيھىسسالام

ئاللا ئىككى كۈن ئىچىدە زېمىننى ياراتتى . ئۇ زېمىن ئۈستىگە تاغلارنى پەيدا قىلدى ۋە زېمىنغا بەخت ـ سائادەت ئاتا قىلدى . ئاللا يەنە تۆت كۈن ئىچىدە بەندىلەرنىڭ تۇرمۇشىغا كېرەكلىك نازۇنېمەتلەرنى تەييىنلىدى . ئۇ پۈتۈنلەي تۆمان بىلەن قاپلانغان پايانسىز ئەرشتە تۇرۇپ ، زېمىن بىلەن ئاسمانغا :

— سىلەر ئىككىڭلار ، مەيلى خالاڭلار ياكى خالىماڭلار ، ئالدىمغا كېلىپ ئەمرىمگە قۇلاق سېلىڭلار ! — دەپ خىتاب قىلدى .

زېمىن بىلەن ئاسماندىن :

— بىز ھۇزۇرۇڭغا كېلىشنى خالايمىز ، — دەپ جاۋاب كەلدى .

ئاللا ئەرش كۈرسىدا ئولتۇردى . ئۇ كۈن بىلەن ئاينى ئۆز ئوقىدا مۇئەييەن ۋاقىت بويىچە ئايلىنىشقا بۇيرۇدى ، ئاندىن پەرىشتىلەرنى ياراتتى . پەرىشتىلەر ئاللاغا ھەمدۇسانا ئوقۇدى ، سەجدە قىلدى ۋە ساداقەتمەنلىك بىلەن ئېتىكاپتا تۇرۇپ ئىبادەت قىلدى .

ئاندىن ، ئاللا يەنە ئادەم ئەلەيھىسسالامنى ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىنى يارىتىپ ، ئۇنى زېمىندا تۇرۇشقا بۇيرۇماقچى بولدى . ئاللا پەرىشتىلەرگە شۇنداق دېدى : مەن شۇنداق بىر خىل ئىنسان يارىتايكى ، ئۇلار كەڭ زېمىندا تۇرۇپ ئەمگەك بىلەن تىرىكچىلىك قىلسۇن ، زىرائەت ـ ئۆسۈملۈكلەردىن نېمەتلەر تېپىپ ئوزۇقلانسۇن ، زېمىن ئاستىدىكى بايلىقلارنى ئېچىپ پايدىلانسۇن ۋە ئۆز ئەۋلادلىرىنى يېتىشتۇرۇپ ئاۋۇتسۇن .

ئاللا پەرىشتىلەرنى ياراتتى ھەمدە ئۇلارغا مېھىر ـ شەپقەت ئاتا قىلدى ، شۇڭا ، پەرىشتىلەر ئۇنىڭغا سېغىناتتى ۋە ئۇنىڭغا بويسۇناتتى ، پەرىشتىلەر ئاللانىڭ ئىنسان ياراتماقچى بولغانلىقىدىن

www.alnia.cn

خەۋەر تېپىپ تەشۋىشلەندى . ئۇلار : بۇ بەلكىم ئۆز بۇرچىمىزنى ئادا قىلالمىغانلىقىمىزدىن ياكى ئارىمىزدا بىرەرسىنىڭ ئاللانىڭ ئىرادىسىگە خىلاپلىق قىلىپ قويغانلىقىدىن بولدىمىكىن ، دەپ ئەنسىرەشتى ـ دە ، دەرھال ئاللانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۆز ساداقىتىنى بىلدۈرۈشتى :

— ئى قادىر ئاللا ، ساڭا ھەمدۈسانا ئېيتىپ ، مەدھىيە ئوقۇيدىغان بىزدەك پەرىشتىلەر تۇرۇقلۇق ، يەنە نېمە بولۇپ زېمىندا باشقا بىرخىل مەخلۇق ياراتماقچى بولدۇڭ؟ ئىنسانلار ئەدەپ ـ ئەخلاق ، قائىدە ـ يوسۇنىنى بۇزىدۇ ، بىر ـ بىرىدىن ھوقۇق ـ مەنپەئەت تالىشىدۇ ، بىر ـ بىرىنى قىرىپ ، بىھۇدە قان تۆكىدۇ . پەقەت بىزلا ساڭا ھەمدۈسانا ئوقۇيمىز ۋە سېنى مۇقەددەس دەپ بىلىمىز .

پەرىشتىلەرنىڭ بۇنداق دېيىشى ئۆز تەشۋىشلىرىدىن پارىخ بولۇش ئۈچۈن ئىدى . ئۇلار ئاللادىن ئۆزلىرىگە يەر يۈزىگە چۈشۈپ ئەۋلاد يېتىشتۇرۇپ ئاۋۇتۇشقا ئىجازەت بېرىشنى ئۈمىد قىلىشاتتى . ئۇلار ئاللانىڭ مېھىر ـ شەپقىتىگە ھەممىدىن بۇرۇن نائىل بولغاچقا ، ئاللاتائالانىڭ قۇدرەت ـ كامالىنى ھەممىدىن بەك چۈشىنەتتى . ئۇلار ئاللانىڭ ئىرادىسىنى ئىنكار قىلىشنى ۋە ئاللانىڭ پاراسىتىگە شەك كەلتۈرۈشنى راۋا كۆرمەيتتى ، ئادەم ئەلەيھىسسالام ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىنى كەمسىتىشنىمۇ خالىمايتتى . ئۇلار ئاللانىڭ يېقىن خىزمەتكارلىرى ، ساداقەتمەن قۇللىرىدىن بولغاچ ، پەقەت ئاللانىڭلا ئەمرىگە ئىتائەت قىلاتتى .

ئاللا ئۇلارنىڭ سوئاللىرىغا جاۋاب بەردى ۋە ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى يورۇتۇپ ، شەك ـ شۇبھە ، غەم ـ ئەندىشىلىرىنى تۈگەتتى .

— سىلەرنىڭ ھېچنېمىنى چۈشەنمەي دەۋاتقىنىڭلار ھەقىقەتەن ماڭا ئايان ، — دېدى ئاللا پەرىشتىلەرگە خىتاب قىلىپ ، — شۇنداقلا سىلەرنىڭ كېيىنكى ئىشلارغا ۋارىسلىق قىلغۇچىنى تاللاشتىكى تەدبىرىمنى بىلەلمىگەنلىكىڭلارمۇ ماڭا ئايان . مەن ئۆزۈمنىڭ رايى بويىچە ئادەم يارىتىمەن ، ئۆز دىتىمغا لايىق

www.alma.cn

بولغۇچىنى كېيىنكى ئىشلارغا ۋارىس قىلىپ تاللايمەن . سىلەر تېخىچە كۆرۈپ باقمىغان ئادەمنى كۆرسىلەر ، مەن ئۇنى يارىتىپ جان ئاتا قىلغاندىن كېيىن ، سىلەر ئۇنىڭغا ئېگىلىپ تەزىم قىلىپ ، ھۆرمەت بىلدۈرسىلەر !

ئاللا ئادەم ئەلەيھىسسالامنى لايدىن يارالتتى ھەمدە ئۇنىڭ تېنىگە جان كىرگۈزدى . شۇنىڭ بىلەن ئادەم ئەلەيھىسسالام ھاياتلىققا ئېرىشىپ چىن ئىنسانغا ئايلاندى .

ئاللا پەرىشتىلەرنى ئادەم ئەلەيھىسسالامغا يۈكۈنۈپ سەجدە قىلىشقا بۇيرۇدى . ئۇلار ئاللانىڭ ئىرادىسىگە بويسۇنۇپ ، ئىززەت ـ ھۆرمەت بىلەن ئادەم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىغا كەلدى ۋە ئۇنىڭغا سەجدە قىلدى . ۋەھالەنكى ، ئىبلىس[1] ئۆزىنى چوڭ تۇتۇپ ، خاتالىقىدا چىڭ تۇرۇپ ئاللانىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىپ ، ئادەم ئەلەيھىسسالامغا سەجدە قىلىشنى رەت قىلدى . ئۇ ئاللاغا ئېتىقاد قىلمايتتى .

ئاللا ئىبلىستىن ئۆز ئەمرىنى رەت قىلىشنىڭ ۋە ئۇنىڭغا قارشىلىق بىلدۈرۈشنىڭ سەۋەبلىرىنى سورۇشتۇرۇپ :

— قانداق نەرسە سېنى مەن ئۆز قولۇم بىلەن يارالقان ئادەمگە ھۆرمەت بىلدۈرۈشتىن توستى ؟ بۇ سېنىڭ يوغانلىق قىلغىنىڭمۇ ياكى سەن ئەزەلدىنلا شۇنداق ئالىيجانابمىدىڭ ؟ — دېدى .

ئىبلىس رەڭۋازلىق قىلىپ ، ئۆزىنى ئادەم ئەلەيھىسسالامدىن ئۈستۈن ۋە ئەقىللىق ، دەپ ئاتىدى . ئۇ مەرتىۋە ـ ئورۇن ۋە نام ـ شۆھرەتتە ھېچكىمنى ئۆزىگە تەڭ قىلمايتتى ، شۇڭا :

— مەن ئادەمدىن ئۈستۈن تۇرىمەن ، سەن مېنى ئوتتىن يارالتتىڭ ، ئۇنى بولسا لايدىن يارالتتىڭ ، — دېدى .

ئىبلىس ئاللادىن ئاشكارا يۈز ئۆرۈپ ئاسىيلىق قىلدى ، ئاللانىڭ ئەمرىنى مەنسىتمىدى ، ئاللا ئۆز قولى بىلەن يارالقان ئادەمگە ھۆرمەت بىلدۈرۈشنى پەرۋايىغا ئالمىدى ، شۇڭا ئۇ ئاللاغا ئىشەنمەيدىغان ئاسىيغا ئايلاندى .

www.alma.cn

[1] ئىبلىس — شەيتان .

ئاللا ئىبلىسنى ئاسىيلىق گۇناھى ئۈچۈن جازالىدى . ئاللا ئۇنلۇك ئاۋاز بىلەن خىتاب قىلىپ :

— سەن جەننەتتىن يوقال ! ھەقىقەتەن قوغلاندى بولدۇڭ . ساڭا ئاخىر زامانغىچە ھەقىقەتەن لەنەت بولسۇن ! — دېدى .

ئىبلىس ئاللادىن كەڭچىلىك قىلىشنى ، ئىنسانلار قايتا تىرىلگۈچە ئۆزىنىڭ ھايات تۇرۇشىغا ئىجازەت بېرىشنى تىلىدى . ئاللا ئۇنىڭ تەلىپىنى مەقبۇل كۆرۈپ ، ئۇنىڭغا :

— ساڭا ئاخىر زامانغىچە كەڭچىلىك قىلدىم ، — دېدى .

ئىبلىس ئاللانىڭ ئىلتىپاتىغا ئېرىشىپ ئۆز ئارزۇسىنى ئەمەلگە ئاشۇرغان بولسىمۇ ، لېكىن ئاللانىڭ قىلغان مەرھەمەتلىرىدىن تەسىرلەنمىدى ، ئەكسىچە ، ياخشىلىققا يامانلىق بىلەن جاۋاب قىلدى . ئۇ ئاللاغا :

— سەن مېنى غاپىللىقتا قالدۇرغانلىقىڭ ئۈچۈن ، سېنىڭ ئادەملەرگە كۆرسەتكەن توغرا يوللىرىڭدا پايلاپ تۇرۇپ ، ئۇلارغا ئالدىدىن ، كەينىدىن ، ئوڭدىن ۋە سولدىن ھۇجۇم قىلىمەن ، ئۇ چاغدا سەن ئۇلارنىڭ كۆپچىلىكىنىڭ ساڭا تەشەككۈر ئېيتمايدىغانلىقىنى بىلىپ قالىسەن ، — دېدى .

— سەن ئۆزۈڭنىڭ تاللىغان يولۇڭدا مېڭىۋەر ! تۈيۈق يولۇڭغا كېتىۋەر ! — دەپ ئەيىبلىدى ئاللا ئىبلىسنى ، — سەن ئۆز ئاۋازىڭ بىلەن ئادەمزاتقا ھەيۋە قىلىۋەر ، ئۇلارغا زورلۇق بىلەن قارشى تۇرىۋەر ، ئۇلارنىڭ پۇل - مال ۋە پەرزەنتلىرىنى تارتىۋال ، ئۇلارغا ساختا ۋەدىلەرنى بېرىپ ، پايانى يوق ئۈمىد بېغىشلاۋەر ! بىراق شەيتان دېگەنىڭ ۋەدىسى بەربىر ئالدامچىلىق ، مەن ماڭا ئېتىقاد قىلغان بەندىلىرىمنى ھەرگىز سېنىڭ دامىڭغا چۈشۈرمەيمەن . سېنى ھەرگىز ئۇلارنىڭ ھۆكۈمرانى قىلمايمەن . ئۇلارمۇ ساڭا بەيئەت قىلمايدۇ ياكى سېنىڭ ھىيلە - مىكىرلىرىڭگە قۇلاق سالمايدۇ . سەن كىشىلەرنى ھىدايەتتىن ئازدۇرۇش نىيىتىگە كەلگەنىكەنسەن ، چوقۇم ئېچىنىشلىق ئاقىۋەتكە قالىسەن . مەن سېنى ۋە ئەگەشكۈچىلىرىڭنى چوقۇم دوزاخقا تاشلايمەن .

www.alma.cn

پەرىشتىلەر ئادەم ئەلەيھىسسالامغا سەجدە قىلدى ، ئۇنىڭ ئارتۇقچىلىقىنى ئېتىراپ قىلدى ، ئۇنىڭ مەرتىۋىسىنىڭ ئۆزلىرىنىڭ مەرتىۋىسىدىن ئۈستۈن ئىكەنلىكىنى مۇئەييەنلەشتۈردى ، ئۆزلىرىگە قارىغاندا ، ئۇنىڭ ئاللانىڭ مەرھەمەت ئىلتىپاتىغا تېخىمۇ بەك سازاۋەر ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلدى . لېكىن شۇنىڭ بىلەن بىللە ، پەرىشتىلەر ئۆزلىرىنىڭ بىلىمىنى ، كۆرگەن ـ بىلگەنلىرىنى ئادەم ئەلەيھىسسالامنىڭكىدىن كۆپ ، دەپ چاغلايتتى . شۇڭا ئاللا ئادەم ئەلەيھىسسالامغا بىلىم ـ مەرىپەت ئاتا قىلىپ ، ئۇنىڭ نەزەر دائىرىسىنى كېڭەيتتى ، ئۇنىڭغا پۈتۈن شەيئىلەرنىڭ ناملىرىنى ئۆگەتتى . ئۇنىڭدىن كېيىن ، ئاللا پەرىشتىلەرنى چاقىرىپ ، ئۇلارغا :

— راستچىل بولساڭلار ، بۇ شەيئىلەرنىڭ ناملىرىنى ماڭا ئېيتىپ بېرىڭلار ، — دېدى . ئاللانىڭ بۇنداق قىلىشى پەرىشتىلەرنىڭ ئىقتىدارسىز ، كەم ئەقىل ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىپ ، ئۇلارغا ئادەم ئەلەيھىسسالامنىڭ تۇنجان ئورنىنى ئىنكار قىلىشقا بولمايدىغانلىقىنى ئېنىق بىلدۈرۈش ئىدى .

پەرىشتىلەر دۇدۇقلاپ ، ئاللانىڭ سوئاللىرىغا جاۋاب بېرەلمەي قالدى . ئۇلار مەخلۇقات ۋە مەۋجۇداتلارنىڭ ئىسمىنى ئېيتىپ بېرىشكە شۇنچە تىرىشىپ كۆرگەن بولسىمۇ ، يەنىلا ئامالسىز قالدى ـ دە ، ئۆزلىرىنىڭ ئىقتىدارسىز ، كەم ئەقىل ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلىشتى . ئۇلار ئاللاغا :

— ئى پەرۋەردىگار ، ساڭا تۆمەن مىڭ تەشەككۈر ، بىز سەن بىلدۈرگەندىن باشقىنى بىلمەيمىز ، ھەقىقەتەن سەن ھەممىنى بىلگۈچىدۇرسەن ۋە ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇرسەن ، — دېدى .

ئادەم ئەلەيھىسسالام بىلىم ـ مەرىپەتنى ئىگىلەپ ، نەزەر دائىرىسىنى كەڭ ئاچقاچقا ، ئاللا ئۇنىڭ ئارتۇقچىلىقى ۋە ئۈستۈنلۈكىنى نامايان قىلىش ئۈچۈن ، ئۇنى پەرىشتىلەر جاۋاب بېرەلمىگەن سوئالغا جاۋاب بېرىشكە ئۇندىدى . ئادەم ئەلەيھىسسالام

جاۋاب بەردى . ئاندىن ئاللا پەرىشتىلەرگە :
— مەن سىلەرگە ، ئاسمانلاردىكى ۋە زېمىندىكى غەيبلەرنى ھەقىقەتەن بىلىپ تۇرىمەن ، ئاشكارا ۋە يوشۇرۇن ئىشلىرىڭلارنى بىلىپ تۇرىمەن ، دېمىگەنمىدىم ؟ — دېدى .
پەرىشتىلەر ئاللانىڭ ئىلتىپاتىنى چۈشەندى ، ئۇنىڭ ئادەمنى يارىتىشتىكى سىرى ۋە مەقسىتىنى بىلدى .
ئاللا ئىبلىس ئەلەيھىلەننىڭ ئۆزىنىڭ مېھىر - شەپقىتىدىن مەھرۇم قىلىپ ، ئۇنىڭغا ئۆزىنىڭ قۇدرىتىنى كۆرسەتتى . ئاللا ئادەم ئەلەيھىسسالام ۋە ئۇنىڭ خوتۇنىغا جەننەتتىن ماكان بەردى ھەمدە ئۇنىڭغا شۇنداق بېشارەت بەردى :
— سەن مېنىڭ قىلغان شەپقىتىمنى ئېسىڭدە مەھكەم ساقلا ، مەن سېنى ئۆز كارامىتىم بىلەن يارىتىپ ، ئۆز ئىرادەم بويىچە ئادەمگە ئايلاندۇردۇم ؛ مەن سېنىڭ ۋۇجۇدۇڭغا ئۆز روھىمنى سىڭدۇردۇم ، پەرىشتىلەرنى ساڭا سەجدە قىلدۇردۇم ؛ مەن يەنە ساڭا ئەقىل - پاراسەت ۋە بىلىم - مەرىپەت ئاتا قىلدىم . مەن ئىبلىس ئەلەيھىلەنىگە شەپقەت قىلىشنى توختاتتىم . ئۇ ماڭا بويسۇنمىغاندا ، مەن ئۇنى يەنە ئەيىبلىدىم . ئەبەدلىك جەننەتنى سىلەرگە ماكان قىلىپ بەردىم . ئەگەر سەن ماڭا بويسۇنساڭ ، مېنىڭ ئىلتىپاتىمغا مۇشەررەپ بولۇپ بۇ جەننەتتە مەڭگۈ تۇرۇۋېرىسەن ، مۇبادا سەن ۋەدەڭگە بۇزۇپالىق قىلساڭ ، مەن سېنى جەننەتتىن ھەيدەپ چىقىرىپ دوزاختا ئازابلايمەن . شۇنى ئېسىڭدە چىڭ تۇتقىنكى ، ئىبلىس ئەلەيھىلەنە سېنىڭ ۋە خوتۇنۇڭنىڭ ئەشەددىي دۇشمىنى ، ئۇ بىر ئامال قىلىپ سىلەرنى جەننەتتىن ھەيدەپ چىقارمىغۇچە ئەمىن تاپمايدۇ .
ئاللا ئادەم ئەلەيھىسسالام ۋە ئۇنىڭ خوتۇنىغا جەننەتنىڭ نازۇنېمەت ، مېۋە - چېۋىلىرىنى خالىغانچە ئىلىپ يېيىشكە رۇخسەت قىلدى ، لېكىن ئۇلارنى بىر تۇپ مېۋە دەرىخىگە يېقىنلاشتىن چەكلىدى . ئۇلارنى ئۇقالماي قالمىسۇن دەپ ، ئۇلارغا يەنە بۇ دەرەخنىڭ قەيەردە ئىكەنلىكىنىمۇ ئېنىق كۆرسەتتى . ئاللا ئۇلارنى

www.ama.cn

بارلىق شەك ـ شۇبھىدىن خالىي قىلىش ئۈچۈن ، ئاگاھلاندۇرۇپ مۇنداق دېدى : ئەگەر سىلەر بۇ دەرەخكە يېقىنلىشىپ ئۇنىڭ مېۋىلىرىنى ئۈزۈپ يەيدىغان بولساڭلار ، ئاسىي ـ گۇناھكار بولۇپ كېتىسىلەر . ئاللا ئۇلارغا يەنە ۋەدە قىلدى : سىلەر ئۆزۈڭلەرنى مۇشۇ دەرەختىن نېرى تۇتىدىغانلا بولساڭلار ، مەن ئاتا قىلغان ھۇزۇر ـ ھالاۋەتتىن بەھرىمەن بولۇپ‌ھېرىسىلەر ، جەننەت ئىچىدە ھەرگىز ئاچ ـ يالىڭاچ قالمايسىلەر ، ئۇسسۇزلۇقنىڭ ۋە ھېرىش ـ چارچاشنىڭ ئازابىنىمۇ ھەرگىز تارتمايسىلەر .

ئاللا ئادەم ئەلەيھىسسالامغا :

— ئى ئادەم ! سەن خوتۇنۇڭ (ھەۋۋا) بىلەن جەننەتتە تۇرۇڭلار ! جەننەتتىكى نەرسىلەردىن خالىغىنىڭلارچە كەڭتاشا يەپ ـ ئىچىڭلار ، لېكىن بۇ دەرەخكە يېقىنلاشماڭلار ، بولمىسا ، بېۋاپالىق قىلغان بولىسىلەر ، — دېدى .

ئادەم ئەلەيھىسسالام جەننەتكە كىردى ، جەننەتتە ئۇنىڭغا نېمە كېرەك بولسا شۇنىڭ ھەممىسى بار ئىدى . جەننەتنىڭ گۈزەللىكىدىن كىشىنىڭ ئەقلى لال بولاتتى . ئادەم ئەلەيھىسسالام ھەممە نازۇنېمەتتىن خالىغانچە بەھرىمەن بولاتتى . جەننەتتىكى دەل ـ دەرەخلەر ئارىسىدا ئۇيان ـ بۇيان ئايلىنىپ تاماشا قىلاتتى ، دەرەخلەر سايىسىدە سەگدەپ ھۇزۇرلىناتتى ، گۈللەرنى ئۈزۈۋېلىپ پۇرايتتى ، شېرىن مېۋىلەرنى تېتىپ كۆرەتتى ، كەۋسەردىن ئىچەتتى . ئۇنىڭ خوتۇنىمۇ تەڭ ھۇزۇرلىنىپ كۆڭۈللۈك ھەم بەختلىك ئۆتتى .

ئىبلىس ئەلەيھىسسالامنى ئاللا ئۆز شەپقىتىدىن مەھرۇم قىلغاچقا ، ئۇ جەننەتكە كىرەلمەي ، يۇرىكى پىچاقتا تىلىنغاندەك بولۇپ كەتتى . ئۇ ئادەم ئەلەيھىسسالامنىڭ جەننەتتە خوتۇنى بىلەن بىللە راھەت ـ پاراغەتتە ئۆتۈۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ قاتتىق ئازابلاندى . ئۇ ئادەم ئەلەيھىسسالام ۋە ئۇنىڭ خوتۇنىنىڭ بەخت ـ سائادىتىگە ھۇجۇم قىلىش ۋە ئۇلارنى ياخشى كۈنگە ئېرىشتۇرمەسلىك قارارىغا كەلدى . ئۇ ئۆزىنىڭ جەننەتتىن ھەيدەپ چىقىرىلغانلىقىنى

ۋە ئاللانىڭ شەپقىتىدىن مەھرۇم قالغانلىقىنى ئادەم ئەلەيھىسسالامدىن كۆرگەنىدى . ئۇ ، مەن خۇدانىڭ ئادەمگە سەجدە قىلىش توغرىسىدىكى ئەمرىگە بويسۇنمىغانلىقىم ئۈچۈن مۇشۇ ھالغا چۈشۈپ قالدىم ، دەپ قارىدى ، ئۇ ئادەم ئەلەيھىسسالامدىن ئىنتىقام ئېلىپ دەردىنى چىقارماقچى بولۇپ جەننەتكە كىردى ، ئۆزىنى ئادەم ئەلەيھىسسالامغا ئاق كۆڭۈل ، ساداقەتمەن كۆرسىتىش ئۈچۈن ، ئۇنىڭغا خۇش چىراي سالام - سەھەت قىلدى . ئۇ ھەرخىل ھىيلە - مىكىر بىلەن ئادەم ئەلەيھىسسالامغا يېقىنلاشتى ، ئادەم ئەلەيھىسسالام ۋە ئۇنىڭ خوتۇنىغا ھېسداشلىق بىلدۈرۈپ ، ئۆزىنى ئۇلارنىڭ بەخت - سائادىتىنى قوغدىغۇچى قىلىپ كۆرسەتمەكچى بولۇپ :

— خۇدا سىلەرنى پەرىشتىلەرگە ئايلىنىپ قالمىسۇن ، جەننەتتە مەڭگۈ تۇرۇپ قالمىسۇن دېگەنلىكتىن ، سىلەرنى ھېلىقى دەرەخكە يېقىنلىشىشتىن چەكلىدى ، — دېدى .

ئىبلىس ئادەم ئەلەيھىسسالام ۋە ئۇنىڭ خوتۇنىنىڭ ئۆزىگە سوغۇق مۇئامىلە قىلىپ ، ۋەز - نەسىھەتلىرىگە قۇلاق سالمايۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ ، مېنىڭ نىيىتىم سەممىي ، مەن سىلەرگە ئۆزۈمنىڭ ساداقىتىمنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن كەلدىم ، مەن سىلەرگە ھەرگىز زىيان يەتكۈزمەيمەن ، دەپ قەسەم قىلدى . ئۇ ئۆزىنىڭ ئازدۇرۇش ، قۇتراتىش ھىيلىسىنى ئىشلىتىپ ، ھېلىقى دەرەخنىڭ مېۋىسىنى خۇش پۇراق ، لەززەتلىك ، رەڭگى كۆركەم دەپ ماختاپ ، ئۇلارنى ئالدىدى . ئادەم ئەلەيھىسسالام ۋە ئۇنىڭ خوتۇنى ئاخىر ئۇنىڭ ساختا ، شېرىن سۆزىنلىرىگە ئالدىنىپ كەتتى .

ئادەم ئەلەيھىسسالام ۋە ئۇنىڭ خوتۇنى ئاللانىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلغاچقا ، جەننەتتە داۋاملىق تۇرۇشتىن چەكلەندى . ئاللا ئۇلارغا :

— مەن ئىككىڭلارنى ئاشۇ دەرەخكە يېقىن يولاشتىن چەكلىگەن ئەمەسمىدىم ؟ مەن ئىككىڭلارغا شەيتان سىلەرنىڭ ئەشەددىي

www.alma.cn

دۇشمىنىڭلار دېمىگەنمىدىم؟ — دېدى .

ئادەم ئەلەيھىسسالام ۋە ئۇنىڭ خوتۇنى ئۆزلىرىنىڭ قىلغىنىغا قاتتىق پۇشايمان يېدى ۋە ئاللاغا توۋا - ئىستىغپار ئېيتىپ شۇنداق دېيىشتى :

— ئى رەببىمىز ! دەرۋەقە ، بىز ۋەدىمىزگە خىلاپلىق قىلىپ ئىشەنچەڭنى يەردە قويدۇق . ئەگەر سەن گۇناھىمىزنى مەغپىرەت قىلمىساڭ ۋە بىزگە رەھىم قىلمىساڭ ، بىز چوقۇم يامان كۇنگە قالىمىز .

ئاللا ئۇلارغا :

— سىلەر بىر - بىرىڭلار بىلەن ئۆچەكەشكەن ھالدا جەننەتتىن يەر يۈزىگە چۈشۈڭلار ، يەر يۈزىدە ۋاقىتلىق يەرلىشىڭلار ۋە نېمەتلەردىن بەھرىمەن بولۇڭلار ، — دېدى .

ئاللا ئادەم ئەلەيھىسسالام ۋە ئۇنىڭ خوتۇنىغا كەڭچىلىك قىلىپ ، گۇناھىنى مەغپىرەت قىلدى . شۇ ھامان ئۇلارنىڭ غەم - قايغۇسى كۆتۈرۈلۈپ ، كۆڭلى خاتىرجەم بولدى ، شۇنداقتىمۇ ئۇلار يەنىلا جەننەتتە قېپقېلىپ ھۇزۇر - ھالاۋەت كۆرۈشنى ئۈمىد قىلىشاتتى . ئاللا ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىكىنى بىلىپ ، ئۇلارنى جەننەتتىن ئايرىلىشقا ئەمر قىلدى ۋە ئۇلارنى ئىبلىس بىلەن سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا يەنىلا دۇشمەنلىك مەۋجۇت ، ئەمدى ئۇنىڭ ئالدام خالىتىسىغا چۈشۈپ قالماڭلار ، ئۇنىڭ ئېزىتقۇلۇق ۋە قۇتراتقۇلۇقىغا بېرىلىپ كەتمەڭلار ، دەپ ئاگاھلاندۇردى . ئارقىدىنلا ئاللا يەنە مۇنداق دېدى :

— سىلەر جەننەتتىن بىللە چىقىپ كېتىڭلار ! سىلەر بىر - بىرىڭلار بىلەن دۇشمەن . ئەگەر مېنىڭ كۆرسەتكەنلىرىم سىلەرنىڭ تۇيقۇڭلارنى ئاچالمىغان بولسا ، ئۇ ھالدا بىلىپ قويۇڭلاركى ، كىمكى مېنىڭ يولۇمغا ئەگىشمىدىكەن ، ئۇ ئازمايدۇ ھەم غەم - قايغۇغىمۇ قالمايدۇ .

ئاللا ئادەم ئەلەيھىسسالامغا تىرىكچىلىكنىڭ مەقسىتىنى ۋە تىرىشىش نىشانىسىنى كۆرسىتىپ بەردى ، يەنە ھۇزۇر - ھالاۋەت

www.alima.cn

كۆرىدىغان دەۋرىنىڭ ئاياغلاشقانلىقىنى ، جەننەتتىن ئايرىلغان ھامان باشقىچە تىرىكچىلىكنىڭ باشلىنىدىغانلىقىنىمۇ ئېيتتى ، ئادەم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىدا توغرا يول بىلەن تۇيۇق يول ، ئېتىقاد بىلەن ئاسىيلىق ، مۇۋەپپەقىيەت بىلەن مەغلۇبىيەتتىن ئىبارەت ئىككى يول تۇراتتى... كىمكى ئاللا كۆرسەتكەن ھىدايەت يولىغا مېڭىپ ئاللانىڭ كۆرسەتكىنىگە ئىتائەت قىلىدىكەن ، ئۇ شەيتان ئەلەيھىلەنىنىڭ ئازدۇرۇشىدىن قورقمايدۇ . كىمكى ئاللانىڭ كۆرسەتكىنىگە ئىتائەت قىلماي ، ئۇنىڭ ھىدايەت يولىدىن چەتنەيدىكەن ، ئۇ تۇرمۇشتا غۇربەتچىلىككە قالىدۇ ۋە تۇيۇق يولغا كىرىپ قالىدۇ .

www.alma.cn

ئادەم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىككى ئوغلى

ئادەم ئەلەيھىسسالامنىڭ خوتۇنى ھەۋۋا تۇغۇشقا ئاز قالغان چاغلاردا ئىنسانلار تۇرمۇشىنىڭ قانۇن ـ تەرتىپلىرى بارا ـ بارا مۇكەممەللىشىۋاتاتتى . ھەۋۋا يەڭگىدى . ئادەم ئەلەيھىسسالام بىلەن ھەۋۋانىڭ بالىلىرى ئىنسانىيەت باغچىسىدا ئېچىلغان تۇنجى گۈل بولۇپ ، ئۇلاردىن تۇنجى خۇش پۇراق چېچىلدى . ئادەم ئەلەيھىسسالام بىلەن ھەۋۋا بالىلىرىنىڭ ۋۇجۇدىدىن ئۆزلىرىگە خۇشاللىق ۋە بەخت تاپتى . ئۇلار ئۆز پۇشتىدىن بولغان بالىلىرىنىڭ زېمىنىدا تۆرىلىپ ئۇيان ـ بۇيان چېپىشىپ ئويناپ ، ئاللا بەرگەن نازۇنېمەتلەرنى يەپ يورگەنلىكىنى كۆرۈپ ناھايىتى خۇشال بولۇشتى . ئۇلار بالىلىرىغا ناھايىتى ئامراق ئىدى ، ئۇلارنى ئۆزلىرىنىڭ يۈرەك پارىسى دەپ قارايتتى . ھەۋۋا تۇغۇتتا قاتتىق قىينالغان بولسىمۇ ، ئۇ بۇنى ئانا بولغۇچى خالىي بولالمايدىغان ئانچىكى ئازاب دەپ قاريدى ۋە شادلىقىدىن قىن ـ قىنىغا پاتماي كەتتى .

ھەۋۋا ئىككى قوشكېزەك تۇغدى ، بىر قوشكېزەك قابىل ۋە ئۇنىڭ سىڭلىسى ، يەنە بىر قوشكېزەك ھابىل ۋە ئۇنىڭ سىڭلىسى ئىدى . بىر قورساقتىن چىققان بۇ تۆت ئاكا ـ ئۇكا ، ئاچا ـ سىڭىل ئاتا ـ ئانىسىنىڭ غەمخورلۇقى بىلەن قۇرامىغا يېتىپ ، كۆچلۈك ۋە شوخ چوك بولدى . ئىككى قىزى ئېچىلاي دەپ تۇرغان غۇنچىغا ئوخشىشاتتى . ئىككى ئوغۇل كەك زېمىنىدا ئۇيان ـ بۇيان چېپىپ ، تىرىكچىلىك يولىنى ئىزدىدى . قابىل دېھقانچىلىق قىلدى ، ئىنىسى ھابىل چارۋا باقتى .

ئاكا ـ ئۇكا ئىككىيلەن بۇ بەختلىك ئائىلىدە ئىناق ئۆتەتتى . ۋاقىتنىڭ ئۆتۈشى بىلەن ئاكا ـ ئۇكا ئىككىيلەننىڭ يېگىتلىكى

بارا - بارا كۆچىيىشكە باشلىدى . ھەر ئىككىلىسى بالدۇرراق ئۆيلىنىپ ئۆي - ئوچاقلىق بولۇپ ، خوتۇنلىرى بىلەن بىللە ئۆتۈشنى ئويلايتتى . بۇ شېرىن خىيال كېچە - كۈندۈز ئۇلارنىڭ كاللىسىدىن چىقمايتتى ، ئۇلار بىر ئامال قىلىپ ، ئۆز مەقسەتلىرىگە يېتىشنىڭ كويىدا بولۇشتى ، ئاللانىڭ ئىرادىسى ئۆزىنىڭ دانالىقىدا نامايان بولدى . ئاللا رەھمىدا تۇرۇۋاتقان ئادەم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەۋلادلىرىنى سىنىماقچى ، ئۇلارنىڭ پۇل - مېلىنى ۋە نەسلىنى ئاۋۇتۇپ ، كەڭ زېمىنىنى جانلاندۇرماقچى بولدى . تەقدىر كىشىلەرنىڭ بىرلا مىللەت بولۇپ قالماي ، كۆپىيىپ ھەرخىل بولۇشىنى ، ئۇلارنىڭ نۇقتىئىنەزەرى ، خۇسۇسىيىتى ، ئىرقى ، چىراي - شەكلى ، بەخت - سائادىتى ۋە ئازاب - كۈلپىتىنىڭ باشقا - باشقا بولۇشىنى بەلگىلىدى . ئاللا ئادەم ئاتىغا ھابىلنىڭ قوشكېزەك سىڭلىسىنى قابىلغا ياتلىق قىلىش ، قابىلنىڭ قوشكېزەك سىڭلىسىنى ھابىلغا ياتلىق قىلىش توغرىسىدا بېشارەت بەردى .

ئادەم ئەلەيھىسسالام ئاللانىڭ بۇ ئىرادىسىنى بالىلىرىغا يەتكۈزدى ۋە ئۇلاردىن بۇنىڭغا ئىتائەت قىلىشنى ئۈمىد قىلدى . ئەگەر ئىنسانلارنىڭ مىجەزىدە كاجلىق ، قارامليقىتەك ئىللەتلەر بولمىغاندا ئىدى ، ئۇلار ئاتىلىرىنىڭ پەرمانى بويىچە ئىش قىلغان بولاتتى .

ئىنسانلارنىڭ تەبىئىتى ئاچ كۆزلۈكتۇر . كىمكى ئۆز نەپسىنى يېغسا ۋە ياكى ئۇنى ئۆزى باشقۇرالىسا ، كىمكى ھېسسىياتىنى ئەقلى بىلەن يېڭەلىسە ، ئۇ ھەم بۇ دۇنيادا ، ھەم ئۇ دۇنيادا ئاللانىڭ پاناھىغا ۋە مەرھەمىتىگە مۇشەررەپ بولالايدۇ ؛ كىمكى ئۆز نەپسىنىڭ كەينىگە كىرسە ، ئۇ تۇيۇق يولغا كىرىپ ، پالاكەتكە ئۇچرايدۇ . بىر نەرسىنىڭ كەينىگە كىرىش - كىرمەسلىك ئىنسانلار ئۇچۇن بىر سىناق ، يەر يۈزىدىكى ھەربىر كىشى بۇ سىناقتا دۇچ كېلىدۇ .

www.alma.ch

ئادەم ئەلەيھىسسالام ئاللانىڭ ئىرادىسىنى ئىككى ئوغلىغا

ئېيتقاندىن كېيىن ، قابىل ئاچچىقلىنىپ بويسۇنۇشنى رەت قىلدى ، چۈنكى ئۆز سىڭلىسى هابىلنىڭ سىڭلىسىدىن چىرايلىق ئىدى . شۇڭا ئۇ ئىنىسى هابىلغا قاتتىق هەسەت قىلدى ، ئۆز نېسىۋىسىگە شۈكۈر قىلماي ، ئۆزى بىلەن قوشكېزەك تۇغۇلغان سىڭلىسىنى خوتۇنلۇققا ئېلىش ئۈمىدىدە بولدى .

هۆسن ـ جامال بۇرۇنمۇ ، هازىرمۇ ئىنسانلار قەلبىنى جەلپ قىلىدىغان ئامىل بولۇپ كەلمەكتە ، شۇنىڭ بىلەن بىللە ، ئۇ يەنە ئىنسانلار ئارىسىدا ئاداۋەت ۋە ئۆچمەنلىكنى كەلتۈرۈپ چىقىرىشىمۇ مۇمكىن .

قابىل بىلەن هابىل چىرايلىق بىر خوتۇن ئېلىش ئۈچۈن كېلىشەلمەسلىكتىن بىر ـ بىرىنى يامان كۆرۈشىدىغان دەرىجىگە بېرىپ يەتتى . قابىل كاجلىق قىلىپ ، ئاتىسىنىڭ رايىغا بويسۇنماي ، ئۇنىڭ قارارىنى رەت قىلىش نىيىتىدە بولدى .

دەل شۇ چاغدا ئادەم ئەلەيهىسسالام كۈتمىگەن بىر ئىش يۈز بەردى . ئادەم ئەلەيهىسسالام ئىككى ئوغلىنىڭ ئارزۇسىنى قاندۇرۇپ ، ئۇلارنى ياراشتۇرۇشقا تەشنا بولۇۋاتقاندا ، ئاللا ئۇنىڭغا بۇ ۋەقەنى بېسىقتۇرۇشنىڭ چارىسىنى كۆرسەتتى . ئادەم ئەلەيهىسسالام ئىككى ئوغلىدىن ئاللاغا سۇۋغات تەقدىم قىلىشنى تەلەپ قىلدى ۋە كىمنىڭ سۇۋغىتى ئاللا تەرىپىدىن مەقبۇل كۆرۈلسە ، شۇ ئۆز نەزەرىدىكى خوتۇنغا ئۆيلىنىدىغانلىقىنى ئېيتتى . هابىل ئاللاغا بىر تۆگە تەقدىم قىلدى ، قابىل بۇغداي تەقدىم قىلدى . ئۇلارنىڭ هەر ئىككىسى غەلىبە قىلىشنى ئۈمىد قىلاتتى .

هابىلنىڭ تەلىيى ئوڭ كەلدى ، ئاللا ئۇنىڭ تەقدىم قىلغان سۇۋغىتىنى مەقبۇل كۆردى ، قابىلنىڭ سۇۋغىتى ئاللا تەرىپىدىن مەقبۇل كۆرۈلمىدى . چۈنكى ئۇ ئاتىسىنىڭ رايىغا بويسۇنمىغانىدى ، سۇۋغاتىنمۇ چىن يۈرەكتىن تەقدىم قىلمىغانىدى .

قابىل مەغلۇپ بولدى ، ئۈمىدى بەربات بولدى . نەتىجىدە ، ئۇنىڭ قەلبىنى شەخسىي هەۋەس ۋە ئۆچمەنلىك چۈلغىۋالدى ـ دە ، شۇ هامان ئۇنىڭدا بەتنىيەتلىك تۇغۇلدى . ئۇ ئىنىسى هابىلغا :

— مەن سېنىڭ بەختلىك ئۆتۈشۈڭگە ، ئۆزۈمنىڭ بولسا ئازاب تارتىشىمغا قاراپ تۇرالمايمەن ، مەن سېنى ئۆلتۈرمەي قويمايمەن ! — دېدى .

— سەن ئۆزۈڭدىكى ئىللەتنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلگىن ، — دېدى هابىل ئازابلانغان هالدا ئاكىسىغا ، — ۋە بۇ ئىللەتنى تۈگىتىپ ، هدايەتكە ئەمەل قىل ، ئاللا ئۆزىدىن هېيىقمايدىغان بەندىسىنى ياخشى كۆرمەيدۇ .

هابىل ساددا ، ئاق كۆڭۈل ، ۋاپادار ئىدى . ئۇ ئاللانىڭ مەرهەمىتىگە تەشەككۈر ئېيتىشنى ، شۈكۈر - قانائەت قىلىشنى بىلەتتى ، ئاللادىن هېيىقاتتى ، ئاتا - ئانىسىنى هۆرمەتلەيتتى ، بۇ دۇنيانى كۆزىگە غىل - پال كۆرۈنۈپ ئۆتۈپ كېتىۋاتقان ئىس - تۈتۈن ، دەپ قارايتتى . ئۇ ئاكىسىغا بەكمۇ هېسداشلىق قىلاتتى ، هەمىشە ئۇنىڭغا نەسىهەت قىلىپ تۇراتتى ۋە كۆڭۈل بۆلەتتى . شۇنىڭ بىلەن بىللە ، ئۇ ئۆزىنى مېنى ئاللا ئۆز پاناهىدا ساقلايدۇ ، دەپ بىلەتتى ، شۇڭا ئۇ ئاكىسىنىڭ تەهدىتىگە پەرۋا قىلمىدى .

هابىل ئاكىسىغا ئۆز نىيىتىدىن قايتىپ هدايەتكە مېڭىش توغرىسىدا نەسىهەت قىلدى ، ئۇ بۇ ياخشى نىيەتلىرىم ئاكامنىڭ كۆڭلىدىكى خاپىلىقنى چىقىرۋېتىشى مۇمكىن ، دېگەن ئۇمىدته ئىدى . ئۇ ئاكىسىغا دېدى :

— ئاكا ! سەن تۇغرا قىلمىدىڭ ، هدايەتتىن چەتنەپ ، جىنايەت ئۆتكۈزۈش گىردابىغا يېقىنلىشاي ، دەپ قالدىڭ ، سەن يامان يولدىن قايتىپ ، توغرا يولغا مېڭىپ ، ئاللادىن مەغپىرەت تىلىگىن . ناۋادا سەن ئۆز بېشىمچىلىق قىلىۋېرىدىكەنسەن ، مېنىڭمۇ ئامالىم يوق ، مەن پەقەت ئاللادىنلا پاناه تىلەيمەن ، خالاس . لېكىن سەن قىلغان گۇناهىڭ ئۈچۈن چوقۇم دوزاخقا تاشلىنىسەن ، بۇ بارلىق نائىنساپ مەلئۇنلار كۆرىدىغان ئاقىۋەت .

هابىل قابىلىنىڭ كۆڭلىدىكى ئۆچمەنلىكىنى چىقىرىپ تاشلىسالمىدى ، غەزىپىنىمۇ باسالمىدى . قابىل ئاتىسىنىڭ ئەمرىگە بويسۇنمىدى ، شۇڭا ئۇ يەر يۈزىدىكى ئىنسانلاردىن تۇنجى جىنايەتكار

بولۇپ قالدى .

ھېلىقى پەسكەش نەپسى شەيتان تۇپەيلىدىن ، ئاخىر بەختسىزلىك يۈز بەردى . ھابىل ئاكىسى تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلۈپ ، ھاماقەتلىكنىڭ ، نادانلىقنىڭ ۋە ئىشق ـ مۇھەببەتنىڭ قۇربانىغا ئايلاندى .

بىر تال يۇمران گۈل خازان بولدى ، بىر نۇرانە چىراغ ئۆچتى . ھابىل بۇ دۇنيادىن كەتتى ، ئاتىسى ئەمدى ئۇنى كۆرەلمەيدىغان بولدى . ئادەم ئەلەيھىسسالام ئىنتايىن ئازابلاندى . ئۇ دەسلەپتە خۇددى تەشنا كىشى سۇ ئىزدىگەندەك ، ياكى ئاچ قالغان ئادەم نان ئىزدىگەندەك ، ھەممىلا يەردە ئوغلىنى ئىزدىدى . ئۇ قابىلدىن ئىنسىنى كۆرگەن ـ كۆرمىگەنلىكىنى سورىغاندا ، قابىل قوپالىق بىلەن : «مەن ئۇنىڭ مۇھاپىزەتچىسى ئەمەس ، مەن بىلمەيمەن ! » دەپلا جاۋاب بەردى . ئادەم ئەلەيھىسسالام ھابىلنىڭ ئۆلتۈرۈلگەنلىكىنى بىلگەندىن كېيىن ، ئىچىدىكى قەھر ـ غەزىپىنى بېسىپ ، مەرھۇم ئوغلىغا قايغۇلۇق تەزىيە بىلدۈردى . ئۇ : «مەن بۇ قايغۇ ـ ئەلەم ، ماتەملىرىمنى قەلبىمگە بايان قىلاي ، مەن بىر قولۇمدىن مەڭگۈ ئايرىلدىم» دەپ ئويلايتتى .

ھابىل زېمىندا تۇنجى ئۆلتۈرۈلگەن ئادەم بولغاچقا ، قابىل ئۇنىڭ جەستىنى قانداق بىر تەرەپ قىلىشنى بىلمەيتتى . ئۇ جەسەتنى بىر تاغارغا قاچىلاپ يۈدۈپ ھەممىلا يەردە قاتراپ يۈرۈۋەردى ، كۆڭلى بىئارام ، تىنىت ـ تىنىت بولۇپ ، نېمە قىلىشنى بىلمەيتتى .

قابىل سېسىغان جەسەتتىن چىققان بەتبۇيچىلىققا چىداپ تۇرالمىدى .

شۇ ئەسنادا ، ئاللانىڭ رەھمى كەلدى ، ئاللا بۇ گۇناھسىز كىشىنىڭ جەسىتىگە كۆڭۈل بۆلدى ۋە ئادەم ئەلەيھىسسالام بىلەن ھابىلنىڭ ئىززىتـ ـ ھۆرمىتىنى ساقلاش ھەمدە ھاماقەت قابىلنى جازالاش ئۈچۈن يىلەش قارارىغا كەلدى . قابىل ئاللانىڭ تەلىمىگە مۇناسىپ بولمىغاچ ، ئاللا ئۇنى قاغىغا شاگىرت قىلىپ ، ئۇنىڭ دۆت

قاغىدىنمۇ بەتتەر ئىكەنلىكىنى كۆرسەتمەكچى بولدى . شۇنىڭدىن تارتىپ ، ئۇ قارا يۈز ، پەسكەش ۋە ۋىجدان ئازابىغا قالغان چاكىنا ئادەمگە ئايلاندى .

ئاللا ئىككى قاغىنى ئەۋەتىپ ، بىر - بىرىنى ئۆلتۈرۈشكە بۇيرۇدى . نەتىجىدە ئۇلاردىن بىرى يەنە بىرىنى ئۆلتۈرۈۋەتتى . ساق قالغان قاغا تۇمشۇقى بىلەن يەردىن بىر ئورەك كولاپ ، ئۆلگەن قاغىنى كۆمدى . بۇنى كۆرگەن قابىل پۇشايمان يەپ ئازابلىنىپ :

— يا ھەزرەت ، بۇ بالانى كۆرۈڭ ! مەن ئاشۇ قاغىچىلىكمۇ بولالماپتىمەن ، مەن نېمىشقا ئىنىمنى توپا ئاستىغا كۆمىگەندىمەن ؟ ! — دېدى .

www.alma.cn

نۇھ ئەلەيھىسسالام

نۇھ ئەلەيھىسسالامنىڭ قوۋمى ئۇزۇندىن بېرى بۇتقا چوقۇنۇپ ، بۇتنى ئىلاھ ، دەپ قاراپ كەلگەنىدى . ئۇلار بۇتتىن بەخت ـ ساائادەت ۋە ئامان ـ ئېسەنلىك تىلەيتتى ، تۇرمۇشتىكى ھەممىنى ئۇنىڭ ئىلكىدە دەپ قارايتتى . ئۇلار بۇتنى ھەرخىل ئاتىشاتتى ، بەزىدە ئۇنى ۋەد ، سۇۋائ ، يەغۇس دەپ ئاتاشسا ، بەزىدە يەئۇق ، نەسرى دەپ ئاتىشاتتى . چۇنكى ئۇلار نادان ، بىلىمسىز ئىدى ، شۇڭا خۇدا ئۆز ئەلچىسى نۇھ ئەلەيھىسسالامنى ئۇلارنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتتى . ئۇ ئىشتا تەمكىن ، ئىنچ ـ قارنى كەڭ كىشى ئىدى . يەنە كېلىپ ئاللا ئۇنىڭغا سەۋر ـ تاقەت ۋە قابىلىيەت ئاتا قىلىدى . ئۇ ئۆز قوۋمىدىكىلەرگە ئاللاغا ئېتىقاد قىلىشنى مۇراجىئەت قىلسىمۇ ، بىراق ئۇلار بۇنى قەتئىي رەت قىلاتتى ؛ ئۇ ئۆز قوۋمىدىكىلەرنى : ئاللاغا ئېتىقاد قىلمىغانلار ئۆز جازاسىنى يەيدۇ ، دېگەن گەپ بىلەن ئاگاھلاندۇرسىمۇ ، ئۇلار بۇنى ئاڭلاپ تۇرۇپ ئاڭلىماسقا سالاتتى ؛ ئۇ بۇ ئىشنىڭ پايدا ـ زىيىنىنى چۈشەندۇرۇش ئارقىلىق ئۇلارغا نەسىھەت قىلسىمۇ ، ئۇلار يەنىلا قۇلىقىنى يوپۇرۇۋېلىپ ئاڭلمايتتى . نۇھ ئەلەيھىسسالام ئۇلار بىلەن مۇنازىرىلىشەتتى ، ياخشى گەپ بىلەن نەسىھەت قىلاتتى ، ئۇلارنىڭ ئويغىنىشىنى كۈتەتتى ، ئۆزى قىلچە بوشىشىپ قالمايتتى ۋە نائۇمىد بولمايتتى . ئۇ ھەرخىل يوللار بىلەن ئۆز ئېتىقادىنى تەشۋىق قىلىپ ، ئۆز بۇرچىنى ئادا قىلىش ئۈچۈن تىرىشاتتى . ئۇ تۇنىنى كۈنگە ئۇلاپ ھەممىلا يەرگە بېرىپ ، ئاشكارا ياكى خۇپىيانە ھالدا سۆزلەيتتى ، ئۇ ئۆز قوۋمىدىكىلەرنى كائىناتنىڭ سىرىنى ، يەنى قارا كېچىنى ، يۇلتۇزلۇق ئاسماننى ، قۇياش ، ئاي ، دەريا ـ ئېقىنلارنىڭ ھەرىكىتىنى ، يەر ـ زېمىننى ، ئۆسۈملۈك

ۋە مېۋە ــ چېۋىلەرنى... ئېنىق كۆزىتىشكە ئۇندەيتتى. ئۇ ئىشەنچلىك دەللىل ـ ئىسپات ۋە جانلىق تىل بىلەن ئۆز قوۋمىدىكىلەرگە بارچە نەرسىنى بىر ئىلاھ — ئاللا يارانقان، دەپ چۈشەندۈرەتتى.

نۇھ ئەلەيھىسسالام ئەنە شۇنداق كۈرەش قىلدى، ئەنە شۇنداق سۆزلىدى. بىر مەھەل ئۆتكەندىن كېيىن ئاز ساندىكى بىر قىسىم كىشىلەر ئۇنىڭ ئېيتقادىنى قوبۇل قىلىپ، ئۇنىڭ پەيغەمبەر ئىكەنلىكىگە ئىشەندى. لېكىن مەرتىۋىلىك ئېسىلزادىلەر يەنىلا شەيتاننىڭ ئارقىسىغا كىرىپ قايمۇقۇپ، نۇھ ئەلەيھىسسالامنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالمىدى، تېخى تىل بىرىكتۈرۈپ نۇھ ئەلەيھىسسالامغا قارشى تۇردى، مەسخىرە قىلدى، ئۇنى ئەخمەق، دەپ قارىدى.

ئۇلار نۇھ ئەلەيھىسسالامغا مۇنداق دېدى:

— سەنمۇ بىزگە ئوخشاشلا ئاددىي ئادەم، قوۋمىمىزنىڭ بىر ئىزاسى. ئەگەر ئاللا بىزگە بىر پەيغەمبەر ئەۋەتمەكچان بولسا، پەرىشتىلەردىن بىرنى ئەۋەتكەن بولاتتى. شۇنداق بولغان بولسا ئىدى، بىز ئۇنىڭ گېپىگە كىرگەن، ئۇنىڭ دىنىغا ئىشەنگەن بولاتتۇق. قارا، سېنىڭ ئەمرىمەرۇپلىرىڭغا ئىشەنگەنلەر قانداق ئادەملەر؟ يەكسان توغرا ئىشلار بىلەن شۇغۇللانمايدىغان، پەس، نادان، چاكىنا ئادەملەر. ئەگەر سېنىڭ سۆزلىگەنلىرىڭ توغرا بولغان بولسا، ھۆكۈم قىلىش ئىقتىدارىغا ئىگە بىزدەك ئەقىل ئىگىلىرى ساڭا ئۇلاردىن بۇرۇنلا ئىشەنگەن بولاتتۇق.

بۇ ئادەملەر يەنە ھىيلىگەرلىك بىلەن مۇنازىرىلىشىپ مۇنداق دېيىشتى:

— ئى نۇھ، بىز سېنىڭ ۋە ساڭا ئەگەشكۈچىلەرنىڭ بىزدىن ئۈستۈن ئىكەنلىكىنى بايقىيالمىدۇق. مەيلى ئەقلىي كۈچ، يىراقنى كۆزلەش، باشقۇرۇش ئىقتىدارى جەھەتتە بولسۇن ياكى تىرىكچىلىك قىلىش ۋە كەلگۈسىنى ئالدىنئالا كۆرۈۋېلىش جەھەتتە بولسۇن، سىلەر بىزگە يەتمەيسىلەر. بىزنىڭچە، سىلەر خەقنى

ئالداۋاتىسىلەر !

نۇھ ئەلەيھىسسالام ئۇلارنىڭ بۇ قالايمىقان جۆيلۇشلىرى بىلەن ئەقىل - ھوشىنى يوقىتىپ قويمىدى ، بەلكى باشتىن - ئاياغ سەگەك تۇردى ، ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى :

— بۇنى سىلەر كۆرەلەمتىڭلار ؟ ئەگەر مەن سەممىي تەشۋىقاتىم بىلەن ئاللانىڭ بارلىقىنى ئىسپاتلايدىغان بولسام ، ئۇ ماڭا شەپقەت قىلىدۇ ، بىراق سىلەر ھېچنېمىنى بىلمەيسىلەر ، سىلەر كۆننى ئالىمىنىڭلار بىلەن توسۇپ باققانمىدىڭلار ؟ قولۇڭلارنى سوزۇپ ئاسماندىكى يۇلتۇزلارنى ئۆچۈرۈپ باقمانمىدىڭلار ؟ مەن سىلەرنى مەجبۇرلىيالمايمەن ، سىلەرنى زورمۇزور سۆرەپ كېلىپ ، ئاللاغا ئېتىقاد قىلدۇرۇش ھوقۇقۇمۇ يوق ، ئەلۋەتتە .

بۇ ئادەملەر نۇھ ئەلەيھىسسالامغا دېدى :

— سەن بىزنى تۇۋا قىلىپ ، ئۆز تەشەببۇسلىرىڭغا قوشۇلسۇن ، مېنى قوللىسۇن ، دەيدىغان بولساڭ ، سەن ئۆزۈڭگە ئەگەشتۇرۇپ يۈرگەن ئاشۇ قاغا - قۇزغۇنلىرىڭدىن ۋاز كەچ ! بىز ئۇلار بىلەن بىر سورۇندا تۇرالمايمىز ، ئۇلار دەسسىگەن يەرگىمۇ دەسسىمەيمىز ، بىز يۇقىرى بىلەن تۆۋەن ، ئېسىل بىلەن پەس ، ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچى بىلەن ھۆكۈمرانلىق قىلىنغۇچى ئايرىلمايدىغان دىنىي مەزھەپكە قانداقمۇ قاتنىشالايمىز ؟

— مەن تەشەببۇس قىلىۋاتقان ئېتىقاد ھەممىڭلارغا مەنسۇپ ، ئۇنىڭدا يۇقىرى - تۆۋەن ، ئېسىل - پەس ، دەپ ئايرىلمايدۇ ، — دېدى نۇھ ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا چۈشەندۈرۈپ ، — ئاراڭلاردا نامى چىققانلار بىلەن نامى چىقمىغانلار ، بايلار بىلەن كەمبەغەللەر ، رەھبەرلىك قىلغۇچىلار بىلەن رەھبەرلىك قىلىنغۇچىلار ھەممىسى تەڭ - باراۋەر ، ئەگەر مەن سىلەرنىڭ تەلىپىڭلارغا قوشۇلۇپ ، ئۇلاردىن ۋاز كېچىش بەدىلىگە ئارزۇيۇڭلارنى ئەمەلگە ئاشۇرسام ، ئۇ چاغدا مەن دىنىنى تارقىتىشتا ، ۋەزىپەمنى ئورۇنداشتا كىمگە تايىنىمەن ؟ بۇ ئادەملەر بەيئەت قىلدى ، ئۇلار مېنىڭ ئېيتقانلىرىمغا

www.alma.cn

چوڭقۇر ئىشەنچ بىلدۇردى ، مەن ماڭا ئىشەنگەن ۋە مېنى قوللىغانلارنى قانداقمۇ ھەيدىۋېتەلەيمەن ؟ سىلەر مېنى جاھىللىق بىلەن رەت قىلىۋاتىسىلەر ۋە ئىنكار قىلىۋاتىسىلەر ، لېكىن ئۇلار بولسا دىننىڭ تۈۋرۈكى ، ئاللاغا ئېتىقاد قىلغۇچىلار ، ئۇنىڭ ئۇستىگە كۈنلەرنىڭ بىرىدە ئۇلار ئاللانىڭ ئالدىدا ماڭا قارشى تۇرسا ، ماڭا ۋاپاغا جاپا قىلدى دەپ نارازىلىق بىلدۈرسە ، مەن نېمىشقا ھالغا چۈشۈپ قالارمەن ؟ قېنى دەپ بېقىڭلار ، بۇنداق قىلىش تولىمۇ ھاماقەتلىك ئەمەسمۇ ؟

ئۇلار بىلەن نۇھ ئەلەيھىسسالام ئوتتۇرىسىدىكى مۇنازىرە بارغانسېرى كەسكىنلەشتى ، ئىختىلاپمۇ بارغانسېرى ئۇلغايدى . شۇنىڭ بىلەن ئۇلار زېرىكىپ ، چىداپ تۇرالماي ، نۇھ ئەلەيھىسسالامغا :

— ئى نۇھ ! سەن بىز بىلەن مۇنازىرىلەشتىڭ ، تولىمۇ مۇنازىرىلەشتىڭ . ئەگەر راست سۆزلىگۈچىلەردىن بولساڭ ، قېنى بىزنى جازالاپ باقمامسەن ، — دېدى .

نۇھ ئەلەيھىسسالام دىمىغىدا كۈلۈپ قويۇپ دېدىكى :

— سىلەر بەكمۇ ئەخمەق ، نادان ئىكەنسىلەر ، مەن قانداق ئادەم ؟ مەن سىلەرنى جازالىيالامتىم ياكى سىلەرنى جازادىن قۇتۇلدۇرالامتىم ؟ مەنمۇ سىلەرگە ئوخشاش ئادەم . بىراق ماڭا بېشارەت بولدىكى ، سىلەرنىڭ ئىلاھىڭلار بىر . مەن سىلەرگە تاپشۇرۇۋالغان پەرماننى يەتكۈزدۇم ، بەزىدە سىلەرگە خۇش خەۋەر يەتكۈزدۇم ، بەزىدە سىلەرگە بېرىلگەن ئاگاھلاندۇرۇشنى ئېلىپ كەلدىم . بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاللاتائاللانىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بىلەن بولدى . ئاللا خالايدىكەن ، سىلەگە ھىدايەت قىلىدۇ ؛ خالايدىكەن ، سىلەرنى تېز جازالايدۇ ؛ خالايدىكەن ، ئېغىرلىتىپ جازالايدۇ .

پەيغەمبەرلەر ئومۇمەن ئۆز بۇرچىنى تولۇق ئادا قىلىش ئۈچۈن ئاللانىڭ ئىلتىپاتى بىلەن خىلمۇخىل ئار ـ نومۇس ، ئازاب ـ كۈلپەتلەرگە بەرداشلىق بېرىش خۇسۇسىيىتىگە ئىگە قىلىنغان . ئۇلار كۆڭۈل ـ كۆكسىنى كەڭ تۇتۇپ ، كىشىلەرنىڭ پىتنە ـ ئىغۋا

www.ainja.cn

ۋە تۆھمەتلىرىگە پىسەنت قىلماي ، تولۇپ تاشقان ئىشەنچ بىلەن قەيسەرانە كۈرەش قىلغان . بۇ ، كىشىلەرنى ئاللانىڭ ئالدىدا قىلغۇدەك گەپ تاپالمايدىغان ، گۈمراھلارنىمۇ پەيغەمبەرلەرگە قارشى تۇرغۇدەك سەۋەب تاپالمايدىغان ھالغا چۈشۈرۈش ئۈچۈندۇر . نۇھ ئەلەيھىسسالام ئاللانىڭ جىمى پەيغەمبەرلىرىنىڭ سەردارى قاتارىدا ئۆز قوۋمىدىكى كىشىلەر بىلەن توققۇز يۈز ئەللىك يىل ياشىدى . ئۇ خىلمۇخىل تۆھمەت ۋە مەسخىرىلەرگە بەرداشلىق بەردى ، كىشىلەرنىڭ ئويغىنىشىنى ۋە توۋا قىلىپ قايتىپ كېلىشىنى كۈتتى . قىسمەن كىشىلەر ئۇنىڭ چاقىرىقىغا ئىتائەت قىلغاندىن باشقا ، قالغانلار بارغانسېرى تەرسالىشىپ ئۇنىڭغا قارشى تۇردى ۋە ئۇنىڭ تەشۋىقاتىدىن بىزار بولدى . پەقەت مۇشۇ چاغقا كەلگەندىلا ، ئۇ بۇ ئىشتىن ئۈمىد قالمىغانلىقىنى سېزىپ ، نائىلاج ھالدا ئاللاغا ئىلتىجا قىلىشقا مەجبۇر بولدى . ئاللاغا ئىمان كەلتۈرۈش ئۈچۈن يېتەكلەشكە ئامالسىز قالغان بۇ كىشىلەرگە قاندىق مۇئامىلە قىلىش ئۈستىدە ئۇ ئاللادىن يول كۆرسىتىشنى تەلەپ قىلدى . ئاللا ئۇنىڭغا :

— ئى نۇھ ، قوۋمىڭدىن ئىلگىرى ساڭا ئىمان ئېيتقانلاردىن باشقا يەنە ئىمان ئېيتقۇچىلار بولمايدۇ ، ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىدىن قايغۇرمىغىن ، — دەپ ۋەھىي قىلدى .

نۇھ ئەلەيھىسسالام ئۇ كىشىلەرنىڭ كاج ئىكەنلىكىنى تونۇپ يەتتى ، ئۇلار يا ئېنىق دەلىل ـ ئىسپات ئالدىدا باش ئەگمەيتتى ، يا ئاللاغا ئىمان كەلتۈرمەيتتى ، شۇڭا نۇھ ئەلەيھىسسالام سەۋر قىلماي ئاللاغا ئىلتىجا قىلىپ مۇنداق دېدى :

— ئى خۇدا ، سەن يەر يۈزىدە ئۆزۈڭگە ئىشەنمىگەنلەردىن بىرىنىمۇ قالدۇرمىغايسەن ! ھەقىقەتەن ، سەن مۇبادا ئۇلارنى قالدۇرۇپ قويىدىغان بولساڭ ، ئۇلار ساڭا ئېتىقاد قىلغۇچىلارنى ئازدۇرۇپ تۈيۈق يولغا باشلايدۇ ، ھەتتا دىنغا ئېتىقاد قىلمايدىغان نومۇسلۇنلارنى تۇغۇپ ئۆستۈرىدۇ .

ئاللا نۇھ ئەلەيھىسسالامنىڭ گەپلىرىگە ئىشەندى ، ئۇنىڭ

دۇئا ـ تەلەپلىرىگە ماقۇل بولدى ۋە ئۇنىڭغا بېشارەت بېرىپ دېدى :
— سەن مېنىڭ ۋەھىيم بويىچە كېمە ياسىغىن ، ئۆزلىرىگە زۇلۇم قىلغانلار توغرىسىدا ماڭا سۆز ئاچمىغىن ، ئۇلار چوقۇم توپان بالاسىدا غەرق قىلىنىدۇ .
نۇھ ئەلەيھىسسالام ئاللانىڭ بېشارىتىنى ئالغاندىن كېيىن شەھەر سىرتىدىكى پىنھان بىر جايغا بېرىپ ، تاختاي ۋە مىخ تەييارلاپ ، كېمە ياساشقا كىرىشتى . شۇنداقتىمۇ ئۇ يەنە كىشىلەرنىڭ مەسخىرىسى ۋە دەشنامىلىرىدىن خالىي بولالمايتتى .
بەزى ئادەملەر نۇھ ئەلەيھىسسالامغا تەنە قىلىپ :
— ھەي نۇھ ، سەن بۇرۇن ئۆزۈڭنى پەيغەمبەر ۋە ئاللانىڭ ئەلچىسى ، دەپ يۈرەتتىڭغۇ ، ئەمدى قانداق بولۇپ ياغاچچى بولۇپ قالدىڭ ؟ سەن ۋەز ـ نەسىھەتلىرىڭدىن ۋاز كەچتىڭمۇ ياكى ياغاچچى بولاي دېدىڭمۇ ؟ — دېيىشتى .
يەنە بەزى ئادەملەر :
— سەن دېگىنىڭ ـ دەريالاردىن شۇنچە يىراق تۇرساڭ ، ياسىغان كېمەڭنىڭ نېمىگە پايدىسى ؟ سەن بۇ كېمىنى كالىغا سۆرەتمەكچىمۇ ياكى شامال بىلەن ماڭدۇرماقچىمۇ ؟ — دېيىشتى .
نۇھ ئەلەيھىسسالام ئۇلارنىڭ مەسخىرىسى ۋە قالايمىقان جۆيلۇشلىرىگە پەرۋا قىلماي :
— سىلەر بىزنى مەسخىرە قىلساڭلار ، سىلەر بىزنى مەسخىرە قىلغاندەك بىزمۇ سىلەرنى چوقۇم مەسخىرە قىلىمىز . خار قىلغۇچى ئازابنىڭ كىمگە چۈشىدىغانلىقىنى ئۇزۇنغا قالماي بىلىپ قالىسىلەر ، — دېدى .
نۇھ ئەلەيھىسسالام سۆزلەپ بولۇپلا كېمە ياساش بىلەن بولۇۋەردى ، ئۇ تاختاينى ئورۇنلاشتۇرۇپ ، بىر ـ بىرىگە جۈپلەپ تۇتاشتۇرۇپ پۇختا بىر كېمە ياساپ چىقىپ ، ئاللانىڭ ئەمرىنى كۈتۈپ تۇردى . ئاللا ئۇنىڭغا بېشارەت قىلدى :
— بۇيرۇقۇم يېتىپ كەلگەن ۋە يەر يۈزىدىن سۇ ئېتىلىپ چىققان چاغدا ، سەن ئىمان ئېيتقانلار بىلەن خىيش ـ ئەقرىبالىرىڭنى ئېلىپ كېمىگە چىققىن ۋە ھەرخىل ھايۋانلاردىن

www.ainiza.com

(ئەركەك ، چىشى بولۇپ) بىر جۈپتىن ئېلىۋالغىن !

ئاسماندىن قاتتىق يامغۇر ياغدى ، زېمىندىكى بۇلاقلاردىن سۇ ئۇرغۇپ چىقتى ، زېمىندىكى ئېگىزلىكلەر توپان ئاستىدا قالدى . نۇھ ئەلەيھىسسالام ئاللاناڭ ئەمرى بويىچە ئادەم ۋە ھايۋانلارنى كېمىگە سالدى ـ دە ، ئاللاناڭ پاناھ بولۇشى بىلەن كېمىنى ھەيدىدى . ئۇ كېمىنى گاھ سۇنىڭ ئېقىشى تەرەپكە ، گاھ سۇنىڭ ئېقىشىغا قارشى تەرەپكە ھەيدەيتتى . ئۇركەشلىگەن دولقۇنلار گۈمراھلارنى غەرق قىلىۋەتتى . كەلكۈن سۇ ئۇلارنىڭ گۈرستانلىقىغا ، سۇ كۆپۈكلىرى بولسا ئۇلارنىڭ كېپەنلىرىگە ئايلاندى . ئۇلار ئۆلۈم بىلەن ئېلىشقان بولسىمۇ ، لېكىن ئۆلۈم ئاخىر ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غەلىبە قىلدى ، ئۇلار دولقۇنلار بىلەن ئېلىشقان بولسىمۇ ، لېكىن دولقۇنلار ئاخىر ئۇلارنى يۇتۇۋەتتى .

نۇھ ئەلەيھىسسالام كېمە ئۈستىدە ئولتۇرۇپ ، بولۇۋاتقان بارلىق ئىشلارنى كۆزەتمەكتە ئىدى ، بىردىنلا ئۆزىنىڭ ئوغلى كەنئانىنى كۆرۈپ قالدى . كەنئانغىمۇ ئاللاناڭ جازاسى يېتىپ كەلگەنىدى ، چۈنكى كەنئان ئاتىسىدىن ئۆزىنى قاچۇرغان ۋە ئاتىسىنىڭ دىنىغا نەپرەتلەنگەنىدى . كەنئان دولقۇنلار ئىچىدە تىرىشىپ ـ تىرمىشىپ تاغ ئۈستىگە ياكى ئۆز جېنىنى قۇتۇلدۇرالىغۇدەك بىرەر ئېگىزلىككە ئۇزۇپ بېرىۋېلىشقا ئورۇنۇۋاتاتتى . لېكىن ئۆلۈم بارغانسېرى ئۇنى قىستاپ كەلمەكتە ئىدى ، ئۇ توپان بالاسى ئىچىدە ھازىرلا غەرق بولۇپ كېتىدىغاندەك سىر ئەھۋالدا ئىدى ، بۇنى كۆرۈپ نۇھ ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىچى ېكىمۇ ئاغرىپ كەتتى . ئۇ ئوغلىغا قاراپ توۋلىدى . ئۇ ئۆز ئۇۋازىنىڭ ئوغلىنىڭ قەلبىگە تەسىر كۆرسىتەلىشىنى ۋە ئۇنى ئىردىنبىر ئىلاھ — ئاللاغا بەيئەت قىلىدىغان قىلالىشىنى بەكمۇ ئۈمىد قىلاتتى . ئۇ ئوغلىغا قاراپ :

— ھەي بالام ، نەگە بارىسەن ؟ بۇ ئاللاناڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى . ئۇنىڭ ئىرادىسىدىن قېچىپ قۇتۇلالامسەن ؟ دەرھال كېلىپ كېمىگە چىقىۋالغىن ، قېرىنداشلىرىڭ بىلەن جەم بولۇپ ، ئۆز ھاياتىڭنى قۇتۇلدۇرغىن . جېنىم بالام ، بىز بىلەن بىللە كېمىگە

چىققىن ! كاپىرلار بىلەن بىللە بولمىغىن ! — دەپ توۋلىدى .
لېكىن نۇھ ئەلەيھىسسالامنىڭ سۆزى ئوغلىغا تەسىر قىلمىدى . ئۇ ئۆزىنى بۇ چوڭ بالادىن قۇتۇلۇپ كېتەلەيمەن ، تەقدىرنىڭ چاڭگىلىدىن چىقىپ كېتەلەيمەن دەپ قارايتتى ، شۇڭا ئاتىسىغا :
— مەن بىلەن كارىڭ بولمىسۇن ، مەن مېنى سۇغا غەرق بولۇپ كېتىشتىن ساقلاپ قالالايدىغان بىر تاغنىڭ ئۈستىگە چىقىۋالىمەن ، — دېدى .
— ئى بالام ، — دېدى نۇھ ئەلەيھىسسالام ئېچىنىغان هالدا ، — بۈگۈن ئاللا رەھىم قىلغان ئادەمدىن باشقا هېچ ئادەم ئۇنىڭ جازالىشىدىن قۇتۇلۇپ قالالمايدۇ .
نۇھ ئەلەيھىسسالامنىڭ گېپىنى تۈگىمەيلا ئۆركەشلەپ كەلگەن دولقۇن ئاتا - بالا ئىككىيلەننى ئايرىۋەتتى ، نۇھ ئەلەيھىسسالامنىڭ ئوغلى ئەمدى كۆزۈنمەي قالدى . ئوغۇل — ئاتىنىڭ يۈرەك پارىسى ، ئاتا بولغۇچى ئۆز ئوغلىنىڭ سۇدا غەرق بولۇپ كېتىۋاتقانلىقىنى كۆرگەندە ئىنتايىن ئازابلىنىدۇ ، شۇڭا نۇھ ئەلەيھىسسالام دەررۇ ئاللادىن ئوغلىغا ئامانلىق تىلىدى :
— ئى پەرۋەردىگارىم ! ئوغۇل مېنىڭ غەمگۈزارىم ، سەن ماڭا ئۇممەتلىرىمنىڭ ۋە مېنىڭ خىيش - ئەقرىبالىرىمنىڭ نىجات تېپىشىنى ۋەدە قىلغانىدىڭ ، سېنىڭ ۋەدەڭ ئەلۋەتتە هەقتۇر ، سەن هەقىقەتەن ئەڭ توغرا هۆكۈم قىلغۇچىسەن .
ئاللا نۇھ ئەلەيھىسسالامغا بېشارەت بېرىپ دېدى :
— ئى نۇھ ! دەرۋەقە ئۇ سېنىڭ خىيش - ئەقرىبارىڭ ، لېكىن ئۇ يامان ئىشلارنى كۆپ قىلغان ئىسمى - جىسمىغا لايىق گۈمراهدۇر . سەن پەقەت ئىمان كەلتۈرگەنلەرنىلا ، سېنىڭ پەيغەمبەرلىكىگە ئىشەنگەنلەرنىلا ، چاقىرىقلىرىڭغا ئاۋاز قوشقانلارنىلا خىيش - ئەقرىبالىرىڭ قىلالايسەن ، مەن سېنىڭ هەقىقىي ئائىلە ، خىيش - ئەقرىبالىرىڭنى قۇتۇلدۇرۇشقا ۋەدە قىلغانىمەن ، پەقەت بىزگە ئىمان كەلتۈرگەن كىشىلەرلا قۇتۇلدۇرۇۋېلىنىدۇ . سېنىڭ پەيغەمبەر ئىكەنلىكىگە

ئىشەنمىگەن ، ئىگەڭنىڭ سۆزىنى ئىنكار قىلغان كىشىلەرنى سېنىڭ خىيش ـ ئەقىبالىرىڭ ، دەپ ھېسابلىغىلى بولمايدۇ ، ئۇلار سېنىڭ ھېسداشلىق قىلىشىڭغىمۇ ئەرزىمەيدۇ . ئۇلارنىڭ سەن بىلەن قانداشلىق مۇناسىۋىتى بولغاندىمۇ ، مۇقەررەر ھالدا تېگىشلىك ئاقىۋىتىنى كۆرىدۇ ؛ ئۇلار ئېگىزلىككە ئۆزۈپ بارغان تەقدىردىمۇ قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ . سەن ئېنىق بىلمىگەن نەرسەڭنى مەندىن سورىمىغىن ، مەن سېنىڭ جاھىللاردىن بولماسلىقىڭنى ئەسھەت قىلىمەن .

نۇھ ئەلەيھىسسالام مۇشۇ چاغدىلا ئىككى كۆزىنىڭ رەھىم قىلىش ، ئىچ ئاغرىتىش بىلەن توسۇلۇپ قالغانلىقىنى ، ئاللانىڭ ئۇنى ۋە ئىمان بىجا كەلتۈرگەن كىشىلەرنى قۇتۇلدۇرغانلىقىغا ئاپىرىن ۋە تەشەككۈر ئېيتىش لازىملىقىنى ، شۇنىڭ بىلەن بىللە ، ئاللانىڭ ئاشۇ گۇمراھلارنى سۇدا غەرق قىلىۋەتكەنلىكىگە تەشەككۈر ئېيتىش لازىملىقىنى سەزدى . ئۇ ئۆز خاتالىقىغا ئاللادىن مەغپىرەت تىلىدى :

— پەرۋەردىگارىم ! مەن بىلمىگەن نەرسىنى سوراشتىن سېنىڭ پاناھىڭغا سېغىنىمەن ، ئەگەر ماڭا مەغپىرەت قىلمىساڭ ۋە رەھىم قىلمىساڭ ، زىيان تارتقۇچىلاردىن بولىمەن .

بۇ چاغدا توپان سۈيىنىڭ تۇرتۈشى بىلەن خېلىلا يىراقلاپ كەتكەن كەنئان ئاخىر سۇ ئاستىغا چۆكۈپ كەتتى .

ئىش ئاللانىڭ ئىرادىسى بويىچە بولدى ، گۇمراھلارنىڭ ھەننىۋاسى غەرق بولۇپ تۈگەشتى . يامغۇر توختاپ ، كەلكۈن سۈيى زېمىنغا سىڭىپ ، نۇھ ئەلەيھىسسالامنىڭ كېمىسى جۇدى تېغى ئۈستىدە توختىدى . بەزىلەر : «ئاللا ، گۇمراھلارنى بىزدىن يىراق يەرگە ئېقىتىۋەتكەيسەن ! » دېيىشتى .

نۇھ ئەلەيھىسسالامغا ۋەھىي كەلدى :

— ئى نۇھ ، ئەمدى سەن قۇرۇقلۇققا ئامان ـ ئېسەن بارغىن ، سەن ئۆزۈڭگە ئەل بولغان ۋە ئىمان كەلتۈرگەن كىشىلىرىڭ بىلەن بەخت ـ سائادەت تېپىپ ، ئاللانىڭ خەيرخاھلىقى ۋە ئىلتىپاتىغا مۇشەررەپ بولىسەن !

www.alma.cn

هۇد ئەلەيهىسسالام

ئاد قوۋمىدىكىلەر ئۆزۈندىن بېرى يەمەن بىلەن ئۇمان ئارىلىقىدىكى قۇملۇقتا بەختلىك ياشاپ كەلمەكتە ئىدى . ئاللا ئۇلارغا ناھايىتى كۆپ مېھىر ـ شەپقەت ئاتا قىلدى . ئۇلار بۇ زېمىندا بۇلاق سۇيى تاپتى ، يەر ـ زېمىن ئاچتى ، دەل ـ دەرەخ تىكىپ ، باغۋاران پەرۋىش قىلدى ، ئۆي ـ ئىمارەت قۇردى . شۇنىڭ بىلەن بىللە ، ئاللامۇ ئۇلارنىڭ تېنىنى ساغلام ، بېجىرىم قىلدى ۋە ئۇلارنى باشقا پايدىلىق شەرت ـ شارائىت بىلەن تەمىن ئەتتى . لېكىن ئاد قوۋمىدىكىلەر بەختلىك تۇرمۇشنىڭ مەنبەسىنى زادى يادىغا ئېلىپمۇ قويمىدى . ئۇ چاغدا ئۇلار بۇنتا چوقۇناتتى ، بىرەر ياخشىلىققا ئېرىشسە ، بۇنتا رەھمەت ئوقۇيتتى ، بەختسىزلىككە ئۇچرىسا ، ئۇنىڭدىن مەدەت تىلەيتتى .

ئۇلار مۇشۇ زېمىندا خالىغانچە ئەسكىلىك قىلاتتى ، ئۆزلىرىنىڭ كۈچلۈكلۈكى ۋە چوڭلۇقى بىلەن ئاجىزلارنى خورلايتتى ، كىچىكلەرنى بوزەك قىلاتتى . ئاللا كۈچلۈكلەرنى ھىدايەتكە باشلاش ، ئاجىزلارنىڭ كۈچ ـ قۇدرىتىنى ئاشۇرۇش ، ئۇلارنىڭ قەلبىنى چېنىقتۇرۇش ، ئۇلارنى جاھالەتتىن قۇتۇلدۇرۇش ۋە كۆپتىن بۇيان ئۇلارنىڭ كۆز پەردىسىنى توسۇۋالغان توسۇقنى ئېلىپ تاشلاش ئۈچۈن ئۇلار ئارىسىدىن بىر پەيغەمبەر تاللاپ ، ئۇ ئارقىلىق ئۇلارغا تونۇشلۇق بولغان تىل ۋە ئۇسۇلنى قوللىنىپ ، ئۇلارنىڭ تۇيغۇسىنى ئېچىپ ، ئۇلارنى كائىناتنى ياراتقۇچىنىڭ قوينىغا قايتىپ كېلىشكە يېتەكلىمەكچى بولدى ـ دە ، ئۇلارغا بۇنتا چوقۇنۇشنىڭ بىمەنىلىك ئىكەنلىكىنى ، ئاللانىڭ مېھىر ـ شەپقەتلىك ئىكەنلىكىنى نامايان قىلدى .

www.alma.cn

هۇد ئەلەيھىسسالام[1] قان سىستېمىسى جەھەتتە ئادقوۋمى بىلەن ئۇرۇقداش بولۇپ ، ئۇلار ئىچىدىكى ئەڭ پەزىلەتلىك ، كۆڭۈل - كۆڭكىسى ئەڭ كەڭ ئادەم ئىدى . شۇڭا ، ئاللا ئۇنى ئەلچىلىك ۋەزىپىسىنى بەجا كەلتۈرۈشكە ۋە تۇيۇق يولغا كېتىپ قالغانلارنى يېتەكلەشكە تاللىدى . هۇد ئەلەيھىسسالام ئاللانىڭ چاقىرىق ، ئەمر - پەرمانلىرى بىلەن ئۆزىنى قورالاندۇرۇپ ، تاغنى تالقان ، چۆلنى بوستان قىلغۇدەك ئىرادە بىلەن بۇ مەسئۇلىيەتنى ئۈستىگە ئالدى . ئۇ جاھالەت ئۈستىدىن غەلبە قىلىپ ، ئۆز قوۋمىدىكىلەرنى بۇتقا ئېتىقاد قىلىدىغان تۇيۇق يولدىن هىدايەتكە باشلاشقا بەل باغلىدى .

ئۇ ئۆز قوۋمىدىكىلەرگە مۇنداق دېدى :

— ئى خالايىق ! سىلەر بۇتنى تىكلىۋېلىپ ئېتىقاد قىلىپ ، ئۇنىڭدىن پاناھ تىلەۋاتىسىلەر ، بۇ تاشلارنىڭ نېمىگە پايدىسى بار ؟ ئۇلار سىلەرگە بەخت ئاتا قىلالمايدۇ ، سىلەرنى بىرەر بالايىئاپەتتىن ساقلاپمۇ قالالمايدۇ . سىلەر ئۇچۇن بىردىنبىر ئېتىقاد قىلىشقا ئەرزىيدىغىنى ئىلاھ — ئاللادۇر . ئۇ سىلەرنى يارالتقان ۋە سىلەرنى تۇرمۇشقا كېرەكلىك نازۇنېمەتلەر بىلەن تەمىن ئەتكەن ؛ ئۇ سىلەرگە هاياتلىق بېرەلەيدۇ هەم سىلەرنى ئۆلتۈرەلەيدۇ ؛ ئۇ سىلەرگە يەر يۈزىدىن ئورۇن بەردى ؛ ئۇ هاياتلىقلار ئۈچۇن زۆرۇر بولغان زىرائەتلەرنى يەتكۈزۈپ بەردى ؛ ئۇ سىلەرگە ساغلام ، بېجىرىم تەن ئاتا قىلدى ؛ ئۇ تېخى سىلەرگە بەخت - سائادەتمۇ بەردى . ئاللاغا ئىمان كەلتۈرۈڭلار ، هەقىقەتكە كۆز يۇمماڭلار ، ئاللانىڭ ئالدىدا هاكاۋۇرلۇق قىلىپ كۆرەڭلىمەڭلار . ئەگەر بۇنىڭغا ئۇنىمىساڭلار ، نۇھ ئەلەيھىسسالامنىڭ قوۋمىدەك ئاشۇنداق بالا - قازاغا ئۇچرايسىلەر ، ئۇلار ئۆتكەن دەۋرگە تېخى ئۇزۇن بولمىدى .

هۇد ئەلەيھىسسالام مۇشۇ گەپلىرىنىڭ ئۇلارنى تەسىرلەندۈرۈپ ، ئاللاغا ئىمان ئېيتىپ ، هىدايەتكە ماڭىدىغان قىلالىشىنى ئۈمىد قىلاتتى ، لېكىن ئۇلار ئەزەلدىن ئاڭلاپ باقمىغان

www.alma.cn

[1] هۇد ئەلەيھىسسالام — نۇھ ئەلەيھىسسالامنىڭ يەتتىنچى ئەۋرىسى .

بۇ تەشۋىقاتنى ئاڭلىغاندىن كېيىن دەرھال توغرا تاپمىغان ھالدا دېيىشتى :

— ھەي ھۇد ، نېمە قالايمىقان جۆيلۈپ يۈرسەن ! سەن نېمە بولۇپ بىزنى ئاللاغىلا ئېتىقاد قىلدۇرماقچى بولسەن ؟ بىز بۇتلارغا ئېتىقاد قىلساق ، ئۇ ئاللاغا بىزنىڭ ياخشىلىقىمىزنى ئېيتمىدۇ .

— ئاللا بىردۇر ، ئۇنىڭ شېرىكى يوقتۇر ، — دېدى ھۇد ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا ، — پەقەت ئاللاغا ئېتىقاد قىلىشلا ھەقىقىي ئېتىقاد بولۇپ ھېسابلىنىدۇ . ئۇ بىزنىڭ ئالدىمىزدا . سىلەر بۇ بۇتلارغا ھەرقانچە يېلىنىپ ، خۇشامەت قىلغان بىلەنمۇ ئېرىشىدىغىنىڭلار ئۇنىڭ ئەكسىچە بولۇپ چىقىدۇ ، ئۇ سىلەرنى ئاللادىن بارغانسېرى يىراقلاشتۇرىدۇ ، بۇ دەل سىلەرنىڭ نادان ۋە ئەخمەق ئىكەنلىكىڭلارنى بىلدۈرىدۇ ، خالاس .

— سەن تەنتەك ، قارام ئادەم ئىكەنسەن ، — دېيىشتى كىشىلەر ھۇد ئەلەيھىسسالامغا قارشى چىقىپ ، — سەن بىزنىڭ ئېتىقادىمىزنى ئەخمەقلىق دېيىشكە پېتىنىۋاتسەن . سەن تېخى بىزنىڭ ئاتا ـ بوۋىمىزدىن تارتىپ ئېتىقاد قىلىپ كېلىۋاتقان مۇقەددەس نەرسىمىزنى زاڭلىق قىلىۋاتسەن . سەن بىزنىڭ بۇ يەردە قانچىلىك نېمىتىڭ ؟ سەن قايسىمىزدىن ئارتۇق ؟ سەنمۇ خۇددى بىزگە ئوخشاش قورسىقىڭ ئاچسا نان يەيدىغان ، ئۇسسىساڭ سۇ ئىچىدىغان ، شۇنداقلا مۇشۇ زېمىندا ياشايدىغان ئادەمغۇ ؟ ئاللا نېمە ئۈچۈن ئەلچىلىك ۋەزىپىنى ساڭىلا بېرىدۇ ؟ بىزنىڭچە ، سېنىڭ دەۋاقىنىڭ كاززاپلىق ۋە ئالدامچىلىقتىن باشقا نەرسە ئەمەس .

— ھەي خالايىق ! — دېدى ھۇد ئەلەيھىسسالام جاۋاب بېرىپ ، — مەن تەنتەكمۇ ئەمەس ، ئەخمەقمۇ ئەمەس . مەن سىلەر بىلەن بىللە ئۆزۈن ياشىدىم ، سىلەر قايسى ئىشتا مېنى ئەخمەق ، نادان ۋە قارام دەپ ئەيىبلىيەلەيسىلەر ؟ ئاللانىڭ بەرەر مىللەت ئارىسىدا ئەلچىلىك ۋەزىپىنى ئىجرا قىلغۇدەك ، ئۇنىڭ تەشەببۇسىلىرىنى تەشۋىق قىلغۇدەك بەرەر ئادەم تاللىغانلىقى غەلىتە ئىش ئەمەس . ئەگەر ئاللا كىشىلەرنىڭ ھىدايەتكە ماڭمايۋاتقانلىقىنى

www.alima.cn

كۆرۈپ تۇرۇپمۇ يەنە پەيغەمبەر ئەۋەتمەي ، ئۇلارنىڭ خالىغانچە كۆرەڭلەپ كېتىشىگە يول قويغان بولسا ئىدى ، بۇ غەلىتە بىر ئىش بولغان بولاتتى . مەن سىلەرنىڭ ئاللاغا ئىمان كەلتۈرۈشۈڭلاردىن ئۈمىدسىزلەنمەيمەن ، سىلەرنىڭ بىمەنە گەپ - سۆزلىرىڭلارنىمۇ كۆڭلۈمگە ئالمايمەن ، لېكىن سىلەر ئەستايىدىل ئويلاپ ، ياخشىراق قاراپ بېقىڭلارکى ، ئاللا بىردۇر . ئاسمان جىسىملىرىنىڭ ھەرىكىتى ، قۇياش ، ئاي ۋە ئالەمدىكى بارچە شەيئىلەر ئاللانىڭ پەقەت بىر ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلايدۇ . ئاللاغا ئىمان كەلتۈرۈڭلار ، ئۇنىڭغا دۇئا - تىلاۋەت قىلىڭلار ! ئۇ سىلەرگە خاسىيەتلىك يامغۇر ياغدۇرۇپ بېرىدۇ ، بايلىقىڭلارنى ئاشۇرىدۇ ، تېنىڭلارنى سالامەت قىلىدۇ . سىلەر ھەرگىز گۇناھ ئىش قىلماڭلار !

سىلەر بىلىشىڭلار كېرەككى ، ئادەم ئۆلگەندىن كېيىن قايتا تىرىلىدۇ : كىم ياخشى ئىش قىلسا ، ئاخىرەتتە چوقۇم ساۋابىنى كۆرىدۇ ، يامان ئىش قىلسا ، ئاخىرەتتە تېگىشلىك جازاسىنى تارتىدۇ . قېنى ئۆزۈڭلار ئۇچۇن ئويلاپ بېقىڭلار ، ئاخىرەت ئۇچۇن ساۋاپلىق ئىش قىلىڭلار . مەن ئاللانىڭ سۆزلىگەن دېگەنلىرىنى سىلەرگە سۆزلىدىم ، مەن سىلەرگە سەممىي نەسىھەت قىلدىم .

— شەك - شۇبھىسىزكى ، — دېدى كىشىلەر ھۇد ئەلەيھىسسالامغا ، — بىز ئېتىقاد قىلىۋاتقان بىر ئىلاھ سېنى جىنغا يولۇقتۇرۇپ ، سەۋدايى قىلىپ قويۇپتۇ . سەن قىلچە تۇتامى يوق بولمىغۇر سەپسەتىلەرنى جۆيلۈۋاتسەن . «ئەپۇ تىلەڭلار» ، «بايلىقىڭلارنى ئاشۇرىدۇ» ، «تېنىڭلارنى سالامەت قىلىدۇ» دېگىنىڭ نېمىسى ! ئۆلگەندىن كېيىن جەستىمىز چىرىپ ، بىر دۆۋە سۆڭەككە ئايلىنىدۇ . نەدىمۇ ئاللادىن پاناھ تىلەيدىغان قىيامەت كۈن دېگەن ئىش بولسۇن . گېپىڭنىڭ قىلچىمۇ تۇتامى يوق ! بىز بۇ دۇنيادا ئۆلۈشكە تېگىشلىك بولساق ئۆلىمىز ، ياشاشقا تېگىشلىك بولساق ياشايمىز ، پەقەت ۋاقىت — يىللارلا بىزنى يۇ دۇنيادىن ئايرىۋېتەلەيدۇ

www.ziyae.org

سەن تېخى ئازاب تارتىدىغانلىقىمىز ئۈستىدىمۇ ئالدىنئالا

كاپشىدىڭ . ئازاب دېگەن قانداق نەرسە ؟ بىز سېنىڭ دېگەنلىرىڭگە ھەرگىز ئىتائەت قىلمايمىز . ئېتىقاد قىلىۋاتقان ئىلاھىمىزدىنمۇ ھەرگىز ۋاز كەچمەيمىز . ناۋادا سېنىڭ دېگەنلىرىڭ راست بولىدىغان بولسا ، قېنى ئاتالمىش بالا ـ قازالىرىڭنى بىزگە كۆرسىتىپ باقمامسەن ! ؟

ھۇد ئەلەيھىسسالام ئۇلارنى جاھىللىقىدىن قايتمايدۇ ، دەپ قاراپ مۇنداق دېدى :

— ئەزىزلىرىم خۇدا ، مەن سىلەرگە يەتكۈزۈشكە تېگىشلىك گەپلەرنىڭ ھەممىسىنى تولۇق يەتكۈزدۈم ؛ مەن تىرىشچانلىق كۆرسەتتىم ، چېكىنمىدىم ، بۇنىڭدىن كېيىن مەن يەنە داۋاملىق سۆزلەۋېرىمەن ، سىلەرنىڭ قىلغان ـ ئەتكەنلىرىڭلارنى پەرۋايىمغا ئالمايمەن ، سىلەرنىڭ قارامىلىق قىلمىشىڭلارىدىنمۇ قورقمايمەن . سىلەر ھېيلە ـ مىكرىڭلارنى ئىشلىتىڭلار ، بىرلىشىپ ماڭا قارشى تۇرۇڭلار . مەن ئىگەمدىن ، شۇنداقلا سىلەرنىڭمۇ ئىگەڭلار — ئاللادىن پاناھ تىلەيمەن ، ئۇ كائىناتنىڭ ئىگىسى ، ئۇ توغرا يولدا .

ھۇد ئەلەيھىسسالام ئۆزىنىڭ ئەلچىلىك ۋەزىپىسى ھەققىدە ھەدەپ ئۇنلۇك خىتاب قىلىپ كەلدى ، ئۇنىڭ قوۋمىدىكىلەرمۇ باشتىن ـ ئاياغ ئۇنىڭغا قارشى تۇرۇپ كەلدى . ئۇلار ھەدەپ مۇنازىرە قىلىشىۋاتقان بىر پەيتتە ، ئاسمانىنى بىردىنلا قارا بۇلۇت قاپلاپ ھاۋا تۇتۇلۇپ كەتتى . كىشىلەر خۇشال بولۇشقان ھالدا ئاسمانغا قارىشىپ : «بۇ يامغۇر ياغدۇرىدىغان بۇلۇت ، بىزگە يامغۇر ياغدۇرۇپ بېرىدىغان بولدى» دېيىشتى ـ دە ، يۇگۇرۇشۇپ ئۆز ئېتىزلىرىغا بېرىپ تەييارلاندى . لېكىن ، ھۇد ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا :

— بۇ ياخشىلىقتىن دېرەك بېرىدىغان بۇلۇت ئەمەس ، بەلكى ئىنتىقام ئالىدىغان قارا بوران ، سىلەر ھازىر قاتتىق جازاغا ئۇچرايدىغان بولدۇڭلار ، — دېدى .

بۇ قوۋمىدىكىلەر يەر ـ ئاسمانىنى قاپلاپ كېلىۋاتقان قارا بوراننىڭ قۇملۇقتىكى تۆگىلەرنى ۋە باشقا چارۋىلارنى پۈتۈنلەي

www.alina.cn

يىراققا ئۇچۇرۇپ كېتىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ چۆچۈشتى - دە ، دەرھال ئۆيلىرىگە قايتىشىپ ئىشكىلىرىنى مەھكەم تاقاشتى ، ئۇلار مۇشۇنداق قىلساق ، بالايىئاپەتتىن قۇتۇلالايمىز ، دەپ ئويلىشاتتى . ۋەھالەنكى ، بالايىئاپەت ھەممىلا يەرگە تەڭلا يېتىپ كەلگەنىدى . قارا بوران قۇملارنى ئۇچۇرۇپ ، ئۇدا سەككىز كۈندۈز ، يەتتە كېچە داۋاملاشتى . بوران ئۆتۈپ كەتكەندىن كېيىن ، بۇ ئادەملەر پۈتۈنلەي ئۆلۈپ ، خۇددى ھېچقانداق ئىز قالدۇرماي تۇرۇپ قاقشال بولۇپ تۇگىگەن خورما دەرىخىدەك تارىختىن مەڭگۈ غايىب بولدى .

سېنىڭ ئىگەڭ يۇرت - مەھەللىلەرنى خاراب قىلىشنى ئەمەس ، بەلكى كىشىلەرنى يامان يولدىن ھىدايەتكە باشلاشنى كۆزلەيدۇ .

ھۇد ئەلەيھىسسالام ئەر - ئايال ئۇممەتلىرى بىلەن ئىلگىرىكى تۇرغان يېرىدە قېلىۋەردى ، بوران ئۇلارنىڭ ئەتراپىدا گۈركىرەپ چاڭ - توزان كۆتۈرگەن بولسىمۇ ، لېكىن ئۇلار ئامان - ئېسەن قېپقالدى . بوران توختىغاندىن كېيىن ، ئۇلار ھەزرىمەۋتكە كۆچۈپ بېرىپ ، ئۇ يەردە ئۆز رىزقىدىن بەھرىمەن بولدى .

www.alma.cn

سالىھ ئەلەيھىسسالام

ئاد قوۋمى ئاللاغا ئىشەنمەي ھالاك بولغاندىن كېيىن ، ئاللا ئۇلارنىڭ يەر - زېمىن ، يۈرت - ماكانلىرىغا سەمۇد قوۋمىدىكىلەرنى ۋارىس قىلدى . سەمۇد قوۋمىدىكىلەر بۇ يەرنى ئاد قوۋمىدىكىلەردىنمۇ ياخشىراق گۈللەندۈردى : ئۇلار يېڭىدىن بۇلاق ئاچتى ، مېۋىلىك دەل - دەرەخلەرنى تىكتى ، ئۆي - ئىمارەتلەرنى بىنا قىلدى ، ئاپەتتىن ساقلىنىش ئۈچۈن ، يەنە تاغلارنى تېشىپ ئۆڭكۈرلەرنى ياسىدى ، كۈننىي بەختلىك ، بايلىقات ئۆتكۈزدى . لېكىن ئۇلار ئاللانىڭ بۇ ئىلتىپاتىغا شۈكۈر قىلمىدى ، كۈندىن - كۈنگە كۆرەڭلەپ ۋە چۈشكۈنلىشىپ ، تۈيۈق يولغا ماڭدى ، بۇتقا چوقۇنۇپ ئاللاغا ئېتىقاد قىلمىدى . ئۇلار تېخى ئۆزلىرىنى مەڭگۈ مۇشۇنداق بەختلىك ۋە ھۇزۇر - ھالاۋەتتە ئۆتىمىز ، دەپ چاغلىشاتتى .

ئاللا سەمۇد قوۋمىدىكىلەر ئىچىدىن ئەڭ ئالىيجاناب ، ئەڭ ئەقىللىق ، كۆڭۈل - كۆكسى ئەڭ كەڭ سالىھنى پەيغەمبەرلىككە تالىلىدى . سالىھ ئەلەيھىسسالام ئۆز قوۋمىدىكىلەرنى بىردىنبىر ئىلاھ — ئاللاغا ئېتىقاد قىلىشقا چاقىردى . ئۇلارغا ئاللانىڭ ئۇلارنى تۈپراقتىن ياراتقانلىقىنى ، پۈتۈن زېمىننى ياراتقانلىقىنى ، ئۇلارنى مۇشۇ زېمىندا كۆپەيتىپ بىر - بىرىنىڭ ئىشلىرىغا ۋارىسلىق قىلىشقا نېسىپ قىلغانلىقىنى ھەم ئۇلارغا كۆرۈنەر ۋە كۆرۈنمەس بەخت - سائادەت ئاتا قىلغانلىقىنى ئېيتتى . سالىھ ئەلەيھىسسالام ئۇلارنى بۇتقا يەنە چوقۇنۇشتىن چەكلىدى . ئۇ چۈشەندۈرۈپ مۇنداق دېدى : بۇت سىلەرگە زىيان يەتكۈزەلمەيدۇ ، بەختمۇ ئاتا قىلالمايدۇ ، ئۇ ئاللانىڭ ئورنىنى ھەرگىز باسالمايدۇ .

سالىھ ئەلەيھىسسالام ئۆزىنىڭ ئۇلار بىلەن بىر قوۋمدىن ،

www.alma.cn

خۇشاللىقتىمۇ ، قايغۇدىمۇ بىللە بولىدىغان ، جاپا - مۇشەققەتنى تەڭ تارتىشىدىغان قېرىنداش ئىكەنلىكىنى ئېيتتى . ئۇ كۆپچىلىكنىڭ ياخشى تۇرمۇش كەچۈرۈشىنى ئۈمىد قىلىدىغانلىقىنى ، جامائەت مەنپەئىتى ئۈچۈن جان كۆيدۈرىدىغانلىقىنى ، ئۇلارنىڭ زىيان - زەخمەتكە ۋە بەختسىزلىككە ئۇچرىشىنى خالىمايدىغانلىقىنى بىلدۈردى . ئۇ سەمۇد قوۋمىدىكىلەردىن ئۆز گۈناھلىرى ئۈچۈن ئالالادىن مەغپىرەت سوراپ ، ئاللا ئالدىدا توۋا - ئىستىغپار ئېيتىشنى تەلەپ قىلدى . ئۇ مۇنداق دېدى : كىم ئاللاغا ئىبادەت قىلىدىكەن ، ئاللا شۇنىڭ يېنىدا بولىدۇ ، كىم چىن دىلىدىن توۋا - ئىستىغپار ئېيتىدىكەن ، ئاللا ئۇنى ئاڭلايدۇ ، گۈناھىنى مەغپىرەت قىلىدۇ .

سەمۇد قوۋمى غەپلەتتىن ئويغانماي ، سالىھ ئەلەيھىسسالامنىڭ دەۋەتلىرىنى رەت قىلدى . ھەتتا ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىكىنى ئېتىراپ قىلمىدى ، ئۇنىڭ سۆزلىرىنى مەسخىرە قىلدى . ئۇلار ئۇنى ھەقمەتتىن چەتنىدىڭ ، كاززاپلىق ۋە ئالدامچىلىق قىلدىڭ ، دەپ ھاقارەتلىدى . ئۇلار سالىھ ئەلەيھىسسالامغا مۇنداق دېدى :

— ئى سالىھ ، ئىلگىرى بىز سېنى پىكرى ئۆتكۈر ، ئەقىل - پاراسىتى زىيادە دەپ بىلىپ ، گۈزەللىك ۋە ئەقىل - پاراسەتنىڭ سىمۋولى قىلىۋالغانىدۇق . سېنىڭ مول تەجرىبەڭ ۋە ئەقىل - پاراسىتىڭگە تايىنىش ئارقىلىق جاھالەتنى يوقۇتقانىدۇق ؛ بىرەر تەبئىي ئاپەت ياكى پېشكەللىككە دۇچ كېلىپ قالغاندا ، بىز ھامان سەندىن مەسلىھەت سوراپ ، سېنىڭ كۆرسەتكەن مەسلىھەتلەڭ بىلەن مۇشكۈلچىلىكتىن قۇتۇلاتتۇق . بىرەر ئاپەت يۈز بېرىپ قالغاندا ، بىز ھامان ساڭا نىجات يۇلتۇزىمىز ، دەپ ئۈمىد باغلايتتۇق . بىراق ، سەن ھازىر نېمە بولۇپ كېتىۋاتىسەن ؟ بىزگە نېمىلەرنى دەۋاتىسەن ؟ ! ئەجەبا ئەمدىلىكتە سەن ئاتا - بوۋىمىز ئېتىقاد قىلىپ كەلگەن بۇتلارنى ئىنكار قىلماقچىمۇ ؟ بىز ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىپ ئۆگەنگەن ۋە ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىش بىلەن ئۆسۈپ چوڭ بولغان . بۇگۈن بىز سېنىڭ سۆزلىگەنلىرىڭدىن

www.kalmra.cn

گۇمانلىنىمىز . بىز سېنىڭ ئېيتقانلىرىڭغا كۆڭۈل توختىتالمايمىز ۋە ئىشەنمەيمىز . بىز ئاتا - بوۋىلىرىمىز ئېتىقاد قىلىپ كەلگەن نەرسىنى تاشلاپ ، ساڭا ئەگىشىپ ھاماقەتلىك قىلمايمىز .

سالىھ ئەلەيھىسسالام ئۇلارنى قارشىلىق كۆرسەتمەسلىككە ئاگاھلاندۇردى ، ئۇلارغا ئۆز ئۇستىدىكى ئەلچىلىك بۇرچىنى ئوچۇق جاكارلىدى ، ئاللانىڭ ئۇلارغا بەخت - سائادەت بېغىشلىغانلىقىنى ئەسلەتتى ۋە ئاللانىڭ غايەت زور كۈچ - قۇدرىتىنى شەرھلىدى . ئۇلارنىڭ شەك - گۇمانلىرى ۋە خاتا چۈشەنچىلىرىنى تۈگىتىش ئۈچۈن ، سالىھ ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا مۇنۇلارنى جاكارلىدى : مېنىڭ بۇنداق قىلىشىم قانداقتۇر ئۆزۈمنىڭ بىرەر پايدىسىنى كۆزلىگەنلىكىم ئەمەس ، پۈل ۋە مال - دۇنيانى كۆزلىگەنلىكىممۇ ئەمەس ياكى ھۆكۈمران ئورۇنغا ئۆتۈۋېلىش ئۈچۈنمۇ ئەمەس ؛ سىلەرنى پېتەكلىشىم قانداقتۇر سىلەردىن ھەق ياكى ئىنئام تەلەپ قىلىش ئۈچۈنمۇ ئەمەس ، چۈنكى مېنىڭ ھەققىمنى ئاللا ئۆزى بېرىدۇ .

سەمۇد قوۋمىدە ئاجىزراق بولغانلارنىڭ بەزىسى بەيئەت قىلغان بولسىمۇ ، لېكىن ئۆزىنى چوڭ تۇتىدىغانلار يەنىلا ئىمان كەلتۈرۈشنى خالىمىدى ، ئۇلار جاھىللىقىدىن يانماي بۇنقا چوقۇنۇشتا چىڭ تۇردى . ئۇلار سالىھ ئەلەيھىسسالامغا مۇنداق دېدى :

— قارىغاندا ، سەن سەۋدايى بولۇپ قالغانىدەك تۇرىسەن ، ھازىر سېنىڭ ئىلگىرىكى توغرا قاراشلىرىڭدىن قىلچە ئەسەر يوق . قارىغاندا ، ساڭا جىن چېپىلىپ قالغان ئوخشايدۇ ، شۇڭا سەن ئۆزۈڭمۇ بىلمەيدىغان ئىشلار ئۈستىدە قالايمىقان جۆيلۈپ يۈرىسەن . سەنمۇ بىزگە ئوخشاش ئاددىي ئادەم ، سېنىڭ بىزدىن ئارتۇق ئالىيجانابلىقىڭ يېرىڭ يوق . ئارىمىزدا سەندىنمۇ قابىل ، كۈچلۈك ، كەلگۈسىگە ھۆكۈم قىلىش ۋە ئەلچىلىك بۇرچىنى ئۈستىگە ئېلىش جەھەتتە سەندىنمۇ سالاھىيەتلىك ئادەملەر بار . سېنىڭ ۋەز - نەسىھەت قىلىشىڭ ئۆزۈڭنى كۆتۈرۈشكە ، قوۋمىمىزگە كاتتىۋاش

www.alma.cn

بولۇشقا ئۇرۇنۇشتىن باشقا نەرسە ئەمەس .

ئۇلار سالىھ ئەلەيھىسسالامنى ئۆز ئېتىقادىدىن ۋاز كېچىپ ئىككىنچىلەپ بۇنداق تەشۋىقاتنى ئېلىپ بارمايدىغان قىلىشقا ئۇرۇندى ۋە ئۇنىڭغا :

— ئەگەر بىز ساڭا ئەگىشىدىغان بولسا ، ئۇ چاغدا بىز توغرا يولدىن چەتنەپ ، تىلسىماتقا كىرىپ قالىمىز ، — دېدى .

سالىھ ئەلەيھىسسالام ئۇلارنىڭ بىمەنە سۆزلىرىگە رەددىيە بەردى ۋە ئۇلارنىڭ ئېزىتقۇرۇشىغا ئالدانمىدى . ئۇ مۇنداق دېدى :

— ئى قوۋملىرىم ! ئېيتىڭلارچۇ ، ئەگەر مەن پەرۋەردىگارىم تەرىپىدىن نازىل بولغان ئېنىق دەلىلگە ئاساسلانسام ۋە ئۇنىڭ رەھمىتى (يەنى پەيغەمبەرلىك)گە سازاۋەر بولسام ، شۇنداق تۇرۇقلۇق ئاللاغا قارشىلىق قىلسام ، ئاللانىڭ ئازابىدىن مېنى كىم قۇتۇلدۇرىدۇ ؟ (مېنى ئۆزۈڭلەرگە ئەگىشىشكە دەۋەت قىلىش بىلەن) ماڭا پەقەت زىيانىدىن باشقىنى زىيادە قىلمايسىلەر .

قوۋم ئىچىدىكى بەزى كاتتىۋاشلار سالىھ ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۆز ئېتىقادىدا چىڭ تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ قاتتىق ساراسىمگە چۈشتى . ئۇلار سالىھ ئەلەيھىسسالامغا ئەگەشكۈچىلەرنىڭ يارغانسىرى كۆپىيىپ ، ئۇنى قوللايدىغانلارنىڭ كۈندىن - كۈنگە ئۇلغىيىپ كېتىشىدىن ۋە ئۇنىڭ كۆپچىلىككە يولباشچى بولۇپ قېلىشىدىن قورقاتتى . بۇنداق بولغاندا ، ئۇلار بەخىرامان بۇيرۇق چۈشۈرەلمەيتتى . كىشىلەر بىرەر ئىشقا دۇچ كەلسە ، سالىھ ئەلەيھىسسالامنى تېپىشى مۇمكىن ئىدى . بۇ كاتتىۋاشلار ئەگەر ئىش مۇشۇنداق كېتىۋەرسە ، شەك — شۇبھىسىزكى ، سالىھ ئەلەيھىسسالامنىڭ كۆپچىلىكنى ئاللاغا ئېتىقاد قىلىشتەك ھىدايەتكە باشلاپ كېتىشىدىن ، ئۆزلىرىنىڭ بولسا دۆلەت ۋە ھوقۇقتىن مەھرۇم بولۇشىدىن ئەنسىرەيتتى . ئۇلار سالىھ ئەلەيھىسسالامنى خالايىق ئوتتۇرىسىدا مات قىلىش ئۈچۈن ، ئۇنىڭدىن ئۆزىنىڭ تەشەببۇسلىرىنىڭ توغرىلىقىغا ، ئەلچىلىك بۇرچىنىڭ راستلىقىغا ئىسپات كۆرسىتىشنى تەلەپ قىلدى . سالىھ ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا :

www.alma.cn

— بۇ يەردە بىر چىشى تۆگە[1] بار ، ئۇ ھەر ئىككى كۈندە بىر قېتىم سۇ ئىچىدۇ ، ئارىلىقتىكى كۈندە سۈنى سىلەرگە ئۆتۈنۈپ بېرىدۇ . سىلەر ئۇنى ئاللانىڭ زېمىنىدا بىر نەرسە تېپىپ يېيىشكە قويۇۋېتىڭلار ، — دېدى .

ئۇلار ئىلگىرى بۇ چىشى تۆگىنىڭ كۈنلەرنىڭ بىرىدە سۇ مەنبەسىنى ئىگىلىۋېلىپ ، ئىككىنچى كۈنى سۇ مەنبەسىنى باشقىلارغا ئۆتۈنۈپ بېرىشىنى ئەزەلدىن كۆرۈپ باقمىغانىدى . سالىھ ئەلەيھىسسالام ئۇلارنىڭ ئىشەنمىگەنلىكىنى كۆردى ، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ چوقۇم ئۆز ھوشىنى تاپمايدىغانلىقىنى ، دەلىل ـ ئىسپات بولغان تەقدىردىمۇ ئۇلارنىڭ يەنە شۇملۇق قىلىشى مۇمكىن ئىكەنلىكىنى بىلدى ، شۇڭا سالىھ ئەلەيھىسسالام چىشى تۆگىنىڭ ئۆلتۈرۈلۈپ كېتىشىدىن ئەنسىرىدى ـ دە ، ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ :

— تۆگىگە زىيان ـ زەخمەت يەتكۈزمەڭلار ، بولمىسا ، دەرھال جازاغا ئۇچرايسىلەر ، — دېدى .

تۆگە ئاللانىڭ زېمىنىدا ئوتلاپ ، سەمۈد قوۋمىدىكىلەر ئارىسىدا بىر مەھەل ياشىدى . گاھىدا ئۇ سۇ مەنبەسىنى ئۆزىنىڭ قىلمىۋالاتتى ، گاھىدا بولسا ئۇ يەردىن نېرى كېتىپ ، سۈنى كىشىلەرگە ئۆتۈنەتتى . بەزىلەر بۇ ئەھۋالنى كۆرۈپ قايىل بولۇشتى ۋە سالىھ ئەلەيھىسسالامنىڭ پەيغەمبەرلىكىگە ئىشەندى . بۇ ھال ئۆزىنى چوڭ تۇتىدىغان ئاشۇ كىشىلەرنى ھەيرەتتە قالدۇردى ۋە ساراسىمىگە سالدى . ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئورنى ۋە ھوقۇقىنىڭ قولدىن كېتىشىدىن ۋەھىمە يەيتتى . ئۇلار سالىھ ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۇممەتلىرىگە (بۇلارنىڭ قەلبى يوپيورۇق ، كۆڭلى ئازادە ئىدى) :

— سىلەر سالىھنى ئۇنىڭ ئىگىسى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلمەمسىلەر ؟ — دېدى .

---

[1] ئىسلامىيەتشۇناسچە ، بۇ چىشى تۆگە چوڭ قورام ئاشتىن يارىتىلغان بولۇپ ، گەۋدىسى ناھايىتى يوغان ئىكەن . ئاللا ئۇنى بۇ يەردە سالىھنىڭ پەيغەمبەرلىكىگە دەلىل ـ ئىسپات قىلماقچى بولغان — ھەنزۇچىغا تەرجىمە قىلغۇچىدىن .

— بىز ئۇنىڭ پەيغەمبەر ئىكەنلىكىگە ئىشىنىمىز ، — دەپ جاۋاب بەردى سالىھ ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۇممەتلىرى . شۇنداقتىمۇ ئۆزىنى چوڭ تۇتىدىغان بەزى ھاكاۋۇرلار يەنىلا ئۆز ھوشىنى تاپمىدى ، ئىشەنمەيدىغانلىقىنى يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا بىلدۇرۇشتى . ئۇلار :

— سىلەرنىڭ ئېتىقاد قىلغىنىڭلارغا بىز ئىشەنمەيمىز ، — دېيىشتى .

چىشى تۆگىنىڭ گەۋدىسى ناھايىتى يوغان ، كۆرۈنۈشى غەلىتە بولۇپ ، سەمۇد قەۋمىدىكىلەرنىڭ قوي ، كالا ۋە تۆگىلىرى ئۇنىڭدىن قورقاتتى . شۇڭا ئۇلار بۇ تۆگىدىن بەكمۇ بىزار ئىدى ، بولۇپمۇ ئۇلار سۇغا موھتاج بولغاندا ، سۇغا ئېرىشەلمەي قېلىشتىن ئەنسىرەيتتى . بۇنىڭ سەۋەبى شۇكى ، بۇ تۆگە گاھىدا سۇ مەنبەسىنى ئىگىلىۋېلىپ ئۆزىنىڭ قىلىۋالاتتى ، گاھىدا بولسا ، سۇ مەنبەسىنى باشقىلارغا ئۆتۈنۈپ بېرەتتى ؛ ئۇنىڭ ئۇستىگە بۇ چىشى تۆگە ئاللانىڭ دەلىل ـ ئىسپاتى بولۇپ ، نۇرغۇن كىشىلەرنى سالىھ ئەلەيھىسسالامغا ئىشەندۇردى ، بەلكى ئىشەنگۈچىلەرنىڭ سانى بارغانسېرى كۆپەيدى . ئاللانىڭ دەلىل ـ ئىسپاتىنى ئاغدۇرۇپ تاشلاش ئۈچۈن ھېلىقى بىر توپ كىشىلەر نىيىتىنى بۇزدى . سالىھ ئەلەيھىسسالام گەرچە ئۇلارنى تۆگىگە زىيان ـ زەخمەت يەتكۈزمەسلىككە ئاگاھلاندۇرغان بولسىمۇ ، لېكىن ئاخىرقى ھېسابتا ئۇلار يۇقىرىقىدەك سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن ، تۆگىنى ئۆلتۈرۈش نىيىتىگە كەلدى .

ئۇلار چىشى تۆگىنى غايەت زور خەۋپ ۋە بالايىئاپەت دەپ قارىغانلىقتىن ، ئۇنىڭغا ئۆچ ئىدى . لېكىن ئۇلار سالىھ ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاگاھلاندۇرۇشىنى ئويلىغىنىدا ، تۆگىگە قارامىلىق بىلەن قول سىلىشقا پېتىنالمايتتى .

ئۇلارنىڭ قورسىقىدا جىن بولسىمۇ ، يەنە كېلىپ ئۇلار تۆگىدىن قورقسىمۇ ھەم ئۇنىڭغا ئۆچ بولسىمۇ ، لېكىن ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى تۆگىگە تەۋەككۈلچىلىك بىلەن قول سالالمايتتى . شۇڭا

ئۇلار ئاياللارنى ۋاستە قىلىپ تۇرۇپ ئۆز مەقسەتلىرىگە يەتمەكچى بولدى . ئاياللار ئەركىلەيدۇ ، كىشىنى مەپتۇن قىلالايدۇ ، ئۇلار مۇشۇنداق ھۇنىرىنى ئىشقا سېلىپ ئۆزلىرى قىلماقچى بولغان ئىشلارنى قىلالايدۇ . ئاياللار بۇ ھۇنىرىنى ئىشلەتسە ، ئەرلەر ئۇمۇمەن بويسۇنىدۇ ، بەزىدە ھەتتا جانبازلىق بىلەن ئاياللارنىڭ ئارزۇ - ئىستەكلىرىنى ئورۇنداپ بېرىدۇ . سىدۇقەبېنت مۇھىيا ئىسىملىك بىر ئايالنىڭ مەستاھ ئىبنى مەخرۇجە ئىسىملىك بىر ئەرگە كۆزى چۈشۈپ ، ئۇنىڭغا ، ئەگەر سەن سالىھنىڭ دەللىل - ئىسپاتى بولغان چىشى تۆگىنى ئۆلتۈرۈۋەتسەڭ ، ئۆزۈمنى ساڭا تۇتىمەن ، دەپ ۋەدە بەردى . ئاللاغا ئىشەنمەيدىغان ئەبرە ئىسىملىك يەنە بىر شەقىقىنىڭ قۇدار ئىبنى سالىق ئىسىملىك بىر ئەرگە كۆزى چۈشۈپ ، ئۇنىڭغا : ماڭا پۇلمۇ لازىم ئەمەس ، سۇۋغا - سالاممۇ لازىم ئەمەس ، سەن ئاشۇ چىشى تۆگىنى (ئۇ ئۆيلەرنى ۋەيران قىلىپ سۈنى ئىگىلىۋېلىپ ، كالا - قويلارنى قورقۇتۇۋاتقانلىقى ، بەزىلەر يەنە ئۇنىڭغا ئىشىنىۋاتقىنى) ئۆلتۈرۈۋەتسەڭ ، بىر قىزىمنى ساڭا بېرىمەن ، دېدى .

مۇشۇنداق ئېزىقتۇرۇش نەتىجىسىدە ، ھېلىقى ئىككى ئەر يامان نىيەتكە كەلدى ۋە ئۆزلىرىگە يارەمچى ئىزدەپ ، ئاخىر يەتتە ئادەمنى تېپىپ چىشى تۆگىنى ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن يولغا چىقتى ، ئۇلار تۆگە دائىم ئۆتۈپ تۇرىدىغان بىر يەرگە مۆكۈندى ، تۆگە سۇ ئىچىپ قايتقاندا ، مەستاھ ئوقيا ئېتىپ تۆگىنىڭ يوتىسىنى زەخىملەندۈردى ، ئارقىدىنلا قۇدار ئىبنى سالىق يۈگۈرۈپ كېلىپ تۆگىنى قىزىل تومۇرىغا شەمشەر ئۇرۇپ يىقىتتى ، ئاندىن يەنە تۆگىنىڭ كۆكسىگە شەمشەرنى بىرنەچچە قېتىم زەرب بىلەن ئۇرۇپ ، تۆگىنى ئۆلتۈردى . بۇ ئىككىيلەن تۆگىنى ئۆلتۈرۈپ بولۇپ ، خۇددى ئېغىر يۈكتىن خالاس بولغاندەك گۇلدەقىلىرى ئېچىلىپ ، گۈمراھلارغا خۇش خەۋەر يەتكۈزدى . كىشىلەر گويا غەلىبە - نۇسرەت بىلەن قايتىپ كەلگەن سەركەردىلەرنى ياكى پادىشاھلارنى كۈتۈۋېلىشقاندەك ، ئۇلارغا تەنتەنە قىلىشتى ، ئۇ

ئىككىسى ئۇچۇن گۈللەردىن مەزەكلىگۈ توقۇشتى ۋە ئەڭ گۈزەل سۆز - ئىبارىلەر بىلەن ئۇلارغا مەدھىيە ئوقۇشتى .

ئۇلار چىشى تۆگىنى ئۆلتۈرۈپ ، ئاللانىڭ ئىرادىسىگە خىلاپلىق قىلدى . ئۇلار سالىھ ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۆزلىرىگە بەرگەن ئاگاھلاندۇرۇشلىرىغا پىسەنت قىلمىدى ، ئەكسىچە ، سالىھ ئەلەيھىسسالامغا :

— ئەگەر ئاللا سېنى راستىنلا ئەۋەتكەن بولسا ، قېنى سەن ئۆزۈڭنىڭ ئاگاھلاندۇرۇشلىرىڭنى نەقلەشتۇرۇپ باققىنا ، — دېيىشتى .

— مەن سىلەرنى تۆگىگە زىيان - زەخمەت يەتكۈزمەكلار ، دەپ ئاگاھلاندۇرغان بولسامۇ ، لېكىن سىلەر يەنىلا جىنايەت ئۆتكۈزدۈڭلار ، — دېدى سالىھ ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا ، — سىلەر ئائىلەڭلەردە ئۇچ كۈن راھەتلىنىپ تۇرۇڭلار ! ئۇچ كۈندىن كېيىن ، سىلەر بالاغا يولۇقىسىلەر ، بۇ سىلەرنى ئالدىغانلىق ئەمەس .

سالىھ ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا ئۇچ كۈنلۈك مۆھلەت بېرىپ ئۇلاردىن مۇشۇ مەزگىلدە ئاللاغا تەۋبا - ئىستىغپار ئېيتىشنى ۋە ئۆزىگە بەيئەت قىلىشىنى ئۈمىد قىلدى . لېكىن بۇ ئەخمەقلەرگە سالىھ ئەلەيھىسسالامنىڭ بەرگەن ئاگاھلاندۇرۇشلىرى ۋە قىلغان كەڭچىلىكلىرى پۈتۈنلەي بىكارغا كەتتى . ئۇلارنى ئويغىتالمىدى . ئۇلار ئاللاغا تەۋبا - ئىستىغپار ئېيتىش تۆگۈل ، ئەكسىچە ، سالىھ ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاگاھلاندۇرۇشلىرىنى يالغاندىن توقۇپ چىققان گەپلەر دەپ قاراپ ، زادىلا پىسەنت قىلمىدى . ئۇلار سالىھ ئەلەيھىسسالامنى ئۆز ۋەدىلىرىنى نەقلەشتۇرۇشكە مەجبۇرلايتتى . سالىھ ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا :

— ئەي قەۋمداشلىرىم ، سىلەر نېمە ئۈچۈن بەخت - سائادەتنى تاشلاپ ، بالا - قازاغا يۇگۇرىسىلەر ؟ سىلەر نېمە ئۈچۈن ئاللادىن مەغپىرەت قىلىپ ، ئاللانىڭ سىيلى - رەھىم ، مېھىر - شەپقىتىگە ئېرىشمەيسىلەر ؟ — دېدى .

ئۇلار جاھىللىق قىلىپ ئۆز ھوشىنى تاپمىدى ۋە سۈرەن سېلىپ سالىھ ئەلەيھىسسالامغا :

— بىز سېنىڭ ۋە ھەمايىچىلىرىڭنىڭ كاساپىتىدىن بەختلىك بولالمايۋاتىمىز ! — دېدى .

بەزى كىشىلەر تېخى تىل بىرىكتۈرۈپ ، ئەل جەمئىقاندا سالىھ ئەلەيھىسسالامنىڭ ئائىلىسىگە يوشۇرۇن كىرىپ ، ئۇنى ۋە ئۇنىڭ خىيىش ـ ئەقرىبالىرىنى ئۆلتۈرۈش توغرىسىدا مەخپىي مەسلىھەتلەشتى . ئۇلار ئۆزلىرىچە مۇشۇنداق قىلساق ھېچكىم كۆرمەيدۇ ، دەپ قاراشتى . بۇ مەسلىھەتنى ئاشكارىلاپ قويماسلىق توغرىسىدا پۇتۇشتى .

ئۇلار سالىھ ئەلەيھىسسالامنى ۋە ئۇنىڭ خىيىش ـ ئەقرىبالىرىنى ئۆلتۈرۈش بىلەن ئۆزلىرىنى بالايىئاپەتتىن ساقلاپ قالالايمىز ، دەپ قارايتتى . لېكىن ، ئاللا ئۇلارنى مەيلىگە قويۇۋەتمىدى ، بەلكى ئۇلارنىڭ سۈيىقەستىنى تارمار قىلدى ھەمدە ئۇلارنى قايسى يول بىلەن شۇملۇق قىلغان بولسا ، شۇ يول بىلەن جايلىدى . ئاللا سالىھ ئەلەيھىسسالام ۋە ئۇنىڭ ھەمايىچىلىرىنى قۇتۇلدۇرۇۋېلىپ ، گۇمراھلارغا تېگىشلىك جازا بەردى : بىردىنلا ئاسمان ھەيۋەتلىك گۈلدۇرلىدى ، ئاسىي ـ گۇمراھلار ئۆز ئائىلىلىرىدە چاقماقتا سوقۇلۇپ ئۆلۈشتى .

ئۇلارنىڭ بىنا قىلغان ھەشەمەتلىك ئۆيى ـ ئىمارەتلىرى ، توپلىغان پۇل ـ مالىلىرى ، ئەھيا قىلغان نۇرغۇن چار باغلىرى ۋە تاغلاردىكى پاناھلىنىش جايلىرى ئۇلارنى بۇ قىسمەتتىن قۇتۇلدۇرۇپ قالالمىدى .

سالىھ ئەلەيھىسسالام ئۇلارنىڭ ئاپەتكە ئۇچرىغانلىقىنى كۆرۈپ ئىنتايىن ئازابلاندى . ئۇ يەردە يانقان جەسەتلەرگە ۋە ئۇلارنىڭ قۇرۇقدىلىپ قالغان ئۆيى ـ ماكانلىرىغا قاراپ :

— ئى قەۋملىرىم ! مەن سىلەرگە ئېگەمنىڭ تاپشۇرۇقلىرىنى جاكارلىغانىدىم ، سىلەرگە سەمىمىي راست گېپىمنى ئېيتقانىدىم ، لېكىن سىلەر سەمىمىي ئاگاھلاندۇرۇشنى ياقتۇرمىغۇچىلاردىن ئىدىڭلار ، — دېدى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ۋە تىرىلدۈرۈشتىكى ئىسپات

قەدىمكى دەۋردە بابىلۇن دۆلىتىدىكى خەلقلەر بايلىقى ۋە خاتىرجەم ياشىسىمۇ ، لېكىن ئېتىقاد جەھەتتە تۈيۈق يولدا ئىدى . ئۇلار بۇت ياسايتتى ، بۇنتا چوقۇناتتى ، ئەمما ئۆزلىرىنى يارالتقان ۋە بەخت ئاتا قىلغان ئاللانى زادى ياد ئەتمەيتتى .

شۇ چاغدا ، پادىشاھ نەمرۇد ئىبنى كەنئان كۈش بابىلۇن دۆلىتىنىڭ كاتتا ھوقۇقىنى تىزگىنلىۋېلىپ ، ئۆز بېشىمچىلىق بىلەن ھاكىمىيەت يۈرگۈزۈۋاتاتتى . ئۇ ئۆزىنىڭ جاھاندا ھەممىدىن باي ـ قۇدرەتلىك ، ھەممىدىن ئۈستۈن ھوقۇقلۇق ئىكەنلىكىنى ، پۈتكۈلىرىنىڭ بولسا گالۋاڭ ، نادانلىقىنى كۆرۈپ ، ئۆزىنى ئىلاھ قىلىۋېلىپ ، كىشىلەردىن چوقۇنۇشنى تەلەپ قىلدى . ئۇ شۇنداق قارايتتى : كىشىلەر قۇلىقى ئاڭلىماس ، كۆزى كۆرمەس ، پايدىسىمۇ يوق ، زىيىنىمۇ يوق ئاشۇ تاشلارغا ۋە ھەيكەللەرگە نادانلارچە چوقۇنغان يەردە ، مەن نېمە ئۈچۈن ئۇلارنى ئۆزۈمگە چوقۇندۇرالمايمەن ! مەن شۇنچە سۆزمەن ، بىلىملىك ھەم سەزگۈر ، ئۇنىڭ ئۈستىگە پىكىر يۈرگۈزەلەيمەن ، كىشىلەرگە ياخشىلىق يەتكۈزەلەيمەن ، ئۇلارنى قوغدىيالايمەن ، كەمبەغەلنى باي ، ئىھسىللارنى پەس قىلالايمەن ، مەن تاش ۋە ھەيكەللەردىن كۆپ ئارتۇق تۇرىمەن .

جاھانداھەتىلىك ۋە قالاقلىق ھۆكۈم سۈرۈپ تۇرغان بۇنداق مۇھىتتا ۋە جەمئىيەتتە ، ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام مۇشۇ

پادىشاھلىقتىكى پىدان ئىرەم شەھىرىدە دۇنياغا كەلدى . ئۇنىڭ ئاتىسى ئازەر ئىدى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام تۇغۇلغاندىن كېيىن ئاللا ئۇنىڭغا ئەقىل ـ پاراسەت ۋە ھەقىقەت ئاتا قىلدى . ئۇ ئۆزىنىڭ توغرا چۈشەنچىسى ، ئۆتكۈر پىكرى ۋە ئاللادىن نازىل بولغان ۋەھىيگە ئاساسەن مۇنۇلارنى چۈشەندى : ئاللا بىردۇر ، ئالەمدىكى ھەممە نەرسە ئۇنىڭ ئىلكىدە بولىدۇ ، ئۇ دۇنيانىڭ ھۆكۈمرانىدۇر . كىشىلەر چوقۇنۇپ يۈرگەن بۇت ئۇلارنى ئاللانىڭ ھېچقانداق مېھىر ـ شەپقىتىگە ئېرىشتۈرەلمەيدۇ . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام كىشىلەرنى بىردىنبىر ئاللاغا ئېتىقاد قىلىشقا دەۋەت قىلىش ئارقىلىق ئۇلارنى مۇشرىكلىك پاتقىقىدىن قۇتۇلدۇرۇش قارارىغا كەلدى . شۇنداقلا كىشىلەرنى ئازغان يولدىن قايتۇرۇش ، يامان يولدىن توغرا يولغا باشلاشقىمۇ ھازىرلاندى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئاللاغا ئىنتايىن ئىخلاسمەن ئىدى ، ئاللانىڭ قۇدرىتىگە قەتئىي ئىشىنەتتى . ئۇ ئاللادىن ئۆزىگە نازىل بولغان : ئاللاتائالا ئىنسانلارنى ئۆلگەندىن كېيىنمۇ تىرىلدۈرەلەيدۇ ، ئىنسانلارنىڭ ئۇ دۇنيادىكى تەقدىرى ئۇلارنىڭ بۇ دۇنيادىكى ھەرىكىتىگە باغلىقتۇر ، دېگەن ۋەھىيىگە ئىشىنەتتى . ئۇ ئەقىل ـ پاراسىتى ۋە نەزەر دائىرىسىنى كېڭەيتىش ، ئۆز ئېتىقادىنى قەتئىيلەشتۈرۈش ، تەشۋىق قىلىشتا ئېنىق دەلىل ـ ئىسپاتقا ئىگە بولۇش ئۈچۈن ، ئاللانىڭ تىرىلدۈرۈش ئىسپاتىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرمەكچى بولدى ـ دە ، ئاللادىن ئادەم ئۆلگەندىن كېيىن چىرىگەن جەسەتكە قانداق جان ئاتا قىلىدىغانلىقىنى كۆرسىتىپ بېرىشىنى تەلەپ قىلدى . ئاللا ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامغا :

— ئى ئىبراھىم ، ئۆلۈكلەرنى تىرىلدۈرەلەيدىغانلىقىمغا ئىشەنمىدىڭمۇ ؟ — دېدى .

ئۇ ئاللاغا ئىشىنىمەن ، — دەپ جاۋاب بەردى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ، — سەن بۇ ھەقتە ماڭا بېشارەت

بەرگەنىدىك ، مەن ساڭا ئېتىقاد قىلىمەن ، پۈتۈنلەي ئېتىقاد قىلىمەن ، لېكىن كۆڭلۈمنى قارار تاپقۇزۇپ ، قەتئىي ئىشەنچ بىلەن تەشۈىق قىلىشىم ئۈچۈن ، تىرىلدۈرۈش جەھەتتىكى ئىسپاتلارنى ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆرەيمكىن ، دېگەنىدىم .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۆز كۆڭلىنى تىندۈرۈشنى مەقسەت قىلغاچقا ئاللامۇ ئۇنىڭ تەلىپىنى مەقبۇل كۆردى . ئاللا ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامغا شۇنداق ئەمر قىلدى : ئى ئىبراھىم ، قۇشتىن تۆتنى ئالغىن ، ئۇلارنى ئۆزۈڭگە توپلىغىن (يەنى ئۇلارنى پارچىلاپ گۆشلىرى بىلەن پەيلىرىنى ئارىلاشتۇرغىن) ، ئاندىن ھەربىر تاغقا ئۇلاردىن بىر بۆلىكىنى قويغىن ، ئاندىن ئۇلارنى ئالدىڭغا چاقىرغىن ، شۇ چاغدا ئۇلار مېنىڭ ئىرادەم بويىچە تىرىلىپ ، سېنىڭ ئالدىڭغا ئۇچۇپ كېلىدۇ .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئاللانىڭ ئەمرى بويىچە شۇنداق قىلدى . ئۇ بايىقى تۆت قۇشنى چاقىرغاندا ، بۇ قۇشلارنىڭ پارچىلىنىپ كەتكەن ئەزالىرى جاي ـ جايىغا كېلىپ تۇتىشىپ تىرىلدى ، ئاندىن ئاللانىڭ ئىرادىسى بويىچە ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامغا قاراپ ئۇچۇپ كەلدى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئاللانىڭ تىرىلدۈرۈشتىكى ئىسپاتىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆردى .

تۆت قۇشنى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۆز قولى بىلەن پارچىلىغان ھەم ئۇلارنىڭ پارچىلانغان ئەزالىرىنى ئۆز قولى بىلەن بىرنەچچە تاغ ئۈستىگە قويغانىدى . ئۇ قۇشلارنى چاقىرغاندا ، ئۇلار بىردىنلا تىرىلىپ ئۇچۇپ كەلدى . بۇ ئىشلارنى كۆرگەن ھەرقانداق كىشى ئاللانىڭ ئۇلۇغلۇقىغا ئادەمنى تىرىلدۈرۈپ قايتا ھايات ئاتا قىلالايدىغان كۈچ ـ قۇدرىتىگە شۈبھىلەنمەيدۇ . مۇبادا ئاللا بىرەر ئىشنى قىلماقچى بولىدىكەن ، ئۇنى ھەرقانداق نەرسىمۇ توسۇۋالالمايدۇ . ئاللا ھەممىگە قادىردۇر .

www.alma.cn

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ دادىسىغا نەسىھەت قىلىشى

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ دادىسى ئازەر بۇتقا چوقۇناتتى ۋە بۇت ياساپ ساتاتتى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەڭ يېقىن كىشىسى شۇ ئىدى . شۇڭا ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ھەممىدىن ئاۋۋال دادىسىنى توغرا يولغا باشلىشى ۋە ئۇنىڭغا نەسىھەت قىلىشى كېرەك ئىدى . ئۇنىڭ ئۇستىگە دادا بولغۇچىنى ھىدايەتكە باشلاشمۇ ئوغۇل بولغۇچىنىڭ ۋاپادارلىقى بولۇپ ھېسابلىناتتى . ئۇنىڭ دادىسىنىڭ بۇت ياساپ باشقىلارنى بۇتقا چوقۇندۇرۇشى بىرخىل گۇناھ ئىدى . دادىسىغا نەسىھەت قىلىشنىڭ ئۆزى ئاللاغا ئىخلاس قىلغانلىق ، يامانلىقنى تۇپ - يىلتىزىدىن تۇگەتكەنلىك ۋە كىشىلەرنى تۈيۈق يولدىن قايتۇرغانلىق بولاتتى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۆزىنىڭ نەسىھىتىنى دادىسىغا قوبۇل قىلدۇرۇش ھەمدە دادىسىنىڭ ئۇنى ھۆرمەت قىلمىدى دەپ قىلىشىدىن ئېھتىيات قىلىش ئۈچۈن ، دەسلەپتە ، دادىسىنىڭ بۇتقا چوقۇنىدىغانلىقىنىڭ ئەخمىقانە قىلىق ئىكەنلىكىنى كۆرسەتمىدى ، بۇتنى كەمسىتىدىغان روھىي ھالەتنىمۇ ئىپادىلىمىدى ، بەلكى ئەدەپ - ئىكرام بىلەن ئەپلىك پۇرسەت تېپىپ ئۆز لايىقىدا ئاۋۋال دادىسى بىلەن سۆزلەشتى . ئۇ ئالدى بىلەن ئاتا - بالىلىق مۇناسىۋەتنى مۇئەييەنلەشتۇرۇپ ، دادىسىنىڭ ئۆزىگە بولغان مۇھەببىتىنى قوزغىدى ، ئاندىن مۇلايىملىق بىلەن دادىسىدىن نېمە ئۈچۈن بۇتقا چوقۇنىدىغانلىقىنى سورىدى ۋە بۇ بۇتلارنىڭ كىشىلەرنىڭ دۇئا - تىلاۋەت ، ھەمدۇسانالىرىنى ئاڭلىيالمايدىغانلىقى ، چوقۇنغانلىقىنى كۆرەلمەيدىغانلىقى ، كىشىلەرنىڭ بېشىغا كەلگەن بالايىئاپەتنى كۆتۈرۈۋېتەلمەيدىغانلىقى ھەم كىشىلەرنىڭ تەلەپ - ئىلتىجالىرىنىمۇ قاندۇرالمايدىغانلىقىنى كۆرسەتتى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام دادىسىنىڭ مەنستىمەسلىكىدىن ئەنسىرەپ ، دادىسىغا دېدى :

— ئى دادا ! مەن ھەقىقەتەن سەن تېخى بىلىمگەن بىلىملەرگە ئىگە بولدۇم . سەن ماڭا ئىشەنگىن ، مەن گەرچە كىچىك بولساممۇ ، ئالىيجانابلىق ۋە ئابرۇيدا ساڭا يەتمىسەممۇ ، لېكىن سەن ماڭا ئىتائەتتە لازىم .

ئۇ دادىسىدىن ئۆزىنىڭ دېگەنلىرى بويىچە ئىش قىلىشنى سەممىي تەلەپ قىلدى ۋە شۇنداق قىلغاندىلا ، ھىدايەت يولىغا ماڭالايدىغانلىقىنى كۆرسەتتى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام دادىسىغا يەنە بۇتقا چوقۇنماسلىق توغرىسىدا نەسىھەت قىلدى ، چۈنكى بۇتقا چوقۇنۇش رەھىم - شەپقەتلىك ئاللاغا ئاسىيلىق قىلىپ ، كىشىلەرنى يامانلىققا باشلايدىغان شەيتانغا چوقۇنغانلىق بولاتتى . ۋەھالەنكى شەيتان بولسا ئىنسانلارنىڭ دۈشمىنى . ئۇ ئىنسانلارغا بەخت - سائادەت بېغىشلىمايدۇ ، پەقەت ئىنسانىنى بەختسىزلىككە ۋە ھالاكەتكە ئۈچرىتىدۇ ، خالاس . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام دادىسىنى كۆلپەتلىك تەقدىرنىڭ يېتىپ كېلىشىدىن ئېھتىيات قىلىشقا ئاگاھلاندۇردى ، لېكىن دادىسىغا ھۆرمەت قىلىش يۈزىسىدىن «ئاللانىڭ جازاسىدىن ئېھتىيات قىل» دېگەن گەپنى قىلمىدى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام دادىسىغا ھىدايەتنى ئېنىق كۆرسەتتى ۋە سەممىي مۇراجىئەت قىلدى . ۋەھالەنكى دادىسى ئازغۇر ئوغلىنىڭ سەممىي مۇراجىئىتىنى رەت قىلدى ۋە غەزەپلەنگەن ھالدا ئوغلىغا دېدى :

— ئىبراھىم ، سەن خۇدالىرىمىزغا ئاسىيلىق قىلدىڭ ! ناۋادا سەن بۇ خەتەرلىك يولدىن دەرھال قايتمايدىغان بولساڭ ، مەن سېنى تاش بىلەن ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈۋېتىمەن ، ھوشۇڭنى تاپ . مېنىڭ ئالدىمدىن قوزغىما ، سەن مەندىن مەڭگۈ ئايرىلىپ كەت ، ئائىلىدە ساڭا ئۇرۇدىغان ئورۇن يوق ، سەن مېنىڭ ھېسداشلىقىمغىمۇ ئېرىشەلمەيسەن .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام كەڭ قورساقلىق بىلەن دادىسىنىڭ تەھدىتىنى قوبۇل قىلىپ ، ئالاھىدە ئىززەت ـ ئىكرام بىلەن مۇنداق دېدى :

— مەن ئامان ـ ئېسەن ساڭا ھەمراھ بولۇشنى خالايمەن ، مەن ئاللادىن ساڭا مەغپىرەت تىلەيمەن ، ئاللا چەكسىز رەھىم ـ شەپقەتلىكتۇر ، مەن سىلەردىن يىراق تۇرىمەن . سىلەرنىڭ ئاللانى تاشلاپ چوقۇنۇۋاتقان بۇتۇڭلاردىن يىراق تۇرىمەن . بۇ ئارزۇ ـ تىلەكلىرىم كىشىلەرنى ئائۇمىد ۋە بەختسىز قالدۇرمىغاي .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ دادىسىنى ئاللاغا ئېتىقاد قىلدۇرۇش يولىدا قىلغان ئۇرۇنۇشلىرى مەغلۇپ بولدى . شۇنىڭ بىلەن ئۇ دادىسىنىڭ داۋاملىق تۇردە تەرسالىق قىلىپ ، بۇتقا چوقۇنۇپ ، ئاللاغا ئىشەنمەي يۈرگەنلىكىگە قاراپ تۇرۇشنى خالىمای ، قايغۇ ـ ھەسرەتكە چۆمگەن ھالدا دادىسى بىلەن خوشلاشتى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ بۇتنى چېقىشى

دادىسىنىڭ نەسىھەتىنى رەت قىلغانلىقى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنى بەكمۇ ئۈمىدسىزلەندۇردى . ئۇغلى دادىسىنى توغرا يولغا باشلىدى ، دادىسى غەپلەتتە ئۆتىۋەردى ، ئۇغلى دادىسىنى زالالەتتىن ھىدايەتكە باشلىدى ، دادىسى پەرۋا قىلمىدى . شۇڭا ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام بۇنىڭدىن بەكمۇ ئازابلاندى ، لېكىن دادىسىنىڭ قوپاللىقلىرى ۋە سوغۇق مۇئامىلىسىدىن مەيۇسلىنىپ كەتمىدى . ئۇ ھەقىقەتنى داۋاملىق تەشۋىق قىلىشقا ، كىشىلەرنى بۇتقا چوقۇنماسلىققا داۋاملىق دەۋەت قىلىشقا بەل باغلىدى . ئۇ كىشىلەرنى ئاللاغا ئىمان كەلتۈرىدىغان ، زالالەتتىن قول ئۈزىدىغان قىلىش ئۈچۈن ھەرقانداق بالا ـ قازاغا دۇچ كېلىشتىنمۇ باش تارتمايدىغان نىيەتكە كەلدى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئىنتايىن ئەقىللىق ، پىكرى ئۆتكۈر ،

ئىشنى مۇستەقىل بىر تەرەپ قىلالايدىغان كىشى ئىدى . ئۇ ئۆز قىزىمىدىكىلەرنىڭ جاھىللىق بىلەن داۋاملىق بۇنتا چوقۇنۇۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ ، ھەق بىلەن ناھەق ئايرىلمايدىغان بۇ يەردە يالغۇز ئىغىزدىكى گەپكىلا تايىنىۋېرىشنىڭ كار قىلمايدىغانلىقىنى سەزدى . ئۇ كىشىلەرنى تۈيۈق يولدىن قايتۇرۇش ، زالالەتتىن ھىدايەتكە باشلاش ۋە ئۇلارغا ئېتىقادنىڭ ھەقىقىي - چىن مەنىسىنى چوڭقۇر بىلدۇرۇشتە ، پەقەت ئېتىقادنىڭ ھەقىقىي ماھىيىتىنى ئۇلارغا ئۇقتۇرغاندىلا ، ئاندىن نەتىجە ھاسىل قىلغىلى بولىدۇ ، دەپ قارىدى .

ئۇ كىشىلەر بىلەن ئۇچراشقان ھەرقانداق ۋاقىتتىن ئىمكانىيەتنىڭ بارچە پايدىلىنىپ تەشۋىقات ئېلىپ باردى . بىر قېتىم ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام مۇشرىكلاردىن :

— سىلەر نېمىگە چوقۇنۇۋاتىسىلەر ؟ — دەپ سورىدى .

كىشىلەر بۇتنى يەنە ماختاپ كۆرەڭلەپ كېتىشتى ۋە بۇنىڭدىن كېيىنمۇ باشتىن - ئاياغقىچە تەۋرەنمەستىن بۇنتا چوقۇنۇۋېرىدىغانلىقىنى بىلدۇرۇشتى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۇلارنى بالدۇراق ئويغىتىش ئۈچۈن ، ئۇلارغا خۇددى دوختۇر كېسەلنىڭ تومۇرىنى تۇتۇپ كۆرۈپ دورا بەرگەندەك مۇئامىلە قىلدى ، شۇنىڭ بىلەن بىللە يەنە خۇددى سوتچى جىنايەتچى بىلەن مەشغۇل بولۇۋاتقاندەك ئۇلارنىڭ ئىچى - پىكىرلىرىنى چۈشەندى ۋە تەنقىد قىلدى . ئۇ ئۇلارنىڭ ئوخشاش بىر مەسىلىگە بولغان باشقىچە قاراشلىرى ۋە جاۋابلىرىغا ناھايىتى دىققەت قىلاتتى ھەمدە بۇنىڭدىن پايدىلىنىپ ئۇلارنىڭ بۇنتا چوقۇنۇشتىكى ئاساسىنى يىمىرىپ تاشلاپ ، ئاخىرقى ھېسابتا ئۇلارنى قايىل قىلىشنى كۆزلەيتتى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۇلارنىڭ سەپسەتىلىرىگە دەلىل - ئىسپاتلار بىلەن رەددىيە بېرىپ ، ئۇلارنىڭ ئېتىقادىنىڭ چۈشكۈن ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىپ ئۆتتى ، ئاندىن ئۇلاردىن :

— سىلەر بۇتنى چاقىرساڭلار ئۇ ئاڭلىيالامدۇ ؟ سىلەر ئۇنىڭ

www.alata.cn

ئالدىدا تىزلىنىپ ئولتۇرساڭلار ، ئۇ كۆرەلەمدۇ؟ ئۇ سىلەرگە بىرەر ياخشىلىق ياكى يامانلىق ئېلىپ كېلەلەمدۇ؟ — دەپ سورىدى .

— بىزنىڭ ئاتا ـ بوۋىلىرىمىز ئۇنىڭغا مۇشۇنداق ئېتىقاد قىلىپ كەلگەن ، — دېيىشتى ئۇلار جاۋاب بېرىپ . يىرگىنچلىك ئادەت كۈچلىرى ئۇلارنى تۇيۇق يولدا داۋاملىق مېڭىۋېرىشقا مەجبۇرلايتتى . ئاتا ـ بوۋىلار ئاسىيلىق قىلغاچقا ، ئەۋلادلارمۇ داۋاملىق خاتالىشىۋېرىشى كېرەك ئىكەن ـ دە ، بۇ نېمىدېگەن پاجىئەلىك ئىش ! بۇ دەل ئۇلارنى شەيتان ئۆز قاپقىنىغا چۈشۈرۈپ ۋە ئازدۇرۇپ ، ئاتا ـ بوۋىسىغا ئەگىشىپ ئاسىيلىق قىلىشنى شەرەپلىك ، دەپ بىلىشكە ئۈندىگەنلىكتىن بولسا كېرەك . ئۇلار يولدىن ئازغان بولسىمۇ ، لېكىن ئۇلار يەنە ئۆزلىرىنى توغرا يولدا مېڭىۋاتىمىز ، دەپ قارىغان . بۇ نېمىدېگەن نادانلىق !

قەۋم ئەھلى تەۋلىغان ئاۋازلىرىنى بۇتىنىڭ ئاڭلىيالمايدىغانلىقىنى ، ئۇنىڭ كىشىگە زىيىنىمۇ يوق ھەم ھېچقانداق پايدىسىمۇ يوق ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلاتتى . ئۇلار يەنە بۇتقا چوقۇنۇش قەدىمكىلەرنى دوراشتىنلا ئىبارەت ئىكەنلىكىنىمۇ ئېتىراپ قىلاتتى . ئۇلار قەدىمكىلەرنىڭ ھەرىكىتىنى ھەقىقەتنىڭ ئۈلگىسى ، ئۇزاقتىن بۇيان داۋاملىشىپ كېلىۋاتقان بۇتقا چوقۇنۇشنى توغرا ھەرىكەتنىڭ نەمۇنىسى قىلىۋالغاچقا ، توغرا يولدىن يىراقلاپ كەتكەن .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا :

— روشەنكى ، سىلەرمۇ ، ئاتا ـ بوۋاڭلارمۇ ھەقىقەتەن ئاداشقان ، — دېدى .

ئۇلار :

— سەن راستتىنلا بىزنىڭ بۇتىمىزغا تۆھمەت قىلىۋاتامسەن ياكى بىزگە چاقچاق قىلىۋاتامسەن؟ — دېدى .

— مەن سىلەرگە چاقچاق قىلغىنىم يوق ، بەلكىم سىلەر بىلەن ئەستايىدىل سۆزلىشىۋاتمەن ، — دېدى ئىبراھىم

www.uima.cn

ئەلەيھىسسالام ، — مەن سىلەرگە ھەقىقىي ئېتىقادنى ئېنىق كۆرسەتتىم . چۈنكى مەن ئاللانىڭ ئەۋەتكەن ئەلچىسى . سىلەر ئاللاغا چوقۇنۇشۇڭلار كېرەك . ئۇ ئاسمان بىلەن زېمىننى يارانقۇچى ؛ ئۇ ئالەمدىكى ھەممە نەرسىنىڭ خوجىسى . بۇت دېگەن بۇت ، ئۇ سىلەرگە پايدىمۇ ئېلىپ كېلەلمەيدۇ ، زىيان ـ زەخمەتمۇ سالالمايدۇ ، ئۇ جانسىز بىر پارچە تاش ياكى تۇۋرۇك ، خالاس . بولدى ، سىلەر ئەمدى ئۇنىڭغا چوقۇنماڭلار ، شەيتانىنىڭ كەينىگە كىرمەڭلار . ئوبدان ئويلىنىپ بېقىڭلار ، تۈيۈق يولدىن قايتىشىڭلارغا تىلەكداشمەن . ئەگەر بۇتنىڭ قولىدىن ئادەمگە بالايىئاپەت كېلىدىغان بولسا ، ئۇ ئاللىقاچان ماڭا بالايىئاپەت كەلتۈرگەن بولاتتى ، چۈنكى مەن ئۇنىڭغا ئاللىبۇرۇنلا ئىشەنمىگەنىدىم ، بۇنىڭدىن ئۇنىڭ بالايىئاپەت كەلتۈرەلمەيدىغانلىقىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ . بۇ ھال بۇتقا چوقۇنۇشنىڭ ئەرزىمەس بىر ئىش ئىكەنلىكىنى تولۇق ئىسپاتلاپ بېرىدۇ .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۆز قوۋمىدىكىلەرنى ئاللانىڭ ئەقىل ـ پاراسىتىگە بولغان چۈشەنچىسىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ ، ئاللانى بۇت بىلەن سېلىشتۇرۇپ كۆرۈش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىش ئۈچۈن ، ئاللانىڭ ئالەمدىكى ھەممە نەرسىنى يارانقان قۇدرىتىنى سۆزلەپ بەردى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا مۇنداق دېدى :

— سىلەر ۋە سىلەرنىڭ ئاتا ـ بوۋاڭلار ئاللا ئاتا قىلغىنىدىن باشقا يەنە نېمىگە ئېرىشەلىگەن ؟ دۇنيانى يارانقۇچى ئىگەم ئاللادۇر ، ئۇ مېنى ياراتتى ۋە مېنى يېتەكلىدى ؛ ئۇ ماڭا نازۇنېمەت ئاتا قىلدى ؛ كېسەل بولۇپ قالغان چاغلىرىمدا داۋالىدى ؛ ئاللا مېنى ئۆلتۈرەلەيدۇ ھەم مېنى تىرىلدۈرەلەيدۇ ؛ مەن قىلغان گۇناھلىرىم ئۈچۈن ئەرەسات كۈنى ئاللادىن مەغپىرەت تىلەيمەن .

ئەمما ۋە ئاگاھلاندۇرۇشلار بۇ كىشىلەرگە ھېچقانداق كار قىلمىدى . ئۇلار ھىدايەتكە مېڭىشنى رەت قىلىپ ، ئىبراھىم

ئەلەيھىسسالامنىڭ تەشۋىقاتلىرىغا قارشى تۇردى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۆز قوۋمىدىكىلەرنىڭ بۇنداق بىپەرۋالىق قىلىپ ، بۇنىڭا چىڭ يېپىشىۋالغانلىقىغا نىسبەتەن بۇنىڭا قارىتا بىر تەدبىر قوللىنىش ۋە شۇ ئارقىلىق ئۇلارغا بۇتىنىڭ كۈچىلىكىنى قۇتۇلدۇرۇش تۇغۇل ، ھەتتا ئۆزىنىمۇ قۇتۇلدۇرۇۋالالمايدىغانلىقىنى تونۇتۇش قارارىغا كەلدى .

شۇ چاغدىكى قەبىلىلەرنىڭ ئادىتى بويىچە يىلدا بىر قېتىم كىشىلىدىغان ھېيت كۈنىدە كۈچىلىك شەھەر سىرتىغا چىقىپ بىرلىشىپ كۈڭۈل ئېچىشاتتى . ئۇلار ھېيتنى تەبرىكلەپ بولغاندىن كېيىن بۇتخانىغا قايتىپ كىلىپ يېيىش ئۈچۈن ، ھارپا كۈنىلا نەزىر ـ چىراغ قىلىشقا تېگىشلىك بۇتخانىغا نۇرغۇن يېمەكلىكلەرنى تەييارلاپ قويۇشاتتى .

ھېيت يېقىنلاپ كەلدى . ھەممەيلەن ھېيتنىڭ تەييارلىقى ، ئۆزئارا تەبرىكلەش بىلەن بەند ئىدى . ئۇلار ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنى شەھەر سىرتىغا چىقىپ بىللە كۈڭۈل ئېچىشقا تەكلىپ قىلغان بولسىمۇ ، لېكىن ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام بۇنى رەت قىلدى . چۈنكى ئۇ ئۇلار بىلەن بىللە بۇلغىنىشنى راۋا كۆرمەيتتى . ئۇ مۇشۇ پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ بۇتلارنى چېقىپ تاشلاشنى نىيەت قىلدى ـ دە ، يالغاندىن كېسەل بولۇۋالدى .

ئۇلارمۇ ئۇنى بىللە بېرىشقا زورلىمىدى ، ئەكسىچە ، ئۇنىڭ بارمىغانلىقى بىلەن خۇشال بولۇشۇپ ، خۇددى ۋابادىن قاچقاندەك ئۇنى تاشلاپ ، گۇلقەدىرى ئېچىلغان ھالدا شەھەر سىرتىغا چىقىپ كېتىشتى .

شەھەردىكى ئادەملەرنىڭ ھەممىسى شۇ يەرگە كېتىشتى ، ھەتتا بۇتخانىنى باشقۇرىدىغان ۋە ئۇنىڭغا قارايدىغانلارمۇ كېتىشتى ، پەقەت ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۆزىلا يالغۇز قالدى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام بۇتخانىغا كەلدى . بۇتخانىدا تاراشلاپ قاتۇرۇلغان ھەرخىل بۇتلار بولۇپ ، بۇتلارنىڭ ئايىغى ئالدىدا نازۇنېمەتلەر تۇراتتى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام بۇ بۇتلارغا

مەنستىمگەن ھالدا : «سىلەر بۇ نەرسىلەرنى يېمەپسىلەرغۇ ! نېمىشقا گەپ قىلمايسىلەر ؟ !» دېدى . ياغاچتىن ھەم تاشتىن تاراشلاپ ياسالغان بۇ بۇتلاردىن ھېچقانداق سادا كەلمەيتتى ، ئەلۋەتتە .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام بۇ بۇتلارنىڭ قەبىلىداشلىرىنى كۇلدۇرلاتقانلىقىنى ئويلاپ ، بىردىنلا قاتتىق غەزەپلەندى ـ دە ، بۇتلارنى ئۇرۇپ ـ تېپىپ ۋە پالتا بىلەن چېپىپ پارچىلاپ ، ياغاچ ـ تاش دۆۋىسىگە ئايلاندۇرۇۋەتتى ، ئاندىن كىشىلەر شەھەر سىرتىدىن قايتىپ كەلگەن چاغدا ، بۇتخانىغا كىرىڭلىكى ۋە بۇ بالانى كىمنىڭ پەيدا قىلغانلىقىغا گۇۋاھلىق قىلسۇن ئۈچۈن يوغان بۇتتىن باشنى قالدۇرۇپ قويدى ، شۇ ئارقىلىق ئۆز قىلمىشىنى باشقىلارغا بۇتنىڭ زۇۋانى ، سېزىمى يوق ئىكەنلىكىنى ، ئۆزىنىمۇ قوغدىيالمىغانلىقىنى بىلدۇرمەكچى بولدى ، ئۇلارنى بۇ ھالىنى كۆرۈپ ئويغىنىشى مۇمكىن ، دەپ ئويلىدى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام يەردە ياتقان پارچە ـ پۇرات ياغاچ ـ تاشلارغا قاراپ قويۇپ ، بۇتخانىدىن چىقىپ كەتتى ، ئائىلىسىگە قايتىپ كېتىۋېتىپ ، كۆڭۈل ئېچىشقا كەتكەنلەر قايتىپ كەلگەندە ئۇلارغا قانداق تاقابىل تۇرۇش ئۇسۇلىنى ئويلاندى .

كىشىلەر ھېيتنى تەبرىكلەپ بولۇپ ، شەھەر سىرتىدىن قايتىپ كەلدى . ئۇلار بۇتلىرىنىڭ پارە ـ پارە قىلىنغانلىقىنى كۆرۈپ قاتتىق چۆچۈشۈپ ، قايسى لۇكچەك شۇنداق قىلغاندۇ ، دەپ ئويلاشتى .

ئۇلاردىن بىرى :

— ئىبراھىم بىزنىڭ بۇتقا چوقۇنغانلىقىمىزنى مەسخىرە قىلغان ، بۇ يامان ئىشنى چوقۇم شۇ قىلغان ، — دېدى .

كىشىلەر ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ بۇتقا بېھۆرمەتلىك قىلغانلىقىنى سەزگەندىن كېيىن ، قاتتىق غەزەپلىنىپ ئۇنى تۇتۇپ كېلىپ ئازابلاپ بارتماقچى بولۇشتى .

ئەمما ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام بولسا ، خالايىق يىغىلغان

www.alip.cn

پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ ، بۇنقا چوقۇنۇشنىڭ بەكمۇ ئەخمىقانىلىك ئىكەنلىكىنى تەشۋىق قىلماقچى بولدى .

كىشىلەر توپى بارغانسېرى ئۇلغايغىلى تۇردى ، ھەممەيلەن چېقىۋېتىلگەن بۇت ئۇچۇن ئىنتىقام ئېلىشنى ۋە ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ جازاغا تارتىلىشىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرۈشنى ئۈيلايتتى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئادەملەر ئارىسىغا ئېلىپ كېلىندى . شۇ زامان قەھرلىك ۋارقىراشلار ۋە ئەيىبلەش سادالىرى كۆتۈرۈلدى . ئۇلار چىشلىرىنى غۇچۇرلاتقان ھالدا :

— ھەي ئىبراھىم ! مەبۇدلىرىمىزغا بىھۆرمەتلىك قىلغان سەنمۇ ؟ — دەپ سورىدى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا يامان يولدىن قايتىش توغرىسىدا يەنە بىر قېتىم نەسىھەت قىلىشنىڭ پۇرسىتى كەلدى ، دەپ ئويلاپ مۇنداق دېدى :

— ياق ، مەن ئەمەس . ئىشەنمىسەڭلار ئاۋۇ يوغان بۇتتىن سوراپ بېقىڭلار ، سىلەرگە جاۋابنى شۇ بەرسۇن !

خالايىق بۇ گەپنى ئاڭلاپ ناھايىتى ئوڭايسىزلىنىپ ، بىر - بىرىگە تاپا - تەنە قىلىشتى ۋە شۇ چاغدا بۇتخانىغا قارايدىغان بىرەر ئادەممۇ قالدۇرۇپ قويمىغانلىقىغا پۇشايمان قىلىشتى .

كىشىلەر قىلغۇدەك گەپ تاپالماي ، بېشىنى تۆۋەن سېلىپ ئويغا پاتتى ، سەل ئۆتكەندىن كېيىن ، نائىلاج ھالدا مۇنداق دېيىشتى :

— ئىبراھىم ، سەن بۇتنىڭ گەپ قىلالمايدىغانلىقىنى ئېنىق بىلگەن تۇرۇقلۇق ، نېمىشقا بىزگە ئۇنىڭدىن سوراپ بېقىڭلار ۋە ئۇنى گۇۋاھلىققا تارتىڭلار ، دەيسەن ؟

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۇلارنىڭمۇ بۇتنىڭ كىشىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىيالمايدىغان ، سېزىمسىز ئىكەنلىكىنى ، ئەتراپىدا بولۇۋاتقان ئىشلارنى كۆرەلمەيدىغان ، قولىدىن ھېچ ئىش كەلمەيدىغان بىرنەرسە ئىكەنلىكىنى ئەمەلىيەتتە ئېتىراپ قىلغانلىقىنى ھېس قىلدى .

بۇنىڭ بىلەن ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۇلارنىڭ بۇتقا چوقۇنۇشتىكى ئەخمىقانە ھەرىكىتى ۋە جاھىللىقىنى تەھلىل قىلىپ ئۇلاردىن ياخشىراق ئويلىنىپ كۆرۈشنى تەلەپ قىلدى . ئۇ ئاخىردا مۇنداق دېدى :

— سىلەر ئاللانى بىر تەرەپكە قايرىپ قويۇپ ، ھېچنېمىنى بىلمەيدىغان ، ئۆزۈڭلىرگە ھېچقانداق پايدىمۇ ، زىيانمۇ يەتكۈزەلمەيدىغان بۇتقا چوقۇنۇۋاتسىلەر . ئەجەبا ، بۇ كىشىنى يىرگەندۈرىدىغان ئەخمىقانە قىلىق ئەمەسمۇ ؟

بىراق ، ئۇلار بەكمۇ چوڭقۇر زەھەرلەنگەچكە ، ھە دېگەندىلا غاپىللىقتىن ئويغانمىدى . ئۇلار ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىدا چاۋىسى چىتقا يېيىلغاچقا ، ئىزا تارتىپ چىدىيالماي ، جان ئاچچىقىدا قوراللىرىنى ئىشقا سالماقچى بولۇشتى . ئۇلار : «ئۆز رەببىمىز ئۇچۇن ئىبراھىمنى ئوتتا كۆيدۈرۈپ ئۆلتۈرەيلى ! » دەپ چۇقان سېلىشتى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئوتقا تاشلىنىشى

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام يامان ئىش قىلمىغان ، پەقەت «مېنىڭ ئىگەم ئاللا » دېگەنىلا ئىزھار قىلغانىدى ، خالاس . ئۇ جىنايەت ئۆتكۈزمىگەنىدى ، ناھايىتى كەلسە بۇتلارنى چېقىپ ، كىشىلەرنىڭ ئېتىقادىنىلا ئىنكار قىلغان ۋە ئۇلارنى بىردىنبىر ئاللاغا ئېتىقاد قىلىشقىلا چاقىرغانىدى ، خالاس . لېكىن ئۇ يۇرت ئاقساقاللىرىنى دەككە ـ دۈككىگە چۈشۈرۈپ قويغانلىقتىن ، يۇرت ئاقساقاللىرى ئۇنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈپ جازالماقچى بولدى . بۇنىڭغا ئۇنىڭ كىشىلەرنى جاھالەتتىن ۋە قۇللۇقتىن قۇتۇلۇشقا ئۇندەۋاتقانلىقى سەۋەب بولغانىدى . لېكىن بۇ ھال ئاقساقاللارنىڭ تەسىر كۈچىگە خاتىمە بېرىلىشتىن دېرەك بېرەتتى . شۇ تۈپەيلى ، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ياۋۇز ئەپتىنى ئاشكارىلىدى .

ئۇلار ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنى لاۋۇلداپ كۆيۈۋاتقان ئوتقا تاشلاپ كۆيدۈرۈپ ، چىقىلغان بۇتلارغا تەزىيە بىلدۈرمەكچى بولۇشتى ـ دە ، تەرەپ ـ تەرەپتىن ئوتۇن يىغىشقا باشلىدى . ھەتتا بەزى ئاياللار ، كىشىلەر كېسەل بولۇپ قالغاندا ، بۇتلىرىمىز ئۇلارغا ئىنسانلىك بېغىشلاپ ، شىپالىق بېرەلەيتتى ، بىز ئىبراھىمنى كۆيدۈرۈپ ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن كۆپرەك ئوتۇن تۆھپە قىلايلى دېيىشتى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنى كۆيدۈرۈش ئۈچۈن توپلىغان ئوتۇن تاغدەك دۆۋىلىنىپ كەتتى ، كىشىلەر ئوتۇنلاردىن چەمبىرەك تام ياسىدى ۋە ئۇنىڭغا ئوت ياقتى . ئوتۇنلار شۇ ھامان لاۋۇلداپ كۆيۈپ كەتتى ، ئوت يالقۇنى ھەر تەرەپكە كېڭىيىپ ، ئاسمانىنىڭ يېرىمىنى يوپيورۇق قىلىۋەتتى . ئۇلار ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنى ئارغامچا بىلەن مەھكەم باغلاپ ئوتقا تاشلىدى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئوتقا تاشلانغان بولسىمۇ ، لېكىن ئۇنىڭ ئاللاغا بولغان ئېتىقادى ئۆزگەرمىدى . ئوت يالقۇنى ئۇنى قورقۇتالمىدى . ئۇ ئوت ئىچىدە بىردىنلا دەس تۇردى ، ئۆزىنى ئاللانىڭ قۇتۇلدۇرۇۋالىدىغانلىقىغا ئىشەندى . بىر دەمدىن كېيىن ، قويۇق ئىس ـ تۈتەك ئۇنىڭ گەۋدىسىنى توسۇۋالدى ، ئوت يالقۇنى ئۇنىڭغا يېيىشىپ كېلىۋاتاتتى ، ئۇنىڭ ئەتراپىدا ئوتۇنىنىڭ پاراس ـ پۇرۇس قىلىپ كۆيۈۋاتقان ئاۋازى ئاڭلىنىپ تۇراتتى . بۇ چوڭ يانغىن ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنى قانداق قىلدى ؟

ئوت ئۇ باغلانغان ئارغامچىنىلا كۆيدۈرەلىدى . ئۇ ئوت ئىچىدە ئەركىن ـ بىمالال بولۇپ قالدى . ئاللاتائالا ئوتنى قىزىتىش ۋە كۆيدۈرۈش ئىقتىدارىدىن مەھرۇم قىلىپ ، ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنى بۇ بالايىئاپەتتىن ساقلاپ قالدى .

ئوت ئۆچۈپ ، ئىس ـ تۈتەكلەر كۆتۈرۈلۈپ كەتتى . كىشىلەر ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ ساق ـ سالامەت تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ ھەيران بولۇپ ، دېمى ئىچىگە چۈشۈپ كېتىشكەن ھالدا قايتىشتى .

بۇ ھەمە كىشى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرگەن ۋە ئاللانىڭ

ھەقىقەتەن مەۋجۇت ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بېرىدىغان يەنە بىر قانىل قىلارلىق مۆجىزە ئىدى. ئۇلار مۇنازىرىدە قاتتىق مەغلۇپ بولۇپلا قالماي، بەلكى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنى زوراۋانلىق بىلەن ئۆتتىنا كۆيدۈرۈشتىمۇ مەغلۇپ بولدى. دەل ئاللاتائالا ئوتنىڭ ھەيۋىسىنى يوقىتىپ، ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنى قۇتۇلدۇرغاچقا، مۇشرىكلار يۈزى تۆكۈلۈپ رەسۋا بولدى.

خالايىق ھاڭ - تاڭ قېلىشتى. بەزىلەر ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامغا ئېتىقاد باغلاپ، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ مېڭىشنى خالايدىغانلىقىنى بىلدۈرۈشكەن بولسىمۇ، لېكىن كۆپ ساندىكىلەر يۈرت ئاقساقاللىرىنىڭ جازالىشىدىن قورقۇپ، ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامغا ئاشكارا ئەگىشىپ مېڭىشقا پېتىنالمىدى.

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ۋە دۆت پادىشاھ نەمرۇد

بۇ ۋەقە پادىشاھ نەمرۇدقا ناھايىتى تېز ئاڭلاندى. نەمرۇد بۇ مۆجىزىنى ئاڭلاپ بەكمۇ ئالاقزادە بولۇپ كەتتى، چۈنكى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ بۇنقا خالىغانچە دەخلى - تەرۇز قىلغانلىقى ئەسلىيەتتە پادىشاھنىڭ ئۆزىگە — كىشىلەر چوقۇنىدىغان بۇتلارنىڭ بىرىگە دەخلى - تەرۇز قىلغانلىق بولۇپ ھېسابلىناتتى.

شۇ سەۋەبتىن، پادىشاھ ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنى ئوردىغا چاقىرىش تۇغرىسىدا يارلىق چۈشۈردى. پادىشاھ ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ باش - ئايىغىغا بىر قۇر سەپسېلىپ چىققاندىن كېيىن، غەزەپلەنگەن ھالدا تەنبىھ بېرىپ مۇنداق دېدى:

— سەن پۇقرالار ئىچىدە پاراكەندىچىلىك تۇغدۇرۇپ، كىشىلەرنى بۇنقا چوقۇنۇشتىن ۋاز كەچتۈرمەكچى بولدۇڭ. ئەجەبا، سەن مېنىڭ ھەممىدىن ئۈستۈن تۇرىدىغان شاھ ئالىيلىرى ئىكەنلىكىمنى بىلمەمتىڭ؟ ھېچكىم مېنىڭ ئەمر - پەرمانىمغا خىلاپلىق قىلالمايتتى، سەن يۇرتىڭنى قاپتەك قىلىپ باشقىلارنى

كۇشكۇرتۇپ ، كىشىلەر چوقۇنىدىغان مەبۇدنى ۋەيران قىلدىڭ ! سېنىڭ بىزگە چوقۇندۇرماقچى بولغان خۇدايىڭ قانداق نېمە ئۇ ؟

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئالدىرىماي تەمكىن جاۋاب بەردى :

— مېنىڭ پەرۋەردىگارىم ئۆلۈكنى تىرىلدۇرىدىغان ، تىرىكنى ئۆلتۈرەلەيدىغان بىردىنبىر پەرۋەردىگاردۇر . ئۇ ئالەمنى ۋە ئالەمدىكى ھەممە نەرسىنى ياراتتى . ئۇ ئالەمدىكى ھەممىنى يوقىتىشقا قادىر .

پادىشاھ بۇ گەپنى ئاڭلاپ جاۋاب بېرىشكە ئامالسىز قالدىيۇ ، لېكىن يەنە تەن بەرمىدى . ئۇ مەغرۇر ھالدا ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامغا مۇنداق دېدى :

— مەن تىرىكنى ئۆلتۈرەلەيمەن ، ئۆلۈكنى تىرىلدۇرەلەيمەن . تىرىلدۇرۇش ، ئۆلتۈرۈش ھوقۇقى مېنىڭ ئالقىنىمدا . مەن ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلىنغانلارنى ھايات قالدۇرالايمەن ، ھايات يۈرگەن ھەرقانداق ئادەمگىمۇ ئۆلۈم ھۆكۈم قىلالايمەن . مېنىڭ ئالدىمدا سېنىڭ ئىگەڭ نېمىدى .

پادىشاھ نەمرۇد ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام شەرھلىگەن ئاللاتائالا ھاياتلىقنى ياراتتى ھەمدە ئۇنى يوقىتىشقا قادىر ، دېگەن ئاساسىي تېمىدىن ئۆزىنى ئىمكانقەدەر قاچۇراتتى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئارقىدىنلا :

— ئاللاتائالا قۇياشنى ھەركەتلىنىدىغان قىلدى ، ئۇنىڭ ئۆز ئوربىتىسىدا ئايلىنىشىنى بەلگىلەپ ، ئۇنى شەرقتىن كۆتۈرۈلىدىغان قىلدى . ئەگەر سەنمۇ ھەممىنىڭ قادىر ئىگىسى بولىدىغان بولساڭ ، قۇياشنىڭ ئوربىتىسىنى ئۆزگەرتىپ ، ئۇنى غەربتىن كۆتۈرۈلىدىغان قىلالامسەن ؟ — دېدى .

بۇ سوئال بىلەن پادىشاھ نەمرۇد زۇۋانى تۇتۇلۇپ ، ئىنتايىن قىيىن ئەھۋالغا چۈشۈپ قالدى ، چۈنكى ئۇنىڭ سەپسەتىسى خەلقىئالەم ئالدىدا ئېچىپ تاشلانغانىدى . ئۇ جىددىيلىشىپ ، پادىشاھلىق ئورنۇمنى ساقلاپ قالالماسمەنمىكىن ، دۆلەت ئەمىن تاپالماسمىكىن ، دەپ ئەنسىرىدى . ئۇ ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنى

ئەڭ يىرگىنچلىك دۇشمەن ، دەپ قارىسىمۇ ، لېكىن ھېچنېمە قىلالمىدى . چۈنكى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام مۆجىزە كۆرسىتىپ ، ئۆز ئېتىقادىنى ئىسپاتلىغانىدى .

پادىشاھ ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنى چىش - تىرنىقىغىچە ئۆچ كۆرسىمۇ ، لېكىن ئۇنىڭ بىلەن ئاشكارا دۇشمەنلىشىشكە پېتىنالمايتتى ، ئۇنىڭ كىشىلەرنى ئىسيان كۆتۈرۈشكە قۇتراتىپ ، پادىشاھلىقىنى ئاغدۇرۇپ تاشلىۋېتىشىدىن ئەنسىرەيتتى . شۇڭا ، پادىشاھ ئۇنى نازارەت قىلىشقا ئادەم بەلگىلەپ قويۇپ ئۆچ ئېلىش پۇرسىتىنى كۈتۈپ تۇردى . پادىشاھ ئۇنى يېتىم قالدۇرۇش ئۈچۈن كىشىلەرگە ، ئۇنىڭغا يېقىنلاشماڭلار ، دەپ تەھدىت سالدى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام خىلمۇخىل ئەيىبلەش ۋە چەكلەشكە ئۇچرىدى ، ئۇ بۇ يەردىن باشقا يەرگە كېتىپ ، دىن تارقىتىش قارارىغا كەلدى - دە ، ئۆز يۇرتى ۋە قوۋم - قېرىنداشلىرىدىن ئايرىلىپ پەلەستىنگە كەلدى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ كىشىلەرنى ھىدايەت يولىغا مېڭىشقا قايىل قىلىشى

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام قەلبىگە چىن ئېتىقادنى پۈكۈپ ، ئۆز يۇرتى ۋە قوۋم - قېرىنداشلىرىدىن ئايرىلىپ ھىجرانغا كەلدى . ئۇ بۇ بېكى دىياردا پاك ، ئاق كۆڭۈل مۇخلىسلارنى تېپىشنى ئۈمىد قىلاتتى . ۋەھالەنكى ، ئۇ بۇ يەردىكى كىشىلەرنىڭمۇ غاپىللىق ئىچىدە ياشاۋاتقانلىقىنى ناھايىتى تېز سەزدى . ئۇلار قۇياشقا ، ئايغا ، يۇلتۇزلارغا چوقۇناتتى ، ئاللاغا ئېتىقاد قىلمايتتى . ئۇ ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ ئويغىتىشقا ۋە ئۇلارنى ھىدايەت يولىغا باشلاپ ، ھەقىقەتنى بىلدۇرۇشكە بەل باغلىدى .

كەچ كىرىدى ، ئاسماندا كىشىلەر چوقۇنىدىغان يۇلتۇزلار كۆرۈنۈشكە باشلىدى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۇلارنى ئويغىتىش

ئۇچۇن ، ئۇلارنىڭ خاتالاشقانلىقىنى ئاددىي ھالدا كۆرسىتىش ياكى ئۇلارغا ئۇلار چوقۇنىدىغان يۇلتۇزلارنى شۇ يەردىلا كەمسىتىش يولى بىلەن ئەمەس ، بەلكى ئۇلار بىلەن پاراڭلىشىش يولى بىلەن ھەقىقەتنى شەرھلىمەكچى بولدى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام كۆپچىلىك بىلەن بىللە يۇلتۇزلار ئاستىدا پاراڭلاشتى . ئۇ بىر يۇلتۇزغا قاراپ ، بۇ خەقلەرنىڭ گېپىنى دوراپ :

— ئۇ مېنىڭ ھەممىگە قادىر ئىگەم ! — دېدى . ھەممە ئادەم چوقۇنۇپ كەلگەن ھېلىقى يۇلتۇز ئۇزاق ئۆتمەي بىردىنلا ئېقىپ چۈشۈپ غايىب بولدى . بۇ چاغدا ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام يەنە ، — گاھ كۆرۈنۈپ ، گاھ كۆرۈنمەيدىغان ، بىر ئىزىدا مۇقىم تۇرالمايدىغان بۇنداق ئىگەمنى ياقتۇرمايمەن ، — دېدى .

ئاي چىقتى . ئۇ بايا ئېقىپ چۈشۈپ كەتكەن يۇلتۇزدىن چوڭ ھەم يورۇق ئىدى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام يەنە :

— بۇ مېنىڭ قادىر ئىگەم ، — دېدى .

ئاي پاتقاندىن كېيىن ، ئۇ يەنە :

— مۇبادا ئاللا مېنى يېتەكلىمىگەن بولسا ، مېنىڭمۇ غاپىللىق ئىچىدە ئويغانماي كېتىۋاتقان كىشىلەردىن بولۇپ قېلىشىم تۇرغان گەپ ئىدى ، — دېدى .

ئۇنىڭ بۇ گەپنى قىلىشتىكى مەقسىتى كىشىلەرگە پەقەت ئاللانىڭ ئۆزىلا ئادەمنى غاپىللىقتىن قۇتۇلدۇرالايدىغانلىقىنى بىلدۈرۈش ئىدى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۇلارنى بالدۇرراق ئويغىتىش ئۈچۈن ئاللادىن مەدەت بېرىپ بۇ چەكسىز زۇلمەتنى يورۇتۇپ ، ئۇلارغا ئۆزلىرى چوقۇنۇۋاتقان يۇلتۇزلارنىڭ ئاللا تەرىپىدىن يارىتىلغانلىقىنى بىلدۈرۈشنى تىلىدى .

ئاسماندا چوغدەك قىزىل قۇياش كۆتۈرۈلۈپ ، ھەممە يەرگە تەڭ نۇر چېچىپ ، يەر ـ جاھاننى ئىللىتتى ۋە يورۇتتى . بۇنى كۆرۈپ ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام يەنە :

قۇياش ھەرقانداق يۇلتۇزدىن چوڭ ، پايدىلىق ھەم ئۇلۇغ ئىكەن ، ئۇ مېنىڭ ھەممىگە قادىر ئىگەم ، — دېدى . لېكىن ،

قۇياشمۇ خۇددى باشقا يۇلتۇزلارغا ئوخشاش تاغ كەينىگە مۆكۈندى .
بۇ چاغدا ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام :
— بۇ قۇياش ، ئاي ، يۇلتۇزلار بۇياقتىن چىقىپ ئۇياققا كىرىپ ، گاھ غايىب بولۇپ ، گاھ كۆرۈنۈپ ، بىر يەردە تۇرمايدۇ .
بۇنىڭدا چوقۇم ئۇلارغا ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان بىر ياراتقۇچى بار .
بۇ ياراتقۇچى ئاللانىڭ ئۆزىدۇر . قۇياش ، ئاي ۋە يۇلتۇزلارنىڭ ئاسمانىدا پەيدا بولۇش ۋە يوقىلىشى ئاللاغا باغلىقتۇر . دېمەك ، قۇياش ، ئاي ۋە يۇلتۇزلار كىشىلەرنىڭ چوقۇنۇشىغا ئەرزىمەيدۇ .
مەن چوقۇنۇۋاتقان ئاللا بۇلارغا ئوخشاشمايدۇ ، — دېدى .
ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۆزىنىڭ بۇنقا چوقۇنمايدىغانلىقىنى ، يەر بىلەن ئاسمانىنى ياراتقۇچى — ئاللاغا چوقۇنىدىغانلىقىنى كۆپچىلىككە ئوچۇق جاكارلىدى .
ئەمما ، كىشىلەر ئۇنىڭ جاكارلىغانلىرىنى قوبۇل قىلمىدى ، بەلكى ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرىلەشتى ، ئۇنىڭدىن بۇنقا چوقۇنۇشنى ئۇمىد قىلدى . بۇ چاغدا ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا :
— سىلەر ئاللا بىلەن مۇنازىرىلىشەمسىلەر ؟ مەن دەل ئۇنىڭ يېتەكلىشى بىلەنلا توغرا يولغا ماڭغانمەن ، — دېدى .
ئۇلار ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامغا تەھدىت سېلىش ۋە پوپوزا قىلىشقا باشلىدى ، ھەتتا ئۇنى جازالايدىغانلىقىنى ئېيتىشتى .
ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام بۇنىڭدىن قورقۇپ كەتمىدى . بەلكى ئۇ كۆڭلىدە : بۇلار يۇلتۇزلار بىلەن ئاللانى تەڭ ئورۇنغا قويغۇدەك دەرىجىدە بىچارە ھەم كۆلكىلىك ئىكەن ، بۇلارنىڭ بۇ قىلىقى بىر خىل گۇناھ ، شەك ـ شۇبھىسىزكى ، بۇ گۇناھ ئۇلارنى دوزاخقا ئېلىپ بارىدۇ ، دەپ ئويلىدى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام مىسىردا

شامدا قاتتىق قۇرغاقچىلىق يۈز بېرىپ ، تىرىكچىلىك ئىنتايىن قىيىنلاشتى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام قەھەتچىلىكتىن قېچىپ

خوتۇنى سارە بىلەن بىللە مىسىرغا كەلدى . بۇ دۆلەتكە شان ـ شۆھرەتلىك بىر پادىشاھ ھۆكۈمرانلىق قىلىۋاتاتتى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ خوتۇنى سارە چىرايلىق ، كىيىنىشكەن ئايال ئىدى . بىر قېتىم پادىشاھنىڭ خىزمەتكارى ئۇنى كۆرۈپ قېلىپ ، پادىشاھقا ئۇنىڭ گۈزەللىكىنى ماختىدى ۋە پادىشاھنى ئۇنى زورلۇق بىلەن تارتىۋېلىشقا قۇتراتتى . خىزمەتكارنىڭ گېپى پادىشاھقا يېقىپ قالدى ـ دە ، پادىشاھ ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنى چاقىرتىپ ، سارە ئۇنىڭ نېمىسى ئىكەنلىكىنى سورىدى . شۇ زامات ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام پادىشاھنىڭ كۆڭلىدىكىنى چۈشەندى ۋە بۇ گەپنى سوراشتىكى مەقسىتىنى پەملىدى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام سارەنى خوتۇنۇم دېسە ، پادىشاھنىڭ سارەنى تارتىۋېلىشىدىن ، ھەتتا ئۆزىگىمۇ زىيانكەشلىك قىلىپ قويۇشىدىن ئەنسىرىدى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام پادىشاھقا :

— سارە مېنىڭ سىڭلىم ، — دېدى . پادىشاھ سارەنى ئېرى يوق ئىكەن دەپ قاراپ ، ئۇنى ئوردىغا ئېلىپ كىرىشكە بۇيرۇدى ، ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام دەررۇ سارەنىڭ قېشىغا بېرىپ ، بولغان ۋەقەنى ئۇنىڭغا ئېيتتى . ئاندىن ئۇنىڭغا : پادىشاھقا مەن ئېيتقاندەك دېگىن ، دېدى ۋە ئاللاغا مۇناجات قىلىپ سارەگە ئامانلىق تىلىدى .

سارە ئوردىغا كەلتۇرۇلدى . پادىشاھ ئۇنىڭغا ئەڭ چىرايلىق كىيىملەرنى كىيدۈردى ، ئەڭ ئېسىل زىبۇزىننەتلەرنى تاقىدى . لېكىن ، سارە بۇلارغا پىسەنت قىلمىدى ، شانۇشەۋكەت ، تاجۇدۆلەت ئۇنىڭغا ئېرىنى ۋە ئۆزى ئېتىقاد قىلغان دىنىنى ئۇنتۇلغۇزالمىدى . ئۇ ئەتىدىن ـ كەچكىچە غەمكىن ، پەرىشان بولۇپ ، ئادەم يوق خىلۋەت جايدا يۇرەتتى .

پادىشاھ سارەنىڭ ئالدىغا كېلىپ ، ئۇنىڭ ئىنتايىن غەمكىن ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ ، بىر ئامال قىلىپ ئۇنىڭ كۆڭلىنى ئاچماقچى بولاتتى . لېكىن سارە پادىشاھتىن ئۆزىنى قاچۇرۇپ يۇرەتتى . پادىشاھمۇ رايى يېنىپ ، كارىۋاتقا ئۆزىنى تاشلاپ ياتتى . پادىشاھ

بىر چوش كۆردى ، چوشىده سارەنىڭ ئېرى بارلىقىنى ، سارەنى ئوردىدىن دەرھال چىقىرىۋېتىش لازىملىقىنى بىلدى .

پادىشاھ چوشىدىن ئويغانغاندا ، بەلكىم ئىنسان - دىيانەت تۇيغۇسىدىن بولسا كېرەك ، سارەنى قويۇپ بېرىشنى قارار قىلدى . پادىشاھ سارەنى قويۇپ بېرىدىغان چاغدا ، تېخى ئۇنىڭغا ھاجەر ئىسىملىك بىر دېدەكنى تەقدىم قىلىپ ، ئېرىنىڭ قېشىغا بىللە ئەۋەتتى . دېمەك ، ئۇلار بالايىئاپەتكە دۇچ كېلەي دەپ قالغاندا ، ئاللا ئۇلارنى بۇ ئاپەتتىن قۇتۇلدۇرۇپ قالدى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام مىسىردا تۇرۇپ قالدى . دەسلەپتە ، ئۇ يەرلىك ئاھالىلەر بىلەن ناھايىتى ئوبدان چىقىشىپ كەتتى . ئۇ ئىشچان بولغاچقا ، ئۇنىڭ پۇل - مېلى ۋە چارۋىلىرى بارا - بارا ئاۋۇپ ، ھال - كۈنى ئاستا - ئاستا ياخشى بولۇپ قالدى . ئۇ بېيىغاندىن كېيىن كىشىلەر ئۇنىڭغا ھەسەت قىلىشقا باشلىدى ، ھەتتا ئۇنىڭغا زىيانكەشلىك قىلىشقىمۇ ئۇرۇندى . ئۇ بۇ ئەھۋالنى سەزگەندىن كېيىن پەلەستىنگە كېتىش قارارىغا كەلدى . ئۇ يەر ئىلگىرى ئۇ ياشىغان جاي ئىدى .

www.alma.cn

ئىسمائىل ئەلەيھىسسالام

ئىسمائىل ئەلەيھىسسالامنىڭ دۇنياغا كېلىشى

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام خوتۇنى سارە ، دېدىكى ھاجەر بىلەن بىللە پۇل - مالىلىرىنى ئېلىپ پەلەستىنگە كەلدى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ خوتۇنى سارە تۇغماس ئىدى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام پەرزەنتكە شۇنچە ئىنتىزار بولسىمۇ ، لېكىن سارە ئېرىنىڭ بۇ ئارزۇ - ئارمىنىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشقا ئامالسىز ئىدى . شۇڭا ئۇ بەكمۇ ئازابلىناتتى . شۇ تۇپەيلى ، ئۇ ئېرىگە ساداقەتمەن دېدەك ھاجەرنى خوتۇنلۇققا[1] ئېلىش توغرىسىدا نەسىھەت قىلدى ۋە ھاجەرنىڭ پەرزەنتلىك بولۇشىغا ، پۇتۇن ئائىلىنى بالا يۈزى كۆرمەسلىك ئازابىدىن قۇتۇلدۇرۇشىغا تىلەكداشلىق بىلدۈردى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام خوتۇنىنىڭ بۇ سەمىمىي نەسىھىتىنى قوبۇل قىلدى .

ئۇزۇنغا بارمايلا ھاجەر بىر ئوغۇل تۇغدى ، بالىغا ئىسمائىل دەپ ئات قويدى . بالا ئەقىللىق ، زېرەك چوڭ بولدى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئىنتايىن خۇشال ئىدى . لېكىن ، سارەدە كۈندىشلىق پەيدا بولدى . ئۇ ھاجەرنىڭ ئىسمائىلنى تۇغقانلىقىنى كۆرگەندىن كېيىن ئازابلىنىپ ، بىئارام بولۇپ يۈردى . ئۇ ئىسمائىل بىلەن ھاجەرنى كۆرگەن چاغلىرىدا خاپا بولاتتى .

سارە كۈن بويى بىئارام ئۆتەتتى . قارىغاندا ، ئىسمائىل ۋە ئۇنىڭ ئانىسى ھاجەر بۇ يەردىن كەتسىلا ، سارەنىڭ كۆڭلى ئارامىغا

www.alimla.cn

① ئىسلام شەرىئىتىدە ، ئەر مۇسۇلمانغا تۆت خوتۇن ئېلىش رۇخسەت بولىدۇ . دەپ بەلگىلەنگەن — ئەنزۇچىنىڭ تەرجىمە قىلغۇچىدىن .

چۈشىدىغاندەك قىلاتتى . سارە ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامغا بۇ ئارزۇسىنى ئېيتتى . ئۇ ئېرىدىن ئىسمائىل بىلەن ھاجەرنى بۇ يەردىن ئۆز يۇرتىغا ئاپىرىپ قويۇشنى ئۈمىد قىلدى ھەمدە بۇنىڭدىن كېيىن ئۇلارنى كۆرۈش ياكى ئۇلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ قېلىش تۈپەيلى يەنە كۆڭۈلسىزلىك تۇغۇلۇپ قېلىشتىن خالىي بولۇش ئۈچۈن ، ئۇلارنى قانچە نېرى كەتكۈزۈۋەتسە شۇنچە ياخشى بولىدىغانلىقىنى بىلدۈردى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام گويا ئاللا ئۇنى شۇنداق قىلىشقا ئۇندىگەندەك ، خوتۇنىنىڭ تەلىپىگە ماقۇل بولدى . ئۇ ئوغلى ئىسمائىل بىلەن ھاجەرنى تۆگىگە مىندۈرۈپ ئاللانىڭ يول كۆرسىتىشى ۋە قوغدىشى ئارقىسىدا ئۇلار بىلەن بىللە يولغا راۋان بولدى . ئۇلار ماڭا - ماڭا ئۇزۇن يول يۈرگەندىن كېيىن بىر چۆلگە كەلدى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئانا - بالا ئىككىيلەننى گىياھ ئۆنمەيدىغان بۇ تاقىر چۆلگە تاشلىۋەتتى . بۇ چاغدا ھاجەر بىلەن ئىسمائىلدا ئازغىنە ئوزۇق - تۈلۈك ۋە سۇ قالغان بولسىمۇ ، لېكىن ئۇلار ئاللاغا قەتئىي ئىشىنەتتى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئىسمائىل ۋە ئۇنىڭ ئانىسى ھاجەرنى بۇ قاقاس چۆلگە تاشلىۋەتكەندىن كېيىن ، يۈرتىغا قايتىپ كەتمەكچى بولدى . لېكىن ، ھاجەر ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ پېشىگە ئېسىلىۋېلىپ :

— يا ئىبراھىم ! سەن نەگە بارىسەن ؟ سەن بىزنى ئادەم ئايىغى يېتىلمىغان بۇ چۆلگە تاشلىۋەتسەڭ ، بىزدىن كىم خەۋەر ئالىدۇ ؟ — دېدى .

ھاجەر ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۆزىگە ۋە بالىغا بولغان ھېمداشلىقىنى قوزغاپ ، ئۇنىڭدىن ئانا - بالا ئىككىيلەننى بۇ چۆلدە ئاچ - زار قالدۇرۇپ قويماسلىقىنى ئۈمىد قىلدى ۋە ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامغا يالۋۇرۇپ :

— سەن بىزنى بۇ چۆلگە تاشلىۋەتسەڭ ، مۇبادا بۆرىلەر كېلىپ

بىزگە ھۆجۇم قىلىپ قالسا ، بىزنى كىم قوغدايدۇ ؟ بىز پىژ ـ پىژ ئاپتاپقا قانداق چىدايمىز ؟ — دېدى . ھاجەر سۆزلەۋېتىپ يىغلاپ كەتتى . لېكىن ئۇنىڭ ئېيتقانلىرى ۋە تۆككەن ياشلىرى ئېرىنى ئۆز نىيىتىدىن قايتۇرالمىدى . ئەكسىچە ، ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭغا ، بۇ ئاللانىڭ ئىرادىسى ، مېنىڭ بۇنىڭغا بويسۇنۇشۇم شەرت ، دېدى . ھاجەر بۇنىڭ ئاللانىڭ ئىرادىسى ئىكەنلىكىنى بىلگىنىدە ئىتائەتمەنلىك بىلەن شۇڭ تۇرۇپ گەپ ـ سۆز قىلمىدى . ئاخىردا ئۇ :

— ئاللا بىزنى ھەرگىز تاشلىۋەتمەيدۇ ، — دېدى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئاللاغا ئىشىنىپ ، قاتتىق قايغۇ ـ ھەسرەت ئىچىدە ئانا ـ بالا ئىككىيلەندىن ئايرىلدى .

شەك ـ شۇبھىسىزكى ، ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام شۇ چاغدا ئادەتتىن تاشقىرى ئازابلانغانىدى . ئۇ قانداقمۇ ئازابلانماي تۇرالىسۇن ؟ ئۇ بالا تەلەپ قىلىپ ، بالىغا ئىنتىزار بولۇپ يۇرۇپ ، ياشانغاندا ئاران بىر ئوغۇلنىڭ يۈزىنى كۆرگەنىدى ، ئەمدىلىكتە بۇ ئوغۇلنى ئادەم قەدىمى بېسىلمىغان بىر چۆلگە تاشلىۋەتتى ، بۇنىڭغا ئۇ ئىچىنماي تۇرالامتى ؟ ! ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام كېتىۋېتىپ يىغلايتتى . ئەمما ئۇ پەيغەمبەر بولۇش سۈپىتى بىلەن بۇ ھىجران ئازابىغا بەرداشلىق بېرىشى كېرەك ئىدى . ئۇ بىردىنبىر ئوغلىنى چۆلدە قويۇپ ، ئۆزى ئۆيگە قايتىپ كەلدى . ئۇ ئانا ـ بالا ئىككىيلەنگە پەقەت ئاللادىنلا پاناھ تىلەيتتى . ئۇ دۇئا قىلىپ شۇنداق دەيتتى :

— ئى خۇدايا ، پەرۋەردىگار ! مەن ھەقىقەتەن ئۆز ئوغلۇمنى گىياھسىز چۆلدە قالدۇرۇپ ، سېنىڭ دەرگاھىڭغا يېقىنلاشتۇردۇم . ئى ئاللا ! ئۇلارنى ئۆزۈڭگە سېغىندۇرغايسەن ! كىشىلەرنى ئۇلارغا كۆيۈندۇرگەيسەن ! ئۇلارغا نازۇنېمەتلەر ئاتا قىلىپ ھىمايىستىڭگە رەھمەت ئېيتقۇزغايسەن !

زەمزەم بۇلىقى

ھاجەر تەقدىرگە بويسۇنۇپ ، كۆز ئالدىدىكى بۇ بەختسىزلىككە بەرداشلىق بەردى . قورسىقى ئاچقاندا ، ئېلىپ كەلگەن نان بىلەن ئۇزۇقلاندى ؛ چاڭقىغاندا ، ئېلىپ كەلگەن سۇدىن بىر - ئىككى يۇتۇم ئىچتى . كۆپ ئۆتمەي نان بىلەن سۇمۇ تۈگەپ كەتتى . ئاچلىق دەستىدىن ھاجەرنىڭ قورسىقى غولدۇرلايتتى ، ئۇسسۇزلۇقتىن لەۋلىرى يېرىلىپ كەتتى . ئۇ ھەممىگە بەرداشلىق بەرگەن بولسىمۇ ، لېكىن ئوغلىنى ئېمىتىشكە سۈت ، ئۇسسۇزلۇقىنى قاندۇرۇشقا سۇ يوق ئىدى . بالا ئاچلىق ۋە ئۇسسۇزلۇق دەستىدىن قاتتىق يىغلايتتى . ئانا كۆڭلى بۇزۇلۇپ يىغلاشتىن باشقا ئامال تاپالمايتتى . ئۇ كۆز يېشى ۋە پۈتۈن قېنى بىلەن بالىسىنى ئۇسسۇزلۇق ئازابىدىن قۇتۇلدۇرۇشنى ئارزۇ قىلاتتى ، بىراق بۇ پەقەت ئەمەلگە ئاشۇرغىلى بولمايدىغان ئارزۇ ئىدى ، خالاس !

ھاجەر ئۆزىنىڭ كۈندىن - كۈنگە يادىپ كېتىۋاتقانلىقىنى سېزىپ بەكمۇ ئازابلىناتتى . ئۇ بىر ئىلاج قىلىپ بۇ قېتىن ئارائىتىن قۇتۇلۇپ ، چىقىش يولى تاپماقچى بولدى - دە ، بالىسىنى يەردە قويۇپ ، ئۆزى سۇ ئىزدەشكە باشلىدى . ئۇ كېتىپ بېرىپ بالىسىنىڭ يىغلىغان ئاۋازىنى ئاڭلىغاندا ، يۈرىكى پىچاق بىلەن تىلىنغاندەك ئازابلاندى . ئۇ بالىغا بىر تېمم سۇ ۋە ئۇزۇقلۇق ئىزدەپ سەفا[1] تېغىدىكى ھەربىر تاشنى ئاختۇرۇپ ھېچ نەرسە تاپالماي ئازابلانغان ھالدا بالىسىنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلدى . بىردىنلا ئۇنىڭ كۆزىگە مەرۋە تېغى[2] تەرەپتە سەراپ[3] كۆرۈندى ، ئۇ شۇ يەردە چوقۇم سۇ بولسا كېرەك ، دەپ ئويلاپ شۇ تەرەپكە قاراپ يۈگۈردى ، لېكىن ئۇ يەردە ئۇنىڭغا ھېچ نەرسە ئۇچرىمىدى . ئۇ يەنە نائىلاج قايتىپ كەلدى . ئۇ شۇ تەرىقىدە سەفا بىلەن مەرۋە

① سەفا — كىچىككىنە بىر تاغ .
② مەرۋە — مەككىدىكى بىر تاغ .
③ سەراپ — ئېزىنتقۇ — يىراقتا سۇدەك كۆرۈنىدىغان ئىسسىقلىق تەبىتى .

ئوتتۇرىسىدا بىرىپ ـ كېلىپ ئاۋارە بولدى ، بالىنىڭ يىغا ـ زارىسىدىن ئۇنىڭ يۈرىكى يېرىلىپ كەتكۈدەك بولۇپ كەتتى .

تولا يىغلىغان بالىنىڭ گېلى قۇرۇپ ئاۋازى پۈتتى ، ئاچلىقتىن ھالسىزلىنىپ ، بىر تىنىقتىلا قالدى . ئانا نەپسى ئۇزۇلۇش ئالدىدا تۇرغان جانجان بالىسىغا قاراپ تۇراتتى ، قۇتۇلدۇرۇشقا قىلچە ئامال قىلالمايتتى . بالا پۈتى بىلەن يەرنى تېپىپكىلەيتتى . ئانا ـ بالىنىڭ بۇ ھالىنى كۆرگەن ھەرقانداق تاش يۈرەك ئادەممۇ ئۇلارغا ئىچ ئاغرىتاتتى . بالا يەرنى تېپىپكىلەۋەردى ، تۇيۇقسىز بالىنىڭ تاپىنى ئاستىدىن بۇلدۇقلاپ سۇ چىقىشقا باشلىدى ـ دە ، شېغىل تاشلار ئارىلىقىدىن سۈزۈك بۇلاق سۈيى ئېقىپ ئۆتتى .

ئاللانىڭ ئانا ـ بالا ئىككىيلەنگە قىلغان خەيرخاھلىقى ۋە غەمخورلۇقىنى كۆرگەن ئانا لاسسىدە ئولتۇرۇپ قالدى ، پېشانىسىدىن مونچاقتەك تەر تەپچىپ چىقتى . ئارقىدىنلا ئۇ ھېچنېمىگە قارىماي ئوغلىنىڭ قېشىغا يۈگۈرۈپ كېلىپ ، بالىغا دەرھال سۇ ئىچۈردى . بالا ئاستا ـ ئاستا روھلاندى . ئانا بالىنى كۆتۈرۈپ باغرىغا بېسىپ ئەللەي ئېتتى ، شۇئان ئۇنىڭ كۆزىدىن بۇلدۇقلاپ ئىسسىق ياش ئاقتى ـ دە ، ئۇنىڭ ھارغىنلىقى ۋە غەم ـ قايغۇسىمۇ مۇشۇ ئىسسىق ياش بىلەن چىقىپ كەتكەندەك بولدى . بالىنىڭ ھاياتى خەۋپتىن قۇتۇلدى . ئانا پەقەت مۇشۇ چاغدىلا ئاندىن سۇ ئىچىشكە باشلىدى . ئۇ قانغۇدەك سۇ ئىچىپ ، ئاستا ـ ئاستا ئۆزىگە كەلدى . نەچچە كۈندىن بېرى ئۇنىڭ بېشىنى قاپلاپ تۇرغان قارا بۇلۇت ئەمدى كۆتۈرۈلۈپ كەتتى ، بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاللانىڭ مەرھىمىتى ۋە خەيرخاھلىقىدىن بولدى .

بۇ زەمزەم بۇلىقى ئىدى . بۇ بۇلاقنىڭ سۈيى شۇ چاغدىن تارتىپ ھازىرغىچە توختىماي ئېقىپ تۇرماقتا . ھەج قىلغان ھاجىلار ھەر يىلى بۇ بۇلاقنىڭ يېنىغا كېلىشىپ ، ئۆزلىرى تويغۇدەك ئىچىشكەندىن كېيىن ، يەنە ئۇرۇق ـ تۇغقانلىرىغمۇ ئالغاچ كېتىشىدۇ .

www.alma.cn

بۇ يەردە بۇلاق ھاسىل بولغاچقا ، ئۇچار قاناتلار بۇ يەرگە

كېلىپ ، بۇلاق ئۈستىدە پەرۋاز قىلىشاتتى . شۇ چاغدا ، جۇرھۇم قوۋمىدىكىلەر بۇ يەردىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ ، ئۇچار قۇشلارنىڭ ھەدەپ بۇ يەرگە چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ ، بۇ يەردە سۇ بارلىقىنى ھېس قىلىشتى . چۈنكى ئۇلار قۇشلار چۈشكەن يەردە چوقۇم سۇ بولىدىغانلىقىنى بىلەتتى . شۇڭا ئۇلار بۇ يەردىكى ئەھۋالنىڭ قانداقلىقىنى بىلىپ كېلىشكە بىرنەچچە كىشىنى ئەۋەتتى . بۇ ئادەملەر كېلىپ بۇ يەردە سۇ بارلىقىنى بىلگەندىن كېيىن ، دەررۇ قايتىپ كىشىلەرگە خۇش خەۋەر يەتكۈزدى . كىشىلەر بۇنىڭدىن خەۋەر تېپىپ ، بارا ـ بارا بۇ يەرگە كېلىپ ئولتۇراقلاشتى . ھاجەر بۇنىڭغا بەكمۇ خۇشال بولدى . بۇ ئادەملەرنىڭ ئۆزىگە قوشنا بولۇشىنمۇ ياخشى كۆرەتتى . ئۇ ئاللانىڭ بۇ ئادەملەرنى ئانا ـ بالا ئىككىيلەننىڭ يېنىغا كەلتۈرگەنلىكىگە رەھمەت ئېيتتى .

ئىسمائىل ئەلەيھىسسالام ۋە قۇربان ھېيت

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۆز ئوغلىنى ئۇنتۇپ قالمىدى . ئۇ ئوغلىنىڭ ئەھۋالىغا ناھايىتى كۆڭۈل بۆلەتتى ھەمدە بۇ يەرگە دائىم كېلىپ ئوغلىنى يوقلاپ تۇراتتى . ئىسمائىل بارا ـ بارا چوڭ بولۇپ ، مۇستەقىل تۇرمۇش كەچۈرەلەيدىغان ۋە ئەمگەك قىلالايدىغان بولدى . بىر كېچىسى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام چۈش كۆردى ، كۆرگەن چۈشىدە ئاللا ئۇنىڭغا ئوغلىنى ئۆلتۈرۈپ قۇربانلىق قىلىشنى بۇيرۇدى . پەيغەمبەرلەرنىڭ چۈشىدىكى ئىشلارنىڭ ھەممىسى راست ئىدى ، چۈشىدە كۆرگەنلىرى چوقۇم ئەملىگە ئاشاتتى .

زەربە ئۇستىگە زەربە ، ئاپەت ئۈستىگە ئاپەت ئۇزۇلمەي كەلمەكتە ئىدى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۆمرىنىڭ تولىسىنى چاپا ـ مۇشەققەت ئىچىدە ئۆتكۈزۈپ ، ياشانغان چاغدا ئاران بىر ئوغۇل كۆرگەنلىكىگە ناھايىتى خۇشال ئىدى . لېكىن ، كېيىنكى چاغلاردا ئۇ ئوغلىنى ئانىسى بىلەن بىللە ئادەم قەدىمى بېسىلمىغان

www.alima.cn

بىر قاقاس چۆلگە تاشلۇپتىشكە مەجبۇر بولغان بولسىمۇ ، لېكىن ئاللا ئۇلارنى ئۆز پاناھىدا ساقلاپ ، ئۆلۈم - يېتىمدىن قۇتۇلدۇردى . ئەمدى ئوغلى چوڭ بولۇپ يېتىشىپ كېلىۋىدى ، ئۇنى قۇربانلىق قىلىشقا توغرا كەلدى . ئىسمائىل ئۇنىڭ بىردىنبىر ئوغلى ئىدى ، ئەمدى ئۇنىڭغا ئوغلىنى ئۆز قولى بىلەن ئۆلتۈرۈپ قۇربانلىق قىلىشقا توغرا كەلدى . بۇ نېمىدېگەن ئازابلىنارلىق ئىش - ھە ! بۇنداق ئازابقا يۇرىكى تاشتىن پۈتكەن ئادەممۇ چىداپ تۇرالمايدۇ .

پەيغەمبەر دېگەن بەربىر پەيغەمبەر - دە ! ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۆزىنىڭ ئاللاغا بولغان قەتئىي ئېتىقادى بىلەن بۇ ئازابنى تارتىشنى راۋا كۆرۈپ ، ئاللانىڭ ئىرادىسىگە بويسۇنۇش قارارىغا كەلدى - دە ، ئوغلىنىڭ يېنىغا بېرىپ :

— ئى ئوغلۇم ! ئاللاتائالا چۈشۈمدە مېنى سېنى ئۆلتۈرۈپ ئۇنىڭ يولىدا قۇربانلىق قىلىشقا بۇيرۇدى . بۇنىڭغا سەن رازى بولامسەن ؟ — دېدى . ئۇنىڭ ئۆز چۈشىدە كۆرگەنلىرىنى ئوغلىغا ئېيتىشى قۇربانلىق قىلىشنىڭ ئاللانىڭ ئىرادىسى ئىكەنلىكىنى ئوغلىغا بىلدۈرۈش ئۈچۈن ئىدى .

— دادا ، — دېدى ئوغلى ئىتائەتمەنلىك بىلەن ، — سىز پەرمان بويىچە ئىش قىلىڭ ! ئەگەر بۇ ئاللانىڭ ئىرادىسى بولىدىغان بولسا ، سىز مېنىڭ بەرداشلىق بېرەلەيدىغانلىقىمنى كۆرەلەيسىز .

ئاتىغا ھۆرمەت قىلىش — ئالىيجانابلىق ، ئاللانىڭ ئىرادىسىگە بويسۇنۇش ، ئاللانىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىغا ئىتائەت قىلىش بولسا تېخىمۇ ئالىيجانابلىق .

دادىسىنىڭ ئازابىنى يەڭگىللىتىش ، دادىسىغا ئاللانىڭ ئەمرىنى تېخىمۇ ئوڭۇشلۇق ئىجرا قىلىش ئىمكانىيىتى يارىتىپ بېرىش ئۈچۈن ، ئىسمائىل دادىسىغا مۇنداق دېدى :

— دادا ، جان ئاچچىقىمدا پۈت ئېتىپ تولغىنىپ كەتمەسلىكىم ئۈچۈن ، مېنى مەھكەمرەك باغلاڭ ، كىيىملىرىمنى سالدۇرۇۋېتىڭ ، بولمىسا قان چاچراپ كېتىدۇ ، بۇنى ئانام كۆرۈپ قالسا كۆڭلى بۇزۇلىدۇ ؛ پىچىقىڭنى بىلەپ ئىتتىكلىتىپ ،

www.kanz.cn

كېكسىرىدىكىمگە توغرىلاپ بىر پىچاق بىلەن ئۆلتۈرۈڭ ، شۇنداق قىلسىڭىز كۆپ ئازابلانماسلىقىم مۇمكىن . مەندىن ئانامغا سالام ئېيتىپ قويۇڭ . ناۋادا خالىسىڭىز ، كىيىم ـ كېچەكلىرىمنى ئانامغا تاپشۇرۇپ بېرىڭ . بۇ مېنىڭ ئانامغا قالدۇرغان خاتىرەم بولۇپ قالسۇن . ئانام مېنى سېغىنغاندا ، كىيىملىرىمنى كۆرسە كۆڭلى تەسەللى تاپار ھەم كىيىملىرىمدىن مېنىڭ ھىدىمنى پۇرار .

— ئى جېنىم ئوغلۇم ، — دېدى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ، — سەن ئاللانىڭ ئەمرىنى ئورۇندىشىمغا ياردەم بېرەلىسەڭ ، بەكمۇ ياخشى قىلغان بولىسەن ! — ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام سۆزلەۋېتىپ ئوغلىنى باغرىغا بېسىپ يۇز ـ كۆزلىرىنى توختىماي سۆيۈپ كەتتى . ئاتا ـ بالا ئىككىيلەن بېشىنى بېشىغا يېقىشىپ قاتتىق يىغا ـ زار قىلىشتى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئوغلىنىڭ ئىككى قولىنى باغلاپ ، بەرگە يانتۇزدى ـ دە ، قولىغا پىچاق ئالدى . ئۇ ئوغلىغا قاراپ ، كۆزىدىن يامغۇردەك ياش تۆكۈپ ، ئاھ ئۇرۇپ كەتتى ، ئارقىدىن پىچاقنى ئوغلىنىڭ كېكسىرىدىكىگە توغرىلاپ بىر ئۇرۇۋىدى ، پىچاق ئۆتمەي توختاپ قالدى ، چۈنكى ئاللا پىچاقنىڭ بىسىنى كەينىگە يانداۋۇرۇۋەتكەنىدى .

— ئى دادا ، — دېدى ئوغلى ، — يۈزۈمنى دوم قىلىڭ ، بولمىسا يۈزۈمنى كۆرۈپ ئىچ ئاغرىتىسىز ـ دە ، ئاللانىڭ ئەمر ـ پەرمانىنى ئىجرا قىلىشىڭىزغا دەخلى يېتىدۇ .

دادىسى ئوغلىنىڭ دېگىنى بويىچە قىلدى ، ئاندىن پىچاقنى ئېلىپ ئىسمائىلنىڭ بوغۇزىغا توغرىلاپ يەنە ئۇردى . لېكىن ، پىچاق يەنىلا ئۆتمىدى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام تەمتىرەپ قېلىپ ، ئاللاغا قانداق قىلىش توغرىسىدا مۇراجىئەت قىلدى . ئاللا ئۇنىڭغا :

— ئى ئىبراھىم ! سەن چوشۇڭدىكى بۇيرۇق بويىچە ئىش قىلدىڭ . مەن بارلىق ئاق كۆڭۈل بەندىلىرىمگە مۇشۇنداق مەرھەمەت قىلىمەن ، — دەپ ۋەھىي يەتكۈزدى .

ئاتا ـ بالا ئىككىيلەن قۇتۇلۇپ قالدى . ئۇلار ئاللاغا تەشەككۇر

www.alma.cn

ئېيتتى . شۇنىڭدىن كېيىن ئۇلارنىڭ ئاللاغا بولغان ئىشەنچىسى تېخىمۇ قەتئىيلەشتى .

ئاللا ئىسمائىلنىڭ بەدىلىگە قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن جەننەتتىن بىر قوچقار چىقاردى . ئاتا ـ بالا ئىككىيلەن كەينىگە قارىۋىدى ، يېنىدا بىر قوچقار تۇرغانلىقىنى كۆردى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام بايا ئىشلەتكەن پىچاقنى قوچقارنىڭ بوينىغا توغرىلاپ ئۇرۇۋىدى ، قوچقار شۇئان يىقىلدى ، يەر قانغا بويالدى . بۇ قوچقار ئىسمائىلنىڭ بەدىلىگە ئۆلتۈرۈلدى . شۇنىڭدىن تارتىپ ، بارلىق مۇسۇلمانلار بۇ ۋەقەنى خاتىرىلەپ ، ئاللاغا ئۆزلىرىنىڭ تەشەككۇرىنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن ، ھەرىيلى شۇ كۈنده قۇربانلىق قىلىدىغان بولدى . قۇربان ھېيتىنىڭ كېلىپ چىقىشى مانا شۇنداق .

ئىسمائىل ئەلەيھىسسالام ۋە جۈرھۈم قوۋمىدىكىلەر

ئۇچار قاناتلارنىڭ توپ ـ توپ بولۇشۇپ زەمزەم بۇلىقى ئۈستىده ئەگىپ پەرۋاز قىلىشى ھېچنېمە ئۇنمەيدىغان بۇ قاقاس چۆلگە ھاياتلىق بەخش ئەتتى . مەككىنىڭ ئەتراپىدا ئولتۇرۇشلۇق جۈرھۈم قوۋمىدىكىلەر ئۇچار قۇشلارنىڭ بۇ يەردە ئەگىپ يۈرگەنلىكىنى كۆرۈپ ھەيران قېلىشتى . ئۇلار : «ئۇچار قۇشلار پەقەت ئادەم بار جايغىلا چۈشىدۇ» دەپ ئويلاپ ، ئەھۋالنى كۆرۈپ كېلىشكە بىرنەچچە ئادەم ئەۋەتتى . كەلگەن ئادەملەر بۇ يەردىكى سۇنى كۆرۈپ ، دەرھال قايتىپ بېرىپ بۇ خۇش خەۋەرنى جۈرھۈم قوۋمىدىكىلەرگە يەتكۈزدى . شۇنىڭ بىلەن جۈرھۈم قوۋمىدىكىلەر ئارقا ـ ئارقىدىن زەمزەم بۇلىقى يېنىغا كېلىشتى . ئۇلار ئىسمائىل بىلەن ئانىسىنىڭ بۇلاق بويىدا تۇرۇشلۇق ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ ، بۇلاق سۇيىنى بىللە ئىشلىتىش ئۈچۈن ، ھاجەرگە قوشنا بولۇشنى ئىلتىماس قىلدى . ھاجەر ئۇلارنىڭ تەلىپىنى قوبۇل كۆردى ، لېكىن ئۇلارغا پەقەت مېھمان سۈپىتىدىلا تۇرۇپ ساھىبخانا بىلەن

www.alma.cn

يللە بۇلاق سۇيىدىن تەك پايدىلىنىشنى ھەمدە ئۇنى زورلۇق بىلەن ئىگىلىتىپلىشقا بولمايدىغانلىقىنى ئەسكەرتتى .

جۇرھۇم قوۋمىدىكىلەر بۇنى قوبۇل قىلمىدىغانلىقىنى يىلدۇرۇشتى . شۇنىڭدىن ئېتىبارەن ، ئۇلار بۇلاق يېنىغا ئارقا - ئارقىدىن كۆچۈپ كېلىپ ، نۇرغۇن ئۆي - جاي سالدى .

ئىسمائىل چوك بولدى ، ئۇ ئۆزىنىڭ تەمبەل ، ساغلام ، ئىشتا كەسكىن ، تەدبىرلىك بولغانلىقى بىلەن قوۋم ئىچىدە داڭق چىقاردى . كېيىن ئۇ جۇرھۇم قوۋمىدىكى بىر قىزغا ئۆيلەندى ، بارا - بارا ئۇلارنىڭ تىلىنى ئۆگىنىۋېلىپ ، پۇتۇنلەي ئۇلارنىڭ بىر ئەزاسىغا ئايلاندى . ئۇ كىشىلەر بىلەن يېقىن ، ئىناق ئۆتەتتى ، ئۇلار بىلەن بىللە بەختلىك ياشايتتى . بىراق يىللار ۋاپا قىلمىدى ، ئۇنىڭ ئانىسى بەختكە قارشى ۋاپات بولدى . بۇ ھال ئىسمائىلنى چەكسىز ئازابلىدى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام بۇرۇنقىدەكلا بۇ يەرگە كېلىپ ئوغلىنى يوقلاپ تۇراتتى . بىر قېتىم ئۇ مەككىگە كېلىپ ئوغلى ئىسمائىلنىڭ ئائىلىسىگە كىردى . ئۆيدە ئوغلى يوق ئىدى ، پەقەت كېلىنىلا تۇراتتى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام كېلىنىدىن ئوغلىنىڭ يېقىندىن بۇيانقى ئەھۋالىنى سورىدى . كېلىنى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامغا ئىسمائىلنىڭ سىرتقا چىقىپ كەتكەنلىكىنى ئېيتتى ، ئارقىدىنلا ئۇ دەرد تۆكۈپ ، تۇرمۇشنىڭ قىينچىلىقىدىن ، قولىنىڭ قىسقىلىقىدىن زارلاندى ... ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام بۇنى ئاڭلاپ ناھايىتى خاپا بولدى ۋە بۇنداق ئايالنىڭ ئۆز ئوغلىغا خوتۇن بولۇشقا مۇناسىپ ئەمەسلىكىنى ھېس قىلدى . بۇ ئايال بىرىنچىدىن ، ئاللانىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىغا شۈكۈر قىلمىغان ، ئىككىنچىدىن ، ئېرىدىن ئاغرىنغانىدى ، بۇنداق ئايال ئېرى بىلەن ئۇزۇن مۇددەت بىرگە بولالمايتتى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام كېتىدىغان چاغدا ، كېلىنىدىن ئوغلىغا سالام ئېيتتى ۋە ئۇنىڭغا ، ئوغلۇم ئىشىكىنىڭ بوسۇغىسىنى يەڭگۈشلىۋەتسۇن ، ئېيتىپ قويۇڭ ، دېدى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ بۇ گېپىنىڭ

www.alima.ch

مەنسى ئوغلىغا بۇ خوتۇننى قويۇۋېتىپ ، بۇنىڭدىن ياخشىراق خوتۇن ئال ، دېگەنلىك ئىدى .

بىرنەچچە كۈندىن كېيىن ، ئىسمائىل ئاتىلىسىگە قايتىپ كەلدى . ئۇ ئالدىن بىرنېمە سەزگەندەك ، خوتۇنىدىن :

— ئۆيگە بىرەرى كەلدىمۇ ؟ — دەپ سورىدى .

— ھەئە ، بىر بوۋاي كېلىپ كەتتى . بوۋاي سېنىڭ ئەھۋالىڭنى سورىدى . ئۇزايمدىن ئۇ ساڭا ناھايىتى كۆڭۈل بۆلىدىغاندەك قىلىدۇ . مەن تېخى ئۇنىڭغا تۇرمۇشتىكى قىينىچىلىقىمىزنى ئېيتتىم ، — دەپ جاۋاب بەردى خوتۇنى .

ئىسمائىل خوتۇنىدىن :

— بوۋاي ساڭا بىرنېمىلەرنى تاپىلىدىمۇ ؟ — دەپ سورىدى .

— ھەئە ، — دەپ جاۋاب بەردى خوتۇنى ، — سالام ئېيتتى ، يەنە ساڭا ئىشىكىمىزنىڭ بوسۇغىسىنى يەڭگۈشلۈۋېتىشىڭنى تاپىلىدى .

ئىسمائىل خوتۇنىغا :

— ئۇ بوۋاي مېنىڭ دادام ! ئۇنىڭ ماڭا تاپىلىغىنى ماڭا سېنى قويۇۋەت دېگەنلىكى ، — دېدى - دە ، گەپنى تۇگىتىپ قىلچە تارتىشماستىنلا خوتۇننى قويۇۋېتىپ كېتىپ قالدى .

ئاردىدىن كۆپ ئۆتمەي ، ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئوغلىنى يەنە يوقلاپ كەلدى . ئۇ ئوغلىنىڭ يېڭى ئۆيىنى ئۇقۇشقاندىن كېيىن ، دەرھال ئوغلىنىڭ ئۆيىگە كەلدى . ئۇ بۇ قېتىم ئوغلى بىلەن كۆرۈشەلمىدى ، لېكىن ئوغلىنىڭ يېڭى ئالغان خوتۇنى بىلەن كۆرۈشتى . ئۇ كېلىنىدىن ئوغلى ئىسمائىلنىڭ نەگە كەتكەنلىكىنى سورىدى ، كېلىنى ئېرىنىڭ تىرىكچىلىك قىلغىلى كەتكەنلىكىنى ئېيتتى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام يېڭى كېلىنىدىن تۇرمۇش ئەھۋالىنى سورىدى ، يېڭى كېلىن بوۋايغا تۇرمۇشتا ناھايىتى ياخشى ئۆتۈۋاتقانلىقىنى ئېيتتى ھەمدە ئېرىنى بىر قۇر ماختاپ بەردى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام بۇنى ئاڭلاپ ئىنتايىن خۇرسەن بولدى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام كېلىنىنىڭ گەپ - سۆزلىرىدىن ئۇنىڭ

www.alma.cn

بار ـ يوققا شۇكۇر ـ قانائەت قىلىدىغان ياۋاش ئايال ئىكەنلىكىنى بىلدى . ئۇ كېتىدىغان چاغدا ، كېلىنىدىن ئوغلىغا سالام ئېيتتى ھەمدە ئۇنىڭغا : ئوغلى كەلگەندە ئىشىكنىڭ بوسۇغىسىنى ئوبدان ساقلىسۇن ، دەپ ئېيتىپ قويۇشنى تاپىلاپ كېتىپ قالدى .

شۇ كۈنى ئاخشىمى ئىسمائىل قايتىپ كەلگەندىن كېيىن ، ئەر ـ خوتۇن ئىككىيلەن پاراڭلاشتى . خوتۇنى ئۇنىڭغا دېدى :

— بۇگۈن بۇ يەرگە سۈرلۈك بوۋاي كېلىپ سېنىڭ ئەھۋالىڭنى سۈرۈشتۈردى ، بوۋاي كېتىدىغان چاغدا ، مەندىن سالام ئېيتىڭ ، ئۇ ئىشىكنىڭ بوسۇغىسىنى ئوبدان ساقلىسۇن ، دەپ تاپىلىدى .

ئىسمائىل خوتۇنىغا :

— ئۇ مېنىڭ دادام بولىدۇ . ئۇنىڭ ماڭا تاپىلىغانلىرى مېنى سەن بىلەن ياخشى ئۆتسۇن ، مەڭگۈ ئايرىلمىسۇن ، دېگەن بولىدۇ ، — دېدى . شۇنداق قىلىپ ، ئىسمائىل ئىككىنچى خوتۇنى بىلەن تا قېرىپ چاچلىرى ئاقارغۇچە بىللە ئۆتۈپ ، كۆپ پەرزەنتلىك بولدى .

كەبىنىڭ بىنا قىلىنىشى

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام بىر مەزگىل ئۆتكەندىن كېيىن ، ئوغلى ئىسمائىلنى يوقلاپ كەلدى . ئۇ بۇ قېتىم ئوغلىنى ئادەتتىكىچە يوقلاش ئۈچۈن ئەمەس ، بەلكىم مۇھىم بىر ئىش ئۈچۈن كەلگەنىدى . ئۇ بۇ دورەم ئەمر ـ پەرمان بويىچە كەبە[1] بىنا قىلىشقا كەلگەنىدى . ئۇ ئاللانىڭ ئەمرىنى ئالغاندىن كېيىن ، قىلچە كېچىكمەيلا ھىجاز رايونىغا كېلىپ ئوغلىنى ئىزدىدى ، لېكىن ئوغلى ئۆتكەندە تۇرۇشلۇق يېڭى ئۆيدە يوق ئىدى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام سۇ بار جايلارنىڭ ھەممىسىنى ، ھەربىر قەبىلە ۋە

[1] ئىسلام ئۇلىمالىرىنىڭ بايانىغا قارىغاندا مىلادىيە 630 ـ يىلى 1 ـ ئايىنىڭ ئاخىرىدا مەككىنى يەنىمۇ قىلغاندىن كېيىن ، كەبە (ئۆت چاسا ئۆي)دىكى ئوچ بوز ئاتمىش بۇتنى چېقىۋەتكەن . شۇنىڭدىن كېيىن ئۇ ھەرەم دەپ ئاتالغان .

چېدىرلارنى ئىزدەپ چىقىپ ، ئاخىر ئوغلىنى زەمزەم بۇلىقىنىڭ يېنىدىن تاپتى . ئوغلى بۇ يەردە يا ئوقى ياساۋاتاتتى .

ئىسمائىل دادىسىنىڭ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ ، قولىدىكى ئىشنى دەررۇ تاشلاپ دادىسىنىڭ ئالدىغا يۈگۈردى . ئاتا ـ بالا ئىككىيلەن كۆرۈشكەندىن كېيىن ، ئىنتايىن خۇشال بولۇشۇپ بىر ـ بىرى بىلەن مەھكەم قۇچاقلىشىپ ، ھال ـ ئەھۋال سوراشتى ، ئاندىن بىر يەردە ئولتۇرۇپ پاراڭلىشىشقا باشلىدى .

ئاتا ـ بالا ئىككىيلەن ئۇزاق سۆزلىشىپ خۇشاللىققا چۆمدى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئوغلىغا :

— بالام ، ئاللا مېنى مۇشۇ ئېگىزلىكتە بىر جاي بىنا قىلىشقا بۇيرۇدى ، — دېدى .

ئىسمائىل دادىسىغا بەكمۇ ئىتائەتمەن ئىدى ، ئۇ دادىسىنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ دەرھال ماقۇل بولۇپ ، دادىسى بىلەن بىللە جاي بىنا قىلماقچى بولدى .

ئاتا ـ بالا ئىككىيلەن تولۇپ تاشقان ئىشەنچ بىلەن جاي بىنا قىلىشقا يەر تەييارلىدى . ئاللانىڭ كۇچ ـ قۇدرىتى ئۇلارنىڭ ئىرادىسى بىلەن ئىشەنچسىنى ئاشۇردى . شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بىر نىيەتتە ھەمكارلىشىپ يەرنى ئويۇپ ئۇل ھازىرلىدى . ئۇلار ئاللاغا ئىلتىجا قىلىپ مۇنداق دېدى : «ئى رەببىمىز ، دۇئا ـ تىلاۋەتلىرىمىزنى مەقبۇل كۆرگەيسەن ، سەن ھەقىقەتەن ھەممىنى بىلگۈچىدۇرسەن . ئى رەببىمىز ، بىزنى مۆمىن بەندىلىرىڭ قاتارىغا ئالغىن ، ئەۋلادلىرىمىزنىمۇ مۆمىن بەندەم دېگەيسەن . بىزنى ھەج قىلىش مۇراسىمىنى بىر كۆرۈشكە نېسىپ قىلغايسەن ! گۇناھلىرىمىزغا ئېيتقان توۋا ـ ئىستىغپارلىرىمىزنى قوبۇل كۆرگەيسەن ! سەن توۋا ـ ئىستىغپارغا يول قويغۇچى رەھىملىكتۇرسەن . »

ئارقىدىنلا ، ئاتا ـ بالا ئىككىيلەن ئىشقا كىرىشىپ كەتتى . ئىسمائىل تاش توشۇپ بەردى ، ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۆز قولى بىلەن ئۇل باستى . كۆپ ئۆتمەيلا كەبىنىڭ ئۇلى پۈتتى .

www.alima.cn

شۇبھىسىزكى ، بىر خىل غايىبانە كۈچ ئۇلارغا ياردەم بېرىۋاتاتتى . بولمىسا ، ئىككى ئادەم بۇ ئېغىر ۋەزىپىنى قانداقمۇ ئۇستىگە ئالالىسۇن ؟

تام بارا ـ بارا ئېگىزلىمەكتە ۋە ئۈزارماقتا ئىدى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ يەردە تۇرۇپ تامغا تاش قويۇشقا بويى يەتمىدى ، شۇڭا ئۇ ئوغلىغا :

— بالام ، تامنى داۋاملىق ئېگىزلىتىشىمگە ئاسان بولسۇن ئۈچۈن ، پۈتۈمىنىڭ ئاستىغا تاشتىن بىرنى ئەكېلىپ قويۇپ بەرگىن ، — دېدى .

ئىسمائىل تاش ئىزدەشكە كەتتى . ئۇ خېلى ئۇزۇن ئىزدەپ يۈرۈپ ، بىر چوڭ قارا تاشنى تېپىپ ، دادىسىنىڭ پۇتى ئاستىغا قويۇپ بەردى ، ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام قارا تاشنىڭ ئۈستىگە دەسسەپ ئىشنى داۋاملاشتۇردى . ئاتا ـ بالا ئىككىيلەن شۇ تەرىقىدە ئىشلەپ ، ئاخىر كەبىنى بىنا قىلىپ چىقتى . شۇنىڭدىن بېرى ، كەبە مۇسۇلمانلارنىڭ ھەرىيلى بىر قېتىم جەم بولىدىغان يېرى بولۇپ قالدى . كېشىلەر ئۇ يەرگە تەلپۈنۈپ ، ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ : «ئى ئىگەم ، كىشىلەرنىڭ تەشەككۈر ئېيتىپ تۇرۇشى ئۈچۈن ، ئۇلارغا بىر قىسىم نازۇنېمەت ئاتا قىلغايسەن ! » دېگەن مۇراجىئىتىگە ھەمدەم بولۇپ كەلمەكتە .

www.alma.cn

لۇت ئەلەيھىسسالام

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام مىسىردىن يولغا چىققاندا ، ئوغۇل جىيەنى لۇت ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى . ئۇلار نۇرغۇن چارۋا ۋە پۇل - مال بىلەن مىسىردىن پەلەستىنگە يېتىپ باردى . ئۇلار چۈشكەن جاي تار كېلىپ ئۇلاغ ۋە چارۋىلار سىغمىغاچقا ، لۇت ئەلەيھىسسالام تاغىسىدىن ئايرىلىپ سەدۇم شەھىرىگە كەلدى .

شۇ چاغدا ، سەدۇم شەھىرىدىكى ئاھالىلەر ئەخلاقى بۇزۇلۇپ ، ھەممە ئەسكىلىكلەرنى قىلىپ ، دۇنيادا ئەڭ قەبىھ كىشىلەردىن بولۇپ قالغانىدى . ئۇلار يول توسۇپ بۇلاڭچىلىق قىلاتتى ، ئۆز ھەمراھلىرىغا ئاسىيلىق قىلاتتى ، يولدىن ئۆتكەن ھەرقانداق ئادەمنىمۇ بوش قويۇۋەتمەيتتى ، كېتىۋاتقان ئادەمنى كۆرۈپ قالسا ، ھەممىسى توپلىشىپ كېلىپ ، ئۇلارنى بۇلاپ - تالاپ قورۇقداپ قويىاتتى . بۇ كىشىلەر ھەرقانداق ئادەمنىڭ پەند - نەسىھەتلىرىگە قۇلاق سالمايتتى .

بۇ ئادەملەر گويا بىر توپ تۇغما لۇكچەكلەردەك ، تەتۇر يول تۇتۇپ ، ھەدەپ ئەسكىلىكلەرنى قىلاتتى . ئۇلار بۇنىڭ بىلەنلا قالمىدى ، ھەتتا شەرمەندىلىكتە چېكىگە يېتىپ ، ئاللا يارىتقان ئايالىلارغا يېقىنلاشماي ، ئەكسىچە ، ئەرلەرگە چېقىلىپ بەچچىۋازلىق قىلدى .

ئۇلار بۇنداق شۇملۇق ۋە ئىپلاسلىقنى ئەگەر خۇپىيانە ھالدا قىلغاندا ئىدى ، ئۇلارنىڭ سىىسىق نامى ئالەمگە بۇنچە پۇر كەتمىگەن بولاتتى . ئەمما ئۇلار نومۇس قىلماستىن كىشىلەرنى ئۆزلىرى بىلەن مۇشۇنداق ئىپلاسلىقنى قىلىشقا قۇتراتاتتى . شۇڭا ، بۇنداق قەبىھ قىلمىش بۇ يەردە ئەۋج ئېلىپ ، بالايىئاپەتكە ئايلاندى .

بۇ كىشىلەر مۇشۇنداق قەبىھ قىلىقلار بىلەن كۆنۈپ كەتكەچكە ، توغرا يولدىن چەتنەپ ، تۇيۇق يولغا چۈشۈپ قالدى .

ئاللا لۇت ئەلەيھىسسالامغا ئۇلارنى يېتەكلەپ ئاللاغا ئىشەندۈرۈش ۋە ئۇلارنى يامانلىقتىن قول ئۈزۈشكە دەۋەت قىلىش توغرىسىدا بىشارەت بەردى . شۇنىڭ بىلەن لۇت ئەلەيھىسسالام خالايىق ئالدىدا ئۇزۇنىڭ ئەلچىلىك بۇرچىنى جاكارلىدى . لېكىن ، ئۇلار ئاڭلاپ تۇرۇپ ئاڭلىماسلىققا سالدى ، تووا قىلىپ ، يامان نىيەتتىن قايتماي ، يەنىلا ھېلىقىدەك شۇملۇقلار بىلەن شۇغۇللىنىۋەردى . ئۇلار تېخى ئاللانىڭ ئەلچىسى لۇت ئەلەيھىسسالام ۋە ئۇنىڭ ھىمايىچىلىرىگە تەھدىت سېلىپ ، ئۇلارنى ھەيدەپ چىقىرىدىغانلىقى ئوستىدە ئوچۇقتىن - ئوچۇق جار سالدى .

لۇت ئەلەيھىسسالام بۇ ئادەملەرنىڭ نەسىھەتكە قۇلاق سالمىغانلىقىنى كۆرۈپ ، ئاللا گۇناھ قىلغانلارنى جازالايدۇ ، دەپ ئاگاھلاندۇردى . لېكىن ، ئاگاھلاندۇرۇشمۇ ئۇلارغا كار قىلمىدى ، ئەكسىچە ، بۇرۇنقىدەكلا ئەسكىلىك قىلىۋەردى . ئۇلار تېخى لۇت ئەلەيھىسسالامغا ئىغۋاگەرچىلىك قىلىپ :

— سەن ئاللانىڭ جازاسىنى بىزگە پاتراق كۆرسەت ، — دېيىشتى .

بۇ پەسكەش مەلئۇنلار ئۇستىدىن غەلىبە قىلىش ئۈچۈن ، لۇت ئەلەيھىسسالام ئاللاغا ئىلتىجا قىلىپ مەدەت تىلىدى ھەمدە ئۇلارغا جازا بېرىشنى تەلەپ قىلدى . چۈنكى ئۇلار چەكلەنمىسە ، ۋاباغا ئوخشاش ھەممە يەرگە يامرايتتى . ئۇلارنى خۇددى يامان سۈپەتلىك ئوسىنى كېسىپ تاشلىغاندەك يوقىتىش كېرەك ئىدى .

ئاللا لۇت ئەلەيھىسسالامنىڭ تەلىپىنى قوبۇل كۆرۈپ ، ئۇنىڭ ئارزۇسىنى ئەمەلگە ئاشۇردى . ئاللا بۇ مەلئۇنلارنى جازالاش ئۈچۈن ، سەدۇم شەھىرىگە پەرىشتىلەرنى ئەۋەتتى . پەرىشتىلەر ھەممىدىن ئاۋۋال ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئائىلىسىگە كەلدى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام بۇ پەرىشتىلەرنى يولۇچىلارمىكىن ، دەپ قىزغىن كۈتۈۋالدى . لېكىن ، پەرىشتىلەر ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالاھىدە تەييارلىغان يېمەكلىكلىرىنى يېمىدى . بۇ ھال ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنى گۇمانلاندۇردى . پەرىشتىلەر

www.alma.cn

ئۇنىڭغا :

— سەن غەم قىلما ، — دېدى . ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ كۆڭلى يەنىلا تىنمىدى ، ئۇلاردىن :

— ھۆرمەتلىك پەرىشتىلەر ، ماڭا غەم قىلما دېگىنىڭلارنىڭ مەنىسى نېمە ؟ — دەپ سورىدى .

پەرىشتىلەر :

— ئاللا بىزنى لۇت تۇرغان جايغا ئەۋەتتى ، بىز بولۇشىغا ئەسكىلىك قىلغان ئاشۇ مەلئۇنلارنى بۇيرۇق بويىچە جازالايمىز ، ئۇلارنىڭ گۇناھى هەددىدىن ئېشىپ پەيمانى تولدى ، تېگىشلىك جازاغا تارتىلىدىغان ۋاقتى بولۇپ قالدى ، — دېدى .

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام بەكمۇ بىئارام بولۇپ ، پەرىشتىلەر بىلەن مۇنازىرىلەشتى ۋە ئاشۇ مەلئۇنلارنىڭ مۇشۇ پۇرسەتتە ئاللاغا تەۋبا - ئىستىغپار ئېيتىپ ، يامان يولدىن قايتىپ ، گۇناھتىن قول ئۈزۈشى ئۈچۈن پەرىشتىلەردىن ئۇلارنى جازالاشنى كېچىكتۈرۈشنى ئۈمىد قىلدى . شۇنىڭ بىلەن بىللە ، ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام پەرىشتىلەر ئاشۇ كىشىلەرنى جازالىغان چاغدا لۇت ئەلەيھىسسالامغا زىيان - زەخمەت يېتىپ قېلىشتىنمۇ ئەنسىرەيتتى . ۋەھالەنكى ، لۇت ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۇلارنىڭ ئۆتكۈزگەن گۇناھلىرى بىلەن قىلچە ئالاقىسى يوق ئىدى ، بەلكى ئۇ ئۇلارغا بەكمۇ نەپرەتلىنەتتى . شۇڭا ، لۇت ئەلەيھىسسالام جازالىنىشقا تېگىشلىك ئەمەس ئىدى . پەرىشتىلەر ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامغا : سەن غەم يېمە ، پەيلىدىن يانمايدىغان بۇ قەبىھ ئەبلەخلەر ئۈچۈنمۇ سۇلھى - سالا قىلما ، لۇتقا ھېچقانداق زىيان - زەخمەت يەتمەيدۇ . ئۇنىڭ خوتۇنىدىن باشقا ، ئۇرۇق - تۇغقانلىرىنىڭ هەممىسى قۇتۇلدۇرۇۋېلىنىدۇ . چۈنكى ، ئۇنىڭ خوتۇنى ئاشۇ مەلئۇنلار بىلەن بۇلغىنىپ كەتتى ، شۇڭا ئۇمۇ چوقۇم ئاشۇ مەلئۇنلار بىلەن بىرگە جازالىنىدۇ ، دېدى .

پەرىشتىلەر ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامدىن ئايرىلىپ ، بىر توپ قىسىم جىمەن يىگىتلەر تەقلىدىگە كىرىپ سەدۇم شەھىرىگە كەلدى . ئۇلار شەھەر دەرۋازىسىغا يېتىپ كەلگەندە ، سۇغا چىققان

بىر قىز بىلەن ئۇچرىشىپ قالدى . پەرىشتىلەر قىزنىڭ ئۆيىگە بېرىپ مېھمان بولۇشنى ئىلتىماس قىلدى ، قىز شۇ شەھەردىكى مەلئۇنلارنىڭ ئۇلارغا زىيان - زەخمەت يەتكۈزۈپ قويۇشىدىن ۋە ئۆزىنىڭ ئۇلارنى قۇتۇلدۇرۇشقا قۇربىتى يەتمەيدىغانلىقىدىن ئەنسىرىگەچكە ، دادىسىدىن ئوتتۇرىغا چىقىپ ئۇلارنى قوغداشنى تەلەپ قىلىش قارارىغا كەلدى . قىز ئۇلارغا شەھەر دەرۋازىسىدا كۈتۈپ تۇرۇشنى ئېيتىپ ، ئۆزى ئائىلىسىگە قايتىپ بېرىپ دادىسىغا :

— دادا ، شەھەرنىڭ سىرتىدا بىرقانچە يىگىت سىزنى كۈتۈپ تۇرۇۋاتىدۇ . شەھەردىكى ھېچكىمنىڭ ئۇلاردەك ئۇنداق كىيىنىشكەن ئەمەس . مەن مەلئۇنلارنى بۇ ئىشتىن خەۋەر تاپسا ، ئۇلارغا زىيان - زەخمەت يەتكۈزۈپ قويارمىكىن ، دەپ ئەنسىرەۋاتىمەن ، — دېدى .

ئەسلىدە بۇ ئادەم لۇت ئەلەيھىسسالام بولۇپ ، مۇشۇ قىزنىڭ دادىسى ئىدى . دادا قىزنىڭ بۇ گەپلىرىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ناھايىتى تەشۋىشلەندى . لۇت ئەلەيھىسسالام قىزىنىڭ قېشىغا يېقىن كېلىپ ئەھۋالنى تەپسىلىي سۈرۈشتۈردى ۋە قىز بىلەن بىللە ئاقابىل تۇرۇش تەدبىرلىرىنى مەسلىھەتلەشتى .

شەھەردىكى مەلئۇنلار لۇت ئەلەيھىسسالامنىڭ ھەرقانداق كىشى بىلەن ئۇچرىشىشىغا رۇخسەت قىلمايتتى ، ھەرقانداق ئادەمنىڭ ئۇنىڭ ئائىلىسىگە بېرىپ مېھمان بولۇشىغىمۇ رۇخسەت قىلمايتتى . لۇت ئەلەيھىسسالام ئۇلارنىڭ بۇزۇقچىلىقىغا قارشى تۇرغانلىقتىن ، ئۇلار ئۇنى دۈشمەنىدەك ئۆچ كۆرەتتى . شەھەرنىڭ سىرتىدا كۈتۈپ تۇرۇۋاتقان يىگىتلەرنى ئائىلىسىگە باشلاپ كېلىپ مېھمان قىلىشقا بولامدۇ ، يوق ؟ لۇت ئەلەيھىسسالام دېلىغۇل بولۇپ تۇرۇپ قالدى . ئۇ مېھمانلارنى ئائىلىسىگە كەلتۈرمەسلىككە باھانە تاپماقچى ياكى ئۆزىنىڭ ئەھۋالىنى چۈشەندۈرۈش ئارقىلىق ئۇلارنى بۇ يەردىن دەرھال كەتكۈزۈۋەتمەكچى بولغان بولسىمۇ ، لېكىن يەنە : يىگىت دېگەن باشقىلارغا يار - يۆلەكتە بولۇشنى خۇشاللىق دەپ بىلىشى

لازىم ، دېگەننى ئويلىدى - دە ، غىپپىدە شەھەر سىرتىغا چىقىپ ، كىشىلەرگە تۈيدۈرماي ، ئۇلارنى ئائىلىسىگە باشلاپ كىرمەكچى بولدى .

لۇت ئەلەيھىسسالام ئاستاغىنا شەھەر دەرۋازىسىغا كېلىپ ، يىگىتلەر تەقلىدىدىكى پەرىشتىلەرنى كۆرۈپ ، خۇشال ھالدا ئۇلارنى ئائىلىسىگە مېھمان بولۇپ بېرىشقا تەكلىپ قىلدى . لۇت ئەلەيھىسسالام بۇلارنى ئائىلىسىگە باشلاپ كېتىۋېتىپ ، دەككە - دۈككە بولاتتى ، شەھەردىكى لۇكچەكلەرنىڭ بۇنى بىلىپ قېلىپ چاتاق چىقىرىشىدىن ، ئۆزىنىڭ تەنھا ھالدا ئۇلارغا ھەرقانچە قىلىپمۇ تاقابىل تۇرالماسلىقىدىن ئەنسىرەيتتى .

لۇت ئەلەيھىسسالام لۇكچەكلەرنىڭ ياش يىگىتلەرگە زىيان - زەخمەت يەتكۈزۈشىدىن ئەنسىرىسىمۇ ، لېكىن ئۇ پەرىشتىلەرنى يەنىلا ئۆز ئائىلىسىگە باشلاپ باردى . باشقىلارنىڭ بىلىپ قېلىشىدىن ئېھتىيات قىلىپ سىرتقا قارىتا بۇ ئىشنىڭ مەخپىيەتلىكىنى چىڭ ساقلىغان بولسىمۇ ، لۇت ئەلەيھىسسالامنىڭ خوتۇنى مەلئۇنلار بىلەن بىللە بۇلغىنىپ كەتكەچكە ، ئۆيىگە مېھمان كەلگەنلىكىنى مەلئۇنلارغا تېزدىن يەتكۈزۈپ قويدى . مەلئۇنلار بۇ ئەھۋالدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن ، دەرھال لۇت ئەلەيھىسسالامنىڭ ئائىلىسىگە كېلىشتى . لۇت ئەلەيھىسسالام ئۇلارنىڭ ئەسكىلىك قىلىدىغانلىقىنى پەملەپ ھەم چۆچۈدى ، ھەم قورقتى ، ئۇلارغا ئەسكىلىك قىلماسلىق توغرىسىدا نەسىھەت قىلدى . لېكىن ، بۇ بىر توپ ئەشەددىي ئەبلەخلەر ئۇنىڭ قىلغان نەسىھەتلىرىگە زادىلا قۇلاق سالمىدى . لۇت ئەلەيھىسسالام ئۇلارنى ئىشكىتىن كىرگۈزمەي تالادا قالدۇردى .

ئاخىر - نومۇسىنى بىلمەيدىغان بۇ بىر توپ مەلئۇنلار يەنىلا ئۆزلىرىنىڭ بەتقىلىقىنى تەلۈبلىك بىلەن داۋاملاشتۇرماقچى ئىدى .

لۇت ئەلەيھىسسالام بۇ قېتىم ئادىتىنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن ، ئۇلارنى ئالالا يارانقان ئاياللارغا يېقىنلىشىشقا يېتەكلىمەكچى بولدى - دە ، يەنە ئاگاھلاندۇرۇپ : داۋاملىق مۇشۇنداق

قىلىۋەرسەڭلار جازالىنىسلەر ، دېدى . لۇت ئەلەيھىسسالام قايتا ـ قايتا نەسىھەت قىلىپ ، يېتەكلىگەن ۋە ئاگاھلاندۇرغان بولسىمۇ ، ئۇلار يەنىلا تۇۋا قىلىش نىيىتىدە بولمىدى . ئۇلار مۇنداق دېيىشتى :

— ھەي لۇت ، سەن بىزدە قىزىڭغا قانداق مۇئامىلە قىلىش ھوقۇقى بارلىقىنى بىلىسەن ، لېكىن ئايالىلارغا بىزنىڭ ھاجىتىمىز يوق ئىكەنلىكىنىمۇ ئوبدان بىلىسەن ، دېمەك بىزنىڭ مەقسىتىمىز ساڭا ئايان .

لۇت ئەلەيھىسسالام ئىلاج قىلالماي ، ئاخىر ئىشەنچسىنى يوقاتتى . ئۇ مېھمانلارنى قۇتۇلدۇرۇۋېلىش ئۈچۈن ، مەلئۇنلارغا غەزەپلەنگەن ھالدا شۇنداق دېدى :

— مەندە سىلەرنىڭ قەبىھ ئادىتىڭلارنى ئۆزگەرتكۈدەك كۈچ ـ قۇۋۋىتىم بولسا ئىدى ياكى مەلۇم كۈچكە تايىنىش ئارقىلىق شۇنداق قىلالىسام كاشكى .

لېكىن بۇ ئادەملەرنىڭ كۆزىگە ھېچنېمە كۆرۈنمىدى ، ئۇلار لۇت ئەلەيھىسسالام يېتەكلىگەن توغرا يولنى نەزەردە تۇتماي ، يامانلىق ، ئەسكىلىك قىلىش نىيىتىدىن يانمىدى .

لۇت ئەلەيھىسسالام ئىنتايىن ئازابلاندى ۋە غەزەپلەندى . ئۇ ئۇلاردىن ئۈمىدىنى پۈتۈنلەي ئۈزدى . بۇ مەلئۇنلار لۇت ئەلەيھىسسالامنىڭ ئائىلىسىگە باستۇرۇپ كىرىپ ، مېھمانلارغا ئېتىلدى .

پەرىشتىلەر بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرۈشتى . ئۇلار لۇت ئەلەيھىسسالامنى ئەنسىزلىكتىن خالىي قىلىش ئۈچۈن ئۆزلىرىنىڭ سالاھىيىتىنى ئاشكارىلاپ مۇنداق دېدى :

— ئى لۇت ، بىز سېنىڭ رەببىڭ ئەۋەتكەن ئەلچىلەرمىز . بىز سېنى قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن كەلگەن . بۇ مەلئۇنلار بىزگە زىيان-زەخمەت يەتكۈزەلمەيدۇ ، ئەكسىچە ، ئۆزلىرى چوقۇم مەغلۇپ بولىدۇ .

شەھەردىكى مەلئۇنلار پەرىشتىلەرنىڭ بۇ گېپىنى ئاڭلاپ قورقۇپ ، لاغىلداپ تىترىشىپ تەرەپ - تەرەپكە قېچىشقا باشلىدى . لۇت ئەلەيھىسسالامنىڭ دىلى بىردىنلا يورۇپ كەتتى . شۇ ئەسنادا پەرىشتىلەر لۇت ئەلەيھىسسالامنى ئائىلە تاۋابئاتلىرىنى ئېلىپ كېچىلەپ بۇ يەردىن چىقىپ كېتىشكە بۇيرۇدى . ئاللا لۇت ئەلەيھىسسالامنى غەم - قايغۇدىن خالاس قىلىپ ، ئۇنىڭغا كۈچ - قۇۋۋەت ئاتا قىلدى ، ئۇنىڭ مەلئۇنلار ئۇستىدىن غەلىبە قىلىشىغا يارىدەم بەردى . بۇ چاغدا ، پەرىشتىلەر ئۇنىڭغا : ئاللانىڭ بۇ شەھەردىكى مەلئۇنلارنى جازالاشقا ئىجازەت بەرگەنلىكى ، ئۇنىڭ بۇ يەردىن چىقىپ كېتىشتە خوتۇنىنى بىللە ئالماي چىقىپ كېتىشى لازىملىقى ۋە ئۇنىڭ خوتۇنىنىڭ ئاشۇ مەلئۇنلار بىلەن بىللە بۇلغانغاچقا ئوخشاشلا جازالىنىدىغانلىقىنى ئېيتتى .

لۇت ئەلەيھىسسالام ئائىلە - تاۋابئاتلىرى بىلەن بىللە سەدۇم شەھىرىدىن كەتتى . بۇلار شەھەردىن يىراقلاشقاندا ، ئاللا مەلئۇنلارنى جازالاشقا باشلىدى . دەسلەپتە يەر تەۋرەپ پۈتكۈل شەھەر دۇم كۆمتۇرۇلۇپ كەتتى ، ئاندىن ئاسماندىن تاش ۋە يامغۇر يېغىپ ھەممىنى تۈپتۈز قىلىۋەتتى .[1]

[1] ئىسلام شەرىئىتىدە بەچىۋازلىق جىنايىتى ئۇنكوزگەنلەر چالما - كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈلىدۇ . دەپ بەلگىلەنگەنلىكىنىڭ سەۋەبى شۇ — خەتنە ۋېيغا تەرجىمە قىلغۇچىدىن .

يەئقۇب ئەلەيھىسسالام

1

يەئقۇب ئەلەيھىسسالام تېنى ئاجىزلاپ ، بېلى ياده‌ك ئېگىلىپ ، دۈمچه‌ك بولۇپ قالغان دادىسى ئىسھاق ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىغا كېلىپ دېدى :

— دادا ، مەن سىزگە ئىنىم ئىسۇنىڭ مېنى قانداق بوزه‌ك ئەتكەنلىكى ئۈستىده شىكايەت قىلماقچىمەن . مەن سىزدىن ئۇنىڭ تەھدىتىگە ئۇچرىماسلىقىمغا ياردەم بېرىشىڭىزنى سورايمەن . ئۇ سىزنىڭ ماڭا كۆڭۈل بۆلۈپ كۆيۈنگەنلىكىڭىزنى ، ماڭا بەخت تىلەپ دۇئا قىلغانلىقىڭىزنى ، نۇرغۇن پەرزەنت كۆرىدىغانلىقىم ۋە بايلىقلىرىدىغانلىقىم ئۈستىده ھۆكۈم قىلغانلىقىڭىزنى بىلگەندىن بېرى ، ماڭا ھەسەت قىلىدىغان بولۇپ قالدى . ئۇ دائىم مېنى قوپال ، بىرىك گەپلەر بىلەن قورقۇتۇپ بوزه‌ك قىلىپ كېلىۋاتىدۇ . ھازىر ئىككىمىزنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئىناقلىقتىن سۆز ئاچقىلى بولمايدۇ . ئۇ كەتكەندىن ئالغان ئىككى خوتۇنىدىن نۇرغۇن پەرزەنت كۆرىدىغانلىقى ۋە بۇ پەرزەنتلىرى چوڭ بولغاندىن كېيىن مېنى ئۆلتۈرىدىغانلىقى ئۈستىده داۋراڭ سالدى . دادا ، مېنىڭ شىكايىتىم تۈگىدى ، ئادىل ھۆكۈم قىلىشىڭىزنى ئۆتۈنىمەن . ئاللا سىزگە ئاقىلانه ھۆكۈم ۋە چوڭقۇر پىكىر قىلىشنى ئاتا قىلغان . قېنى ، دادا ، ئۆزىڭىز ھەققىدىكى بىرنېمە دەپ قويارسىز .

ئىسھاق ئەلەيھىسسالام ئىككىكى ئوغلىنىڭ چىقىشالمايۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ بەكمۇ قايغۇردى . ئۇ مۇنداق دېدى :

— ھەممىدىن ئاۋۋال كۆرۈپ تۇرغانده‌ك ، چاچلىرىم ئوچه‌ك ئاقاردى ، يۈزۈمنى قورۇق باستى ، پۈت ـ قوللىرىمنىڭ

www.ahrta.cn

مادارى كەتتى ، بۇ دۇنيادا ئۇزۇن تۇرالمايمەن ، مەن ئۆلگەندىن كېيىن ، بەلكىم سېنىڭ ئامانلىقىڭنى قوغداشقا ئادەم چىقماسلىقى مۇمكىن . شۇ چاغدا ، ئىنىڭ ساڭا تېخىمۇ ئاشكارا ھالدا دۇشمەنلىك قىلىدۇ . ئۇ سەندىن كۆچلۈك ، ئۇرۇق - تۇغقانلىرىمۇ سەندىن كۆپ . سەن ئۇنىڭغا تەڭ كېلەلمەيسەن . مېنىڭچە ، سەن ئەڭ ياخشىسى ئىراقنىڭ پىدەن ئىرەم دېگەن يېرىگە بېرىپ ، تاغاڭ لىبان ئىبنى بېتۇللنى تېپىپ ، ئۇنىڭ قىزى بىلەن توي قىلغىن . سەن ئۇ يەردە ئىززەت - ھۆرمەت ، شان - شەرەپ ۋە كۈچ - قۇۋۋەت تاپسەن . توي قىلىپ بولغاندىن كېيىن ، سەن يەنە بۇ يەرگە قايتىپ كەل . مەن سېنىڭ تۇرمۇشۇڭنىڭ ئىنىڭدىنمۇ بەخت - سائادەتلىك بولۇشىنى ، بالىلىرىڭنىڭ ئۇنىڭ بالىلىرىغا قارىغاندا تېخىمۇ ياراملىق بولۇشىنى ئۈمىد قىلىمەن . سەندىن ئاللا ئۆزى خەۋەر ئالغاي ۋە ساڭا يار بولغاي .

2

يەئقۇب ئەلەيھىسسالام دادىسىنىڭ ئېيتقانلىرىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ، گويا ئۇزۇندىن بېرى چاڭقىغان كىشى بىردىنلا ئۇسسۇزلۇقتا قانغاندەك ئىنتايىن ھۇزۇرلاندى . ئۇ تاغىسىنى ئىزدەپ تېپىش قارارىغا كەلدى . ئاتا - ئانىسى ئوغلىغا بەخت تىلەپ دۇئا قىلىغاندىن كېيىن ، يەئقۇب ئەلەيھىسسالام ئۇلار بىلەن خوشلىشىپ سەپەرگە ئاتلاندى . ئۇ تاغ - داۋانلارنى ئاشتى ، دەريا ئېقىنلارنى كەچتى ، خېيىمخەتەرلەردىن ئۆتتى ، دادىسىنىڭ تاپىلىغان گەپلىرىنى ئېسىدە مەھكەم تۇتتى . ئۇ ئاللانىڭ ئۆز پاناھىدا ساقلىشى بىلەن سەپەردە ساق - سالامەت بولدى .

ئۇ يول ئۈستىدە قاتتىق چارچىغان بولسىمۇ ، لېكىن كۆڭلىگە پۈككەن ئۈمىد بىلەن گۈزەل ئىستىقبالىنى ئويلىغىنىدا بىردىنلا يېڭىلىشىپ ، يول ئازابى بىلەن ھارغىنلىقىنى پۈتۈنلەي ئۇنتۇيتتى .

www.alima.cn

بىر كۈنى چۆلدىن ئىسسىق شامال كۆتۈرۈلدى ، قۇياش چۆلنى ئوتتەك قىزىتىۋەتتى . يەئقۇب ئەلەيھىسسالام شامالدا كۆتۈرۈلگەن قۇم ـ توپا دەستىدىن ئالغا ئىلگىرىلىيەلمىدى . ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا پايانسىز قۇملۇق ، ئادەم ئايىغى تەگمىگەن چۆل ـ جەزىرە تۇراتتى . ئۇ بىردىنلا ئىككىلەندى ۋە پۈتۈن ئەزايى تىلىپ ئاغرىپ ، قاتتىق چارچىدى ـ دە ، ئىختىيارسىز توختاپ قالدى . ئۇ ئويلايتتى : داۋاملىق ئىلگىرىلەيمۇ ياكى ئارقامغا يانايمۇ ؟ قىيىنچىلىقنى يېڭىپ ، ئۆزۈم كۈتكەن كۈچ ـ قۇۋۋەت ۋە ئىززەت ـ ھۆرمەتنى قولغا كەلتۈرەيمۇ ياكى قىيىنچىلىقتىن ، ھېرىش ـ چارچاشتىن قورقۇپ ، سەپەردىن باش تارتايمۇ ؟

ئۇ ئەنە شۇنداق ئىككىلىنىپ ئازىسالدى بولۇۋاتقان چاغدا ، دەرەخ شاخلىرىنىڭ سايىسى ئاستىدىكى بىر پارچە قورام تاشقا كۆزى چۈشتى . ئۇ تاشنىڭ قېشىغا بېرىپ هاردۇق ئالماقچى بولدى . ئۇ تاشقا يۆلىنىپلا ئۈيقۇغا كەتتى ، شېرىن چۈش كۆردى . چۈشىدە ئومىد قۇشى ئۇنىڭغا قاراپ تەلپۈنۈۋاتاتتى ؛ ئاللا ئۇنىڭغا بەختلىك تۇرمۇش ، ناھايىتى كۆپ مال ـ مۈلۈك ۋە يارىملىق پەرزەنتلەرنى ئاتا قىلغانىدى .

ئۇ ئويغىنىپ كېتىپ چۈشىدىن ھۇزۇرلاندى ، كاللىسىمۇ ئالاھىدە سەگەكلەشتى ، يېقىن كەلگۈسىدىكى ئومىدنى كۆرگەندەك بولدى ـ دە ، ئاخىر ئىككىلىنىشتىن قۇتۇلدى . ئۇنىڭ چۈشىدە كۆرگەنلىرى دادىسىنىڭ ھۆكمىنى يەنىمۇ ئىسپاتلىدى . شۇڭا ئۇ تۇلۇپ تاشقان ئىشەنچ بىلەن سەپرىنى داۋاملاشتۇردى ، قەدىمىمۇ يارغانىبرى تېزلىشىپ كەتتى .

3

يەئقۇب ئەلەيھىسسالام سەپەرنى داۋاملاشتۇرۇپ كېتىۋاتاتتى . بىردىنلا ئۇنىڭغا ئالدى تەرەپتە قارا كۆلەڭگە كۆرۈنۈشكە باشلىدى . بۇ كۆرۈنگەن بۇ قارا كۆلەڭگە تاغام تۇرۇشلۇق يەر بولسا كېرەك

دەپ ئويلاپ ، شۇئان روھلاندى ـ دە ، ئىشەنچسى تېخىمۇ ئېشىپ ، پۈتى يەرگە تەگمەي دېگۈدەك تېز ماڭدى ، كۆڭلىدىكى غەشلىكىمۇ كۆتۈرۈلۈپ كەتتى . ئۇ پادىلارنى ، ئۇچار قۇشلارنى ، دەل ـ دەرەخلەرنى كۆردى ، ياڭراق ناخشا ئېيتىۋاتقان چوپانلارنى ، شاۋقۇن ـ سۈرەن كۆتۈرۈپ ئويۇن ـ كۈلكە بىلەن بولۇۋاتقان بالىلارنى كۆردى . بۇ ھال ئۇنىڭ چۆلدىن چىقىپ ، ئىسھاق ئەلەيھىسسالامنىڭ يۇرتى — ئۆزىنىڭ تەلپۈنگەن يېرىگە كېلىپ قالغانلىقىنى ئۇقتۇراتتى . ئۇ دەل مۇشۇ مەقسەت ئۈچۈن يىراق يول يۈرۈپ ، مىڭ بىر جاپا ـ مۇشەققەت چەككەنىدى . ئۇ ئاللانىڭ يول كۆرسىتىپ ئۆزىنى شۇ مەنزىلگە ئامان ـ ئېسەن يەتكۈزگەنلىكىگە شۈكۈر ئېيتتى .

4

يەئقۇب ئەلەيھىسسالام ناتونۇش ئادەملەرنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئەدەپ بىلەن ئۇلاردىن :

— سىلەر لىبان ئىبنى بېتۈئىلنى تونۇمسىلەر ؟ — دەپ سورىدى .

— پەيغەمبەر ئىسھاقنىڭ سىڭلىسىنىڭ ئېرى لىبانىنى كىم بىلمەيدۇ ! — دەپ جاۋاب بېرىشتى كىشىلەر ، — ئۇ ئابرۇيلۇق ، نام ـ شۆھرىتى ھەممىگە مەلۇم زات . ئۇ ئاشۇ كۆرۈنگەن پادىلارنىڭ ئىگىسى .

— ئۇنىڭ ئائىلىسىنىڭ ئەدە ئىكەنلىكىنى قايسىڭلار ئېيتىپ بېرەلەيسىلەر ؟ — دەپ سورىدى يەئقۇب ئەلەيھىسسالام .

— قاراڭ ، ئەنە ، ئۇنىڭ قىزى راھىلە پادىلارنى ھەيدەپ كېلىۋاتامدۇ ! ؟ — دەپ جاۋاب بېرىشتى كىشىلەر .

دەرۋەقە ، تەقى ـ تۇرقى بەكمۇ قاملاشقان ، گۈزەل بىر قىز كېلىۋاتاتتى . ئۇنى كۆرۈپ يەئقۇب ئەلەيھىسسالامنىڭ يۈرىكى قاتتىق سوقۇپ كەتتى ، تىلىمۇ گەپكە كەلمەي قالدى . ئۇ ئۆزىنى

سىلىكتە سەل بېسىۋالدى ، ئاندىن غەيرەتكە كېلىپ قىزنىڭ ئالدىغا يۈردى ھەم قىزغا مۇنداق دېدى :

— مەن سىزنىڭ تۇغقىنىڭىز بولىمەن . بىزنىڭ ئاتا ـ بوۋىمىز سىر . مېنىڭ ئىسمىم يەئقۇب ، ئىسھاق ئەلەيھىسسالام ۋە ھاماما ئاچىڭىز رىفقەنىڭ ئوغلىمەن . مەن بۇ يەرگە مۇھىم بىر ئىش ئۈچۈن كەلدىم . مۇشۇ ئىشنى دەپ ئوتتەك قىزىپ كەتكەن چەكسىز ھاياجان ـ چۆللەرنى كېزىپ ، قاتمۇقات قىينىچىلىقلارنى يېڭىپ ، ئاندىن بۇ يەرنى تاپتىم .

قىز ئەدەپلىك ۋە قىزغىن مۇئامىلە قىلىپ ، ئۇنى ئۆيىگە تەكلىپ ماڭدى .

يولدا كېتىۋېتىپ يەئقۇب ئەلەيھىسسالامنىڭ يۇرتىنى گويا قەيەس ئىچىدە تىنماي سەكرەپ تۇرىدىغان شوخ قۇشقاچتەك ، ئوينۇلدەپ سوقاتتى . ۋاھ ، يۇرتىمنى نېمانچە سوقمىدىغاندۇ ؟ بۇ تۇرۇ ـ ئارمانلىرىمغا يەتكەنلىكىمدىن ياكى چۆلدە چۈشۈمگە كىرگەن ھېلىقى قىزنى كۆرگەنلىكىمدىن بولسا كېرەك ... ئۇ ئۆز ھېسسىياتىنى كۈچىنىڭ بارىچە بېسىۋېلىپ جىم ماڭاتتى . تاغىسى ئالدىن كۆرۈشكەندە ، تاغىسى ئۇنى باغرىغا قىزغىن باستى ۋە خۇشاللىقىنى بېسىۋالالماي كۆزلىرىدىن ئىسسىق ياش ئاققۇزدى .

5

يەئقۇب ئەلەيھىسسالام دادىسىنىڭ ئۆزىنى بۇ يەرگە نېمە ئۈچۈن ئەۋەتكەنلىكىنى ۋە بىر نەۋرە سۆيۈملۈك بولغان توي قىلىشتىكى تۇرۇسنى تاغىسىغا بايان قىلدى . يەئقۇب ئەلەيھىسسالام راھىلەنى كۆرۈپلا ئۇنىڭغا ئاشىق بولغان ، ئۇنى ئۆز ئەمرىگە ئېلىشقا تەشنا بولغانىدى . بۇ ئۇرۇق ـ تۇغقانچىلىقنى تېخىمۇ يېقىنلاشتۇرىدىغان ياخشى ئىش ئىدى . تاغىسى ئۇنىڭغا دېدى :

— مەن سېنىڭ ئارزۇ ـ ئىستەكلىرىڭنى قوللاۋېرىمەن . تەلىپىڭگە ماقۇل بولىمەن ، غايەڭنىڭ ئەملىگە

ئېشىشىغا ياردەم بېرىمەن . لېكىن ، سەن مېنىڭ ھۇزۇرۇمدا يەتتە يىل تۇرۇپ ، پادىلىرىمنى باقىسەن ، بۇ تويلۇق ھەققى بولىدۇ ، بۇ جەريانىدا خەيرخاھلىققا ۋە قەدىر ـ قىممەتكە ئېرىشىسەن .

يەئقۇب ئەلەيھىسسالام بۇ شەرتنى قوبۇل قىلىپ پادا بېقىشقا باشلىدى . ئۇ ناھايىتى بەختلىك ياشىدى ، كەلگۈسىگە قاتتىق ئىشەنچ ۋە ئۈمىد باغلىدى .

6

راھىلە لىبانىنىڭ كىچىك قىزى بولۇپ ، ئۇنىڭ يەنە لىيا ئىسىملىك ئاچىسى بار ئىدى . لىيانىڭ چىرايلىقلىقى راھىلەگە يەتمەيتتى . ئۇ راھىلەدىن بىرنەچچە ياش چوڭ ئىدى ، شۇڭا بوۋاي راھىلەنى لىيادىن بۇرۇن ياتلىق قىلىشقا ئۇنىمايتتى . قوۋۇم قائىدىسىدىمۇ بۇنىڭغا رۇخسەت قىلمايتتى . بىراق ، يەئقۇب ئەلەيھىسسالامنىڭ راھىلە بىلەن توي قىلىش تەلىپىنى بوۋاينىڭمۇ رەت قىلغۇسى كەلمەيتتى . شۇڭا ، بوۋاي يەئقۇب ئەلەيھىسسالامنىڭ قولىدىن ئىش كېلىدىغانلىقىنى ئويلاپ ، كۆڭلىدە ئاچا ـ سىڭىل ئىككى قىزىنى بىراقلا يەئقۇب ئەلەيھىسسالامغا بەرمەكچى بولدى ، قوۋۇم قائىدىسىدىمۇ بۇنداق قىلىشقا رۇخسەت قىلىناتتى .

بوۋاي بىكىتكەن يەتتە يىل ۋاقىت توشتى . يەئقۇب ئەلەيھىسسالام ئەمدى توي قىلىدىغان ۋە سۆيۈملۈك كىشىسى بىلەن جەم بولىدىغان بولدى . ئۇ تاغىسىغا بۇ تەلىپىنى ئېيتتى ، تاغىسى مۇنداق دېدى :

— بالام يەئقۇب ، راھىلەنى ئاچىسىدىن بۇرۇن ياتلىق قىلىشقا دادا بولغۇچى مەنمۇ قوشۇلمايمەن ، قوۋۇم قائىدىسىدىمۇ رۇخسەت قىلىنمايدۇ ، لىيا راھىلەدەك چىرايلىق بولمىسىمۇ ، لېكىن ئۇنىڭ قەلبى گۈزەل ، ئەگەر سەن قوشۇلساڭ ، مەن ئۇنىمۇ ساڭا جۈپلەپ قويايمەن . مېنىڭ ھۇزۇرۇمدا يەنە يەتتە يىل تۇرغىن ، بۇ راھىلە بىلەن بولىدىغان تويۇڭنىڭ تويلۇقى بولسۇن .

يەتقۇب ئەلەيھىسسالام ئاللانىڭ پەيغەمبىرى ئىدى ، ئۇ تاغسىنىڭ ئۆيىگە كەلگەندىن كېيىن قىزغىن كۆتۈۋېلىنىدى ۋە چەكسىز غەمخورلۇققا ئېرىشتى . ئۇنىڭ ئۇستىگە تاغىسى ئۇنىڭ ئارزۇسىغا قوشۇلغاچقا ، ئۇنىڭ كۆڭلى تاغسىنىڭ ياخشى نىيىتىنى رەت قىلىشقا قىيمىدى . ئۇ تاغسىنى نائۇمىد قويماسلىق ئۈچۈن ئۇنىڭ تەلىپىگە قوشۇلۇپ ، ئاۋۋال لىيا بىلەن ، يەتتە يىل ئوتكەندىن كېيىن راھىلە بىلەن توي قىلدى .

بوۋاي لىبان ئىككى قىزىغا بىردىن ئىككى دېدەكنى تۈتتى ، ئاچا - سىڭىل ئىككى قىز ئېرى يەتقۇب ئەلەيھىسسالامنىڭ كۆڭلىنى ئېلىش ئۈچۈن بۇ ئىككى دېدەكنى ئۇنىڭ ئەمرىگە تۈتۈپ بەردى . يەتقۇب ئەلەيھىسسالام بۇ تۆت خوتۇنىدىن جەمئىي ئون ئىككى ئوغۇل كۆردى .

www.alma.cn

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام دادىسى بىلەن ئاكىلىرى ئارىسىدا

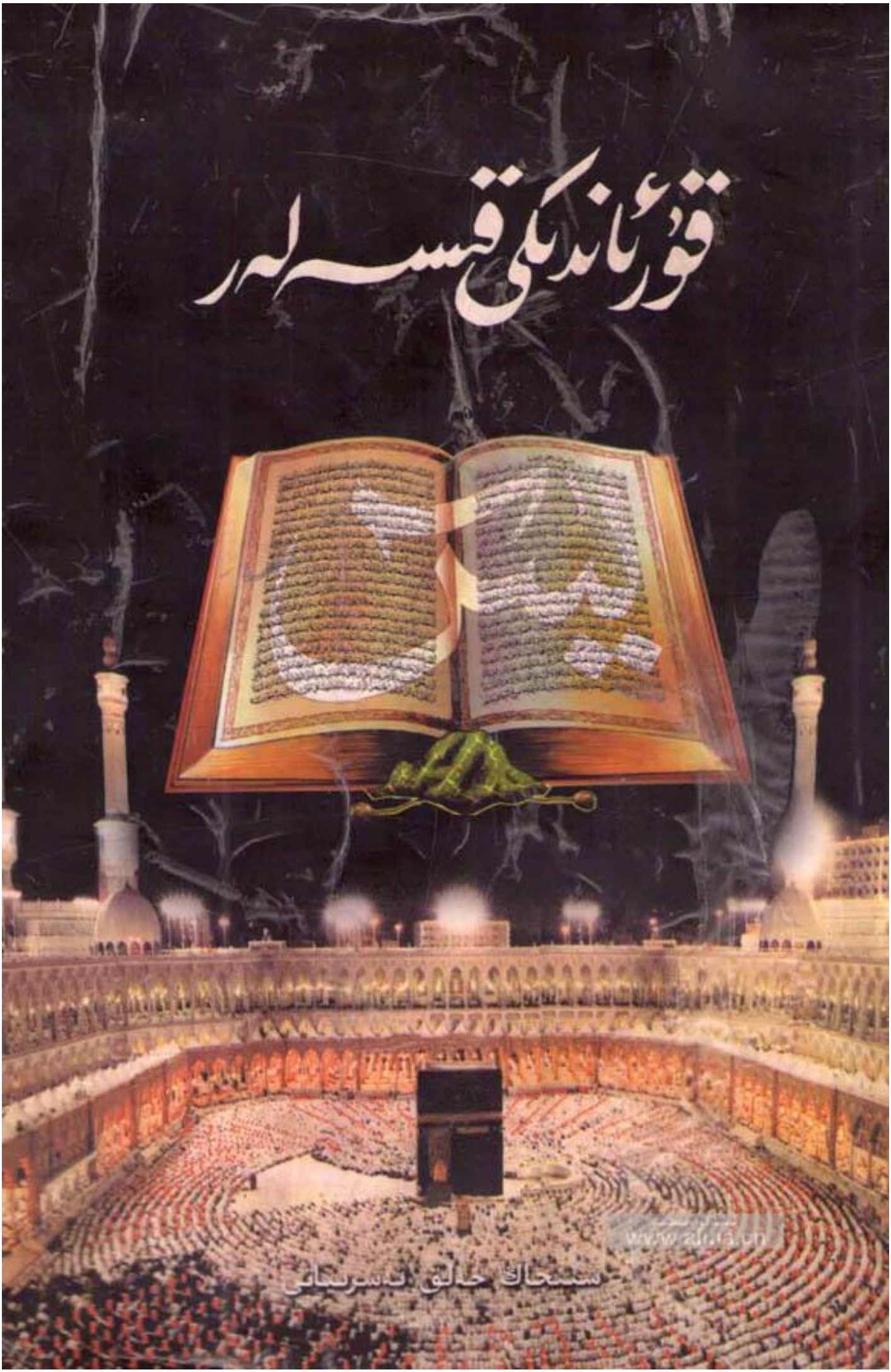
شەرقتىن كۆتۈرۈلگەن تاڭ قۇياشى يەر - جاھاننى تەكشى يورۇتۇشقا باشلىغاندا ، يۈسۈف ئەلەيھىسسالام شەرىن چۈش ئىلكىدىن چۆچۈپ ئويغاندى - دە ، ئۇستۈاشلىرىنى كىيىپ ، روھلۇق ۋە تېتىك ھالدا دادىسى يەئقۇب ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىغا كەلدى . ئۇ دادىسىغا كۆرگەن چۈشىنى بايان قىلدى :

— ئى دادا ، ئاخشام مەن ناھايىتى ياخشى بىر چۈش كۆرۈپتىمەن ، چۈشۈمدە ئون بىر يۇلتۇزنىڭ ، ئاي ۋە كۈننىڭ ماڭا سەجدە قىلغانلىقىنى كۆردۈم .

بۇ گەپنى ئاڭلىغان دادىسىنىڭ چىرايىدىن نۇر يېغىپ كۆزلىرىدە خۇشاللىق ئالامىتى ئەكس ئەتتى . ئۇ ئوغلىغا مۇنداق دېدى :

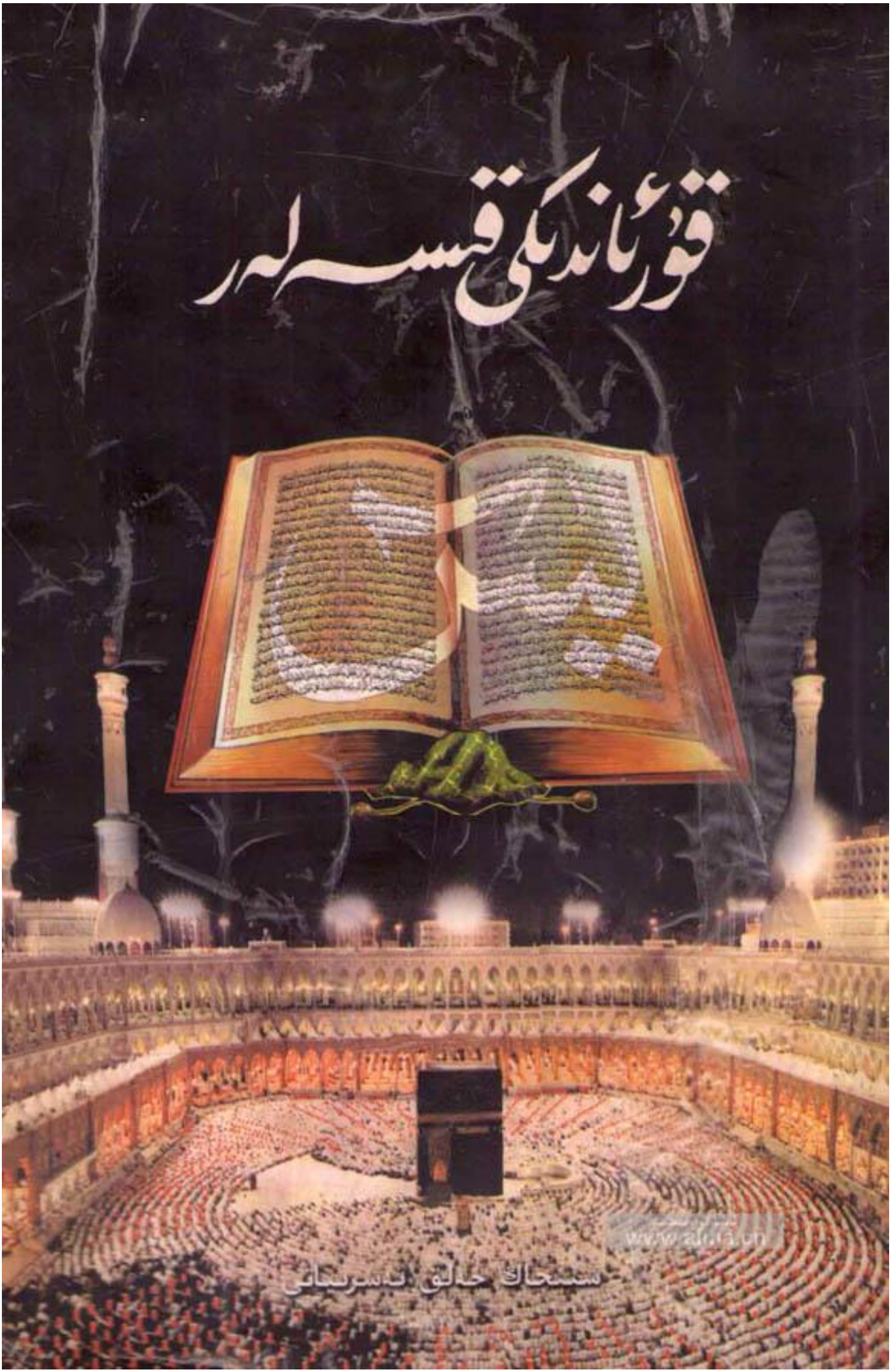
— بالام ، چۈشۈڭدە كۆرگەنلىرىڭ راست بولۇپ چىقىدۇ . ئۇ مېنىڭ سېنى گۈزەل ئىستىقبال ۋە بەخت - سائادەتلىك تۇرمۇشقا ئىگە قىلىشتىكى ئارزۇ - ئىستەكلىرىمنى ئىپادىلەپتۇ . چۈشۈڭدە كۆرگەنلىرىڭ بىر خۇش خەۋەردىن دېرەك بېرىدۇ ، كۆرگەن چۈشۈڭ ساڭا شۇنى ئۇقتۇرۇپ بېرىدۇكى ، خۇدا ساڭا بىلىم ۋە مېھىر - شەپقەت ئاتا قىلىدىكەن ، ئۇ خۇددى بوۋاڭ ئىبراھىم خەلىلۇللا ۋە ئىسھاق نەبىيۇللاغا بەرگەن ۋەدىسىنى ئەمەلدە كۆرسەتكەنىدەك ، ساڭا بەرگەن ۋەدىسىنىمۇ ئەمەلدە كۆرسىتىدىكەن . لېكىن ، كۆرگەن چۈشۈڭنى ئۆگەي ئاكا - ئۇكىلىرىڭغا ئېيتمىغىن . ساڭا ئايانكى ، مېنىڭ ساڭا ۋە ئىنىڭ

قۇرئاندىكى قىسسىلەر

سۇبھان خالىق ئىسرائىلى

قۇرئاندىكى قىسسىلەر

سۇبھان خالىق ئىسرائىلى

دۇنيامنغا كۆڭۈل بۆلگەنلىكىم ۋە ئامراق بولغانلىقىم ئۆگەي ئاكا - ئۇكىلىرىدا سىلەر ئىككىڭلارغا قارىتا بىر خىل ھەسەت كەلتۈرۈپ چىقاردى . بۇگۈن ئۇلار يەنە سىلەرنىڭ كەينىڭلاردىن غەۋغەت قىلىپ يۈرىدۇ . ئەگەر سەن كۆرگەن چۇشلىرىڭنى ئۇلارغا ئېيتىپ قويساڭ ، ئۇلار تېخىمۇ ھەسەت قىلىدۇ ، سېنى يامان كۆرىدۇ ، ھەتتا ساڭا ھىيلە - مىكىر ئىشلىتىپ ، تاپانتۇزاق قۇرۇپ ، خۇددى لەنتى شەيتانغا ئوخشاش ، ساڭا زىيانكەشلىك قىلىپ قويىدۇ .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام چېچەن يىگىت ئىدى . ئۇنىڭ ئىنىسى دۇنيامىن ئون سەككىز ياشقا كىرگەندە ئۇلارنىڭ ئانىسى راھىلە ۋاپات بولۇپ كەتتى . ئۇلار مېھرىبان ئانىسىنىڭ غەمخورلۇقىغا ئېقىدەر موھتاج ئىدى - ھە ! ئۇلار ئۆز ئانىسىدىن ئايرىلىپ قالغاچقا ، دادىسى ئۇلارغا ئىنتايىن كۆيۈنەتتى . ئۇنىڭ ئۈستىگە يۈسۈف ئەلەيھىسسالام ھېلىقى چۇشنى كۆردى . بۇنىڭ بىلەن دادىسى ئۇنىڭغا ئادەتتىن تاشقىرى ئامراق بولۇپ كەتتى . گەرچە دادىسى بۇنى سۆزلەپ يۈرمىسىمۇ ، كۆرۈنۈشتە ھەممە بالىلىرىغا ئوخشاش مۇئامىلە قىلغاندەك تۇرسىمۇ ، لېكىن يۈسۈف ئەلەيھىسسالام بىلەن بۇنيامىننىڭ دادىسىنىڭ نەزەرىدە تۇنۇقان ئورنى ساڭا مەن دەپلا چىقىپ تۇراتتى .

ھەسەتخورلۇق ، ئۆچمەنلىك ئوتى يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاكىلىرىنىڭ يۈرىكىنى ئۆرتىدى . ئۇلار بىر يەرگە جەم بولۇپ ، يۈسۈف ئەلەيھىسسالامغا قانداق تاقابىل تۇرۇش ئۈستىدە مەسلىھەتلەشتى .

ئۇلاردىن بەزىلىرى شۇنداق دېيىشتى :

— ئەجەبا ، سىلەر دادىمىزنىڭ يۈسۈف بىلەن بۇنيامىن ئىككىسىگە ھەممىمىزدىن بەك ئامراق ئىكەنلىكىنى سەزمىدىڭلارمۇ ؟ نېمە ئۈچۈن دادىمىزنىڭ نەزەرىدە بىز يوق ؟ ئۇنىڭ نەزەرىدە بىزنى تۆۋەنلەشتۈرۈۋاتقان نەرسە نېمە ؟ ئەجەبا ، بىز يۈسۈف بىلەن بۇنيامىندىن كىچىكمىكەنمىز ، كۈچىمىز ، ئالغان

www.xjdlmd.cn

ساۋاقلىرىمىز ئۇلارغا يەتمەمدىكەن ؟ بىز دادىمىزنىڭ ئوبدان ئۆتۈشى ئۈچۈن ئەتىدىن - كەچكىچە خىزمەت قىلىۋاتامدۇق ؟ دادىمىز نېمە ئۈچۈن يۇسۇف بىلەن بۇنيامىنلا ياخشى كۆرۈپ ، بىزنى ياخشى كۆرمەيدۇ ؟ بۇ ئۇلارنىڭ بىزدىن قەدىرلىك بولغانلىقىدىنمۇ ياكى ئۇلارنىڭ ئانىسى بىزنىڭ ئانىمىزغا قارىغاندا دادىمىزغا بەكرەك ياقىدىغانلىقىدىنمۇ ؟ بىز يۇسۇف بىلەن بۇنيامىننىڭ بىزدىن قەدىرلىك يېرىنى كۆرەلمىدۇق . مۇبادا ئانىلىرىمىزنىڭ بەزىسى دادىمىزغا يېقىن ، بەزىسى يىراق دېيىلسە ، ئۇ چاغدا بىزدە نېمە گۇناھ بار ؟ روشەنكى ، بۇ ئادالەتلىك ئەمەس ، بۇ خاتا .

يەنە بىرى مۇنداق دېدى :

— دادام يەئقۇب ئەلەيھىسسالامنىڭ يۇسۇف بىلەن بۇنيامىن ئىككىسىگە بولغان ئامراقلىقى بىزدىن نەچچە ھەسسە ئارتۇق . ئەگەر ، دادىمىزدىن نېمە ئۈچۈن بەزىمىزگە يېقىن ، بەزىمىزگە يىراق دېگەننى سورايدىغان بولساق ، بۇنىڭدىن ياخشى نەتىجە كۆرمەسلىكىمىز مۇمكىن . چۈنكى ، ئامراقلىق كىشىلەرنىڭ قەلبىدە ئۆزگە خاس ئورۇن تۇتىدۇ ، ئۇنى باشقىلار چەكلىيەلمەيدۇ ، كۆپەيتىپمۇ ئالالمايدۇ ، تارايتىپمۇ كېتەلمەيدۇ . ئامراقلىق ئەقىلدىن ئۈستۈن بىرخىل مۇھەببەت بولۇپ ، ئۇ كىشىنىڭ قەلبىنى ئىگىلىيەلەيدۇ . يۇسۇف ئارىمىزدا بىر كۈن بولمىدىكەن ، ئۇ ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى دادىمىزنىڭ قەلبىنى شۇنچە ئىگىلىۋالىدۇ . بىز كۈن بويى كۆڭلىمىزنى بىئارام قىلىۋاتقان كېسەلدىن خالاس بولۇش ئۈچۈن ، يا ئۇنى ئۆلتۈرۈۋېتىشىمىز ، يا بولمىسا ، ئۇنى يىراق قۇملۇققا ئاپىرىپ تاشلاپ ، ياۋايى ھايۋانلارغا يەم قىلىۋېتىشىمىز كېرەك . شۇنداق قىلساقلا ، بىز دادىمىز بىلەن بولغان يىراقلىقنى يېقىنلاشتۇرۇپ ، دادىمىزنىڭ مۇھەببىتىنى قولغا كەلتۈرەلەيمىز . ئۇنىڭدىن كېيىن ، ئاللاغا توۋا - ئىستىغپار ئېيتىپ ، ئاق كۆڭۈل ئادەم بولۇۋالىمىز .

www.alma.cn

ئەھۋالنى ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى ئەڭ پىكىرلىك ۋە ئەڭ ئەقىللىق ئىدى . ئۇ شۇنداق دېدى :

— بىز يەئقۇب ئەلەيھىسسالامنىڭ ئوغۇللىرى ، ئىسھاق ئەلەيھىسسالامنىڭ نەۋرىلىرى ، بىزدە ئەقىل بار ، ئېتىقادىمۇ بار ، ئەمما ئادەم ئۆلتۈرۈشكە ئەقىل ۋە ئېتىقاد يول قويمايدۇ . يۈسۈف بىگۇناھ . ئۇ گۇناھ قىلمىدى . ئەگەر ئۇنى كۆزدىن يوقاتماقچى بولساڭلار ، ئىروسالىمدا بىر قۇدۇق بار ، ئۇنىڭ يېنىدىن يولۇچىلار ئۆتۈپ تۇرىدۇ ، ئۇنى شۇ قۇدۇققا تاشلىۋېتىڭلار ، قۇدۇق يېنىدىن ئۆتكەن يولۇچىلار ئۇنى قۇتۇلدۇرۇپ ئېلىپ كەتسىلا بولدى . مۇشۇنداق قىلساق ، ئۇنى ھەم كۆزىمىزدىن يوقىتىش مەقسىتىمىزگە يېتەلەيمىز ، ھەم ئادەم ئۆلتۈردى دېگەن نامغىمۇ قالمايمىز .

ھەممەيلەن بۇ پىكىرگە قوشۇلدى ھەمدە بۇ ئىشنى ئەتراپلىق ئورۇنلاشتۇردى .

ئەتىسى سەھەردىلا ، يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاكىلىرى دادىسىنىڭ ئالدىغا كىرىشتى . ئۇلار كۆڭلىگە يامان نىيەتنى يوكۇپ ، ساختىپەزلىك بىلەن دادىسىغا شۇنداق دېيىشتى :

— دادا ، سىز نېمىشقا يۈسۈف بىز بىلەن بىللە بولسىلا خاتىرجەم بولالمايسىز ؟ ئۇ بىزنىڭ بىر تۇغقان ئىنىمىز ، قان قېرىندىشىمىز ، ھەممىمىز سىزنىڭ ئوغلىڭىز ، بىز سىزنىڭ ھەمخورلۇقىڭىز ۋە خەيرخاھلىقىڭىزغا ئېرىشمەكتىمىز . سىز ئەتە ئۇنىڭ بىز بىلەن بىللە سەھراغا چىقىشىغا قوشۇلمامسىز ؟ ئۇ يەردە ئاسمان سۈپسۈزۈك ، ھەممە يەر ئالتۇندەك قۇياش نۇرىغا چۆمۈلگەن ، ئۇ يەردە جىمجىت كەنتلەر ، باراقسان دەل ـ دەرەخلەر بار . بىز مال باققاچ ئالەمنىڭ مەنزىرىسىنى سەيلە قىلىپ يۈسۈفنى قانغۇدەك ئويناتساق ، كەچتە ئۇنىڭ تېخىمۇ تەمبەل ، تېخىمۇ خۇشال ـ خۇرام قايتقىنىنى كۆرىسىز ! ئۇنىڭ بىز بىلەن بىللە بېرىشىغا قوشۇلسىڭىز ، بىز چوقۇم ئۇنىڭدىن ئوبدان خەۋەر ئالىمىز ، ئۇنى ئاسرايمىز .

يەئقۇب ئەلەيھىسسالام كۆتۈلمىگەن ئەھۋالدىن ئېھتىيات قىلىش ئۈچۈن ئوغۇللىرىغا :

— يۇسۇف مېنىڭ قېشىمدا بولمىسا ، غەمخورلۇقىمغا ئېرىشمىسە ، خاتىرجەم بولالمايمەن ، ئازابلىنىمەن . مەن سىلەردىن ئۇنى ئېلىپ كېتىپ ، دىققەت قىلماي بۆرىگە يېگۈزۈپ قويۇپ ، مېنى ئۆمۈرۋايەت نادامەتتە قالدۇرارمىكىن ، دەپ ئەنسىرەۋاتىمەن ، — دېدى .

يۇسۇف ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاكىلىرى :

— بىز ھەممىمىز شۇنداق كۆچلۈك ، قابىل تۇرۇپ ئۇنى بۆرىگە يېگۈزۈۋېتەرمىزمۇ ! مۇبادا راستتىنلا مۇشۇنداق بەختسىزلىك بولۇپ قالسا ، ئەزبىرايى خودا ، بىز ۋاپاسىز ، ساداقەتسىزلەردىن بولۇپ كېتەيلى ، — دېدى .

— دىققەت قىلىپ ئاسرايدىغانلا بولساڭلار ، ئۇنى بىللە ئېلىپ بېرىڭلار ، ئاللا سىلەرنى ئۆز پاناھىدا ساقلىغاي ، — دېدى يەئقۇب ئەلەيھىسسالام .

تاڭ يورۇغاندىن كېيىن ، يۇسۇف ئەلەيھىسسالام ئۇلار بىلەن بىللە يولغا چىقتى . ئۇلار يۇسۇف ئەلەيھىسسالامنى ئېلىپ ئودۇل ھېلىقى قودۇق تەرەپكە مېڭىشتى . قودۇقنىڭ يېنىغا بارغاندا ، ئۇلار بىردىنلا يىرگىنچلىك ئەپت ـ بەشىرىسىنى ئاشكارىلاپ ، رەھىمسىزلىك بىلەن يۇسۇف ئەلەيھىسسالامنىڭ كىيىملىرىنى تارتقۇچلاپ سالدۇرۇپ ، ئۇنى قودۇققا تاشلىۋەتتى . يۇسۇف ئەلەيھىسسالام كۆزىدىن بىرەر تامچە ياش ئاققۇزمىدى ھەم ئۇلارغا يېلىنمىدى ، بەلكى تەقدىرگە بويسۇندى .

ئۇلار قۇرۇق خىيال ئىلكىگە غەرق بولۇپ ، ئۆزلىرىچە دەردىمىز چىقتى ، ئاچچىقىمىز بېسىقتى ، دادىمىز بۇنىڭدىن كېيىن بىزنى چوقۇم ياخشى كۆرىدۇ ، كۈنلەرنىڭ ئۆتۈشى بىلەن دادىمىزنىڭ كۆڭلىمۇ ئاستا ـ ئاستا ئارامىغا چۈشۈپ قالىدۇ ، دەپ ئويلاشتى . ئەمما ، تەقدىر ئۇلارنىڭ ئويلىغىنىدەك بولمىدى . ئۇلار ھىيلە ـ مىكىر ئىشلىتەلىسىمۇ ، لېكىن ئاللا ھەممىگە قادىر ئىدى . كەچتە ئۇلار ئۆزلىرى قانغا مىلەنگەن كۆڭلەكنى كۆتۈرۈپ دادىسىنىڭ ئالدىغا كەلدى ـ دە ، ئالدىن پۈتۈشۈپ قويغان يالغان

www.alma.cn

سۆزلەر بىلەن دادىسىغا يېغلاپ مۇنداق دېيىشتى :
— دادا ، سىز ئەنسىرىگەن ئىش يۈز بەردى . بىز يۈسۈفنى كىيىم ـ كېچەكلىرىمىزنىڭ قېشىدا قالدۇرۇپ ، يۈگۈرۈپ ئويناپ يىراقتا كېتىپ قاپتۇق . شۇ ئارىدا بىر بۆرە كېلىپ يۈسۈفنى يەپ كېتىپتۇ . بىز بۇنى كۆرۈپ ، ناھايىتى قايغۇرۇپ «ئاللا ـ كاللا» دەپ چۇقان سېلىپ ، ھۆكۈرەپ يېغلاپ كەتتۇق . مانا يۈسۈفنىڭ قان يۇقى كۆڭلىكى . سىز ئىشەنمەسلىكىڭىز مۇمكىن ، لېكىن بىز راستىنى ئېيتتۇق .
يەئقۇب ئەلەيھىسسالام ئۆزىنىڭ ئۆتكۈر كۆزى بىلەن ئۇلارنىڭ يالغان سۆزلەۋاتقانلىقىنى سېزىۋالدى ، قىلغان ئەسكىلىكلىرىنى بىلىۋالدى . ئۇ ئاللانىڭ يۈسۈفكە بىرەر ئۇلۇغ ئىشنى قىلدۇرۇشنى ئىرادە ئەتكەنلىكىنى ۋە يۈسۈفنىڭ بۇ ئىشنى چوقۇم بىر باشقا ئېلىپ چىقالايدىغانلىقىنى بىلەتتى ، شۇڭا ئۇلارغا :
— سىلەر مال ـ دۇنيا كۆيىدا ، ھەسەتخورلۇق قىلىپ يامان ئىش قىلدىڭلار . لېكىن ، مەن تاكى ھېيلە ـ مىكرىڭلار پاش بولۇپ ، سىلەر جازاغا تارتىلغانغاقەدەر سەۋر ـ تاقەت قىلىپ تۇرىمەن . سىلەرنىڭ ئېيتىۋاتقىنىڭلارنىڭ يالغان ئىكەنلىكى ئاللاغا مەلۇملۇق ، — دېدى .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام قۇدۇقتا

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام قاراڭغۇ قۇدۇققا تاشلىۋېتىلگەندىن كېيىن ، ئۇن ـ تىن چىقارماي قۇدۇق ئىچىدە تۇردى . پەرزىلەتلىك بۇ ئالىيجاناب يىگىت بالايىئاپەتنىڭ سىنىقىنى بېشىدىن كەچۈرمەكتە ئىدى . ئاللا ئۆزىنىڭ سادىق مۇخلىسلىرىنى ئېغىر ۋەزىپىلەرنى ئۈستىگە ئالالايدىغان قابىلىيەتكە ئىگە قىلىش ئۈچۈن ، ھامان خىلمۇخىل بالايىئاپەت ، ئازاب ـ كۈلپەت ئارقىلىق ئۇلارنى سىناپ تۇرىدۇ .
بۇ دۇنيادا يۈسۈف ئەلەيھىسسالام چەككەن ئازاب ـ

www.alma.cn

كۆلپەتتىنمۇ ئېچىنارلىق ئازاب - كۆلپەت يوق . ئەگەر بۇ بالايىئاپەت بېشىدىن ئىسسىق - سوغۇق ئۆتكەن ۋە ياش قۇرامى يېتىلگەن بىر كىشىنىڭ بېشىغا كەلگەن بولسىدى ، ئەھۋال بۇنىڭدىن ياخشىراق بولغان بولاتتى ، چۈنكى ئۇ بۇنداق ئەھۋالدا نېمە قىلىش لازىملىقىنى بىلەتتى ، ئەمما يۈسۈف ئەلەيھىسسالام بولسا بېشىدىن ھېچقانچە ئىش ئۆتمىگەن بىر ياش ئىدى .

ئەگەر يۈسۈف ئەلەيھىسسالام بىرەر سەۋەنلىك ياكى جىنايەت ئۆتكۈزگەن بولسا ئىدى ، ئۆزىنىڭ قۇدۇققا تاشلانغىنىغا ئۇنچىۋالا ئازابلانمىغان بولاتتى ، چۈنكى بۇ ئۇنىڭغا تېگىشلىك جازا بولغان بولاتتى . ۋەھالەنكى ، ئۇنىڭدا ھېچقانداق سەۋەنلىك يوق ئىدى ، جىنايەت تۈگۈل ، ھەتتا كىشىنى گۇمانلاندۇرغۇدەك ئىشمۇ يوق ئىدى . ئۇنىڭ پاك ، گۇناھسىز ئىكەنلىكى ھەممىگە ئايان ئىدى .

مۇبادا ئۇ غەيرىي ئادەملەر تەرىپىدىن قۇدۇققا تاشلانغان بولسا بۇنچىۋالا بىئارام بولمىغان بولاتتى . ئۇنىڭ بۇنچە ئازابلىنىپ كېتىشى ۋە قايغۇ - ھەسرەتتە قېلىشى ، دەل ئۆزىنىڭ ئاكا - ئۈكىلىرى تەرىپىدىن قۇدۇققا تاشلانغانلىقىدىن ئىدى .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام قۇدۇق ئىچىدە تۆت تەرەپكە تەلمۈرۈپ قارايتتى . ئۇ سۇ ئىچىدە ئىدى ، ئۇنىڭ سولغۇن يۈزى سۇ ئۈستىدە كۆرۈنۈپ تۇراتتى ، ئۇستى قاپقاراڭغۇ بولۇپ ، ھېچنېمىنى پەرق ئەتكىلى بولمايتتى . شۇ تاپتا ئۇ نېمىنى ئويلاۋاتىدىغاندۇ ؟ بەلكى ئۇ ھەر كۈنى ئەتىگىنى ۋە ئاخشىمى دادىسىنىڭ ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشكەن چاغلىرىدىكى خۇشخۇي چىرايىنى كۆز ئالدىغا كەلتۈرۈۋاتقاندۇ ، دادىسىنىڭ ئۆزىگە بولغان ئامراقلىقى ۋە مېھرىبانلىقىنى ئەسلەۋاتقاندۇ ياكى دادىسىنىڭ ھازىرقى پەرىشان قىياپىتىنى ئويلاۋاتقاندۇ .

ئېھتىمال ، يۈسۈف ئەلەيھىسسالام بۇ تار ۋە قاراڭغۇ قۇدۇق ئىچىدە قورققان ۋە زېرىككەن بولسا ، كۆن نۇرىنى كۆرۈشكە ، ئاي - يۇلتۇز - كۈك ئاسمان ۋە گۈزەل باھارنى كۆرۈشكە تەقەززا بولۇۋاتقاندۇ .

www.ziyaa.cn

ئۇنىڭ قورسقىمۇ ئاچقاندۇ . ئۇ قورسقىنى نېمە بىلەن تويغۇزار ؟ بۇ يەردە ھاياتىنى ساقلاپ قالالىغۇدەك يېمەكلىك تاپالارمۇ ؟ ھەي بەختسىزلىك ، چىدىغۇسىز بەختسىزلىك !

بۇ بەختسىزلىك ئۆتۈپ كەتكەندىن كېيىن ، ئاللا ئۇنىڭغا رەھىم - شەپقەت قىلماقچى بولدى . ئاللا ئۇنىڭ پەرىشان بولۇپ كەتكەن روھىي ھالىتىنى ئۆز ئارامىغا چۈشۈردى ، ئاندىن ئۇنىڭغا : «ئەي يۈسۈف ، يەنە بىرئاز سەۋر قىلغىن ! مەن ساڭا نىجاتلىق يولى كۆرسىتىپ ، سېنى بۇ قىيىن ھالەتتىن قۇتۇلدۇرۇپ ، قىلىغىستىلىكتىن خالاس قىلىمەن ، قېرىنداشلىرىڭنىڭ سىرىنى پاش قىلىشىڭغا مەدەت بېرىمەن » دەپ بېشارەت بەردى . شۇ زامات يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ غەم - قايغۇلىرى بىردىنلا كۆتۈرۈلۈپ كەتتى . ئۇ روھلىنىپ ئاللانىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىنى كۈتۈپ تۇردى .

بىراقتىن بىلىنەر - بىلىنمەس شاۋقۇن - سۇرەن ئاڭلىنىپ قالدى . ئۇ قۇلىقىنى دىڭ تۈتۈپ دىققەت بىلەن تىڭشىدى ، بىراق ئېنىنىڭ ئاۋازى ئىكەنلىكىنى پەرق ئېتەلمەي ، قۇلىقىم بىرنەچچە يىلىدىن كاشكى ، دەپ كەتتى .

ئاۋاز بارا - بارا يېقىنلاشتى ۋە ئېنىق ئاڭلاندى . ئۇ كىشىلەرنىڭ ئاياغ شەپسىنى ۋە يەنە ئىتنىڭ ھاۋشىغان ئاۋازىنى يەم قىلالىدى ... ھە ، بۇ كارۋانلار بولسا كېرەك ! ئەمدى ئۈمىد ئويغۇلدى ، قۇتۇلىدىغان بولدۇم ، بۇ قېتىن شارائىتتىن قۇتۇلۇش پۇرسىتى كەلدى .

كارۋانلار قۇدۇق يېنىغا كېلىپ توختىدى . كارۋان باشلىقى :

— ھە قېنى ، قۇدۇقتىن سۇ تارتىڭلار ، ئۇسسۇزلۇقنى قاندۇرايلى ، ئۇلاغلارنى سۇغىرايلى ! ئۇزۇن يول يۈرۈپ تازا ھاردۇق ، — دېدى . يۈسۈف ئەلەيھىسسالام بۇنى ئاڭلاپ گويا بىرنەچچە كۈن سۇ ئىچمەي چاڭقاپ كەتكەن ئادەم بىردىنلا شېرىن يۇلاق سۈيىگە ئېرىشكەندەك ناھايىتى خۇش بولۇپ كەتتى .

بىر ئەر كىشى قۇدۇقتىن سۇ ئېلىش ئۈچۈن سوغىنى قۇدۇققا تاشلىۋىدى ، سوغا سۇ يۈزىگە چۈشە - چۈشمەيلا يۈسۈف

www.alha.cn

ئەلەيھىسسالام ئۇنى تۇتۇۋالدى . سوغا تۆۋەنگە قاراپ ئېغىرلىشىپ كەتكەندە ، سۇ تارتقۇچى كىشى سەل ئەجەبلەندى . ئۇ سوغىنى قۇدۇقتىن تارتىۋالغاندا ، ھۆسن ـ جامالى كېلىشكەن بىر يىگىتنى كۆردى ـ دە ، ھەيران قالغىنىدىن : «خۇش خەۋەر ، بۇ يەردىن بىر ئوغۇل بالا چىقتى !» دەپ ۋارقىرىۋەتتى .

كۆپچىلىك يۇگۇرۇپ كېلىشىپ ھەيرانۇ ھەس بولۇشتى . ئاخىر ئۇلار يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنى مىسىرغا ئېلىپ بېرىپ سېتىۋېتىش قارارىغا كېلىشتى .

ئەگەر بۇ ئادەملەردە ئاز ـ تولا ۋىجدان ياكى ئادەمگەرچىلىك بولسىدى ، ئۇلار يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەھۋالىنى سۈرۈشتە قىلىپ ، ئۇنى ئۆيىگە ئاپىرىپ قويغان بولاتتى . لېكىن بۇ نەپسانىيەتچى ئەبلەخلەردە قىلچە رەھىم ـ شەپقەت يوق ئىدى . «ئادەم ئۆزىنى دېمىسە يەر يۇتۇپ كېتىدۇ» دېگەن مانا شۇ ـ دە !

كارۋانلار ئۆز سەپىرىنى داۋاملاشتۇرۇپ ، مىسىرغا يېتىپ بارغاندىن كېيىن ئاندىن توختىدى .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام — بۇ ئالىيجاناب ئەركىن زات ، ھۆرمەتلىك پەيغەمبەر — بازارغا ئېلىپ بېرىلىپ ، ئەرزان باھادا سېتىۋېتىلدى . چۈنكى ، كارۋانلار چاندۇرۇپ قويۇپ سىرنىڭ پاش بولۇپ قېلىشىدىن ئەنسىرەيتتى . راستىنى دېگەندە ، بۇ ئالىيجاناب ياشنى ئالەمچە ئالتۇنغىمۇ تېگىشكىلى بولمايتتى .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنى مىسىرنىڭ كۆزى ئۆتكۇر ۋەزىرى سېتىۋالدى . ئۇنىڭ يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ قولىدىن ئىش كېلىدىغان ئىستىقباللىق يىگىت ئىكەنلىكىگە كۆزى يەتكەنىدى . ۋەزىر خوتۇنىغا مۇنداق دېدى :

— ئۇنىڭ بىلىمى ۋە لاتاپەتلىك مىجەز ـ خۇلقىدىن قارىغاندا ، ئۇ ھەرگىز ئاددىي ئائىلىنىڭ بالىسى ئەمەس . سەن ئۇنىڭغا ياخشى مۇئامىلە قىلغىن ، باشقا چاكارلارغا مۇئامىلە قىلغاندەك ئازار بەرمىگىن ، قوللارغا مۇئامىلە قىلغاندەك ئۇرۇپ ـ تىللىمىغىن . ئۇ چوڭ بولغاندىن كېيىن ئۇنىڭ ماڭا پايدا يەتكۈزۈشىنى ئۈمىد

www.uma.cn

قىلىمەن ياكى ئۇنى ئاسراندى ئوغۇل قىلىۋالماقچىمەن .
شۇنداق قىلىپ ، يۈسۈف ئەلەيھىسسالام بۇ ۋەزىرنىڭ ئائىلىسىدە ئۆزىنىڭ يېڭى ھاياتىنى باشلىدى . ئۇ ئىشنى پۈختا قىلاتتى ، مۇئامىلىدە سەممىي ئىدى . شۇڭا بۇ ئائىلىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئۇنى ئۆز تۇغقىنىدەك ياخشى كۆرۈپ قېلىشتى .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام ۋە زۇلەيخا

1

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام قۇدۇقتىن چىقىپ ۋەزىرنىڭ ئائىلىسىدە تېخى بىرنەچچە كۈن ئارامخۇدا ئۆتمەي تۇرۇپلا ، يەنە يېڭى بىر بەختسىزلىككە دۇچ كەلدى . بۇ بەختسىزلىك ئۇنىڭ ئىرادىسىنى چىنىقتۇرۇپلا قالماي ، ئۇنىڭ قەلبىنى ئاللاغا تېخىمۇ يېقىنلاشتۇردى . يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ بۇنداق پېشكەل تەقدىرگە دۇچ كېلىشىگە پۈتۈنلەي ئۇنىڭ ياشلىقى ۋە كىشىنى مەھلىيا قىلىدىغان ھۆسن - جامالى سەۋەب بولدى .
يۈسۈف ئەلەيھىسسالام ۋەزىرنىڭ ئائىلىسىدە تۇرمۇش ئۆتكۈزۈشكە باشلىدى . ئۇنىڭ ئاجايىپ ئەقىل - ئىدراكى ، سەممىي - ساداقىتى ۋە ئېسىل ، پاك خىسلىتى ۋەزىرنى تېخىمۇ ئىشەندۈردى ، مەھلىيا قىلدى . ۋەزىر ئۇنىڭغا خۇددى ئۆزىنىڭ ئۇرۇق - تۇغقىنى ياكى ئۆز بالىسىغا ئوخشاش مۇئامىلە قىلدى .
ۋاقىتنىڭ ئۆتۈشى بىلەن يۈسۈف ئەلەيھىسسالام كېلىشكەن بىر يىگىت بولۇپ يېتىشتى . زۇلەيخادا ئۇنىڭغا نىسبەتەن ھېرىسمەنلىك پەيدا بولۇپ ، يۇرۇش - تۇرۇشلىرى زۇلەيخانىڭ شۇنداق دىققىتىنى قوزغىدىكى ، مەيلى ئۇ ئۆزە تۇرسۇن ياكى ئولتۇرسۇن ، ئۇخلىسۇن ياكى ئويغانسۇن ، تاماق يېسۇن ياكى چاي ئىچسۇن ، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى زۇلەيخا ئىنچىكىلىك بىلەن كۆزىتەتتى . زۇلەيخا

ئـۇنىڭغا قارىغانسىرى بۇ يىگىتنىڭ شۇنچە چىرايلىق ۋە زېھنىي كۈچىنىڭ شۇنچە تولۇق ئىكەنلىكىنى ھېس قىلاتتى . شۇنىڭ بىلەن زۇلەيخادا ئىشق ـ مۇھەببەت پەيدا بولۇپ ، ئىشق ئوتى ئۇنىڭ قەلبىنى ئۆرتەشكە باشلىدى . زۇلەيخا ئۆيدە يالغۇز ئولتۇرغانلىرىدا ئـۇنى ئـويلايتتى ، سېغىناتتى ، ئۇخلىغان چاغلىرىدا ئۇنى دائىم چۈشەيتتى . ئۇ ئىچىدە : قانداق قىلسام ئۇنىڭغا ئېرىشەرمەن ؟ دەپ ئويلايتتى ، لېكىن تۇرۇپلا مەن ۋەزىرنىڭ خوتۇنى ، ئېرىم مىسىردا ئابرۇيلۇق ئورۇنغا ئىگە ، مەن ئەڭ ياخشىسى بۇنداق شەھۋانىي نەپسىمدىن كېچىپ ، ئۆزۈمنى تۇتۇۋالاي ، دەپ نىيىتىمدىن يانماتتى ، بىراق يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنى كۆرگەن ھامان يەنە ئۇنىڭغا پۈتۈنلەي مەھلىيا بولۇپ كېتەتتى . ئىشق ـ مۇھەببەت زۇلەيخانىڭ قەلبىدە چوڭقۇر يىلتىز تارتقانىدى .

ئۇ كۆيۈكنىڭ دەردىدە ئۆزىنى باسالمايدىغان دەرىجىگە يەتتى . ئۇ ئۆزىنىڭ ئابرۇيى ۋە سالاھىيىتىگە نۇقسان يەتكۈزمەسلىك يولى بىلەن مەقسىتىگە يېتىش ئۈچۈن ، يۈسۈف ئەلەيھىسسالامغا تۇزاق قـۇرۇش ۋە ئۇنى ئۆزىگە رام قىلىش ئارقىلىق ئۇنىڭ ئىشقىنى قوزغىماقچى بولدى .

لـېكـىن ، يـۈسـۈف ئـەلـەيھىسسالام ئەدەپ بىلەن ئۆزىنى زۇلـەيـخادىن نېرى تۇتاتتى ، ئۇنىڭ كىشىنى مەپتۇن قىلىدىغان چىرايلىق تەقى ـ تۇرقىنى كۆرسىمۇ كۆرمەسكە سالاتتى . يۈسۈف ئـەلـەيـھـىـسسالام پاك ، ئېسىل ، ئالىيجاناب ئائىلىدىن كېلىپ چىققاچقا ، ئەدەپ ـ ئەخلاققا مۇخالىپ كېلىدىغان بۇنداق ئىشنى قىلىشنى راۋا كۆرمەيتتى . يەنە كېلىپ ۋەزىر ئۇنى ئاسراپ خۇددى ئۆز تۇغقىنىدەك كۆرەتتى . بۇنداق ئەھۋالدا ئۇ قانداقمۇ ۋەزىرنىڭ شـان ـ شەۋكىتىگە زىيان يەتكۈزىدىغان بۇنداق ئىشنى قىلىپ ، ۋەزىرنىڭ خوتۇنى بىلەن خۇپىيانە ئاشنا ئوينىسۇن ؟

يـۈسـۈف ئـەلـەيـھـىـسسالامنىڭ زۇلەيخانىڭ تەلىپىنى رەت قىلغانلىقى ، خۇددى كۆيۈۋاتقان ئوتقا ياغ چاچقاندەك ، زۇلەيخانىڭ ئىشق ـ مۇھەببىتىنى تېخىمۇ ئەۋج ئالدۇرۇۋەتتى . زۇلەيخانىڭ

ئىما - ئىشارەتلىرى كار قىلمىدى . زۇلەيخا ئۆز مەقسىتىگە يېتىش ئۈچۈن قەلبىدىكى سىرنى يۈرەكلىك ھالدا يۈسۈف ئەلەيھىسسالامغا ئوچۇق بايان قىلىش قارارىغا كەلدى ، چۈنكى ئۇنىڭ زادىلا سەۋر - تاقىتى قالمىغانىدى . بۇ ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقىرىش ئۈچۈن ، ئۇ يۈزىنى سىيپاپلا ئاشىق - بىقارار قىياپىتىدە ئوتتۇرىغا چىقماقچى بولدى . ئۇ بىر قاتار تەييارلىقلارنى قىلىپ ، يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنى ئۆز ياتقىغا چاقىرىپ كىردى . يۈسۈف ئەلەيھىسسالام ئەزەلدىن خوجايىنى چاقىرغان ھامان كېلەتتى . شۇڭا ئۇ زۇلەيخانىڭ قىچقارغانلىقىنى ئاڭلىغان ھامان ئۇنىڭ ياتقىغا كىردى . زۇلەيخا يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنى كۆرۈپ دەررۇ دېرىزە پەردىلىرىنى چۈشۈرۈپ ، ئىشكنى مەھكەم تاقىدى ، ئاندىن يۈسۈف ئەلەيھىسسالامغا :

— بول ، چاققان كەل ! — دېدى .

بۇ يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ پاشلىقى تازا ئۇرغۇپ تۇرغان چاغ بولسىمۇ ، لېكىن ئۇ كىچىكىدىن تارتىپ ياخشى تەربىيە كۆرگەچكە ، پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن ئاللانىلا ئويلايتتى . ئۇنىڭ كۆڭلىدە ئاياللارغا چاقچاق قىلىدىغان يامان نىيەت يوق ئىدى . شۇڭا ئۇ كۆڭۈلنىڭ كەينىگە كىرمىدى . ئۇ مۇنداق دېدى :

— خۇدا ھەققى ، مەن سىزنىڭ تەلىپىڭىزنى قانائەتلەندۈرەلمەيمەن ، خوجايىنىمغا ئاسىيلىق قىلالمايمەن ، ئۇ ماڭا ناھايىتى ياخشى مۇئامىلە قىلدى ، مەن ۋاپاغا جاپا بىلەن جاۋاب قايتۇرالمايمەن ، سىز ئىشكنى مەھكەم تاقىغان ، دېرىزە پەردىلىرىنى چۈشۈرۈۋەتكەن بولسىڭىزمۇ ، لېكىن ئاللا ساداقەتسىز ئاياللارنىڭ باشقىلاردىن يوشۇرۇن قىلغان - ئەتكەنلىرىنى بىلىدۇ ، مەن ئاللاغا مۇخالىپ كېلىدىغان ئىشنى قىلالمايمەن ، ئاللانىڭ غەزىپىنى كەلتۈرمەيمەن . بەتئەخلاق ئادەم ياخشى ئاقىۋەت كۆرمەيدۇ .

زۇلەيخا ھودۇقلۇق ھەم ئابرۇيلۇق ، ئۇنىڭ ئۈستىگە چىرايلىق ئىدى . ئۇ ئەسلىدە ، قول ئاستىمدىكى بىر چاكارنى ئازدۇرمىقىم

بەكمۇ ئاسان ، دەپ قارىغاچقا ، يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ رەت قىلىشىغا ئۈچرايدىغانلىقىنى خىيالىغىمۇ كەلتۈرمىگەنىدى . بۇ ئوردا ئىچىدە دېگىنىنى قىلدىغان بىر ئېسىلزادە ئۈچۈن ئېيتقاندا ، چىداپ تۇرغىلى بولمايدىغان ئىش ئىدى .

زۇلەيخا دەرغەزەپكە كېلىپ ، يۈسۈف ئەلەيھىسسالامدىن ئۆچ ئالماقچى بولدى . يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنۇ ھەققانىي غەزىپى بىلەن ئۇنىڭغا دەلمۇدەل تاقابىل تۇرماقچى بولدى . دەل شۇ چاغدا ئاللادىن ئۇنىڭغا : «ياقا سىقىشقىنىڭدىن كۆرە ، ئۆزۈڭنى قاچۇرغىنىڭ ئەلا ، دۇشمىنىڭنى كۆپەيتكىنىڭدىن كۆرە ، يارىشىپ ئۆتكىنىڭ ئەلا» دېگەن بېشارەت نازىل بولدى ـ دە ، ئۇ دەرھال ئاللانىڭ كۆرسەتكەن يولىغا مېڭىپ ، ئىشىككە قاراپ قاچتى . لېكىن ، زۇلەيخا ئارقىسىدىن قوغلاپ ئۇنىڭ كۆڭلىگە ئېسىلىۋالدى . كۆڭلەك يىرتىلدى . يۈسۈف ئەلەيھىسسالام ئىشىك تۈۋىگە بېرىشىغا ، تاشقىرىدىن ۋەزىر كىرىپ قېلىپ ، بۇ سەتچىلىكنى كۆرۈپ قالدى .

بۇ ئەھۋال ھەققەتەن كىشىنى گۇمانلاندۇراتتى . زۇلەيخا مەككارلىق قىلدى ، يۈسۈف ئەلەيھىسسالام بولسا راست گەپ قىلدى . زۇلەيخا :

— يۈسۈف شەرم ـ ھايا قىلماي ، نامەھرەم قولىنى ماڭا سۇنۇپ مېنى بۇلغاشقا ۋە ماڭا چېقىلىشقا ئۇرۇندى . سىزنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىڭىزغا چېقىلغان بۇنداق جىنايەتكار ، ئەلۋەتتە ، قاماققا ئېلىنىشى ياكى قاتتىق جازالىنىشى كېرەك ، — دېدى .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام زۇلەيخانىڭ قاراپ تۇرۇپ كاززاپلىق قىلغانلىقىنى كۆرۈپ ، ۋەزىرگە بولۇنغان ئەھۋالنى ئېنىق ئېيتىشقا مەجبۇر بولۇپ مۇنداق دېدى :

— زۇلەيخا ماڭا چېقىلىپ ، مېنى بۇلغىماقچى بولدى ، كۆڭلىكىمنى يىرتىۋەتتى ، بۇ ئىشقا كۆڭلىكىمنىڭ ئۆزى گۇۋاھتۇر .

دەل شۇ پېتىتە زۇلەيخانىڭ بىر نەۋرە ئاكىسى كىرىپ كەلدى ، ئۇ ئەقىل ـ پاراسەتلىك ، نەزەر دائىرىسى كەڭ كىشى ئىدى . ئۇ

ئىككى تەرەپنىڭ گەپ ـ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ بولۇپ بۇنداق دېدى :
— يۈسۈفنىڭ كۆڭلىكى ئالدى تەرەپتىن يىرتىلغان بولسا ، بۇ زۇلەيخانىڭ ئېيتقانلىرىنىڭ راست ، يۈسۈفنىڭ ئېيتقانلىرىنىڭ يالغان ئىكەنلىكىنى ؛ يۈسۈفنىڭ كۆڭلىكى ئارقا تەرەپتىن يىرتىلغان بولسا ، بۇ يۈسۈفنىڭ ئېيتقانلىرىنىڭ راست ، زۇلەيخانىڭ ئېيتقانلىرىنىڭ يالغان ئىكەنلىكىنى ئۇقتۇرۇپ تۇرىدۇ .

ۋەزىر بۇ گەپنىڭ يوللۇق ئىكەنلىكىنى ھېس قىلىپ ، شۇنداق قارىۋىدى ، يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ كۆڭلىكىنىڭ ئارقا تەرەپتىن يىرتىلغانلىقىنى كۆردى ۋە شۇندىلا يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ گۇناھسىز ئىكەنلىكىنى بىلدى . ۋەزىر زۇلەيخاغا :
— سېنىڭ دېگەنلىرىڭ ئايالارنىڭ دائىم ئىشلىتىپ ئۆگەنگەن ھىيلىسى ، دەرھال توۋا ـ ئىستىغپار ئېيت ، بۇ سېنىڭ گۇناھىڭ ئىكەن ، — دېدى ، ئاندىن يەنە يۈسۈف ئەلەيھىسسالامغا ، — ئاغزىڭنى چىڭ تۇت ! ئىشنىڭ ئاشكارىلىنىپ كېتىشىدىن ساقلىنىش ئۈچۈن ، بۇ ئىشنى ئىككىنچى ئاغزىڭغا ئالما ، — دېدى .

2

ئوردا ئىچى ۋە سىرتىدا ئايالارنىڭ غۇلغۇلىسى بارغانسېرى كۆپەيگىلى تۇردى : زۇلەيخا ئۆزىنىڭ ياش چاكىرىغا ئاشىق بولۇپ قاپتىمىش ، ئۇنىڭ ھۆسن ـ جامالى زۇلەيخانى مەپتۇن قىلىۋاپتىمىش ، زۇلەيخا ئۇنى ئازدۇرماقچى بوپتىكەن ، دەككىسىنى يەپتۇ ، ئۇ چىداپ تۇرالماي ، تەۋەككۇل قىلىپ يۈسۈفنى ئۆيىگە چاقىرىپ كىرىپ ، ئۇنى ئۆزىگە قىزىقتۇرۇش ئۈچۈن ھەر خىل چارە ـ ئامال قىلىپ كۆرگەن بولسىمۇ ، يۈسۈف ئۇنىڭ ۋەسۋەسىسىگە بېرىلمەي ، ئۇنى رەت قىپتۇ . مۇشۇ ئىش تۇپەيلى ، زۇلەيخا ئەتراپىدىكى ھوشنى يوقىتىپتىمىش ، بۇ ئىشنى خەققە ئۇقتۇرماي دېسىمۇ كۆز يېشى بىلەن غەمكىن چىرايى ئۇقتۇرۇپ

www.ramhan.com

بوپتۇ .

ئايالار بۇ سەتچىلىكنى گەپكە گەپ قېتىپ شاخلىتىش ئارقىلىق بارغانسېرى كەڭ تارقىتىپ ، ئاجايىپ سىرلىقلاشتۇرۇۋەتتى . ئاخىردا بۇ ئىش زۇلەيخانىڭ قۇلىقىغا ئاڭلاندى . زۇلەيخا يۈسۈفنى ئۇ ئايالارغا بىر كۆرسىتىپ ، ئۇلارنىڭ يۈزىنى چۈشۈرەي ، دېگەن نىيەتكە كەلدى .

بىر كۈنى زۇلەيخا شەھەردىكى ئېسىلزادە خېنىملارنىڭ ھەممىسىنى مېھمانغا چاقىردى . زۇلەيخا ئۇلارغا يۈمشاق كۆرپە سېلىپ ، ئالدىغا مېۋە قويدى ھەمدە ھەربىرىگە مېۋە كېسىپ يېيىش ئۈچۈن بىردىن قەلەمتىراچ بەردى ، ئارقىدىنلا يۈسۈف ئەلەيھىسسالامغا :

— ئەي يۈسۈف ، سەن ئۇلارنىڭ ئالدىغا كىرىپ بىر ئايلىنىپ چىققىن ، — دېدى . يۈسۈف ئەلەيھىسسالام ئىزا تارتىپ قىزىرىپ كەتتى . ئاياللار يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنى بىر كۆرۈپلا ئۇنىڭ تەمكىن ، قاش ـ كۆزى كېلىشكەن ، لاتاپەتلىك ، قەددى ـ قامەتلىك ، تېتىك بىر يىگىت ئىكەنلىكىنى بىلدى . ئۇنىڭ تاشقى قىياپىتىدىن ئالىيجانابلىقى بىلىنىپ تۇراتتى . ئاياللار ئۇنى كۆرۈپ ھاڭ ـ تاڭ بولۇپ ، بۇتتەك قېتىپ قېلىشتى ، قوللىرىدىكى قەلەمتىراچ بىلەن قوللىرىنى كېسىۋالغاندىلا ئاندىن ھوشىغا كېلىشتى . ئۇلار :

— ئى قادىر ئاللا ! ئۇ ئادەم ئەمەس ، پەرىشتە ئىكەنغۇ ، — دېيىشتى .

زۇلەيخا چاۋاك چېلىپ مۇنداق دېدى :

— مانا بۇ يۈسۈف بولىدۇ ، مەن ئۇنىڭ دەستىدىن سىلەردىن تىل ئاڭلىغان ، سىلەر مېنىڭ غەيۋىتىمنى قىلغانىدىڭلار . مانا ئەمدى ئۆزۈڭلار قانداق بولۇپ قالدىڭلار ؟ سىلەر ئۇنىڭغا بىئىختىيار قاراپ داڭقېتىپ قالدىڭلارغۇ ؟ مېنى نېمىشقا تىللىغانىدىڭلار ؟ ئۇ كۆپتىن بۇيان مېنىڭ ئۆيۈمدە يۈردى ، كۆز ئالدىمدا چوڭ بولدى ، ئۇنىڭ يۈرۈش ـ تۇرۇشلىرى

ئولتۇرۇپ - قوپۇشلىرى ، ئۇخلاش ، غىزالىنىش ۋە چاي ئىچىشلىرىنى كۆرۈپ يۈردۇم . كۈندۈزلىرىمۇ مەن بىلەن بىللە تۇردى ، مەن ئۇنى ھۆسن - جامالىمغا مەپتۇن قىلماقچى بولدۇم ، بىراق ئۇ مېنى رەت قىلدى ، ماڭا قاراپمۇ قويمىدى ، ئۇنىڭ ۋۇجۇدىدا پۈتۈنلەي پەرىشتىلەرگە خاس روھ ۋە ئاللاغا تەقۋادارلىقتىن باشقا نەرسە يوق . ئۇنىڭغا ئوخشاش مۇشۇنداق پەرىشتىنى قۇل ، ئۇنىڭ ئىختىيارىغا بېرىلگەن مەندەك بىر ئايالنى خوجايىن ، دەپ ئېيتقىلى بولامدۇ ؟ سىلەرگە يوشۇرماي شۇنى ئېيتىپ قويايكى ، مەن ئۇنى ئازدۇرغان ، ئۆزۈمگە مەپتۇن قىلماقچى بولغان بولساممۇ ، لېكىن ئۇ مېنى رەت قىلدى . مەن يەنە شۇنىمۇ سىلەرگە ئېيتىپ قويای ، مەن ئۇنىڭ رەت قىلىشىغا چىداپ تۇرالمايمەن ، ئۆزۈمنى تۇتۇۋېلىشقا ئامالسىزمەن ، ئۇ مېنىڭ قەلبىمنى ئەسىر قىلىۋېلىپ ، يۈرىكىمنى لەختە - لەختە قىلىۋەتتى . ئۇ مېنى ئاشىق بىقارار قىلغاچقا ، كېچىلىرى ئۇخلىيالمايمەن . بۇ ئىش پۈتۈن شەھەرگە پۇر كەتتى ، كىشىلەرنىڭ غۇلغۇلىسى كوچىلارنى قاپلىدى ، مەن قاتتىق ئىزا - ئاھانەتكە قالدىم . مۇبادا يۈسۈف مېنىڭ رايىمغا بارمايدىكەن ، مەن ئۇنى زىندانغا تاشلايمەن . ئۇ ئۆمرىنى زۇلمەتلىك زىندانىدا ئۆتكۈزسۇن ، بۇ ئىككى يولنى يۈسۈفنىڭ ئۆزى تاللىسۇن .

ئاياللار يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ كىشىنى مەھلىيا قىلىدىغان ھۆسن - جامالىنى كۆردى ، زۇلەيخانىڭ ئىشق ئوتىدا كۆيۈپ بىتاقەت بولۇپ كەتكەن روھىي ھالىتىنىمۇ كۆردى ، ئۇنىڭ تەھدىت تۈسىنى ئالغان قورقۇنچلۇق گەپلىرىنىمۇ ئاڭلىدى . شۇڭا ، ئۇلار زۇلەيخانىڭ ھوقۇقى ، كۈچ - قۇدرىتىنى نەزەردە تۇتۇپ ، يۈسۈف ئەلەيھىسسالامغا بېسىم ئىشلەتمەكچى بولدى - دە ، ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى ۋە ئۇلاردىن بىرى شۇنداق دېدى :

— ئەي ئالىيجاناب يىگىت ، رەت قىلىپ نېمە قىلىسەن ؟ بۇ ئىشتىن نېمىشقا ئۆزۈڭنى قاچۇرىسەن ؟ زۇلەيخا ئۆزىنىمۇ ، يۈرىكىنىمۇ ساڭا بېرىۋاتقان تۇرسا ، سەن بۇنىڭدىن

www.alma.cn

تەسىرلەنمەمسەن؟ دانا كۆزۈڭنى ئېچىپ كىشىنى مەپتۇن قىلىدىغان بۇ ساھىبجامالغا بىر قاراپ قويالمامسەن؟ سەن يىگىت ئەمەسمۇ؟ سەن پەيتنى قولدىن بەرمەي، ئاياللارنىڭ ۋۇجۇدىدىن ئېرىشمەكچى بولغانلىرىڭنىڭ ھەممىسىگە ئېرىشىپ، بۇ دۇنيانىڭ راھىتىدىن بەھرىمەن بولۇشۇڭ كېرەك!

يەنە بىر ئايال دېدى:

— زۇلەيخانىڭ نە قەدەر گۈزەللىكىنى دېمەيلا تۇرايلى، سەن ئۇنىڭ ھوقۇقى، كۈچ ـ قۇدرىتىنمۇ بىلمەمسەن؟ ناۋادا سەن ئۇنىڭ تەلىپىنى قوبۇل قىلىپ، ئۇنىڭ رايىغا باردىغان بولساڭ، ئوردىدىكى ھەممە دۆلەتتىن بەھرىمەن بولىسەن!

— سېنىي زۇلەيخانىڭ ھۆسن ـ جامالى، پۇل ـ مېلىغا قىزىقمايدىكەن دېگەندىمۇ، — دېدى ئاياللاردىن يەنە بىرى، — سەن ئۇنىڭ سېنى زىندانغا تاشلاپ، چەكسىز ئازاب ـ كۇلپەتكە دۇچار قىلىشىدىن قورقمامسەن؟ ئەگەر ياخشىسى، سەن ئۇنىڭغا ئىتائەت قىل، ئۇنچىۋالا كاجلىق قىلما، ئىتائەت قىلساڭ، چىرايلىق ئايالغا ۋە ئالتۇن ـ كۈمۈشكە ئىگە بولىسەن، زىندان ئازابىدىنمۇ قۇتۇلۇپ قالىسەن.

ئاياللار بۇ گەپلەر يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنى تەسىرلەندۈرىدۇ، ئۇنىڭدا ھەۋەس، ئۈمىد قوزغايدۇ، دەپ ئويلاشقانىدى، لېكىن يۈسۈف ئەلەيھىسسالام بىئارام بولۇپ خاتا ئىش قىلىپ قويۇشتىن ئەنسىرەپ، ئاللادىن مەدەت تىلىدى. ئاللاغا ئېتىقاد قىلغۇچىلار مۇشكۈللۈككە ئۇچرىغاندا، بەختسىزلىككە دۇچ كەلگەندە ياكى نېمە قىلىشنى بىلمىگەندە ئاللادىن يول كۆرسىتىشنى تەلەپ قىلىدۇ.

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام ئاياللارنىڭ ھىيلە ـ مىكىرلىرىگە تاقابىل تۇرۇپ، بەختسىزلىكتىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن ئاللاغا مۇراجىئەت قىلىپ مۇنداق دېدى: «ئى رەببىم! زىندان زۇلمەتلىك، زېرىكەرلىك بولسىمۇ، لېكىن مەن ئۈچۈن ئۇ يەر مۇسۇ ئاياللارغا تارىلىشىپ يۈرگەندىن ياخشىراق. ئازاب ـ كۇلپەت ئېتىقادىمنى كۈچەيتىدۇ، نەزەر دائىرەمنى كېڭەيتىدۇ. مەن ئۇ

يەردە ساڭا ھەمدۇسانا ئېيتالايمەن ، كىشىلەرنىڭ ئېتىقادىنى پەرلىككە كەلتۈرۈپ ، ئۇلارنى پەقەت سېنىڭلا ھەقىقىي ئىلاھ ئىكەنلىكىگە تولۇق ئىشەندۈرەلەيمەن . ئەكسىچە ، مەن بۇ ئايالار ئىچىدە بولغىنىمدا ، ئۇلارنىڭ ياغلىما گەپلىرى بىلەن قايمۇقۇپ كېتىشىم ، ئۇلارغا قارىتا غەيرىي ھېسسىياتتا بولۇپ قېلىشىم مۇمكىن . ئى رەببىم ، زىنداندا يېتىشقا رازىمەنكى ، ئۇلارنىڭ ئازدۇرۇشىغا تىز پۈكمەيمەن . »

زۇلەيخا ئۇمىد يوقلۇقىنى بىلىپ ، سەۋر - تاقەتتىن قالدى - دە ، ئېرىنىڭ ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ ، يۈسۇف ئەلەيھىسسالامنى جازالىماقچى بولدى . ۋەزىر زۇلەيخانىڭ ئىختىيارىدىكى قوزىدەك ھەممىدە زۇلەيخاغا ئىتائەت قىلاتتى . زۇلەيخا ۋەزىرگە شۇنداق دېدى :

— يۈسۇف مېنىڭ ئەيىبىمنى ئاشكارىلاپ ، شەنىمگە داغ تەگكۈزدى ، مەن شان - شەرىپىمنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش ، ئىچىمدىكى غەزەپنى چىقىرىش ئۈچۈن ، يۈسۇفنى زىندانغا تاشلىشىڭ كېرەك .

ۋەزىر زۇلەيخانىڭ دېگەنلىرىگە ئىتائەت قىلىپ ، يۈسۇف ئەلەيھىسسالامنى زىندانغا تاشلىدى . پاك ، گۇناھسىز يۈسۇف ئەلەيھىسسالام ئاللاغا ئېتىقاد قىلغۇچى بارلىق كىشىلەرگە ئوخشاش ، ئاجايىپ سەۋر - تاقەت ، شىجائەت بىلەن بۇ يېڭى بەختسىزلىكنى كۈتۈۋالدى .

يۈسۇف ئەلەيھىسسالامنىڭ تۆھمەت بىلەن زىندانغا تاشلىنىشى

يۈسۇف ئەلەيھىسسالام قاتىلمۇ ، قاراقچىمۇ ئەمەس ئىدى ، لېكىن ئۇ زىندانغا تاشلاندى . ئۇنىڭغا ئۇۋال قىلىندى . ئۇ قانۇننىڭ ئادىل مۇئامىلىسىگە ئېرىشەلمىدى . ئۇ زىندانداپ ياتقان بولسىمۇ ، كۆڭلى توق ئىدى . چۈنكى ئۇ تارتقان بۇ ئازاب - كۈلپەت ئۇنىڭ

زىندانىدا يېتىشىغا سەۋەب بولغان سۈيىقەست ئالدىدا قانچىلىك ئىش ئىدى دەيسىز ! ئۇ زىندانغا تاشلىنىپ سۈيىقەستتىن قۇتۇلۇپ قالمىدىمۇ ؟ چۈنكى بۇ قېتىمقى سۈيىقەستنىڭ مەقسىتى ئۇنىڭ ئېتىقادىنى ئاجىزلاشتۇرۇش ، پەزىلىتىگە زىيان يەتكۈزۈش ۋە ئۇنىڭ پاك ۋۇجۇدىنى بۇلغاش ئىدى . زىندانىدا ئۇ ئەركىنلىكتىن مەھرۇم قالغان بولسىمۇ ، لېكىن بۇ ئۇنىڭ نېمىسىگە دەخلى يەتكۈزەلەيتتى ؟ زىندانىدا ئۇ بەزى يامان ئادەملەر ۋە جىنايەتچىلەر بىلەن ئۇچرىشىپ قېلىشى مۇمكىن ، بۇ ئۇلارغا نەسىھەت قىلىش ، ئۇلارنى توغرا يولغا يېتەكلەشنىڭ ياخشى پۇرسىتى ئەمەسمۇ ؟ ئۇ ئۇلارنى يامان يولدىن قايتۇرغاي ، گۇناھكەبىر ئىلكىدىن قۇتۇلدۇرغاي !

دەرۋەقە ، ئۇ زىندانىدا يەنە ئۆزىگە ئوخشاش ئۇۋال قىلىنغان مىسكىن ، بىچارىلەرنىمۇ ئۇچرىتىشى مۇمكىن ، بۇ ئۇلارغا تەسەللى بېرىشتىكى ياخشى پۇرسەت . بۇ كىشىلەر بىلەن جاپادىمۇ ، ھالاۋەتتىمۇ بىللە ئۆتۈشنىڭ ئۆزى بىر لەززەت . ئاللا ئۇنىڭغا پەيغەمبەرلىك ئورۇن بېرىپ ۋەزىپە تاپشۇردى ، بۇنىڭدىنمۇ شەرەپلىك ئىش بولامدۇ ! ئۇ مۇشۇلارنى ئويلىغىنىدا ، ئۆزىنىڭ زىندانىدا يالغانلىقى ، ئازاب چەككەنلىكى ۋە پۈت ـ قولىغا زەنجىر ـ كىشەن سېلىنغانلىقىنىڭ ھەممىسىنى ئېغىزغا ئالغۇچىلىكى يوق كىچىك ئىش ، دەپ قارايتتى .

بەزىدە يۈسۈف ئەلەيھىسسالام زىندانىدىكى كىسەللەرنى يوقلايتتى ، تېنى ئاجىزلارغا تەسەللى بېرەتتى ، بەزىدە مىسكىن ، بىچارە مەھبۇسلارغا چۈشەنچە ۋە تەسەللى بېرەتتى ، ھەر كۈنى ئەتىگىنى ئۇلارغا ئىلىم ـ مەرىپەت ئۆگىتەتتى ، ئەخلاق توغرىسىدا سۆزلەيتتى . مەھبۇسلار ئۇنى ياخشى كۆرەتتى ، ئۇنىڭغا سۆيۈنەتتى ھەم ئىشىنەتتى .

پادىشاھنىڭ ئىككى ياش خىزمەتكارىمۇ زىندانغا تاشلانغانىدى . بۇلارنىڭ بىرى پادىشاھنىڭ ساقىيىسى ، يەنە بىرى پادىشاھنىڭ ناۋايى ئىدى . بۇ ئىككىيلەن يۈسۈف ئەلەيھىسسالام بىلەن بىر ئۆيدە

تۇراتتى . بىر كۈنى ساقىي بىلەن ناۋاي چۈش كۆردى . چۈشىدە كۆرگەنلىرى ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى ئەنسىزلىككە سالدى . ئۇلار ئويغانغاندىن كېيىن ، يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ قېشىغا كېلىپ چۈشىگە تەبىر بېرىشنى تەلەپ قىلدى .

پادىشاھنىڭ ساقىيىسى دېدى :

— مەن چۈشۈمدە ئۆزۈمنى بىر ئۈزۈملۈك باغدا كۆرۈپتىمەن ، قولۇمدا پادىشاھنىڭ قەدەھى تۇرغۇدەك ، مەن ئۈنىڭغا مۇسەللەس قۇيۇۋاتقۇدەكمەن .

پادىشاھنىڭ ناۋايىسى دېدى :

— چۈشۈمدە پىشۇرۇلغان ھەر خىل نان ۋە يېمەكلىكلەر قاچىلانغان بىر سېۋەتنى كۆتۈرۈپ يۈرگۈدەكمەن . ئۈشتۈمتۇت ، بىرمۇنچە ئۇچار ـ قۇشلار سېۋەتتىكى يېمەكلىكلەرنى چوقۇپ ئېلىپ يېراقتا ئۇچۇپ كېتىپتۇدەك . سىلى بىلىملىك كىشى ، مۇشۇ كۆرگەن چۈشلىرىمىزگە تەبىر بېرىپ باقسىلا ، قانداق !

پادىشاھنىڭ بۇ ئىككى ياش خىزمەتكارى يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنى تېپىشتىن ئىلگىرىلا ، ئاللاتائالا يۈسۈف ئەلەيھىسسالامغا مۇقەددەس ۋەزىپىنى ، يەنى دادىسىنىڭ ئېتىقادىنى بىرلىككە كەلتۈرۈش يولىدا شۇغۇللانغان ئىشلىرىنى تاپشۇرغانىدى . يۈسۈف ئەلەيھىسسالام ئېزىلگەن كەمبەغەللەر ئارىسىدا چوڭ بولدى . غۇربەتچىلىك ئاشۇ كەمبەغەللەرنىڭ قەلبىنى پاكلاشتۇردى ، ئۇلار ئاللاغا ئېتىقاد قىلىشنى شەرەپلىك ، دەپ قارايتتى . بۇ كىشىلەر يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ سۆزلىگەنلىرىنى ئاسان چۈشىنەتتى ، ئۇنىڭ باشلىغان يولىغا ماڭاتتى .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام ئۆز بۇرچىنى ئادا قىلىشقا باشلىغان ، ئاللاغا بىردەك ئېتىقاد قىلىشنى ئۇنلۇك خىتاب قىلىۋاتقان چاغدا ، پادىشاھنىڭ ئىككى خىزمەتكارى يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىغا كەلدى . يۈسۈف ئەلەيھىسسالام ياخشى پۇرسەت يېتىپ كەلدى دەپ قاراپ ئۇنلۇك خىتاب قىلدى :

— ئى خالايىق ! ئاللا سىلەر ئېتىقاد قىلىۋاتقان بۇتتىن

ئەۋزەلدۇر . ئاللا ماڭا سىلەرگە ئاللانى بىلدۈرۈش ھەم سىلەرنى ئاللانىڭ ھۇزۇرىغا ئېلىپ بېرىش ھەققىدە بېشارەت بەردى . سىلەر چوقۇنۇۋاتقان كۈن ، كالا ۋە باشقا خىلمۇخىل بۇتلارنى ئۆزۈڭلار ۋە ئاتا ـ بوۋاڭلار ئىلاھ قىلىۋالغان ، ئاللا ئۇلارغا ھېچقانداق ھوقۇق بېرگەن ئەمەس . سىلەردە ئۇلارغا ئېتىقاد قىلىشقا ئەرزىگۈدەك بىرەر دەلىل ـ ئىسپاتمۇ يوق . ئېيتىۋاتقانلىرىڭ پاكىت ، تەرغىب قىلىۋاتقانلىرىڭ ھەقىقەت ئىكەنلىكىنى چۈشەندۈرۈش ئۈچۈن ، بۇ ئىككى ياشنىڭ كۆرگەن چۈشىگە بېرىدىغان تەبىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار . بۇلارنىڭ بىرى ، زىندانىدىن چىقىپ ، پادىشاھقا مەي ـ شاراب قۇيىدىغان ساقي بولىۋېرىدۇ . يەنە بىرى ، دارغا ئېسىپ ئۆلتۈرۈلۈپ بېشى قۇشلارغا يەم بولىدۇ . مەن ئالدىن بىلگۈچى . مەن پال ئېچىشقا ياكى باشقا چارىگە تايانمايمەن . بۇنى ماڭا ئىگەم ئۆگىتۈردى ، مەن ئاللاغا ئىشەنمەيدىغانلاردىن بىزار بولدۇم ، چۈنكى ئۇلار ھىممەت ـ شەپقەتكە تەشەككۈر ئېيتىشنى بىلمەيدۇ .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام ئۆزىگە تولۇق ئىشىنەتتى ، ئالدىن كۆرگەنلىرىنى چوقۇم ئەمەلگە ئاشىدۇ ، دەپ قارايتتى ، شۇڭا پادىشاھنىڭ ساقىيىسىغا مۇنداق دېدى :

— سەن زىندانىدىن چىقىپ ، ئوردىغا قايتىپ ئەسلي خىزمىتىڭنى قىلىشقا باشلىغاندىن كېيىن ، پادىشاھقا زىنداندا ئۆۋال قىلىنغان نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ ئازابلىنىۋاتقانلىقىنى يەتكۈزۈپ قويغىن .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىن بىلگەنلىرى ئەمەلگە ئاشتى . خىزمەتكارنىڭ بىرى زىندانىدىن چىقتى ، يەنە بىرى دارغا ئېسىپ ئۆلتۈرۈلدى . پادىشاھنىڭ ساقىيىسى ئوردىغا قايتقاندىن كېيىن ، ئالدىراش ئىشلار بىلەن بەند بولۇپ كەتتى . شەيتان ئەلەيھىلەنە ئۇنىڭغا يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ تاپىلىغانلىرىنى ئۇنتۇلغۇزدى . شۇنىڭ بىلەن يۈسۈف ئەلەيھىسسالام زىندانىدا يەنە بىرنەچچە يىلنى ئۆتكۈزدى .

www.alma.cn

يۇسۇف ئەلەيھىسسالامنىڭ زىنداندىن چىقىشى

پادىشاھ بىر چۈش كۆرۈپ تەشۋىشكە چۈشتى. ئۇ پۈتۈن ئەلدىكى ئالىملارنى ۋە مەشھۇر زاتلارنى ئوردىغا چاقىرتىپ، كۆرگەن چۈشىگە تەبىر بېرىشنى تەلەپ قىلدى.

پادىشاھ ئۇلارغا:

— مەن ھەقىقەتەن چۈشۈمدە يەتتە ئورۇق كالىنىڭ يەتتە سېمىز كالىنى يەپ كەتكەنلىكىنى ۋە يەتتە يېشىل باشاق بىلەن يەتتە قۇرۇق باشاقنى كۆرۈپتىمەن، — دەپ ئۇلاردىن بۇ چۈشكە تەبىر بېرىشنى تەلەپ قىلدى. ئالىملار پادىشاھنىڭ كۆرگەن چۈشىگە بىرنېمە دەپ تەبىر بېرىشكە ئامالسىز قېلىپ:

— بۇ خىيالىي تۇيغۇ ۋە باش ـ ئايىغى يوق بىتايىن چۈش ئىكەن، بۇنىڭغا تەبىر بېرىشكە ئامالسىزمىز، — دېيىشتى.

ئوردىدا پادىشاھقا ساقىيلىق قىلىپ دۆلەت كۆرۈپ يۈرگەن ھېلىقى مۇلازىم پادىشاھنىڭ چۈشىگە تەبىر ئىزدەۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، دەرھال زىنداندا ئۇنىڭ چۈشىگە تەبىر بەرگەن يۇسۇف ئەلەيھىسسالامنى يادىغا ئالدى.

ساقىي پادىشاھقا دېدى:

— ئۇلۇغ شاھىم، زىنداندا ئاجايىپ پەزىلەتلىك بىر يىگىت بار، ئۇنىڭ بىلىمى چوڭقۇر، ئەقىل ـ پاراسىتى زىيادە، ئۇ ئۆزىنىڭ ئۆتكۈر مېڭىسى بىلەن ئىشلارنى ئالدىن بىلەلەيدۇ. ئەگەر ئۇ چۈشلىرىگە تەبىر بېرىشكە كەلتۈرۈلسە، كۆپ ئويلانمايلا كىشى رازى ۋە قايىل بولغۇدەك تەبىر ئېيتىشى مۇمكىن. ئەگەر جانابىي ئالىيلىرى مېنى ئۇنىڭ قېشىغا ئەۋەتسىلە، چوقۇم ئۆزلىرىگە ئىشەنچلىك خەۋەر ئېلىپ كېلەلەيمەن.

پادىشاھنىڭ ساقىيسى ئىلگىرى ئۆزى ئازاب ـ كۈلپەت چەككەن زىندانغا كەلدى. ئۇ يۇسۇف ئەلەيھىسسالامنىڭ زىنداندا بۇرۇنقىدەكلا ئازاب چېكىۋاتقان بولسىمۇ، ئەمما ئاللاغا

ئىخلاسمەنلىك بىلەن ئېتىقاد قىلىۋاتقانلىقىنى كۆردى . ئۇ يۈسۈف ئەلەيھىسسالامغا دېدى :

— ئەي دوستۇم يۈسۈف ، مەن بۇ يەرگە سەندىن بۇ قېيىن شارائىتتىن قۇتۇلۇپ بەختسىزلىككە خاتىمە بېرىشىڭنى ئۈمىد قىلىپ كەلدىم ، قېنى ماڭا ئېيتقىنا ، يەتتە ئورۇق كالىنىڭ يەتتە سېمىز كالىنى يەپ كېتىشى نېمىنى بىلدۈرىدۇ ؟ يەتتە يېشىل باشاق بىلەن يەتتە قۇرۇق باشاق نېمىنى بىلدۈرىدۇ ؟ ئۆز ئەقىل - ئىدراكىڭغا تايىنىپ ، بۇ مەسىلىلەرگە جاۋاب بېرىشىڭنى تىلەيمەن . مۇشۇنداق بولسا كىشىلەر سېنىڭ ئىلتىپاتىڭدىن ۋە مول ، چوڭقۇر بىلىمىڭدىن خەۋەر تاپىدۇ .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام چۈشكە تەبىر بەرگۈچى ئالىم بولۇپلا قالماستىن ، بەلكى ئاللانىڭ بۇ دۇنياغا كىشىلەرنى يېتەكلەش ئۈچۈن ئەۋەتكەن ئەلچىسى ئىدى . ئۇ ھېچقانداق پۈرسەتنى قولدىن بەرمەي ئاللانىڭ ئەمرىنى ئىجرا قىلاتتى . بۇنىڭدىن بىرنەچچە يىل ئىلگىرى ساقىي بىلەن ناۋاي كۆرگەن چۈشلىرىگە تەبىر سورىغاندا ، ئۇ پۈرسەتتىن پايدىلىنىپ ، ئاللاغا ئېتىقاد قىلىشتىن ئىبارەت ئەقىدىسىنى ئاشكارىلاپ ، بۇنقا چوقۇنۇشتىكى قەبىھ قىلىقنى ئەيىبلىگەن ۋە مەسخىرە قىلغانىدى . بۇگۈن پادىشاھ ئۇنى ئادەم ئەۋەتىپ چۈشىگە تەبىر بېرىشكە چاقىرتىپتۇ ، ئۇ قانداق تەبىر بېرىش لازىملىقىنى بىلەتتى . ئۇ پەقەت چۈشكىلا تەبىر بېرىپ قالماي ، مۇشۇ پۈرسەتتە كىشىلەرنى ئاگاھلاندۇرۇش ئۈچۈن ئۆز پىكرىنىمۇ قوشۇپ سۆزلىمەكچى بولدى . ئۇ مۇنداق دېدى :

— سىلەردە يەتتە يىلغىچە ھاۋا ياخشى كېلىدىكەن . بۇ يىللاردا يەرلىرىڭلار مۇنبەت ، ئاشلىقىڭلار مول بولۇپ ، كۈنىڭلار بايراشات ئۆتىدىكەن ، لېكىن ئارقىدىنلا ، يەتتە يىل قەھەتچىلىك بولىدىكەن ، ھاۋا قۇرۇق گۇلدۇرلەپ يامغۇر ياغمايدىكەن ، نىل دەرياسىمۇ سىلەرگە يارىدەم بېرەلمەيدىكەن ، يېرىڭلار ھېچنېمە ئۈنمەي ئاق قالىدىكەن . بۇ سىلەرنىڭ ھاياتىڭلارىدىكى ئەڭ ئېغىر قەھەتچىلىك بولۇپ ھېسابلىنىدۇ . بۇ ئاپەت ئۆتۈپ كەتكەندىن كېيىن يەنە

توقچىلىق بولىدىكەن ، ئەھۋالدا ياخشىلىنىش بولۇپ ئاپەتتىن قۇتۇلىدىكەنسىلەر ، خاراب بولغان ھەممە نەرسە يەنە ئوڭشىلىدىكەن ، زېمىن سېخىيلىق بىلەن سىلەرگە ئاشلىق ، زەيتۇن ، زىغىر يەتكۈزۈپ بېرىدىكەن ، بايلىقلار ھەم توقچىلىقتىن بەھرىمەن بولىدىكەنسىلەر . بۇ مېنىڭ پادىشاھنىڭ چۈشىگە كىرىدىغان تەبىرىم ، بۇ ماڭا ئىگەم ئاللادىن كەلگەن بېشارەت .

ئەگەر سىلەر سۆزۈمگە ئىشىنىدىغان بولساڭلار ، مول ھوسۇل يىغىلىرى ئېلىنغان ئاشلىقنىڭلاردىن يېيىشكە قالدۇرۇلغاندىن باشقىسىنى پۈتۈنلەي ساڭلارغا قاچىلاڭلار ۋە ئائىلىلەردە ساقلاڭلار . چىرىپ كېتىشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن ، ئاشلىقنى باشاقلىرى بىلەن بىللە ساقلاڭلار . شۇنداق قىلساڭلار ، بۇ قەھەتچىلىك يىللىرىدىن ئامان - ئېسەن ئۆتۈپ كېتەلەيسىلەر .

پادىشاھ يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ بەرگەن تەبىرىدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن ، ئۇنىڭ پىكرى ۋە تەكلىپلىرىگە ناھايىتى ئېتىبار بىلەن قارىدى . پادىشاھ ئۆز چۈشىگە تەبىر بەرگۈچىنىڭ چوقۇم مېڭىسى زېرەك ، پىكرى ئۆتكۈر بىر كىشى ئىكەنلىكىنى بىلىپ ، ئۇنىڭ پىكرى ۋە بىلىملىرىدىن پايدىلىق نەرسىلەرگە ئېرىشىش ئۈچۈن ، ئۇنى ئۆز ھۇزۇرىغا چاقىرتماقچى بولدى .

پادىشاھنىڭ ئەلچىسى يۈسۈف ئەلەيھىسسالام بىلەن كۆرۈشتى . ئۇ مۇنداق دېدى :

— ئەي يۈسۈف ، پادىشاھ سېنى ئۆز ھۇزۇرىغا چاقىرىپ ، سەن بىلەن يۈز تۇرانە سۆزلەشمەكچى بولدى . پادىشاھنىڭ كۆرگەن چۈشىگە بەرگەن تەبىرلىرىڭ پادىشاھقا بىلىمىڭنىڭ مول ، نەزەر دائىرەڭنىڭ كەڭ ئىكەنلىكىنى ھېس قىلدۇردى . كۆرسەتكەن تەبىرلىرىڭدىن پادىشاھ سېنىڭ مېڭەڭنىڭ ئۆتكۈر ، زېرەك ئىكەنلىكىنى بىلىۋالدى . مانا ئەمدى مەرتىۋەڭ ئاشىدىغان ، ئامىتىڭ كېلىپ ، قارائۇغۇ زىندانىدىن قۇتۇلىدىغان ۋاقىت كەلدى .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام ئاللانىڭ ئېسىل ئەلچىسى ئىدى . ئاللا ئۇنىڭغا قانداق قىلىپ سەۋر - تاقەتلىك ، كەڭ قورساق بولۇشنى

ئۆگەتكەندى .

ئۇ ئازاد بولۇشقا شۇنچە تەلپۈنسىمۇ ، لېكىن كەلگەن ئەلچىنىڭ تەلىپىگە دەرمەھەل ماقۇل بولمىدى . ئۇ قاراڭغۇ زىندانىدا بىرقانچە يىلنى ئۆتكۈزگەندى . ئۇ بەكمۇ زېرىكەتتى ، قايغۇراتتى ۋە ئازابلىناتتى . چۈنكى ئۇ شۇ مەزگىللەردە قۇياشنى ، ئاينى ، ئاسمانىدا چاقناپ تۇرىدىغان يۇلتۇزلارنىمۇ كۆرمىگەندى . بۇ بىرقانچە يىل ئىچىدە ئۇنىڭ يېگەن قاتتىق ـ قۇرۇق نانلىرى ۋە ئىچكەن سېسىق سۇلىرىدىن تېخىمۇ سۆز ئاچقىلى بولمايتتى . ئۇنىڭ پۇت ـ قولىغا ئېغىر زەنجىر ـ كىشەن سېلىنغانىدى . ئۇ تاشنى تەكىيە قىلىپ ، شېغىل تۆكۈلگەن يەر ئۈستىدە ياتاتتى ، ئۇنىڭغا ئۇۋال قىلىنغانىدى . لېكىن ئۇ بۇنداق ئازابلىنىشلارنى ئېتىقادىنى كۈچەيتىش ۋە قەلبىنى پاكلاشتۇرۇشنىڭ ياخشى پۇرسىتى ، دەپ قارىدى .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام ئالاھىدە كەچۈرۈم ۋە شەپقەت قىلىنىش نامى بىلەن زىندانىدىن چىقىشنى خالىمىغاچقا ، پادىشاھنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق دېدى :

— پادىشاھقا بېرىپ ئېيتقىنكى ، مەن ئۇنىڭدىن مېنى مۇشۇنداق ناھەق ئازاب ـ كۈلپەتكە ئۇچراتقان ئايالنى تەكشۈرۈپ كۆرۈشنى ۋە مەن زىندانىدىن چىقىپ كېتىش ئالدىدا ئەھۋالنى ئېنىقلاپ ، گۇناھسىز ئىكەنلىكىمنى خالايىققا ئوچۇق ـ ئاشكارا جاكارلاشنى تەلەپ قىلىمەن .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ مەسلىسى پادىشاھنى بەكمۇ بىئارام قىلاتتى ، ئايال مەسلىسىنىڭ تىلغا ئېلىنغانلىقى ئۇنى تېخىمۇ پەرىشان قىلدى . ئۇ يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىشى ئۈستىدە قايتا ـ قايتا پىكىر يۈرگۈزدى . ئەسلىدە پادىشاھ زىندانغا تاشلانغان بۇ كىشىنى ئېتىبارغا ئالغۇچىلىكى يوق بىر ياش ، ئۇنى بۇگۈن چاقىرتىپ ئۇنىڭ قابىلىيىتى ، بىلىمى ۋە ئىقتىدارىنى كۆرۈپ باقمەن دەپ ئويلىغانىدى .

ئەمدىلىكتە ، ئۇ ئەسلىدە نائېنىق بولغان بىر ئىشنى

پادىشاھنىڭ ئالدىغا قويدى ، بۇ ئىشنى تەكشۈرۈپ كۆرۈشكە توغرا كېلەتتى .

پادىشاھ ئايالالارنى ئوردىغا چاقىرتىپ گەپنى ئوچۇقلا قويۇپ :

— ئىلگىرى سىلەر يۈسۈفنى ئازدۇرغانكەنسىلەر ، ئەمدى نېمە دەيسىلەر ؟ — دەپ سورىدى . ئايالالار ئىنكار قىلىشقا پېتىنالماي ئىقرار قىلدى . ئايالالار مۇنداق دېدى :

— ئەزبىرايى خۇدا ، بىز يۈسۈفنىڭ بىرەر يامان ئىش بىلەن شۇغۇللانغانلىقىنى بىلمەيمىز . پەقەت ئۇنىڭ ئالىيجاناب ، ساداقەتمەن ۋە پاك يىگىت ئىكەنلىكىنىلا بىلىمىز ، ئۇنىڭ يۈرۈش - تۇرۇشى ۋە ئەخلاقىغا گەپ سىغمايدۇ .

كۇنىلەرنىڭ ئۆتۈشى بىلەن چاچلىرى ئاقارغان زۇلەيخامۇ ئىقرار قىلىپ مۇنداق دېدى :

— ھازىر ھەممە ئىش خەلقىئالەم ئالدىدا ئاشكارا بولدى ، مەن ئۇنى ئازدۇرۇشقا ئۇرۇنغانلىقىمغا ئىقرارمەن . ئۇ ئىلگىرى چىرايلىق ، كېلىشكەن يىگىت ئىدى ، سىياقى كۆز ئالدىمدىن كەتمەيتتى ، مەن ئۆزۈمنى باسالمايتتىم ، مەن ئۇنىڭغا تەلەپ قويسام ، ئۇ مېنى رەت قىلدى . ئۇ ئاللاغا قەتئىي ئېتىقاد قىلدى ، ئېرىمگە سەمىمىي - سادىق بولدى . مەن ھازىر شۇنداق ئېيتسەمنكى ، ئۇ مەن كۆرگەن ئەڭ پاك ، ئەڭ ئاق كۆڭۈل ئادەم . زىندانىدا ئۇ ھەر خىل ئازاب - كۈلپەتلەرگە ھەسرەت - نادامەت ئىچىدە چىداپ كەلدى . ئۇنى زىندانغا سالغان مەن ، ئۇنى شۇنچە كۆپ ئازاب - ئوقۇبەتكە گىرىپتار قىلغانمۇ مەن . بۈگۈن مەن خەلقىئالەم ئالدىدا ، پادىشاھ ۋە خالايىق ئالدىدا شۇنداق ئېيتسەمنكى ، زىندانىدا يېتىۋاتقان يۈسۈفنىڭ بىرەر سەۋەنلىكى ياكى گۇمانلىق جايلىرىنىڭ بارلىقىنى بىلمەيمەن ، ئىلگىرى ، مەن مۇشۇ ئايالالارغا ئۇنى ئازدۇرۇشقا ئۇرۇنغانلىقىمنى ، ئۇنىڭ مېنىڭ تەلىپىمنى رەت قىلغانلىقىنى ئېيتقانىدىم . ھازىرمۇ شۇنداق ئېيتسەمەن ، مەن ئۇنى ئازدۇرغان ، ئۇ رەت قىلغان .

www.alma.cn

يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ مىسىرغا ۋەزىر بولۇشى

زۇلەيخانىڭ ئىقرارى يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ پاك ، گۇناھسىز ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىدى . خۇددى پادىشاھنىڭ ساقىيسى ئېيتقاندەك ، ئۇنىڭ زىنداندىكى سۆز - ھەرىكەتلىرى ئۇنىڭ بىلىمىنىڭ چوڭقۇر ئىكەنلىكىنى ، شۇنداقلا كەمتەر ، كەڭ قورساق ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىدى . پادىشاھنىڭ ئۇ توغرۇلۇق پەم - پاراسەتلىك ، ئىشلارنى بىر تەرەپ قىلىشتا ئەتراپلىق ، دەپ ئاڭلىغانلىرىمۇ ئىسپاتلاندى .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ يۈكسەك پەزىلىتى ۋە ھۆرمەتكە سازاۋەر خىسلىتى پادىشاھنى ئۇنى ئۆزىنىڭ ئىشەنچلىك كىشىلىرىدىن قىلىش ، ئۆز يېنىدا قالدۇرۇش ، ئۇنىڭ ناھەق تارتقان رىيازەتلىرىنىڭ ئورنىنى تولدۇرۇش ئىرادىسىگە كەلتۈردى .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام پادىشاھنىڭ ئالدىغا كەلدى . پادىشاھ ئۇنىڭ بىلەن بىر قۇر سۆزلىشىپ بولغاندىن كېيىن ، دەرۋەقە ئۇنىڭ ئىسمى - جىسمىغا لايىق ، پىكىر قىلىشتا پىشىپ يېتىشكەن ، ئۆتكۈر ئىقتىدارلىق كىشى ئىكەنلىكىنى بىلدى .

پادىشاھ مۇنداق دېدى :

— ئەي يۈسۈف ، سېنىڭ ئالىيجاناب پەزىلىتىڭ ، كىشىلەردە قالدۇرغان ياخشى تەسىرلىرىڭ ، كىشىلەرنىڭ ھۆرمىتىگە سازاۋەر ئۆتىمۇشۇڭ ، ئاجايىپ ئەقىل - ئىدراكلىرىڭ مېنىڭ نەزىرىمدە سېنىڭ قىممىتىڭ ۋە ئورنۇڭنى زور دەرىجىدە يۇقىرى كۆتۈردى . بۇگۈندىن باشلاپ سەن مېنىڭ ئېتىبارلىق ۋەزىرىم . سەن دۆلەتكە بەخت كەلتۈرۈش ئۈچۈن يېگانىلىق يارانقىن ، سەن قىلماقچى بولغان ئىشلىرىڭنى قىلىشقا ھوقۇقلۇقسەن .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام بۇ دۆلەتتە توقچىلىق ۋە قەھەتچىلىك

www.caimi.cn

بولىدىغانلىقىنى بىلەتتى . توقچىلىق يىللىرىدا نېل دەريا‌سى كىشىلەرگە مول سۇ مەنبەسى ۋە ياخشىلىق ئېلىپ كېلەتتى . قەھەتچىلىك يىللىرىدا ئۇنىڭ ئەكسىچە بولاتتى . پۇقرالارنىڭ ئىشلىرىنى باشقۇرىدىغان ھەرقانداق كىشى دۆلەت خەزىنىسىنى ئوبدان باشقۇرۇشى كېرەك ئىدى . خەزىنە دۆلەتنىڭ تۇرۇقى ، ھەرقانداق ئىشنى ياخشى يولغا قويۇشنىڭ ئاساسى ئىدى . شۇڭا ، يۈسۈف ئەلەيھىسسالام بۇ ئاچقۇچلۇق ۋەزىپىنى ئۈستىگە ئېلىپ دۆلەتنىن ئىبارەت بۇ چوڭ كېمىنى گۈللەنگەن بايا‌شات قىرغاقىقا يەتكۈزۈشنى خالايتتى . ئۇ پادىشاھقا مۇنداق دېدى :

— ئەگەر سىز مېنى مىللىتىمىزگە جاۋابكار بولۇپ دۆلەتنىڭ چوڭ ئىشلىرىنى پىلانلىسۇن دېسىڭىز ، مەن سىزدىن مېنى خەزىنىنى باشقۇرۇشقا ۋە مالىيە ئىشلىرى باش ۋەزىرلىكىگە تەيىنلىشىڭىزنى سورايمەن . ئاللا خالىسا ، مەيلى جاپالىق كۈنلەر ياكى گۈللىنىش دەۋرى بولسۇن ، ۋە مەيلى توقچىلىق يىللار ياكى قەھەتچىلىك يىللار بولسۇن ، دۆلەتنىڭ ھەممە ساھەدىكى ئىشلىرى گۈللەپ ياشنايدۇ .

ھەش - پەش دېگۈچە ، ئاللا ئۆتمۈشتىكى مەھبۇسنى ۋە كىشىلەر تەرىپىدىن خورلانغان بۇ ياشنى چوڭ ھوقۇققا ئىگە ئەتىۋارلىق ۋەزىر ۋە ھەممە كىشى ئىتائەت قىلىدىغان ئابرۇيلۇق كاتتا زات قىلدى . بۇ ئاللانىڭ ئۇلۇغ ھىممىتى ئىدى ، پەقەت ئاللانىڭ ئۆزىلا مۇشۇنداق كۈچ - قۇدرەتكە ئىگە ئىدى .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ مىسىردا ھاكىمىيەت يۈرگۈزگىنىگە يەتتە يىل بولدى . بۇ جەريانداا ھاۋا ياخشى بولدى . نىل دەريا‌سىدا سۇ ئەلۋەك بولدى ، زىرائەتلەر ئوخشاپ ، ئاشلىق مول بولدى ، كىشىلەرنىڭ تۇرمۇشى ناھايىتى بايا‌شات ئۆتتى . يۈسۈف ئەلەيھىسسالام كاللىسى سەگەك ، زېرەك ۋە يارا‌ملىق ياش ۋەزىر ئىدى . ئۇ نۇرغۇن ساڭ ، ئامبار ياسىتىپ ، بۇ ساڭ ، ئامبارلارغا ناھايىتى كۆپ ئاشلىق ھەم پۇل - مالىلارنى قاچىلىدى . بۇنداق بولغاندا ، يەتتە يىلغىچە ئۇدا ئاپەت يۈز بەرسىمۇ ، خەلق ئامان -

ئېسەن تۇرالايتتى ، ئاچارچىلىق كۆرۈلمەيتتى .

مىسىردا ۋە قوشنا ئەللەردە قۇرغاقچىلىق ئاپىتى يۈز بېرىپ ، ئاپەت يەئقۇب پەيغەمبەر تۇرۇشلۇق كەنئان رايونىغا يامرىدى . شۇ چاغدا يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ نامى مىسىرنىڭ ئىچى ۋە تېشىدىكى ھەربىر بۇلۇڭ - پۇچقاققىچە يېتىپ بارغانىدى . كىشىلەر بەس - بەس بىلەن بىر - بىرىگە : مىسىردا ئالىيجاناب بىر ياش ۋەزىر بار ئىكەن ، ئۇ ئاللىبۇرۇن قەھەتچىلىككە ھەم قۇرغاقچىلىققا تاقابىل تۇرۇشنىڭ تەييارلىقىنى كۆرۈپ قويۇپتىكەن ، ئۇ ھەرقانداق مەملىكەتنىڭ خەلقىنى تەڭ كۆرىدىكەن ، ئۇلارنى كەمستىمەيدىكەن ، ئۇ ھازىر ئاشلىق ۋە پۇل - مالالارنى ئادىللىق بىلەن تەقسىم قىلىۋېتىپتۇ ، دەپ خۇش خەۋەر يەتكۈزۈشەتتى .

يەئقۇب ئەلەيھىسسالام ئوغۇللىرىغا :

— بالىلىرىم ، بىزنىڭ بۇ يەردە قۇرغاقچىلىق بولدى ، سىلەر دەرھال ئات - ئۇلاغ ، تۆگىلەرنى جابدۇپ ، ھەممە ئادەم گېپىنى قىلىۋاتقان ، مىسىردىكى ئالەمگە داڭقى كەتكەن باش ۋەزىرنىڭ ھۇزۇرىغا بېرىڭلار ! بىراق ، سىلەر بۇنىيامىننى قېشىمدا قالدۇرۇڭلار ، سىلەر كەتكەندە ئۇنىڭ بىلەن كۆڭلۈمنى تەسەللى تاپقۇزارمەن . خاتىرجەم مېڭىڭلار ! سىلەر قايتىپ كەلگەندە ، بىز يەنە جەم بولارمىز ، سىلەرنى ئاللاغا تاپشۇردۇم ، سىلەرنى ئاللا ئۆزى بىر يولغا سالغاي ، — دېدى .

.....

ئوردا خىزمەتچىلىرى كىرىپ يۈسۈف ئەلەيھىسسالامغا مۇنداق خەۋەر يەتكۈزدى :

— تالادا بىر - بىرىگە ئوخشىشىپ كېتىدىغان ئون كىشى قالدى ، ئۇلار ئۇزايىدىن ئاق كۆڭۈل ئەرلەردەك قىلىدۇ . تەلەپپۇزلىرى ۋە ھال - ئەھۋالىدىن قارىغاندا ، ئۇلار ئۇرۇق - تۇغقان ، دوست - بۇرادەرلىرىنى ئىزدەپ كەلگەن سەھرالىقتەك قىلىشىدۇ . ھازىر ئۇلار ئوردا دەرۋازىسىدا سىز بىلەن كۆرۈشۈشنى تەلەپ قىلىپ تۇرىدۇ .

يۇسۇف ئەلەيھىسسالام ئىجازەت قىلدى . ئۇلار ئوردىغا كىرگەندىن كېيىن ، يۇسۇف ئەلەيھىسسالام ئۇلارنى كۆرۈپلا ئۆزىنىڭ قېرىنداشلىرى ئىكەنلىكىنى تونۇدى ، ئۇلاردىن ئايرىلغىنىغا كۆپ يىللار بولغان بولسىمۇ ، ئۇلارنىڭ چىرايلىرىدا ئانچە كۆپ ئۆزگىرىش بولمىغانىدى . ئۇنى ئۇلتۇرۇشنى بىرلىكتە پىلانلىغان ، كېچىلىرى ئۇنىڭ ئۇيقۇسىز قويغان ، ئاخىر بىرىپ دادىسىدىن ئايرىلىشقا ۋە خىلمۇخىل ئازاب - كۇلپەت چېكىشكە مەجبۇر قىلغانلار ئەنە شۇلار ئىدى . ئەمدىلىكتە ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىشكەنىدى .

ئاللا ھەممە نېمىنى قايتا بىر يەرگە قىلىشقا قادىردۇر . يۇسۇف ئەلەيھىسسالام ئۇلارنى تونۇدى ، لېكىن ئۇلار يۇسۇف ئەلەيھىسسالامنى تونۇيالمىدى .

يۇسۇف ئەلەيھىسسالام قۇدۇققا تاشلانغاندىن كېيىن ئۆلدىمۇ ، ياۋايى ھايۋانلارغا يەم بولدىمۇ ياكى قۇل ئورنىدا سېتىۋېتىلدىمۇ ، بۇ ئۇلارغا نامەلۇم ئىدى . ئۇلار كۆز ئالدىدىكى ھوقۇقلۇق ، نۇرغۇن خىزمەتكارلارغا ئىگە باش ۋەزىرنىڭ دەل ئۆزلىرىنىڭ ئىنىسى ئىكەنلىكىنى پەم قىلالمىدى .

يۇسۇف ئەلەيھىسسالام چېچەن ، كەسكىن ، قائىدە - يوسۇنلۇق ، سالماق ھەم سەۋرلىك ئىدى . ئۇ ئۇلارغا ئۆزىنىڭ نامى ھەم سەرگۈزەشتلىرىنى ئوچۇق ئېيتمىدى ، بەلكى ئۇلارنىڭ ئىچكى سىرىنى ۋە ئۆزىگە نامەلۇم بولغان ئەھۋالنى پەم بىلەن ئۇقماقچى بولدى .

يۇسۇف ئەلەيھىسسالام ئۇلارنى قىزغىن ، سەممىي كۇتۇۋېلىپ ، ياخشى ئۆيلەرگە ئورۇنلاشتۇردى ، بىر كۈنى ئۇلارنى ئۆز ھۇزۇرىغا چاقىرتىپ كىرىپ مۇنداق دېدى :

— مەن سىلەرنى سەممىي كۇتۇۋالدىم ، ئەھۋالىڭلارنى بىر قۇر ئۇقۇپ بېقىشىم كېرەك ، سىلەر زادى قانداق ئادەملەر ؟ بۇ يەرگە نېمە قىلغىلى كەلدىڭلار ؟ سىلەرنىڭ سانىڭلاردا مەسىلە بارەكى قىلىدۇ ، مەن سىلەرنى خوجايىنىڭلار تەرىپىدىن ئەھۋال

تىڭ ـ تىڭلاشقا ئەۋەتىلگەن ئايغاقچىلارمىكىن ، دەپ گۇمانلىنىمەن . مېنى گۇماندىن خالىي قىلىش ئۈچۈن ، قېنى قايسىڭلار ئورنۇڭلاردىن دەس تۇرۇپ ھەقىقىي ئەھۋالنى ئېيتىق سۆزلەپ بېرىسىلەر ؟

— تەقسىر ، — دېدى ئۇلار ، — بىز ئاكا ـ ئۇكا ئون ئىككىيلەن ئاللانىڭ ئەلچىسى — پەيغەمبەرنىڭ ئەۋلادلىرى بولىمىز . ھازىر ھەزرەتلىرىنىڭ ئالدىدا تۇرغىنى ئون ئىككىيلەننىڭ ئونى ، ئون ئىككىنچىسىنى دادىمىزدىن خەۋەر ئېلىشقا قالدۇردۇق ، ئون بىرىنچىسى غايىب بولۇپ كەتكەن . ئۇنىڭ ئاللانىڭ دەرگاھىغا كەتكەنلىكى ياكى بۇ دۇنيادا ھايات ئىكەنلىكى بىزگە نامەلۇم . بىزنىڭ ھەقىقىي ئەھۋالىمىز مانا شۇ .

— ئېيتقىنىڭلار راست بولۇشى مۇمكىن ، — دېدى يۈسۇف ئەلەيھىسسالام ، — لېكىن كىشىنى ئىشەندۈرۈش ئۈچۈن ئەڭ ياخشىسى ، دەلىل كۆرسىتىڭلار ياكى شاھىت ھازىرلاڭلار .

— تەقسىر ، — دېدى ئۇلار ، — بىز يالغۇز ئۇرتلۇق ، ئۇرۇق ـ تۇغقان ، ئەۋلادىمىز يىراقتا ، بۇ يەردە بىز تەلىپىڭىزنى بەجا كەلتۈرۈشكە ئامالسىزمىز . سىزدىن بىزگە باشقا بىر چىقىش يولى بېرىشىڭىزنى تىلەيمىز .

— مەن سىلەرنىڭ سەپىرىڭلارغا كېتەرلىك نەرسە ۋە ئوزۇقلۇق تەييارلاپ قويدۇم ، — دېدى يۈسۇف ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا ، — سىلەر ئۆز سۆزۈڭلارنىڭ راستلىقىنى ئىسپاتلاش ئۈچۈن قايتىپ بېرىپ ، داداڭلارنىڭ يېنىدا قالدۇرۇپ قويغان ئىنىڭلارنى بۇ يەرگە شاھىت بولۇشقا ئېلىپ كېلىڭلار . ئەگەر قېلىغان سۆزۈڭلار راست بولۇپ چىقسا ، مەن سىلەرنى تېخىمۇ ئوبدان كۈتۈۋالىمەن ، تېخىمۇ كۆپ ئاشلىق بېرىمەن . بۇ مېنىڭ سىلەرگە قويغان شەرتىم ، شۇنداقلا ۋەدەم . ناۋادا ئىنىڭلارنى قېشىمغا ئېلىپ كېلەلمەيدىكەنسىلەر ، ئۇ چاغدا ، سىلەر مەندىن بىر كۈرەمۇ ئاشلىق ئالالمايسىلەر ، ياخشىلىقمۇ كۆرمەيسىلەر .

— تەقسىر ، — دېدى ئۇلار ، — بىزنىڭچە ، دادىمىز ئۇنى

ئۆتمەسلىكى مۇمكىن ، دادىمىز ئۇنىڭدىن ئايرىلىشقا چىدىمايدۇ . بىز بىر ئىلاج قىلىپ چۈشەندۈرۈپ دادىمىزنى ئۇنىتايلى . بىز ھازىر ماڭايلى .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام خىزمەتكارلىرىنى ئۇلارغا يېتەرلىك ئاشلىق تەييارلاپ بېرىشكە ھەمدە ئۇلارنىڭ سېتىش ئۈچۈن ئېلىپ كەلگەن مال ۋە ئالتۇن - كۈمۈشلىرىنىمۇ ئۇلارغا ئۇقتۇرماستىن يوك - تاقلىرى ئىچىگە تېقىپ قويۇشقا بۇيرۇدى .

ئاكا - ئۇكا ئوتتۇرىسىدىن بۇ باش ۋەزىردىن ئالغان ياخشى تەسىراتلىرىنى كۆڭلىگە پۈكۈپ ، مىسىردىن ئۆز دۆلىتىگە قايتتى . يەئقۇب ئەلەيھىسسالام ئوغۇللىرىنىڭ قايتىپ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ ، ئۇلاردىن بەزى ئەھۋاللارنى سۈرۈشتە قىلدى .

ئۇلار جاۋاب بېرىپ دېدى :

— ئى دادا ! بىز ئۇلۇغ بىر زات بىلەن ، ئالىيجاناب بىر ياش ۋەزىر بىلەن ئۇچراشتۇق . ئۇ كىشى بىزگە مېھىر - شەپقەت قىلدى ، بىزنى سەممىي كۈتۈۋالدى ، بىزگە ئەزىز مېھمىنى سۈپىتىدە مۇئامىلە قىلدى ، تېخى بىزگە يېتەرلىك ئاشلىقمۇ بەردى . بىراق ، ئۇ بىزنىڭ ھەقىقىي ئەھۋالىمىزنى ئۇقۇش ئۈچۈن ئىنىمىزنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشىمىزنى شەرت قىلىپ قويدى . بۇ شەرتكە كۆنمىسەك ، بۇنىڭدىن كېيىن بىزگە ئاشلىق سېتىپ بەرمەيدىغان بولدى . چۈنكى ئۇ بىزنىڭ ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا بېرىشتىكى مەقسىتىمىزنى ساپ ئەمەس ، دەپ گۇمانلاندى . ئەتە ئاشلىقىمىز تۈگەيدۇ ، ھازىر بىز ئاشلىققا جىددىي ئېھتىياج ، شۇڭا ئىنىمىزنى بىز بىلەن بىللە بېرىشقا ئىجازەت قىلغايسىز . ئىنىمىز بىزنىڭ ئاشلىققا ئېرىشىشىمىزگە ياردەم بېرەلەيدۇ .

— مەن ئىنىڭلارنىڭ قېشىمدىن ئايرىلىشىغا ھەرگىز رۇخسەت قىلمايمەن ، — دېدى يەئقۇب ئەلەيھىسسالام ئوغۇللىرىغا ، — سىلەر ئۇنى ئېلىپ كەتسەڭلار ، خاتىرجەم بولالمايمەن . ئەينى چاغدا ئۇنىڭ ئاكىسىنى ئېلىپ كېتىشىڭلارغا ماقۇل بولغانىدەك ، ئەمدى ئۇنىمۇ سىلەرگە قوشۇپ قويۇشقا قانداقمۇ كۆڭلۈم تىنسۇن ! بولدى ، ماڭا

هـيـلـه ئـىشلەتمەكلار ، قىلغان ئەسكىلىكلىرىگلارنىڭ دەردىنى يېتەرلىك تارتتىم .

ئـۇلار يوق - تاقلىرىنى تەكشۈرۈپ ، ئۇنىڭ ئىچىگە تىقىپ قويۇلغان ئالتۇن - كۈمۈشلەرنى تاپتى - دە ، خۇشال بولۇشۇپ دادىسىنىڭ ئالدىغا كېلىپ دېيىشتى :

— ئى دادا ! بىز راستتىنلا كەڭ قورساق ، مەرد ۋەزىرگە يولۇقۇپتۇق . بىز زادى كاززاپلىق قىلمۇاتقىنىمىز يوق . ئىنىمىزنى بىز بىلەن بىللە بېرىشقا ئەۋەتىشنى تەلەپ قىلغانلىقىمىز قانداقتۇر سـىـزنـى ئـالداش ئۈچۈن ئىشلەتكەن هـيـلـىمۇ ئەمەس . مانا بۇ قايتۇرۇپ بەرگەن مالىلار ئاشۇ باش ۋەزىرنىڭ مەرد ، سېخىي كىشى ئىكەنلىكىنىڭ دەلىلى . ئىنىمىز بىز بىلەن بىللە بارسۇن ! بىز ئۇنى ئوبدان قوغداشقا قەسەمياد قىلىمىز .

يەئقۇب ئەلەيهىسسالام هەقىقەتەن ئۆزلىرىنىڭ ئاشلىقىغا موهتاج ئـىكەنلىكىنى ، بۇ قېتىم ئۇلاردا ئۆزىنى ئالدايدىغاندەك ئالامەت كـۆرۈلـمـىگەنلىكىنى ، يەنە كېلىپ ئۇلارنىڭ ئىنىسىنى ئېلىپ بېرىشى باش ۋەزىرنىڭ قويغان شەرتى ئىكەنلىكىنى ، باش ۋەزىرنىڭ پـىـكرىگە ئۇلارنىڭ خىلاپلىق قىلالمايدىغانلىقىنى ئويلاپ ، ئاخىر ئـۇلارنـىـڭ تـەلـىـپـىـگـە مـاقۇل بولدى ۋە ئۇلار بىلەن بىرەر پالاكەتچىلىككە هەممەيلەن تەڭ دۇچ كەلمىسىلا ، بۇنيامىننى چوقۇم سالامەت ئېلىپ كېلىش توغرىسىدا پۈتۈشتى . ئۇلار : «ئاللا بىز ئۈچۈن كېپىل» دەپ قەسەمياد قىلىشتى .

ئۇلار دەريا - ئېقىنلارنى كېچىپ ، تاغ - داۋانلارنى ئېشىپ ، ئۇدۇل يۈسۈف ئەلەيهىسسالام تۇرۇشلۇق جايغا قاراپ راۋان بولدى . ئۆز قېرىنداشلىرىنى كۆرگەن يۈسۈف ئەلەيهىسسالامنىڭ قەلبىدە سېغىنىش ۋە مېهرىبانلىق ئۇرغۇپ تۇرۇۋاتقان بولسىمۇ ، لېكىن ئـۆزىـنـى كـۆچەپ بېسىۋالدى ، ئۇلارنى مېهمانخانىغا باشلاپ ، هەرقايسىسىنى ئايرىم - ئايرىم ئولتۇرغۇزۇپ داستىخان سالدى . بۇنيامىن ئۆزى ئايرىم بىر چەتتە ئولتۇردى . ئۇ يىغلاپ تۇرۇپ :

— ئەگەر ئاكام يۈسۈف هايات بولغان بولسا ، مەن بىلەن بىللە

ئولتۇرغان بولاتتى ، — دېدى . بۇ چاغدا يۈسۈف ئەلەيھىسسالام بۇنيامننى ئۆزى بىلەن بىللە ئولتۇرۇشقا چاقىردى ۋە ئۇلارغا :
— سىلەر ئىككىدىن ئولتۇرۇپسىلەر ، ئۇ يالغۇز قاپتۇ ، مەن بىلەن بىللە ئولتۇرسۇن ، — دېدى .
بۇنيامىن يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىغا كەلدى ، يۈسۈف ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭغا :
— مەن ئۆلۈپ كەتكەن ئاكاڭنىڭ ئورنىغا ئاكا بولسام ، ماقۇل دەمسەن ؟ — دېدى پىچىرلاپ .
— سىزدەك بۇنداق يۇقىرى مەرتىۋىلىك كىشىنى كىممۇ ئۆزىگە ئاكا قىلالىسۇن ؟ ئۇنىڭ ئۈستىگە سىز يەتتۇب ئەلەيھىسسالام بىلەن راھىلەنىڭ پەرزەنتى ئەمەس ، — دېدى بۇنيامىن . بۇ گەپنى ئاڭلاپ يۈسۈف ئەلەيھىسسالام كۆڭلى بۇزۇلۇپ يىغلاپ كەتتى . ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ بۇنيامىننى مەھكەم قۇچاقلىدى ۋە ئۇنىڭغا پەس ئاۋاز بىلەن شۇنداق دېدى :
— سېنىڭ ئىزدىمەكچى بولغان ئاكاڭ مانا مەن ! مەن بۇ ئاكىلىرىمنىڭ خىلمۇخىل سۇيىقەستلىرىگە ئۇچرىغان ، ئۇلارنىڭ كاساپىتىدىن نۇرغۇن پېشكەللىك ۋە بەختسىزلىككە دۇچ كېلىپ ، تارتمىغان ئازاب ـ كۈلپەتلىرىم قالمىغان بولسىمۇ ، لېكىن مەن بۇلارغا بەرداشلىق بېرەلىدىم . ئاللا مېنى جاپادىن ھالاۋەتكە ، كەمبەغەللىكتىن بايلىققا ، ئاددىي پۇقرالىقتىن يۇقىرى مەرتىۋىگە ئېرىشتۇردى . سەن بۇنى ئۇلارغا ئېيتمىغىن .
بۇنيامىن بەكمۇ شادلاندى ، قايغۇ ـ ھەسرەتلىرىنى ئۇنتۇپ ، قايتا روھلاندى . ئۇ ئاكىسى يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ شەپقەتلىك ھۇزۇرىدا غەم ـ قايغۇسىز ياشىدى .
بىرنەچچە كۈندىن كېيىن ، ئۇلار تۇغىلىرىنى جابدۇپ قايتىشقا ھازىرلاندى . بۇ چاغدا يۈسۈف ئەلەيھىسسالام پەم ئىشلىتىپ ئاكىلىرىنى ئاۋارە قىلماقچى بولدى ـ دە ، خىزمەتكارلىرىغا خۇپىيانە ھالدا بۇنيامىننىڭ يوك ـ تاقىسى قاچىلانغان قاپنىڭ ئىچىگە بىر ئالتۇن جامنى سېلىپ قويۇشقا بۇيرۇدى .

تۆگىلەر يولغا چىقىش ئالدىدا تۇراتتى ، بىردىنلا بىراۋنىڭ :

— ھوي كارۋانلار ، توختاڭلار ، يۈك ـ تاقىڭلارنى چۈشۈرۈڭلار ، سىلەر ئوغرى ئىكەنسىلەر ، — دەپ ۋارقىرىغان ئاۋازى ئاڭلىنىپ قالدى . ئۇلار ھاڭ ـ تاڭ بولۇشۇپ ، توۋلىغان كىشىنىڭ ئالدىغا كېلىپ :

— نېمە قالايمىقان ۋارقىرايسەن ! بىر نەرسەڭلار يوقلىپ كېتىپتىمۇ ؟ — دەپ سوراشتى .

— پادىشاھنىڭ بىر ئالتۇن جامى يوقلىپ كېتىپتۇ ، — دېدى توۋلىغۇچى ، — سىلەر ئوغرىلىۋالدىڭلارمۇ ، قانداق ؟ ئەگەر شۇنداق قىلغان بولساڭلار ، نېيىتىڭلاردىن يېنىڭلار ! قورقماڭلار ، كىمكى ئالتۇن جامنى تاپشۇرۇپ بەرسە ، شۇنىڭغا بىر تۆگە مال بېرىلىدۇ ، بۇنىڭغا مەن كېپىل ، گېپىم گەپ .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاكىلىرى :

— ئەزىزىمىز خۇدا . سىلەرگە مەلۇم ، بىز سىلەرنىڭ دىيارىڭلاردا يامان ئىش قىلمىدۇق . بىز ئوغرى ئەمەس ، — دېيىشتى .

— بىز سىلەرگە ھەرگىز تۆھمەت قىلمايمىز ، زىيانكەشلىكمۇ قىلمايمىز ، — دېدى توۋلىغۇچى ، — لېكىن ئالتۇن جام سىلەرنىڭ يۈك ـ تاقلىرىڭلارنىڭ ئىچىدىن تېپىلىپ قالسا ، قېنى ئېيتىڭلار ، قانداق قىلىسىلەر ؟

— بىزنىڭمۇ ئۆزىمىزگە خاس قانۇنىمىز ، دىنىمىز بار ، بىزدىمۇ ۋىجدان ، ئەھدە بار ، — دېيىشتى ئۇلار ، — سىلەر ئالتۇن جامنى كىمنىڭ يۈك ـ تاقىدىن تېپىۋالساڭلار ، شۇنى تۇتۇپ قېلىپ قۇل قىلىڭلار ، مانا بۇ بىزنىڭ قانۇنىمىز ۋە ئەھدىمىز . بىز ئۆزىمىزنىڭ گۇناھسىز ، پاك ئىكەنلىكىمىزنى ئىنىق بىلىمىز .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام بۇنداق ئەھدە ۋە پىكىردىن ناھايىتى مەمنۇن بولدى . چۈنكى ، مىسىرنىڭ ئەينى چاغدىكى دۆلەت قانۇنى بويىچە ئوغرىلىق قىلغانلارنى تۇتۇشقىمۇ ، جازالاشقىمۇ بولاتتى . بۇ ھەقىقەتەن ئاللانىڭ ئۇنىڭ ئارزۇسىنى ئەملىگە ئاشۇرۇشىغا

يەردەم قىلىۋاتقانىدى .
ئۇلارنىڭ يۈك ـ تاقلىرى بىر ـ بىرلەپ تەكشۈرۈلدى ، ئالتۇن جام بۇنيامننىڭ يۈك ـ تاقلىرىدىن تېپىلدى . ئاختۇرغۇچىلار ئالتۇن جامنى ئېلىپ ئۇلارغا كۆرسەتتى ، ئۇلار چىرايلىرى ئۆڭۈپ ھەيران ۋە خىجىل بولۇشقان ھالدا باشلىرىنى تۆۋەن سېلىشتى .
يۈسۈف ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا :
— سىلەر ئالدىن ۋەدە بەرگەنىدىڭلار ، مەن ۋەدە بويىچە ئىش قىلىمەن . ئالتۇن جام تىقىلغان يۈك ـ تاقىنىڭ ئىگىسى قېپقالسۇن ! بىز ئۇنى ئۆز نىزامىمىز بويىچە بىر تەرەپ قىلىمىز ، — دېدى .
— باش ۋەزىر جانابلىرى ، — دېيىشتى ئۇلار ، — ئۇنىڭ سەكسەن ياشقا ئۇلاشقان دادىسى بار ، دادىمىز ئۇنىڭدىن ئايرىلالمايدۇ ، بىز دادىمىزغا ئۇنى قوغداش ، ئامان ـ ئېسەن ئېلىپ قايتىش توغرىسىدا قەسەم بەرگەنىدۇق . ئونەيلەن ئالدىڭىزدا تۇرۇپتىمىز ، ئۇنىڭ ئورنىغا قايسىمىزنى ئېلىپ قالسىڭىز مەيلى .
— خۇدا ساقلىسۇن ، — دېدى يۈسۈف ئەلەيھىسسالام ، — بىز بىگۇناھ كىشىلەرنى قالايمىقان تۇتمايمىز ، پەقەت ئالتۇن جامنى ئوغرىلىغان كىشىنىلا تۇتىمىز . بۇنداق قىلمىساق ، ئۆزىمىز ناھەقلى كىشىلەردىن بولۇپ قالىمىز .
ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ تەلەپ ۋە تەكلىپلىرىنى باش ۋەزىرنىڭ قوبۇل قىلمىغانلىقىنى كۆرۈپ ، بىر چەتكە يىغىلىپ مەسلىھەتلىشىشكە باشلىدى . يەھۇدا مۇنداق دېدى :
— ئەجەبا ، سىلەر دادىمىزنىڭ ئاللانىڭ نامىدا بىز بىلەن ئەھدە تۈزگەنلىكىنى ئېسىڭلاردىن چىقىرىپ قويدۇڭلارمۇ ؟ ھالا بۇگۈنكى كۈندە بىز مۇشۇ پېتى قايتىپ كەتسەك ، ئۇنىڭغا نېمىدەپ جاۋاب بېرىمىز ؟ ئىنىمىزنى يوقىتىپ قويۇپ ، ۋەدىگە خىلاپلىق قىلدۇق ، دەپ ئېيىتالايمىزمۇ ؟ يۈسۈفنىڭ دەرد ـ پىراقىدا يۈرىكى زېدە بولۇپ ، كۆزىدىن ياش قۇرۇمايۋاتقان دادىمىزغا يەنە ئىككىنچىلەپ بۇ روھىي ئازابنى يۈكلەشكە بولمايدۇ . بىز بىر قېتىم جىنايەت ئۆتكۈزدۇق ، قانداقمۇ ئىككىنچى قېتىم جىنايەت ئۆتكۈزۈشكە

بولسۇن؟ دادامنىڭ رۇخستىنى ياكى ئاللانىڭ بىرەر ھۆكمىنى ئاڭلىمىغۇچە، مەن بۇ يەردىن ھەرگىز كەتمەيمەن. سىلەر قايتىڭلار، بېرىپ دادامغا: «ئوغلىڭىز ئوغرىلىق قىلدى» دەڭلار. ئۇ زادى ئوغرىلىدىمۇ ياكى ئوغرىلىمىدىمۇ، تېخى بىر نېمە دېيىش تەس. ھەقىقىي ئەھۋالنى بىلىش ئۈچۈن بىز يېتىپ - قوپقان جايغا بېرىپ، شۇ يەردىكى كىشىلەردىن ئەھۋال ئىگىلەپ، ئۇلارنىڭ گەپلىرىنى ئاڭلاپ بېقىش كېرەك.

توققۇز ئاكا - ئۇكا چوڭ ئاكىسى يەھۇدانى قالدۇرۇپ قويۇپ قايتىشتى. يەئقۇب ئەلەيھىسسالام قايتىپ كەلگەن ئوغۇللىرى ئىچىدە بۇنيامىننىڭ يوقلۇقىنى كۆرۈپ، گويا يۈرىكىنىڭ بىر پارچىسى كېسىۋېتىلگەندەك ئەنسىزلىك ۋە بىئاراملىق ئىچىدە قالدى - دە، غەزەپلەنگەن ھالدا:

— سىلەر بۇنيامىنغا يەنە نېمە يامانلىق قىلدىڭلار، ماڭا بەرگەن قەسىمىڭلارغا ئەمدى نېمە دەيسىلەر؟ — دېدى.

توققۇز ئاكا - ئۇكا بولغان ئەھۋالنى بىر - بىرلەپ بايان قىلدى. يەئقۇب ئەلەيھىسسالام دېدى:

— سىلەر چوقۇم شەيتاننىڭ ئارقىسىغا كىرىپ يەنە يامان ئىش قىلىپسىلەر. خەير، بوپتۇ، سەۋر - تاقەت قىلىپ تۇراي، ئىشنىڭ تېگىنى خۇدا ئۆزى بىلدۇرەر. ئۆتكەندە، مەن يۇسۇفتىن ئايرىلدىم، مانا ئەمدى بۇنيامىن بىلەن يەھۇدادىن ئايرىلدىم. ئۇلارنى ماڭا ئاللا ئۆزى يەتكۈزۈپ بەرگەي، ئاللا ھەممىگە قادىر.

جەم بولۇش

يەئقۇب ئەلەيھىسسالام كېچىلىرى چەكسىز غەم - قايغۇ ئىلكىدە ئۇخلىيالمايتتى. مۇنداق ئىككى ئەھۋالدىن باشقا چاغدا، ئۇنىڭ كۆڭلى بىئارام ئۆتەتتى: بىرى، ئاللاغا ئىبادەت ۋە ئىستىقامەت قىلغان چاغ ئىدى، بۇنداق چاغلاردا ئۇ ئاللادىن بېشارەت ئېلىپ، سەۋر قىلاتتى ۋە ئۆز ئېتىقادىنى ئاشۇراتتى؛ يەنە بىرى، ئىككى

www.yalima.cn

ئوغلىنىڭ ئىلگىرىكى ئىشلىرىنى ئەسلىگەن چاغ ئىدى ، بۇنداق چاغلاردا ، ئۇ كۆز يېشى قىلىپ يىغلاش ئارقىلىق كۆڭۈل ئازابىنى يېڭگىللىتەلەيتتى . قىسقىسى ، ئۇ ئىبادەت قىلىشتىن ۋە ئەسلەشتىن تەسەللى ھەم ئىشەنچ تاپاتتى . ئۇنىڭ كۆز يېشى بىكار ئاقمىدى ، ئاللا ئۇنىڭ ئازابىنى چۈشىنەتتى .

يەئقۇب ئەلەيھىسسالام زار ـ زار يىغلاپلا يۇرەتتى ، چىرايى سۇنغانىدى ، تېنى زەئىپلىشىپ ئورۇقلاپ تاياقتەكلا بولۇپ قالدى . بىر كۈنى ئۇ نامازخۇپتەندىن يېنىپ ئۆيىگە كىردى ـ دە ، كۆزىنى ياشلاپ ھەسرەتلەنگەن ھالدا : «ئاھ ، بىچارە يۇسۇف ! » دېگىنىچە ئۇن سېلىپ يىغلاپ ، جېنىدىن جۇدا بولغۇسى كەلدى . بىر ئوغلى دادىسىنىڭ بۇ قەدەر ئازابلىنىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ ، ئىنتايىن بىئارام بولدى ـ دە ، دەرھال قالغان قېرىنداشلىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا دادىسىنىڭ بۇ ئېچىنىشلىق ھالىنى كۆرسەتتى .

ئۇلاردىن بىرى مۇنداق دېدى :

— ئى دادا ! سىز ئۇلۇغ ئەلچى ، ئالىيجاناب پەيغەمبەر . ئاللا سىزگە مەدەت بېغىشلىغان ، بىز سىزدىن ئىلھام ۋە ئىشەنچ ئالغان . ئۆزىڭىزنى پاراكەندە قىلىپ سالامەتلىكىڭىزگە زىيان يەتكۈزمەك ، بۇنچىۋالا قايغۇرۇپ كېتىشىنىڭ نېمە ھاجىتى ؟ كۆپ يىغلاپ كۆزىڭىزمۇ ئولتۇرۇشۇپ ئاقىرىپ قاپتۇ ! زىيادە ھەسرەت ـ نادامەت تېنىڭىزنى ئورۇقلىتىۋېتىپتۇ ! ئەزبىرايى خۇدا ، يۇسۇفنى ئويلاۋەرسىڭىز ، كېسەل بولۇپ يىقىلىپ قېلىشىڭىز مۇمكىن .

— سىلەرنىڭ بۇنداق بولمىغۇر قىلىقىڭلار مېنى تېخىمۇ بىئارام قىلىۋەتتى ، — دېدى يەئقۇب ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا ، — دەرد ـ ئەلەملىرىمنىمۇ قوزغىدى ، يۇسۇفنى كۆرمىگۈچە مېنىڭ كۆز ياشلىرىم قۇرۇمايدۇ . سىلەر ئۇنى بۆرە يەپ كەتتى ، ئۆلدى ، دېدىڭلار ، مەن ئۇنىڭ دۇنيادا تېخى ھايات ئىكەنلىكىگە ئىشىنىمەن . ئاللا تەرەپتىن ھەم قەلبىمنىڭ چوڭقۇر يېرىدىن شۇنداق سەزدىم . ئۇنىڭ قايسى جەھەتـ ساياردا چېپىپ يۈرگەنلىكى ياكى قايسى يوللاردا كېتىۋاتقانلىقى تېخى ماڭا مەلۇم ئەمەس . ئادەتتىن تاشقىرى

ئازابلىنىۋاتقانلىقىمنىڭ سەۋەبى مۇشۇ . ئەگەر سىلەر مېنى ئازاب ۋە دىلىخەستىلىكتىن قۇتۇلدۇرايلى دېسەڭلار ، تەرەپ ـ تەرەپكە بېرىپ يۇسۇفنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئىنىسىنىڭ ئىز ـ دېرىكىنى قىلىپ بېقىڭلار . سىلەر ئاللانىڭ ھىممىتىدىن ئۈمىدىڭلارنى ئۈزمەڭلار ، پەقەت ئىمانسىز كىشىلەرلا ئاللانىڭ ھىممىتىدىن ئۈمىد ئۈزىدۇ .

ئۇلار دادىسىنىڭ بۇ گەپلىرىگە چىن دىلىدىن قوشۇلدى . چۈنكى ، ئۇلار ئىنىسى يۇسۇف ئەلەيھىسسالامنى چۆلگە ئېلىپ بارغان ، ئاندىن ئۇنى قۇدۇققا تاشلىۋەتكەنىدى . بەلكىم ئۇ قۇدۇقتىن چىقىرىۋېلىنغاندۇ . ئەمما ئۇ قەيەردە ؟ ئۇلار ئۇنىڭ ئىز ـ دېرىكىنى ئېلىشقا ئامالسىز ئىدى ، لېكىن بۇنىيامىننىڭ ئەھۋالى ئۇلارغا ئېنىق ئىدى . شۇڭا ئۇلار ، يەنىلا مىسىرنىڭ باش ۋەزىرىنىڭ ئالدىغا بېرىپ يالۋۇرساق ، بەلكىم بۇنىيامىننى يانداۋۇرۇپ كېلىشىمىز مۇمكىن . مۇشۇنداق قىلساق ، دادىمىزنىڭمۇ ئازابى يەڭگىللەپ ، كۆڭلى ئارام تېپىپ قالار ، دەپ ئويلاشتى .

ئۇلار دەككە ـ دۈككە ئىچىدە مىسىرغا بېرىپ ، باش ۋەزىر بىلەن كۆرۈشتى ـ دە ، باش ۋەزىرگە تىز پۈكۈپ خۇشامەت قىلدى .

— باش ۋەزىر جانابلىرى ، — دېدى ئۇلار ، — پەلەك بىزنى يەنە جانابىڭىزنىڭ ھۇزۇرىغا ئېلىپ كېلىپ ئايىغىڭىزدا ئىتائەتمەنلىك بىلەن تۇرۇشقا مەجبۇر قىلدى . تەبىئەتتىمۇ كۈتۈلمىگەن ھادىسە ، ئىنسانلاردىمۇ ئۇشتۇمتۇت پېشكەللىك بولۇپ تۇرىدۇ ! ھوسۇلمىز ياخشى بولمىغانلىقى ئۈچۈن ، ھۇزۇرىڭىزغا ھېچقانچە بىرنېمە ئېلىپ كېلەلمىدۇق . ئەگەر جانابىڭىزغا توغرا كەلسە ، بىزگە ئاشلىق بەرسىڭىز ئىكەن ! ناۋادا بىزگە شەپقەت قىلىشنى راۋا كۆرسىڭىز ، ئىنىمىزنى قويۇۋەتسىڭىز ئىكەن ! مۇشۇنداق بولغىنىدا ، دادىمىزنىڭ كۆز يېشىنى توختىتىپ ، ئازابىنى يەڭگىللەتكەن بولاتتۇق .

ئاللا يۇسۇف ئەلەيھىسسالام بىلەن يەئقۇب ئەلەيھىسسالام تۇغۇلىدىكى ۋەقەنى تەقدىرگە ئىشىنىش ، ئازاب ـ كۈلپەتكە بەرداشلىق بېرىشنىڭ ئالىي ئۈلگىسى قىلدى . يۇسۇف

ئەلەيھىسسالام ئاكىلىرىغا ئۆزىنى ئاشكارىلىدى ۋە ئۇلارنىڭ ئۆزىگە زىيانكەشلىك قىلغان خاتالىقلىرىنى كەچۈردى . شۇڭا ئۇ ئۆزى ھەققىدىكى ۋەقەگە مەردانىلىكى ۋە كەڭ قورساقلىقى بىلەن يېڭى سەھىپە قوشتى .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېدى :

— سىلەر ياش ۋاقتىڭلاردا يۈسۈفكە ۋە ئۇنىڭ ئىنىسىگە يامانلىق قىلغانسىدىڭلار ، ئەجەبا ، بۇ يادىڭلاردىن چىقىپ كەتتىمۇ ؟ سىلەر يۈسۈفنى قۇدۇققا تاشلىۋەتتىڭلار ، ئۇنىڭ ئىنىسىغىمۇ خىلمۇخىل ھىيلە ـ مىكىر ئىشلەتتىڭلار ، ئەجەبا بۇنى ئېسىڭلارغا ئالمايۋاتامسىلەر ؟ ئاراڭلاردىن بىرى يۈسۈفنى قاتتىق تارتقۇچلاپ كۆڭلىكىنى سالدۇرغان چاغدا ، ھېچقايسىڭلار قىلچىمۇ ئىچ ئاغرىتماستىن ، ئۇنى قۇدۇققا تاشلاپ ، پېشانىسىگە پۈتۈلگىنىنى كۆرسۈن ، دېگەنسىدىڭلار .

باش ۋەزىرنىڭ بۇ گەپلىرى ئۇلاردا : بۇ ئىشلارنى ئۇ قانداق بىلگەندۇ ؟ ئۇنىڭغا كىم ئېيتقاندۇ ؟ بۇنىيامىن ئېيتقانمىدۇ ؟ بۇ ئىشلارنى بۇنىيامىن قانداق بىلگەن بولغىيىتتى ؟ دېگەن گۇماننى پەيدا قىلدى . ئۇلار مۇشۇنداق پەرەز قىلغىنىچە باش ۋەزىرگە سىنچىلاپ سەپسېلىپ چىقىپ ، ئاخىردا باش ۋەزىرنىڭ چىرايىدىن يۈسۈف ئەلەيھىسسالامغا ئوخشىشىدىغان ئالامەتلىرىنى سەزدى . ئارقىدىنلا ئۇلارنىڭ بىرى :

— سىز يۈسۈف ئىكەنسىز ـ دە ، — دېدى .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام بۇنىيامىننى كۆرسىتىپ تۇرۇپ تېزلا جاۋاب بەردى :

— مەن يۈسۈف ، بۇ مېنىڭ بىر تۇغقان قېرىندىشىم . ئۇنى ئاللا ئۆز پاناھىدا ساقلىدى . ئازاب ـ كۈلپەتكە سەۋر قىلىپ ، ئاللاغا ئىخلاس قىلايلى ! ساۋابلىق ئىش قىلغانلارغا ئاللا شەپقەت قىلىدۇ .

يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاكىلىرى ئۆپكىدەك قىزىرىپ ، نېمە قىلارىنى بىلمەي ، تىلى كالۋالىشىپ قالدى . ئۇلار خىجىللىقتا يەردىن ئۆزلىرىنى يۇتۇۋېتىشىنى ياكى ئاسماندىن تاش ياغدۇرۇپ

ئۆزلىرىنى يانجۇبتىشىنى ئۇمىد قىلىشاتتى ... لېكىن ، يۈسۈف ئەلەيھىسسالام كەڭ قورساق بولغاچقا ، ئۇلارنى ئۇزاققىچە چۆچۈتۈپ تەشۋىشكە سالمىدى ، ئۇلارنىڭ قىلمىشىغا چارە كۆرۈشنىمۇ راۋا كۆرمىدى ، يەنە كېلىپ ئۇلار ئۈنىڭ ئاكىلىرى ئىدى . ئۆتكەندە ئۇلار ئۇنى ئۆلتۈرۈشنى قەستلىگەن ، ئۇنىڭ ئىنىسىنى خارلىغان بولسىمۇ ، ئۇلار يەنىلا بىر ئائىلىنىڭ ، بىر ئاتىنىڭ بالىلىرى ئىدى .

— بۈگۈن مەن سىلەرگە تاپا ـ تەنە قىلمايمەن ، — دېدى ئۇ ئاكىلىرىغا ، — ئاللا سىلەرنى ئەپۇ قىلدى ، ئۇ ئەڭ رەھىملىك . بىز ھەممەيلەن دادىمىزنىڭ قېشىغا كېتەيلى ! ئۇ كۆپتىن بۇيان كۈلپەت تارتتى ، تاغۇتاشلارمۇ چىداشلىق بېرەلمەيدىغان ئازاب ـ كۈلپەتكە چىداشلىق بېرەلىدى . ئاللا ئۇنى ئەڭ ئاق كۆڭۈل ، پاك پەيغەمبەرلەر قاتارىغا قويىدۇ . ئاللا ئۇنى قەدىرلەپ ئۇنىڭغا ئالاھىدە جەننەت تەييارلاپ قويدى . سەۋر ـ تاقەتلىك ، سىناقلارغا بەرداشلىق بېرەلەيدىغان ۋە ئاللاغا قەتئىي ئىشىنىدىغان بەندىلىرىگە ئىلھام بېرىش ئۈچۈن ، بۇ دۇنيادىمۇ ئاللا ئۇنىڭغا تېگىشلىك ئىلتىپات قىلىدۇ .

بىر كۈنى يەئقۇب ئەلەيھىسسالام ئىبادەت قىلىدىغان جايغا كېلىپ ، ئاللاغا ئىبادەت قىلىۋېتىپ ئۆكسۈپ يىغلاپ كەتتى ، ئاندىن بىردىنلا جىمىپ كۆز يېشىنى توختاتتى . بىر خىل تۇيغۇ ئۇنىڭ قەلبىنى ئىگىلىدى . بۇ نېمە ئىش ؟ شۇ تاپتا ، ئۇنىڭ قەلبى ئىلگىرى يۈسۈف ئەلەيھىسسالام قېشىدا تۇرغاندەك ھۇزۇرلىنىپ كېتىۋاتاتتى .

«يۈسۈفنىڭ پۇرىقىنى ئالدىم ! » ئۇ ئىختىيارسىز توۋلىۋەتتى .

ئۇنىڭ پۇراش سېزىمى جايىدا ئىدى . شۇ چاغدا كارۋانلار يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ كۆڭلىكىنى ئېلىپ مىسىردىن يولغا چىققانىدى . يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ كۆڭلىكىنى ئېلىپ كېلىۋاتقان خۇش خەۋەر يەئقۇب ئەلەيھىسسالامنىڭ تېنىگە كۈچ ،

www.anna.ch

كۆزلىرىگە نۇر بېرىۋاتاتتى .

كارۋانلار يېتىپ كېلىپ خۇش خەۋەر يەتكۈزدى . يۈسۈف ئەلەيھىسسالامنىڭ كۆڭلىكى يەئقۇب ئەلەيھىسسالامنىڭ كۆز ئالدىدا پەيدا بولغاندا ، كۆزىنىڭ كۆرۈش قۇۋۋىتى ئەسلىگە كەلدى ، ئەس ـ ھوشىمۇ ياخشىلاندى . بالىلىرى بولغان ئەھۋالىنىڭ ئەينىنى دادىسىغا بايان قىلدى ۋە ئۇنىڭدىن ئەپۇ سورىدى .

— قىلغان ئىشلىرىڭلارغا ئامالىم يوق ، — دېدى يەئقۇب ئەلەيھىسسالام ئوغۇللىرىغا ، — ئاللانىڭ سىلەرگە بېرىدىغان جازاسىنىمۇ توسۇيالمايمەن ، بىراق ، مەن ئاللادىن سىلەرگە مەغپىرەت تىلەيمەن . ئۇنىڭ كەرىمى كەڭدۇر . ئات ـ ئۇلاغنى جابدۇپ چاقماق تەييارلىنىڭلار ، بىز مىسىرنىڭ باش ۋەزىرى ھۇزۇرىغا بارايلى !

يۈسۈف ئەلەيھىسسالام دادىسى بىلەن كۆرۈشتى ، ئون بىر ئاكا ـ ئۇكا قېرىنداش دادىسىنىڭ ئەتراپىغا توپلاندى . ئۇلار ھۆرمەت بىلەن باش ئېگىپ يوكۇندى . يۈسۈف ئەلەيھىسسالام ئىككى قولىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ ، ئاللانىڭ بۇ ئىلتىپاتىغا تەشەككۈر ئېيتتى . ئۇ مۇنداق دېدى :

— ئى رەببىم ! سەن ماڭا مەرتىۋە ، ھوقۇق ئاتا قىلدىڭ ، ماڭا چۈشكە تەبىر بېرىشنى ئۆگەتتىڭ ! ئى ئاسمان ـ زېمىنىنىڭ ئىگىسى ، بۇ دۇنيادىمۇ ، ئۇ دۇنيادىمۇ سەن مېنىڭ پاناھىمسەن ! سەن ماڭا تەقدىرگە تەن بېرىشنى ۋە بارچە دىيانەتلىك ئىنسانلار بىلەن بىرلىشىشنى ئۆگەتتىڭ !

www.alma.cn

شۇئەيب ئەلەيھىسسالام

مەدىيەنلىكلەر شام چېگراسىدىكى مىئەنا دېگەن يەرگە جايلاشقان ئەرەبلەر ئىدى . ئۇلار ئاللاغا ئېتىقاد قىلماي ، كۆپ خۇدالىق دىنغا ئېتىقاد قىلاتتى ، ئوت ـ چۆپ ، دەل ـ دەرەخ قويۇق ئۆسكەن ئورمانلارغا چوقۇناتتى . ئۇلار باشقىلارغا زىيان سېلىپ ، ئۆزلىرى پايدا ئالاتتى ، سودا ـ سېتىق ئىشلىرىدا ئادىل ئەمەس ئىدى ، ئېلىشتا كۆپ ئېلىۋېلىپ ، بېرىشتە كەم بېرەتتى .

ئاللا شۇئەيب ئەلەيھىسسالامنى ئۇلارغا ئەلچى قىلىپ ئەۋەتتى ھەم ئۇنىڭغا مۆجىزە بىلەن يارەدەم قىلدى ، مەدەت بەردى . شۇئەيب ئەلەيھىسسالام مەدىيەنلىكلەرگە ئاللاغىلا ئېتىقاد قىلىش ، ئىشتا ئادىل بولۇش ھەققىدە تەشۋىق قىلدى . ئۇلارغا باشقىلارنى بوزەك قىلىسا ، جازالىنىدىغانلىقىنى ئەسكەرتتى ھەمدە ئۇلارنى ئاللانىڭ قىلغان مەرھەمىتىنى — ئۇلارنىڭ قولى ئۇزۇك چاغدا ئاللانىڭ ئۇلارنى بېيىتقانلىقىنى ، نامرات بولۇپ قالغاندا ئاللانىڭ ئۇلارنى بايلاشتا تۇرمۇشقا ئىگە قىلغانلىقىنى ، ئەگەر ئۇلار ئاللانىڭ تەلىمىگە ئەگەشمىسە ۋە قۇلاق سالمىسا ، ئاللانىڭ غەزىپىگە قالىدىغانلىقىنى ئېيتىپ مەھكەم تۇتۇش توغرىسىدا ئۇزلۇكسىز ئاگاھلاندۇردى . مەدىيەنلىكلەر شۇئەيب ئەلەيھىسسالامنىڭ سۆزلىرىگە دىققەت كۆلۈپ قويدى ، تېخى مەسخىرە قىلىپ زىتىغا تەگدى . ئۇلار مۇنداق دېيىشتى :

— ئەي شۇئەيب ، سەن بىزنى ئۆزۇڭ ھەمىشە ئىبادەت قىلىۋاتقان ۋە ئاتا ـ بوۋىلىرىمىز چوقۇنۇپ باقمىغان ئاشۇ نەرسىگە چوقۇنىدۇرماقچى بولۇۋاتامسەن ؟ بولدى قوي ، بىزنى ئۆز مەيلىمىزگە قويۇۋەت ! بىز ئۆزىمىزنىڭ بېيىش يولىمىزدا

ماڭمىمز . سەن زېرەك ، ھوش ـ كاللاڭ جايىدا ئادەم ، ئەزەلدىن كۆڭۈل ـ كۆكسۈڭ كەڭ ، سەن قانداق قىلىپ بىزنىڭ بۇرۇنلا ئادەتلەنگەن ھەم داۋاملاشتۇرۇپ كېلىۋاتقان قانۇنىمىزنى ئەمەلدىن قالدۇرالايسەن ؟

شۇئەيب ئەلەيھىسسالام بۇ گەپلەرگە ئاچچىقلانماي ، مۇلايىم ھالدا ئۇلار بىلەن مۇنازىرىلەشتى . ئۇ ئۇلارنىڭ ياخشى كۆرىدىغان نەرسىلىرىگە ھۆرمەت قىلاتتى ، شۇنىڭ بىلەن بىللە ئۇلاردىن ئۆزىنىڭ بۇ سەممىي نەسىھەتلىرىگە قۇلاق سېلىپ ، ساۋابلىق ئىش قىلىش يولىغا مېڭىشنى تەلەپ قىلاتتى .

ئۇ ئۇلار بىلەن ئىناق ئۆتكەن چاغلاردا ، ئەمدى پۈرسەت كەلدى دەپ بىلىپ ، ئۇلارغا ئۆزىنىڭ دەلىل ـ ئىسپاتقا ھەم ئاللانىڭ ئىلتىپاتىغا ئېرىشكەنلىكىنى ، شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلار بىلەن بىر ئېقىمدا ئىش قىلالمايدىغانلىقىنى ، ئۆز مەسئۇلىيىتىدىنمۇ ۋاز كەچمەيدىغانلىقىنى چۈشەندۈرەتتى . ئۇ ئاللانىڭ ئۇنىڭغا ھىدايەتتىن بېشارەت بەرگەنلىكىنى ، ھەقىقەتنى ئۆگەتكەنلىكىنى ۋە مېھىر ـ شەپقەت قىلغانلىقىنى ، شۇڭا بۇ بېشارەت بىلەن ھەقىقەتنى ھارماي ـ تالماي تەشۋىق قىلىدىغانلىقىنى جاكارلايتتى ، ئەمما ئۇلارنى قوبۇل قىلىشقا ھەرگىز زورلىمايتتى ، بەلكى ئىختىيار قىلغان ھالدا بەيئەت قىلىشنى تەلەپ قىلاتتى .

مەدىيەنلىكلەر ئارىسىدا شۇئەيب ئەلەيھىسسالام ئۆزىنىڭ مېھرىبانلىقى بىلەن شۆھرەت تېپىپ ، دانالىقى بىلەن نام چىقارغانىدى . ئۇ كىشىلەرگە ھىدايەتنى كۆرسىتەتتى ، ئەمما ھەق تەلەپ قىلمايتتى . ئۇ ئۇلارنىڭ بەخت ـ سائادىتى ئۈچۈن جان كۆيدۈرەتتى . كىم شۇنداق قىلسا ، كىشىلەر ئۇنىڭغا ئەگىشىدۇ ۋە ئۇنى ئۇلۇغ قىلىدۇ . شۇئەيب ئەلەيھىسسالام نەپسانىيەتچىلىكتىن خالىي ئىدى ، ئىش بېجىرگەندىمۇ باشقا غەرەزدە بولمايتتى .

ئۇنىڭ سۆز ۋە ھەرىكەتلىرى قۇسۇرسىز بولسىمۇ ، لېكىن ئۆزىنىڭ قىلغان نەسىھەتلىرىدىن كىشىلەرنىڭ بىزار ئىكەنلىكىنى ۋە ئۇنىڭغا زىت يول تۇتۇۋاتقانلىقىنى ھېس قىلىپ تۇراتتى . ئۇ

هەسەتخورلۇق ، نائىنساپلىق ، تەكەببۇرلۇق ۋە غەزەپ ـ نەپرەتنىڭ ۋەسۋەسىسى ئۇلارنى مەن بىلەن بىر سەپتە تۇرۇشنى خالىمايدىغان ھالغا كەلتۈرگەن بولسا كېرەك ، دەپ ئويلىدى ـ دە ، ئاللانىڭ قۇدرىتى بىلەن ئۇلارنى ئاگاھلاندۇردى ، ئۇلارغا يامانلىق قىلىۋېرىش ۋە گۇناھ قىلىشنىڭ پايدىسى يوقلۇقىنى ، ئاللاغا توۋا ـ ئىستىغپار ئېيتىپ ، ئاللانىڭ جازالىشىدىن قۇتۇلۇش لازىملىقىنى چۈشەندۈرۈپ تۇردى .

شۇئەيب ئەلەيھىسسالام ئۇلارنىڭ چىرىك ئېتىقادىنى كۆرسەتتىپ ، بۇنداق كېتىۋەرسە ، جازاغا تارتىلىدىغانلىقىنى چۈشەندۈردى . ئۇ نۇرغۇنلىغان دەلىل ـ ئىسپات ۋە ئاللانىڭ پاك ، ئېنىق بېشارىتىنى نەقىل كەلتۈرگىنىدە ، مەدىيەنلىكلەر ئۇنى زادىلا قىلىپ كۈلدى ، ھەتتا تىللىدى . ئۇلار مۇنداق دېيىشتى :

— بىز سېنىڭ مەقسىتىڭنى چۈشىنەلمىدۇق ، سېنىڭ بۇ گەپلىرىڭ بىزنى تەسىرلەندۈرەلمەيدۇ ۋە بىزنىڭ كۆڭلىمىزگىمۇ ياقمايدۇ ، بىز ساڭا يەنىلا بىزنىڭ چىشىمىزغا تەگمەسلىكنى تەۋسىيە قىلىمىز . سەن تېگىڭ پەس ، چاكىنا ئادەم ، ماڭ ، كۆزىمىزدىن يوقال ، بولمىسا ، كۆرگۈلۈكسىزنى كۆرسىتىمىز .

ئەمما شۇئەيب ئەلەيھىسسالام ئۇلارنىڭ ئۆكتەملىكلىرىگە قىلچە باش ئەگمىدى ، ساختىلىققا ھەققانىيەت بىلەن تاقابىل تۇردى ، يالغان ـ ياۋىداق ئەپسانىلەرگە پاكىت ئارقىلىق رەددىيە بەردى . ئاللانىڭ يار ـ يۆلەكتە بولۇشى بىلەن ئۇنىڭ شىجائىتى ئاشتى ، روھى جۇش ئۇردى . ئۇ مەدىيەنلىكلەرگە ئۆز قەبىلىسىنىڭ ئۇنچىۋالا كۈچلۈك بولمىسىمۇ ، لېكىن ئۇلار ئاللاغا ئېتىقاد قىلغانلىقى ئۈچۈن شىجائەت ۋە كۈچ ـ قۇۋۋەت تاپقانلىقىنى ئېيتتى ، ئاندىن :

— سىلەر نېمە ئۈچۈن مېنى ھەقمەتكە كۆكۈل بۆلۈپ ، ئاللاغا ئىتائەت قىلغىلى قويمايسىلەر ؟ ئۇ بىزنىڭ ئەڭ ياخشى قارارگاھىمىزدۇر ! — دېدى .

مەدىيەنلىكلەرنىڭ تەھدىتى ئۇنىڭ كۈچىنى ئاجىزلاشتۇرالمىدى ياكى ئۇنىڭ ئىرادىسىنى تەۋرىتەلمىدى . ئۇ مەدىيەنلىكلەر خالىغانچە

زىيانكەشلىك قىلسىمۇ ۋە ئۇنى ھاقارەتلىسىمۇ ، پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن ئۆز تەشەببۇسلىرىنى تەشۋىق قىلىۋېرىدىغانلىقىنى ، مەقسىتىگە يەتمىگۈچە توختىمايدىغانلىقىنى بىلدۈردى . ئۇ ئاللانىڭ غەلىبە قىلىدىغانلىقىغا ئىشىنىدىغانلىقىنى ، ئاللاغا ئەگىشىشنى شەرەپ دەپ بىلىدىغانلىقىنى ئېيتتى . مەدىيەنلىكلەرنىڭ قىلىۋاتقان ئىشلىرى ئاللاغا ئايدىڭ ئىدى . ئاللا ھەممىنى بىلگۈچىدۇر .

شۇئەيب ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۇزاققىچە زېرىكمەي ، ئاللاغا بەيئەت قىلىشنى تەشۋىق قىلىشى ئارقىسىدا ، بەزى كىشىلەر ئاخىر ئۇنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سېلىپ ئويغاندى ، ئاخىرىدا ئۇنىڭغا ئىشەنىدى . بۇ قەبىلىنىڭ باشلىقى شۇئەيب ئەلەيھىسسالامنىڭ تەسىرىنىڭ يەنىمۇ كېڭىيىپ كېتىشىدىن ۋە ئۇ تەشۋىق قىلغان دىنىنىڭ تارقىلىپ ، ئۆزلىرىنىڭ تەسىر كۈچىگە خەۋپ يېتىشىدىن قورقتى . شۇ ۋەجىدىن ، بۇ قەبىلىنىڭ باشلىقلىرى شۇئەيب ئەلەيھىسسالامغا ، شۇنىڭدەك ئۇنىڭ يارەنلىرىگە تەھدىت سېلىپ : ئەگەر سىلەر ئەسلىدىكى مەزھىپىڭلارغا قايتىپ كەلمىسەڭلار ، سىلەرنى قوغلاپ چىقىرىمىز ، دېيىشتى . شۇئەيب ئەلەيھىسسالام بۇ قەبىلە باشلىقلىرىغا : ماڭا ئەگەشكەن يارەنلەرنىڭ ئېتىقادى ئۇلارنىڭ قەلبىدە يىلتىز تارتقان ، ئۇلارنىڭ ئىرادىسى پولاتتەك مۇستەھكەم ، ئۇلارغا مەجبۇرلۇق قىلىنمىسلا ، ئۇلار ئاللاغا ئاسىيلىق قىلمايدۇ . ئۇلار ئاللا تەرىپىدىن قۇتۇلدۇرۇۋېلىنىدى ، ئۇلار قايتىدىن گۇناھ قىلىشنى خالىمايدۇ ؛ ئۇلار ۋاپا تارقىلىپ كەتكەن جايدىن ئاللانىڭ ياردىمى بىلەن قېچىپ قۇتۇلغان تۇرۇقلۇق ، يەنە قانداقمۇ غاپىللىقنىڭ دوزىخىغا سەكرىسۇن ، — دېدى .

شۇئەيب ئەلەيھىسسالام قالغان ئادەملەرنى ھىدايەتكە باشلاشتىن ئۈمىد ئۈزدى . پاكىت ئۇلارنىڭ ئاللاغا ئىشەنمەسلىكتە تەرسالىق دەرىجىسىگە بېرىپ يەتكەنلىكىنى ئىسپاتلىغانىدى . شۇڭا شۇئەيب ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا جازا بېرىش توغرىسىدا ئاللادىن يارەدەم تەلەپ قىلدى ۋە ئاللادىن ئۇلارغا تېگىشلىك ئەدىپىنى بېرىشنى ئۆتۈندى .

ھەقىقەتتىن چەتنىگەن ئۇ كىشىلەر ئار - نومۇسنى بىلمىدى . ئۇلار بۇ دۇنياغا كەلدى ، يەنە پىشانىسىگە پۈتۈلگىنى بويىچە بۇ دۇنيادىن كېتىدۇ . ئۇ ئادەملەر ئىمان كەلتۈرگەنلەرنىڭ ئارىسىغا كىرىپ ، بەزىلەرنى ئاجىز ، بوزەك دەپ قاراپ ، ئۇلارغا پوپوزا قىلىپ مۇنداق دېيىشتى : ئەگەر باشقىلارغا ئادىل مۇئامىلە قىلىدىكەنسىلەر ، گۈمران بولىسىلەر ، باشقىلارنىڭ مەنپەئىتىگە زىيان سېلىپ ، ئۆز مەنپەئىتىڭلارنى كۆزلىمەيدىكەنسىلەر ، قىلغان ئىشلىرىڭلار بىكار بولۇپ كېتىدۇ .

شۇڭا سەممي ، ئالىيجاناب كىشى بولسىمۇ ، لېكىن ئۇلار ئۇنىڭغا يەنە بىر قېتىم تۆھمەت چاپلاپ ، خالايىقنى قۇتراتتى ۋە ئۇنى ئاسماندىن تاش ياغدۇرۇپ ، بىزنى ئازابلىغاندى ، دېدى .

ئاللا شۇ ئەيبنىڭ تەلىپىنى قوبۇل كۆرۈپ ئۇنىڭ دۇئالىرىنى ئىجابەت قىلدى . ئاللا ئوتتەك قىزىق ھاۋا بىلەن مەدىيەنلىكلەرنى ئازابلىدى . سەگىگۈدەك سايىمۇ ، پاناھلانغۇدەك لەخمە ياكى ئۆيمۇ يوق ئىدى ، شۇڭا ئۇلار تەرەپ - تەرەپكە قاچتى ، لېكىن ھەرقانچە قىلغان بىلەنمۇ يەنىلا ئاللانىڭ ئالقىنىدىن قېچىپ قۇتۇلالمايتتى . ئۇلار بىرەر پارچە بۇلۇتنى كۆرسە ، ئۇنىڭ ئاستىغا توپلىشۇۋېلىپ ، ئۇنى ئىسسىقتىن ۋە قۇياشنىڭ قىزىق تەپتىدىن ساقلىنىشتىكى پاناھ جاي قىلماقچى بولۇشاتتى . بۇ گۈمراھلار بۇلۇت ئاستىغا توپلىشىپ بولغاندىن كېيىن ، بىردىنلا ئوت يالقۇنى تەرەپ - تەرەپكە چاچراپ ، ئاسماندىن گۈلدۇرلىگەن ئاۋاز ئاڭلاندى - دە ، دەسسەپ تۇرغان يەر تەۋرەپ كەتتى ، ئاندىن كۆز يۇمۇپ - ئاچقۇچە ئۇلارنىڭ جېنى تېنىدىن جۇدا بولۇپ ھەممىسى ئۆلدى .

شۇ ئەيب ئەلەيھىسسالام بۇ قەبىلىنىڭ ئاقىۋىتىنى كۆرگەندىن كېيىن قاتتىق قايغۇ - ھەسرەت چەككەن ھالدا بۇ يەردىن كەتكەن بولسىمۇ ، لېكىن ئۇلارنىڭ ئاللاغا ئىشەنمەي ، ئۇنىڭ تەشەببۇسلىرىنى مەسخىرە قىلغانلىقىنى ، ئىمان كەلتۈرگەنلەرنى دىنىدىن قايتۇرۇپ زالىملىق قىلغانلىقىنى ۋە ئۇنىڭ سەممي نەسىھەتلىرىگە قۇلاق سالماي ، ئاخىر مۇشۇنداق كۈلپەتلىك

www.alima.cn

تەقدىرگە دۇچ كەلگەنلىكىنى ئويلاپ ، كۆڭلى بىرئاز ئارامىغا چۈشكەندەك بولدى . ئۇ مۇنداق دېدى : «ئەي خالايىق ، مەن سىلەر ئۈچۈن ئاللانىڭ ئەمرىنى ئېلىپ كېلىپ ، سىلەرگە سەممىي نەسىھەت قىلدىم . ئويلاپ بېقىڭلار ، ئىمان كەلتۈرمىگەن ئاشۇ گۇمراھلارغا قانداق ياردەم بېرىشىمىز كېرەك ئىدى ! »

www.alma.cn

مۇسا ئەلەيھىسسالام

مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ دۇنياغا كېلىشى

پىرئەۋن[1] مۇستەبتىلىك سىياسەت يۈرگۈزۈپ ، يەر يۈزىدە زالىملىق ۋە ئۆكتەملىك قىلىپ ، ئۆز پۇقرالىرى بەنى ئىسرائىللارغا ئىزا ـ ئاھانەت كەلتۈرەتتى . بەنى ئىسرائىل پىرئەۋننىڭ زۇلمى ئاستىدا جاپالىق تۇرمۇش كەچۈرۈپ ، چەكسىز ئازاب ـ كۈلپەت چېكەتتى . ئۇلار ناھايىتى ئالاقزادە بولۇپ ، تۇرمۇشىنىڭ ئېغىر يۈكى ئاستىدا قەددىنى تۇزلىيەلمەي ، تولمۇ بەتتەر ھالغا چۈشۈپ قالغان چاغدا ، بىر كاھىن[2] پىرئەۋنىنىڭ ئالدىغا كىرىپ :

— بەنى ئىسرائىلدا بىر ئوغۇل بالا دۇنياغا كېلىدۇ ، كېلگۈسىدە سېنىڭ پۇل ـ مالىڭنىڭ شۇنىڭ قولىغا چۈشۈپ كېتىدۇ ، — دېدى .

پىرئەۋن بۇ گەپنى ئاڭلاپ غەزەپكە كەلدى ـ دە ، ۋارقىراپ چۈقان سالدى . ئۇ ئەسكىلىك قىلىشقا باشلاپ ، بەنى ئىسرائىلدىكى ئوغۇل بالىلارنى كۆپلەپ قىرىپ تاشلىدى ، قىز بالىلارنىلا قالدۇردى . لېكىن ، ئاللانىڭ كۈچ ـ قۇدرىتى ھەممىدىن ئۈلۈغدۇر . ئاللا ئۇنىڭ ئارزۇلىرىنى ئۈزۈل ـ كېسىل بەربات قىلدى . ئاللا ئىنسانلارنى يارىتىپلا ئاجىز ، پېقىر دەپ قارالغان كىشىلەرنىڭ پىرئەۋندەك ئاشۇنداق قۇدرەتلىك زالىم پادىشاھنىڭ مال ـ مۈلكىگە ۋارىسلىق قىلىشىنى ئورۇنلاشتۇرغان . پىرئەۋننىڭ ھوقۇقى بەنى ئىسرائىلدىكى بىر بالىنىڭ قولىغا چۈشۈپ قېلىش ئالدىدا تۇراتتى . بۇ بالا تېكەنلىك چاقاللار

www.alimla.com

① پىرئەۋن — قەدىمكى مىسىر پادىشاھىنىڭ نامى .
② كاھىن — دىنىي مۇراسىملارنى باشقۇرغۇچى چوڭ روھانىي .

ئارىسىدىن ئېچىلغان قىزىلگۈلگە ۋە ياكى زۇلمەت بۆشۈكىدىن بارا - بارا كۆتۈرۈلۈۋاتقان تاڭ قۇياشىغا ئوخشىشاتتى .
ئاللا بەنى ئىسرائىلنىڭ ئورنىنى كۆچەيتىپ ، پىرئەۋن بىلەن هامانغا[1] ۋە ئۇلارنىڭ لەشكەرلىرىگە بەنى ئىسرائىلنى سەپ تارتىپ دېڭىزىلەپ تۇرغان هالەتتە كۆرسەتتى .

جائىزە ئۆيدە ئولتۇرۇپ تولغاق تۇتقانلىقىنى سەزدى - دە ، ئىمرانىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا : تۇغۇتۇمنىڭ تەييارلىقىنى كۆرۈپ قويۇڭ ، دېدى . ئىمران ئۇنىڭ تەلەپلىرىنى بىر - بىرلەپ ئورۇندىدى . مۇسا ئەلەيهىسسالام «ئىگە - ئىگە» دەپ يەرگە چۈشكەندە ، جائىزە ئەنسىزلىك ئىچىدە قالغان بولسىمۇ ، لېكىن ئۇنىڭدا بىردىنلا ئۇرغۇغان ئانىلىق مېهىر ئۇنى ئوغلىنى تىرىك قالدۇرۇش ۋە ئۇنى كۆكۈل قويۇپ تەربىيىلەشكە ئىلهاملاندۇردى . مۇسا ئەلەيهىسسالامنىڭ تۇغۇلغانلىقى توغرىسىدىكى خەۋەر بالىلارنىڭ ئەشەددىي دۈشمىنى پىرئەۋنگە مەلۇم قىلىنمىدى . هايىت - هۆيت دېگۈچە مۇسا ئەلەيهىسسالام ئۈچ ئايلىق بولۇپ قالدى . شۇ چاغدا پادىشاه شەهەرنىڭ هەممە يېرىگە ئادەم چىقىرىپ تۇغۇلغان بالىلارنى ئىزدىتىۋاتاتتى . ئاللا مۇسا ئەلەيهىسسالامنىڭ ئانىسىغا بىر ساندۇق تەييارلاپ ، بالىنى ساندۇققا سېلىپ ، ساندۇقنى نىل دەرياسىغا تاشلىۋېتىشنى ۋە بۇ بالىنىڭ ئاچىسىنى دەريانى بويلاپ ساندۇقنىڭ كەينىدىن مېڭىپ ، ساندۇقنىڭ ئېقىپ قەيەرگە بارىدىغانلىقىنى كۆرۈپ كېلىشكە بۇيرۇشنى بېشارەت قىلدى . ئاللا ئۇنىڭغا خاتىرجەم بولۇش ، هودۇقۇپ كەتمەسلىك توغرىسىدىمۇ بېشارەت بەردى .
مۇسا ئەلەيهىسسالامنىڭ ئاچىسى ساندۇقنىڭ ئېقىپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ كېلىپ ، هودۇققان هالدا ساندۇقنى پىرئەۋننىڭ بېغى تەرەپكە ئېقىپ كەتتى ، دېدى . لېكىن ، ئاللانىڭ مېهىربانلىقى ناهايىتى يېقىن ئىدى . پىرئەۋننىڭ خوتۇنى ساندۇقتا

www.alma.cn

① هامان — پىرئەۋننىڭ ۋەزىرى .

ئېقىپ كەلگەن بۇ بالىنى كۆرگەندە ، ئاللا ئۇنىڭ قەلبىگە بالىنىڭ مېھرىنى سالدى . ئۇ ئېرىدىن بالىنى بېقىۋېلىشنى تەلەپ قىلدى . جائىزە بۇ خەۋەرنى ئاڭلىغاندىن كېيىن بالىسىدىن غەم قىلمايدىغان بولدى . ئۇ ئوغلىنى ئاللاغا خاتىرجەم تاپشۇردى .

بالىنى ئېمىتىشكە بىر ئىنىكئانا تەيىنلەنگەن بولسىمۇ ، بالا بۇ ئىنىكئانىدىن سەسكىنىپ ، ئۇنى زادىلا ئەمىدى . ھامان چىداپ تۇرالماي ، بىر تەرەپتە ماريلاپ تۇرغان مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاچىسىنى كۆرسىتىپ :

— ئاۋۇ قىز بۇ بالىنى تونۇيدىكەن ، ئۇنى تۇتۇپ ، بۇ بالا توغرۇلۇق سوراپ بېقىڭلار ، — دېدى . قىز سوراققا تارتىلغاندا :

— مەن پادىشاھقا سەمەمىي سۆز قىلىشنى ئارزۇ قىلمەن ، — دەپ جاۋاب بەردى . پىرئەۋن ئۇنىڭغا بالىنى بېقىپ ئەي قىلالايدىغان كىشىنى ئېلىپ كېلىشكە بۇيرۇدى . بالا كۆتۈرۈپ كېلىنگەندە ،قاتتىق يىغلىدى . پىرئەۋن ئۇنى بەزلىدى . قىز بىر ئايالنى ئېلىپ كەلدى ، بالا بۇ ئايالنى كۆرۈپلا مەھكەم چاپلىشىۋالدى .

پىرئەۋن ئەجەبلەنگەن ھالدا ئايالدىن :

— سەن كىم ؟ بۇ بالا نېمىشقا باشقىلارنى ئەمەي ، سېنىلا ئېمىدۇ ؟ — دەپ سورىدى .

بۇ ئايال مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ئانىسى ئىدى . ئۇ :

— سۈتۈمنىڭ تەمى ياخشى ئىدى ، شۇڭا بالا ماڭا ھېرىس بولسا كېرەك ، — دەپ جاۋاب بەردى .

شۇنداق قىلىپ ، پىرئەۋن بالىنى ئۇنىڭغا تاپشۇردى ۋە ئۇنىڭغا ئىش ھەققىمۇ بەردى . جائىزە بالىنى ئېلىپ ئۆيىگە قايتتى . ئاللا جائىزەگە مانا مۇشۇنداق مەرھەمەت قىلدى . جائىزە بالىسىغا كۆزىنى ئۇزمەي قاراپ ، ئاللانىڭ ۋەدىسىنىڭ بەرھەق ئىكەنلىكىنى بىلدى .

www.alma.cn

مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ مىسىردىن چىقىپ كېتىشى

جائىزە مۇسا ئەلەيھىسسالامنى بېقىپ چوڭ قىلىپ بولغاندىن كېيىن ، ئۇنى ئوردىدىكىلەرنىڭ دۇشمىنى ۋە قايغۇسى بولۇپ قالسۇن ئۈچۈن ، پىرئەۋننىڭ ئوردىسىغا ئەكىرىپ بەردى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام بەستلىك ، كۈچلۈك ئىدى . ئاللا ئۇنىڭغا بېشارەت بېرىپ تۇراتتى ، ئۇنىڭغا بىلىم ۋە ئەقىل - پاراسەت ئۆگىتەتتى .

ئىزىلگەن ئاجىزلار بېشىنى كۆتۈرۈپ مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ھمايىسىگە تەلپۈنەتتى ، ئۇنىڭدىن بۇ مۇستەبىت تۈزۈمنىڭ ئازابىغا خاتىمە بېرىشنى كۈتەتتى . ئۇلار ئۇنىڭغا مەنسۇپ كىشىلەر بولۇپ ، ئۇنىڭ ئاللانىڭ كۆپ ئىلتىپات - مەرھەمىتىگە ئىرىشكەن رەھمدىل يىگىت ئىكەنلىكىنى بىلەتتى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام ئىزىلگەن بۇ كىشىلەر بىلەن بىر نىيەت ، بىر مەقسەتتە بولۇش قارارىغا كەلدى . ئۇ پىرئەۋننىڭ پايتەختىگە كىرىپ كېتىۋېتىپ ، ئىككى ئادەمنىڭ جېدەل قىلىشىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ قالدى ، بۇلارنىڭ بىرى ئىزىلگەن ئىبرانىيلاردىن ئىدى . يەنە بىرى ، ھوقۇق تۇتقان پىرئەۋننىڭ ئادىمى ئىدى . ھېلىقى ئىبرانىي مۇسا ئەلەيھىسسالامدىن ئادالەتتە چىقىش تۇرۇپ ، ئۆزىنى بۇ قىيىن ھالەتتىن قۇتۇلدۇرۇپ قويۇشنى ئۆتۈندى . مۇسا ئەلەيھىسسالام ئېتىلىپ بېرىپ ، پىرئەۋننىڭ ھېلىقى ئادىمىنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى . مۇسا ئەلەيھىسسالام ئۆزىنىڭ بۇ قىلمىقىغا پۇشايمان قىلىپ ، بۇنى ئىبلىسنىڭ قىلمىقىغا ئوخشاش بىر ئىش بولۇپ قالدى ، دەپ ئويلاپ ، ئۆزىنىڭ بەھۇدە قىلغان بۇ ئىشى ئۈچۈن ئاللادىن ئەپۇ سورىدى . ئاللا ئۇنى ئەپۇ قىلدى . ئاللا شەپقەتلىك ، رەھمدىلدۇر .

ئەپۇ قىلىش مۇسا ئەلەيھىسسالام ئۈچۈن قىلىنغان بىرخىل

ئىلتىپات ۋە مەرھەمەت ، شۇنداقلا ئۇنىڭ رەھمدىل تەبىئىتى ۋە ياۋاش ، مۇلايىملىقى ئۇچۇن بىرىلگەن بىر ئىلھام ئىدى . ئۇ ئاللادىن ئۆزىنى جىنايەتكارلارنىڭ قولچومىقى بولۇپ قېلىشتىن ساقلاشنى تىلىدى . بىراق ئۇ ئىنسان تەبىئىتى تەرىپىدىن يېڭىلىپ ، پۈتكۈل كائىنات ئىگىسىنىڭ ئارزۇسىغا ئويغۇنلىشالمىغان بولسىمۇ ، ئاخىرقى ھېسابتا يەنىلا ئاللانىڭ ئىرادىسىدىن ئۆزىنى چەتتە تۇتالمىدى . ئۇ ھېلىقى ئادەمنى ئۆلتۈرۈۋەتكەندىن كېيىن ، شەھەردە گويا ئوقيادىن ئۇرکۇگەن قۇشتەك دەككە ـ دۈككىدە يۈردى . تۇنۇگۈن ئۇ قۇتۇلدۇرۇپ قويغان ھېلىقى ئىبرانىي يەنە ئۇنىڭدىن ياردەم تەلەپ قىلدى . مۇسا ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭ تۇيۇق يولىغا كىرىپ قالغانلىقىنى ئەيىبلىدى ، ئاندىن ئۇنىڭغا ياردەم قىلاي ، دەپ تۇرۇۋىدى ، ھېلىقى ئىبرانىي مۇسا ئەلەيھىسسالام ئەمدى مېنى ئۆلتۈرىدىغان بولدى ، دەپ ئويلاپ ، مۇسا ئەلەيھىسسالامدىن رەھىم قىلىشنى تەلەپ قىلدى ۋە ۋارقىراپ تۇرۇپ :

— ئى مۇسا ! سەن تۇنۇگۈن ھېلىقى ئادەمنى ئۆلتۈرگەندەك مېنىمۇ ئۆلتۈرمەكچىمۇ ؟ ياخشى ئادەم بولۇشنى ئويلىماي ، جاھانغا زومىگەر بولۇۋالماقچىمۇ ؟ — دېدى .

پىرئەۋننىڭ ئادەملىرى تۇنۇگۈنكى ئادەمنىڭ نېمە ئۈچۈن ئۆلتۈرۈلگەنلىكىنى ئۇقالماي ، قاتىلنىمۇ تاپالماي يۈرەتتى ، بۇ دەلىل ـ ئىسپاتلىق ئەيىبلەشنى ئاڭلاپلا ، ھېلىقى ئىبرانىينىڭ قېشىغا كەلدى . ئۇ ئىبرانىي ئەھۋالنى ئۈجۈر ـ بۈجۈرغىچە ئېيتىپ بەردى . پىرئەۋننىڭ ئادەملىرى دەرھال توپلىنىپ ، مۇسا ئەلەيھىسسالامنى تېپىپ قېنىما ـ چېنىما قىلىۋەتمەكچى بولدى . لېكىن ، ئاللانىڭ رەھىم ـ شەپقىتى كۆزگە كۆرۈنۈپلا تۇراتتى . بىر ئادەم شەھەر تەرەپتىن يۈگۈرۈپ كېلىپ مۇسا ئەلەيھىسسالامغا :

— ئەي مۇسا ، ئۇلار سېنى ئۆلتۈرۈش توغرىسىدا مەسلىھەتلەشتى ، — دېدى ۋە مۇسا ئەلەيھىسسالامنى دەرھال شەھەردىن چىقىپ ، ئەقىل ئىگىسى كۆرسەتكەن يەرگە كېتىشكە ئۈندىدى .

مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ مەدىيەنگە بېرىشى

مۇسا ئەلەيھىسسالام ئۇيان ئويلاپ ، بۇيان ئويلاپ ، دەككە - دۈككە ئىچىدە شەھەردىن قېچىپ چىقتى - دە ، ئەزگۈچىلەر قوۋلۇق - شۇملۇق بىلەن ئۇنى سۈرگۈن قىلىدىغان جايغا قاراپ ئاتلاندى . ئۇ مەدىيەن دۆلىتى تەرەپكە قاراپ سەككىز كېچە يول يۈردى ، يول ئۈستىدە ئاللانىڭ خەيرخاھلىقىدىن باشقا ، ئۇنىڭغا يار - يۆلەكتە بولغۇدەك بىرمۇ ئادەم چىقمىدى ؛ ئاللانىڭ نۇرىدىن باشقا ، ھالىغا يەتكۈدەك بىرەر ھەمراھقىمۇ ئېرىشەلمىدى . ئۇ ئۇزۇق - تالقان بار بولغاچقا ، ئۆز - ئۆزىنى روھلاندۇرۇپ مېڭىشقىلا مەجبۇر ئىدى . ئۇنىڭ پۇتىدا ئاياغ يوق ئىدى ، تاپانلىرى قاپىرىپ تېشىلىپ كەتتى ، قورسىقى ئېچىپ دۈمبىسىگە چاپلىشىپ كەتتى .

ئۇ مۇشۇنداق مېڭىۋېرىپ ، ئاخىر پىرئەۋننىڭ چاڭگىلىدىن قۇتۇلۇپ قالدى .

ئۇ مەدىيەن دۆلىتىگە قاراپ كېتىۋاتاتتى ، يولدا بىرمۇنچە ئادەملەرنىڭ بىر قۇدۇقنىڭ سۈيىنى تالىشىۋاتقانلىقىنى ئۇچرىتتى . ئىككى قىز ئۆز قويلىرىنىڭ باشقىلارنىڭ قويلىرى بىلەن ئارىلىشىپ كېتىشىدىن قورقۇپ قويلىرىنى ھاي - ھۇيلاپ تۇراتتى .

بۇ قىزلار ئاشۇ ئادەملەر سۇغا تويۇپ بولغاندىن كېيىن ، ئاندىن قۇدۇق بېشىغا كېلەلەيتتى .

ئاللا پەيغەمبەرنى غەزەپلەندۇرۇپ ، ئۇنىڭدىن ئادالەتنى ياقلاپ ، ئاجىزلارنى قوغداشنى تەلەپ قىلدى . شۇنىڭ بىلەن ئۇ ھېلىقى ئىككى قىزنىڭ ئالدىغا كېلىپ ، ئۇلاردىن :

— سىلەر نېمە ئىش قىلماقچى ئىدىڭلار ؟ — دەپ سورىدى .

— بىز بۇ قىستاڭچىلىقتىن قورقتۇق ، — دېيىشتى ئىككى قىزنىڭ چارۋىچىلار كېتىشكەندىن كېيىن ، ئاندىن مالىلىرىمىزنى سۇغىرالايمىز . دادىمىز قېرىپ ماڭالماس بولۇپ

قالدى . بۇ ئىشقا بىز كەلمەي نېمە ئىلاج !

مۇسا ئەلەيھىسسالام قىلچە ئىككىلەنمەستىن بۇ ئىككى قىزنىڭ چارۋىلىرىنى سۇغىرىشقا يارەملەشتى ، ئاندىن سايىگە بېرىپ ، دۇرۇت ئوقۇپ ، ئاللادىن موھتاجلىق ئىلكىدە تۇرۇۋاتقان بۇ كەمبەغەللەرگە ھېسداشلىق ۋە سىلى - رەھىم قىلىشنى ئىلتىجا قىلدى .

ئىككى قىز پادىلىرىنى ھەيدەپ ئۆيگە ئادەتتىكى كۇندىن بالدۇر قايتتى . دادىسى ئۇلاردىن نېمە ئىش بولغانلىقىنى سورىۋىدى ، ئۇلار بولغان ئەھۋالنى ئەينەن بايان قىلىپ بەردى . بوۋاي شۇ زامات ئاللادىن مۇسا ئەلەيھىسسالامغا مېھمان - شەپقەت تىلىدى . بوۋاي بىر قىزىنى مۇسا ئەلەيھىسسالامنى چاقىرىپ كېلىشكە ئەۋەتتى . قىز مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئوڭايسىزلانغان ھالدا :

— دادام سىزنىڭ قويلىرىمىزنى سۇغىرىشقا يارەملەشكەنلىكىڭىزگە ئالاھىدە مىننەتدارلىق بىلدۇرۇش ئۈچۈن ئۆيىمىزگە چاقىردى ، — دېدى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام قىز بىلەن بىللە ئۆلارنىڭ ئۆيگە باردى . ئۆيدىكىلەر ئۇنى ھۆرمەتلىدى ، سەممىي كۇتۇۋالدى . مۇسا ئەلەيھىسسالام خۇشال بولۇپ كۆڭلى ئېچىلغان ھالدا ، ئۆزى ھەققىدىكى ئىشنى بوۋايغا ئېيتتى . بوۋاي ئۇنىڭغا :

— قورقما ، سەن ئەمدى ئۇ نائىنساپنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتۇلدۇڭ ، — دەپ تەسەللى بەردى .

مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ۋەتىنىگە قايتىپ كېلىشى

مېھمان - شەپقەتلىك بۇ بوۋاينىڭ ئۆيىدە تۇرغاندىن كېيىن مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ كۆڭلى ئارامغا چۇشتى . بۇ ئەجەبلىنەرلىك ئەمەس ئىدى . چۇنكى ، بوۋاي بىلەن مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ

قەلبىدە بىر - بىرىگە ئىشىنىش ، سەممىي - ساداقەت ئۇرغۇيتتى ، ئوخشاش خۇسۇسىيەت ئۇلارنى بىر - بىرىگە مېھرىبان قىلىۋەتكەنىدى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام ئاق كۆڭۈل ئىدى ، ئاللا ئۇنىڭغا توغرىلىق ، ئادىللىق ، مېھرىبانلىق ئاتا قىلغانىدى . شۇ ۋەجىدىن ، ئۇ بۇۋاينىڭ ۋە ئۇنىڭ قىزلىرىنىڭ ئىززەت - ھۆرمىتىگە ۋە ماختىشىغا سازاۋەر بولدى . قىزلارنىڭ قەلبىدە مۇسا ئەلەيھىسسالامغا ۋە ئۇنىڭ كۈچ - قۇدرىتىگە ئىشتىياق قوزغىلىپ قالدى . ئۇلار ئۇنىڭ ئاق كۆڭۈل ، ساددا - سەممىيلىكىنى ياقتۇرۇپ قالغانىدى ، شۇڭا دادىسىغا :

— دادا ، سىز ئۇنى ئىشقا يالليۇالسىڭىزچۇ ! قاۋۇل ، سەممىي ئادەم ئەڭ ياخشى ئىشلەمچى بولالايدۇ ، — دېيىشتى .

بۇۋاي قىزلىرىنىڭ گەپلىرىنى ئاڭلاپ ، بۇ گەپلەرگە ئىبتىبارسىز قارىماي ، مۇساغا چوڭراق ئۈمىد باغلىدى . بۇۋاي سالاپەت بىلەن ئولتۇرۇپ مۇنداق دېدى :

— ئى مۇسا ، مەن ئىككى قىزىمدىن بىرىنى ساڭا بېرىشنى بەكمۇ ئارزۇ قىلىمەن ، سەن ماڭا يارەمچى بولغىن ، ھىممىتىمگە ئېرىشىپ ، پادىلىرىمنى باققىن . مەن سەندىن ماڭا سەككىز يىل يارەمدە بولۇشۇڭنى ئۈمىد قىلىمەن ، ئەگەر سەن يەنە تېخىمۇ ئۇزۇنراق يارەم قىلالىساڭ ، مەسىلەن ، ئىككى يىل دەپ ئىيتايلۇق ، ئۇنداقتا ، سەن ناھايىتى زور ساۋابلىق ئىش قىلغان بولىسەن ، مەن قىزلىرىمنى ساڭا بېرىشكە رازى ، ئەلۋەتتە مەن ئۇلارنى مەجبۇرلىيالمايمەن . مۇبادا ئاللا خالىسا ، بىز سەممىي دوستلاردىن بولۇپ قالىمىز .

ئەينى چاغدا ، مەدىيەن دۆلىتىدىكى مۇسا ئەلەيھىسسالام بارارغا ماكانى يوق ، يات ئەلدە سەرسان بولۇپ يۈرگەن مۇساپىر ئىدى ، ھېچقانداق ئۇرۇق - تۇغقانسىز ، تولىمۇ مىسكىن ئۆتەتتى . شۇڭا ، ئۇ بۇۋايىنىڭ تەلىپىنى ئاڭلاش بىلەنلا گويا شېرىن مەي ئىچكەندەك بىردىنلا شادلاندى - دە ، دەررۇ بۇۋايغا :

— ئـى شەپقەتلىك مەۋلانىم ، سىزگە ھەمراھ بولۇش مەن ئۈچۈن بەخت ، سىزگە يارەمدە بولۇش مەن ئۈچۈن خۇشاللىق ، سىزگە مەدەتكار بولۇش مەن ئۈچۈن پەخىرلـىنەرلـىك ئىش ، — دېدى .

مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ كۈنى ئوبدان ئۆتتى ، ئۇنىڭ ھايات دەرىخـىنىڭ ئـۈمـىد شاخلىرى كۆكىرىشكە باشـلىدى . ئـۇ ئەتىگەندىن - كـەچـكـىچە بوۋاينىڭ ئىشلىرىنى چەبدەسلىك بىلەن بـاشـقـۇراتتى ، ئۇ سەممىي ، ئىشەنچلىك ۋە تەدبىرلىك ئىدى . ئاردىدىن ئۇزۇن ئۆتمەيلا ئۇ بوۋاينىڭ بىر قىزى بىلەن توي قىلدى . بوۋاي ئەڭ ياخشى قويلىرىنى قىزىنىڭ تويلۇق مېلى قىلدى .

ئاردىدىن بىر مەزگىل ئۆتكەندىن كېيىن ، مۇسا ئەلەيھىسسالام يـۇرتـىنى سېغىنىشقا باشلىدى ، ئۇنىڭ ئۆز يۇرتىنى سېغىنىشى بارغانسېرى كۈچەيمەكتە ئىدى .

ھەرنە بولسۇن سۆيىمەن ئۆز ۋەتىنىمنى ،
بولسىمۇ گەر ئۇندا بەزى سەۋەن - ئىللەت .
سۆيى گەرچە بولمىسىمۇ تاتلىق ئۇنىڭ ،
سۆيىمەن ۋەتىنىمنى دىلدىن ئەبەد .

مـۇسـا ئـەلـەيھىسسالام ۋە ئۇنىڭ خوتۇنى مىسىرغا قايتىش قـارارىـغـا كـەلدى . ئۇلار يولۇك - تاقلىرىنى تېگىپ ، ئايرىلىشقا قىيىمغان ھالدا بوۋاي بىلەن خوشلاشتى . بوۋاي ئۇلارغا ئاقيول تىلەپ دۇئا قىلدى . ئەر - خوتۇن ئىككىيلەن جەنۇب تەرەپكە قاراپ يول ئېلىپ ، تۇر تېغىغا كەلگەندە يولدىن ئېزىقىپ كەتتى . ئۇلار بەكمۇ دىققەت بولۇپ ، نېمە قىلارىنى بىلەلمەي تەمتىرەپ قالغاندا ، ئاللا مۇسا ئەلەيھىسسالامغا غەمخورلۇق قىلدى ، ئۇنى ئۇممىدسىز قالدۇرمىدى .

www.alma.cn

ئەگەر ئاللاتائالا ساڭا غەمخورلۇق قىلغان بولسا ،
سەن خەۋپ - خەتەردىن ئەنسىرىمەي بەخىرامان ئۇخلا .
ئۇلار كېتىۋاتقاندا ، مۇسا ئەلەيھىسسالامغا ئالدى تەرەپتىكى تاغ باغرىدا بىر پارچە ئوت كۆرۈندى . ئۇ خوتۇنى ۋە ھەمراھلىرىنى توختىتىپ :
— توختاپ تۇرۇڭلار ، ئوت يورۇقىنى كۆردۈم . بەلكىم ئۇ يەردىن سىلەرگە يېگۈدەك بىر نەرسە ياكى چوغ ئېلىپ كېلىشىم مۇمكىن ، ئۇ چاغدا سىلەرمۇ ئىسسىنالايسىلەر ، — دېدى - دە ، ئوت كۆرۈنگەن تەرەپكە قاراپ كەتتى .
جىلغىنىڭ ئوڭ تەرىپىدىكى ئېگىز قىيا ئۈستىدە ، سۇبھى تاڭ ئالدىدا ، ۋاقىت مېھىر - شەپقەتلىك ئاللانىڭ بۇ پەيغەمبىرىگە تەبەسسۇم ئەيلەۋاتاتتى . بىردىنلا : «مۇسا ، مەن ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى ئاللا بولىمەن» دېگەن ئاۋاز جاراڭلىدى . دەرۋەقە ، ئاللا ئۇنىڭغا ئالدىن ھۆكۈم قىلىشنى ئاتا قىلغان ۋە ئۇنى ئالاھىدە مۇقەددەس ۋەزىپىنى ئادا قىلىشقا ئەۋەتكەنىدى . ھازىر ئۇ مېھىر - شەپقەتلىك ئاللانىڭ يەنە : «ئەي مۇسا ، ئوڭ قولۇڭدا ئېلىپ يۈرگىنىڭ نېمە ؟» دېگەن ئاۋازىنى ئاڭلىدى . مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىختىيارى ئادەتتىكى كىشىلەرنىڭكىدىن پەرقلەنمەيتتى . ئۇ تېخى ھادىسىلەرنىڭ ماھىيىتىنى بىلىپ يەتكۈدەك ئىقتىدارغا ئىگە ئەمەس ئىدى . شۇڭا ئۇ ئادەتتىكى كىشىلەردەكلا :
— قولۇمدىكىسى ھاسا ، بۇنى مەن پادا ھەيدەش ، بەزىدە باشقا ئىشلارغا ئىشلىتىش ئۈچۈن ئېلىۋالدىم ، — دەپ جاۋاب بەردى . ئۇ ئالىلا قولۇمدىكى ھاسىنى نېمىگە ئىشلىتىدىغانلىقىمنى سوراۋاتىدۇ ، دەپ ئويلىغانىدى . ئېھ ، ئاللانىڭ قۇدرىتى چەكسىزدۇر ! ئاللاغا ھەمدۇسانالار بولسۇن ! ئاللانىڭ بۇ سوئالى ئۇنىڭغا ئېنىق يول كۆرسىتىپ بەردى .
ئاللا ئۇنىڭدىن ھاسا توغرۇلۇق سورىغاندىن كېيىن ، مۇسا ئەلەيھىسسالامغا كۈتۈلمىگەن مۆجىزە نامايان بولدى ، ئۇ بۇنىڭدا

ھەقىقىي روشەن دەلىل بارلىقىنى سەزدى . بۇ ئاللا ئۇنىڭغا ئالاھىدە تاپشۇرغان ۋە كۆرسەتكەن مۇقەددەس ۋەزىپە ئىدى :

ھەقىنى دېسەڭ ھەر زامان كۆڭلۈڭ بولۇر شاد ـ خۇرام ،
ئاللانىڭ ئەمرىگە بويسۇنۇش پەرزدۇر ساڭا ھامان .

مۇسا ئەلەيھىسسالامغا ھاسىسىنى تاشلاش توغرىسىدا ئاللا ئەمر قىلغاندىن كېيىن ، ئۇ ئاللانىڭ ئەمرى بويىچە ھاسىنى تاشلىۋەتتى . بىردىنلا ، بۇ ھاسىغا جان كىرىپ ، ھاسا سوزۇلۇپ يانقان يىلانغا ئايلاندى . مۇسا ئەلەيھىسسالام بۇنى كۆرۈپ قورقۇپ قاچماقچى بولۇۋىدى ، بۇ چاغدا ئۇلۇغ ئاللادىن يەنە : «ئەي مۇسا ، قورقۇش ، مېنىڭ ئەۋەتكەن ئەلچىلىرىمدىن قورقۇشۇڭ ھاجەتسىز . » دېگەن خىتاب كەلدى .

مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ھۆكۈملىرى ئەملگە ئاشتى ، چۈنكى مېھرىبان ئاللانىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ ئۇنىڭ كۆڭلى تىنغانىدى . ئاللا يەنە بىر مۆجىزە كۆرسەتتى ، ئۇنىڭغا : قولۇڭنى قوينۇڭغا سېلىپ چىقار ، دەپ ئەمر قىلدى . ئۇ قولىنى قوينىغا سېلىپ چىقىرىۋىدى ، قولى ئاپئاق بولۇپ قالدى ، قولىدا ھېچقانداق كېسەللىك يوق ئىدى .

مۇسا ئەلەيھىسسالامنى كۆڭۈل توختىتىپ ، پىرئەۋننىڭ پۇقرالىرى ئارىسىدا ئۆزىنىڭ مۇقەددەس ۋەزىپىسىنى ئورۇنداش ۋە ھەقنى تەشۋىق قىلىشقا تەييارلىنىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىش ئۈچۈن ، رەھىملىك ئاللا بۇ ئىككى مۆجىزە ئارقىلىق ئۆز ئەلچىسى مۇسا ئەلەيھىسسالامغا ئەمر قىلدى . بۇنىڭ بىلەن مۇسا ئەلەيھىسسالام شەمشىرىنى سۇغۇرۇپ ، نەرە تارتىپ ، بارلىق توغرا بولمىغان ئىشلارنى ۋە ھىدايەتكە ماڭمىغانلارنى تارمار قىلىشقا ئاتلاندى .

www.alma.cn

ئەلچى مۇسا ئەلەيھىسسالام

پىرئەۋن ۋە ئۇنىڭ ۋەزىرلىرى نىل دەريا‌سى بويىدىكى دۆلەتتە تۇرۇپ ، قىبتىلارغا[1] ۋە بەنى ئىسرائىلغا ھۆكۈمرانلىق قىلاتتى . پىرئەۋن پۈقرالارغا زورلۇق - زومبۇلۇق بىلەن تۈرلۈك ئالۋان - يا‌ساق سالدى ؛ ئۆزىنى خۇدا دەپ ، ئاللادىن تەپ تارتماستىن ، ھۆكۈمرانلىقى ئاستىدىكى خەلقلەرنى ئۆزىگە چوقۇنۇشقا مەجبۇر قىلدى ؛ ئاتارمەن - چاپارمەنلىرى بىلەن بىللە بەنى ئىسرائىلنى ھاقارەتلەپ ، ئۇلارغا ئازاب - كۈلپەت سالدى ؛ ئۇلارنى ئىشلەشكە مەجبۇرلىدى ؛ ئۇلارنىڭ قەلبىدىكى ئۈمىد چىرىغىنى ئۆچۈردى .

پىرئەۋن قاتارلىق كىشىلەر نەپسانىيەتچىلىك قىلىپ ، ئېتىقادىتىن يىراقلاشتى ، ھىدايەتتىن چەتنىدى .

تۇيۇق يولغا چۈشكەنلەر كەتتى بارغانسېرى يىراقلاپ ،
بولمىدى ئۇلاردىن بىزگە ئەسلا قىلچە سىيلە - رەھىم .

ئەمدى ئاللا ئۆزى مېھىر - شەپقەت ياغدۇرۇپ ، ئادالەت ھەم مەرھەمەت بۇلىقىنى ئاچقاي ! شەپقەتسىز زالىملارغا رەھىم قىلىپ ئۇلارغا نۇرلۇق پەلەمپەي تىكلەپ ، ھىدايەت يولىنى ئېچىپ بەرگەي ، ئۇلارنىڭ زۇلمەتلىك ھاڭىنى يورۇتقاي !

ئاللا مۇسا ئەلەيھىسسالامنى ئويغاتتى : «سەن ئىككى مۆجىزىنى ئېلىپ پىرئەۋن ۋە ئۇنىڭ ئاتارمەن - چاپارمەنلىرىنىڭ ئىچىگە بار ، ئۇ مۆجىزىلەر سېنىڭ ئورنۇڭنى كۆچەيتىدۇ . بارغىن ، ئۇلارنى زۇلمەت ئىچىدىن قۇتۇلدۇرۇپ ، يورۇقلۇققا باشلىغىن ، ھەقىقەت تۇغىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ ، ئۇنى نىل دەريا‌سى بويىدىكى بۇ ئەلدە لەپىلدەتكىن ؛ ئويغىتىش نۇرىنى چاقنىتىپ ، تاڭ ئالدىدىكى زۇلمەتنى قوغلىۋەتكىن . »

www.alma.cn

① قىبتىلار — مىسىرنىڭ قەدىمكى ئاھالىسى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام بۇنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ، ئاتلىنىشقا ھازىرلاندى . ئاللا ئۇنىڭ قەلبىگە ئېتىقادنى سىڭدۈرۈپ ، مۆجىزە ئارقىلىق ئۇنىڭ ئورنىنى كۆچەيتتى . مۇسا ئەلەيھىسسالام ھېلىقى ئىككى مۆجىزىنى كۆرۈپ تېخىمۇ قورقماس بولۇپ كەتكەنىدى . ئۇنىڭ پىرئەۋن بىلەن كونا ئاداۋىتى بار ئىدى ، ئۆتكەنده ئۇلار ئۇنى قوغلاپ - سوراپ ، ياقا يۇرتلاردا مۇساپىر بولۇشقا مەجبۇر قىلىشقانىدى . ئۇ ۋەتىنىنى قاتتىق سېغىنغانىدى . شۇ تاپتا ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا ئومىد ئۇچقۇنى پارلىدى . گەرچە ئۇنىڭ ۋەتىنى ناھايىتى يىراقتا بولسىمۇ ، ئاللا ئۇنى چاقىرماقتا ، ئۇنىڭ مۇقەددەس ۋەزىپىلىرىنى بەلگىلىمەكتە ئىدى . ئۇ ئىلگىرى ھەيدىۋېتىلگەن يەرگە ماڭاي دەپ تۇراتتى . ئۇزاقتىن بۇيان نەزەربەند ئاستىغا ئېلىنغان ئۇنىڭ ئەركىنلىك غايىسى مانا ئەمدى قانات قېقىپ پەرۋاز قىلىدىغان بولدى .

مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ قەلبى ئاللاغا بولغان ھۆرمەت ۋە تەۋەززۇ بىلەن تولۇپ تاشتى . ئۇ : «ئى رەببىم ! بۇرۇن مەن ئۇلارنىڭ بىر ئادىمىنى ئۆلتۈرگەچكە ، مەن ئۇلاردىن ، مېنى ئۆلتۈرۈۋېتەرمىكىن ، دەپ قورقاتتىم» دېدى . ئۇ ئاللادىن ئۆزىگە تەسەللى بېرىشنى ۋە ئۆز ئورنىنى ئۆستۈرۈشنى ئومىد قىلىپ بۇ گەپنى قىلدى . ئاللا ئۇنىڭغا ھېكمەتلىك سۆز قىلىپ ، ئۇنىڭ ئومىد چىرىغىنى يانداۋۇرۇپ ، غايىۋى يولىنى ئېچىپ ، ئۇنى ئىشەنچ ۋە شادلىققا چۆمدۈردى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام ئاللانىڭ يارلىقى بىلەن پىرئەۋننىڭ ئالدىغا باردى . ئۇ تەمكىن ئىدى ، ئۆزىنىڭ ئېغىر ۋەزىپىنى ئۈستىگە ئالغانلىقىنى بىلەتتى . ئۇ بىر مەھەل دېلىغۇل بولۇپ ، چوڭقۇر ئوي - خىيالغا چۆمۈپ ، ئاللانىڭ بېشارىتى ۋە كۆرسەتمىلىرىنى ئېسىدىن چىقىرىپ قويغىلى تاس قالدى . ئۇ گەپ قىلىشا تىلى چىنىپ ، راۋۇرۇس سۆزلىيەلمەيتتى . چۈنكى ، زىممىسىدىكى بۇيۇك ناھايىتى ئېغىر ئىدى ، شۇڭا ئۇ ئاللاغا ئىلتىجا قىلدى : «ئى رەببىم ، ماڭا كۆڭلۈڭنى كەڭ تۇتۇپ ، بۇ زور

ۆەزىپىنى ئۇستۇمگە ئېلىشقا ئىمكان بەرگەيسەن . مېنى مۇنازىرىگە ئۇستا سۆزلەتمەسلىكىم ، ئاغزىمدىن چىققان سۆزلىرىمنى ئۇلارنىڭ قەلبىگە تەسىر قىلغۇدەك ھالغا كەلتۈرگەيسەن . ئى رەببىم ، ئۇرۇق - تۇغقانلىرىمدىن ئاكام ھارۇننى ماڭا يارەمچى قىلىپ بەرگەيسەن . »

ئاللا بۇ پەيغەمبەرنىڭ تەلىپىنى قوبۇل كۆرۈپ ، ئۇنىڭ تەشەببۇسنى قوللىدى . ئاللا ئۆز ئەلچىسىنى ھۆرمەتلەيتتى ، ھەقىقەت يولىدىكى ئىشلارغا كۆڭۈل بۆلەتتى . ئاللا شۇ چاغدا مىسىردىكى ھارۇنغا بېشارەت بەردى . ھارۇن ھەقىقەتنى تەشۇيق قىلغۇچىنىڭ چاقىرىقىغا ئاۋاز قوشۇپ ، دەرھال يولغا چىقىپ ، تاغنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئىنىسى بىلەن ئۇچراشتى .

شۇنداق قىلىپ ، مۇسا ئەلەيھىسسالام ئارقا تەرەككە ئىگە بولدى ، كۆڭلىمۇ پۈتۈنلەي تىندى . ئاللا ئۇنىڭ تىلىگەنلىرىنى ئىجابەت قىلىپ بەردى .

ئاللا مۇسا ئەلەيھىسسالام بىلەن ئۇنىڭ ئاكىسى ھارۇنغا مۇنداق دەپ بېشارەت بەردى : «پىرئەۋننىڭ قېشىغا بېرىڭلار ، ئۇنىڭغا ئوچۇق چىراي بىلەن مۇلايىم سۆزلەڭلار ، ئۇنىڭغا كەڭ قورساقلىق قىلىڭلار ، ئەدەپلىكرەك بولۇڭلار . مۇئامىلەڭلەرنىڭ يۇمشاقلىقى ئۇنىڭ رەھىمسىزلىكىنى ئازايتىشى ، خورلىكىنى چۈشۈرۈشى مۇمكىن . ئۇنىڭ دۆتلۈك قىلىپ سىلەرگە زەربە بېرىپ قېلىشىدىن ئېھتىيات قىلىڭلار ، ئۇنىڭ ھىيلە - مىكىر ، قۇۋلۇق - شۇملۇق ئىشلىتىشىگە ئىمكان بەرمەڭلار ، ئۇنى ئۆز تەختىدىن ئەنسىرەتمەڭلار ، ئۇنىڭ بىلەن توقۇنۇشۇپمۇ قالماڭلار . »

دىيانەتلىك ، ئەدەپلىك بولۇشنى ئالەمنىڭ ئىگىسىدىنمۇ بەك سۆزلىيەلەيدىغان ، سۆزدە ئۇنىڭدىنمۇ مۇلايىم ، سۆزى ۆە ھەرىكىتى ئۇنىڭدىنمۇ مۇۋاپىق كىم بولسۇن ؟

پىرئەۋن مۇسا ئەلەيھىسسالامنى باققان ئەمەسمىدى ؟ شۇڭا مۇسا ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭغا سۆزدە مۇلايىم ، سىلىق بولۇشى كېرەك .

«ئەي مۇسا ! — دېدى ئاللا ، — سەن ئاكاڭ بىلەن بىللە

مېنىڭ ئالامەتلىرىمنى ئېلىپ پىرئەۋن ۋە ئۇنىڭ پۇقرالىرى ئارىسىغا بېرىپ ئۇلارغا ئاستا ـ ئاستا تەشۋىق قىل ، ئۇنىڭغا : بىز سېنىڭ ئىگەڭنىڭ ئەلچىلىرى ، دەپ ئېيت ، ئۇنىڭدىن خورلانغان ، جازالانغان بەنى ئىسرائىلنى قويۇپ بېرىشنى تەلەپ قىل . »

مۇسا ئەلەيھىسسالام ئاكىسى بىلەن مىسىرغا بېرىپ ، پىرئەۋننىڭ ئالدىغا كىردى . پىرئەۋن ئۇلارنى سەل چاغلاپ كۆزگە ئىلمىدى . بىردەم ئۆتكەندىن كېيىن پىرئەۋن :

— سەنمۇ شۇنداق بولۇپ كېتىپسەن ، مۇسا . بىز سېنى كىچىك چېغىڭدا باققان ئەمەسمىدۇق ؟ ئارىمىزدا كۆپ يىللار تۇرغانىدىڭ ، — دېدى .

— سەن ، — دېدى مۇسا ئەلەيھىسسالام ، — مېنى باققانلىقىڭنى ئاغزىڭغا ئېلىپ ، مېنى ۋاپاسىزلىق قىلدى ، دەپ ئەيىبلەۋاتسەن ، سەن بۇنى ماڭا قىلغان ئىلتىپات دەپ قارامسەن ؟ ئەجەبا ، بۇ سېنىڭ دىيانەتسىزلىك قىلىش ، بەنى ئىسرائىلنى قۇل قىلىشتىكى سەۋەبلىرىڭمۇ ؟

پىرئەۋن ئالدىراپ :

— سەن ھەقىقەتەن ۋاپاسىز ئىكەنسەن ، — دېدى ۋە مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ تەرغىباتىنى رەت قىلدى .

— مەن نېمىلا قىلغان بولاي ، يولدىن ئاداشقۇچى ئىدىم ، — دېدى مۇسا ئەلەيھىسسالام پىرئەۋنغا ، — مەن سېنىڭ زوراۋانلىقىڭدىن قورقىقاچقا ، سەندىن ئايرىلدىم ، نەتىجىدە ، ئاللانىڭ ئىلتىپاتىغا ، شەپقىتىگە ئېرىشتىم . ئۇ ماڭا بىلىم ، ئەقىل ـ پاراسەت ئاتا قىلىپ ، مېنى دىن تارقاتقۇچىغا ئايلاندۇردى .

بۇ چاغدا ، پىرئەۋن سۆھبەت دەرۋازىسىنى تاقىۋالدى . ئۇ ئاللاغا ئىشەنمەسلىكىنى خاتا ھالدا ئامان ـ ئېسەن بولۇشنىڭ يولى ، دەپ قارىدى ـ دە ، بىردىنلا :

— ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى دېگەن نېمىكەن ئۇ ؟ — دېدى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام :

— ئەگەر سەن شەيئىلەر توغرىسىدىكى ھەقىقەتكە ئىشىنىدىغان بولساڭ ، ئۇلارنىڭ مەۋجۇتلۇقى ۋە تەسىرىنى چۈشىنەلەيسەن ،

مېنىڭ ئىلاھىمنىڭ ھەممىنىڭ ئىگىسى ئىكەنلىكىنى تونۇپ يېتەلەيسەن ، ئۇ يەر ، ئاسمان ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى ھەممىنىڭ پەرۋەردىگارىدۇر ، — دېدى .

پىرئەۋن غەزەپلەندى ، ئەتراپىدىكىلەرنى مۇسا ئەلەيھىسسالامدىن نەپرەتلىنىشكە ، ئۇنى ئەيىبلەشكە قۇتراتتى . ئۇ مۇنداق دېدى :

— ئەي خالايىق ، ئاڭلىدىڭلارغۇ ؟ مەن مۇسادىن ئۆز پەرۋەردىگارىنىڭ ھەقىقىي ئەھۋالىنى سوراۋاتسام ، ئۇ ئۆزىنىڭ قىلغان - ئەتكەنلىرىنى دەۋاتىدۇ .

— مېنىڭ پەرۋەردىگارىم سىلەرنىڭمۇ پەرۋەردىگارىڭلار ، ئىجادىڭلارنىڭمۇ پەرۋەردىگارى ، مەغرىب بىلەن مەشرىقنىڭ ۋە مەغرىب بىلەن مەشرىق ئارىلىقىدىكى ھەممە مەخلۇقاتنىڭ پەرۋەردىگارى . ئەگەر سىلەر بۇنى چۈشەنسەڭلار ، ئەھۋالنى بىلەلەيسىلەر .

پىرئەۋن ئورنىدا ئولتۇرالماي گاڭگىراپ ، نېمە قىلىشنى بىلەلمەي قالدى - دە ، قاتتىق غەزەپلىنىپ ، قۇيقا چېچى تىك تۇردى . ئۇ مۇنازىرىدە مۇسا ئەلەيھىسسالامغا تەڭ كېلەلمىگەندىن كېيىن ، شۇملۇق ۋە ھىيلە - مىكىر ئىشلىتىپ ، ئۆز ھوقۇقىنى ھىمات قىلدى . ئۇ مۇسا ئەلەيھىسسالامغا :

— ناۋادا سەن مېنى ئىلاھلىققا تاللىمايدىغان بولساڭ ، زىندانغا تاشلايمەن ، — دېدى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام قىلچە پەرۋا قىلماستىن ، يەنىلا ئۆز تەشۋىقاتىنى تەمكىن داۋاملاشتۇرۇپ شۇنداق دېدى :

— مەن ساڭا بىر دەلىل - ئىسپات كۆرسىتەي ، بۇ رەت قىلىشقا بولمايدىغان ۋە كىشىنى قايىل قىلىدىغان بىر مۆجىزە ، بۇ مۆجىزە سېنىڭ كۆڭلۈڭدىكى بارلىق شەك - گۇمانىنى چىقىرىۋېتەلەيدۇ...

— ئەگەر ئېيتقانلىرىڭ راست بولىدىغان بولسا ، قېنى ، دەلىل - ئىسپاتلىرىڭنى كۆرسىتىپ باق ، — دېدى پىرئەۋن .

www.almid.cn

مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ مۆجىزىسى

مۇسا ئەلەيھىسسالام ئۆزىنىڭ ناھايىتى كۈچلۈكلۈكى ، يۇرۇش - تۇرۇشىنىڭ توغرىلىقى بىلەن ، ھەممىدىن ئۈستۈن ۋە ھەممىدىن ئۇلۇغ ئاللانىڭ ياردىمىگە ۋە پاناھ بولۇشىغا ئىگە ئىدى . ئۇ چاغدا قىبتىلار ئىچىدە سېھىر - جادۇگەرلىك كەڭ تارقىلىپ ، ئۇلار شۇ ھۈنىرى بىلەن شۆھرەت تاپقانىدى . بۇ سېھىر - جادۇچىلارنىڭ ھۈنىرى بۇرۇنمۇ كۆرۈلۈپ باقمىغان ، بۇنىڭدىن كېيىنمۇ كۆرۈلمەيدىغان ئاجايىپ ، مىسلىسىز دەرىجىگە يەتكەنىدى .

ئاللامۇ كىشىلەرگە دەل مۇشۇ جەھەتتىن مۆجىزە كۆرسىتىپ ، ئۇلاردىكى ھەيرانلىق ۋە شۇبھىلىنىش ئالامەتلىرىنى چىقىرىپ تاشلىماقچى ، يەنى ئۇلارنىڭ ئۆز ھۈنىرىگە ئوخشاش ھۈنەر بىلەن ئۇلارنى قايىل قىلماقچى بولدى .

ئاللا مۆجىزىنى مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ قولىغا تاپشۇردى . بۇنداق كارامەت ئادەتتە ئۇچراپ تۇرىدىغان سېھىر - جادۇغا ئوخشىشىپ كەتسىمۇ ، لېكىن كىشىلەر ئۇنى كۆرسە ھەيرانۇھەس قالاتتى . ئاللانىڭ سۆزى چەكسىز ئۇلۇغ ۋە ھەممىدىن ئۈستۈندۇر ، پىرئەۋنغا ئەگەشكۈچىلەرنىڭ قىلغان سۆزلىرى بولسا ، ھېچنېمىگە ئەرزىمەيدىغان قۇرۇق گەپتۇر . ئاللا گۇمراھلارغا ھىدايەت قىلمايدۇ .

مۇسا ئەلەيھىسسالام ھاسىسىنى يەرگە تاشلىغاندا ، ئاللا ھاسىغا ئاجايىپ بىر خىل سېھرىي كۈچ ئاتا قىلدى - دە ، ھاسا شۇ ھامان ئىژدىھاغا ئايلاندى . پىرئەۋن بۇنى كۆرۈپ قاتتىق قورققان بولسىمۇ ، يەنىلا تەكەببۇر قىياپەتتە تۇرۇپ :

— يەنە باشقا كارامىتىڭ بارمۇ ؟ — دەپ سورىدى . ئۇ مۇسا ئەلەيھىسسالامنى ئەمدى دەسمايىسى غالىتەككە چىقىپ بولدى ، كېيىن ئىشلىتىدىغان مۆجىزىسىمۇ مۇشۇنىڭ بىلەن تۇگەيدۇ ، دەپ ئويلىغانىدى . لېكىن بۇ پەيغەمبەر قولىنى قويىنىغا سېلىپ

چىقىرىۋىدى ، ئۇنىڭ قولىدىن چاقنىغان نۇر ئادەمنىڭ كۆزىنى قاماشتۇرۇپ ، تەرەپ - تەرەپكە چېچىلىپ ، ئۇپۇققىچە يەتتى .

شۇنىڭ بىلەن پىرئەۋن زۇۋانى تۇتۇلۇپ ، قايغۇغا چۆمدى . ئۇ ئۆزىنىڭ مال - مۈلۈك ۋە تەختىنى ساقلاپ قېلىشقا تەشنا بولسىمۇ ، بۇ كارامەت مۆجىزە ئالدىدا خۇددىنى يوقىتىپ ئۆزىنىڭ ئەڭ ئالىيجانباب خوجايىن ، قۇل - چاكارلىرى نەزەرىدىكى ئىلاھ ئىكەنلىكىنى يادىدىن چىقىرىپ ، ئۇلار بىلەن بىللە مۇسا ئەلەيھىسسالامغا يېلىنىپ - يالۋۇرۇشقا ، خۇشامەت قىلىشقا باشلىدى . لېكىن ، يەنە ئاستىرتىن سۇيىقەست ئىشلىتىپ ، كىشىلەرنى مۇسا ئەلەيھىسسالامغا يامان كۆزى بىلەن قاراشقا قۇتراتتىپ ، ساختىلىققا ۋە ئالدامچىلىققا پاك ھەقىقەت تونىنى كىيدۈرمەكچى بولدى . پىرئەۋن قۇتراتقۇلۇق بىلەن :

— ئى خالايىق ، بۇ ئىككىسى جادۇگەرلەر ئىكەن ، ئۇلار سېھىر - جادۇ بىلەن سىلەرنى بۇ ئەلدىن ھەيدەپ چىقارماقچى بولۇۋاتىدۇ ، بۇنى سىلەر قانداق قىلىسىلەر ؟ — دېدى .

پىرئەۋننىڭ ئەگەشكۈچىلىرى :

— بۇ ئىككىسىنى قاماپ قويايلى ، ئاندىن جايلارغا ئادەم ئەۋەتىپ ، ھەممە جادۇگەرلەرنى بۇ يەرگە كەلتۈرەيلى ، — دېيىشتى .

بۇ گەپ دەل پىرئەۋننىڭ ئويلىغان يېرىدىن چىقتى . ئۇ تازىمۇ بىئەپ ئەھۋالغا چۈشۈپ قالغاندا ، بىردىنلا بۇ ساختا گەپكە چىڭ ئېسىلىۋالدى - دە ، قىيىن ئەھۋالدىن قۇتۇلۇش ئۈمىدىنى مۈشۈ يوقلاڭ گەپكە باغلىدى .

پىرئەۋن ناھايىتى زور كۈچ سەرپ قىلىپ ، تەرەپ - تەرەپتىن جادۇگەرلەرنى چاقىرتىپ كەلدى . ئۇ تەختىنىڭ قولىدىن كېتىشىدىن ئەنسىرەيتتى ، گۈمانخورلۇق ، ۋەھىمە ئۇنىڭ قەلبىنى ئازابلايتتى . ئۇ ئۆزىنىڭ ئاقىۋىتىنى ئويلىغىنىدا ئىختىيارسىز تىترەپ كېتەتتى . ئۇ ئېھتىياتچانلىق ،ئەمما قۇۋلۇق بىلەن مۇسا ئەلەيھىسسالامغا :

www.alma.cn

— ئى مۇسا ، سېنىڭ بۇ يەرگە كېلىشتىكى مەقسىتىڭ جادۇگەرلىك قىلىپ ، بىزنى ئۆز دۆلىتىمىزدىن ھەيدەپ چىقىرىش ئىكەن ـ دە ! — دېدى .

پىرئەۋننىڭ يۈرىكى پوكۇلداپ ، بىئارام‌لىق ۋە تاقەتسىزلىك ئىچىدە قالدى . ئۇ ئۆتكەندە ئۆزىنى قالتىس دانىشمەن چاغلاپ ، ھېچنېمىنى كۆزگە ئىلمىغان ئەۋلىيا ئەمەسمىدى ؟ كۈچ ـ قۇدرەتلىك ، سۈر ـ ھەيۋەتلىك پادىشاھ ئەمەسمىدى ؟ مانا ئەمدى ئۇ ئاللا تەرىپىدىن سىرلىق كۈچ ئاتا قىلىنغان بىر ئاددىي كىشى ئالدىدا مانا مۇشۇنداق ئەھۋالغا چۈشۈپ قالدى .

پىرئەۋن مۇسا ئەلەيھىسسالامغا :

— بىز بىر كۈننى بېكىتەيلى ، سەنمۇ لەۋزىڭدىن يېنىۋالما ، بىزمۇ ۋەدىمىزگە خىلاپلىق قىلمايمىز ، — دېدى .

— سەن بېكىتكەن ئۇ كۈن ھېيىت كۈنى بولىدۇ ، — دېدى مۇسا ئەلەيھىسسالام ، — كىشىلەر زامانغا لايىق ياسىنىپ بىر يەرگە جەم بولىدۇ ، ئۇ كۈن ھەقىقەت دۇنياغا ئاشكارا بولىدىغان كۈندۇر .

پىرئەۋن جىمى جادۇگەرنى شۇ كۈنىگە ئۇلگۇرتۇپ ئەكېلىش ئۈچۈن ، پۈتۈن كۈچىنى ئىشقا سېلىپ جىددىي ھەرىكەتلەندى . ئۇنىڭ كۆڭلىدە يەنە ئازراق ئۈمىد ساقلىنىپ قالغانىدى . ئۇنىڭ ئۆز تەختىگە ھېرىسمەنلىكى ئۇنى مۇسا ئەلەيھىسسالام بىلەن بىر ئېلىشىپ كۆرۈشكە ھەمدە مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ تەرغىباتى ئۈستىدىن غالىب كېلىشكە ئۈندەيتتى . لېكىن ، توزۇغان توپا ـ چاڭنىڭ ئاسمانىدىكى قۇياشنى توسۇۋېلىشى تەس ، ئەلۋەتتە ! ھىدايەتتىن ئايرىلغان تەختنىڭ ھەققانىيەت كۈچىنى ئاجىزلىتىمەن ، دېيىشى خۇددى تۈخۈمنى تاشقا ئۇرغاندەك ياكى دەرەخ بېشىدىن بېلىق ئىزدىگەندەك ئەقىلگە سىغمايدىغان بىر ئىش .

مۇسا ئەلەيھىسسالام نۇرغۇن جادۇگەرلەرنىڭ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى :

مۇبادا سىلەر ئاللانى كەمسىتىدىغان بولساڭلار ، ئۆزۈڭلارنى ئۆزۈڭلار ھالاك قىلىسىلەر . سىلەر ئاللانىڭ

www.alma.cn

— ئى مۇسا ، سېنىڭ بۇ يەرگە كېلىشتىكى مەقسىتىڭ جادۇگەرلىك قىلىپ ، بىزنى ئۆز دۆلىتىمىزدىن ھەيدەپ چىقىرىش ئىكەن ـ دە ! — دېدى .

پىرئەۋننىڭ يۈرىكى پوكۇلداپ ، بىئارام‌لىق ۋە تاقەتسىزلىك ئىچىدە قالدى . ئۇ ئۆتكەندە ئۆزىنى قالتىس دانىشمەن چاغلاپ ، ھېچنېمىنى كۆزگە ئىلمىغان ئەۋلىيا ئەمەسمىدى ؟ كۈچ ـ قۇدرەتلىك ، سۈر ـ ھەيۋەتلىك پادىشاھ ئەمەسمىدى ؟ مانا ئەمدى ئۇ ئاللا تەرىپىدىن سىرلىق كۈچ ئاتا قىلىنغان بىر ئادەمنى كىشى ئالدىدا مانا مۇشۇنداق ئەھۋالغا چۈشۈپ قالدى .

پىرئەۋن مۇسا ئەلەيھىسسالامغا :

— بىز بىر كۈننى بېكىتەيلى ، سەنمۇ لەۋزىڭدىن يېنىۋالما ، بىزمۇ ۋەدىمىزگە خىلاپلىق قىلمايمىز ، — دېدى .

— سەن بېكىتكەن ئۇ كۈن ھېيت كۈنى بولىدۇ ، — دېدى مۇسا ئەلەيھىسسالام ، — كىشىلەر زامانغا لايىق ياسىنىپ بىر يەرگە جەم بولىدۇ ، ئۇ كۈن ھەقىقەت دۇنياغا ئاشكارا بولىدىغان كۈندۇر .

پىرئەۋن جىمى جادۇگەرنى شۇ كۈنىگە ئۇلگۈرتۈپ ئەكېلىش ئۈچۈن ، پۈتۈن كۈچىنى ئىشقا سېلىپ جىددىي ھەرىكەتلەندى . ئۇنىڭ كۆڭلىدە يەنە ئازراق ئۈمىد ساقلىنىپ قالغانىدى . ئۇنىڭ ئۆز تەختىگە ھېرىسمەنلىكى ئۇنى مۇسا ئەلەيھىسسالام بىلەن بىر ئېلىشىپ كۆرۈشكە ھەمدە مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ تەرغىباتى ئۈستىدىن غالىب كېلىشكە ئۈندەيتتى . لېكىن ، توزۇغان توپا ـ چاڭنىڭ ئاسمانداىكى قۇياشنى توسۇۋېلىشى تەس ، ئەلۋەتتە ! ھىدايەتتىن ئايرىلغان تەختنىڭ ھەققانىيەت كۈچىنى ئاجىزلىتىمەن ، دېيىشى خۇددى تۇخۇمنى تاشقا ئۇرغاندەك ياكى دەرەخ بېشىدىن بېلىق ئىزدىگەندەك ئەقىلگە سىغمايدىغان بىر ئىش .

مۇسا ئەلەيھىسسالام نۇرغۇن جادۇگەرلەرنىڭ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى :

مۇبادا سىلەر ئاللانى كەمسىتىدىغان بولساڭلار ، ئۆزۈڭلارنى ئۆزۈڭلار ھالاك قىلىسىلەر . سىلەر ئاللانىڭ

www.alma.cn

مۇجىزىسىنى سېھىر - جادۇ دەۋالدىڭلار . سىلەر پىرئەۋنغا پارلاق يورۇقلۇقنى ۋە دەلىل - ئىسپاتلىق ھەقىقەتنى بىلدۇرمەستىن ، ئەكسىچە ، سېھىر - جادۇ ئىشلىتىش ئارقىلىق مېنى باش ئېگىشكە مەجبۇرلىماقچى بولدۇڭلار . ئوبدان ئويلىنىپ بېقىڭلار ! كىمكى ئاق - قارىنى ئاستىن - ئۈستۈن قىلىدىكەن ، ئۇنىڭ كۆتكىنى ئەرزۈسىنىڭ ئەكسىچە بولىدۇ ، چوقۇم گۇمران بولىدۇ .

مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ سۆزى ھەققانىي سادا سۈپىتىدە جادۇگەرلەرنى لەرزىگە كەلتۈردى ۋە ئۇلارنى غاپىللىقتىن ئويغىنىپ ، ساختىپەزلىكنى تاشلاپ ، ھىدايەتنى ئېنىق تونۇۋېلىشقا دەۋەت قىلدى .

جادۇگەرلەر پىرئەۋننىڭ بۇيرۇقى بويىچە بىرىمۇ قېپقالماي تولۇق مەيدانغا چۈشتى ، قوللىرىدا بىردىن ئارغامچا ، بىردىن كالتەك تۇتۇشقان بىرەر مىڭدەك جادۇگەر مۇسا ئەلەيھىسسالامغا ھەيۋە قىلىشتى ، تېخى ئۇنىڭ ئاكىسى ۋە تاماشىبىنلارغىمۇ پوپوزا قىلىشتى .

پىرئەۋن ئاتارمەن - چاپارمەنلىرىنىڭ ھىمايىسى ئاستىدا ھەدەپ ۋارقىراپ ، سېھىر - جادۇگەرلەرنى دەرھال ھەرىكەتكە كەلتۈرۈپ ، قۇي قۇربانلىق قىلىدىغان چاغدا[1] كاتتا تەبرىكلەش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈشكە كۈشكۈرتتى .

كىشىلەردە ، جادۇگەرلەر غەلىبە قىلىسىكەن ، دەيدىغان ئۈمىد بارغانسېرى ئۇلغايدى . ئۇلار نادان ، بىخۇد بولغاچقا ، توغرا پىكىر قىلالمايتتى .

جادۇگەرلەر قىنىغا پاتمىغان ھالدا كۆرەڭلىشىپ پىرئەۋننىڭ ئالدىغا كەلدى . ئۇلار ئۆزلىرىچە جەڭ مەيدانىدىكى قەھرىمانلار ، بەيگىدىكى ئارغىماقلار ئىدى ، كىشىلەرنىڭ ئۈمىدى ئاشۇلاردا ئىدى .

— ئەگەر بىز غالىب كەلسەك ، بىزگە ھەق بېرەمسەن ؟ — دېدى ئۇلار پىرئەۋنغا .

www.alma.cn

① قۇربان ھېيتىنىڭ چۈشتىن ئىلگىرىكى ۋاقتىنى دېمەكچى .

— ھەق بېرىمەن ، ئاياللارنىمۇ سوۋغات قىلىمەن ، — دېدى پىرئەۋن ، — مېنىڭ قانات ئاستىمدا راھەت ـ پاراغەتتە ياشايسىلەر ، شان ـ شۆھرەت ، دۇنيا ـ دۆلەتكە ئىگە بولىسىلەر ، چۈنكى سىلەر كۈچۈمگە كۈچ قوشتۇڭلار !

جادۇگەرلەر بۇ گەپنى ئاڭلاپ كۆڭۈل توختاتتى ۋە پىرئەۋنغا قەدەھ تۇتتى ، ئاندىن ئۇلار مەيدانغا چىقىپ مۇسا ئەلەيھىسسالامدىن :

— ئەي مۇسا ، ھۇنەرنى ئاۋۋال سەن كۆرسىتەمسەن ياكى بىزمۇ ؟ — دەپ سورىدى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام ئۇلارنىڭ سېھىر ـ جادۇسىغا پىسەنت قىلمىدى ، ئۇلارنىڭ سۆزلىرىنىمۇ مەنسىتمىدى . ئۇ ئالدى بىلەن ئۇلارنىڭ ھۇنەر كۆرسىتىشىگە قوشۇلدى . ئارقىدىنلا ئاللا ئۇنىڭ قۇدرىتىنى كۆرسەتمەكچى بولدى .

جادۇگەرلەر ئالدىغا بىر ئوقچۇپ قولىدىكى نەرسىلىرىنى يەرگە تاشلىۋىدى ، بۇ نەرسىلەر بىردىنلا ژىشلداپ كېتىۋاتقان يىلانغا ئايلاندى . مۇسا ئەلەيھىسسالام بۇنى كۆرۈپ كۆڭلىدە ، كىشىلەر بۇنداق ساختا ھادىسىدىن قايمۇقۇپ كېتەرمۇ ، تەرغىباتىمغا تەسىر يېتەرمۇ ، دەپ ئەنسىرەپ ، ئىختىيارسىز كۆڭلى سوۋۇپ مەيۈسلەنگەندەك بولدى ، لېكىن ئاللا ئۇنى قوغدىماقتا ، ئۇنىڭغا غەمخورلۇق قىلماقتا ئىدى . ئاللا ئۇنىڭغا شۇنداق خىتاب قىلدى :

— سەن قورقما ، سېنىڭ كۈچ ـ قۇدرىتىڭ ئەڭ چوڭ ، ئۇلارنىڭ نەرسىلىرىگە پىسەنت قىلما ، قولۇڭدىكى ھاسىنىڭ كۈچ ـ قۇدرىتى ئەڭ چوڭ ، ئۇنى تاشلىغىن .

ئاللانىڭ كۈچ ـ قۇدرىتى بىلەن مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ھاسىسى جادۇگەرلەر سېھىر بىلەن پەيدا قىلغان چوڭ يىلاننى بىردىنلا دەم تارتىپ يۇتۇۋەتتى . جادۇگەرلەر ئىغۋا تېرىپ مۇسا ئەلەيھىسسالامغا تۆھمەت چاپلاشتى ھەم ئۇنىڭغا خۇشامەت قىلىشتى ، ئاخىر ئالدامچىلىقىنى ئىشقا ئاشۇرالماي لەت بولۇشتى .

مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ يەرگە تاشلىغان ھاسىسى

www.alma.cn

جادۇگەرلەرنىڭ ساختا نەرسىلىرىنى بىر - بىرلەپ دەم تارتىپ ، ئۇلارغا ئاجايىپ بىر مۆجىزە كۆرسەتتى ، بۇنىڭ بىلەن ئۇلار تۈيۈق يول ئىچىدە تۇرۇپ ھەيرانۇھەس بولۇشتى .

جادۇگەرلەر يۆكۈنۈپ تۇرۇپ ، ئىلگىرىكى قىلمىشلىرىغا پۇشايمان قىلىپ ، ھەقىقەتكە تەن بېرىپ ، بايىقى ئاجايىپ ھەيۋەتلىك كۆرۈنۈشكە ھەيرانۇھەس بولۇشتى .

پىرئەۋننىڭ قەلبىدە بىردىنلا ئۆچمەنلىك ۋە غەزەپ ئۇرغۇدى . ئۇ ئۆزىنىڭ ئۈنتۇرۇپ قويغانلىقىنى ھېس قىلدى . ئەسلىدە ئۇ مۇشۇ پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ ھۆكۈمرانلىق كۈچىنى كۆچەيتمەكچى ئىدى . بىراق ، كۈتۈلمىگەندە چىققان قارا بوران ئۇنىڭ ساختىلىق ئۇستىگە قۇرۇلغان سەلتەنەتلىك تەختىنى ئۆرۈۋەتتى - دە !

پىرئەۋن ئاچچىقىنى چىقىرىۋېلىش ، تارتقان ئىزا - ئاھانەتنىڭ ئازابىنى پەسەيتىش ئۈچۈن ، جادۇگەرلەرگە مۇنداق دېدى :

— سىلەر ئۇنىڭغا ئىشىنىۋاتامسىلەر ؟ ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىغا بويسۇنماقچى بولۇۋاتامسىلەر ؟ مەن تېخى ئۇنىڭغا قايىل بولمىدىم . سىلەر ئۇنىڭ بىلەن كېلىشىپ قويغانمىدىڭلار ؟ سىلەرگە سېھىرگەرلىكنى ئۆگەتكەن ئۇستا شۇ ئىكەن - دە ، سىلەر ئۇنىڭ بىلەن پۈتۈشۈۋېلىپ يۇرىكىڭلارنى قاپتەك قىلىپ ، مەن يول قويغان دائىرىدىن ھالقىپ كەتتىڭلار . سىلەر ئۆز ۋەدەڭلەرنى يەر بىلەن يەكسان قىلدىڭلار . مەن سىلەرنىڭ سول قولۇڭلار بىلەن ئوڭ پۈتۈڭلارنى كېسىپ تاشلاپ ، سىلەرنى خورما دەرىخىگە مىخلايمەن ، سىلەرگە جازا بېرىمەن . چۈنكى سىلەر مېنىڭ ئىلتىپاتىمغا سازاپالىق قىلىپ ، قانۇنۇمنى بۇزدۇڭلار ، مەن پاكىت ئارقىلىق سىلەرگە كۈچ - قۇدرىتىمنى ، يامانلىقىمنى بىلدۈرۈپ قوياي !

لېكىن ، ئىمان كەلتۈرگەن بۇ ئادەملەر ئېتىقاد كۈچى ۋە ئىلاھىدىن قىلىنغان ھۆكۈم بىلەن مەھكەم بىرلەشكەنىدى . ئاللا ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىن ساختىلىق ۋە ئەپسانىلىكنى چىقىرىپ تاشلاپ ، ئۇلارنى توغرا يولنى بويلاپ ئىلگىرىلەشكە يېتەكلىدى . ئۇلار پىرئەۋنغا دېدى :

www.alma.cn

سېنىڭ ماڭغان يولۇڭ بىلەن ماڭساق بىزگە پايدىسى يوق ، سېنىڭ نەپسىڭنى قاندۇرساقمۇ ، ئۇنىڭ بەدىلىگە سەندىن نەپ ئالالمايمىز . بىز ئەمدى سېنىڭ ئۆزۈڭنى شانلىق قۇياش ۋە دەللىل ـ ئىسپاتلىق ھەقىقەت ئۈستىگە قويۇشۇڭغا يول قويالمايمىز . سەن بىزگە ئادەم قورقۇتىدىغان يوغان گەپلەرنى قىلالىساڭمۇ ، بىزگە خالىغانچە تەھدىت سالالىساڭمۇ ، بۇ قىلغانلىرىڭ سېنىڭ تۇيۇق يولغا كىرىپ قالغانلىقىڭنىلا بىلدۈرىدۇ ، خالاس . بىز ئۆز ئىگىمىزگە ئىشىنىمىز ، ئۇنىڭدىن بىزنى سېنىڭ زۇلمۇڭغا دۇچار قىلماسلىقىڭنى تىلەيمىز . ئاللا ئەڭ رەھىملىكتۇر .

پىرئەۋننىڭ تەرسالىقى

پىرئەۋن مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ مۆجىزىسىنى كۆرۈپ ھاڭ ـ تاڭ قالدى . ئىككى خىل ئوي ـ پىكىر ئۇنىڭ قەلبىدە كەسكىن ئېلىشماقتا ئىدى ، ئاخىر تەختىنى ساقلاپ قېلىش ئارزۇسى ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلىدى ـ دە ، مۇسا ئەلەيھىسسالام بىلەن تاكى كۆڭلىدىكى غەشلىكنى تۆگەتكۈچە قەتئىي ئېلىشىش نىيىتىگە كەلدى . بۇ ئېلىشىش ئۇنىڭ تەقدىرىنى بەلگىلەيتتى . ھوقۇقلۇق بىر ئەرباب قانداقمۇ بۇنچە زور بايلىق ۋە شان ـ شۆھرەت ئۈچۈن كۈرەش قىلمىسۇن ؟ ئۇ بۇ ئېلىشىشنى ئاللاغا ئىشەنمەسلىكنىڭ قۇتراتقۇلۇقىدا داۋاملاشتۇرۇشقا مەجبۇر ئىدى . ئۇ تەختنى تارتىۋېلىشقا كەلگەن بۇ يات ئادەمنى تىز پۈكتۈرمەكچى ئىدى . ئۇ بۇ مەقسەتكە يېتىش ئۈچۈن كۆرۈنۈشتە ئۆز پۈقرالىرىنى رازى قىلماقچى بولاتتى . ئۇنىڭ ئاتارمەن ـ چاپارمەنلىرى ئۇنىڭغا :

— سەن مۇسانىڭ بۇ يەرگە كېلىپ ماكانىمىزنى بۇزۇشىغا ، سېنى ۋە سېنىڭ ئىلاھلىقىڭنى دەپسەندە قىلىشىغا يول قويامسەن ؟ — دېدى .

بۇ گەپنى ئاڭلىغان پىرئەۋن قاتتىق غەزەپلىنىپ ، ئاغزىنى

www.alma.cn

بۇزۇپ ئۆز تەرەپدارلىرىغا :

— بىز ئۇلارنىڭ ئوغۇل بالىلىرىنى ئۆلتۈرۈپ ، قىز بالىلىرىنى قالدۇرايلى ، — دېدى . ئارقىدىنلا پىرئەۋن ئىمان كەلتۈرگەنلەرنى تەپ تارتماستىن ھاقارەتلىدى ، ئۇلارغا زىيانكەشلىك قىلىشقا باشلىدى . ئىمان كەلتۈرگۈچىلەر مۇسا ئەلەيھىسسالامدىن قۇتۇلدۇرۇشنى تەلەپ قىلىپ ، ئۇنىڭدىن ئاللاغا ئىمان كەلتۈرمىگەن بۇ ياۋۇز زومىگەرنىڭ بوزەك قىلىشىدىن ساقلاپ قېلىشنى ئۆمىد قىلدى . ئۇلار :

— ئى مۇسا ، سەن بۇ يەرگە كېلىشنىڭ ئالدى ـ كەينىدىمۇ بىز ھەممىمىز دەپسەندە قىلىنغانىدۇق ، — دېيىشتى . مۇسا ئەلەيھىسسالام كۆپچىلىكنىڭ چۇقان ـ سۇرەنلىرىنى تىنچىتتى ، ئۇلارغا يارەملىشىدىغانلىقىنى بىلدۈرۈپ خاتىرجەم قىلدى . مۇسا ئەلەيھىسسالام :

— ئاللادىن يارەم تىلەيلى ، سەۋر قىلىڭلار ، يەر ـ زېمىن ئاللاغا مەنسۇپ ، كىمكى ئاللاغا ئىتىقاد قىلىدىكەن ، ئۇ يەر ـ زېمىنغا ئىگە بولالايدۇ ، ئاللاغا ئىخلاس قىلغانلار ياخشىلىققا ئېرىشەلەيدۇ ، — دېدى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام ھەقىقەتنى داۋاملىق تەشۋىق قىلىپ ، ئۆز خەلقى ئۈچۈن نىجاتلىققا ئېرىشىشنىڭ يولىنى ئېچىپ بېرەتتى . ئۇنىڭ ئېتىقادى قەتئىي ، كۆكسى ـ قارنى كەڭ ئىدى .

پىرئەۋن ئاخىر ، مۇسا ئەلەيھىسسالامنى ئۆلتۈرۈش يارلىقىنى چىقاردى . بۇ ئۇنىڭ ئۆزىنىڭ دۇنياسىنى ساقلاپ قېلىشتىكى ئەڭ ئاددىي چارىسى ئىدى . ئۇ ھەقىقەتەن ھالاكەت گىردابىغا بېرىپ ، قىيىن ئەھۋالدا قالغانىدى . پىرئەۋن تەرەپدارلىرى ئارىسالدى بولۇپ قالدى ، ئىمان كەلتۈرگەنلەر ئۇلارغا ئاللا كۆزىنى روشەنلەشتۈرگەن بىر كىشىنى كۆرسەتتى . بۇ كىشى خالايىقىقا مۇسا ئەلەيھىسسالامنى ئۆلتۈرۈشنىڭ زىيىنى ۋە ئۇنىڭ ئاقىۋىتىنى كۆرسىتىپ ، خىلمۇخىل باھانە ـ سەۋەبلەرگە رەددىيە بەردى ، كىشىنى قايىل قىلارلىق نۇرغۇن دەلىل ـ ئىسپاتلارنى مىسال

www.alma.cn

قىلدى .

بۇ كىشى مۇنداق دېدى :

— ئى خالايىق ، سىلەر شۇنداق بىر ئادەمنى ئۆلتۈرمەكچى بولۇۋاتىسىلەركى ، ئۇ ئاللا ئەۋەتكەن ئەلچىدۇر . ناۋادا ئۇ يالغان سۆزلىگەن بولسا ، ئۇنى يالغانچىلىق قىلغان جىنايىتى ئۈچۈن جازالاش كېرەك ؛ ئەگەر ئۇ سەممىي - راستچىل يىگىت بولسا ، ئەلۋەتتە ، ئادىل مۇئامىلىگە ئېرىشىشى كېرەك . ئاللا ئالدامچىنى ، بىزنىڭ تىرىكچىلىكىمىزنى ۋەيران قىلغۇچىنى بۇ يەرگە ئەۋەتمەيدۇ .

پىرئەۋننىڭ خىيش - ئەقىبالىرىدىن بىر مۆمىن كىشىمۇ خەقلەرنى ئاللانىڭ قۇدرىتىگە دىققەت قىلىشقا ئاگاھلاندۇردى . ئۇ مۇنداق دېدى :

— ئى خالايىق ، مەن سىلەردىن غەم قىلمۇاتىمەن ، سىلەرنىڭ مەھشەرگاھدا نۇھ ئەلەيھىسسالام بىلەن ئاد ، سەمۇد قەۋمىدىكىلەردەك ئاقىۋەتكە قېلىشىڭلاردىن ئەنسىرەۋاتىمەن . ئاللا ئۆز ئېتىقادچىلىرىغا ئەرزىيەت يەتكۈزۈشنى راۋا كۆرمەيدۇ . ئى خالايىق ، مەن سىلەرنى قىيامەت قايىم بولغاندا ، ئاللانىڭ پاناھىغا ئېرىشەلمەسلىكىن ، دەپ ئەنسىرەۋاتىمەن . كىمكى ئاللانى ئالدايدىكەن ، ئۇ ھىدايەت تاپالمايدۇ . بۇرۇن يۈسۈف ئەلەيھىسسالام سىلەرگە دەلىل - ئىسپات ئېلىپ كەلگەندە ، سىلەر گۇمانلانغانسىڭلار ؛ ئەگەر ئۇ ئۆلۈپ كەتكەن بولسا ، بەلكىم سىلەر بۇنىڭدىن كېيىن ئاللا يەنە ئەلچى ئەۋەتمەيدۇ ، دېگەن بولاتتىڭلار . كىمكى گەپنى چېكىدىن ئاشۇرۇۋېتىدىكەن ياكى گۇماندا بولىدىكەن ، ئۇ تۈيۈق يولغا كىرىپ قالىدۇ .

پىرئەۋننىڭ ئادەملىرى مۇشۇ ھالدىمۇ ئىمان ئېيتىشنى رەت قىلدى ، بۇ ئادەمنى ئالدامچى ، دەپ تىللاشتى ، ئۇنىڭدىن ئېتىقادىدىن ۋاز كېچىشنى تەلەپ قىلىشتى . بۇ ئادەم دېدىكى :

— ئەي خالايىق ، مەن سىلەرنى قۇتۇلدۇراي دەۋاتسام سىلەر مېنى دوزاخقا كىرىشكە ، ئاسىيلىق قىلىشقا ، قىلچە ئەھمىيىتى يوق

www.alma.cn

كۆپ خۇدالىق دىنغا ئېتىقاد قىلىشقا ئۈندەۋاتىسىلەر . مەن يەنىلا سىلەرنى دۇنيادا كەم ئۇچرايدىغان كۆڭلى ـ كۆكسى كەڭ كىشىگە ئەگىشىشكە چاقىرىمەن . شەك ـ شۇبھىسىزكى ، ھازىر ۋە كەلگۈسىدە سىلەر دۇئا ـ تىلاۋەتنى ياقتۇرمايسىلەر ، ئەمما بىز ھەممىمىز ئاللانىڭ دەرگاھىغا بارىمىز . ھەقىقەتنىڭ چەكلىمىسىدىن ھالقىپ كەتكەنلىكى كىشى دوزاخنىڭ ھەمدوستى بولىدۇ . ئۇ چاغدا ، مېھرىبانلىرىمنى ئەسلىشكىلار مۇمكىن . مەن ئۆزۈمنى ئاللاغا تاپشۇرىمەن . ئۇ ئېتىقاد قىلغان كىشىنى تونۇيدۇ .

كىشىلەر ئامالسىز قالدى . ھېلىقى ئادەم ئۆز گېپىدە چىڭ تۇرۇپ ، تۇغرا قاراشلىرى بىلەن ئۇلارنىڭ ئەخمىقانە خام خىيالىلىرىنى پاش قىلدى . كىشىلەر ئۇنىڭغا نەپرەت بىلەن قاراشتى ، تېخى ئۇنى دۆت دېيىشتى ، ھەتتا ئۇنى ئۆلتۈرمەكچى بولۇشتى . لېكىن ، ئاللا ئۇنى ئۇلارنىڭ سۇيىقەستى ۋە زىيانكەشلىكىدىن ساقلىدى . بۇ ھال پىرئەۋننى قاتتىق ئازابلىدى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام داۋاملىق تەشۋىق قىلدى ، ھېچقانداق نەرسە ئۇنىڭغا توسقۇنلۇق قىلالمىدى ۋە تەھدىت سالالمىدى . ئۇ پىرئەۋندىن ئاللاغا ئېتىقاد باغلاپ ، ئالەمنى ياراتقۇچىنىڭ ئىلكىگە قايتىپ ، بەنى ئىسرائىللارنى قويۇپ بېرىشنى تەلەپ قىلاتتى . بۇ ھەقتىكى سۆزلەر جىددىي ئېيتىلغان بولسىمۇ ، لېكىن بۇ نائىنساپ زالىم ئېزىتقۇ پاتقىقىغا چوڭقۇر پاتقانلىقى ئۈچۈن ، ئۆزۈنغىچە ھوشىنى تاپمىدى . مۇسا ئەلەيھىسسالام ھىدايەتنىن چەتنەپ كەتكەن تۇرلۇك ئادەملەرنى يىغدى ، ئۇلار ئىتائەتمەنلىككە ئادەتلەنگەنىدى ، خورلۇقتا ياشاش ۋە قۇل بولۇش بىلەن قانائەتلىنەتتى ، مۇسا ئەلەيھىسسالام ئىمكانىيىتىنىڭ بارچە ئۇلارنى ئويغاتتى ، ئۇلارنىڭ ھىدايەتتىن چەتنەپ كەتكەنلىكىنى ۋە قارا يۈز ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بەردى . ئۇ مۇنداق دەپ ئۇنلۇك خىتاب قىلدى :

— ئى خالايىق ، ئەجەبا ، مىسىر ماڭا مەنسۇپ ئەمەسمۇ ؟ بۇ دەريالار ئاستىمدىن ئېقىپ كېتىۋاتامدۇ ؟ ئەگەر پىرئەۋننىڭ ئالتۇن ـ كۈمۈش ، پۇل ـ مالىلىرى بولمىغان بولسا ، پەرىشتىلەر

بەرگەن خوتۇنى بولمىغان بولسا ، بۇ ئادەم مەندىن كۆپ تۆۋەن تۇرمامتى؟ ئاشۇ گۈمراھلار ئۈنۈك زالىملىقى ئۈچۈن كەتمەن چاپىسىپ بېرىدىغان ، باشقىلارغا زۇلۇم سېلىشتا قامچا بولۇپ بېرىدىغان غالچىلاردۇر .

پىرئەۋن يەنىلا ئۆكتەملىك قىلىپ ، ھەقىقەتنى ساختا گەپلەر بىلەن بۇرمىلىدى ، ھەتتا ئۇ كۈندۈزدىكى يورۇقلۇقنىڭ قۇياشتىن كېلىدىغانلىقىنى ئىنكار قىلدى . ئەھۋال ئۇنى قۇتۇلدۇرۇۋالغىلى بولمايدىغان دەرىجىگە يەتتى ، پىرئەۋن بەنى ئىسرائىلغا بولغان زىيانكەشلىكىنى داۋاملاشتۇرۇۋەردى .

ئۇلۇغ ئاللا پىرئەۋن ۋە ئۈنۈك ئاتارمەن - چاپارمەنلىرىنىڭ ئاللاغا ئىشەنمىگەنلىكىنىڭ ۋە بەنى ئىسرائىلغا زىيانكەشلىك قىلغانلىقىنىڭ ئاقىۋىتىگە جاۋابكار بولىدىغانلىقىنى جاكارلاپ قويۇش توغرىسىدا مۇسا ئەلەيھىسسالامغا پەرمان چۈشۈردى .

ئاللا ئۇلارنى جازالاشقا باشلىدى : ئۇلارنىڭ ئالتۇن - كۈمۈش ، پۇل بايلىقى بارا - بارا ئازلاپ كەتتى ؛ مەۋج ئۇرۇپ ئېقىپ تۇرىدىغان نىل دەرياسىنىڭ سۇيى بارا - بارا تۇگەپ كەتتى ؛ ئۇلار يەرلىرىنى سۇغىرىشقا سۇ تاپالمىدى ، ئوخشىغان زىرائەتلەرمۇ قۇرۇپ ، ھوسۇلى بىراقلا كېمەيىپ كەتتى ؛ ئارقىدىنلا قاتتىق يامغۇر يېغىپ كەلكۈن پەيدا بولدى ، كەلكۈن ئۈزۈمنىڭچە پەسلىمەي ، زىرائەت ۋە چارۋىلارنى نابۇت قىلدى ؛ چېكەتكىلەر پەيدا بولۇپ مېۋە - چېۋە ، گۈل - گىياھلارنى يەپ قۇرۇتتى ؛ ئۇلارنىڭ بەدەنلىرىنى پىت بېسىپ ، قىچىشتۇرۇپ ، ئۇخلىغىلى قويمىدى ؛ پاقىلارنىڭ كۈركىراشلىرى ئۇلارغا ئارام بەرمىدى ؛ ئۇلار ئەمدىلا بىر يەرگە يىغىلىپ غىزالىنايى دېگەندە ، ئاللا ئۇلارنىڭ بۇرۇنلىرىدىن قان ئاقتۇردى . بۇنىڭ ھەممىسى ئاشۇ گۈمراھلار ئۈچۈن تېگىشلىك جازا ئىدى . ئۇلار مۇنداق دېيىشتى :

— ئەي مۇسا ، بىز ئۈچۈن ئىگەڭدىن تىلىسەڭ ، بىز شۇنداق ۋەدە بېرىمىزكى ، ئەگەر سەن بىزنى ئازابتىن خالاس قىلساڭ ، بىز سېنىڭ تەشۋىقاتىڭغا ئىشىنەيلى ، بەنى ئىسرائىلنىمۇ قويۇپ

www.alma.cc

بېرەيلى .
ئاللا ئۇلارنى ئازابتىن خالاس قىلىپ ، ئۇلارنى قىيىن ئەھۋالدىن قۇتۇلدۇرۇپ ، ئۇلارنى ھدايەتكە باشلىغانىدى . لېكىن ئۇلار ۋەدىسىگە خىلاپلىق قىلىپ ، گېپىدە تۇرمىدى ، ئىمان ئېيتىشنى رەت قىلدى .

بەنى ئىسرائىلنىڭ مىسىردىن چىقىپ كېتىشى

خەلقئالەم ئالدىدا بەنى ئىسرائىل توغرا بىلەن خاتانى ئېنىق ئايرىپ ، رەھىملىك ئاللانىڭ ئەلچىسىنى قىزغىن سۆيۈپ ، ئاللانىڭ مېھىر - شەپقىتى ۋە يېتەكچىلىكىگە مۇشەررەپ بولدى .
ئۇلارنىڭ كۆزلىرى قانداقمۇ ئېچىلمىسۇن ، ئېتىقاد بۇلاقلىرى قانداقمۇ بۇلدۇقلاپ ئۇرغۇمىسۇن !؟ ھەقىقەتنىڭ مۆجىزىسى ئاجايىپ نۇر چاچماقتا ، ئۇلار بۇنىڭغا كۆزىنى ئۇزمەي زەن قويۇپ قارىشاتتى . ئەمدى ئۇلار ئارامخۇدا تىرىكچىلىك قىلاتتى . پىرئەۋننىڭ پوپوزىسىدىن ياكى ئۇنىڭ يىرتقۇچتەك ھۆركىرىشىدىن قورقۇش بىھاجەت ئىدى . ئۇلار قېتىلارنىڭ زېمىنىدىن ئايرىلىپ ، خاتىرجەملىككە يېتىشنى ، بۇ مۇستەبتىلەردىن نېرى كېتىشنى ئىزدەيتتى .
مۇسا ئەلەيھىسسالام ئۇلارنى يېتەكلەپ بەيتۇلمۇقەددەسكە كېتىۋاتقان تۇنجى كۈنى ئاخشىمى ئاللا ئۇنىڭغا تۇپتۇز ئازادە يول ھازىرلاپ بەرگەنىدى . ئۇلار ۋەھىملىك سۇرگۇنگە ئۇچراپ ھەم ئېتىقادتىڭ ياردىمىگە ئىگە بولۇپ ، ئاخىر قۇرغاق مىسىر زېمىنىدىن ئايرىلدى . بىر چاغدا ئۇلارنىڭ ئالدىدا بىردىنلا شىددەتلىك دولقۇنلاۋاتقان پايانسىز دېڭىز پەيدا بولۇپ ، ئۇلارنىڭ يولىنى توستى . كىشىلەر بۇنىڭدىن تەشۋىشلەندى ، قورقتى . پىرئەۋن ۋە ئونىڭ لەشكەرلىرى ئۇلارنىڭ كەينىدىن دەمبەسقەدەم قوغلاپ كېلىۋاتاتتى . پىرئەۋن ئۇلارنى تۇتۇپ كېتىش كويىدا

www.tarixa.org

ئـــدى . ئـۇ ئـۇلارنى قاچقان قۇللار ، ئـسيانكار مالايلار ، دەپ لـــەشكەرلىرىنى سەپەرۋەر قىلىپ ، ئات ـ ئۇلاغلىرىنى توپـلاپ ، كېچـە ـ كۈندۈزلەپ يول يۈرۈپ قوغلاپ كېلىۋاتاتتى . شۇ تاپتا پىرئەۋننىڭ لەشكەرلىرى ئۇلارغا يېتەيلا دەپ قالغاندى .

بەنى ئىسرائىللار بارغانسېرى تەشۋىشكە چۈشتى ، پەرىشانلىق ۋە غەم ـ قايغۇ ئۇلارنىڭ يۈرىكىنى ھەربىرىدەك چاقاتتى ، ئۇلۇم ۋە تالاپەت قەدەممۇقەدەم قىستاپ كېلىۋاتاتتى ، پىرئەۋننىڭ تورلىرى ئـــۇلارنى مۇھاسىرىگە ئېلىش ئالدىدا تۇراتتى . بەنى ئىسرائىللار خۇددى پايانسىز قاقاس قۇملۇقتا قېپقالـغـانـدەك ، پاناھ تىلـەپ نـالـە ـ پـەريـاد قىلىشاتتى . ئۇلارنىڭ ئىچىدە بىر ـ بـىـرىـگـە تـاپا ـ تـەنـە قىلىشقانلارمۇ ، بىر ـ بىرىنى ئەيىبلەشكەنلەرمۇ ، ئۇمىدسىزلەنگەنلەرمۇ بار ئىدى . ناله ـ پەرياد قىلغۇچىلار ئىچىدە مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ يارەنلىرىدىن ئىبنى نۇنەيمۇ بار ئىدى . ئۇ مۇنداق دېدى :

— ئى ئاللانىڭ مۇئجىزاشچىسى[1] ، سەن قانداق پىلانلىغانسىڭ ؟ بىز قېچىپ قۇتۇلالمايدىغان بىر بالا ـ قازاغا دۇچ كېلىپ قالدۇق . ئالدىمىزدا پايانسىز دېڭىز ، ئارقىمىزدا مۇدھىش دۈشمەن ، ئەمدى بىز ئۆلىدىغان بولدۇق .

— ئاللا ماڭا دېڭىز يولىدا مېڭىشقا ئەمر قىلغان ، — دېدى مۇسا ئەلەيھىسسالام ، — بەلكىم ھازىر قانداق قىلىش توغرىسىدا ئۇنىڭدىن كۆرسەتمە سوراش ۋاقتى بولۇپ قالغاندۇ .

كىشىلەرنىڭ ئەمدىلا يانغان ئۈمىد ئوتىنى ئائۈمىدلىك تېزلا ئۆچۈرۈۋەتتى . ئادەملەر توپى ئىچىدە پاتىپاراقچىلىق كۆتۈرۈلگەن بولۇسۇمۇ ، لېكىن ئۇلارنى قېپقالغان كىچىككىنە ئۈمىد ۋە پـەيـغـەمبـەرىـنـىڭ تـەسـەللىسى تۇتۇپ تۇراتتى . ئۇلار ئاللانىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىغا بويسۇنغاي ، ئاللا چوقۇم ئۇلارغا رەھىم قىلىدۇ ۋە ئۇلارنىڭ قوغلاپ كېلىۋاتقان مۇستەبىت زالىملارنىڭ ھۇجۇمىغا

www.alma.cn

[1] بۇ مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ يەنە بىر ئاتىلىشى . رىۋايەت قىلىنىشىچە ، مۇسا ئەلەيھىسسالام ئاللا بىلەن مۇئجىزاشقانلىكەن .

تاقابىل تۇرۇشىغا يارىدەم بېرىدۇ .

ئاللا مۇسا ئەلەيھىسسالامغا : «قولۇڭدىكى ھاسىنى دېگىزغا ئۇر !» دەپ بېشارەت بەردى . مۇسا ئەلەيھىسسالام دەرھال شۇنداق قىلدى . شۇ ھامان زۇلمەت غايىب بولۇپ ، ئۇممىدسىزلىكنىڭ پەردىسى كۆتۈرۈلۈپ ، ئاللانىڭ كارامىتى بىلەن دېگىزدا ئون ئىككى يول پەيدا بولدى ـ دە ، ئون ئىككى سىبتى قەبىلىسى بىرىدىن يولغا ماڭدى . ھەممىدىن ئۇلۇغ ئاللانىڭ خەيرخاھلىقى بىلەن كىشىلەر بۇ يولغا كىرىپ ئىشەنچ بىلەن ئالغا قاراپ ماڭدى . ئۇلارنىڭ ئىگىسى ئۆز ئەلچىسىنى قوغدىماقتا ئىدى . ئاللا مۇسا ئەلەيھىسسالامغا شۇنداق دېدى : «سەن ئۇلار ئۈچۈن دېگىزدىن بىر قۇرۇق يول ئېچىپ بەر ، پىرئەۋننىڭ سىلەرنى قوغلاپ كېلىشىدىن قورقما . »

بەنى ئىسرائىل قەبىلىلىرى بىخەتەر يەرگە قاراپ چاپاتتى ، يولنىڭ ئىككى تەرىپىدە تۇرۇلگەن سۇ خۇددى تاغدەك ئېگىزلەپ كەتكەنىدى ، كىشىلەر ئامان ـ ئېسەن ئۆتمەكتە ئىدى .

كىشىلەر پىرئەۋن لەشكەرلىرىنىڭ قوغلاپ كەلگەنلىكىنى ۋە ئۇلارنىڭمۇ سۇدا پەيدا بولغان مۇشۇ يول بىلەن ئۆتمەكچى بولۇۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ ، يەنە ئەنسىزلىككە چۈشتى . ئۇلارنىڭ بەزىلىرى قورقۇپ ، ئۆزلىرىنى قوغداشقا چارە ئىزدەشمەكتە ئىدى . ئۇلار پىرئەۋننىڭ قوغلاپ كېلىپ زەربە بېرىشىدىن ۋە ئۆزلىرىنىڭ يەنە ئىلگىرىكىدەك ئېچىنىشلىق كۈنگە قېلىشىدىن ئەنسىرەيتتى .

ھەممەيلەن مۇسا ئەلەيھىسسالامغا تەلمۈرۈشتى . بۇنداق سىناق ئالدىدا مۇسا ئەلەيھىسسالامغا يەنىلا ئاللاغا تايىنىپ قۇتۇلۇشقا توغرا كېلەتتى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام دېگىزنىڭ ئەسلىي ھالەتكە كېلىپ پىرئەۋننى ئايرىۋېتىشىنى ۋە قوغلاپ كېلىۋاتقان زوراۋانلارغا تاقابىل تۇرىدىغان كۈچلۈك توسۇق بولۇپ قېلىشىنى ئارزۇ قىلاتتى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام قەتئىي نىيەتكە كېلىۋىدى ، ئاللا ئۇنىڭغا :

www.alma.cn

«دېڭىزدا ھېچقانداق ئۆزگىرىش پەيدا قىلما ، قولۇڭدىكى ھاسىنىمۇ دېڭىزغا ئۇرما !» دەپ بېشارەت بەردى . بۇ بېشارەتتە مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ يۈرتىغا ئامان ـ ئېسەن يېتىپ بارىدىغانلىقى ، پىرئەۋننىڭ لەشكەرلىرىنىڭ سۇدا غەرق بولۇپ ئۆلىدىغانلىقى ئېنىق ئىدى .

پىرئەۋن ۋە ئۇنىڭ لەشكەرلىرى دېڭىزدىكى يولنىڭ توپتوز ئىكەنلىكىنى ، بۇ يول بىلەن بەنى ئىسرائىلنى قوغلاپ تۇنجىلى بولىدىغانلىقىنى پەملەپ ھەددىدىن ئاشتى . پىرئەۋن لەشكەرلىرىگە :

— قاراڭلار ، بۇ قاچقۇنلارنى قوغلاپ تۇتۇشمىمىز ئۇچۇن ، دېڭىز مېنىڭ ئىرادەم ۋە پەرمانىم بىلەن ئىككىگە بۆلۈنۈپ ، بىزگە يول ئېچىپ بەردى ، — دېدى .

پىرئەۋننىڭ لەشكەرلىرى بىردىنلا روھلاندى ـ دە ، گويا ئۇششۇك ھەرە ئۇۋىسىدىن قوزغالغاندەك ، دېڭىزدىكى يولغا قاراپ ئاتلىنىپ ، بەس ـ بەس بىلەن بەنى ئىسرائىلنى قوغلىدى . ئۇلار دېڭىز يولىنىڭ يېرىمىغا كېلە ـ كەلمەيلا ، ئىككى تەرەپتە تۇرۇلگەن سۇ بىردىنلا قوشۇلۇپ ، پىرئەۋننىڭ لەشكەرلىرىدىن بىرىمۇ ساق قالماي ھەممىسى دېڭىزغا غەرق بولۇپ ئۆلدى .

پىرئەۋن ئۆزىنىڭ ھۆرمىتى ۋە شان ـ شۆھرىتىنى ئۇنتۇپ ، ئۇزۇندىن بېرى يوشۇرۇنۇپ كەلگەن ھەقىقەتنى چۈشەندى ، ئۆزىنىڭ قولىدىن ھېچنېمە كەلمەيدىغان دۆت ھەم پەس بىر بەندە ئىكەنلىكىنى ، ئۇستىدىكى قارا بۇلۇتنىڭ تارقىلىپ كەتكەنلىكىنى ، ھەقىقەتنىڭمۇ ئۆز قەلبىگە سىڭىپ كىرگەنلىكىنى سەزدى .

بۇ جەددىي پەيتتە ، پىرئەۋن ئاللاغا ئېتىقاد قىلدى . ئۇ مۇنداق دېدى : «مەن ئاللاغا ئىشىنىمەن . ئاللادىن ئۆزگە ئىلاھ يوق ، بەنى ئىسرائىلنىڭ ئېتىقاد قىلغىنىلا بىردىنبىر ئىلاھىدۇر . مەن مۇسۇلمانلاردىن بىرىدۇرمەن . »

ئاللا بۇ زالىمنى قوبۇل كۆرمىدى ، بۇ زالىمنىڭ تېرىلغۇ يەرلىرى ۋە زىرائەتلىرىنى خاراب قىلدى ، ئۇنىڭ زوراۋانلىقىغا تېگىشلىك جازا بەردى .

www.alma.cn

دېڭىز سۈيى قوشۇلۇپ ، ئاجايىپ ھۆركىرەشكە باشلىدى . بەنى ئىسرائىل مۇسا ئەلەيھىسسالامدىن :

— بۇ نېمە ئاۋاز ؟ — دەپ سوراشتى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام :

— ئاللا پىرئەۋننى يوقاتتى ، ئۇنىڭ ھەممە ئادەملىرى دېڭىزدا ھالاك بولدى ، — دەپ جاۋاب بەردى .

بۇ چاغدا ، بەنى ئىسرائىل ئەسلىي تەبىئىتى يەنە قوزغىلىپ ، قۇرۇق خىياللارغا غەرق بولدى ۋە :

— ئى مۇسا ، پىرئەۋن ئۆلمەيدۇ ، ئەجەبا ، سەن ئۇنىڭ شۇنچە ئىۇزۇن ياشىغانلىقىنى كۆرمىگەنمىدىڭ ؟ ئۇ ئۇنى ـ بۇنى تەلەپ قىلىپ ياشايدىغان ئادەتلىرى ئادەملەرگە ئوخشاشمايدۇ ، — دېيىشتى .

ئۆلارنىڭ ئوي ـ خىياللىرى شۇ قەدەر غەلىتە بولغانكەن ، ئۇنداقتا ، ئۇلار ئاشۇ ساختا ، قىلچە قىممىتى يوق ئەپسانىلەرنىڭ غېمىدە بولسۇن . يەنىلا ئاللا قۇدرەتلىك . ئاللا بىر ئەمر قىلىۋىدى ، دېڭىز پىرئەۋننىڭ جەسىتىنى قوبۇل قىلماي دولقۇن بىلەن سوقۇپ قىرغاققا ئىتتىرىپ كېلىپ ، كىشىلەرنىڭ سۆز ـ چۆچەكلىرىنى بېسىقتۇردى . بەلكىم بەزىلەر : «پىرئەۋن باشقا بىر دۇنيادا ھايات ياشايدۇ» دېيىشكەن ، يەنە بەزىلەر يالغان ئەپسانىلەرنى ئويدۇرۇپ چىقىپ ، كاززاپلىق قىلىشقان بولغىيتتى . ئەمدى ئاللا ئۆلارنىڭ ئاغزىنى ئاچالماس قىلىۋەتتى . ئاللا دېڭىزغا ئەمر قىلىپ ، سېسىپ كەتكەن بۇ جەسەتنى تاشلاتقۇزۇۋەتتى .

بەنى ئىسرائىل ھاڭ ـ تاڭ بولۇشقان ۋە تەمتىرەشكەن ھالدا بۇ قۇدرەتلىك ، ئۆكتەم پادىشاھنىڭ جەسىتىگە قاراپ قېلىشتى . ئاللا پىرئەۋن ۋە ئۇنىڭ لەشكەرلىرىنى سۇغا غەرق قىلىپ ئۆلتۈرۈپ ، پىرئەۋننىڭ جەسىتىنى ئىبرەت قىلىپ ، كىشىلەرنى ئاگاھلاندۇرۇش يولى بىلەن ئۆزىنىڭ ئاجايىپ قۇدرىتىنى كۆرسەتتى . بۇ رەببىلئالەمىننىڭ ئىلتىپاتى ئىدى .

www.alma.cn

مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەھدىسى

مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ھاسسىنىڭ خاسىيىتى بىلەن مۇسا ئەلەيھىسسالام ۋە ئۇنىڭ يارەنلىرى ئۆزلىرى تاللىغان جايغا خاتىرجەم ئورۇنلاشتى . ئۇلارغا ئۆزلىرى ئۈچۈن بىر قانۇن لازىم ئىدى . شۇڭا ، مۇسا ئەلەيھىسسالام ئاللادىن ئۆزلىرىنى ئاخىرقى ھېسابتا ئاللانىڭ ھۆكمىگە يېتەكلەيدىغان ۋە ئۆزلىرىنى نىشانسىز تۇرمۇش ئىلكىدە جان تالىشىشتىن ھەم ۋاقىتنى بىھۇدە ئۆتكۈزۈپ يېگىلىپ قېلىشتىن خالىي قىلالايدىغان بىر كىتاب ئاتا قىلىشنى تىلىدى .

ئاللا ئۇنىڭغا غۇسلى قىلىپ ئوتتۇز كۈن روزا تۇتۇشنى ، ئاندىن سىنا تېغىغا بېرىپ پەرمان كۈتۈپ تۇرۇشنى ئەمر قىلدى . شۇنداق قىلغاندا ، ئۇ ئاللانىڭ ئەمر - پەرمانلىرى بىلەن تولغان كىتابقا ئېرىشەتتى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام يەتمىش ئەرنى تاللاپ ، ئاللا بەلگىلىگەن ۋاقىتتا يولغا چىقتى ، لېكىن ئۇ ئۆزى ئالدىراپ كەتكەنلىكى ئۈچۈن سىنا تېغىغا باشقىلاردىن بالدۇر يېتىپ باردى . ئاللا ئۇنىڭدىن بالدۇر كېلىپ قالغانلىقىنىڭ سەۋەبىنى سورىغاندا ، ئۇ :

— ئۇلار مېنىڭ كەينىمدىن كېلىۋاتىدۇ ، مەن سېنى خۇشال قىلىش ئۈچۈن بالدۇر كەلدىم ، — دېدى . ئاللا ئۇنى ئىلگىرىكىدىن ئون كۈن ئۇزارتىپ قىرىق كۈن روزا تۇتۇشقا بۇيرۇدى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام ئۆز كىشىلىرىدىن ئايرىلغان مەزگىلده ، ئۇنىڭ قىلىدىغان ئىشلىرىنى ئاكىسى ھارۇن ۋاكالىتەن باشقۇرۇپ تۇردى . ھارۇن كۆپچىلىكنىڭ ئىشلىرىنى بىر تەرەپ قىلىپ ۋە ئۇنىڭدىن خەۋەر ئېلىپ ، مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ قىممەتلىك بەخت ئېلىپ كېلىشىنى كۈتتى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام سىنا تېغىغا بارغاندىن كېيىن ئاللانىڭ غەمخورلۇقىغا نائىل بولدى . ئاللا ئۇنىڭ بىلەن سەممىي

www.alma.cn

سۆزلىشىپ ، ئۇنىڭ كۆڭلىدىكى ۋەھىمە ۋە خاتىرجەمسىزلىكنى تۇگەتتى . ئۇنىڭ قەلبىدە تەلپۈنۈش ئوتى يالقۇنلىدى ، تەشنالىق قىزغىنلىقى تولۇپ تاشتى . مۇسا ئەلەيھىسسالام :

— ئى رەببىم ، ماڭا يېقىنراق كەلسەڭ ، جامالىڭنى ئېنىقراق كۆرۈۋالسام ، — دېدى . نېمە ئۈچۈن مۇسا ئەلەيھىسسالام ئىلگىرى ئاللانى كۆرۈشنى ئويلاپ باقمىغان ؟ چۈنكى ، ئۇ ئاللا تاپشۇرغان ئىشىنى قوبۇل قىلىشنى بەخت ، ئىگىسىنىڭ غەمخورلۇقىدىن بەھرىمەن بولۇشنى خۇشاللىق ، دەپ قارايتتى . ئۇ ئىگىسىنىڭ ھۇزۇرىدىن دۇنيادا ھېچكىم ئېرىشمىگەن نەرسىگە ، يەنى ئالىيجاناب مەقسەتكە ، رەھىملىك ئارزۇغا مۇشەررەپ بولدى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام كىشىلەرنىڭ قارشى ئېلىشىغا سازاۋەر پەيغەمبەر ئىدى . ئۇلار مۇسا ئەلەيھىسسالامدىن : «بىزگە ئاللانى كۆرسەتسەڭچۇ» دەپ تەلەپ قىلىشقان بولسىمۇ ، لېكىن مۇسا ئەلەيھىسسالام بۇ تەلەپنى ئاللاغا ئېيتمىغانىدى .

ئاللا خىتاب قىلىپ :

— سەن مېنىڭ جامالىمنى كۆرەلمەيسەن ، بىراق ، سەن ئاشۇ تاغقا دىققەت بىلەن قارىغىن ، مۇبادا ئۇ ئۆز جايىدا مىدىرلىماي تۇرسا ، سەن مېنىڭ جامالىمنى كۆرەلەيسەن ، — دېدى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام تاغقا قاراپ تۇردى ، تاغ بىردىنلا غۇلاپ ئولتۇرۇشۇپ كەتتى ... مۇسا ئەلەيھىسسالام بۇ ئۇلۇغ مۆجىزە ۋە ھەيۋەتلىك كۆرۈنۈشتىن ئەيمىنىپ تىترەپ ، گويا چاقماقتا سوقۇلغاندەك يەردە دۈم يېتىۋالدى . ئاللا ئۇنىڭغا تەسەللى بەردى ۋە غەمخورلۇق قىلدى . مۇسا ئەلەيھىسسالام چۈش كۆرۈپ ئويغانغاندەك بولدى ـ دە ، ئورنىدىن دەس تۇرۇپ ئۇلۇغ جانابى ئاللاغا ھەمدۇسانا ئوقۇدى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام بەنى ئىسرائىلغا كېرەكلىك نەرسىگە ، يەنى بارچە شەيئىلەر توغرىسىدىكى نەسىھەت ۋە چۈشەنچىلەرگە ئىگە بولدى .

— ئى رەببىم ، سەن ماڭا ئاتا قىلغان بۇ شان ـ شۆھرەتكە

www.alma.cn

ئىلگىرى ھېچكىم ئېرىشىپ باققان ئەمەس ، — دېدى .
— ئى مۇسا ، — دېدى ئاللا ، — مەن سېنى تاپشۇرۇقۇمنى ئېلىپ كىشىلەر ئارىسىغا بېرىشقا تاللىدىم . ھازىر سەن بۇ تاپشۇرۇقنى ئالدىڭ ، ماڭا شۈكۈر ئېيتقىن .
بەنى ئىسرائىل مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ئوتتۇز كۈندىن كېيىن قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈپ تۇراتتى ، لېكىن كۈتۈلمىگەندە ، ئۇنىڭ ۋاقتى سوزۇلۇپ كەتتى . بۇنىڭ بىلەن : «مۇسا ۋەدىسىگە خىلاپلىق قىلدى ، لەۋزىدە تۇرمىدى ، بىزنى بۇ قاراڭغۇ تۇن ئىلكىگە تاشلىۋەتتى . بىز ھازىر بىرەر ئادەمنىڭ بىزگە يول كۆرسىتىپ ، بىزنى ھىدايەتكە باشلىشىغا شۈقەدەر موھتاج تۇرساق ! » دەيدىغان مىش - مىش گەپلەر تارقالدى .
بۇ چاغدا سامىرى پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ يامان پىلان كۆرسەتتى . ئۇ مۇنداق دېدى :
— مۇسا قايتىپ كەلمەيدۇ ، سىلەر بىر ئىلاھ تاللىۋېلىشىڭلار كېرەك . مۇسا سىلەرنىڭ ئىلاھىڭلارنى ئىزدەيمەن دەپ بېرىپ ، يولدىن ئېزىقىپ كېتىپ ئىشىڭلارغا بەرھەم بەردى ، ۋەدىسىگە خىلاپلىق قىلدى .
شۇ ئەسنادا ، شەيتان ئەلەيھىلەنە كىشىلەرنىڭ مەيۈسلىنىۋاتقانلىقىنى پەملىدى . ئۇلار ئەسلىدە ئاللاغا ئىشەنمەي ، ھەر خىل بۇتقا چوقۇنغانلاردىن ئىدى . بۇ ئادەملەر سامىرىغا :
— باشقىلارنىڭ بىر ئىلاھى بولغىنىدەك ، بىزگىمۇ بىر ئىلاھ تېپىپ بەرسەڭچۇ ، — دېدى .
سامىرى بۇ ئادەملەرنىڭ نادانلىقىدىن پايدىلىنىپ ، يەردىن بىر كامار كۆلاپ ، بىر سىقىم زىننەت بۇيۇمىنى كامارغا تاشلىدى ، ئاندىن ئوت يېقىپ ، ئۇلاردىن بىر ئالتۇن موزاي[1] ياسىدى ، ئۇنىڭ تېنىمۇ بار ، ئۇنىمۇ بار ئىدى ، سۆڭەكلىرى بىلەن گۆشلىرى ئېنىق بىلىنىپ تۇراتتى . ئۇ شۇنچە ئوماق ئىدىكى ، كىشىلەر ئۇنى بەس-بەس بىلەن كۆرۈشتى .

www.alma.cn

① ئالتۇن موزاي — بەنى ئىسرائىللارنىڭ چوقۇنىدىغان نەرسىسى .

بەنی ئىسرائىل ئالتۇن موزايغا مەپتۇن بولۇپ ، باش ئۇرۇپ چوقۇنۇپ كەتتى . هارۇن بىئارام بولۇپ ۋە قايغۇرۇپ جېنىدىن جۇدا بولغىلى تاسلا قالدى ـ دە ، ئۇلارغا :

— ئەي خالايىق ، سىلەر بۇنىڭغا مەپتۇن بولۇپ كەتتىڭلار ، سىلەرنىڭ ئىگەڭلار رەھىملىك ئاللادۇر ، ماڭا ئەگىشىپ ، سۆزۈمگە قۇلاق سېلىڭلار ، — دېدى . لېكىن ، ئۇلار مۇسا ئەلەيھىسسالام قايتىپ كەلگۈچە ئالتۇن موزايغا ئىبادەت قىلىدىغانلىقىنى ئېيتتى .

هارۇن ۋە ئېتىقادتا چىڭ تۇرۇپ ۋەدىگە ئەمەل قىلىپ كېلىگۈچىلەر ئورنىدىن دەس تۇرۇشتى . ئۇلار بىرەر جاڭجال چىقىپ ، كىشىلەرنىڭ هەر خىل پىرقە ـ گۇرۇهلارغا بۆلۈنۈپ كېتىپ ، پاراكەندىچىلىك تۇغۇلۇشتىن ئەنسىرەيتتى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام ئاللانىڭ دەرگاهىدا تۇرۇپ بۇ ۋەقەنى بىلدى ، ئاللادىن ئۇنىڭغا :

— ئى مۇسا ، سەن ماڭغاندىن كېيىن ، سېنىڭ ئادەملىرىڭ ئازدى ، سامىرى ئۇلارنى تۇيۇق يولغا باشلىدى ، — دەپ خىتاب كەلدى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام بەلگىلەنگەن مۇددەت توشقاندىن كېيىن قايتىپ كەلدى . ئۇ يىراقتىنلا چۇقان ـ سۇرەن ئاۋازىنى ئاڭلاپ ، ۋەقەنىڭ سەۋەبلىرى ۋە هەقىقىي ئەهۋاللارنىڭ هەممىسىنى بىلدى . كېشىلەر ئالتۇن موزاينى چۆرىدەپ ئۇسسۇل ئويناپ ، ناخشا ئېيتىشىۋاتاتتى . بۇ هال مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى . ئۇ قولىدىكى نەرسىنى تاشلاپلا هارۇنغا قاراپ چاپتى ۋە ئۇنىڭ بېشىنى تۇتۇپ قاتتىق سىلكىپ تۇرۇپ دېدى :

— سەن ئۇلارنىڭ تۇيۇق يولغا ماڭغانلىقىنى كۆرۈپ تۇرۇپ ، نېمە ئۈچۈن ئۇلارنى مېنىڭ يولۇمغا باشلىمايسەن ؟ چاقچان بول ، ئۇلارنى تېزدىن توۋا قىلدۇر ، ئۇلارنىڭ بۇ چوشكۇنلۇكىگە قارشى كۈرەش قىلىپ ، ئاللاغا شەك كەلتۈرىدىغان بۇ ئوتنى ئۆچۈر !

هارۇنىڭ كۆڭلى لاسسىده بولۇپ ، ئۇنى ئىچىگە چوشۇپ كەتتى . ئۇ تەشۋىشلىنەتتى هەم هەسرەت چېكەتتى . ئۇ ئىنىسىدىن

كەڭچىلىك ۋە ئەپۇ سورىدى ھەم ئىنىسىنىڭ غەزىپىنى پەسەيتىشكە تىرىشتى . ئۇ ئىنىسىغا :

— جېنىم ئۇكام ، ساقلىلىم بىلەن چېچىمنى قويۇپ بەرگىن ، ئۇلار مېنى بويسۇندۇرۇۋالدى ، مېنى ئۆلتۈرۈۋەتكىلى تاس قالدى . سەن دۇشمەنگە ئويۇن قىلىپ بەرمىگىن ، مېنى يولدىن ئازغانلار قاتاردا كۆرمىگىن . ئى رەھىملىك ئۇكام ، مەن ئۇلارغا قارشى كۈرەش ئېلىپ بارسام ، سېنىڭ مېنى بەنى ئىسرائىل ئارىسىغا بۆلۈگۈنچىلىك سالدى ، گېپىمنى ئاڭلىمىدى ، دېيىشىڭدىن قورقىمەن ، — دېدى .

شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ غەزىپى يېنىپ ، بۇ ۋەقەنى بىرقەدەر سوغۇق قانلىق بىلەن بىر تەرەپ قىلدى . مۇسا ئەلەيھىسسالام ئالدى بىلەن بۇ پاراكەندىچىلىكنىڭ سەۋەبىگە ۋە مۇشرىكلارنىڭ باشلىقلىرىغا ، شۇنىڭدەك ھىدايەتنى تاشلاشقا قۇتراتقۇچىلارغا دىققەت قىلدى . ئۇ سامىرىغا مۇنداق دېدى :

— سامىرى ، بۇ سېنىڭ نېمە قىلغىنىڭ ؟

— مەن ھەۋەسكە بېرىلىپ ، پەيغەمبەرنىڭ مۆجىزىسىدىن ۋاز كېچىپ قاپتىمەن ، — دېدى سامىرى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام خالايىقنىڭ ئالدىغا كېلىپ دېدى :

— ھوي خالايىق ، سىلەر ئۆز ئىگەڭلەرگە ۋەدە قىلغان ئەمەسمىدىڭلار ، سىلەر ئاشۇ ۋەدەڭلەرگە داۋاملىق ئەمەل قىلامسىلەر ياكى ئاللانىڭ غەزىپىنى قوزغاپ ۋەدەڭلەرگە خىلاپلىق قىلامسىلەر ؟

— بىز ساڭا بەرگەن ۋەدىمىزگە ھەرگىز خىلاپلىق قىلمايمىز ، — دېيىشتى خالايىق جاۋاب بېرىپ ، — لېكىن بىرمۇنچە گۇناھنى يۈكلىۋالدۇق ، سامىرى ئالتۇن موزاي ياساپ بىزنى قۇتراتقاچقا ، بىز ئازدۇق .

ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ يولدىن ئازغانلىقىغا قاتتىق پۇشايمان قىلىپ ، ئاللادىن مەغپىرەت تىلىدى ۋە شۇنداق دېيىشتى :

— ناۋادا ، ئاللا بىزنى ئەپۇ قىلمايدىكەن ۋە بىزگە رەھىم

قىلمايدىكەن ، بىز چوقۇم چوڭ زىيان تارتىمىز .
مۇسا ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا :
— سىلەر ئالتۇن موزايغا چوقۇنۇپ ، ئۆزۈڭلارنى ۋەيران قىلدىڭلار ، — دېدى .
— بىز ھازىر قانداق قىلىشىمىز كېرەك ؟ — دەپ سورىدى كىشىلەر .
— ئاللاغا قەسەم بېرىپ ، ئۇنىڭدىن گۇناھىڭلارغا مەغپىرەت تىلەڭلار ، — دەپ جاۋاب بەردى مۇسا ئەلەيھىسسالام .
ئۇلار يەنە مۇسا ئەلەيھىسسالامدىن قەسەم بېرىش ۋە مەغپىرەت تىلەشنىڭ چارىلىرىنىمۇ سورىدى .
مۇسا ئەلەيھىسسالام دېدى :
— سىلەر ئۆز نەپسىڭلارنى توسۇپ ، ھەسەتخورلۇقنى تۇغدۇرىدىغان ، خام خىيالنى تاشلاپ گۇناھىڭلارنى يۇيۇڭلار ، ھەممە بەتنىيەتلىكنى تاشلاپ ، بارلىق بولمىغۇر ئوي - خىياللاردىن نېرى تۇرۇڭلار...
ئۇلار پەيغەمبەرنىڭ سەممىي مۇراجىئەتىنى قوبۇل قىلدى ، كەرىمى كەڭ ئاللا ئۇلارنىڭ گۇناھىنى مەغپىرەت قىلدى .
كىشىلەرنى ئازدۇرۇپ تۇيۇق يولغا باشلىغان سامىرىنى ئاللا جازالايدۇ . بەنى ئىسرائىلنىڭ ئەۋلادلىرى ئۇنىڭغا يېقىن يولىمايدۇ ، ئۇنىڭ بىلەن بىر قاتاردا تۇرمايدۇ ، ئۇ تاكى ئاخىر زامان بولغۇچە ھېچكىم ھېسداشلىق قىلمايدىغان ، ھېچقانداق ئادەم يېقىن يولىمايدىغان ۋە ئۇچراشمايدىغان يىرتقۇچقا ئايلىنىپ كېتىدۇ . ئۇ بىر ئاسىي ، گۇناھكار سۈپىتىدە دوزاخقا كىرىدۇ ، قىلغان گۇناھى ئۈچۈن ئازاب چېكىدۇ . مانا بۇ مەلئۇنلارنىڭ ئېچىنىشلىق ئاقىۋىتى .
مۇسا ئەلەيھىسسالام سامىرى ياسىغان ئالتۇن موزاينى كۆيدۈرۈپ دېڭىزغا تاشلىدى . سامىرى پەيدا قىلغان جىنايى ۋەقە مانا مۇشۇنداق ئاياغلاشتى .

www.ziamet.com

يولدىن ئېزىش

ئۇ چاغدا ئاللا بەنى ئىسرائىلغا خىلمۇخىل مېھىر - شەپقەت قىلىپ ، بەخت - سائادەت ئاتا قىلغانىدى . ئۇلار پىرئەۋننىڭ ئىلكىدە توپتوغرا بىر ئەسىر ئازاب چەككەنىدى . ئاللا ئۇلارنى قۇتۇلدۇردى ۋە ئۇلارنىڭ ئالدىدا پىرئەۋننى يوقاتتى . بۇرۇن ئۇلار خار قۇللار ئىدى ، كېيىن ئەركىنلىككە ئېرىشتى ؛ بۇرۇن نادانلىقتا يولدىن ئازغۇچىلار ئىدى ، ئەمدىلىكتە ، ئاللا ئۇلارنى ھىدايەتكە باشلاش ئۈچۈن ئۇلار ئارىسىغا ئۆز ئەلچىسىنى ئەۋەتتى ۋە مېھىر - شەپقەت ياغدۇردى ، خۇشاللىق بېغىشلىدى ، ئىلگىرىكىلەر كۆرۈپ باقمىغان ياخشىلىقلارنى ئاتا قىلدى .

ئاللا ئۇلارغا مېھىر - شەپقەت ، بەخت - سائادەت ۋە ئۈمىد - ئارزۇ بېغىشلىغاندىن كېيىن ، مۇسا ئەلەيھىسسالامغا بەنى ئىسرائىلنى يېتەكلەپ سۈرىيەدىكى بەيتۇلمۇقەددەسكە ، يەنى ئاللا ئىبراھىم خىلىلىللاغا ئاللانىڭ قانۇنى بويىچە ھەققانىي كىشىلەرنىڭ پادىشاھى بولۇشقا ئىجازەت قىلىنغان جايغا بېرىش توغرىسىدا بېشارەت بەردى .

بەنى ئىسرائىل ئىلگىرى قىبتىلارنىڭ دەپسەندە قىلىشىغا ۋە ھۆكۈمرانلارنىڭ زۇلمىغا ، بۇرنى كېسىلىشتەك جازاغا ۋە ھەرخىل خورلۇققا ئۇچرايتتى . شۇڭا ، ئۇلارنىڭ قىبتىلارغا باش ئېگىپ ئىتائەت قىلىشتىن باشقا ئامالى يوق ئىدى .

ئۇلار ھۇجۇم قىلىش توغرىسىدىكى خەۋەرنى ، ئۇرۇش قىلىپ ئەرىقەتكە بېرىپ ، ھىسلار ۋە كەنئانلىقلارنى قوغلاپ چىقىرىپ ، ئۇ يەرلەردىكى مۇنبەت زېمىننى ئۆزىنىڭ زېمىنى قىلىش توغرىسىدىكى بۇيرۇقنى ئاڭلىغان ھامان بىردىنلا بوشىشىپ ، قورقۇپ كېتىشتى ۋە تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ مۇسا ئەلەيھىسسالامغا يالۋۇرۇپ :

— ئۇ يەردىكىلەر بەك يامان ، بىز ئۇلارنى قوغلاپ چىقىرالمايمىز ، ئۇلار ئۆزلۈكىدىن چىقىپ كەتكەندىلا ، بىز ئاندىن ئۇ يەرگە كىرەلەيمىز ، — دېيىشتى .

www.alma.cn

ئۇلار ئۇ يەردىكى ئادەملەرنى چىقىرىۋېتىشتە يەنە مۆجىزىگە تايىنىدىغاندەك قىلاتتى. ئۇلار ھېچقانداق كۆچمەيلا ياكى بىرەر ئادەم چىقىم تارتمايلا كىرىشنى ئويلايتتى.

ئەمما، تەقۋادار ئىككى مۆمىن مەسلىگە ئۇلاردەك قارىمىدى، ئۇلارنىڭ مۇلاھىزىلىرىگىمۇ ئەگەشمىدى، ئۇلارغا توغرا يول كۆرسەتمەپ:

— ئۇلار ئۇستىدىن غەلىبە قىلىش ئۈچۈن، ئۇ يەرگە بېرىش كېرەك! ئەگەر سىلەر ھۇجۇم قىلىپ بارساڭلار، بويسۇندۇرغۇچى بولالايسىلەر. مۇبادا سىلەر مۆمىن بولساڭلار، ئاللاغا ئىشىنىڭلار، — دېيىشتى.

لېكىن ئۇلار ئۆز ئاجىزلىقىنى ئىپادىلەيدىغان ئاشۇ گەپلىرىنى يەنىلا تەكرارلىدى، ھەتتا يۈز ـ خاتىر قىلمىدى، ئاڭسىز، نادانلىقتىن غوۋغا پەيدا قىلىش دەرىجىسىگە بېرىپ يەتتى. رەھىم ـ شەپقەتچىلەر سەۋرـ تاقەت قىلىپ تۇرالمايدىغان گەپلەرنى قىلىشىپ:

— ئۇلار چىقىپ كەتمىگۈچە، بىز ھەرگىز بارمايمىز، سەن رەببىڭ بىلەن بىللە بېرىپ جەڭ قىلغىن، بىز بۇ يەردە ئولتۇرۇپ كۈتۈپ تۇرايلى، — دېيىشتى.

مۇسا ئەلەيھىسسالام ئەتراپقا سەپسېلىپ چىقتى، ئاكىسى ھارۇن ۋە ھېلىقى ئىككى مۆمىندىن باشقا، ئىشەنگۈدەك ۋە تايانغۇدەك بىرەر ئادەممۇ تېپىلمىدى. مۇسا ئەلەيھىسسالام تەرەپتىكى بۇ بىرنەچچەيلەن ئەڭ ئاجىز، ئىقتىدارسىز قوشۇن بولۇش سۈپىتى بىلەن سان جەھەتتىن كۆپ دەرىجىدە ئۈستۈن بولغان لەشكەرلەرگە دۇچ كەلدى. شۇڭا، مۇسا ئەلەيھىسسالام ئاللاغا تەلپۈنۈپ:

— ئى رەببىم، مەن ۋە ئاكام قاتارلىق بىرنەچچە كىشىلا قاپتۇق، بىزنى ئاشۇ مۇشرىكلاردىن جۇدا قىلغايسەن، — دەپ ئىلتىجا قىلدى.

ئاللا ئۇنىڭغا مۇنداق بېشارەت بەردى:

www.alma.cn

— ئۇلار ئادەم قەدىمى تەگمىگەن مۇشۇ چۆلدە ئېزىقىپ كېتىدۇ . گىياھ ئۇنمەيدىغان بۇ قاقاس جەزىرىدە تەمتىرەپ يۈرىدۇ . ئۇلار بۇ يەردە قىرىق يىل تۇرىدۇ ، ئۇلارنىڭ كاتتىۋاشلىرى ئۆلگەندىن كېيىن ، يېڭى ، كۈچلۈك بىر ئەۋلاد مەيدانغا كېلىدۇ ، ئۇلار باتۇرلۇق بىلەن جەڭگە ئاتلىنىدۇ .

سىرىق ئىنەك

شۇنداق ئەلەيھىسسالام يىللارنىڭ ئۆتۈشى بىلەن ياشىنىپ بارا - بارا ئاجىزلاپ قالدى ، ئۆزىمۇ ئۆمرىنىڭ بىر يەرگە بېرىپ قالغانلىقىنى ھېس قىلدى . ئۇ ئاللاغا ئىخلاسمەن بەندە ئىدى ، تۇرمۇشتا راھەت ئۆتسىمۇ ، ئاللاغا بولغان ئىشەنچىسى قىلچە تەۋرەنمەيتتى ، پۈل - دۇنيالىرىنىڭ كۆپىيىشىمۇ ئۇنىڭ قەلبىنى مەپتۇن قىلالمىدى . ئەمەلىيەتتە ، ئۇنىڭ پۈتۈن مال - مۈلكى يايلاقتىن تېپىۋالغان بىر ئىنەكلا ئىدى . ئۇ پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن ئاللادىن : «ئى خۇدا ، مۇشۇ ئىنەكنى ئوغلۇم چوڭ بولغۇچە ئامان قىلغايسەن» دەپ تىلەيتتى . ئۇ ئاللانىڭ مېھىر - شەپقىتىگە كۈچلۈك ئۈمىد باغلايتتى . ئاللانىڭ مېھرىبانلىقى ئەبەدىيلىكتۇر . دەرۋەقە ، مۇئەيىب ئەلەيھىسسالام ۋاپات بولغاندىن كېيىن ، ئاللا ئىنەكنى ئۇنىڭ يېتىم ئوغلىغا قالدۇردى .

بۇ يېتىم ئوغۇل ئىنەكنى داۋاملىق باقتى ، دادىسىدىن مىراس قالغان ئىلتىپاتمۇ ئۇنىڭغا يورۇقلۇق بېغىشلىدى .

بەنى ئىسرائىلدا مۇسار ئىسىملىك بىر بوۋاي بولۇپ ، ئاللا ئۇنىڭغا بۇ دۇنيادا مول نېمەت ۋە بايلىق ئاتا قىلغانىدى . ئۇ ئۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن ، ئوغلى ئۇنىڭ بارلىق مال - مۈلكىگە ۋارىسلىق قىلدى . بۇ ئەھۋالدىن ئۇنىڭ بىر نەۋرە قېرىنداشلىرى ھەسەت قىلدى ، چۈنكى ئۇلارنىڭ پۇللىرى ئاز ئىدى . ھەسەتخورلۇق ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ بىرىكتۇرۇپ ، مىراس ئالغۇچىنى ئۆلتۈرۈشكە مەجبۇر قىلدى . ئۇلار يەنە باشقا ئۇرۇق - تۇغقانلىرىنىمۇ ئۆلتۈرمەكچى

بولدى . بىر دەمدىلا بۇ دەھشەتلىك شۇم خەۋەر يامراپ كەتتى . ھاياتى خەۋپ ئاستىدا قالغانلار باشقا چىقىش يولى تاپالماي ، ئائىلاجلىقتا مۇسا ئەلەيھىسسالامنى تېپىپ ، ئۇنىڭدىن ئادالەتنى ياقلاشنى تەلەپ قىلدى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام بۇ ئىشنى ئاللادىن سوراپ بولغاندىن كېيىن ، ئۇلارنى ئىنەكتىن بىرنى ئۆلتۈرۈشكە بۇيرۇدى ھەمدە ئۇلارغا ئۆلتۈرۈلگەن ئىنەكنىڭ تىلىنى ئۆلگۈچىنىڭ جەستىگە ئۇرسا ، ئۆلگۈچىنىڭ تىرىلىدىغانلىقىنى ، ھەتتا قاتىلنىمۇ تونۇپ بېرەلەيدىغانلىقىنى ئېيتتى . ئەمما بۇ ئادەملەر قايمۇقۇپ كەتكەچكە ، ئاللانىڭ قۇدرىتىنى ئېسىدىن چىقىرىپ قويدى . مۇسا ئەلەيھىسسالامغا بىزنى كولدۇرلىتمۇاتىدۇ ، زادىلىق قىلمۇاتىدۇ ، دەپ قارىدى . ئۇلار مۇسا ئەلەيھىسسالامنى قوغلىۋەتتى . مۇسا ئەلەيھىسسالام :

— خۇدايا ، مېنى بۇ نادانلارنىڭ قولىدىن قۇتۇلدۇرغايسەن ، — دېدى .

ناۋادا بۇ ئادەملەر ئاللانىڭ ئەمرى بويىچە ئىش قىلىپ ، شۇ كۈنى بىرەر ئىنەكنى ئۆلتۈرگەن بولسا ، ھەممە ئىش ئوڭايلا ھەل بولغان بولاتتى . لېكىن ئۇلار گىجىگىلىق قىلدى ۋە چۈقان ـ سۈرەن سالدى . ئاللا ئۇلارنى قاتتىق جازالىدى . ئاللانىڭ ھېكمىتى بىلەن ئىنەك ھەرخىل ھەرىكەتلەرنى قىلىپ ئۇلارنىڭ دەققىتىنى ئۆزىگە تارتتى ۋە ئۆزىگە ئەگەشتۈرۈپ ، ئۇلارنى ئۇيان ـ بۇيان يۈگۈرتۈپ ئاۋارە قىلدى . شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قۇملۇقتا ئېزىپ كەتتى .

بۇ ئىش ئادەتتىكىدىن باشقىچە بولغاچقا ، ئۇلار يەنە ھەقىقەتكە ئىشەنمەي ھاڭ ـ تاڭ بولۇپ :

— بۇ قانداق ئىنەكتۇ ؟ ئۇ بىز كۆرۈۋاتقان ئادەتتىكى ئىنەككە ئوخشامدۇ ياكى ئۆزگىچە ئالاھىدىلىككە ئىگە ، مۆجىزە يارىتالايدىغان باشقا بىر خىل مەخلۇقمۇ ؟ — دېيىشتى .

ئۇلار يەنە مۇسا ئەلەيھىسسالامغا :

— ئى مۇسا ، سەن ئاللادىن ئۇ ئىنەكنىڭ قانداق رەڭدە

www.alma.cn

ئىكەنلىكىنى ئېنىق ئېيتىپ بېرىشنى تەلەپ قىلغىن ، — دېدى .
مۇسا ئەلەيھىسسالام :
— ئاللا ئېيتقىنى ، ئۇ كىشىلەرگە ناھايىتى يېقىملىق كۆرۈنمىدىغان ساپسېرىق ئىنەك ئىكەن ، — دەپ جاۋاب بەردى .
ئۇلار كۆڭلى پاراكەندە بولۇپ تېخىمۇ ئىككىلەندى ـ دە ، بۇ خاسىيەتلىك بېشارەتنى ئاڭقىرالماي ، يەنە ئىلگىرىكىدەك سوئاللارنى تەكرارلىدى . ئۇلار ئىنەكلەرنىڭ ھەممىسى بىر ـ بىرىگە ئوخشىشىپ كېتىدۇ ، دەپ قاراپ ، ئاللادىن ئېنىق كۆرسەتمە بېرىشنى تەلەپ قىلدى . نەتىجىدە ئۇلار : ئۇ ئىنەك يەر سۈغىرىش ياكى تېرىقچىلىق قىلىشقا ئىشلىتىلمەيدىغان ساپسېرىق ئىنەكتۇر ، دېگەن جاۋابقا ئېرىشتى .
ئۇلار نۇرغۇن ئوڭۇشسىزلىقلارغا ئۇچراپ ۋە سان ـ ساناقسىز قېينىچىلىقلارنى يېڭىپ ، ئاخىر ھېلىقى يېتىم ئوغۇلنىڭ ئۆيىدىن بۇ خاسىيەتلىك ئىنەكنى تېپىپ ، ئۇستۇن باھادا سېتىۋالدى ، بىرھازا ئىككىلەنگەندىن كېيىن ئۇنى ئۆلتۈردى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام بىلەن خىزىر ئەلەيھىسسالام

مۇسا ئەلەيھىسسالام — ئاللا ئۇنى ئامان قىلسۇن — بەنى ئىسرائىلغا تولىمۇ سەمىمىيلىك بىلەن سۆز قىلىپ ، ئاللانىڭ ئۇلارنى ياخشى كۈنلەرگە ئېرىشتۇرگەنلىكىنى ئەسكەرتتى . ئۇلار بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ مىننەتدار بولۇپ ، كۆز يېشى قىلىشتى .
مۇسا ئەلەيھىسسالام سۆزلەپ بولۇشىغا ، ئاردىدىن بىرەيلەن ئالدىغا چىقىپ ، ئۇنىڭ چاپىنىنى تۇتۇپ تۇرۇپ :
— ئى ئاللانىڭ ئەلچىسى ، بۇ جاھاندا سەندىنمۇ بىلىملىك كىم بار ؟ — دەپ سورىدى . مۇسا ئەلەيھىسسالام :
— يوق ، — دەپ جاۋاب بەردى ، ئارقىدىن يەنە ، — مەن بەنى ئىسرائىلنىڭ چوڭ پەيغەمبىرى ، پىرئەۋن ئۈستىدىن غەلىبە قىلغۇچى ؛ مەن ئاشۇ كارامەتلىك قول ۋە ھاسىنىڭ ئىگىسى

www.alina.cn

سۇپىتىدە دېگىنز سۇيىنى ئىككىگە بۆلگەن ؛ مەن ئاللانىڭ نەسىھىتى ۋە ھېكمەتلىك سۆزىنى قوبۇل قىلىشتەك شان ـ شەرەپكە مۇشەررەپ بولغۇچى ، بۇنىڭدىنمۇ ئارتۇق قانداق شان ـ شەرەپ بولسۇن ؟ — دېدى .

— لېكىن ، ئاللا ئۇنىڭغا : بىلىم ئۇنى ئىگىلىگەن ئادەمدىنمۇ ئۇلۇغدۇر ، ئۇنىڭ ئۇستىگە بۇ جاھاندا بىلىمى تېخى سەندىنمۇ كۆپ ، ئاللانىڭ غەمخورلۇقىغا سەندىنمۇ بەك مۇشەررەپ بولۇۋاتقان ئادەم بار ، دەپ بېشارەت بەردى . مۇسا ئەلەيھىسسالام :

— ئى رەببىم ، ئۇ قەيەردە ؟ مۇبادا مەن ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈپ قالسام ، ئۇنىڭدىن ئاز ـ تولا بىلىم ئالالارمەنمۇ ؟ — دەپ سورىدى .

— ئۇنىڭ بىلەن ئىككى دېگىزنىڭ تۇتىشىدىغان يېرىدە كۆرۈشىسەن ، — دېدى ئاللا .

مۇسا ئەلەيھىسسالام :

— ماڭا يول كۆرسەتكىن ، مېنى شۇ يەرگە يېتەكلىگىن ، — دېدى .

— ئۇنداق بولسا سەن ، — دېدى ئاللا ، — خورما يوپۇرمىقىدىن توقۇلغان سېۋەتتىن بىرنى تەييارلاپ ، ئۇنىڭغا بېلىق قاچىلاپ يولغا چىققىن . بېلىقنى يوقىتىپ قويغان يەردە ئۇ ئادەم بىلەن كۆرۈشەلەيسەن .

مۇسا ئەلەيھىسسالام ئاللانىڭ ئەمرى بويىچە ئاز ـ تولا ئوزۇق تەييارلاپ ، بېلىق قاچىلانغان سېۋەتنى ئوغلىغا كۆتۈرتۈپ ، ئاللا بېشارەت قىلغان ئاشۇ تەرەپكە قاراپ ماڭدى . ئۇ بىلىم ئىلىشنى ئۇنداق سەمىمىي نىيەت قىلدىكى ، بىرنەچچە كېچە ـ كۈندۈزلا ئەمەس ، ھەتتا بىرنەچچە يىل يول يۈرۈپ بولسىمۇ ، ئاشۇ يەرگە چوقۇم يېتىپ بېرىشقا بەل باغلىدى . ئۇ ئوغلىغا : بېلىقنىڭ يوقىلىپ كەتكەنلىكىنى سەزگەن ھامان ماڭا خەۋەر قىل ، دەپ جېكىلىدى .

دادا ـ بالا ئىككىيلەن ئىككى دېگىز تۇتىشىدىغان يەرگە ، يەنى

www.alma.cn

ئاللا بەنى ئىسرائىلنىڭ پەيغەمبىرىنى يەنە بىر ساداقەتمەن بەندە بىلەن ئۇچرىشىشقا بۇيرۇغان يەرگە يېتىپ باردى . مۇسا ئەلەيھىسسالام چارچاپ كەتكەچكە ، ئارىدىن ئانچە ئۇزۇن ئۆتمەيلا شېرىن ئۇيقۇغا كەتتى . ئۇ تازا تاتلىق ئۇخلاۋاتقان چاغدا ، ئاسماندىن يامغۇر ياغدى ، سېۋەتتىكى بېلىق بىر پىلتىڭلاپلا سېۋەتتىن چىقىپ سۇغا كىرىپ كەتتى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام ئۇيقۇدىن ئويغىنىپ ، ئوغلىنى چاقىرىپ :

— ماڭايلى ، سەپەرنى داۋاملاشتۇرايلى ، — دېدى . شەيتان ئەلەيھىسسالامنى بالىغا بېلىقنىڭ سۇغا كىرىپ كەتكەنلىكىنى ئۇنتۇلدۇردى . بىر مەھەل يول يۈرگەندىن كېيىن ، دادا ـ بالا ئىككىيلەننىڭ قورسىقى راسا ئېچىپ كەتتى ، مۇسا ئەلەيھىسسالام ئوغلىغا :

— ئوزۇقنى ئالغىن ، ئەجەبمۇ ھېرىپ كەتتۇق ، — دېدى .

بالا سېۋەتتىن يەيدىغان ئوزۇقنى ئېلىۋېتىپ ، بېلىقنىڭ سۇغا كىرىپ كەتكەنلىكىنى ئېيتقىلى ئالدى ـ دە :

— بىز ھېلىقى چوڭ تاشنىڭ قېشىغا كەلگەندە ، سىز ئۇخلاپ قالدىڭىز ، سېۋەتتىكى بېلىق پىلتىڭلاپلا سۇغا كىرىپ كەتتى . مەن بۇنى سىزگە ئېيتىشنى ئۇنتۇپ قاپتىمەن . بەلكىم شەيتان ئۇنتۇلدۇرغان بولسا كېرەك ، — دېدى .

بۇنى ئاڭلاپ مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ يۈزىدە غالىبلارچە تەبەسسۇم جىلۋىلەندى . ئۇ :

— ئاشۇ يەر بىز ئىزدەپ كەلگەن يەرنىڭ ئۆزى . يۈر ، ئارقىمىزغا يېنىپ شۇ يەرگە بارساق ، مەقسەتكە يېتىمىز ، — دېدى . ئىككىيلەن كەلگەن ئىزنىنى بويلاپ ئارقىسىغا قايتتى .

ئۇلار بېلىقنى يوقتىپ قويغان يەرنى تېپىپ كەلگەندە ، يادائغۇ ، كۆزلىرى ئولتۇرۇشۇپ كەتكەن ، پەيغەمبەرلەرگە خاس بىرمۇنچە ئالاھىدىلىككە ئىگە بىر ئەرنى ئۇچرىتتى . ئۇ خۇش چىراي ، مولايسىم ، تېتىك كىشى بولۇپ ، ئۇچىسىغا ئۆزۈن يەكتەك يېپىنىۋالغانىدى ، يەكتەكنىڭ پېشى ئىككى پۇتىنى يېپىپ

تۇراتتى . مۇسا ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭغا سالام بەردى . ئۇ تەبەسسۇم قىلدى ۋە :

— بۇ يەردە خېلى ياخشى ئۆتۈۋاتامسەن ، ئىسمىڭ نېمە ؟ — دەپ سورىدى .

— ئىسمىم مۇسا ، — دەپ جاۋاب بەردى مۇسا ئەلەيھىسسالام .

— بەنى ئىسرائىلنىڭ پەيغەمبىرىمۇ ؟ — يەنە سورىدى ھېلىقى كىشى .

— ھەئە ، تەقسىر ، بۇنى سىلىگە كىم ئېيتتى ؟ — دېدى مۇسا ئەلەيھىسسالام .

— سېنى مۇشۇ يەرگە ئەۋەتكەن رەببىم ، — دېدى ھېلىقى كىشى .

مۇسا ئەلەيھىسسالام ئۇ كىشىنىڭ دەل ئۆزى ئىزدىگەن كىشى ۋە تەلپۈنگەن غايىسى ئىكەنلىكىنى بىلدى . شۇڭا ئۇ گەپ - سۆزدە تېخىمۇ كەمتەر بولدى ۋە ئاللانىڭ تەلىمى بويىچە ئەدەپ - ئىكرام بىلەن مۇنداق دېدى :

— ئى ئالىلانىڭ ئىتائەتمەن بەندىسى ، بىلمىگە تەشنا بىر كىشىنىڭ ئۆزىڭىز بىلەن كۆرۈشۈشىگە رۇخسەت قىلغايسىزمۇ ؟ بۇ كىشى[1] سىزنىڭ ھۇزۇرىڭىزغا كېلىش ئۈچۈن كۆپ يول يۈرۈپ ھالىدىن كەتتى . ئۇ سىزدىن مۇپەسسەل بىلىم بېرىپ ، يېتەكچىلىك قىلىشىڭىزنى ئۆتۈنىدۇ . ئۇ سىزگە ئەگىشىدۇ ، بۇيرۇقلىرىڭىزغا ئىتائەت قىلىدۇ .

ئاللانىڭ بۇ بەندىسى خىزىر دېگەن كىشى ئىدى . ئۇ مۇسا ئەلەيھىسسالامغا مۇنداق دېدى :

— ئاۋادا سەن ماڭا ھەمراھ بولساڭ ، نۇرغۇن ئاجايىپ - غارايىپ ئىشلارغا يولۇقسەن . بەزى ئىشلار يامان ئىشتەك كۆرۈنسىمۇ ، ئەمەلىيەتتە ، ياخشى ئىشتۇر . سەندىمۇ ئاللا ئادەتتىكى كىشىلەرگە ئاتا قىلغاندەك پاراڭ سېلىشنى ياخشى كۆرىدىغان ، بىرەر ئىشنىڭ ئۈجۈر - بۈجۈرىنى زىغىرلاپ سورۇشتە قىلىدىغان

www.alma.cn

① مۇسا ئەلەيھىسسالام ئۆزىنى دېمەكچى .

خۇي بار . سەن قىلغان ئىشلىرىمنى كۆرسەك ، جىم تۇرالمايسەن ، ھەتتا ئاچچىقلىنىسەن . سەن ئۆز خۇيۇڭنى ئۆزگەرتىپ ، ئۆز چۈشەنچەڭدىن ھالقىپ كەتكەن ئىشلارنى قانداقمۇ چۈشىنەلەيسەن ؟

مۇسا ئەلەيھىسسالام بىلىمگە بولغان تەشنالىقنى ئويلاپ مۇنداق دېدى :

— خۇدا بۇيرۇسا ، سىز مېنىڭ سەۋر ـ تاقەتچان بىر كىشى ئىكەنلىكىمنى كۆرىسىز . مەن سىزنىڭ بۇيرۇقلىرىڭىزغا خىلاپلىق قىلمايمەن .

— ناۋادا سەن مەن بىلەن بىللە بولىدىغان بولساڭ ، — دېدى خىزىر ئەلەيھىسسالام ، — ساڭا تەلەپ قويۇپ ئەھدىلىشىمەن . بۇ تەلەپ شۇكى ، سەن قەتئىي تەۋرەنمەستىن ئۆزۈڭنى تۇتۇۋېلىشىڭ ، سەۋر ـ تاقەتچان بولۇشۇڭ ، بىرەر ئىشنى مەندىن ئالدىراپ سورىماسلىقىڭ ، مېنىڭ قىلغان ـ ئەتكەنلىرىمگە ھېچقانداق ئېتىراز بىلدۈرمەسلىكىڭ كېرەك . بۇ يولنى بېسىپ بۇرچۇمنى ئادا قىلىپ بولغاندىن كېيىن ، ئاندىن سېنىڭ گۇمانلىرىڭنى يېشىپ بېرىمەن .

مۇسا ئەلەيھىسسالام يۇقىرىدا ئېيتىلغان قائىدە ـ نىزاملارنى قوبۇل قىلىپ ، ئەھدىگە بويسۇنىدىغانلىقىنى بىلدۈردى . ئۇلار قىرغاق بىلەن مېڭىپ ، دېڭىز بويىدا تۇرغان بىر كېمىنى كۆردى ـ دە ، كېمىدىكى كىشىلەردىن ئۆزلىرىنى مەلۇم بىر جايغا ئاپىرىپ قويۇشنى تەلەپ قىلدى . كېمىدىكى كىشىلەر ئۇلارنىڭ خۇش چىراي ، مۇلايىم كۆزلىرىدىن ھۆكۈمرانلارنىڭ كۆزلىرىدىكىدەك نۇر چاقناپ تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ ، كىرا ئالمايلا كېمىگە چىقاردى ۋە ئۇلارنى قىممەتلىك مېھمان قاتارىدا ئالاھىدە ئىززەتلىدى .

كېمىگە چىقىپ ئارىدىن ئانچە ئۆتمەيلا ، خىزىر ئەلەيھىسسالام كېمىنىڭ تاختايلىرىدىن ئىككىنى چۆۋۈپ ئېلىۋەتتى . مۇسا ئەلەيھىسسالام بۇنى كۆرۈپ — كىشىلەرنى ساۋابلىق قىلىش ، گۇناھىدىن ساقلىنىشقا يېتەكلەش ئۈچۈن ئەۋەتىلگەن پەيغەمبەر

www.alima.cn

بولۇش سۈپىتى بىلەن — چۆچۈپ كەتتى . ئۇ ۋاپاغا جاپا قىلىدىغان رەزىل قىلمىشقا دۇچ كېلىپ قالغانىدى . ئۇ كېمىدىكى ئادەملەرنىڭ غەرق بولۇپ ئۆلۈپ كېتىشىدىن ئەنسىرەپ ، ئۆزىنىڭ تۇزگەن ئەھدىسى ۋە خىزىر ئەلەيھىسسالامنىڭ قويغان شەرتلىرىنى ئېسىدىن چىقىرىپ قويدى - دە ، ۋارقىراپ مۇنداق دېدى :

— سىز بىزگە ساۋابلىق ئىش قىلغان كىشىلەرنىڭ قىلغىنىنى ياندۇرماقچى ئەمەسمىدىڭىز ؟ ئەمدى قانداق بولۇپ ئۇلارنىڭ كېمىسىنى چۆكتۈرۈۋەتمەكچى ۋە ئۇلارنى سۇغا غەرق قىلىپ ئۆلتۈرۈۋەتمەكچى بولدىڭىز ؟ بۇ سىزنىڭ ياخشى ئىشىڭىزمۇ ؟

خىزىر ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭغا ھېلىقى ئەھدىنى ئەسكەرتىپ :

— مەن بىللە بولساڭ ، سەۋر - تاقەت قىلىپ تۇرالماسلىقىڭنى بۇرۇنلا ئېيتمىغانمىدىم ؟ — دېدى .

شۇ چاغدىلا مۇسا ئەلەيھىسسالام ئۆزىنىڭ سەۋەنلىك ئۆتكۈزۈپ قويغانلىقىنى بىلىپ ، خىزىر ئەلەيھىسسالامغا ناماقۇل بولدى ۋە ئۇنىڭدىن كەچۈرۈم سوراپ مۇنداق دېدى :

— ئۇنتۇغانلىقىمنى ئەيىبكە بۇيرۇماسلىقىڭىزنى سورايمەن ، لېكىن مېنى ئۆزىڭىزگە ھەمراھ بولۇش شەرىپىدىن ۋە ئېرىشكەن شەپقەتلىرىدىن مەھرۇم قىلمىغايسىز . ھازىردىن باشلاپ دېگەنلىرىڭىزگە بويسۇنىمەن .

ئىككىيلەن كېمىدىن چۈشۈپ يولنى داۋاملاشتۇردى . يولدا ئۇلار قاش - كۆزى جايىدا ، كېلىشكەن بىر ئوغۇل بالىنىڭ بىر توپ بالىلار بىلەن ئويناۋاتقانلىقىنى ئۇچراتتى . خىزىر ئەلەيھىسسالام بۇ چىرايلىق بالىنى سۆرەپ يېراق بىر يەرگە ئېلىپ باردى ، ئۇنىڭدىن بالىنىڭ كۆزى ئۈيقۇغا كەتكەندە ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتتى . مۇسا ئەلەيھىسسالام بۇنداق ۋەھشىيانە قاتىللىقتىن قاتتىق چۆچۈدى ۋە بۇنى ناھايىتى چوڭ جىنايەت دەپ قارىدى . بۇ ھالا تازا ئۆسۈپ يېتىلمۇۋاتقان ئۆسمۈر ئىدى ، ئۇ تېخى يالغۇز ئوغۇل بولۇشىمۇ مۇمكىن ، ئەمما ھازىر ئۇ بىگۇناھ ئۆلتۈرۈۋېتىلدى ، ھەتتا ئۇنىڭ قىساسىنى ئالمىدىغان ئادەممۇ چىقمىدى . يەنە كېلىپ

www.alima.cn

بۇ جىنايەت ئاللانىڭ ھەم پەيغەمبەرنىڭ ئالدىدا ئۆتكۈزۈلدى . مۇسا ئەلەيھىسسالام سەۋر ـ تاقەت قىلىپ تۇرالمىدى ، تۇزگەن ئەھدىنىمۇ نەزەردە تۇتمىدى ، بەرگەن ۋەدىنىمۇ ئاللىقاياقلارغا چۆرۈۋەتتى . مۇسا ئەلەيھىسسالام خىزىر ئەلەيھىسسالامغا :

— بۇ قىلغىنىڭىز رەزىللىك ، جىنايەت ! قاراپ تۇرۇپ بىر پاك جاننى نابۇت قىلدىڭىز ! — دېدى .

خىزىر ئەلەيھىسسالام مۇسا ئەلەيھىسسالامغا خېلىغىچە دىققەت بىلەن قارىدى ، بۇ دورەم ئۇنىڭغا ۋەدە قىلغان شەرتىنىمۇ ئەسكەرتمىدى ، بىردەم ئۆتكەندىن كېيىن :

— مەن ئاللىبۇرۇن ساڭا سەۋر ـ تاقەت قىلالمايسەن ، دەپ ئېيتقانىدىم ، — دېدى .

بۇ چاغدا مۇسا ئەلەيھىسسالام ، بۇ پەزىلەتلىك بەندىگە يەنە ئاۋارىچىلىك كەلتۈرۈپ قويدۇم . ئەسلىدە ئۆزۈمنى بېسىۋېلىپ ئىشنىڭ تېگى ئاشكارىلانغۇچە سەۋر قىلىپ تۇرۇشۇم كېرەك ئىدى ، دەپ قاتتىق خىجىل بولدى . ئۇ ئۆزىنىڭ مۇشۇنداق قارامىلىق قىلمىشىدىن ئىبھتىيات قىلدى . ئەمدى ئۇ ئالدىراپ سوئال سورىماسلىقىم كېرەك ، بولمىسا خىزىر ئەلەيھىسسالام مېنى ئۆزىگە ھەمراھ قىلمايدۇ ، دېگەن قارارغا كەلدى . شۇڭا ئۇ خىزىر ئەلەيھىسسالامغا :

— ئەگەر بۇنىڭدىن كېيىن مەن يەنە سىزدىن بىرەر ئىشنى سوراپ قالسام ، مېنى ئۆزىڭىزگە ھەمراھ قىلماڭ . مېنىڭ ناماقۇللۇقۇمنى قوبۇل قىلىڭ ، — دېدى .

ئىككىيلەن مۇشۇ شەرتلەر بويىچە يولنى يەنە داۋاملاشتۇردى . ئۇلار كۆپ يول مېڭىپ ھاردى ، ئاچتى ، يول بويىدا بىر مەھەللە كۆرۈندى . ئۇلار مەھەللىگە كىرىپ ، ئاز ـ تولا يېمەكلىك تېپىپ ، يولنى يەنە داۋاملاشتۇرماقچى بولدى . ئۇلارنىڭ قورسىقى بەك ئېچىپ كەتكەنىدى ، لېكىن مەھەللىدىكىلەر بېخىل بولغاچقا ، ئۇلارنى كۆتمىدى . تېخى ئۇلارنىڭ قونۇپ قېلىشىنى قوپاللىق بىلەن رەت قىلدى . ئۇلار تاماق تېپىپ يېيىلمەي ، كەيپى ئۇچقان

www.ali-ia.cn

هالدا مەھەللىنىڭ سىرتىغا قاراپ يول ئالدى .
مەھەللىدىن چىقىشقا ئاز قالغاندا ، ئۇلارغا يېقىلاي دەپ قالغان بىر تام چېلىقتى ، خىزىر ئەلەيھىسسالام بىردىنلا تامغا ئاۋۋال بىر نەرسە بىلەن تىرەك قويدى ، ئاندىن تامنى ئۇلداپ قويدى . مۇسا ئەلەيھىسسالام يەنە سەۋر - تاقەت قىلالماي :
— غەلىتە بىر ئىشقۇ ! سىز بۇ بېخىل پەسكەشلەرگە ساۋابلىق ئىش قىلىپ بېرىۋاتىسىز . خالىسىڭىز ، مۇشۇنداق قىلىپ پۇل تېپىپ ، بىزنى باقسىڭىزمۇ بولغۇدەك ! — دېدى .
خىزىر ئەلەيھىسسالام مۇسا ئەلەيھىسسالامغا يەنە بىر قارىدى - دە ، مۇنداق دېدى :
— سېنىڭ مەندىن پەرقلىنىدىغان يېرىڭ مانا مۇشۇ يەردە . ئەمدى مەن ساڭا بۇ ئىشلارنىڭ جەريانىنى سۆزلەپ بېرەي : ھېلىقى كىچىمە ئەسلىدە مىسكىن - بېچارىلەرنىڭ دېڭىزدا ئىشلىتىدىغان كىچىمىسى ئىدى ، ئۇلار تۇرمۇشنىڭ چەكسىز ئېغىرلىقىدا ياخشىراق كۈن كەچۈرۈش ئۈچۈن ، ئاشۇ كىچىمگە تايىنىپ تىرىكچىلىك قىلاتتى . بىراق ، زالىم پادىشاھ ياخشى كىچىملەرنى كۆرسىلا زورلۇق بىلەن تارتىۋېلىپ ئۆزىنىڭ قىلىۋالدى . شۇڭا ، مەن كىچىمنىڭ تاختىيىنى قومۇرۇپ بۇزۇۋەتتىم . بۇنداق قىلىشتىن مەقسىتىم ئاشۇ مىسكىن - بېچارىلەرگە ھېسداشلىق ۋە خەيرخاھلىق قىلىش ئۈچۈن ئىدى ، چۈنكى زالىم پادىشاھ كىچىمنىڭ ئەجەق ئىكەنلىكىنى كۆرسە ، ئۇنى ئالماي تاشلاپ كېتىشى مۇمكىن . بۇ قارىماققا ياماق ئىشتەك كۆرۈنگەن بىلەن ، تېگى - تەكتىدىن ئېيتقاندا ، ئۇلارغا رەھىم قىلغانلىق . سەن بۇ ئىشنى جىنايەت دەپ قارىدىڭ ، ئەمەلىيەتتە بۇ مىسكىن - بېچارىلەرنىڭ مەنپەئىتىنى قوغداپ ، بەختسىز كىشىلەرگە تىرىكچىلىك يولى قالدۇرغانلىق .
ھېلىقى بالىغا كەلسەم ، ئۇ كىشىنى بىزار قىلىدىغان ۋە ئاز - نومۇسنى بىلمەيدىغان بىر نەرسە ئىدى . ئۇنىڭ ئاتا - ئانىسى ئىمان كەلتۈرگەنلەردىن بولۇپ ، ئاللاغا ئېتىقاد قىلغانلىق تۈپەيلى ، يەرزەنتلىرىگە كۆيۈنەتتى . مەن ئۇلارنى بالىسىغا مۇشۇنداق

كۆيۈنۈپ ، قانات يېپىپ ، ئۇنى خالىغانچە ئەسكىلىك قىلىشقا قويۇپ بېرىپ ، ئاخىردا گۈمراھلار بىلەن مۇشرىكلارنىڭ پاتقىقىغا پاتۇرۇپ قويارمىكىن ، دەپ ئەنسىرىدىم . شۇڭا ، مەن ئۇنىڭ ئاتا ـ ئانىسىنىڭ ئېتىقادىنى ئاسراش ئۈچۈن ، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتتىم ۋە ئاللادىن ئۇلارغا تېخىمۇ چىرايلىق ۋە رەھىملىك پەرزەنت بېرىشنى تىلىدىم .

ھېلىقى تامغا كەلسەم ، مەن ئاللانىڭ ھۇزۇرىدىن بۇ تامنىڭ ئاستىدا ئىككى يېتىم ئوغۇلغا تەئەللۇق پۇل ـ دۇنيا بارلىقىنى بىلدىم . ئۇلار مېھرىبان ، شەپقەتلىك ئائىلىدىن كېلىپ چىققانلار ئىدى . مەن ئۇلار چوڭ بولۇپ ، مۇستەقىل تۇرمۇش كەچۈرگۈدەك ھالغا يەتكەندە ئاشۇ تام ئاستىدىكى پۇل ـ دۇنيانى ئېچىپ ئالارمىكىن دەپ ، ئۇ تامنى ئۇلداپ قويدۇم .

بۇ ساۋابلىق ئىشلارنى كۆزۈمگە ئەمەس ، بەلكى پۈتۈنلەي ئەقىل ـ پاراسىتىمگە تايىنىپ قىلدىم . ئەقىل ـ پاراسىتىم ئاللانىڭ بېشارىتى ۋە يېتەكچىلىكىدىن كەلدى . سەن ئۇقالمىغان ئاشۇ ئىشلار توغرۇلۇق مېنىڭ دەيدىغىنىم مۇشۇ .

قارۇن

قارۇن بىلەن مۇسا ئەلەيھىسسالام بىر قوۋمدىن ئىدى ، ئىككىيلەنده تېخى يېقىن تۇغقانچىلىق مۇناسىۋىتىمۇ بار ئىدى . قارۇن ئاللانىڭ ئىلتىپاتى بىلەن بايلىقات ياشايتتى ، تاپاۋىتى ئۈستۈن ، مال ـ دۇنياسى مول ئىدى . ئۇ بىمالال ، ئەركىن ۋە ناھايىتى خۇشال ئۆتەتتى . بۇنداق بەخت ـ تەلەي جاھاندا كەم ئۇچرايتتى .

قارۇننىڭ ئامىتى ئوڭدىن كېلىپ ، خەزىنە ۋە ساندۇقلىرى ئالتۇن ـ كۈمۈش بىلەن لىق تولدى . ئۇ مال ـ دۇنيالىرىنى ساقلاشقا بىر نەچچە ئادەم يالليدى . ئۇلار بۇ ساندۇقلارنى يا كۆتۈرەلمەيتتى ، يا ئاچالمايتتى .

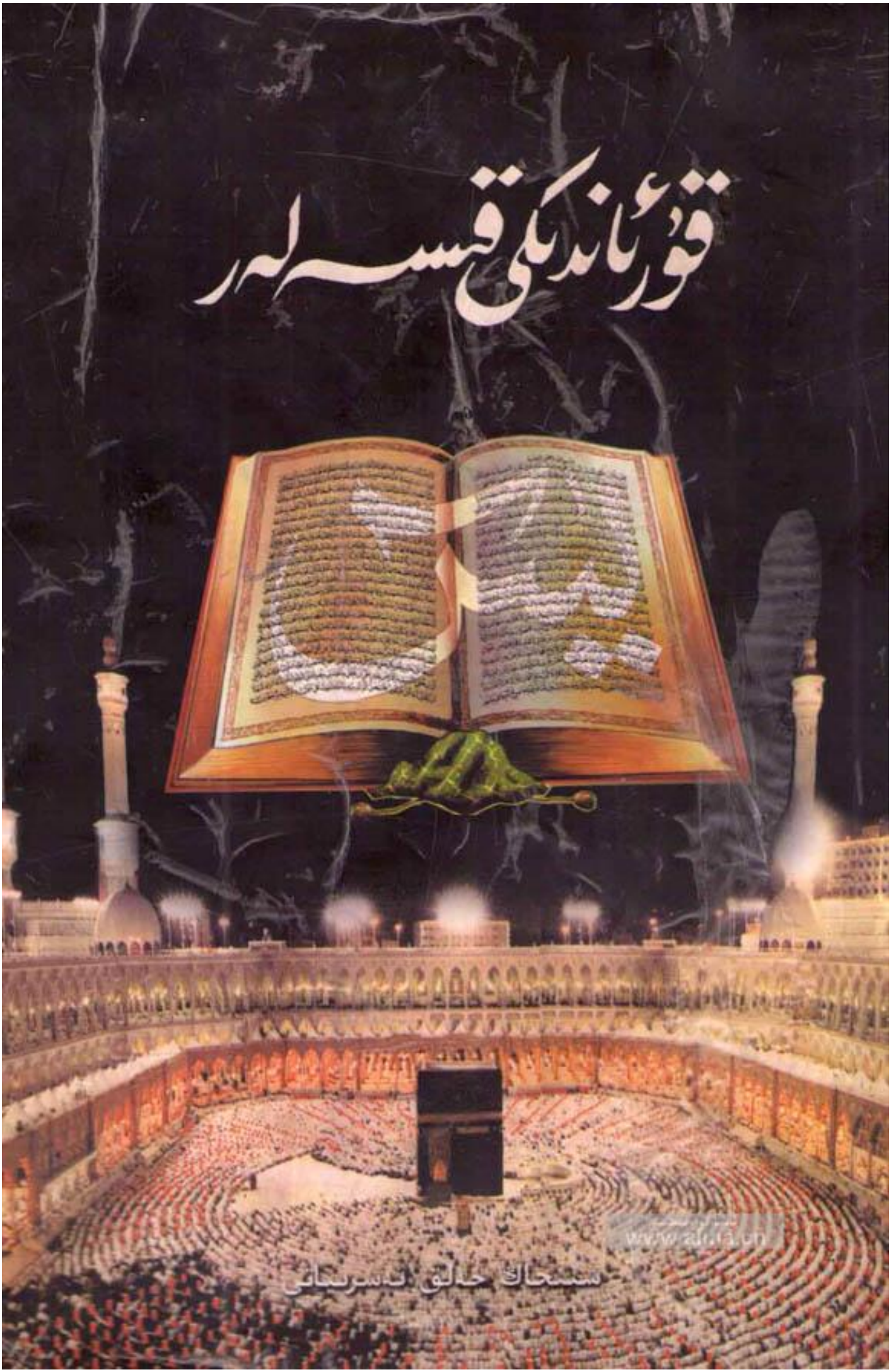
ئۇ باشقىلارغا قارىغاندا ، تۇرمۇشىنى ھەشەمەتلىك ئۆتكۈزەتتى ، ئازادە كىيىنىپ يۈرەتتى . ئۇ كىشىلەر بىلەن كۆرۈشىدىغان چاغدا ، ئالدى بىلەن بىر قۇر پەرداز قىلىپ ياسىناتتى . ئۇنىڭ سارىيىدا قۇللار ۋە خىزمەتكارلار ئىنتايىن كۆپ ئىدى . ئۇ ئاشۇنداق كەيپ ـ ساپالىق تۇرمۇش كەچۈرسىمۇ ، لېكىن ئىچىدە : «ئەگەر كەيپ ـ ساپانىڭمۇ چېكى بار بولسا ، مەن چوقۇم شۇ چەككە يېتىشىم كېرەك» دەپ ئويلايتتى .

ئۇ قەدىمدىن تارتىپ ئالتۇن ـ كۈمۈش جاھانىڭ زىبۇزىننىتى ۋە شان ـ شەۋكىتى ، تۇرمۇشنىڭ ئاساسى ۋە تۈۋرۈكى بولۇپ كەلدى ، ئالتۇن ـ كۈمۈش ، مال ـ دۇنياغا ئىگە بولغان كىشى زورلۇق ـ زومبۇلۇق قىلالايدۇ ، سەن ئەمەس مەن دەپ ، جاھاندا ئۆزىنى يوغان تۇتىدۇ ، ئۆزىنى ھېچ كىشىگە تەڭ قىلمايدۇ ، دەپ ئويلايتتى . ئۇ ، بۇ دۇنياغا كەلگەن كىشىلەر مېنىڭ زاڭلىق ۋە مەسخىرە قىلىشىم ئۈچۈنلا كەلگەن ، دەيتتى . ئۇ يەنە مەن گەپ قىلسام ، كىشىلەر ھۆرمەت ـ ئىكرام بىلەن ئاڭلىشى ، قارارلىرىمنى بويسۇنۇپ ئىجرا قىلىشى ، ماڭا ساداقەتمەن بولۇشى كېرەك ، بۇنىڭغا خىلاپلىق قىلغۇچىلار ئۆلۈمگە مەھكۇم ؛ مەن ئۇچۇن كەتمەن چېپىشنى راۋا كۆرمىگۈچىلەر گۇناھكار ، دەپ قارايتتى .

قارۇنىڭ بۇنداق قىلىشى ئىلگىرىكىلەرنىڭ ئىزىدىن ماڭغانلىقى بولۇپ ، بۇنىڭ ئەجەبلىنىدىغان يېرى يوق ئىدى . ئۇ كىشىلەرگە شەپقەتسىز ئىدى ، زالىملىق ۋە زورلۇق ـ زومبۇلۇق قىلاتتى .

بۇ بايلار ئۆزلىرىنىڭ ھەيۋىسىنى بىر قۇر پەسەيتىپ ، تۇرمۇشنى ، تۇرمۇشنىڭ يولىنى بىلگەن بولسا ، مال ـ دۇنياغىلا تايىنىپ كىشىنى باش ئەگدۈرگىلى بولمايدىغانلىقىنى ، قۇللارنىڭ ئىززەت ـ ھۆرمىتىگىمۇ زىيان يەتكۈزۈشكە بولمايدىغانلىقىنى ، كىشىلەرنىڭ ـ ساخاۋەتلىكىنىلا ئىزدەيدىغان بەندىلەردىن ئىكەنلىكىنى ، ئۇلارغا چىقىش يولى بەرگەندىلا ، خەير ـ ساخاۋەت

قۇرئاندىكى قىسسىلەر

سۇبھان خالىق ئىسرائىلى

قىلىغاندىلا ، ئاندىن ئۇلار بۇيرۇقتا ئىتائەت قىلدىغانلىقىنى چۈشەنگەن بولاتتى .

بايلار مۇشۇنداق قىلىغاندىلا ، ئاندىن كىشىلەرنىڭ ھېسداشلىقىغا ئېرىشىپ ، يامانلىقتىن ساقلىنالايدۇ . ئۇلار پەقەت خەير - ساخاۋەتكە بۇرالغاندىلا ، ئاندىن كىشىلەر ئۇلارنى قىزغىن سۆيۈپ ، ئۇلارنىڭ ئەتراپىغا ئويۇشىدۇ ؛ شۇندىلا ئاللا ئۇلاردىن رازى بولۇپ ئۇلارغا نېمەتلەر ئاتا قىلىدۇ ، جەننەتتىن ئورۇن بېرىدۇ ؛ يەنى ئۇلار بۇ دۇنيادا بەخت - سائادەت تاپىدۇ ، قىيامەتتە شاپائەت كۆرىدۇ .

مال - دۇنياغا تويمايدىغان ئاشۇ زالىم ئۆكتەملەر تىلى ھەسەل ، دىلى زەھەر ساختا جانابلاردۇر . ئۇلار كۆرۈنۈشتە ھەدەپ قويۇپ ، سامانىنىڭ تېگىدىن سۇ يوگۈرتىدۇ ، مىسكىن - بىچارىلەرنىڭ قارشىلىقلىرىنى ، ئېزىلگۈچىلەرنىڭ ئەيىبلەشلىرىنى كۆرسىمۇ كۆرمەسكە ، ئاڭلىسىمۇ ئاڭلىماسقا سالىدۇ .

قارۇن تەپ تارتماستىن ئەسكىلىك قىلاتتى ، ئەس - يادى پۇل تېپىش ، باي بولۇشتىلا ئىدى ، ئېسىل كىيىملەرنى كىيىپ ، ئۆزىنى ياساپ يۈرەتتى ، بەكمۇ كۆرەڭلەيتتى ، باشقىلارنىڭ ئاچ - يالىڭاچ قېلىشى بىلەن كارى يوق ئىدى . كىشىلەر ئۇنىڭ بۇ ئەھۋالىنى كۆرۈپ ، ئۇنىڭغا يامانلىقىنى تاشلاپ ، توغرا يولغا مېڭىش ، قەلبىدە كىشىلەرگە ياخشىلىق قىلىدىغان بىر روھنى پەيدا قىلىش توغرىسىدا نەسىھەت قىلماقچى بولۇپ ، ئۇنىڭغا : مال - دۇنياغىلا مەپتۇن بولۇپ كەتمەي ، موھتاجلاردىن ئەپۇ سورا ، كىشىلەرنىڭ قايغۇ ياشلىرىنى سۈرتۈپ ، بۇ دۇنيالىقنىڭ ۋە ئاخىرەتلىكنىڭ ئۈچۈن ساۋابلىق ئىش قىلىپ قوي . بۇ قوش ساۋاب مال - دۇنيالىرىڭدىنمۇ ئەۋزەل ۋە ئەبەدىيلىكتۇر ، دېيىشتى .

ئۇلار مۇنداق دەيتتى :

— بىز سېنىڭ بۇ دۇنيادىن ۋاز كېچىشىڭنى خالىمايمىز ، سېنىڭ بۇ ئالەمنىڭ خۇشاللىقىدىن بەھرىمەن بولمىسۇن دېمەيمىز ، بۇ بىزنىڭ ئارزۇيىمىز ئەمەس . بۇ ساڭىمۇ ، بىزگىمۇ پايدىلىق .

سەن يەنىلا ئۆزۈڭنىڭ مال - مۈلۈكلىرىڭنى ، قانۇنلۇق راھەت - پاراغەتلىرىڭنى ساقلاپ قالساڭ ، ئۆزۈڭگە ئېھتىياجلىق بولغان نەرسىلەر بىلەن قامدالساڭ بولىۋېرىدۇ .

بىراق ، سەن كەمبەغەل بىچارىلەرگە سەل قارىماسلىقىڭ ، ئاشۇ موھتاجلارنى ئېسىڭدىن چىقارماسلىقىڭ كېرەك . سەن ئۇلارغا خۇددى ئاللا ساڭا ياخشىلىق قىلغاندەك ياخشىلىق قىل . مۇشۇنداق قىلساڭلا ، ئاندىن ئېرىشكەن شەپقەت - مەرھەمەتلىرىڭنى ساقلاپ قېلىسەن ، ئۆز بايلىقىڭنى ئاشۇرۇپ ، گۈل ئۈستىگە گۈل قوندۇرالايسەن .

ئالتۇن - كۈمۈش كۆز يۇمۇپ - ئاچقۇچە ئۇيان - بۇيان بولۇپ كېتىدىغان كۆلەڭگە ، ۋاقىتلىق مال - دۇنيا . شۇڭا ، سەن ئۇنىڭغا ئېرىشكەنلىكىڭ بىلەن خۇشال بولۇپ كەتمە . ئۇنىڭغا ئالدىنىپ قالما . شۇنداقلا ئۇنى بۇ دۇنيادىكى مەقسەتلىرىڭنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشنىڭ ۋاسىتىسى ياكى ئۇ دۇنياغا بېرىشنىڭ يولى دېمە . بىزنىڭ ساڭا قىلغان بۇ سەممىي نەسىھىتىمىز پەقەتلا ساڭا كۆيۈنۈش ۋە ئاللادىن بارلىق مېھىر - شەپقەتنى ساڭا بېرىشنى ئۈمىد قىلىش ئۈچۈندۇر . ۋەھالەنكى ، ھازىر بىز ئاللانىڭ سېنى ئالتۇن - كۈمۈشلىرىڭدىن مەھرۇم قىلىپ قويۇشىدىن ياكى ئاخىردا سېنى جەننەتكە كىرگۈزمەسلىكىدىن ئەنسىرىمەكتىمىز .

ئەسلىدە بۇ نائىنساپنىڭ ئۇ نەسىھەتلەرگە قۇلاق سالمىغان ۋاقتى بولۇپ قالغانىدى . لېكىن ، ھاكاۋۇر كىشى قانداقمۇ سەممىي نەسىھەتلەرگە قۇلاق سېلىپ ، يامانلىقتىن قول ئۈزۈپ توغرا يولغا ماڭسۇن !؟

قارۇن ئالتۇن - كۈمۈشنى ئاۋۇتۇش ، بايلىق توپلاش خام خىيالىغا چۆمۈپ كەتتى . بايلىق ئۇنى بارغانسېرى تەكەببۇرلاشتۇرۇۋەتتى ، سەممىي نەسىھەتلەر ئۇنىڭ قۇلىقىغا كىرمىدى . كىشىلەر ئۇنىڭغا سەممىي نەسىھەتلەرنى ئاڭلىتىشنىڭ چارىسىنى تاپالمىدى . قارۇن بولسا ئۆز قىلمىشىنى يوللۇق ، دەپ قارايتتى .

شۇڭا ، ئۇ كىشىلەرنىڭ نەسىھەتلىرىنى قوپاللىق بىلەن رەت قىلدى . ئۇ مۇنداق دېدى :

— ماڭا سىلەرنىڭ نەسىھەتلىرىڭلار ھاجەتسىز ، قىلغانلىرىم سىلەرنىڭكىدىن توغرا . مەن كۆپنى كۆرگەن ، ئالتۇن - كۈمۈشلىرىم بىلەن كۆڭلۈم توق ھەم شۇنداق بولۇشقا مۇناسىپمەن . سىلەر نەسىھەتلىرىڭلارنى يېغىشتۇرۇۋېلىڭلار ، ئۆزۈڭلارنىڭ غېمى بىلەن بولساڭلار بولدى . مېنىڭ ئەھۋالىم سىلەردىن كۆپ ياخشى ، كۆرگەن - بىلگەنلىرىمۇ سىلەرنىڭكىدىن كۆپ .

قارۇن تېخى ئۇلارنى ئەيىبلەش ۋە قاتتىق ئىزا - ئاھانەتتە قالدۇرۇش ئۈچۈن ، ئۆيىگە كىرىپ كەتتى ۋە ياسىنىپ چىقىپ ، ئاللانىڭ ئۇنىڭغا قىلغان مول شەپقىتىنى ئۇلارغا كۆز - كۆز قىلدى .

كىشىلەر ئۇنىڭ ئالتۇن - كۈمۈش بىلەن بېزەلگەن ئېگەر - جابدۇقلۇق ئارغىماقىغا مىنىپ ، ھاكاۋۇرلۇق بىلەن كېتىۋاتقانلىقىنى كۆردى ، ئۇنىڭ ئەتراپىدا چاكارلىرى پوش - پوش دەپ مېڭىشاتتى . كىشىلەر قولى بىلەن كۆزىنى دالدا قىلىپ تۇرۇپ ئۇنىڭغا قارىدى ، ئۇنىڭ شۇقەدەر سۆلەتۋازلىق قىلىپ كەتكىنىنى كۆرۈپ ناھايىتى ئېچىندى . چۈنكى ئۇلارنىڭ تۇرمۇشى قىيىن ، كۆڭلى غەمكىن ئىدى . كىشىلەر بىر - بىرىگە ، بىزمۇ ئاشۇنداق تەلەيلىك بولغان بولساق - ھە ، دەپ پىچىرلىشاتتى .

سەمەمي نەسىھەتلەر قارۇنغا كار قىلمىدى ، تۇغقانچىلىق مۇناسىۋەتىمۇ ئۇنىڭ دىلىنى يۇمشىتالمىدى . كۆلپەتلىك ، پاجىئەلىك ئەھۋاللارمۇ ئۇنىڭغا تەسىر قىلمىدى .

ئاخىر مۇسا ئەلەيھىسسالام جىددىي ۋە قەتئىي ھالدا ئۇنىڭغا ئالتۇن - كۈمۈشلىرىدىن سەدىقە بېرىش ، كەمبەغەللەرگە خەير - ساخاۋەت قىلىشنى جاكارلىدى ، ئۇنىڭ پۇللىرى ئىچىدە تۇغقانلىرىڭمۇ ، مىسكىن - بىچارىلەرنىڭمۇ ھەققى بارلىقىنى ئۇنىڭغا ئېنىق كۆرسەتتى .

لېكىن ، قارۇنغا ئاللا تەرىپىدىن پىخسىق دېگەن تامغا بېسىلىپ كەتكەچكە ، ئۇ مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ بۇ مۇراجىئەتلىرىگە زادىلا قۇلاق سالمىدى . ئەكسىچە ، ئۇ مۇسا ئەلەيھىسسالامنى مەسخىرە قىلدى ، ئۇنىڭ زىتىغا تەگدى ، ھەتتا ئۇنىڭغا تۆھمەت چاپلىدى . قارۇن شەپقەتسىزلىك بىلەن مۇنداق دېدى :

— بىزنىڭ ساڭا تاقەت قىلىپ تۇرغۇچىلىكىمىز قالمىدى . سەن بىزگە يېڭى دىننى تاڭدىڭ ، بىزدىن ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىشنى تەلەپ قىلدىڭ ، بىزگە بۇنى قىل ، ئۇنى قىل دەپ بۇيرۇق قىلدىڭ . ھازىر سەن يەنە بىزنىڭ ئالتۇن - كۈمۈش ۋە بايلىقىمىزنى بۇلىماقچى بولۇۋاتىسەن . بىز قەلبىمىزنى ساڭا تاپشۇرايلى ، سېنىڭ نازارىتىڭنى قوبۇل قىلايلى ، ئەمما سەن بىزدىن يۇرتىمىز ياكى كۆز قارىچۇقىمىزنىڭ ھەممىسىنى ئۆزۈڭگە تەقدىم قىلىشنى ئۈمىد قىلما ! سېنىڭ قىلغان - ئەتكەنلىرىڭ ساختا چۈمپەردەڭنى ئېچىپ بەردى . سەن ئادەم ئالدايدىغان جادۇگەر !

قارۇن پۈتۈن ئۇيۇ - پىكرىنى ئىشقا سېلىپ چۇقان - سۇرەن سالدى . مۇسا ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭغا پاكىت بىلەن رەددىيە بەردى . چۈنكى ، بۇ ئاللانىڭ ئەمرى ئىدى ، بۇنىڭدا تالاش - تارتىش قىلىش ياكى شەرت قويۇشنىڭ ھاجىتى يوق ئىدى . مەلۇم مەزگىل ئۆتكەندىن كېيىن ، قارۇن باش ئەگدى .

قارۇن ئۆيىگە بېرىپ ، كەمبەغەللەرگە بەرمەكچى بولغان پۇلنىي بىر قۇر ھېسابلاپ چىقتى - دە ، قاتتىق چۆچۈپ ، ئالاقزادە بولۇپ كەتتى ، كونا كېسىلى قوزغىلىپ يەنە بۇرۇنقىدەك چاشقانغا كېپەك ئالدۇرمايدىغان ھالغا كەلدى ، مىسكىن - بىچارىلەرنى ئۆزى بىلەن بىللە بەخت - سائادەت ، شاد - خۇراملىقتىن تەڭ بەھرىمەن قىلىشنى ئويلىمىدى . ئۇ بىر ھىيلە ئويلاپ تېپىپ كىشىلەرگە مۇنداق دېدى :

— مۇسا ساختىلىق قىلىپ ، دۇنيادىكى ھەممە ياخشىلىقنى ئۆزىنىڭ قىلىۋالماقچى بولۇۋاتىدۇ . ئەگەر بىز ئۇنىڭ كۆڭلىدە زادى نېمىنى ئويلاۋاتقانلىقىنى ئىنچىكە كۆزىتىدىغان بولساق ، ئۇ

www.anfa.cn

چاغدا ئۇنىڭ دىندىن يىراق ، ئاللادىن يىراق ئادەم ئىكەنلىكىنى بىلىۋالالايمىز .

قارۇن تېخى ساھىبجامال ئايالىنى[1] ئىشقا سېلىپ مۇسا ئەلەيھىسسالامنى ئازدۇرۇشقا ۋە كىشىلەرنى ئالتۇن - كۈمۈش بىلەن بەزلەپ مۇسا ئەلەيھىسسالامدىن يىراقلاشتۇرۇشقا ، ئۇلارنىڭ ئېتىقادىنى تەۋرىتىشكە ئۇرۇندى . لېكىن ، ئاللا ئۇنىڭ زەھەرلىك نىيىتى ۋە سۇيىقەستىنى ئېچىپ تاشلىدى . قەلبى پاك مۇسا ئەلەيھىسسالام سىناققا بەرداشلىق بېرىپ تېخىمۇ يۇقىرى ئابرۇي قازاندى .

مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ قارۇنغا يامانلىقتىن قول ئۈزۈپ توغرا يولغا مېڭىش ھەققىدە قىلغان نەسىھەتلىرى ئۇنىڭغا تەسىر قىلمىغاندىن كېيىن ، مۇسا ئەلەيھىسسالام ئاخىر ئۇمىدىنى ئۈزدى - دە ، كىشىلەرنى قارۇننىڭ ئازدۇرۇشى ۋە قۇتۇرتىشىدىن ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن ، ئاللادىن قارۇنغا جازا بېرىشنى تەلەپ قىلدى .

ئاللا ئۇنىڭ تەلىپىنى قوبۇل كۆردى . شۇنىڭ بىلەن زېمىن ئولتۇرۇشۇپ ، ئۆي - ئىمارەتلەر يىقىلدى ، ئاللانىڭ ئالدىدا قارۇنغا ياردەم بېرىشكە ئادەم چىقمىدى .

زېمىن قارۇننى ۋە ئۇنىڭ پۇل - مال ، ئۆي - ئىمارەتلىرىنى يۇتۇۋەتتى . ئۇنىڭغا ئەگەشكەن ئاشۇ ناكەسلەرنىمۇ يەر يۇتتى . قارۇننىڭ ئاقىۋىتىنى مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ئادەملىرى ئۆزلىرى ئۈچۈن ئىبرەت قىلدى ، ئۇلار ئىلگىرى قارۇننىڭ ئۇلارنىڭ بىر ئەزاسى بولغانلىقىدىن نومۇس ھېس قىلدى . كىشىلەر ئاللاغا تەسبىھ ئېيتاتتى ، ئاللانىڭ ئۇلارنىمۇ قارۇن بىلەن تەڭ يەرگە يۇتقۇزۇۋەتمىگەنلىكىگە شۈكۈر ئېيتىشاتتى . ئۇلار : «ئەگەر ئاللانىڭ غەمخورلۇقى بولمىغان بولسا ، بىزمۇ يەر ئاستىغا كىرىپ كەتكەن بولاتتۇق . ئاللاغا ئىشەنمەيدىغان كىشىلەر ياخشى كۈن

[1] بۇ ئىسرائىل ئىزاھىغا قارىغاندا ، قارۇن بىر ئايالنى مۇسا ئەلەيھىسسالامنى ئازدۇرۇشقا كۇشكۇرتكەن . ئايال ئۇنىڭ بىنىغا بارغان ، كېيىن بىر مەجلىستە قارۇننى پاش قىلىپ ، مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ پاك ، گۈناھسىز ئىكەنلىكىنى ئېيتقان — تەرجىمە قىلغۇچىدىن .

كۆرمەيدۇ ، قارۇنىڭ قېپقالغان ئۆيى يەر يۈزىدە زورلۇق - زومبۇلۇق قىلغان ، كەيپ - ساپا سۈرۈپ چۈشكۈنلەشكەن كىشىلەر ئۈچۈن ئىبرەت بولسۇن . شان - شەرەپ تەقۋادار مۆمىنلەرگە مەنسۇپ !» دېيىشتى .

www.alma.cn

تالۇت

تابۇت سېكىنە[1] ئاللانىڭ بەنى ئىسرائىلغا قىلغان مەرھەمىتىدۇر . ئاللانىڭ ئىلتىپاتى پۈتمەس - تۈگىمەستۇر . بەنى ئىسرائىل ئۈچۈن ئېيتقاندا ، تابۇت سېكىنە ئاجايىپ خاسىيەتلىك ئىدى ، ئۇلار جەڭ مەيدانلىرىغا بېرىپ دۇشمەن بىلەن ئېلىشىدىغان چاغلاردىمۇ ئۇنى ئېلىۋالاتتى ، بەلكى ئۇنى قوشۇننىڭ ئالدىدا كۆتۈرۈپ مېڭىشاتتى . بەنى ئىسرائىل ئۈنىڭ ئاجايىپ خاسىيىتى بىلەن ئەركىن ، خاتىرجەم يۈرەتتى ، دۇشمەنلەر بولسا ئالاقزادە بولۇشۇپ تەشۋىشكە چۈشەتتى .

لېكىن ، ئۇلار ئەمر - پەرماندىن چەتنەپ ، ئۆزلىرىنىڭ ئېتىقادىنى ئۆزگەرتكەندە ، ئاللا پەلەستىنلىكلەرگە ئۇلارنى بويسۇندۇرۇش ، ئۇلارنى يۇرت - ماكانلىرىدىن قوغلاپ چىقىرىپ ، بالا - چاقىلىرىدىن ئايرىۋېتىش ۋە ئاخىرقى ھېسابتا ، تابۇت سېكىنەنى ئۇلارنىڭ قولىدىن تارتىۋېلىش ھوقۇقىنى تاپشۇردى . شۇ سەۋەبتىن ، بەنى ئىسرائىل چاك - چېكىدىن بۆسۈلۇپ ، تىز پۈكۈشكە ۋە ئىزا - ئاھانەت تارتىشقا مەجبۇر بولدى .

مۇشۇنداق خورلۇق بىر ئەسىر داۋاملاشتى . كېيىن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بىر پەيغەمبەر مەيدانغا كېلىپ ، بىر قىسىم كىشىلەرنىڭ ھىمايىسى ۋە ھۆرمىتىگە ئېرىشتى . ئۇ كىشىلەرنى خورلۇق ئۇرنىدىن قوتۇلدۇرۇپ ، گۈناھتىن نېرى قىلىشنى ئويلايتتى . بەنى ئىسرائىل ئۆزلىرىنى دۇشمەن ئۇستىدىن غەلبە قىلىشقا يېتەكلەيدىغان يولباشچىغا ئىگە قىلىش ۋە ئۆز غەلىبىسىنى ئاللانىڭ كاپالىتىگە ئېرىشتۇرۇش ئۈچۈن ، بۇ پەيغەمبەردىن ئۆزلىرى ئۈچۈن

---

[1] ... دا بايان قىلىنغان قەدىمكى يەھۇدىي دىنىدىكى مۇقەددەس نەرسە . «تەۋرات»تا خاتىرىلەنگەنلەرگە قارىغاندا ، ئەلەيھىسسالام خۇدانىڭ ئەمرى بىلەن تابۇت سېكىنەنى ياساپ ئۇنىڭغا كىچىك خۇدا بىلەن يەھۇدىيلار ئوتتۇرىسىدا تۇرۇلگەن ئەھدە (ئون نەسىھەت)نامە ناش مەتبەئەسىنى ساقلىغانىكەن — مۇھەررىرنىڭ تەرجىمە قىلغۇچىدىن .

www.qiraat.com

بىر پادىشاھ تاللاپ بېرىشنى تەلەپ قىلدى .
بۇ پەيغەمبەرنىڭ ئىسمى ئىشمۇئىل ئىدى . ئۇ بەنى ئىسرائىلنى ئۇزاق مۇددەت كۆزەتتى ۋە سىنىدى ، ئۇلارنىڭ ئاجىز ، ئىقتىدارسىز ئىكەنلىكىنى بىلدى . ئۇ بۇ ئادەملەرگە مۇنداق دېدى :
— ئەگەر چوقۇم ئۇرۇش قىلىدىغان بولساڭلار ، پەمىچە ، سىلەر بىر - بىرىڭلارنى تاشلىۋېتىشىڭلار ، لەشكەر بېشى سىلەردىن كۈچ چىقىرىشنى تەلەپ قىلىغاندا ، سىلەر باشقىلارغا يۆلىنىۋېلىشىڭلار مۇمكىن .
— بىز يۇرت - ماكانلىرىمىزدىن قوغلىنىپ ، سەرسان بولغان تۇرساق ، — دەپ جاۋاب بېرىشتى ئۇلار ، — قانداقمۇ ئۇنداق قىلايلى ، بىزنىڭ ھازىرقى ئەھۋالىمىز بەكمۇ يامان ، بىز تارتمىغان يېنە قانداق خورلۇق قالدى ؟
— ئاللاغا ئىلتىجا قىلىپ ، بېشارەت سوراپ باقاي ، — دېدى ئىشمۇئىل ئەلەيھىسسالام .
ئۇلارغا كىم باشچىلىق قىلالايدىغانلىقى توغرىسىدا ئۇ ئاللادىن بېشارەت تىلىدى .
— مەن تالۇتنى سىلەرگە پادىشاھ قىلىپ تاللىدىم ، — دەپ بېشارەت بەردى ئاللا .
— ئى رەببىم ، مەن تالۇتنى تونۇمايمەن ، ئىلگىرىمۇ ئۇنى كۆرمىگەنىدىم ، — دېدى ئىشمۇئىل ئەلەيھىسسالام .
— مەن ئۇنى سېنىڭ قېشىڭغا ئەۋەتىمەن ، — دەپ بېشارەت بەردى ئاللا ، — ئۇنى كۆرمىگۈڭ تەس ئەمەس . سەن پادىشاھلىقنى ئۇنىڭغا تاپشۇرۇپ بېرىپ ، جەڭ تۇغىنى ئۇنىڭغا تۇتقۇزغىن !

تالۇت بەستلىك ، قاۋۇل ، كۆچتۇڭگۇر ئادەم ئىدى ، ئۇنىڭ بىر جۈپ نۇرانە كۆزلىرىنى كۆرگەن كىشىلەر ئۇنىڭ ئادەتتىن تاشقىرى ئەقىل - پاراسەتلىك ، ساپ دىل ئادەم ئىكەنلىكىگە ئىشىنەتتى . شۇ چاغلاردا ئۇنىڭ تېخى نامى چىقمىغاچقا ، ئۇنىڭ گېپىنى قىلىدىغانلار ناھايىتى ئاز ئىدى . ئۇ دادىسى بىلەن بىر

جىلغىدا ياشايتتى ، چارۋا باقاتتى ، دېھقانچىلىق قىلاتتى .
— بىر كۈنى ئۇ دادىسى بىلەن ئېتىزلىقتا ئىشلەۋاتاتتى . بىردىنلا ، بىر توپ مادا ئېشەكلەر دېرەكسىز يوقلىپ كەتتى . تالۇت بالىسى بىلەن بىللە جىلغىدىكى ئوتلاقلارنى ئىزدىدى ، ئەتراپتىكى تاغلارغا بىرنەچچە كۈن چېپىپ ، سازلىق ۋە ئېگىزلىكلەرنىڭ ھەممىسىنى ئاختۇرۇپ چىقتى ، قاتتىق چارچاپ پۇتىنى كۆتۈرگۈچىلىكى قالمىدى .
— يۇر ، كەلگەن يولىمىز بىلەن قايتىپ كېتەيلى ، — دېدى تالۇت بالىسىغا ، — بوۋاڭ بىزدىن ئەنسىرەپ قالىدۇ ، ئۇ بەلكىم بىزنى چوقۇم ئېشەكلەر ئازدۇرۇۋەتتى دەپمۇ ئويلىغاندۇ .
— بىز ھازىر ئىشمۇئىل ئەلەيھىسسالامنىڭ يۇرتى سۇفىيغا كېلىپ قالدۇق ، — دېدى بالا دادىسىغا ، — مەن ئۇنىڭ بېشارەت بېرەلەيدىغان پەيغەمبەر ئىكەنلىكىنى بىلىمەن ، پەرىشتىلەر دائىم ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ تۇرىدۇ ، بىز بېرىپ ئۇنىڭدىن ئېشەكلەرنىڭ قەيەرگە قېچىپ كەتكەنلىكىنى سوراپ باقساق ، ئۇ بەلكىم ئېشەكلەرنى تېپىپ بېرەر . ئۇنىڭ گېپى بويىچە قىلساق چاتاق يوق .
تالۇت ئوغلىنىڭ تەكلىپىنى خۇشال ھالدا قوبۇل قىلىپ ، قايتا ئۇمىدلەندى ۋە مۇشۇنداق قىلساق ياخشى بولار ، دېگەن ئويدا بولدى .
دادا ـ بالا ئىككىيلەن ئىشمۇئىل ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۆيىگە كېتىۋېتىپ ، سۇغا چىققان بىر توپ قىزلارنى ئۇچرىتتى ـ دە ، ئۇلاردىن رەھىملىك ئاللانىڭ بۇ ئەلچىسىنىڭ ئائىلىسى قەيەردە ئىكەنلىكىنى ۋە قانداق قىلغاندا ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشكىلى بولىدىغانلىقىنى سورىدى .
— كىشىلەر تاغ ئۈستىدە ئۇنى كۈتۈپ تۇرۇشىدۇ . ئۇ ھازىرلا كېلىدۇ ، — دېيىشتى قىزلار .
قىزلار ئۇلار بىلەن سۆزلىشىۋاتقاندا ، ئىشمۇئىل ئەلەيھىسسالام ئۇلارنىڭ ئالدىدا پەيدا بولدى . ئۇنىڭدىن پەيغەمبەرلەرگە خاس خۇش پۇراق كېلىپ تۇراتتى ، پەيغەمبەرلەرگ

www.alinia.cn

مۇناسىپ ساداقەتمەنلىك ۋە رەھمدىللىك ئىپادىلىنەتتى . ئۇنى كۆرۈپلا تالۇتنىڭ قەلبى ئىللىق تۇيغۇغا چۆمدى . ئىشمۇئىل ئەلەيھىسسالام كۆڭلىدە : «ئاللا پادىشاھلىق ھوقۇق تاپشۇرغان تالۇت شۇ ئىكەن ـ دە» دەپ ئويلىدى .

— ئى ئاللانىڭ پەيغەمبىرى ، — دېدى تالۇت ئىشمۇئىل ئەلەيھىسسالامغا ، — مەن قېشىڭىزغا كۆرسەتمە ئېلىش ۋە ھىدايەتكە مۇھتاج ئۈچۈن كەلدىم ، چۈنكى دادامنىڭ ئېشەكلىرى مۇشۇ جىلغىلاردىكى چىغىر يوللاردا يوقلىپ كەتكەنىدى . مەن بالام بىلەن ئارقىسىدىن قوغلاپ كېلىپ ، شۇنچە ئاۋارە بولۇپمۇ تاپالماي ، قايتىپ كېتەيلى دېگەن ، لېكىن سىزنىڭ بىلىمىڭىزنىڭ چوڭقۇرلۇقىنى ئويلاپ ، بەلكىم ئېشەكلىرىمىزنى تېپىپ بېرىشكە ياردەم بېرەر ، دېگەن ئويدا ئالدىڭىزغا كەلدۇق .

— ئېشەكلەر يولدا كېتىۋاتىدۇ ، — دېدى ئىشمۇئىل ئەلەيھىسسالام ، — داداڭنىڭ قېشىغا قايتىپ بارىدۇ ، سەن غەم قىلما . مەن ھازىر سەندىن ئەڭ زور بىر ئىشنى قىلىشنى تەلەپ قىلىمەن ، ئاللا سېنى بەنى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىقىغا تەينىلىدى . ئاللا سەندىن ئۇلارنىڭ پىكرىنى بىرلىككە كەلتۈرۈش ، ئۇلارنىڭ ئىشلىرىنى بىر تەرەپ قىلىش ۋە ئۇلارنى دۈشمەنلىنىڭ ھۇكۈمرانلىقىدىن قۇتۇلدۇرۇشنى تەلەپ قىلماقتا . ئاللا سېنى ئۆز پاناھىدا ساقلاپ مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشتۈرىدۇ . سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭ جەزمەن مەغلۇپ بولىدۇ .

مېنى قانداقمۇ پادىشاھ دېگىلى بولسۇن ، — دېدى تالۇت ، — مەن پەقەت بەنى ئىسرائىلدىكى پەيغەمبەرلەرنىڭ ئوممىتى ، نامسىز ، ئاددىي ۋە ھەممىدىن كەمبەغەل ئادەممەن ، مەن قانداقمۇ پادىشاھ بولالايمەن ؟

— بۇ ئاللانىڭ ئىرادىسى ۋە بېشارىتى ، ئۇنىڭ ئەمرى ۋە يارلىقى ، — دېدى ئىشمۇئىل ئەلەيھىسسالام ، — سەن ئۇنىڭ ئىلتىپاتىغا ئېشەككۇر ئېيتىپ ، پۈتۈن زېھنىي كۈچۈڭ بىلەن ياخشى ئىشلىگىن .

ئىشمۇئىل ئەلەيھىسسالام تالۇتنىڭ قولىنى تۇتۇپ ، ئۇنىڭ ئالدىنى كېشىلەر تەرەپكە تۇرغۇزۇپ ، خالايىقىقا :

— ئاللا تالۇتنى سىلەرگە پادىشاھلىققا ئەۋەتتى . ئۇ لەشكەرلەرگە باشچىلىق قىلىش ، ھاكىمىيەتنى تۇتۇش ھوقۇقىغا ئىگە . سىلەر بۇيرۇقىغا ئىتائەت قىلىپ ، بىرلىشىپ دۇشمەنگە زەربە بېرىشكە تەييارلىنىڭلار ، — دەپ جاكارلىدى .

ئىشمۇئىل ئەلەيھىسسالام كېشىلەرگە تالۇتنىڭ پادىشاھ بولىدىغانلىقىنى ، بىراق ئۇنىڭ نامى چىقمىغان ، پۇل ـ مېلىمۇ يوق ئىكەنلىكىنى جاكارلىغاندا ، بەنى ئىسرائىل قوۋمىدىكىلەر داڭقېتىپ ھەيران قېلىشتى . ئۇلار بىر ـ بىرىگە قارىشىپ ، قوشۇمىلىرىنى تۇرۇپ :

— ئۇ بىزگە پادىشاھ بولۇشقا قانداقمۇ مۇناسىپ كەلسۇن ؟ ئۇ مەرتىۋىلىك ئائىلىدىن ، ئېسىل قانداشلاردىن ئەمەس ، پەيغەمبەرلەر تارقالغان لاۋىيە جەمەتىگە مەنسۇپمۇ ئەمەس ، پادىشاھ يەھۇدانىڭ جەمەتىگىمۇ كىرمەيدۇ ، ھېچنېمىسى يوق مۇشۇنداق بىر سالتاڭ كەمبەغەلنى قانداقمۇ ئۆزىمىزگە ھۆكۈمران قىلالايمىز ؟ ئىش قىلىش ۋە ھۆكۈمرانلىقنى قوغداش ئۈچۈن پۇل ياكى مال ـ مۈلۈك بولمىسا بولامدۇ ؟ بىز پۇلىمىز ، كۈچىمىز بار ئابرۇيلۇق كىشىلەر ، — دېدى .

ئىشمۇئىل ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېدى :

— لەشكەرلەرگە باشچىلىق قىلىش ۋە شاھلىق تەختىدە ئولتۇرۇشقا قانداشلىق ياكى پۇل ـ مالنىڭ ھاجىتى يوق . قانداشلىق نادانلىق ۋە ئەخمەقلىككە ياردەم بېرەلمەيدۇ ، پۇل ـ مالنىڭ كۆپلۈكىمۇ ئەقىل ـ ئىدراكتىكى قالاقلىققا ھەم لەشكەرلەرگە باشچىلىق قىلىش قابىلىيىتى يوق دۆلەتلەرگە ياردەم بېرەلمەيدۇ . تالۇتنى ئاللا سىلەرگە تاللاپ بەردى ، ئۇ قابىلىيەتلىك ، ئۇنى ئاللا قاۋۇل ، تەمبەل ، زېھىنلىك ، ئەخلاقى يۈكسەك قىلىپ ياراتتى . بۇلار كىشىنىڭ ھۆرمىتىگە سازاۋەر سەردار بولۇشقا ئەڭ مۇناسىپ ئالامەتتۇر . ئەجەبا ، ئاللا سىلەرگە لەشكەرلەرمۇ كۆزگ

ئىلمايدىغان ، چاكىنا ، ئاجىز ۋە ئىقتىدارسىز بىر نېمىنى پادىشاھلىققا بەلگىلەپ بېرەتتىمۇ؟ تالۇت جەڭگە ماھىر ، پىكرى ئۆتكۈر ، ئەقىل ـ پاراسەتلىك ، تەدبىرلىك ، بىلىكىدە كۈچى بار ئادەم ، ناھايىتى ئەپلىك ئۇرۇش قىلالايدۇ .

ئۇنىڭ ئاللا ئاتا قىلغان تۇرلۇك ئالاھىدىلىكلىرىنى ھېسابقا ئالمىغاندىمۇ ، ئۇ كىشىلەرنىڭ مەنپەئىتىنى ھەممىدىن بەك چۈشىنىدۇ . ئىشتا ئادىل ، شۇڭا ئاللا ئۇنى پادىشاھلىققا تاللىدى . ئەل ـ جامائەتمۇ مۇشۇنداق ئادەمنى ئارزۇ قىلىدۇ .

— ناۋادا ، ئاللا شۇنداق قارار قىلغان ۋە شۇنداق بۇيرۇغان بولسا ، — دېيىشتى خالايىق ، — بۇنىڭغا باشقا بىر نېمە دېيىشنىڭ ھاجىتى يوق . شۇنداقتىمۇ يەنىلا بىرەر نىشان ـ مۆجىزە كۆرسىتىپ ، بۇنىڭ ھەقىقەتەن ئاللانىڭ قارارى ۋە بۇيرۇقى ئىكەنلىكىنى بىزگە بىلدۈرۈش كېرەك .

— ئاللا ، — دېدى ئىشمۇئىل ئەلەيھىسسالام ، — سىلەرنىڭ كۆچلۈك تەلىپىڭلار ۋە خىلمۇخىل ئەيىبلەشلىرىڭلارنى بىلىپ ، سىلەرگە بىر مۆجىزە كۆرسىتىدىغان بولدى . سىلەر سېپىلنىڭ ئۈستىگە چىقسىڭلار ، تابۇت سېكىنەنى — ئۇنىڭدىن ئايرىلسىڭلار پەسكەشلەرگە ئايلىنىپ ، ھاقارەت ۋە ئار ـ نومۇسقا قالىسىلەر — كۆرىسىلەر ، ئۇنى پەرىشتىلەر سىلەرگە ئەكىلىۋاتىدۇ . ئەگەر سىلەر ئاللاغا ئىشىنىدىغان بولساڭلار ، تابۇت سېكىنە ھەقىقەتەن بىر مۆجىزىدۇر .

ئۇلار ئىشمۇئىل ئەلەيھىسسالامنىڭ سۆزى بويىچە ئىش قىلدى . دەرۋەقە ، ئۇلار تابۇت سېكىنەنىڭ ئۇلار ئۈچۈن ئامان ـ ئېسەن چۈشۈرۈلگەنلىكىنى كۆردى ـ دە ، تالۇتقا ئۆمۈرۋايەت ساداقەتمەنلىك بىلەن خىزمەت قىلىشقا قەسەمياد قىلىشتى . شۇنىڭ بىلەن تالۇت ئۆزىنىڭ پادىشاھلىق ھوقۇقى ۋە ھۆكۈمرانلىقىنى تىكلىدى .

www.alma.cn

تالۇت پادىشاھلىق تەختىگە ئولتۇردى . ئۇ قەيسەر ، ئەقىللىق ،

لەشكەرلەرگە يېتەكچىلىك قىلىشتا ناھايىتى قائىدىلىك ئىدى . ئۇ كىشىلەرگە :

— ئى خالايىق ، مۇشكۇل جاپادىن قورقمايدىغانلار ، ئۆي ـ چاي سېلىۋاتقان بولسىمۇ ، تېخى پۈتتۈرۈپ بولالمىغانلار ، توي قىلىشقا پۈتۈشكەن بولسىمۇ ، تېخى نىكاھ قىلمىغانلار لەشكەرلىرىمنىڭ سېپىگە كىرەلەيدۇ ، — دېدى .

ئۇ ئىشنى كۆڭۈلدىكىدەك قىلىپ ، بىرلىكتە دۇشمەنگە قارشى تۇرىدىغان قۇدرەتلىك كۈچكە ئىگە بىر قوشۇنغا ئىگە بولدى . ئۇ ئىنتايىن سالماق ، ئېھتىياتچان بولۇش كېرەكلىكىنى ئويلايتتى ، چۈنكى ، بەنى ئىسرائىل ئۈنىڭدىن گۇمانلىنىپ ، ئۇنى پادىشاھلىققا تەيىنلەش مەسلىسىدە تالاش ـ تارتىش قىلغانىدى . تالۇت ئۆز قوشۇنىغا ئۇرۇش باشلانغاندا ياكى دۇشمەن بىلەن تېغۇتنىڭ ئېلىشىۋاتقاندا سەپنى تاشلاپ قاچارمىكىن ، دەپ ئەنسىرەيدىغانلىقىنى ئېيتماقچى بولۇپ مۇنداق دېدى :

— سىلەر بىر دەريادا دۆچ كېلىسىلەر ، كىمكى بەرداشلىق بېرىپ ، سۇ ئىچمەسلىكىنىڭ سىنىقىدىن ئۆتەلىسە ياكى بەلگىلەنگەن مىقدار بويىچە سۇ ئىچىپ گېلىنى نەمدىسە ، مەن ئۇنىڭدىن خاتىرجەم بولمەن[1] .

نەتىجىدە ، پەقەت ئاز سانىدىكى كىشىلەرلا سىناقتىن ئۆتەلمىدى . كۆپ سانىدىكى كىشىلەرنىڭ چىداملىق ۋە ئاللاغا ئىخلاسمەن ، سادىق ، ئىشەنچلىك ، باتۇر جەڭچى ئىكەنلىكى ئىسپاتلاندى . ئۇنىڭ لەشكەرلىرى ئىچىدە ئاجىزلىرىمۇ ، قەيسەرلىرىمۇ ، ساختىپەزلىرىمۇ ۋە ساداقەتمەنلىرىمۇ بار ئىدى . تالۇت ساداقەتمەنلەرنى ئۆزىگە مۇستەھكەم تۇۋرۇك قىلدى ، تەۋرىنمەس تۇرغانلارغا خىزمەت ئىشلىدى . ئۇ لەشكەرلەرنى يېتەكلەپ دۇشمەنگە زەربە بېرەتتى ، ئاللا يولىدا قانغا مىلىنىپ جەڭ قىلاتتى .

[1] بۇنىڭدا لەشكەرلىرىنىڭ ئىنتايىن قاتتىق چاقىغاندا ، ئۆزىنى دەريادا ئېتىپ ، سۇنى كۆپ ئىچىپ ، كۆچىنى خورىتىپ قويۇپ ، دۇشمەنگە زەربە بېرەلمەي قېلىشىدىن ئەنسىرىگەنلىكى كۆزدە تۇتۇلغان — ئەنۋەرجېنغا تەرجىمە قىلغۇچىدىن .

ئۇلار جەڭ مەيدانىغا يېتىپ بېرىپ ، ئېگىزلىكنى ئىگىلەپ ، ياۋۇز دۇشمەنلەرنى قىردى . جالۇت دۇشمەنلەرنىڭ زەبەردەس پالۋانى ئىدى . ئۇ چەبدەسلىك بىلەن ھەربىدە قىلىپ بەنى ئىسرائىلنى قىراتتى ، ھېچقانداق كۇچ ئۇنىڭغا تەڭ كېلەلمىدى . تالۇتنىڭ بىر قىسىم لەشكەرلىرى ھالسىزلىنىپ ، قورققىنىدىن نېمە قىلارىنى بىلەلمەي : «بىز بۇگۇن جالۇت ۋە ئۇنىڭ لەشكەرلىرىگە ھېچ ئامال قىلالمىدۇق» دەپ ناله قىلىشتى . تالۇتنىڭ يەنە بىر قىسىم لەشكەرلىرى جەڭنى قەتئىي داۋاملاشتۇرۇپ ، ئېتىقادىنى قەلبىگە پۇكۇپ ، ئاللاغا مۇھەببەت باغلاپ ، ھايات ـ مامات جېڭى قىلىشقا تەييارلاندى . دۇشمەن كۆپ ، ئۆز ئاز بولۇشتەك پايدىسىز ۋەزىيەت ئۇلارغا توسقۇنلۇق قىلالمىدى ۋە تەسىر يەتكۈزەلمىدى . ئۇلار تالۇتقا مۇنداق دېيىشتى :

— پىلانىڭنى يولغا قوي ، ئىجرا قىل ! ئاللا خالىسا ، بىز ئازلىقىمىز تۇپەيلى مەغلۇپ بولمايمىز ، ئاجىزلىقىمىز تۇپەيلى يېڭىلىپمۇ قالمايمىز . جاھاندا ئازچىلىق كۆپچىلىكنى يەڭگەن مىسالىلار ناھايىتى كۆپ ، ئاللا سەۋر ـ تاقەت قىلغۇچىلار بىلەن بىللە !

ئۇلار يەنە راسلىنىپ جەڭگە ئاتلاندى . ئۇلارغا سەۋر ـ تاقەت قورال ، ئېتىقاد ئوزۇق بولدى . ئۇلار ئاللادىن ئۆزلىرىگە زور كۇچ ـ قۇۋۋەت بېرىپ ، غەلىبىگە ئېرىشتۇرۇشنى تەلەپ قىلدى . ئۇلار ئاللا ئۇچۇن ، ئاللانىڭ ئىرادىسى ئۇچۇن جەڭ قىلدى .

ئىككى تەرەپنىڭ لەشكەرلىرى گىرەلىشىپ كەتتى ، جەڭ ئىنتايىن كەسكىن بولدى . جالۇت ئۆز لەشكەرلىرىنى دۇشمەننى باتۇرلۇق بىلەن قىرىشقا چاقىراتتى ؛ تالۇتنىڭ ئادەملىرى جالۇتنىڭ جاسارىتىدىن قورقۇپ ، بارا ـ بارا سەپتىن چېكىندى .

بېتراھامدا[1] ئىنتايىن ساغلام بىر بوۋاي بار ئىدى . ئۇنىڭ تۇرمۇشى بەختلىك ئۆتەتتى ، پەرزەنتلىرى بىلەن ئىناق ياشايتتى .

[1] جاي ئىسمى . ئېرۇسالىمغا يېقىن يەردە . ئىسا پەيغەمبەر مۇشۇ يەردە دۇنياغا كەلگەن .

www.alma.cn

ئۇرۇش پارتىلىغاندىن كېيىن ، تالۇت بەنى ئىسرائىلنى جەڭگە بېرىشقا سەپەرۋەر قىلدى . بۇۋاي ئۇچ چوڭ ئوغلىغا :

— قورال - ياراغلىرىڭلارنى ئېلىپ بېرىپ ، قېرىنداشلىرىڭلارغا ياردەم بېرىڭلار ، جەڭ مەيدانىغا بېرىپ بۇرچۇڭلارنى ئادا قىلىڭلار ، — ئۇ يەنە كەنجى ئوغلىغا مۇنداق دېدى ، — بۇ ئۇرۇشتا ، سېنىڭ ئىشىڭ ئاكىلىرىڭغا تاماق يەتكۈزۈپ بېرىش ، مەن بىلەن ئاكىلىرىڭ ئوتتۇرىسىدا خەۋەرچىلىك قىلىش بولسۇن . سەن ھەر كۈنى ئەتىگەندە ئۇلارنىڭ ئەھۋالىنى ماڭا بىر قېتىم خەۋەر قىل . لېكىن ، جەڭ مەيدانىغا يېقىن بارما . جەڭگە قاتنىشىشىڭغىمۇ رۇخسەت يوق . چۈنكى سەن تېخى قىرانلىق دەۋرىگە قەدەم قويمىدىڭ ، ئۇرۇشنى چوڭ ئادەملەر قىلسۇن .

بۇ كەنجى ئوغۇلنىڭ ئىسمى داۋۇد[1] ئىدى . ئۇ چاغدا ئۇنىڭ يېشى تېخى كىچىك ئىدى ، يۈزىدىن نۇر يېغىپ تۇراتتى . ئۇ تېخى سىناقلاردىن ئۆتمىگەن بولسىمۇ ، بىراق ئاجايىپ ئەقىل - پاراسەتلىك ئىدى ، ۋۇجۇدىدىن كۈچ - قۇۋۋەت ئۇرغۇپ تۇراتتى .

ئۇ ئاكىلىرىغا ئەگىشىپ جەڭ مەيدانىغا بېرىپ ، ناھايىتى يوغان بىر ياۋۇز ئادەمنىڭ ھەدەپ ھەيۋە قىلىپ كۆرەڭلەۋاتقانلىقىنى كۆردى . ئەتراپتىكى كىشىلەر بۇ ئادەمدىن قورقۇپ ھەدەپ كەينىگە داجىۋاتاتتى . ئۇ كىشىلەردىن خورىكى يامان بۇ ھاكاۋۇر كىشىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى سورىدى . كىشىلەر ئۇنىڭغا : بۇ كىشى دۇشمەننىڭ لەشكەر بېشى جالۇت بولىدۇ . كىمكى ئۇنىڭ بىلەن ئېلىشىپ قالسا ، يا جېنىدىن ئايرىلىدۇ ، يا ياردار بولۇپ سەپتىن چىقىدۇ . بۇ ھال نۇرغۇن ئادەملەرنىڭ يۈرىكىنى جىغىلدىتىۋەتتى . تالۇت ئۈتى ئۆلتۈرگەنلەرنى مۇكاپاتلايدىغانلىقىنى ، كىمكى ئۇنى ئۆلتۈرۈپ ، مۇسىلەرنى قوغدىسا ، شۇنىڭغا ئۆز قىزىنى بېرىدىغانلىقىنى ، تەختكە ۋارىس قىلىدىغانلىقىنى جاكارلىدى ،

---

① «بىبلىيا» دىكى ھېكايىدە ، بايان قىلىنغان قەدىمكى يەھۇدىيلار پادىشاھى داۋۇد . «تەۋرات» تا ئاتىلىشىچە ، ئۇ يەھۇدىي قەبىلىلىرىنى بىرلىككە كەلتۈرۈپ ، پادىشاھلىق قۇرۇپ ، قىرۇسالىمنى پايتەخت قىلغان . ئۇ ئالتىنچى دەۋرىدە پېلىستىنلىق پالۋانى گىلىيەتنى ئۆلتۈرگەن . ئۇ پادىشاھلىق قىلىپ نۇرغۇن دەۋرىدە كۆچلۈك قوشنىلارنىڭ ئاجاۋۇزلىرىنى كۆپ قېتىم مەغلۇپ قىلغان — خەنزۇچىغا تەرجىمە قىلغۇچىدىن .

دېيىشتى . داۋۇد ئەلەيھىسسالام بۇ گەپنى ئاڭلاپ ، جالۇتقا چەكسىز نەپرەتلەندى . داۋۇد ئەلەيھىسسالامنى خاتىرجەمسىزلەندۈرگىنى شۇكى ، توخۇ يۈرەك كىشىلەر بۇ ئىمانسىز ئادەمدىن ئۆلگۈدەك قورقۇپ ئالدىغا بىر قەدەممۇ ماڭالمايتتى .

داۋۇد ئەلەيھىسسالام تالۇتنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ كېلىپ ، ئۇنىڭغا : جالۇت بىلەن ئېلىشىپ باقاي ، بەلكىم ئۇنى ئۆلتۈرۈشۈممۇ مۇمكىن . ماڭا رۇخسەت قىلغىن ، دەپ تەلەپ قويدى . تالۇت داۋۇت ئەلەيھىسسالامنى كۆزگە ئىلمىدى . ئۇ داۋۇد ئەلەيھىسسالامنى يېشى كىچىك ، جالۇت بىلەن ئېلىشىپ قالسا ، كاللىسىدىن جۇدا بولىدۇ ، دەپ ئەنسىرەيتتى . شۇڭا ئۇ داۋۇد ئەلەيھىسسالامغا بۇ نىيىتىدىن قايتىش ھەققىدە نەسىھەت قىلىپ ، يېشى چوڭ ، تېنى كۆچلۈك ، قەيسەر ، قابىل كىشىلەرنى جالۇت بىلەن ئېلىشىشقا بەلگىلىمەكچى بولدى .

— سەن مېنى يېشى كىچىك ، تېنى ئاجىز دەپ تۆۋەن مۆلچەرلىمە ، — دېدى داۋۇد ئەلەيھىسسالام تالۇتقا ، — قەلبىمدە ئېتىقاد تولۇپ تاشماقتا ، غەزەپ ئوتى لاۋۇلدىماقتا . تېخى يېقىندا ، دادامنىڭ قوي پادىلىرىغا تۆيۈقسىز ھۇجۇم قىلغان بىر شىرنى تۇتۇپ ئۆلتۈردۈم . يەنە بىر قېتىم يولدا كېتىۋېتىپ بىر ئېيىققا دۇچ كېلىپ بىر ھازاغىچە ئېلىشقاندىن كېيىن ئۇنىمۇ ئۆلتۈرۈۋەتتىم . بۇ مىساللار شۇنى بىلدۈرىدۇكى ، بۇنداق ئىشتا ياشىنىڭ چوڭ ـ كىچىكلىكى ياكى تەنىڭ كۆچلۈك ـ ئاجىزلىقىغا ئەمەس ، يۈرەكنىڭ كۆچىگە قاراش كېرەك .

تالۇت ئۇنىڭ سۆزىدە سەمىمىيلىك ، قەتئىي نىيەت ھەم ئىشەنچ بارلىقىنى ھېس قىلىپ ، ئۇنىڭغا :

— ئۇنداق بولسا ، ئۆزۈڭگە كېرەكلىك نەرسىلەرنى ئال ! ئاللا سېنى ئۆز پاناھىدا ساقلىغاي ، — دېدى ، ئاندىن ئۆزىنىڭ ئەسلىرىنى ، بېشىغا دۇبۇلغا ، ئۇچىسىغا ساۋۇت بەردى . لېكىن ، داۋۇد ئەلەيھىسسالام ئۇچىسىغا ساۋۇت كىيمىدى ، شەمشەر ئاسمىدى ، ھەتتا بېشىغا دۇبۇلغىمۇ كىيمىدى . بىر تال تاياق بىلەن

تاش ئاتمدىغان پالاخمانىنى ئېلىپلا ئالمان ـ تالمان چىقىپ كەتتى .
— تاياق بىلەن پالاخمان نېمىگە يارايدۇ ؟ ئۇ يەر شەمشەر بىلەن ئوقيا ئىشلىتىدىغان جاي ! — دېدى تالۇت .
— ئاللا مېنى ئېيىقنىڭ چىشى ، شىرنىڭ تىرنىقىدىن ساقلىغان . ئۇ ياۋۇز ئەبلەخ مەيلى قانچە ھىيلىگەر بولسۇن ، مېنىڭ ئالدىمدا ھېچ ئامال قىلالمايدۇ ، — دېدى داۋۇد ئەلەيھىسسالام .
ئۇ ئىرادىسىگە ، ئېتىقادىغا ، كىشىلەرنىڭ ھېسداشلىقىغا ۋە ئۈمىدىگە تايىنىپ جالۇتقا قارشى جەڭگە ئاتلاندى .
جالۇت ئۆز رەقىبىنىڭ بۇرنىدىن سۇت تېمىپ تۇرىدىغان ، تېنى ئاجىز ، ئورۇق ، دۇبۇلغا ـ ساۋۇتمۇ كىيمىگەن ، شەمشەرمۇ ئالمىغان بىر گۆدەك بالا ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ ، كۆزگە ئىلماي ، زاڭلىق قىلغان ھالدا مۇنداق دېدى :
— قولۇڭغا ئېلىۋالغىنىڭ قانداق تاياق ؟ ئۇنى ئىتتىن ئۆزۈڭنى قوغداشقا ئىشلەتمەكچىمۇ ياكى ئۇششاق بالىلار بىلەن ئۇرۇشقاندىمۇ ؟ شەمشىرىڭ بىلەن قالقانلىرىڭ نەگە كەتتى ؟ قورال ـ ياراغلىرىڭ قېنى ؟ پەممچە ، سەن جاندىن تويۇپ بۇ يەرگە ئۆلگىلى كەلگەن ئوخشايسەن . سەن تېخى كىچىك ، تۇرمۇشنىڭ لەززىتىنى تېتىپ باقمىغان . كەل ، يېقىنراق كەل ، بىردەمنىڭ ئىچىدىلا جېنىڭنى ئالىمەن ، گۆشلىرىڭنى تېخى ئۇچار قۇشلارغا ۋە يىرتقۇچ ھايۋانلارغا تاشلاپ بېرىمەن .
— سەن دۇبۇلغا ـ ساۋۇت كىيىپسەن ، — دېدى داۋۇد ئەلەيھىسسالام ، — قولۇڭدا شەمشەر ۋە قالقان . مەن بولسام ، پەقەت بەنى ئىسرائىلنىڭ ئىلاھى — ئاللانىڭ نامىنىلا ئۆزۈمگە ھىمايە قىلدىم . سەن بەنى ئىسرائىلنى ھاقارەتلىدىڭ ، ئۇلارنى تىز پۈكۈشكە مەجبۇرلىدىڭ . زادى قاتىللىق شەمشىرىڭ يامانمۇ ياكى ئاللانىڭ ئىرادىسى ۋە كۈچ ـ قۇدرىتى يامانمۇ ، بۇنى ئۆزۈڭنىڭ قالماي بىلىپ قالىسەن !
داۋۇد ئەلەيھىسسالام پالاخمانغا تاش سالدى ـ دە ، جالۇتنى نىشانلاپ تۇرۇپ بىر ئېتىپلا ئۇنىڭ بېشىنى زەخمىلەندۈردى .

www.alma.cn

جالۇت بېشىدىن قان توختىماي ئېقىپ ئېغىر يارىلاندى . داۋۇد ئەلەيھىسسالام پالاخمانىنى تاكى جالۇت ئۆلگەنگە قەدەر ئارقا - ئارقىدىن توختاتماي ئېتىۋەردى .

غەلىبە تۇغى ئېگىز چىقىرىلدى . دۇشمەنلەر جالۇتنىڭ ئۆلۈشى بىلەن يىمىرىلىپ ، كەينى - كەينىدىن چېكىندى . بەنى ئىسرائىل ئۇلارنى قوغلاپ زەربە بېرىپ ، ئىنتىقام ئېلىپ ، ئىلگىرىكى شان - شەرىپىنى ئەسلىگە كەلتۈردى .

تالۇت بىلەن داۋۇد ئەلەيھىسسالام

بۇ ئۇرۇش داۋۇد ئەلەيھىسسالامنىڭ غەلىبىسى بىلەن ئاياغلاشتى . كىشىلەر ئۇنى ياخشى كۆردى ، سەممىي ئادەم دەپ قەيت قىلىشتى . ئۇ نەگىلا بارسا كىشىلەرنىڭ دىققەت - نەزىرىنى جەلىپ قىلىدى . تالۇتمۇ ۋەدىسىگە ۋاپا قىلىپ قىزىنى داۋۇد ئەلەيھىسسالامغا ياتلىق قىلدى ، ئۇنى ئۆزىنىڭ ئەڭ يېقىن كىشىسى دەپ قارىدى . تالۇت داۋۇد ئەلەيھىسسالام بىلەن بىر نىشاندا بولغاچقا ، ئۇنىڭ بىلەن ئىتتىپاقلاشتى ، داۋۇد ئەلەيھىسسالام ئىللانىڭ ئىرادىسىگە تايىنىپ زەپەر - نۇسرەت قازاندى . ئىللانىڭ ئىلتىپات - مەرھەمىتى كاتتىدۇر .

بىر كۈنى داۋۇد ئەلەيھىسسالام بىردىنلا تالۇتنىڭ چىرايى ئۆزگۈرۈپ ، قوشۇمىسى تۇرۇلۇپ ، كەم سۆز بولۇپ قالغانلىقىنى ، سۆز قىلغاندىمۇ ، غەزەپ - نەپرەت ئارىلاش سۆزلەيدىغانلىقىنى سېزىپ قالدى . تالۇتنىڭ پاك قەلبىنى قوچۇپ ، مۇشۇنداق ھالەتكە كەلتۈرگەن قانداق نەرسىدۇ ؟ ئۇ پىتنىخورلارنىڭ ئارىغا ئۆلگۈنچىلىك سېلىش ئۈچۈن پەيدا قىلغان ئىغۋالىرىغا ئىشەندىمۇيا ؟ داۋۇد جەڭ مەيدانلىرىدا دۇشمەنلەرنى باتۇرلۇق بىلەن قىرىپ ، ئىللانىڭ پاناھىغا ئېرىشمىگەنمىدى ؟ ئۆز تېنىنى تالۇت ئۈچۈن سۈپەر قىلىپ ئۇنى دۇشمەننىڭ زىيان - زەخمىتىدىن ساقلاپ قالغان ئەمەسمىدى ؟ ئەجەبا ، ئۇ تالۇتنىڭ ياخشى كۆيئوغلى ، ئۇنىڭ

قىزىنىڭ قوغدىغۇچىسى ئەمەسمۇ؟ ئۇلار ئىككىسى توي قىلىشقاندىن بۇيان ، بىر ـ بىرىنى ياخشى كۆرۈپ ، ئىناق ئۆتۈۋاتىدىغۇ؟ ئۇنداق بولسا تالۇتنىڭ كۆڭلىنى باشقىچە قىلمۇاتقان نەرسە زادى نېمىدۇ؟

داۋۇد ئەلەيھىسسالام تالۇتنىڭ خاتىرجەم بولالماسلىقى بەلكى ئۇنىڭ كۆڭلىدىكى باشقا بىرەر ئوي ـ خىياللاردىن بولسا كېرەك ، دەپ ئويلىدى . بىر كۈنى كېچىسى داۋۇد ئەلەيھىسسالام خوتۇنى مىلكىمگە :

— قارىغىنا ، مەن گۈناھ سادىر قىلدىممۇ ياكى گۈناھسىزمۇ ، مەن ساداقەتمەنمۇ ياكى ساداقەتسىزمۇ؟ قارىسام داداڭنىڭ چىرايى تۇتۇلۇپ ، كەيپى باشقىچە بولۇپ قاپتۇ ، كۆزلىرىدىنمۇ غەزەپ ـ نەپرەت چىقىپ تۇرىدۇ . داداڭنى ئەزەلدىن بۇنداق ھالەتتە كۆرمىگەنىدىم ، سەنمۇ ماڭا ئوخشاش ئويدىمۇ؟ — دېدى .

مىلكىم يېنىك بىر خورسىنىدى ـ دە ، كۆزىگە ياش ئېلىپ دېدى :

— داۋۇد ، مەن سەندىن ھەرقانداق ئىشنى يوشۇرمايمەن . دادام بەنى ئىسرائىلنىڭ سېنى ئىنتايىن ھۆرمەتلەپ ، قەدىرلىگەنلىكىنى ، ساڭا ئېتىقاد ، ھۆرمەت نەزەرى بىلەن قاراۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ ، سېنىڭ گەپ ـ سۆزلىرىڭ ، پىكىرلىرىڭ ئۇلارنىڭ دىققەت ـ ئېتىبارىنى قوزغاۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ ئۆزىنىڭ شاھلىق تەختىدىن ئەنسىرىمەكتە ، سېنىڭ تەسىرىڭدىن ۋەھىمە يېمەكتە . ھەي داۋۇد ، شاھلىق تەخت تۇغمەس بايلىقتۇر . ھوقۇق ئىگىسى ئۇنى ھاياتى ، جان ـ جەھلى ۋە قورال ـ يارىغلىرى بىلەن قوغدايدۇ . بۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ ئۆز خىزمەتكارلىرىدىن گۇمانلىنىدۇ ، ئۇلارنىڭ گۇناھسىز ئىكەنلىكى ئېنىقلانمىغۇچە ئۇلارغا رەھىم قىلمايدۇ . دادام ھازىر ھەرخىل پەرەز ـ گۇمانلاردا بولۇۋاتىدۇ .

دادام تەقۋا دىندار ، مول بىلىملىك ۋە ئەقىل ـ پاراسەتلىك كىشى بولسىمۇ ، لېكىن ئۇنىڭ مىجەزى چاچقۇن ، كاللىسىدا خىلمۇخىل ئوي ـ غەرەزلەر بار . ئۇنى سەنمۇ ئاخىر چۈشىنىپ قالىسەن . ئۇ ھازىر سەندىن قۇتۇلۇش ، سېنىڭ ھوقۇقۇڭنى

ئەمەلدىن قالدۇرۇش ، قانىتىڭنى كېسىپ تاشلاش كويىدا بولۇۋاتىدۇ ، مەن ساڭا ئېھتىياتچان بولۇپ ، ھاياتىڭنى ساقلاپ قېلىشىڭنى مەسلىھەت بېرىمەن . مۇبادا مېنىڭ مۆلچەرلىرىم جايىدا چىقسا ، سەن ئامان ـ ئېسەن قالىسەن ، ئەھۋال مەن ئېيتقاندەك ئۇنچىۋالا ئېغىر بولمىغان تەقدىردىمۇ ، ھەر ھالدا ئېھتىيات قىلغانىڭ زىيىنى يوق .

داۋۇد ئەلەيھىسسالام خوتۇنىنىڭ گەپلىرىنى ئاڭلاپ ، قايغۇرغان ھالدا مۇنداق دېدى :

— مەن پادىشاھنىڭ تۇغى ئاستىدا جان تىكىپ ئېلىشىدىغان بىر جەڭچىمەن ، ئېتىقادنى قوغدىغۇچى ئىخلاسمەن مۆمىنمەن . شەيتان ئەلەيھىلەنىنىڭ غەيۋەتلىرى داداڭنى ئازدۇرۇپ ، ئۇنى يامانلىق قىلىشقا باشلىغان بولسا كېرەك . ئىنسان ئەزەلدىن يامان تەبىئەتلىك . داداڭ بەلكىم شەيتان ئەلەيھىلەنىنىڭ ئازدۇرۇشى ئۇستىدىن غالىب كېلىشىمۇ مۇمكىن ، — ئۇ گېپىنى توگىتىپلا كۆزىنى يۇمدى ـ دە ، گويا تالۇتنىڭ خىلمۇخىل ئوي ـ ھەرىكەتلىرىدىن ھېچقانداق خەۋىرى يوقتەك بىمالال ئۇيقۇغا كەتتى .

بىر كۈنى تالۇت داۋۇد ئەلەيھىسسالامنى ئويغىتىپ ، ئۇنىڭغا :

— ئى داۋۇد ، بۈگۈن مەن مۇنداق بىر ئىشنى ئويلىدىم ، بۈگۈن كەنئان تەرەپتىن كەلگەن خەۋەردە ئېيتىلىشىچە ، ئۇ يەردىكى ئادەملەر توپلىشىپ بىر گۈرۇھ ئۇيۇشتۇرۇپتىمىش . ئۇلارنىڭ كۆچى بارغانسېرى ئۇلغىيىۋاتىپتۇ ، بۇنداق بولۇشىنى مەنمۇ ئالدىن مۆلچەرلىگەنىدىم . مېنىڭ باشقا يانتايىقىم يوق ، بۇ ئىشتا پەقەت ساڭىلا تايىنىمەن . شەمشىرىڭنى ئېلىپ ، لەشكەر تاللىغىن ، كەنئانلىقلار ئۇستىدىن غالىب كەلمىگۈچە قايتىپ كەلمىگىن . يا شەمشىرىڭ دۈشمەنىنىڭ قېنى بىلەن بويالسۇن ، يا ئۆلۈكۈڭنى ئىشقىلار ئېلىپ كەلسۇن ، — دېدى .

تالۇت كۆڭلىدە داۋۇد ئەلەيھىسسالامنى تازا يامان يەردىن ئويلايتتى . داۋۇد ئەلەيھىسسالام پادىشاھنىڭ سىرۇقىنى ئۆزى ئۈچۈن پايدىسىمۇ بار ، زىيىنىمۇ بار دەپ

چۈشەنسىمۇ ، نائىلاج بويسۇندى . ئۇ كەنئانغا قاراپ ئاتلاندى ، جەك داۋامىدا شەمشىرىنى ئويناتىپ دۈشمەن بىلەن ئېلىشىپ ، پىداكارلىق كۆرسەتتى . ئۇ جەڭدە يا جېنىدىن جۈدا بولىدىغانلىقى ياكى ئۆلۈم ئۈستىدىن غەلىبە قىلىدىغانلىقىنى ئويلىنىپ تۇرمىدى . ئاللانىڭ تەقدىرى بىلەن ئۇ ئاخىر غەلىبە قازىنىپ ، لەشكەرلىرىنى باشلاپ تالۇتنىڭ ئالدىغا قايتىپ كەلدى .

داۋۇد ئەلەيھىسسالامنىڭ غەلىبىسى تالۇتنىڭ ھەسەتخورلۇقىنى تېخىمۇ ئاشۇرۇۋەتتى . تالۇت چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىپ ، ئاخىر داۋۇد ئەلەيھىسسالامنى ئۆلتۈرۈش ئارقىلىق باشقىلارغا ئىبرەت قىلماقچى بولدى . داۋۇد ئەلەيھىسسالامنىڭ خوتۇنى دادىسى تالۇتنىڭ شۇم نىيىتىنى بىلىپ ، قاتتىق قايغۇرغان ھالدا ئېرىنى تاپتى ـ ده ، دەككە ـ دۈككە ئىچىدە :

— ئى داۋۇد ، چاپسان قاچ ، مۇشۇنچىلىك ۋاقىتىدا جېنىڭنى بىر ياقتا ئالغىن ! بولمىسا ، سەن ئۆلۈپ كەتسەڭ ، مەن تۇغىشىپ كېتىمەن ، — دېدى .

داۋۇد ئەلەيھىسسالام ئامالسىز قېچىشقا مەجبۇر بولۇپ ، سەرسانلىق يولىغا قەدەم قويدى . ئۇ تۇن قاراڭغۇسىدىن پايدىلىنىپ ، تۆگىگە مىندى ـ ده ، ئۆچمەنلىك ۋە ھەسەتخورلۇق تەرىپىدىن سۈرگۈن قىلىنغان قاچقۇنغا ئايلاندى . لېكىن ، ئۇ قەلبىدە ئاللاغا قەتئىي ئېتىقاد قىلاتتى .

ئۇ بىر قاقاس چۆلگە كېلىپ قېلىپ ، چەكسىز پەرىشانلىق ۋە بىئاراملىققا چۆمگەن ھالدا چۆلدە قونۇپ قالدى . ئارىدىن ئانچە ئۆتمەيلا ، بەنى ئىسرائىل قوۋمىدىكىلەر ئۇنىڭ ئۇ يەردە ئىپكەنلىكىنى بىلىپ ، ئارقا ـ ئارقىدىن ئۇزۇلمەي كېلىپ ئۇنى يوقلاپ تۇردى .

تالۇت داۋۇد ئەلەيھىسسالامنى ئاشۇنداق قىلغاچقا ، كىشىلەرنىڭ نەزەرىدىن چۈشۈپ كەتتى . ئۇنىڭدىن بىزار بولۇپ قاچقانلار كۆپەيدى . قوشۇندىكى ئەسكەرلەر كۈنسايىن ئازايدى . ئۇ تېخىمۇ يامان ئاقىۋەتكە قېلىپ ، شەرمەندە بولۇشتىن ئەنسىرەپ ،

ھە دېسلا ئۆكتەملىك قىلىپ ، بىگۈناھ كىشىلەرگە يوقىلاڭ جىنايى بەتنام چاپلىدى . مۇمىنلەر ، ئۆلىمالار ، بىلىملىك ئاقىل زاتلارنى خورلاپ ، لەشكەرلەر ئىچىدە قورقۇنچ ۋە ساراسىمە پەيدا قىلدى .

داۋۇد ئەلەيھىسسالام ساق ـ سالامەت ئىدى . ئۇ تالۇتنىڭ پادىشاھلىقىغا تەھدىت سالماقتا ، ئۇنىڭ ئادەملىرى بىلەن ئېلىشماقتا ، ئۇنىڭغا ئاتىدىغان ئوقنى تەييارلىماقتا ئىدى . تالۇت داۋۇد ئەلەيھىسسالامغا تېخىمۇ ئۆچ بولۇپ كەتتى ، ئۇنىڭغا تېخىمۇ زىيانكەشلىك قىلىش كويىدا بولدى . ئۇ داۋۇد ئەلەيھىسسالامغا قارشى لەشكەر تارتىشقىچە بېرىپ يېتىپ ، بۇنداق قىلىشتىن قانداق ئاقىۋەت كېلىپ چىقىدىغانلىقىنى نەزەردە تۇتمىدى .

داۋۇد ئەلەيھىسسالام قاقاس چۆلدىن ئايرىلىپ ، تالۇتنىڭ ئەھۋالىنى تىڭ ـ تىكلاشقا باشلىدى . ئۇ تالۇتنىڭ ئۆز لەشكەرلىرىنى يېتەكلەپ بىر جىلغىغا كېلىپ ئورۇنلاشقانلىقىنى كۆردى . تالۇتنىڭ لەشكەرلىرى ئۇزۇن يول يۈرۈپ تازا چارچىغانىدى . داۋۇد ئەلەيھىسسالام تالۇتنىڭ نەيزىسىنى چەبدەسلىك بىلەن ئوغرىلىۋالدى ، ئاندىن ئۆزىنىڭ قونالغۇ يېرىگە قايتتى . تالۇت نەيزىسىنىڭ ئوغرىلانغانلىقىنى سېزىپ تازا ساراسىمىگە چۈشكەن چاغدا ، داۋۇت ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەلچىسى كېلىپ تالۇتقا :

— بۇ سېنىڭ نەيزەڭ . ئاللا داۋۇدقا سېنىڭ بېشىڭنى ئالغۇدەك قۇدرەت ئاتا قىلغان ، لېكىن ئۇ ئاق كۆڭۈل ، ئاللاغا ھەممىدىن بەك ئىخلاسمەن زات ، — دېدى .

ئەلچىنىڭ گېپى يوللۇق بولۇپ ، تالۇتنىڭ يۈرەك تارىنى چەكتى . ئۇ كۆزلىرىدىن ئىختىيارسىز قايغۇلۇق ياش ئاققۇزدى ـ دە ، قىلغان ـ ئەتكەنلىرىگە پۇشايمان قىلدى . ئۇ ئاخىر قاتتىق ئېچىنىپ يىغلىدى ، داۋۇد ئەلەيھىسسالامنى ئۆلتۈرمەكچى بولغانلىقىغا ، ئۆلتۈرۈشكە تېگىشلىك بولمىغان بەزى ئاقىل ـ دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرگەنلىكىگە پۇشايمان قىلدى . ئۇ ئەمدى ئاللانىڭ ئالدىدا قانداق قىلار ؟

تالۇت قايتتى . ئۇ تېگىرقاپ قۇملۇق جەزىرىگە قاراپ ماڭدى . ئۇ ئۆلگۈچە ئاللاغا توۋا قىلىپ ئۆتتى .

بەنى ئىسرائىل داۋۇد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىغا كېلىپ ، ئۇنىڭغا ساداقەتمەنلىك بىلەن ئىشلەيدىغانلىقىنى بىلدۈردى . ئاللا داۋۇد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئورنىنى كۆچەيتىپ ، ئۇنىڭغا ئەقىل - پاراسەت ئاتا قىلدى .

www.alma.cn

داۋۇد ئەلەيھىسسالام

داۋۇد ئەلەيھىسسالامنىڭ غاپىللىقى

ئۇرىيا ئىبن يۆھنا ئۆز ئىشلىرىغا يارەملەشكۈدەك بىر خوتۇن ئېلىشنى ئويلايتتى . ئۇ سېھرىي كۈچكە باي بىر قىزنىڭ سېيماسىنى كۆز ئالدىغا كەلتۈردى ، ئۇ بۇ قىزنى ئۆزىنىڭ قەلبىنى ۋە ھېسسىياتىنى ئەسىر قىلالايدىغان ، ئۇنى ئۆز ئىختىيار ئىلكىگە ئالالايدىغان ، جىمى گۈزەل پەزىلەتنى ئۆزىگە مۇجەسسەم قىلغان بىر قىز سۈپىتىدە تەسەۋۋۇر قىلاتتى .

ئۇرىيا ئانچە ئۇزۇنغا قالمايلا كۆڭلىدىكىدەك ئاشۇنداق بىر قىزنى تاپتى . ئۇ باي ـ بايلىقات كىشىلەر ئارىسىدىن ساھىبجامال ، خۇلق ـ مىجەزى يېقىملىق بىر قىزنى كۆردى ـ دە ، خۇشال بولۇپ قىزنىڭ ئاتا ـ ئانىسىنىڭ ئالدىغا بېرىپ توي قىلىش تەلىپىنى قويدى ، قىزنىڭ ئاتا ـ ئانىسى ئېنىق جاۋاب بەرگەندىن كېيىن ، كۆڭلى ئىز ـ ئورنىغا چۈشۈپ تولىمۇ خۇشال بولدى .

شۇنىڭدىن ئېتىبارەن ئۇ ھۇزۇر ـ ھالاۋەتلىك تۇرمۇش كەچۈرۈشكە جىددىي تەييارلىنىپ ، توي كۈنىنىڭ پاتراق يېتىپ كېلىشىگە ئىنتىزار بولدى .

ئۇرىيا ياش يىگىت ئىدى . ئۇنىڭدا پۇقرالىق كىيىمىنى تاشلاپ ، جەڭ كىيىمى كىيىپ ، داۋۇد ئەلەيھىسسالامنىڭ قوشۇنىغا قاتنىشىپ ، ئاللا يولىدا جەڭ قىلىش ، ئۆز دۆلىتى ئۈچۈن قۇربان بولۇشقا تەييار تۇرۇش مەجبۇرىيىتى بار ئىدى .

بۇ ھېسسىياتلىك يىگىت جەڭ قىلىش مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلىش ئۈچۈن قىلچە ئىككىلەنمەستىن قوشۇنغا قاتنىشىپ ،

باتۇرلۇق بىلەن جەڭگە ئاتلىنىشقا تەييارلاندى . لېكىن ، ئۇنىڭ قەلبىنى مۇھەببەت بىلەن تەشۋىش تەڭلا چۇلغىۋالغانىدى . ئاربىدىن ئۇزۇن ئۆتمەي ، ئۇنىڭدىكى شېرىن غايە ئۇنىڭ كۆڭلىنى تىندۇرۇپ غەم - غۇسسىدىن خالاس قىلدى . ئۇنىڭ ئالماقچى بولغان قىزى بىتشابىغ ئۇنىڭدىن يىراق يەردە تۇرسىمۇ ، بەربىر ئۇنىڭغا مەنسۇپ ئىدى . ئۇمۇ قىزغا مەنسۇپ ئىدى . شۇڭا ، ئۇرىيا جەڭ مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلىش ، ئاندىن سۆيۈملۈك يارىنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىش ئۈمىدىدە بولدى .

ئۇرىيا قوشۇن ئىچىدە ئۇزاق مۇددەت مەجبۇرىيەت ئۆتەپ ، سان - ساناقسىز تۇن ۋە كۈنلەرنى ، بىھېساب جەڭ - غازاتلارنى بېشىدىن كەچۈردى . ئۇ سەۋر - تاقەت قىلاتتى ، جەڭ بىلەن ھەممىنى ئۇنتۇيتتى ۋە ھەممە ئىشنى ئاللاغا تاپشۇراتتى .

تەقدىر ئۇنى سۆيگىنىدىن ئۇزاق مۇددەت ئايرىلىشقا مەجبۇر قىلدى . ئۇ ئۇرۇق - تۇغقان ، يۇرتداشلىرىدىن خەت - خەۋەرمۇ ئالالمىدى . ھەممە ئىش ئۇنىڭغا ئۇمىدسىز تۇيۇلدى ، ھەتتا ئۇنىڭدا ئازراقمۇ ئۈمىد قالمىدى . بىر كۈنلەر كېلىپ ، كامالەتنىڭ سىمۇولى شايىئەنىڭ قىزىغا ، يەنى ئۇرىيانىڭ سۆيگىنى بىتشابىغقا پادىشاھ داۋۇد ئەلەيھىسسالامنىڭ كۆزى چۈشۈپ قالدى . ئۇ دەررۇ قىزنى ئۆز ئەمرىگە ئالماقچى بولدى - دە ، قىلچە كېچىكمەيلا بېرىپ تۇيى تەلىپىنى قويدى . رەھىملىك ئاللانىڭ بۇ پەيغەمبىرىنىڭ تەلىپىنى كىممۇ رەت قىلالىسۇن ؟

پادىشاھنىڭ تۇيى قىلىش تەلىپى بىتشابىغنىڭ ئۇرۇق - تۇغقانلىرى ئۈچۈن شەرەپلىك ئىش ئەمەسمۇ ؟ ئۇرىيانىڭ كەتكىنىگە ئۇزۇن بولغان بولۇپ ، ئۇرىيا بىلەن بىتشابىغنىڭ مۇناسىۋىتى سۇسلىشىپ قالغانىدى . قىزنىڭ ئۇرۇق - تۇغقانلىرى مۇشۇنى باھانە قىلىپ ، قىزنى تويلۇق كىيىم كىيگۈزۈپ ئۆزلىرىنىڭ پەيغەمبىرى داۋۇد ئەلەيھىسسالامنىڭ ھۇزۇرىغا ئېلىپ باردى . شۇنداق قىلىپ ، قىز داۋۇد ئەلەيھىسسالام بىلەن ھۇزۇر - ھالاۋەتتە

ئۆتتى .

بۇ خەۋەر جاھاننىڭ بىر چېتىدىكى ئۇرىيا ئوچۇن يوشۇرۇن ئوق بولۇپ تەگدى . بىراق ، ئۇنىڭغا نېمە ئامال ؟ ھەممە ئىش ئاللانىڭ ئىلكىدە ئىدى . ئاللا ئۆزىنىڭ رەھىم - شەپقىتى بىلەن ئادەملەرنىڭ جاراھەتىنى ساقايتىدۇ ، دەرد - ئەلەملىرىنى توگىتىدۇ .

داۋۇد ئەلەيھىسسالام ياخشى كۆرگەن بۇ يېڭى خوتۇنىغا كۆزىنى ئوزمەي قارايتتى . قىز ئۇنىڭ ئىلكىگە ئۆتۈپ بولدى ، داۋۇد ئەلەيھىسسالام بۇنىڭدىن كېيىن ئۆز ئارزۇسى بويىچە ئىش قىلىشىۋېردى . ئۇ بىر مەزگىلگىچە ئۆزىگە ئۆزى تۇزۇملەرنى ئورنىتىپ ، ۋاقتىنى تۆتكە بۆلدى : بىر بۆلۈك ۋاقتىنى ئۆزىگە قالدۇردى ؛ بىر بۆلۈك ۋاقتىنى رەببىگە ئىبادەت قىلىشقا ئاجراتتى ؛ يەنە بىر بۆلۈك ۋاقتىنى كىشىلەرنىڭ دەۋالىرىنى بىر تەرەپ قىلىشقا ئاجراتتى ؛ ئاخىرقى بىر بۆلۈك ۋاقتىنى بولسا كىشىلەرنى ھىدايەتكە قانداق باشلاشنى ئويلىنىشقا ئاجراتتى .

ئۇ پادىشاھ ھەم پەيغەمبەر ئىدى . ئۇنىڭ ھۆجرىسى ئالدىدا ياساۋۇللار ، نۆكەرلەر تۇرۇشاتتى . ئۇ ئۆزى ئورنىتقان تۇزۇمگە زادى خىلاپلىق قىلمايتتى ، دانا پىكىردىن ئېغىپ كەتمەيتتى .

بىر كۈنى ، ئىككى ئەر بەلگىلەنمىگەن بىر ۋاقىتتا كېلىپ داۋۇد ئەلەيھىسسالام بىلەن چوقۇم كۆرۈشۈش تەلىپىنى قويۇپ تۇرۇۋالدى . بۇ ئىككى ئادەم ئەر - ئەزىمەتلەرگە خاس ھەرخىل ئالاھىدىلىكلەرگە ئىگە بولسىمۇ ، لېكىن ئۇلار داۋۇد ئەلەيھىسسالامنىڭ تۇزۇمىگە رازىمەنلىك بىلەن بويسۇنۇشقا ئادەتلەنگەن بەنى ئىسرائىلغا ئوخشاشمايتتى . مۇھاپىزەتچىلىكنى ئۈستىگە ئالغان نۆكەرلەر ئۇلارنى كىرگۈزمىدى ۋە ئۇلاردىن بەلگىلەنگەن ۋاقىتقىچە تەخىر قىلىپ تۇرۇشنى تەلەپ قىلدى .

بۇ ئاددىي نۆكەرلەر بۇ ئىككى ئادەمنىڭ پەرىشتە ئىكەنلىكىنى قانداقمۇ پەرق ئېتەلىسۇن ؟ بۇ ئىككىلەن داۋۇد ئەلەيھىسسالام

بـىلەن هازىرلا كۆرۈشىدىغانلىقىنى ئېيتىپ تۇرۇۋالدى . چۈنكى ئـۇلار ئـۇنىڭ بىلەن يۈزتۇرا سۆزلىشىش تاپشۇرۇقىنى ئۈستىگە ئـالـغـان بولۇپ ، ھېكمەتلىك گەپلەر ، كىشىنى قايىل قىلارلىق دەلىللەرنى داۋۇد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۆزىگە يەتكۈزۈپ ، ئۇنى بىر ساۋاقتا ئىگە قىلماقچى ئىدى .

ئـىـككـى پەرىشتە ئۇدۇللا داۋۇد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىغا كىردى ، داۋۇد ئەلەيھىسسالام چۆچۈپ كەتتى . پەرىشتىلەر ئۇنىڭ رۇخسەت قىلىشىنى كۈتمەيلا كېلىپ ئۇنىڭ ئۇدۇلىدا ئولتۇرۇپ :

— قـورقـمـاڭ ، بىز — بىر جۈپ رەقىبلەر سىزگە ئەرز قىلغىلى كەلدۇق ، سىزدىن ئادىل ھۆكۈم قىلىپ بىزگە توغرا يول كۆرسىتىشىڭىزنى سورايمىز ، — دېيىشتى .

داۋۇد ئەلەيھىسسالام ئەھۋالنى سۈرۈشتۈرۈپ ھۆكۈم قىلىشقا تەييارلاندى ، ئۇ ئىككى ئادەمنىڭ مۇنازىرىسىنى ئاڭلىدى . ئۇلاردىن بىرى دېدى :

— بۇ مېنىڭ ئاكام بولىدۇ . ئۇنىڭ توقسان توققۇز ساغلىق قويى بار ، مېنىڭ بولسا پەقەت بىرلا ساغلىقىم بار . ئۇ پۈل دېسە جېنىنى بېرىدىغان بولۇپ كەتتى . تېخى ئۆزىنى تۇتۇۋالالماي ، مېنىڭ ئاشۇ بىر ساغلىق قويۇمنىمۇ تالىشىۋاتىدۇ . مەن ئۇنىڭ بىلەن دەتالاش قىلىپ ، ئۇنى يېڭەلمىدىم . ئۇ ناھايىتى گەپدان بولغاچقا ، ئاغزىمنى ئاچۇرمىدى ، ئۇنىڭغا تەڭ كېلەلمىدىم .

داۋۇد ئەلەيھىسسالام ئىككىنچى كىشىدىن پاكىت كۆرسىتىپ ، ئۆز قارىشىنى ئوتتۇرىغا قويۇشنى تەلەپ قىلدى . ئىككىنچى كىشى مۇنداق دېدى :

— مېنىڭ توقسان توققۇز ساغلىقىم بار ، ئۇنىڭ بىر ساغلىقى بـار . مـەن ئـۇنـىڭ بىر ساغلىقىنى ئېلىپ قويلىرىمغا قېتىپ قويلىرىمنىڭ سانىنى يۈز قىلىۋالاي دەپ ئويلىۋىدىم .

ئـىـنـىڭ بۇنداق قىلىشىڭغا قارشى تۇرىدىكەنغۇ ؟ — دېدى داۋۇد ئەلەيھىسسالام .

www.alma.cn

ئۇ ئادەم : «شۇنداق» دەپ جاۋاب بەردى . داۋۇد ئەلەيھىسسالام يۇنى ئاڭلاپ غەزەپلەنگەن ھالدا ئۇنى قاتتىق ئەيىبلىدى ۋە :

— ئۇنداق بولسا ، بىز سېنىڭ بۇنداق قىلىشىڭغا رۇخسەت قىلمايمىز . ئەگەر ئۇنىمىساڭ ، تاياق يەيسەن ، — دېدى .

كۇتۇلمىگەندە ھېلىقى ئادەم مۇنداق دېدى :

— ئەي داۋۇد ، بۇنداق جازا ساڭا تېخىمۇ لايىق كېلىدۇ . سېنىڭ توقسان توققۇز خوتۇنۇڭ بار تۇرۇقلۇق ، ئۇرىيا ئالماقچى بولغان قىزغا چاڭگال سېلىپ ، ئۇنىمۇ ئەمرىڭگە ئېلىۋالدىڭ ، ئۇرىيانى ئويلاپمۇ قويمىدىڭ .

داۋۇد ئەلەيھىسسالام ئۆزىگە مەلۇملۇق بۇ ئىش ھەققىدىكى توغرا ۋە ئۆتكۈر ھۆكۈمنى ئاڭلاپ ، بېشىنى تۆۋەن سېلىپ چوڭقۇر خىيالغا چۆمدى ، ئاندىن بېشىنى كۆتۈرۈپ ، يېنىدا بىرمۇ ئادەم بوقلۇقىنى كۆردى ، شۇ ھامان ئۇ ئىشنىڭ سىرىنى بىلىپ ، ھەقىقىي ئەھۋالنى چۈشەندى ـ دە ، دەررۇ يەردە يۈكۈنۈپ ئولتۇرۇپ ، ھەممىدىن ئۇلۇغ ئاللادىن ئەپۇ سورىدى . ئاللا ئۇنىڭغا كەچىلىك قىلىپ ، ئۇنىڭ بۇ قېتىمقى سەۋەنلىكىنى كەچۈردى . ئۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىززەت ـ ھۆرمەتلىك پەيغەمبەرلىك ئورنىنى داۋاملىق ساقلاپ قالدى .

داۋۇد ئەلەيھىسسالام جامائەتنىڭ نارازىلىقىغا ئۇچرايدىغان ئىشنى قىلىپ ، ئاللانىڭ ئەيىبلىشىگە قالىدىغانلىقىنى ئويلاپمۇ قىلمىغانىدى . شان ـ شەرەپلىك ، مەرتىۋىلىك بۇنداق بىر كىشىگە بېرىلگەن ساۋاق كىشىلەرگە شۇنى ئۇقتۇرۇپ بەردىكى ، ئاللا كىمنىڭ ئىشلارغا سەل قارىمايدۇ ، چوڭ ئىشلارنى ئونكۈزۈۋەتمەيدۇ ، چوڭ ـ كىچىك ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆلچەپ كۆرىدۇ . ئۇ مەيلى ئاددىي پۇقرا ياكى دانىشمەن پەيغەمبەر بولسۇن ، ھەممىنىڭ ئىشلىرىنى باشقۇرىدۇ . ئۇ ئالدىنئالا ھۆكۈم قىلىشنى ياخشى پەيغەمبەرلىرىگىلا بەرگەن ئەمەس ، مۇبادا پەيغەمبەر ئاجىزلارنىڭ ھوقۇق ـ مەنپەئىتىگە چېقىلسا ، ئاللا بۇنىڭغا قاراپ تۇرمايدۇ .

شەنبىچىلەر

مېھرىبان ئاللانىڭ پەيغەمبىرى مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ تەلىمىگە ئاساسەن ، كىشىلەر ھەر ھەپتىدە بىر كۈن ئىش توختىتىپ ، ئۆزلىرىنىڭ ئىگىسىگە دۇئا ـ تىلاۋەت قىلىپ ، پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن ئۇنىڭغا تەسبىھ ئېيتىپ ، ئۇنىڭ مېھىر ـ شەپقىتىگە مىننەتدارلىق بىلدۈرۈش ئارقىلىق ئۆز قەلبىنى پاكلاشتۇراتتى .

جۈمە كۈنى ئاللاغا دۇئا ـ تىلاۋەت قىلىدىغان كۈن بولسىمۇ ، لېكىن ئۇلار باشقا بىر كۈننى بەلگىلەشنى ، بۇ كۈنى ئاللانىڭ ئۇلاردىن باشقا كىشىلەرنىڭ ئىبادىتىنى قوبۇل قىلماسلىقنى ئوتتۇرىغا قويۇشتى . ئۇلار شەنبە كۈننى بەلگىلىدى . ئاللامۇ شۇ كۈننى قوبۇل قىلدى . مۇسا ئەلەيھىسسالاممۇ شەنبە كۈنى ئۇلارغا كۆرسەتمە بېرىدىغانلىقىنى ئۇقتۇرغانىدى .

بىر مەزگىلگىچە مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۈممەتلىرى ئەسلىدىكى ئادەت بويىچە شەنبە كۈنى ئاللاغا سەجدە ـ ئىبادەت قىلىشنى داۋاملاشتۇردى . شۇ كۈنى ئۇلار ئاللاغا ئۇنلۇك ھەمدۇسانا ئېيتاتتى .

قۇلزۇم دېڭىز بويىدا ئەيلە دەپ ئاتىلىدىغان بىر كەنت بولۇپ ، بۇ يەردە بەنى ئىسرائىلنىڭ ئەۋلادلىرى تۇراتتى . داۋۇد ئەلەيھىسسالام دەۋرىدە ئۇلار ھەر شەنبە كۈنى ئەجدادلىرىنىڭ دىنىي قائىدىسى بويىچە ئوۋ ئوۋلاشنى ۋە سودا ـ سېتىقنى توختىتىپ ، ھەممە بىرلىكتە ئاللاغا ئىبادەت قىلاتتى .

دېڭىز بويىدا ئىككى پارچە ئاق قورام تاش بولۇپ ، ھەر شەنبە كۈندۈزى ۋە ئاخشىمى بۇ ئىككى قورام تاش يېنىغا لەھەڭلەر ئۈزۈپ كېلەتتى ، كىشىلەرنىڭ تۇتۇۋېلىشىدىنمۇ قورقمايتتى . ھەر قېتىم مۇشۇنداق چاغدا ، لەھەڭلەر ناھايىتى شادلىنىپ ، بارغانسېرى كۆپىيىپ كېتەتتى . كىشىلەر بۇنداق چاغدا بۇ لەھەڭلەرنى تۇتمايتتى ياكى چۆچۈتمەيتتى ، بەلكى ھەممە مەخلۇقات ۋە

www.almas.cn

مەۋجۇداتلارنى يارالقان ئاللاغا ھەمدۇسانا ئېيتىش بىلەن بەند بولاتتى . بۇنداق كۈندە ئوۋ قىلىش ياكى باشقا خىزمەتلەر بىلەن مەشغۇل بولۇش مەنئى قىلىناتتى . يېرىم كېچىدىن ئۆتكەندە ، بۇ لەھەڭلەر يەنە دېگىزغا ئىچكىرىلەپ كىرىپ كېتەتتى . ئۇ چاغدا ، كىشىلەرنىڭ دېگىزغا كىرىپ ئۇلارنى تۇتۇشى تەسەۋۋۇرغا سىغمايدىغان ئىش ئىدى .

بۇ كەنتتە دىنغا ئېتىقاد قىلمايدىغان بەزى بۇزۇق ئادەملەرمۇ بار ئىدى ، ئۇلارنىڭ ئاچ كۆزلۈكى ئەدەپ ، نەپسى يامانلىشىپ كەتكەنىدى ، ھەتتا پەيغەمبەرنىڭ تەلىمىنىمۇ كۆزگە ئىلمايتتى . ئۇلار پەيغەمبەر ئوتتۇرىغا قويغان ئاخىر زامانىنىمۇ ئېسىدىن چىقىرىپ قويغانىدى . بۇ بىكار تەلەپ ئادەملەر لەھەڭلەرنى قانداق تۇتۇش ئۈستىدە مەسلىھەتلىشىۋالدى . ئۇلار مۇنداق دېيىشتى :

— بىز لەھەڭلەرنى تۇتماي نېمىشقا قويۇۋېتىمىز ؟ ئۇلار بارغانسېرى كۆپىيىپ كەتتى ، يەنە بەزىلىرى بۇ يەرگە ئۆزۈپ كەلمەكتە . شەنبە كۈنى بىزنىڭ ئوۋلىشىمىزغا رۇخسەت قىلىنمايۋاتىدۇ . قارىغاندا ، لەھەڭلەرنى تاپا ـ تەنىلەردىن قورقمىغاندىلا ، ئاندىن تۇتقىلى بولىدىغاندەك تۇرىدۇ . بىراق بۇنداق قىلساق ، توغرا يولدىن چىقىپ كېتىدىغانمۇ يېرىمىز بار .

— شەنبە كۈنى تۇتايلى ، شۇنداق قىلساق ، مەقسەتكە يېتەلەيمىز .

ئۇلار تەييارلىنىپ ، مەلۇم بىر شەنبە كۈنى كۆپ كۆچمەيلا بىرمۇنچە لەھەڭ ۋە بېلىقلارنى تۇتتى . ئۇلار لەھەڭلەرنى ئۆلتۈرۈپ ، گۆشىنى پىشۇرۇپ ، ئونىكىدىن نۇرغۇن ياخشى يېمەكلىك ھازىرلاپ قورساقلىرىنى تويغۇزۇپ ، نەپسىنى قاندۇرۇشتى .

بەزى تەقۋادار كىشىلەر دىنغا ئېتىقاد قىلمايدىغان بۇ بۇزۇقلارنىڭ بىشەملىكىنى كۆرۈپ ، ئۇلارغا نەسىھەت قىلدى . بىراق نەسىھەت ئۇلارغا كار قىلمىدى . ئۇلار خاتا يولدا تېخىمۇ ئۇزاپ كەتتى . مۆمىنلەر ئۇلارغا غەزەپلىنىپ ، قوللىرىغا قورال

ئېلىپ ، كەنتنىڭ ئېغىزىنى قامال قىلىپ ، بۇ گۇمراھلارنى كەنتكە كىرگۈزمىدى .

بۇزۇقلار ئۆزلىرىنىڭ شەنبە كۈنى لەھەڭ تۈتۈشىغا ھاي بېرەلمەيتتى ، چۈنكى لەھەڭلەر شەنبە كۈنىدىن باشقا كۈنلەردە كەلمەيتتى . بۇ بۇزۇقلار مۆمىنلەرگە مۇنداق دېيىشتى :

— بۇ كەنت ھەم بىزنىڭ ، ھەم سىلەرنىڭ . بىزنى ھەيدەپ چىقىرىپ ، بۇ يەرنى يالغۇز ئىگىلىۋېلىشىڭلارغا ھەققىڭلار يوق . ھەرقانداق ئادەمنىڭ پۈتۈن كەنتنى سىلەرگە تاپشۇرۇپ بېرىشىگىمۇ بولمايدۇ ، بۇ يەر بىزنىڭ يۇرتىمىز ، بىزنىڭ پاناھلىنىدىغان ۋە ياشايدىغان ماكانىمىز . بىز بۇ يەرنى تاشلىۋېتەلمەيمىز ، بىزنىڭ بۇ يەردىن باشقا بارار جايىمىز يوق . مۇبادا ، سىلەر ئۆز پىكرىڭلاردا چىڭ تۇرۇۋېلىپ ، ئىلگىرىكى پىكرىڭلارنى ئۆزگەرتمەيدىغان بولساڭلار ، ئۇنداقتا ، بىز كەنتنى بۆلۈشۈۋالايلى ، ئوتتۇرىغا تام سوقۇپ ، قانداق ياشىغۇمىز كەلسە ، شۇنداق ياشايلى .

كەنتنى ئىككىگە بۆلۈۋېتىشكە مۆمىنلەرمۇ قوشۇلدى . شۇنىڭ بىلەن ئوتتۇرىغا بىر تام سوقۇلۇپ ، مۆمىنلەر بىلەن گۇمراھلار ئايرىۋېتىلدى .

ئىككى تەرەپنىڭ تۇرمۇشى ئايرىلدى . ھېلىقى بۇزۇقلار ئۆزلىرىنىڭ ئۇۋچىلىقىنى داۋاملاشتۇرۇۋەردى . ئۇلار كەنتتىن دېگىزغا بارىدىغان بىر ئېرىق چاپتى . شەنبە كۈنى لەھەڭلەر ئۈدۈل ئۇلارنىڭ ئىشىكىگە ئۆزۈپ كېلىدىغان بولدى . كەچقۇرۇنلۇقى كۈن قايرىلىپ لەھەڭلەر دېگىزغا قايتىدىغان چاغدا ئۇ بۇزۇقلار ئېرىقنى توسۇۋالاتتى ـ دە ، لەھەڭلەر دېگىزغا قايتالمايتتى .

مۆمىنلەر ئۇلارغا قارىتا تاپا ـ تەنە ۋە ئاگاھلاندۇرۇشلىرىنى بوشاشتۇرۇپ قويمىدى . مۆمىنلەر ئۇ بۇزۇقلارنى : جاھىللىق قىلمىشىغا بېرىدىغان بولساڭلار ، ئاقىۋىتىڭلار ياخشى بولمايدۇ ، دەپ ئاگاھلاندۇردى ، لېكىن بەزىلەر : «ئاللا قانىتىق جازالايدىغان ، ھالاك قىلىدىغان ئادەملەرگە نەسىھەت قىلىشنىڭ نېمە ھاجىتى ؟» دېيىشتى .

www.alma.cn

بۇنىڭ بىلەن ئۇلار خاتالىق ئۆتكۈزۈۋېرىشكە ، غاپىللىق ئىچىدە تېگىرقاپ يۈرۈۋېرىشكە قويۇپ بېرىلدى . مۇسىلەر ئۇلارغا قايتا نەسىھەت قىلماي ، ئۆز ئىختىيارىغا قويۇپ بەردى ، چۈنكى ئۇلار قۇلاق سالمىغانىدى .

ئۇ بۇزۇقلار مال ـ دۇنياسى كۆپىيىپ ، ئەيش ـ ئىشرەت ، كەيپ ـ ساپا بىلەن ئۆتتى . داۋۇد ئەلەيھىسسالام ئاخىر چىداپ تۇرالماي ، ئاللادىن ئۇلارغا بىر بالايىئاپەت بېرىشنى تىلىدى . ئاللا ئۇنىڭ تەلىپىنى مەقبۇل كۆردى . نەتىجىدە ، ھېلىقى گۈمراھلار ئولتۇراقلاشقان جاي قاتتىق تەۋرەپ كەتتى . مۇسىلەرمۇ بۇنىڭدىن قورقۇپ ئۆيلىرىدىن يۈگۈرۈشۈپ چىقىپ كېتىشتى . ئاللا : «ئۇلار ئۆزلىرىگە قىلىنغان ۋەز ـ نەسىھەتنى قوبۇل قىلمىغان چاغدا ، يامان ئىشتىن مەنئى قىلغۇچىلارنى قۇتۇلدۇردۇق ، ئاللانىڭ ئەمرىدىن چىققانلىقلىرى ئۈچۈن زالىملارنى قاتتىق ئازابقا دۇچار قىلدۇق» دەپ بېشارەت بەردى .

www.alma.cn

سۇلايمان ئەلەيھىسسالام

سۇلايمان ئەلەيھىسسالام ۋە ئايال پادىشاھ بىلقىس

ئاللانىڭ پەيغەمبىرى سۇلايمان ئەلەيھىسسالام ئىبادەت مۇراسىمى ئۆتكۈزۈپ ، ئاللاغا تېخىمۇ يېقىنلىشىش ئۈچۈن ئېرۇسالىمدا بىر ئوردا بىنا قىلدۇرماقچى بولدى . ئۇزۇنغا قالماي ئاجايىپ سەلتەنەتلىك ، كۆركەم بىر ئوردا قۇرۇلۇپ پۈتتى . ئوردا قۇرۇلۇشى پۈتكەندىن كېيىن ، ئۇ كۆڭلى ئارامىغا چۈشۈپ ئۇھ دېدى . ئاللانىڭ ھۇزۇرىغا كېرىش مۇراسىمىنى ئورۇنداش ئۈچۈن ، ئۇ يەنە بىر قوشۇن تەشكىللىدى .

بۇ پەيغەمبەر مۇشۇ مەشھۇر جاينامىڭ يۇنۇلۇشىنى بىلمەكچى بولدى . ئۇ ئەزىر - چىراغ ۋە قۇربانلىق قىلىدىغان ئەرسىلەرنى تولۇق تەييارلاپ ، جىددىي ئاتلىنىپ يەمەنگە بېرىپ ساناغا كىردى . سۇ مەنبەلىرىنى ئىزدەپ ، تاغ ئۆڭكۈرلىرىنى تەكشۈرۈپ ناھايىتى زور كۈچ سەرپ قىلغان بولسىمۇ ، ھېچقانداق نەتىجىگە ئېرىشەلمىدى .

سۇلايمان ئەلەيھىسسالام ئۇ يەردىن تېزلا ئايرىلىپ ، سۇ مەنبەسىنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان ھۆپۈپنى ئىزدىدى ، لېكىن بۇنداق قۇشنىڭ ئۇزاققىچە تاپالماي غەزەپلىنىپ ، ئۇنى ئۆلتۈرۈشكە قەسەم قىلدى . ئەمما ، ئۇزۇن ئۆتمەي ، ھۆپۈپ ئۇچۇپ كېلىپ ، ئىززەت - ئىكرام بىلەن سۇلايمان ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىختىيارىغا بېرىلگەنىدى ، پەيغەمبەر ئۇنىڭغا كەڭچىلىك قىلدى . ھۆپۈپ سۇلايمان ئەلەيھىسسالامغا مۇنداق دېدى :

— مەن بىر ئىشنى كۆزەتتىم ، ئۇنى سەن ئۆز بىلىملىرىڭ

www.alma.cn

بىلەنمۇ چۈشىنىپ كېتەلمەيسەن ، پادىشاھلىق ھوقۇق ۋە كۈچ - قۇدرىتىڭ بىلەنمۇ ئۇنىڭغا يېتەلمەيسەن . مەن كۆزەتكەن بۇ ئىش شۇ قەدەر سىرلىقكى ، ئىلگىرى سەن ئۇنى ئاڭلاپمۇ باقمىغان .

ئادەمنى قىزىقتۇرىدىغان بۇ گەپ سۇلايمان ئەلەيھىسسالامنىڭ غەزىپىنى باستى ، ئۇنى بۇ سىرنى بىلىشكە تەشنا قىلدى ۋە ئالدىراتتى . ئۇ ھۆپۈپتىن زادى نېمە ئىش ئىكەنلىكىنى ئېيتىپ بېرىشنى تەلەپ قىلدى . ھۆپۈپ مۇنداق دېدى :

— مېنىڭ بىلىشىمچە ، سابا ۋىلايىتىگە بىر ئايال پادىشاھ ھۆكۈمرانلىق قىلىدۇ ، دۇنيادىكى ھەممە نەرسە ئۇنىڭدا بار . ئۇنىڭ يەنە ناھايىتى كاتتا بىر تەختى بار . لېكىن ، شەيتان ئۇلارنىڭ ئىچىگە سىڭىپ كىرىپ ، ئۇلارنىڭ ھىدايەتكە مېڭىشىغا توسقۇنلۇق قىلىۋاتىدۇ ... مەن بۇ ئايال ۋە ئۇنىڭ پۇقرالىرىنىڭ ئاللاغا ئەمەس ، قۇياشقا چوقۇنۇۋاتقانلىقىنى كۆردۈم . ئۇلارنىڭ بۇ گۇمراھلىقىدىن بەك قورقتۇم . ئۇلار شۆھرەتلىك ھەم كۈچلۈك ، ئۇلار ھەممىنى بىلگۈچى ئاللاغا چوقۇنسا ناھايىتى توغرا بولاتتى . پەقەت يەككە - يېگانە ئاللالا ئۇلۇغ ، شانۇ شەۋكەتلىك تەختىنىڭ ئىگىسىدۇر .

سۇلايمان ئەلەيھىسسالام بۇ گەپنى ئاڭلاپ چۆچۈگەن بولسىمۇ ، بىئارام بولۇپ كەتمىدى . ئۇ ھۆپۈپنىڭ تەلىپىگە ئۇدۇل جاۋاب بەرمەي ، مۇنداق دېدى :

— سېنىڭ يەتكۈزگەن خەۋەرلىرىڭنىڭ راست ياكى راست ئەمەسلىكىنى ئىسپاتلاش ئۈچۈن ، بىز بۇنى بىر قۇر ئويلاپ كۆرەيلى . مۇبادا ئەھۋال سەن ئېيتقاندەك ئاشۇنداق بولسا ، سەن بۇ خېتىمنى ئۇلارنىڭ شەھىرىگە ئېلىپ بارغىن ، ئاندىن مەلۇم بىر يەردە تۇرۇپ خەتنىڭ جاۋابىنى كۈتكىن .

ھۆپۈپ سۇلايمان ئەلەيھىسسالامنىڭ خېتىنى ئېلىپ ئايال پادىشاھ بىلقىسنىڭ دۆلىتىگە قاراپ ئۇچتى ، ئۇ يەرگە بارغاندىن كېيىن ، ئايال پادىشاھنىڭ بىر نەرسە ئويلاۋاتقاندەك بىر ھالەتتە تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ خەتنى ئۇنىڭغا تاپشۇرۇپ بەردى . ئايال

پادىشاھ خەتنى ئېلىپ ئۇنىڭغا يېزىلغان : «مەن رەھىم - شەپقەتلىك ئاللانىڭ ئەمرىنى قوبۇل قىلغان سۈلايمان بولىمەن . سىلەر ئۆزۈڭلارنى چوڭ تۇتۇپ بىئەدەپلىك قىلماستىن ، ئالدىمغا كېلىپ ماڭا ئەل بولۇڭلار !» دېگەن جۈملىلەرنى كۆردى .

ئايال پادىشاھ ئوردىدىكى ئەمر - ئۇمرا ، ۋەزىر - ۋۇزرالارنى يىغىپ ئەھۋالنى ئۇلارغا ئېيتتى . ئۇ ئۆزىنىڭ ئىشەنچىسىنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن ، ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى ياسىدى ۋە ئۇلارنى چارە - ئامال كۆرسىتىشكە ئۈندىدى . ئۇلار :

— بىزدە قورالمۇ ، جاسارەتمۇ بار . سىزنىڭ ئەمرىڭىزگە تەييارمىز . ئەمر قىلىڭ ، — دېيىشتى .

ئايال پادىشاھ ئۇلارنىڭ سۈلايمانغا قارشى تۇرۇشقا مايىل بولۇپ ، ئۇرۇشنى تەشەببۇس قىلىدىغانلىقىنى كۆرۈپ ، ئۇلارغا كايىدى . ئۇ مۇنداق دېدى :

— ئەگەر ياخشى چارە سۈلايمان بىلەن كېلىشىش . ساغلام ئەقىل ئىگىسى ئۈچۈن كېلىشىش ھەممىدىن ئەلا تەدبىر دۇر .

ئايال پادىشاھ شۇنى سەگەكلىك بىلەن تونۇپ يەتتىكى ، تارىختا ئۆتكەن پادىشاھلار بىرەر جايىنى ئىستىلا قىلغاندىن كېيىنلا ، ئۇ يەرنىڭ مەدەنىيىتىنى خاراب قىلغان ، ئەزىزلەرنى خارلىغان ، خەلقنى ئاياغ ئاستى قىلغانىدى ...

ئايال پادىشاھ مۇنداق دېدى :

— مەن پادىشاھلىقىمنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن ، ئەلچى ئەۋەتىپ سۈلايمانغا ئەگ قىممەتلىك نەرسىلەرنى سوۋغات قىلىمەن ، شۇ سوۋغىتىمنىڭ كۆچى بىلەن ئۇنىڭ مۇددىئاسىنى بىلىۋالىمەن .

ئايال پادىشاھ ئەۋەتكەن ئەلچى سۈلايمان ئەلەيھىسسالامنىڭ ئوردىسىغا كېلىپ ، ئاجايىپ ھەيۋەتلىك ، كۆركەم مەنزىرىلەرنى كۆرۈپ ھاڭ - تاڭ قالدى . سالاپەتلىك سۈلايمان ئەلەيھىسسالام كەلگەن ئەلچىنى خۇشال قوبۇل قىلىپ ، ئەلچىنىڭ كېلىشتىكى مەقسىتىنى تەسىلى ئۇقۇشتى ، ئاندىن ئەلچىدىن :

— ئارقاڭدىكى كىشىلەرنىڭ قولىدىكى نېمە ؟ — دەپ

www.alma.cn

سوربدی .

خـــزمەتكارلار ئېلىپ كەلگەن ئالتۇن - كۈمۈش ، ئۇنچە - مـــارجان ، ياقۇت ، گۈھەر قاتارلىق ئاجايىپ ئېسىل نەرسىلەرنى ئىككى قوللاپ تۇتۇپ ، مەرھەمەتلىك پەيغەمبەرنىڭ خۇشال قوبۇل قـــلـــىشىغا ئىنتىزار بولدى . سۇلايمان ئەلەيھىسسالام ئۆزىنىڭ پاكلىقى ۋە مەردانىلىكىنى ئىپادىلەپ ، ئەلچىگە مۇنداق دېدى :

— سەن بۇ سوۋغاتلارنى ئېلىپ كەت ، ئاللا ماڭا مول نېمەت ، بایاشاتلىق ئاتا قىلغان . ئۇ ماڭا يەنە دانالىق ۋە پادىشاھلىق بەخش ئەتتى . بۇنىڭغا ھەرقانداق ئەقىل ئىگىسى مۇشەررەپ بولۇپ باققان ئەمەس . مەندەك مۇنداق مەرتىۋە ئىگىسى قانداقمۇ خۇشامەت قىلىپ ئېلىپ كەلگەن پۇل - مال ۋە ئالتۇن - كۈمۈشكە قانائەتلىنىپ قېلىپ ، ھەقىقەتنى تەرغىب قىلماي تۇرالىسۇن ! بولدى ، قايتىپ كېتىڭلار ، بىز سىلەرگە غالىب قوشۇن ئەۋەتىپ ، سىلەرنى شان - شەۋكەتلىك ئورنۇڭلاردىن ھەيدەپ چۈشۈرىمىز .

ئەلچىلەر قايتىپ بېرىپ ، كۆرگەن - ئاڭلىغانلىرىنى پادىشاھ بىلقىسقا مەلۇم قىلدى ، پادىشاھ بۇنى ئاڭلاپ :

— بىز ئامال قىلىپ بويسۇنۇپ ، ئۇنىڭ چاقىرىقىغا تېزدىن ئاۋاز قوشايلى ، — دېدى .

سۇلايمان ئەلەيھىسسالام ئايال پادىشاھ بىلقىسنىڭ كېلىپ بەيئەت قىلماقچى بولغانلىقىدىن ۋاقىپ بولۇپ ، ئالدىدا تۇرغان دىۋىلەرگە :

— قايسىڭلار ئۇلار كېلىپ بەيئەت قىلىپ بولغۇچە بىلقىسنىڭ تەختىنى مېنىڭ ئالدىمغا ئېلىپ كېلەلەيسىلەر ؟ — دېدى .

— سىلى ئورۇنلىرىدىن تۇرۇپ بولغۇچە ، مەن ئۇنىڭ تەختىنى ئېلىپ كېلەلەيمەن . بۇ ئىشقا مېنىڭ قۇربىم يېتمدۇ ، — دېدى بىر كىچىك دىۋە .

— مەن تەختىنى كۆزنى يۇمۇپ - ئاچقۇچە ئېلىپ كېلەلەيمەن ، — دېدى كۆپنى كۆرگەن يەنە بىر دىۋە .

سۇلايمان ئەلەيھىسسالامنىڭ ئايال پادىشاھنىڭ تەختىنى ئېلىپ

www.alma.cn

كېلىش ئارزۇسى ئەمەلگە ئاشتى . ئۇ مۇنداق دېدى :

— بۇ ئىگەمنىڭ ماڭا قىلغان بىر ئىلتىپاتى ، ئاللا مۇشۇ ئىش ئارقىلىق مېنىڭ ئاللانىڭ ھىممىتىگە رەھمەت ئېيتقۇچى ئىكەنلىكىمنى مۇئەييەنلەشتۈردى . كىمكى بۇ ئىلتىپاتنى پاك دەپ ھېسابلايدىكەن ، ئاللاغا رەھمەت ئېيتىدۇ ؛ كىمكى ئاللانىڭ ئىلتىپاتىدىن يۈز ئۆرۈيدىكەن ، ئۇ بۇ دۇنيانىمۇ ، ئاخىرەتنىمۇ قولدىن بېرىپ قويىدۇ ، ئاللا ھەممىنى بىلگۈچىدۇر ، — سۇلايمان ئەلەيھىسسالام لەشكەرلەرگە يەنە ، — سىلەر تەختىنىڭ شەكلىنى ئۆزگەرتىپ ، چىرايلىقراق ياساڭلار ، قېنى ، ئايال پادىشاھ تونۇيالامدۇ ، يوق ؟ — دېدى .

بىلقىس يېتىپ كەلدى ، بىرەيلەن ئۇنىڭدىن :

— بۇ سېنىڭ تەختىڭمۇ ؟ — دەپ سورىدى .

ئۇ بۇ تەختكە ساپا زېمىنىدا ۋاريىسلىق قىلغانىدى . لېكىن ، ھازىر ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرغان تەخت ئۆزگىرىپ ، چىرايلىق ياسالغانىدى . ئۇ ئىككىلەنگەن ھالدا :

— مېنىڭ تەختىمدەك تۇرىدۇ ، — دېدى - دە ، ھودۇقۇپ كەتتى .

سۇلايمان ئەلەيھىسسالام ئاق ئەينەكتىن بىر ئوردا ياساشقا بۇيرۇق چۈشۈردى ، ئاندىن ساپا ۋىلايىتىنىڭ ئايال پادىشاھىنى قوبۇل قىلدى . ئايال پادىشاھ بۇ ئوردىنى كۆرۈپ ، ھەممە يەر سۇ ئوخشايدۇ ، دەپ كۆڭلىكىنى كۆتۈرۈپ ، ئىككى پاچىقىنى ئېچىپ ماڭدى . سۇلايمان ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭغا :

— بۇ پارقىراق ئوردا ، بۇنى ئەينەكتىن ياسىغان ، — دېدى . بۇ سۆز ئايال پادىشاھنىڭ پىكرىنى ئېچىپ ، دىلىنى يايرىتىۋەتتى . ئۇ بىردىنلا ھوشىغا كەلگەندەك بولۇپ ، مۇنداق دېدى :

— ئى ئىگەم ، مەن بىر مەھەل تۇيۇق يولغا كىرىپ قېلىپ ، ساڭا سېغىنماي ، مېھىر - شەپقىتىڭدىن مەھرۇم قاپتىمەن . مەن قاراڭغۇ زۇلمەت ئىلكىگە كىرىپ قېلىپ ، سېنىڭ نۇرۇڭدىن نېرى تۇروپتىمەن . ھازىر مەن سۇلايمان ئەلەيھىسسالامغا بەيئەت قىلىپ

www.alima.cn

ئىمان كەلتۈردۇم ، مەن ساڭا سادىق بولىمەن ، ساڭا بويسۇنىمەن ، سەن ئەڭ سىيلى - رەھىملىكدۇرسەن .

سۇلايمان ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەقىل - پاراسىتى

داۋۇد ئەلەيھىسسالام بەنى ئىسرائىل پادىشاھىنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇپ ، كىشىلەر ئوتتۇرىسىدىكى تالاش - تارتىشنى تۈگەتتى ، دەۋا ئىشلىرىنى ھەل قىلدى ، ئۇلارنىڭ تۇرمۇشىغا كۆڭۈل بۆلۈپ ، ئىتتىپاقلىقنى كۈچەيتتى . كىشىلەر ئۇنىڭغا كۆڭۈلدىكى گەپ - سۆزلىرىنى ئېيتاتتى ، ئۇ ئىشلارنى ئادىللىق بىلەن ھەل قىلاتتى .

ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمان ئەلەيھىسسالام ئون بىر ياشقا كىرىپلا ئەقىل - پاراسەت جەھەتتە دادىسىدىن ئېشىپ كەتتى . داۋۇد ئەلەيھىسسالام قېرىپ ئاجىزلاپ قالدى . كىشىلەر ئۇنىڭ ئۆلۈپ كېتىش ۋاقتىنى پەرەز قىلىشاتتى . شۇنداقتىمۇ ئۇ كۈندىلىك ئىشلارنى بوشاشماستىن بىر تەرەپ قىلىپ ، تەخت ۋارىسىغا كۆڭۈل بۆلىمەكتە ئىدى . ئۇ بالىلىرىغا قاراپ كۆڭلىدە : «سۇلايمانىنىڭ يېشى كىچىك بولسىمۇ ، بىلىم ۋە ئەقىل - پاراسەتتە ئۇلاردىن ئۈستۈن . ئاكىلىرىغا قارىغاندا پۇختا ، ئىشلارنى بىر تەرەپ قىلىشتا كەسكىن ، يىراقنى كۆرەلەيدۇ » دەپ ئويلايتتى .

داۋۇد ئەلەيھىسسالامنىڭ ياشىنىپ قالغانلىقى ئۈنى سۇلايمان ئەلەيھىسسالامنى چىنىقتۇرۇپ ، ئۆزىنىڭ كۈچ - قۇۋۋىتىنى ئاشۇرۇشقا مەجبۇرلايتتى . سۇلايمان ئەلەيھىسسالام دادىسىنىڭ ھەرخىل چىگىش مەسىلىلىرنى قانۇن بويىچە قانداق ھەل قىلغانلىقىنى ئۆگىنىۋېلىش ئۈچۈن ، دائىم دادىسى بىلەن بىللە بولاتتى .

بىر كۈنى ئوردىغا ئىككى كىشى كىرىپ كەلدى . ئۇلاردىن بىرى : مەن زىرائەت تېرىغانىدىم ، زىرائەتلىرىم كىشىلەرنىڭ زوقىنى كەلتۈرىدىغان ئوخشىغانىدى . مەن زىرائەتلىرىمنى ئورۇشقا تەييارلىغىنىمدا ئاتقان چاغدا ، بۇ ئادەم پادىلىرىنى توسۇماي ،

زىرائەتلىرىمگە قويۇپ بېرىپ ، پۈتۈنلەي يېگۈزۈپ بوپتۇ ، دېدى . پادىنىڭ ئىگىسى ھېچقانداق ئېتىراز بىلدۈرمىدى . ئاخىر پادىنىڭ ئىگىسى زىيانىنى تۆلەپ بېرىشكە ھۆكۈم قىلىندى .

داۋۇد ئەلەيھىسسالام ، زىرائەتنىڭ زىيىنىنى قوي بىلەن تۆلەش ، ئۇنىڭ بىلەنلا قالماي ، بىخەستەلىك قىلىپ پادىنى قويۇپ بەرگەن پادىچىنى جازالاش كېرەك ، دەپ ھۆكۈم قىلدى . سۇلايمان ئەلەيھىسسالام — ئاللا ئۇنىڭغا ئەقىل ـ پاراسەت ۋە ئىلىم بېرىپ ، ئۇنى بۇ تەپسىلاتلارنى ئىنچىكە ئويلىنىۋېلىش ، پادىشاھلىق تەختىگە تېخىمۇ ياخشى ۋارىسلىق قىلىش ئىمكانىيىتى يارىتىپ بەردى — ئولتۇرغان ئورنىدىن دەس تۇرۇپ ، خالايىقا ئۆز قاراشلىرىنى بايان قىلدى . ئۇ دادىسى چىقارغان ھۆكۈمنىڭ ئانچە ئادىل بولمىغانلىقىنى كۆرسەتتى .

كىشىلەر ئۇنىڭ غەيرەت ـ شىجائىتىدىن ھەيران قېلىشىپ ، ئۇنىڭ ھۆكۈمىنى جىمجىت تۇرۇپ كۈتۈشتى . سۇلايمان ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېدى :

— پادىنى دېھقانغا تاپشۇرۇپ بېرىش لازىم . ئۇ قويلارنى سېغىپ ئىچسۇن ، تۆل ئالسۇن ، يۇڭلاردىن پايدىلانسۇن ؛ پادىنىڭ ئىگىسى يەر تېرىسۇن ، زىرائەت ئۇنۇپ پادىلار خاراب قىلغان چاغدىكىدىن بۇرۇنقى ھالەتكە كەلگەندە ، پادىمۇ ئۆز ئىگىسىگە ، يەرمۇ ئۆز ئىگىسىگە قايتسۇن . مۇشۇنداق ھەل قىلىنسا ، ھېچقايسىسىنىڭ ھەققى بىر ـ بىرىدە قالمايدۇ ، ئەڭ ئادىل ، ئەڭ مۇۋاپىق ۋە توغرا بولغان بولىدۇ .

بۇ سۇلايمان ئەلەيھىسسالامنىڭ — دادىسىنىڭ ئەڭ ياخشى ۋارىسىنىڭ — تۇنجى قېتىم ئۆزىنى كۆرسىتىشى ئىدى .

سۇلايمان ئەلەيھىسسالام دادىسىنىڭ شاھلىق تەختىدە

www.alma.cn

سۇلايمان ئەلەيھىسسالامنىڭ ياش قۇرامى تېخى پادىشاھلىق تاج

كېيىشكە يەتمىسمۇ ، دادىسى داۋۇد ئەلەيھىسسالام ئۇنى يەنىلا ئۆزىنىڭ ئىزباسارى — خەلىپە قىلماقچى بولدى .

داۋۇد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەبۇسالىم ئىسىملىك بىر ئوغلى بولۇپ ، ئۇ قاۋۇل ، خېلى كۆپ ئىسىق ـ سوغۇقلارنى بېشىدىن ئۆتكۈزگەنىدى . لېكىن ، تەختتە ئولتۇرۇش ئۇنىڭغا نېسىپ بولمىدى . ئۇ تەقدىرنىڭ بۇنداق ئورۇنلاشتۇرۇشىدىن بەكمۇ نارازى ئىدى . شۇڭا ئۇ قارشىلىق كۆرسەتمەكچى بولۇپ ، دادىسى بىلەن ئىنىسىغا ھۇجۇم قىلدى . ئۇ كېيىنكى ئاقىۋەتنىڭ قانداق بولۇشىدىن قەتئىينەزەر ، تەختنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن كۈرەشمەكچى بولدى .

ئەبۇسالىم بىر مەزگىل بەنى ئىسرائىلغا يېقىنلىشىپ ئۇلارنىڭ تالاش ـ تارتىش ، ماجىرا ئىشلىرىنى ھەل قىلىپ بېرىدى . ئۇ بەنى ئىسرائىلدىن پايدىلىنىپ ، ئۆز پىلانىنى ئەمەلگە ئاشۇرماقچى ئىدى . ئۇ ھەر جەھەتتىن ئەتراپلىق تەييارلىق كۆرۈۋالغاندىن كېيىن ، دادىسىنىڭ دەرۋازىسىغا كېلىپ ، دادىسىنى ئىزدەپ كەلگەنلەرنى توسۇپ ، چوڭ ـ كىچىك ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆز ئالدىغا تارتىپ ھەل قىلىشقا باشلىدى . بۇ ھال بەنى ئىسرائىلدا ، ئۇ قابىلىيەتلىك ئوخشايدۇ ، دادىسىنىڭ ئىلتىپاتىغا ئېرىشكەن بولسا كېرەك ، دەيدىغان خاتا تۇيغۇ پەيدا قىلدى . ئەبۇسالىم مۇشۇنداق چارە بىلەن كىشىلەرنى ئۆزىگە مايىل قىلىشقا ، ئۇلارنى ئۆز تەشەببۇسىغا ئىتائەت قىلدۇرۇشقا ئۇرۇندى .

ئەبۇسالىم ئۆزىنىڭ ھىيلە ـ مىكرىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن ، ھەر جەھەتتە تەييارلىق كۆردى . ئۇ داۋۇد ئەلەيھىسسالامدىن گەيدۇنە دېگەن يەرگە بېرىپ ئىبادەت قىلىشقا رۇخسەت قىلىشنى تەلەپ قىلدى . شۇنىڭ بىلەن بىر چاغدا ، بەنى ئىسرائىل ئارىسىغا بۇ خەۋەرنى يەتكۈزۈشكە نۇرغۇن ئايغاقچى ئەۋەتىپ ، ئۇلارنى كاناي ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان ئەبۇسالىمنىڭ ئەتراپىغا توپلىنىپ ، ئۇنىڭ پادىشاھ بولۇشىنى كۆتۈپ تۇرۇشنى بۇيرۇدى ، كىم مۇشۇنداق قىلسا ، شۇ ياخشىلىق كۆرىدىغانلىقىنى

ئېيتتى .

كىشىلەر ئەنسىزچىلىك ئىچىدە قالدى . كوچىلاردا ئادەم مىژىلدايتتى ، پايتەختتە ئېغىر پاراكەندىچىلىك يۈز بېرىپ ، ھەممە نەرسە ۋەيران بولغىلى تاسلا قالدى .

داۋۇد ئەلەيھىسسالام بۇ ئىشتىن خەۋەر تېپىپ ئىنتايىن ئاچچىقلانغان بولسىمۇ ، لېكىن غەزىپىنى بېسىۋېلىپ ، ئەتراپىدىكى كىشىلەرگە :

— بىز قاچايلى ، بىزدە ئەبۇسالىمنىڭ كۆتۈرگەن توپىلىڭغا تاقابىل تۇرغۇدەك مادار يوق ، — دېدى ـ دە ، لەشكەرلىرى بىلەن پۇقرالىرىنى باشلاپ ، ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ زەيتۇن تېغى[1] غا چىقتى . ھەممەيلەن تەڭ ھۆڭكىرەپ يىغلاشتى .

بەزىلەر ئۈمىدسىزلىنىپ داۋۇد ئەلەيھىسسالامغا تاپا ـ تەنە قىلدى ، ھەتتا ئۇنى تىللىدى . جانغا تېگىدىغان بۇ ئاچچىق سۆزلەر ئۇنى قاتتىق ئازابلىدى . ئىلگىرى بۇ ئادەملەر ئۇنىڭغا سادىق ئىدى . ئۇ ئېچىنغان ھەم قايغۇرغان ھالدا ئۇلارنى توسۇپ :

— مەندىن ئاغرىنماڭلار ، ئوغلۇم ئەبۇسالىمدىن باشقا ، ھەرقانداق كىشى پادىشاھلىققا يارايدۇ ! — دېدى .

داۋۇد ئەلەيھىسسالام كىچىك پېئىللىق بىلەن ئاللاغا تەلمۇرۈپ ، ئاللادىن ئۆزىنى ھازىرقى ھالەتتىن قۇتۇلدۇرۇپ ، قايغۇ ـ ئەلەمدىن خالاس قىلىشنى تەلەپ قىلدى .

ئەبۇسالىم دادىسىنى ھەيدەپ چىقارغاندىن كېيىن ، پايتەختكە كىرىپ تەختتە ئولتۇردى .

داۋۇد ئەلەيھىسسالام ئۆزىنىڭ ئەمىر ـ ئۈمىرالىرىنى ئەبۇسالىم بىلەن كۆرۈشۈشكە ئەۋەتمەكچى بولدى . ئۇلار مېڭىش ئالدىدا ، داۋۇد ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا كۆپىرەك باش قاتۇرۇپ ، چارە ـ تەدبىر ئىشلىتىپ ، ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە ئوغلىنىڭ ھاياتىنى ساقلاپ قېلىشنى تاپىلىدى . لېكىن ، تەقدىر بۇ رەھىمدىل دادىنىڭ ئارزۇسى بويىچە بولمىدى . بۇ ئەمىر ـ ئۈمىرالار

www.alma.cn

① زەيتۇن تېغى ئىبرۇسالىمنىڭ شەرقىدە .

ئەبۇسالىمنى كۆرۈش بىلەنلا ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتتى . شۇنىڭ بىلەن پاراكەندىچىلىك تىنچىپ ، كىشىلەرنىڭ كۆڭلى ئەمىن تاپتى .

پادىشاھلىق داۋۇد ئەلەيھىسسالامنىڭ قولىغا ئۆتتى ، كېيىن يەنە سۇلايمان ئەلەيھىسسالامغا مىراس قالىندى .

سۇلايمان ئەلەيھىسسالام پادىشاھلىق تەختىگە ئولتۇردى . ئاللا ئۇنىڭغا كاتتا ھوقۇق ۋە ناھايىتى زور شان ـ شەرەپ بەردى . شامالمۇ ئۇنىڭ قوماندانلىقىغا شەرتسىز بويسۇناتتى . سۇلايمان ئەلەيھىسسالام ئۇچار قۇشلارنىڭ ئاۋازىدىن ئۇنىڭ مەنىسىنى چۈشىنەتتى ، ئۇلارنىڭ تىلىنى بىلەتتى ، شۇ ۋەجىدىن ، ئۇ نۇرغۇن ياخشىلىققا ئېرىشتى .

ئاللا ئۇنىڭغا يەر ئاستىدىكى مىس كانلارنى بايقىيالايدىغان ئۆتكۈر كۆزمۇ ئاتا قىلدى . ئۇستا مىسكەرلەر مىستىن ھەرخىل سايمان ياساپ ، تېرىقچىلىق ئىشلىرىنى ياخشىلىدى . دۇۋە ـ پەرىلەر ئۇنىڭ ئارزۇسى بويىچە ئوردا بىنا قىلدى ، نەقىش چېكىپ ، كۆلدەك يوغان پەتنۇس ۋە پۇختا قازان ياساپ بەردى .

سۇلايمان ئەلەيھىسسالام داۋۇد ئەلەيھىسسالامنىڭ ھۆكمى ۋە تەختىگە ۋارىسلىق قىلدى . ئاللا ئۇنىڭغا مىسلىسىز ھوقۇق بەردى ۋە ئۇنىڭغا ئۇچار قۇشلارنىڭ تىلىنى ئۆگەتتى ، شەيتان ئەلەيھىلەننىمۇ ئۇنىڭغا خىزمەت قىلىشقا مەجبۇرلىدى ، شامالنىمۇ ئۇنىڭ ئەمرىگە بويسۇنۇشقا بۇيرۇدى . ئۇ ئۇچار قۇشلارنىڭ سۆزلەشكەنلىكىنى ئاڭلاپ ئۇنىڭ مەنىسىنى كىشىلەرگە ئېيتىپ بېرەتتى .

بىر كۈنى ئاللانىڭ بۇ پەيغەمبىرى ئىنسان ، دۇۋە ـ پەرى ۋە ئۇچار قۇشلار قاتناشقان مەجلىسكە كەلدى . سۇلايمان ئەلەيھىسسالامنىڭ لەشكەرلىرى بىر پارچە تاشلاندۇق ئاق يەردىن ئۆتۈپ چۈمۈلە جىلغىسىغا كىردى . سۇلايمان ئەلەيھىسسالام بىراقنىڭ بىر ئاتا چۈمۈلىنىڭ بۇ قېتىمقى مەجلىستىن ناھايىتى قورقىنىلىقىنى ، لەشكەرلەرنىڭ ئاياغ ئاستىدا قېلىپ ئۆزىنىڭ

www.alma.cn

ۋەيران بولۇشىدىن ئەنسىرىگەنلىكىنى كۆردى . سۇلايمان ئەلەيھىسسالام بۇ ئانا چۈمۈلنىڭ باشقا چۈمۈلىلەرنى : «ئەي چۈمۈلىلەر ، سۇلايمان ئەلەيھىسسالامنىڭ چوڭ قوشۇنلىرى تەرىپىدىن بىلمەي دەسسىلىپ كېتىشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن ، ھەممىڭلار ئۇۋاڭلارغا كىرىۋېلىڭلار !» دەپ ئاگاھلاندۇرغانلىقىنى ئاڭلاپ قالدى .

سۇلايمان ئەلەيھىسسالام ئانا چۈمۈلنىڭ گېپىنى ئۇقۇپ قاقاقلاپ كۈلۈپ كەتتى - دە ، ئاللانىڭ ئىلتىپاتى بىلەن ئۆزىنىڭ بۇ مۆجىزىلەرنى چۈشىنىش ئىقتىدارىغا ئىگە بولغانلىقىغا شۈكۈر ئېيتتى . ئۇ يەنە ئانا چۈمۈلنىڭ ئۇنىڭ پەيغەمبەر ئىكەنلىكىنى بىلگەنلىكىدىن ۋە پەيغەمبەرلەرنى ئاللا يارانقان باشقا مەخلۇقلارغا زىيان - زەخمەت يەتكۈزمەيدۇ ، دەپ قارىغانلىقىدىن ئاھايىتى ھەيران قالدى .

سۇلايمان ئەلەيھىسسالام ئاللاغا ئۆزىنىڭ مىننەتدارلىقىنى قوبۇل قىلىشنى ئىلتىجا قىلدى . بولۇپمۇ ئاللانىڭ ئۆزىگە ئالاھىدە ماھارەت ئاتا قىلىپ ، ساۋابلىق ئىش قىلىش ئۈچۈن شارائىت يارىتىپ بەرگەنلىكىگە ، ئۇنىڭ ئىشلىرىغا ھىدايەت يولىنى ئېنىق كۆرسىتىپ بەرگەنلىكىگە تەشەككۈر ئېيتتى . ئۇ ئاللانىڭ ئۇنى ئەرەسات كۈنى ياخشى بەندىلىرى قاتارىدا قوبۇل قىلىدىغانلىقىغا ھەمدۇسانا ئېيتتى .

ئاللانىڭ بەنى ئىسرائىلنى جازالىشى

بەنى ئىسرائىل زېمىنىدا كەيپ - ساپا بىر مەزگىل ئەۋج ئېلىپ كەتتى . ئۇلار غاپىللىق پاتقىقىغا چوڭقۇر پېتىپ بىر تىنىقتىلا قالدى . مۇشرىكلىق ھەممە ياقتا تەڭ يامراپ جەمئىيەتكە بەكمۇ ئەنسىزلىك سالدى . كىشىلەرنىڭ قەلبىدە رەھىم - شەپقەت دېگەن نەرسە قالمىدى . ئۇلار پەيغەمبەرنىڭ ھەيۋىتىنىمۇ كۆزگە ئىلمىدى . مۇشرىكلارنىڭ بەزى ئۆلىمالىرى ئاللانىڭ

سۆزلىرىنى ئىنكار قىلدى . ئۇنىڭ ئەلچىسىنى ئالدىدى ، بېشارەتلىرىگە پىسەنت قىلمىدى . ئۇلار ھەقمەتەن ئازاب - كۈلپەتنىڭ دەردىنى تېتىپ بېقىشقا ، ئاللانىڭ جازاسىغا ئۇچراشقا ھەقلىق بولۇپ قالغانىدى . لېكىن ، ئۇلۇغ ئاللا ئەڭ ئادىلدۇر . ئۇ ئاشۇ مەلئۇنلارغا ھىدايەت يولىنى كۆرسەتمەي ۋە ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرماي تۇرۇپ ، ئۇلارنى جازالىمايدۇ .

ئارمىيا ئەلەيھىسسالام ئۇلارنىڭ پەيغەمبەرلىرىدىن بىرى بولۇپ ، قەبىلىلەردىكى ھەرقايسى ئائىلىلەرنىڭ تايانچىسى ئىدى . ئۇ ھەقمەتنى تەشۇىق قىلىپ ، ئاللا ئەمرىنى شەرھلەپ مۇنداق دەيتتى :

— ئى بالىلىرىم ، سىلەر ئۇزۇندىن بېرى چۈشكۈنلىشىپ كەتتىڭلار ، ھازىر يۇقۇملۇق كېسەل ئەدەپ كەتتى ، ئاللانىڭ ئاچچىقى كەلدى . سىلەر ئاللانىڭ تەلىمىنى بىر چەتكە قايرىپ قويدۇڭلار ، سىلەر بۇنىڭغا ئىشەنمىدىڭلار . بىلىشىڭلار لازىمكى ، جاھاننىڭ ھەممە يېرىدە ئاللانىڭ ئىلتىپاتى بار . بەزىسى ئاشكارا ، بەزىسى يوشۇرۇن ، ئۇ ئۆز ئىلكىدىكى زېمىندا سىلەرگە خاتىرجەملىك بەردى . سىلەرنى ماكانلاشتۇردى . ئۇ دۇنيادىمۇ سىلەرگە ياخشىلىق قىلدۇ .

ئىلگىرى سىلەردە مۇشۇنداق ساۋاق بولۇپ ئۆتكەن . سەيناھەلب دېگەن باتۇر قەيسەر پادىشاھ بابىلدىن[1] كېلىپ سىلەرگە زەربە بەرگەن ۋە سىلەرنى بوزەك ئەتكەن چاغدا ، سىلەرنىڭ ئەڭ ياخشى ئوتلاقلىرىڭلارنى زورلۇق بىلەن ئىگىلىۋېلىش ۋە زېمىنىڭلارغا ئېچكىرىلەپ كىرىش قەستىدە بولغانىدى . ئەگەر سىلەر ئۇنى ئۆز خاھىشىغا قويۇپ بەرگەن بولساڭلار ، چوقۇم يوقالغان بولاتتىڭلار . ئاللا سىلەرگە رەھىم قىلدى . ئاللانىڭ پەيغەمبىرى شائىيە[2] ئۇنىڭدىن سىلەرنىڭ بېشىڭلارغا بالايىئاپەت كەلتۈرمەسلىكنى ، بابىللىقلارنىڭ ھىيلە - مىكىرلىرىنى تارمار قىلىشنى تەلەپ قىلدى . شائىيەنىڭ دۇئاسى ئىجابەت بولدى ،

① بابىل پادىشاھى يەنى ئىسرائىلغا تاجاۋۇز قىلىپ ، ئاۋۇن تەرەپتىن يوقىتىلغان .
② تولۇق ئىسمى شائىيە ئىبنى ئەموس ، يەھۇدىيلارنىڭ پەيغەمبەرلىرىدىن بىرى .

www.alma.cn

دۇشمەنلەر شەرمەندىلەرچە قاچتى ، ئۇلارنىڭ لەشكەرلىرى گۇمران بولدى .

شائىيە نېمە ياخشىلىققا ئېرىشتى ؟ ئۇنىڭ سىلەرنىڭ نەزەرىڭلاردىكى ئورنى قانداق بولدى ؟ ئەگەر ئۇ باشقا جايلاردا بولغان بولسىدى ، كىشىلەر ئۇنىڭ قىلغان ساۋابلىق ئىشلىرىنى ئەسلىگەن ، ئېغىزدىن چۈشۈرمەي تەرىپلىگەن ۋە ئۇنىڭ گەپ - سۆزىگە كىرگەن بولاتتى . سىلەرنىڭ قىلغىنىڭلار كىشىنى قانچىلىك ئېچىندۇرىدۇ - ھە ! كىشىنى ھەقىقەتەن ئەپسۇسلاندۇرىسىلەر . سىلەر ئۇنى ياراتمىدىڭلار ، ئۇ نائۇمىد بولدى . كېيىن سىلەر ئۇنى ئۆلتۈردۈڭلار . سىلەر رەھىمدىل ، شەپقەتلىك ۋە جىگەرلىك بىر ئادەمنى كەمسىتتىڭلار . ئۇنىڭ پاك روھى جەننەتكە كىرىپ ھۆرمەتكە سازاۋەر بولدى . ئۇنىڭ روھى ھېلىمۇ ئادالەتسىزلىك ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ ، ئۆزىنىڭ ئاسىي ئىكەنلىكىنى ئېنىكار قىلماقتا .

سىلەر شۇ چاغدىن تارتىپ گويا ئاللانىڭ تەلىمىنى ئاڭلىمىغاندەك ۋە ياكى ئاللانىڭ ئەلچىسى چاقىرغانلارمۇ گويا ئۆزۈڭلار ئەمەستەك ، يامانلىقنى داۋاملاشتۇرۇپ ، بىر - بىرىڭلارنى چېقىپ كەلدىڭلار . سىلەر يەنىلا سەممىي گەپكە قۇلاق سېلىڭلار ، بۇ جىددىي ئاگاھلاندۇرۇشنى قوبۇل قىلىڭلار . ئاللا سىلەرنى ھىدايەتكە قايتۇرۇپ كېلىش ھەققىدە بېشارەت بەردى . ئاللا ماڭا سىلەرنى ئاگاھلاندۇرۇشقا بۇيرۇدى . ئىشىنىڭ ئاقىۋىتىگە دىققەت قىلىڭلار . مۇبادا سىلەر غاپىللىقتىن ئويغانماي ، ئاشۇ ئەخمىقانە نادانلىقىنىڭ ئەدەپ كېتىۋېرىشىنى يەنە توسۇمايدىغان بولساڭلار ، ئاللانىڭ تەلىمىدە كۆرسىتىلگەنلەرگە قايتىپ كەلمەي ، ئاللانىڭ تەلىمىدە بەلگىلەنگەن ئەھكاملارغا بويسۇنۇپ ساۋابلىق قىلغۇچى قەبىلىلەردىن بولمايدىغان بولساڭلار ، ئاللا سىلەرگە ئادىمى كۆپ ، قورال - ياراغلىرى خىل ، ئىرادىسى پولاتتەك قوشۇنلارنى ئەۋەتىدۇ . سىلەرگە ئىككىنچىلەپ رەھىم - شەپقەت قىلمايدۇ ، بەلكى سىلەرگە زورلۇق ئىشلىتىدۇ ۋە زۇلۇم سالىدۇ ، ئۆي -

جايلىرىڭلارنى قايتۇرۇۋالمدۇ ، ئورداڭلارنى كۆمپەيكۈم قىلىۋېتمدۇ ، قەلئە - تۇرالىرىڭلارنى ۋەيران قىلمدۇ . ھەشەمەتلىك چار بېغىڭلار يىرتقۇچ ھايۋانلارنىڭ ئىلكىدە قالمدۇ ، ھوسۇل بېرىدىغان يەر - زېمىنىڭلار يولۋاس - يىلپىزلارنىڭ ماكانىغا ئايلىنىدۇ . ئاللا يارانقان ئىبادەتخانىغا سىلەرنىڭ يۈرىكىڭلار قويۇلمدۇ . سىلەر يا ئەسىر بولۇپ كېتىسىلەر ، يا ئۆلتۈرۈلۈپ تۈگەيسىلەر .

مەن سىلەرنى ئىمكانىيىتىمنىڭ بارچە سەمىمي ئاگاھلاندۇردۇم ، ئەھۋالنى ئوچۇق كۆڭۈللۈك بىلەن چۈشەندۈردۇم . بۇنىڭدىن كېيىن قانداق يولدا مېڭىشقا ئۆزۈڭلار مەسئۇل بولۇشۇڭلار كېرەك .

— سېنىڭ بىزنى بۇ يەرگە يىغىپ كېلىشتىكى سەۋەبلىرىڭ شۇمىدى ؟ — دېيىشتى ئۇلارنىڭ ئاقساقاللىرى ، — سەن تەپ تارتماستىن ئاللانىڭ ئالدىدا كاززاپلىق قىلدىڭ . ئەجەبا ، بىزنى ياراتقان ، بىزنى ئۆز تەلىمىنى قوبۇل قىلىشقا تاللىغان ئاللا پادىشاھلىقنى ئاتەشپەرەسلەرگە تاپشۇرۇپ بېرەرمۇ ؟ ئۇلارنىڭ يولباشچىلىرى بۇنچىلا تىز پۈكۈپ ، تەپەككۇر قىلىش ئورنىغا پالغا تايىنىپ ، غاپىللىق ئىچىدە تېكىرقاپ يۈرمەكتە .

— تازىمۇ ئادەمكەنسىلەر ، — دېدى ئارمىيا ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا ، — ئاللا سىلەرنى جازالاشقا ئادەم ئەۋەتمدۇ ، سىلەرگە تېخى ۋابا كېسىلى ۋە توپان بالاسىدەك ئاشۇنداق زور بالايىئاپەت كەلتۈرىدۇ . قېنى ، ئېيتىپ بېقىڭلار ، سىلەرگە زور بالايىئاپەت كەلتۈرۈش بىلەن سىلەرگە زۇلۇم قىلمدىغان ئىمانى يوق بىر مۇشرىكنى پادىشاھ قىلىپ ئەۋەتكەننىڭ نېمە پەرقى بار ؟ ئاللا مېنى سىلەرنى ئالداش ئۈچۈن ئەمەس ، بەلكى سەمىمي ئاگاھلاندۇرۇشقا بۇيرۇدى . سىلەر يەنىلا ئوبدان ئويلىنىپ ، كېيىنلىكىڭلارنىڭ غېمىنى قىلىڭلار .

سېنىڭ بىز بىلەن قىلغان مۇنازىرەڭ يېتىپ ئاشتى ، — دېدى ئۇلار ، — سەن خوددى چوش كۆرۈۋاتقاندەك ، بۇ كەڭ

www.alma.cn

زېمىندا گەپدانلىقىڭ بىلەن يورغىلاپ يۈرسەن ، ھەدىسىلا بىزنى ئەيىبلەيسەن ، قارىغاندا ، سېنى ئىككى قولۇڭنى باغلاپ ، ئىككى پۇتۇڭنى كىشەنلەپ ، چوڭقۇر زىندانغا تاشلىۋەتسەك يا بولمىسا يىراق جايغا پالىۋەتسەك بولغۇدەك .

ئەتىسى ئەتىگەندە ، ئارمىيا ئەلەيھىسسالام زىندانغا تاشلاندى .

بىر كۈنى ئەتىگەندە ، بەنى ئىسرائىل شەرق تەرەپتىن ئاسمان - پەلەك چاڭ - توزان كۆتۈرۈلۈپ ، كۈننى توسۇپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆردى . چاڭ - توزان بارغانسېرى قويۇقلىشىپ ، پۇتكۈل يەر - جاھان قاراڭغۇلاشتى . سەل ئۆتكەندىن كېيىن ، چاڭ - توزان تارقىلىپ ، يىراقتىن بىر پالۋان كۆرۈندى . ئۇ چاناپ - چېپىپ كەلمەكتە ئىدى . بەنى ئىسرائىللار ئالاقزادىلىك ئىچىدە جان تىكىپ قارشىلىق كۆرسىتىشكىلا مەجبۇر بولدى .

بۇ پالۋان بابىلدىن كەلگەن بۇختەنەسسەر ئىدى . ئۇنىڭ مەقسىتى بەنى ئىسرائىلنى يوقىتىش ئىدى . ئۇلار ئاللانىڭ غەزىپىنى كەلتۈرگەنلىكى ئۈچۈن ، ئاللا بۇختەنەسسەرنى ئىنتىقام ئېلىشقا ئەۋەتكەنىدى .

«ئۇنىڭغا نېمە بىلەن تاقابىل تۇرىمىز ؟ ئۇنى كىم يېڭەلەيدۇ ؟ — دېيىشتى ئۇلار بىر - بىرىگە ، — ئارمىيا بىزگە ئاگاھلاندۇرغان جازا شۇمىدۇ ؟ ئەگەر شۇنداق بولسا ، بېشىمىزغا چوڭ بالا كەپتۇ ! »

ئۇلار تاقابىل تۇرۇش چارىسىنى ئويلاپ بولغۇچە ، بۇختەنەسسەر جەڭنى ئاياغلاشتۇردى . مانا ئەمدى ئۇلار قالايمىقان جۆيلۈگەننىڭ ئاقىۋىتىنى چۈشەندى . بۇختەنەسسەر شەھەرنى خاراب قىلدى . بارلىق ئۆي - ئىمارەتلەر ۋەيران بولدى ، بارلىق ئوردا - سارايلار ئۆرۈلۈپ چۈشتى ، يول ۋە باشقا ئەسلىھەلەر پۈتۈنلەي بۇزۇۋېتىلدى ، شەھەرنىڭ ئەسلىي قىياپىتى پۈتۈنلەي يوقىلىپ تونۇغۇسىز بولۇپ كەتتى .

بۇختەنەسسەر ئىبرۇسالىمنى خاراب قىلىپ ، بۇ مۇقەددەس جايغا زىيان يەتكۈزدى . بۇ مۇقەددەس جاينى تاۋاپ قىلىشنى

ئەمەلدىن قالدۇردى . كىشىلەر ئۆلتۈرۈلدى ياكى باشقا جايلارغا سۈرگۈن قىلىندى . بۇ يەردە پەقەت ئۆي ـ ئىمارەتلەرنىڭ خارابىسىلا قالدى ، ھەممە ياق چۆلدەرەپ تۇراتتى .

يىللارنىڭ ئۆتۈشى بىلەن يېڭى ئەۋلادلار ئۆسۈپ يېتىلدى . بۇختەنەسەر قېرىپ ئۆلدى . بېشىدىن كۆپ ئىش ئۆتمىگەن ، يىلتىزى بوش بىر پادىشاھ بابىلنىڭ تەختىگە چىقتى . ئۇ بەنى ئىسرائىلنىڭ قول ـ پۇتلىرىغا زەنجىر ـ كىشەن سېلىنغان ھالدا پەسەندىلەرچە يۈرگەنلىكىنى كۆرۈپ :

— بۇ نېمە ئىش ؟ بۇلار نېمە ئۈچۈن بۇنچە خورلىنىدۇ ؟ — دەپ سورىدى . كىمدۇر بىرى مۇنداق جاۋاب بەردى :

— بۇلار يەئقۇبنىڭ ئەۋلادلىرى ، داۋۇدنىڭ نەۋرىلىرى ، ئۇلار بۇرۇن سۈرىيەدە تۇراتتى ، ئۇ يەرنىڭ مەھسۇلاتى مول ، سۈيى تاتلىق ئىدى . سېنىڭ بوۋاڭ ئۇلارنى مەغلۇپ قىلىپ ، ئۇلارنىڭ يۇرتىغا ھۆكۈمران بولدى . ئۇلارنى تەرەپ ـ تەرەپكە مەجبۇرىي تارقىتىۋېتىپ ، مۇشۇنداق خورلۇققا قويدى .

بۇ گەپنى ئاڭلاپ پادىشاھنىڭ ئۇلارغا ئىچى ئاغرىپ :

— ئائىلەڭلەرگە قايتىپ ، ئىلگىرىكىدەك ئىبادەت بىلەن مەشغۇل بولۇڭلار ! — دەپ خىتاب قىلدى .

بەنى ئىسرائىل ئىلگىرىكى يۇرت ـ ماكانلىرىغا قايتتى . ئاللا ئۇلارغا يەنە شەپقەت قىلدى ، پۇل ـ مال بەردى . يەر ـ زېمىنلىرىدا زىرائەت ئۇندى ، چارۋا ـ ماللىرى ئاۋۇدى ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەنە بەختلىك ۋە ئازادە تۇرمۇشقا ئىگە بولدى .

ئۇلار بۇنىڭدىن ساۋاق ئېلىپ ئاللاغا شۈكۈر ئېيتىشى كېرەك ئىدى . لېكىن ، يامانلىق قىلىش پېشانىسىگە پۈتۈلۈپ كەتكەن كىشىلەر قاچان ساۋابلىق قىلىش بىلەن شۇغۇللانغان ؟ يۇسۇف ئەلەيھىسسالام بىلەن مۇسا ئەلەيھىسسالامغا بىرلىشىپ زىيانكەشلىك قىلغان ئادەملەر قاچان تاجاۋۇزچىلىق قىلماي ، سىڭگەن نېمىنى يەپ يۇرگەن ؟ بەنى ئىسرائىل ياخشى كۈنگە ئېرىشىپلا ، يەنە يامانلىق قىلىشقا باشلىدى . ئۇلار باشقىلارغا ئۇزاققىچە

www.yurtkitap.com

شەپقەتسىزلىك بىلەن مۇئامىلە قىلدى . كېيىن ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن ئىككى ئەلچى — مېھىر - شەپقەتلىك پەيغەمبەر زىكرىيا ئەلەيھىسسالام بىلەن يەھيا ئەلەيھىسسالام مەيدانغا كەلدى . بەنى ئىسرائىل ئۇلارغا زىيانكەشلىك قىلدى . بۇ جىنايەت يەنە ئاللانىڭ ئىنتىقام ئېلىشىغا سەۋەب بولدى . ئاللا ئىلگىرى بۇختەنەسسەرنى ئەۋەتكەندەك ، بۇ قېتىم زۇدەرىزنى ئەۋەتىپ ، ئۇلارنىڭ ھوقۇقىنى تارتىۋالدى ، ئىبادەتخانىلىرىنى ۋەيران قىلىپ ، ئۇلارنى تەرەپ - تەرەپكە پالاپ ، مەڭگۈ خورلۇقتا قالدۇردى . ئۇلار شۇنىڭ ئۈچۈن ئاللانىڭ جازاسىغا ئۇچرىدىكى ، ئۇلار ئىمان كەلتۈرمەي ، پەيغەمبەرگە زىيانكەشلىك قىلغانىدى .

www.alma.cn

ئۇزەير ئەلەيھىسسالام

ئۇزەير ئەلەيھىسسالام چارباغقا كىردى . بۇ باغ ئاجايىپ ياپيېشىل مەجنۇنتال ۋە بۇك ـ باراقسان دەل ـ دەرەخلەر بىلەن ئورالغانىدى . شاخلاردا مېۋىلەر سانجاق ـ سانجاق بولۇپ ساڭگىلاپ تۇراتتى ، ھەرخىل قۇشلار يېقىملىق سايراشماقتا ئىدى . ئۇ زوقلانغان ھالدا باغدىكى مەنزىرىلەرنى تاماشا قىلدى ، باغدىن چىقىپ كەتكۈسى كەلمەي قالدى . ئۇ بىر سېۋەتكە ئۈزۈم ئالدى ، يەنە بىر سېۋەتكە ئەنجۇر قاچىلىدى ، ئاندىن ئېشىكىگە مىنىپ ئۆيىگە قاراپ ماڭدى .

ئۇ تەبىئەت دۇنياسىنىڭ سىرى ۋە ئۇلۇغۋارلىقى ئۈستىدە خىيالغا چۆمۈپ يولدىن ئېزىقىپ كەتتى . ئۇ ئىككى يول ئاچىلىدا تۇرۇپ قالدى ، يوللارنىڭ ھەر ئىككىسى ئوخشاش كۆرۈنگەچكە ، ئۇلاردىن بىرىنى تاللاپ ماڭدى ـ دە ، بىردىنلا ۋەيرانە بىر كەنتكە كېلىپ قالدى . ئۇ ئۇنلۇك توۋلىدى ، ئۇنىڭغا جاۋابەن ھېچقانداق ئۇن ـ تاۋۇش ئاڭلانمىدى . ھەممە يەردە خارابلىك ۋە سېسىپ كەتكەن جەسەتلەر كۆزگە چېلىقىپ تۇراتتى .

ئۇ ئېشەكتىن چۈشۈپ ، ئىككى سېۋەتنى بىر ياققا قويۇپ ، ئېشىكىنى باغلىدى ـ دە ، بىر پۇچۇق تامغا يۆلەنگىنىچە تۇرۇپ قالدى . ئۇ ھوشىنى يىغىپ قەددىنى سەل رۇسلىدى . شۇ چاغدا مەيىن شامال ئۇنىڭ يۈزىنى سىيپاپ ئۆتتى . ئۇ بەزى جەسەتلەرنىڭ ئاپىتاپ ۋە يامغۇر ئاستىدا ئۇزاق تۇرۇپ تۇپراققا ئايلىنىپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ : «بۇ جەسەتلەر قاچان تىرىلەر ؟» دەپ ئويلىدى ، شۇنداق خىياللار ئىچىدە ئىختىيارسىز قايغۇرۇپ ، بىر پەس تۇرغاندىن كېيىن ، ئىككى ئايىغى بوشىشىپ كەتتى ـ دە ، كۆزلىرى يۇمۇلۇپ ، ئۇزاق ئۆتمەي ئۇلۇكتەك قاتتىق ئۇخلاپ

كەتتى .

توپتوغرا يۇز يىل ئۆتتى . كونا نەرسىلەر ئورنىغا يېڭى نەرسىلەر بارلىققا كەلدى ، نۇرغۇن نەرسىلەر يوقالدى ، ئوردا ـ قەسىرلەرمۇ بۇزۇلۇپ ۋەيران بولدى . ئۇزەير تېخىچە شۇ ئورنىدا ياتاتتى ، بىراق ئۇنىڭدا جان يوق ئىدى . ئۇستىخانلىرىمۇ ئاجراپ چېچىلىپ كەتكەنىدى . ئۇنى كۆرگەن كىشىلەر قانداق قىلىشنى بىلمەيتتى . ئاللا ئۇلارغا يول كۆرسەتتى . ئۇلار ئۇزەيرنى قوللىرى بىلەن سىلاشتى ، بەزىلىرى ئۇنىڭ ئۇستىخانلىرىنى يىغىپ ، جايىغا كەلتۈرۈشتى . ئۇنىڭغا روھ كىرگۈزۈلگەندىن كېيىن ، ئۇ بىردىنلا دەس تۇردى ـ دە ، كىشىلەرنىڭ ئالدىدا سىكىر گۈشلىرى تولغان ، تېنى ساغلام بىر ئۇزەير پەيدا بولدى . ئۇ ھېلىلا ئۇخلاپ ئويغانغان كىشىدەك ، ئېشىكىنى ، ئۆزۈق ـ تۈلۈك ۋە سۇلىرىنى ئىزدىدى .

پادىشاھ كېلىپ ئۇنىڭدىن :

— ئى ئۇزەير ، سېنىڭچە ، سەن قانچە يىل ئۇخلىغانسەن ؟ — دەپ سورىدى .

— بىر كۈن ئۇخلىدىم ، بەلكى بىر كۈنگىمۇ يەتمەس ، — دېدى ئۇ كۆپ ئويلانمايلا .

— سەن يۇز يىل ئۇخلىدىڭ ، — دېدى پادىشاھ ، — نۇرغۇن ئۆزگىرىشلەرنى بېشىڭدىن كەچۈردۈڭ ، سان ـ ساناقسىز قېتىم يامغۇر ، بورانلاردا قالدىڭ ، ئەمما سېنىڭ ئوزۇق ـ تۈلۈكۈڭ ياخشى تۇرۇپتۇ ، سۇيۇڭمۇ بۇزۇلماپتۇ ، لېكىن ئېشىكىڭنىڭ ھەتتا ئۇستىخانلىرىمۇ ئاجراپ كېتىپتۇ . ئۇلۇغ خۇداغا قەسەم بېرىمەنكى ، سەن بۇ ئۇستىخانلارنىڭ بىر ـ بىرى بىلەن قانداق تۇتىشىدىغانلىقىنى ، ئېشىكىڭنىڭ قانداق تىرىلىدىغانلىقىنى كۆرىسەن . بۇلارنى كۆرسەڭ ، ئۇ دۇنياغا بولغان ئىشەنچىڭ ئاشىدۇ ، كۆڭلۈڭ تېخىمۇ ئارام تاپىدۇ . بۇنداق قىلىشتىن مەقسەت ، سېنى بىر مۆجىزە قىلىش ئارقىلىق كىشىلەرنى گۇمانلىنىشتىن يىراقلاشتۇرۇپ ، ئېتىقاد نۇرىغا يۇزلەندۈرۈش .

www.aiima.cn

ئۇزەير ئەلەيھىسسالام دىققەت بىلەن قاراپ تۇردى ، كۆز يۇمۇپ - ئاچقۇچە ئېشىكىنىڭ بۇرۇنقىدەكلا ئۆز جايىدا ئۆرە تۇرغانلىقىنى كۆردى ، تومۇرلىرى ئېنىق كۆرۈنۈپ تۇراتتى . ئۇزەير ئەلەيھىسسالام :

— ئاللانىڭ ھەممىگە قادىر ئىكەنلىكى ماڭا مەلۇم ، — دېدى .

ئۇ ئېشىكىگە مىندى ، ئۆيىگە بارىدىغان يولنىمۇ تاپالمىدى . ئۇ گويا ئۇزاق ئۆتمۈشتىكى چۈشنى ئەسلىگەندەك ، ئۆتكەنكى ئىشلارنى ئەسلەيتتى . ئۇ ئۆيىگە كەلگەندە ئۆيدە قېرىپ مۈكچىيىپ كەتكەن بىر موماي تۇراتتى . ئۇزەير ئەلەيھىسسالام بالا چېغىدا ، بۇ موماي مۈشۈ ئائىلىدىكى بىر دېدەك ئىدى . شۇنچە ئۇزۇن يىللاردىن بېرى ئۇ ئۆلمەي كەلگەن بولسىمۇ ، لېكىن نامازشام قارىغۇسى بولۇپ قالغانىدى . ئۇ مومايدىن :

— بۇ ئۇزەيرنىڭ ئۆيىمۇ ؟ — دەپ سورىدى .

— ھەئە ، ئۇزەيرنىڭ ئۆيى ، — موماي ئاۋازى بوغۇلۇپ ، ئىككى كۆزىگە لىق ياش ئالدى ، — ئۇزەير كەتكەندىن كېيىن ، كىشىلەرمۇ ئۇنى ئۇنتۇپ قالدى ، ئەمدى ئۇنىڭ ئىسمىنى تىلغا ئالىدىغانلار قالمىدى . ھازىر مەن ئۇنىڭ ئىسمىنى سەندىنلا ئاڭلاۋاتىمەن .

— مەن ئۇزەير بولىمەن ، — دېدى ئۇزەير ئەلەيھىسسالام ، — مەن ئۆلۈپ يۇز يىلدىن كېيىن ، ئاللا مېنى يەنە تىرىلدۈردى .

دېدەك تەشۈشلەندى ، دەسلەپتە ئىشەنمىدى ، بىردەم ئۆتكەندىن كېيىن مۇنداق دېدى :

— ئۇزەير ئەلەيھىسسالام ئىلگىرى ياخشى ئادەم ئىدى ، ساۋابلىق ئىش قىلاتتى ، ئاللانىڭ تەلىمىگە ئاۋاز قوشاتتى ، ئۇنى قوبۇل قىلاتتى ، كېسەللەرنى داۋالاپ ، ئادەمنى قوتۇلدۇراتتى . ئەگەر سەن ھەقىقەتەن ئۇزەير بولىدىغان بولساڭ ، ئاللادىن تەلەپ قىلىپ ، سالامەتلىكىمنى ياخشىلاپ ، كۆزۈمنىڭ كۆرۈش قۇۋۋىتىنى ئەسلىگە كەلتۈرگىن !

ئۇزەير ئەلەيھىسسالام ئاللادىن تىلىگەندىن كېيىن ، دەرۋەقە ،

دېدەكنىڭ كۆرۈش قۇۋۋىتى ئەسلىگە كېلىپ ، يۈز - كۆزىدىن نۇر يېغدى . دېدەك ئۇنىڭ قول - پۇتلىرىغا سۆيۈپ كەتتى ۋە بەنى ئىسرائىل ئىچىگە بېرىپ بۇ مۆجىزىنى ئېيتتى . بۇلارنىڭ بەزىسى ئۇزەير ئەلەيھىسسالامنىڭ ئوغلى ، بەزىسى ئۇنىڭ نەۋرىسى بولۇپ ، بەزىسى سەكسەن ياشقا ، بەزىسى ئەللىك نەچچە ياشقا كىرگەنىدى . ئۇنىڭ بىلەن تەڭ دېمەتلىكلەرنىڭ ئۇستىخانلىرى بوشىشىپ ، چىرايى سولۇپ ، ياداپ كېتىشكەنىدى . دېدەك ئۇچرىغانلىكى ئادەمگە :

— ئاللا ئايرىلغىنىمىزغا يۈز يىل بولغان ئۇزەير ئەلەيھىسسالامنى كەلتۈرۈپ بەردى ، ئۇنىڭ ياشلىقى ھېلىمۇ ئۇرغۇپ تۇرۇپتۇ ، — دېدى .

ئۇزەير ئەلەيھىسسالام كىشىلەر ئالدىدا تۇراتتى ، ئۇنىڭ زېھنىي قۇۋۋىتى يېتىلىپ ، ئەقىل - ئىدراكى كامال تاپقانىدى . كىشىلەر ئۇنىڭ يۈز يىل غايىب بولۇپ كەتكەن ئۇزەير ئەلەيھىسسالام ئىكەنلىكىگە ئىشەنمەيتتى . بۇ ئىشنى ئىسپاتلاش ئۈچۈن ئۇنىڭ بىر ئوغلى :

— دادامنىڭ يەلكىسىدە بىر قارا مەڭ بولۇپ ، بۇ ئۇنىڭ بەلگىسى ئىدى . شۇنى كۆرسەك تونۇيالايمىز ، — دېدى . كۆپچىلىك ئۇزەيرنىڭ يەلكىسىنى تەكشۈرۈۋىدى ، راست دېگەندەك ، ئۇنىڭ يەلكىسىدە بىر قارا مەڭ بارلىقى مەلۇم بولدى . كىشىلەر دەرھال بىر - بىرىگە خەۋەر قىلىشتى .

تېخىمۇ ئىشەنچلىك ئاساسقا ئىگە بولۇش ۋە ھېچقانداق گۇمانغا ئورۇن قالدۇرماسلىق ئۈچۈن ، ئۇلار ئىچىدىن بىر ئاقساقال مۇنداق دېدى :

— بەزىلەرنىڭ دېيىشىچە ، بۇختەنەسسەر ئىبرۇسالىمغا كەلگەندە ، بارچە چېركاۋلارنى كۆيدۈرگەن ، شۇنىڭدىن بېرى ، بۇ زېمىندا «تەۋرات»نى ياد ئوقۇيالايدىغان ئادەم بولمىغان ئىكەن . ئەگەر سەن ھەقىقەتەن ئۇزەير بولىدىغان بولساڭ ، قېنى ، بىزگە «تەۋرات» نى

ياد ئوقۇپ بەرگىن .

ئۇزەير ئەلەيھىسسالام بىر ھەرپنىمۇ چۈشۈرۈپ قويماي «تەۋرات»نى ياد ئوقۇپ بەردى .

ئۇلار ئەمدى راستتىن ئىشەندى ـ دە ، ئۇنىڭ بىلەن قىزغىن كۆرۈشۈپ ، ئۇنىڭغا بەخت تىلىدى . ئەپسۇسلىنارلىقى ، ئۇلار بۇنىڭ بىلەن ئۆز ئېتىقادىنى كۆچەيتىش ئۈياقتا تۇرسۇن ، ئەكسىچە ، ئېتىقاد قىلمىدى ، ھەتتا تەپ تارتماستىن :

— ئۇزەير خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەن ، — دەپ جۆيلۈشتى .

راست بىلەن يالغان ئوتتۇرىسىدىكى مۇنازىرە

بەنى ئىسرائىل ئىچىدە بىر تۇغقان ئاكا ـ ئۇكا بار ئىدى . بۇلار بىر ئانىنىڭ تەربىيىسىدە ئۆسكەن بولسىمۇ ، ئەمما بىر پىلەكتە مىڭ خىمەك دېگەندەك ، خۇي ـ مىجەزى بىر ـ بىرىگە پۈتۈنلەي ئوخشاشمايتتى . ئاكىسى يەھۇدا ئاللاغا قەتئىي ئىشىنەتتى ، ئۆزىنى بىلەتتى ، تەمكىن ، مۇلايىم بولۇپ ، ئۆزىنى بۇ دۇنيانىڭ بارچە غۇۋغالىرىدىن خالىي تۇتاتتى ؛ ئىنىسى گۈتلۈس ئاللاغا ئىشەنمەيتتى ، پىخسىق ، كۆزى كىچىك ، ئىچىدە ئوغا قاينايدىغان ، قوپال بىرنېمە ئىدى .

دادىسى ئۇلار ئۈچۈن بايلىق توپلاپ ، تۇرمۇشىنى راھەت ئۆتكۈزىدىغان قىلغانىدى . كۈنلەرنىڭ بىرىدە دادىسى ئالەمدىن ئۆتسە ، ئۇلار پۇل ـ مالدىن تەڭ بەھرىمەن بولۇپ ، ھەرقايسىسى بۇ پۇل ـ مالىلارغا ئۆز ئۈسۈلى بويىچە ئىگىدارچىلىق قىلالايتتى .

يەھۇدا ئالىلاغا : «ئى ئىگەم ، مەن پۈلۈمنى سەن رازى بولغۇدەك خەجلەيمەن ، ساڭا ئىمكانىيىتىمنىڭ بارىچە ئىتائەت قىلىمەن ، قىلغان ئىلتىپاتلىرىڭغا شۈكۈر ئەلھەمدۇلىللا ئېيتىپ ، سېنىڭ خەنىسىڭگە تەلپۈنمەن ... » دەيتتى ، پۈلنىمۇ كەڭ قوللۇق بىلەن خەجلەيتتى ، كىم پۈلغا موھتاج بولسا ، شۇنىڭغا بېرەتتى ،

ئەسىرلەرنى قويۇپ بېرىپ ، يېتىم - يېسىرلارنىڭ يۈكىنى ئۈستىگە ئالاتتى ، تونۇش كىشىلەرگە ھەر جەھەتتىن مەدەت بېرىپ ، ئاپەتكە ئۇچرىغان ئاھالىلەرگە يار - يۆلەك بولاتتى . ئۇ خەير - ئېھسان قىلىشقا خۇشتار بولۇپ ، پۇل - مالىلىرىنى دېگۈدەك سەدىقە بىلەن تۈگەتكەن بولسىمۇ ، قورسىقىم ئاچ قالمىسىلا بولدى ، دەپ يۈرىۋەردى .

گۈتلۈس بولسا پۇل ئۈچۈن جان بېرەتتى ، بىرەر تىيىنىنمۇ بۇزماي يىغىپ - توپلاپ ، ساندۇققا سېلىپ مەھكەم قۇلۇپلايتتى ، ھېچكىمگە بەرمەيتتى . ئۇ كەمبەغەللەرنىڭ ئاھۇزارىنى ئاڭلاپ تۇرسىمۇ ، قۇلىقىنى يوپۇرۇپ يۈرەتتى ، بىچارىلەرنىڭ ئېچىنىشلىق ئەھۋالىغا قاراپمۇ قويمايتتى . ئۇ باي بولغاندىن كېيىن ، ئىككى چارباغ سېتىۋېلىپ ، ۋاقتىنىڭ تولىسىنى باغلىرىنى پەرۋىش قىلىشقا قارىتتى . ئۇ باغلىرىغا تەك تىكتى ، تەك تازا شاخلاپ ئۈزۈم تازا ئوخشىدى . ئۇ ئىككى باغنىڭ ئارىلىقىغا بىر يول سالدى ، يەنە ئېرىق ئېلىپ سۇ باشلىدى ، تۆت ئەتراپىغا خورما دەرىخى تىكتى . ئۇنىڭ نەزەرىدە مەڭگۈلۈك جەننەت يەر يۈزىدە ئاپىرىدە بولدى ؛ بۇ يەر نېمىدېگەن گۈزەل ، نېمىدېگەن راھەت - ھە ! مۇنبەت يەرلەر ، پىشىپ ساڭگىلاپ تۇرغان مېۋىلەر ، ئۇنچىدەك شەبنەملەر يالتىراپ تۇرغان يېپىېشىل يوپۇرماقلار ، ئېرىقلاردا كىشىگە ھۈزۈر بېغىشلايدىغان سۈپسۈزۈك سۇلار ، پورەكلەپ ئېچىلىپ كەتكەن گۈل - چىمەنلەر ، يېقىملىق سايرىشىۋاتقان قۇشلار كىشىنى ئاجايىپ زوقلاندۇراتتى . بۇ باغنىڭ گۈزەللىكىنى ئېيتىپ تۈگەتكىلى بولمايتتى .

ئاللا گۈتلۈسنىڭ تاپاۋىتىنى كۆپەيتىپ ، پۇل - مالىلىرىنى زىيادە قىلدى ، بالا - چاقىلىرىنى ئاۋۇتۇپ ، گۈل ئۈستىگە گۈل قىلدى .

ئۇ تازا كۆرەڭلەپ كەتتى . راستىنى ئېيتقاندا ، ئۇ بۇ نەرسىلەرنى كىمنىڭ يارىتىلىقىنى ، كىمنىڭ مۇشۇنداق ئۇرۇنلاشتۇرغانلىقىنى ، ئۇنىڭغا كىم بەرگەنلىكىنى ئويلاپ ، بۇ

www.alma.cn

هـممەتلەرگە هەشقاللا ئېيتىپ ، ئېتىقادىنى قەتئىيلەشتۈرۈشى ، ھەقنى تونۇپ ، ئاللاغا ھەمدۇسانا ئېيتىشى لازىم ئىدى . لېكىن ، ئۇ مېھىر - شەپقەتكە ئېرىشىپ تېخىمۇ ياۋۇزلىشىپ كېتىدىغان ، بەخت - سائادەت بىلەن كۆزلىرى توسۇلۇپ قالىدىغان ، ئاخىر شۇم قىسمەتكە قېلىپ ، ھەممىدىن قۇرۇق قالىدىغان ئاشۇنداق ئادەملەر قاتارىغا كىرىپ قالغانىدى .

ئاللا گۈتلۈسقا مېھىر - شەپقەت قىلمۇيدى ، گۈتلۈس ئاللاغا تېخىمۇ ئىشەنمەيدىغان بولدى ، ئۇ تېخىمۇ شەپقەتسىز ، رەھىمسىز بولۇپ كەتتى .

بىر كۈنى ئۇ جۇل - جۇل كىيىملىك ئاكىسىنى كۆرۈپ قېلىپ ، ئۇنى كەمسىتتى ۋە ئۇنىڭغا قاتتىق گەپلەرنى قىلدى :

— سېنىڭ پۇللىرىڭ قېنى ؟ مال - مۈلۈكلىرىڭ نەگە كەتتى ؟ ئالتۇن - كۈمۈشلىرىڭچۇ ؟ بىز بىر - بىرىمىزدىن كۆپ پەرقلىق بولۇپ قالدۇق . سەن ئاق كۆڭۈل ، لېكىن كىيىم - كېچەكلىرىڭ جۇل - جۇل ، چاكارلىرىڭ يوق ، دوست - يارەنلىرىڭمۇ ناھايىتى ئاز . مېنىڭچۇ ؟ مېنىڭ تۇرمۇشۇم بايىاشات ، كۈنۈم ياخشى ، بالا - چاقىلىرىم كۆپ ، چاكارلىرىم توپ - توپ . كەل ، جەننەتىمگە مەرھەمەت قىل ! قارا ، ئۇ يەردە ساڭگىلاپ كەتكەن ئۇزۇملەر ، ياپيېشىل تال چۈشقلار ، شىرىلداپ ئېقىپ تۇرىدىغان سۈپسۈزۈك سۇلار ، باراقسان يوپۇرماقلار ، بىر - بىرى بىلەن چىرمىشىپ كەتكەن يېشىل پېلەكلەر ، شاخلىرىنى كۆتۈرەلمەي قالغان مېۋىلەر بار . قارا ، بۇ مېۋىلەر يىلمۇيىل كۆپىيىپ بارغانسېرى ئاۋۇماقتا . مەڭگۈ تۈگىمەس بايلىق دېگەن مانا شۇ ، كىيىپ تۈگەتكىلى بولمايدىغان شەپقەت كىيىمى دېگەن مانا شۇ .

ۋاقىت دېگەن سائەتتەك ھەرىكەتلىنىپلا تۇرىدۇ . سەن ئاخىرەتكىلا ئىشىنىسەن . مېنىڭچە ، بۇنى چۈشەنگىلى بولمايدۇ . ئەقىلگە سىغمايدۇ . مۇبادا مەن سېنىڭ گەپلىرىڭ بويىچە ئىش قىلسام ، ئوي - پىكرىڭگە بويسۇنسام ، ئۇ چاغدا ، مەن ئاللانىڭ دەرگاھىدىن ھازىرقى باغلىرىمدىنمۇ گۈزەل ۋە قىممەتلىك

نەرسىگە ئىگە بولالمايتتىم . سەن مېنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىمدىن بۇ ياخشىلىقلارنى كۆردۈڭغۇ ؟ ئۇنداقتا ، ئاخىر زامان بولغاندا ، مېنىڭ ئەڭ قىممەتلىك ۋە گۈزەل نەرسىلەرگە ئېرىشىشىمگە توسقۇنلۇق قىلغۇدەك يەنە نېمە بار ؟

— سەن ھەقىقەتەن ئاللاغا ئاسىيلىق قىلدىڭ ، — دېدى يەھۇدا ئىسكېرىئوتلۇق ، — سەن ئاللانىڭ سېنى ئۆلگەندىن كېيىن تىرىلدۈرەلەيدىغانلىقىنى ، ساڭا تولۇپ تاشقان ھاياتلىق بېغىشلايدىغانلىقىنى ئىنكار قىلدىڭ . ئاللا سەندىن ھېساب ئالىدۇ . ئويلاپ باق ، ئىنسانىنى تۆپراقتىن ياراتقان كىم ؟ ئاللا ئادەمنى ئاۋۋال لايدىن ياسىدى ، كېيىن مەنىنى ئاپىرىدە قىلدى ، ئاندىن ئۇنى قانغا ئايلاندۇردى ، ئۇنى يەنە بۇلجۇڭ گۆشكە ، بۇلجۇڭ گۆشنى ئۈستىخانغا ئايلاندۇردى ، ئاندىن ئۈستىخانلارغا گۆش ئوندۇروپ ، ئاخىردا ئۇنى ئادەمگە — ئاجايىپ سىرلىق ئادەمگە ئايلاندۇردى . ھەربىر ئادەم مۇشۇنداق جەريانىي بېشىدىن كەچۈرىدۇ . يارانقۇچى ئىگەم ئادەم ئۆلگەندىن كېيىن ئۇنى تىرىلدۈرىدۇ . سەن ھازىر بۇ گەپلەرنى قوللىقىڭ تۇرۇپ ئاڭلىماي ، كاللاڭ تۇرۇپ ئويلىماي ، ھدايەتتىن چەتنەۋاتسەن .

سەن مېنى كەمبەغەل دەپ زاڭلىق قىلىۋاتسەن ، پۇل - مالىلىرىڭ بىلەن مەندىن ئۈستۈن تۇرماقچى بولۇۋاتسەن . مېنىڭ پۇلۇم ئاز بولسىمۇ ، سەندىن بايلىقىمەن . چۈنكى ، ئادەملەرنىڭ بايلىقى سەن ئىگە بولغان پۇل - مال ، ئۆي - مۈلۈك بىلەن ھېسابلانمايدۇ ، بەلكى ئۇ سېنىڭ دۇئا - ئىبادەت قىلغانلىقىڭ ۋە بەھرىمەن بولغانلىرىڭغا شۈكۈر - قانائەت قىلغانلىقىڭ بىلەن ئۆلچىنىدۇ . سېنىڭ پەخرلەنگەن پۇل - مالىلىرىڭ مېنىڭ نەزەرىمدە پەقەت غايىبانە مەنزىرىدىنلا ۋە پارقىراق تاشتىنلا ئىبارەت ، خالاس . كۆز ئالدىڭدا تۇرغان بۇ گۈزەل چارباغ ، مېنىڭچە ، ئۆسۈپ ، قۇرۇپ ، ئاخىر بىرىپ يوقىلىدىغان بىر پارچە ئوتلاقتىنلا ئىبارەت . قول ئاستىڭدىكى ئادەملىرىڭ سېنىڭ يانتايانقلىرىڭ ۋە ئاخىر سېنى ۋەيران قىلغۇچى مەلئۇنلار . مەن

ئاللاغا تايىنىمەن ، ئاللا غالىبتۇر .

ئاللا ماڭا مېھىر - شەپقەت بېغىشلىدى ، مېنىڭچە ، ھازىر ساڭا يامانلىقتىن قول ئۈزۈش توغرىسىدا نەسىھەت قىلىش ۋاقتى بولۇپ قالدى . مەن خالايىققا ئىشىنىمەن ، ھوقۇققا تايانمايمەن . مېنىڭ قورسىقىم قاچان ئاچسا ، ئاللاغا ئىلتىجا قىلمەن . قاچان تويسا ، ئاللاغا ھەمدۇسانا ۋە شۈكۈر ئېيتىمەن . بۇنداق قىلىشىم مېنى كۆرەڭلىتىدىغان ۋە زالىملاشتۇرىدىغان ئالتۇن - كۈمۈشكە ئىگە بولغىنىمدىن كۆپ ياخشى . پۇل سېنىڭ خۇدۇڭنى يوقاتتى ۋە سېنى رەھىمسىز ، زالىم قىلدى . مەن ئىگەمنىڭ ئەمرىنى قوبۇل قىلىپ ، ھەممە پۇلۇمنى كەمبەغەللەرگە ئىشلەتتىم . ئىگەم ماڭا سېنىڭ بېغىڭدىنمۇ ياخشى بىر باغنى ۋە سېنىڭ جەننىتىڭدىنمۇ بەختلىك جەننەتنى تەييارلاپ قويدى .

سېنىڭ ئىككى بېغىڭ بەلكى بوران - چاپقۇنىنىڭ زەربىسى ياكى يامغۇرنىڭ سوقۇشىدىن قۇتۇلالمايدۇ ، كۈنلەرنىڭ بىرىدە مېۋىلىك دەرەخلىرىڭنىڭ يوپۇرمىقى قۇرۇپ كېتىشى ، ئۈزۈملىرىڭ يەرگە تۆكۈلۈپ كېتىشى ، ئېرىقلىرىڭدىكى سۇلار زېمىنغا سىڭىپ كېتىشى مۇمكىن . ئۇ چاغدا سېنىڭ ئۇنى ئەسلىگە كەلتۈرمىكىڭ قۇرغۇي تۇخۇمىنى تېپىشتىنمۇ[1] تەسكە چۈشىدۇ .

يەھۇدا گېپىنى تۇگىتىپلا ، ئىنسىنى باغدىن يالغۇز ھۇزۇرلىنىپ ، ئەيش - ئىشرەت بىلەن ئۆتۈشكە قالدۇرۇپ كېتىپ قالدى .

بىر كۈنى سەھەردە گۈتلۇس باغقا كىرىپ دەم ئېلىپ ، ساپ ھاۋا يېپ ، دەرەخ سايىسىدە سەگىدىمەكچى بولدى . ئۇ باغقا كىرگەندە ، ئىختىيارسىز قاتتىق چۆچۈپ كەتتى . چۈنكى ، باغ خارابلىككە ئايلىنىپ قالغانىدى ، ئۆسۈملۈكلەر قۇرۇپ ئۆلگەن ، تال بېدىشلىرى يىقىلىپ ، گۈل - گىياھلار ئوتتەي - توزۇتەي بولۇپ ، ھەممىلا يەر ۋەيران بولغانىدى .

ئۇنىڭ كانىيى قۇرۇپ كەتتى ، بەدىنى لاغىلداپ تىترەپ

www.alma.cn

① قۇرغۇي ئۆز تۇخۇمىنى تاياللمايدىغان بەرگە بوشۇرامىش .

كـەتتى ، ئۇ ئاخـىر ھەقـقە بويـۇن ئەگـدى . ئۇزۇنـدىن بېرى زورلۇق ـ ئۆكتەملىك قىلىپ كەلگەن گۇتلۇس ئەمدى ياۋاش ـ مۇلايىم بولۇپ قالدى . ئۇ ئاچ كۆز ئىدى ، ئەمدى قانائەت قىلدى . ئـۇ قـايغۇ ـ ئەلەم بىلەن قوللىرىنى ئۇۋۇلىغان ھالدا قولىدىن كەتكەن بارچە نەرسىلەر ئۈچۈن بىئارام بولۇپ : «باشقا نەرسىگە سېغىنماي ، بىر ئاللاغىلا سېغىنسام بوپتىكەن» دېدى .

باغنىڭ ئىگىسى

تاڭ سەھەر ، مەيىن شامال يۇزنى سىيپاپ تۇراتتى ، بىر بوۋاي چىقىپ كەلدى . ئۇ ئاستا قەدەم تاشلايتتى ، ھۆمۈدەيتتى ، يىللار ئـۇنىڭ قەددىنى ئېگىپ دۇمچەك قىلىپ قويغانىدى . تېخى كۈن يورۇمايلا ، ئۇ دېلۇۋان[1] دىكى بېغىنىڭ ئىشىكىنى ھاسىسى بىلەن قاقتى .

بوۋاينىڭ بېغى ئوبدان جايغا چۈشكەن ھوسۇللۇق باغ ئىدى ، باغنىڭ قاپ ئوتتۇرىسىدىكى ئېرىقتا سۇ ئېقىپ تۇراتتى ، نەم شامال دەل ـ دەرەخلەر ئارىسىدىن ئۆتۈشۈپ تۇراتتى . باغدىكى خىلمۇخىل گۈل ـ چېچەكلەر پورەكلەپ ئېچىلىپ كەتكەنىدى ، شاخلاردا ئاسماق ـ ئاسماق ئۈزۈم ، خورمىلار ساڭگىلىشىپ تۇراتتى ، باغدا كۆكتاتلار ، زىرائەتلەرمۇ بار ئىدى . كىشىلەر بۇ يەرگە كېلىشىپ ، دەرەخ سايىلىرىدە پاراڭلىشىپ ئولتۇرۇشنى ياخشى كۆرەتتى .

بوۋاي ئەتراپقا نەزەر تاشلاپ ، كىچىك يولدا ئۇيان ـ بۇيان ماڭماقتا ، گۈل ـ گىياھلارنىڭ خۇشبۇي ھىدىدىن نەپەس ئېلىپ ، گۈزەل مەنزىرىنى تاماشا قىلغاچ قۇشلارنىڭ سايراشلىرىغا قۇلاق سالماقتا ئىدى . ئۇ قايتىپ ئىبادەت قىلدى ، ئاللاغا ھەمدۇسانا ئېيتتى ، ئاللانىڭ مەرھىمىتىگە شۈكۈر قىلدى ، ئاللاغا بايلارنىڭ بـوزەك ئـېتىشىدىن ، بىرەر ئېزىتقۇنىڭ ئازدۇرۇشى ۋە شەيتان ئەلەيھىسسالامنىڭ قايمۇقتۇرۇشىدىن ساقلاشنى ئىلتىجا قىلدى .

www.alma.cn

① دېلۇۋان — يەمەندىكى بىر كەنتنىڭ ئىسمى .

يىللار بىر - بىرىگە ئۇلىشىپ ، كۈنلەر بىر - بىرىنى قوغلىشىپ ئۆتۈپ تۇردى ، بوۋاي ھەر كۈنى ئەتىگەندىكى مۇشۇ ئادىتىنى تاشلىمىغانىدى . ئۇ باغدىكى زىرائەتلەرنىڭ پىشىپ ، مېۋىلەرنىڭ شاخ - شېخىغا پاتماي ساڭگىلاپ كەتكەنلىكىنى كۆرگىنىدە ، باغۋەن ۋە يارەمچىلىرىگە ئورغاق ھەم باشقا سايمانلارنى تەييارلاپ يېغىم ئىشلىرىغا ھازىرلىق كۆرۈشنى تاپىلايتتى . ئۇرغۇن كەمبەغەللەرمۇ بوۋاينىڭ قېشىغا ھەر يىلى كېلىپ تۇراتتى ، بوۋاي ئۇلارنىڭ بىرىگە بىر سېۋەت مېۋە ، يەنە بىرىگە بىر تاغار ئاشلىق بېرىپ ھەممىسىنى رازى قىلاتتى . باغنىڭ ھوسۇلى يىغىۋېلىنغاندىن كېيىن ، قالغانلىرىنى كەمبەغەللەر پاساڭ قىلىۋالاتتى .

ئەمما بۇ يىل بوۋاينىڭ بالىلىرى بۇنىڭغا چىدىمىدى ، ئۇلار دادىسىنىڭ پۇل - مالىلىرىنىڭ كەمبەغەللەرگە تەقسىم قىلىنىپ كېتىشىنى خالىمايتتى . ئۇلار بۇ ئادەملەرنى بېغىمىزغا بالادەك تىكىلگەن تەمەخورلار ، دەپ قارايتتى .

بوۋاينىڭ بىر بالىسى :

— دادا ، سەن بۇ كەمبەغەللەر ئۈچۈن شۇنچە كۆپ پۇل خەجلىدىڭ ، شۇنچە كۆپ كۈچ سەرپ قىلدىڭ ، بىراق بۇ بىزنىڭ مەنپەئىتىمىزگە زىيانلىق ، بىزنىڭ تىرىكچىلىكىمىزگە تەسىر يەتكۈزىدۇ ، — دېدى .

يەنە بىر بالىسى :

— دادا ، مۇشۇنداق بېرىۋەرسەڭ ، سېنىڭ ئالتۇن - كۈمۈش ، مال - مۈلۈكلىرىڭ توشمايدۇ ، زىرائەت ۋە مېۋە - چېۋىلىرىڭمۇ قالمايدۇ ، بىزمۇ كىشىلەردىن نان تىلەيدىغان كەمبەغەللەرگە ئايلىنىپ قالمىز ، — دېدى .

ئۈچىنچى بالىسى ئېغىز ئاچاي دەپ تۇرۇۋىدى ، بوۋاي ئۇنىڭغا ئاغزىنى يۇم ، دەپ ئىشارەت قىلدى ، ئاندىن بالىلىرىغا بىر - بىرلەپ قارىۋېچىپ دېدى :

— سىلەر قۇرۇق خىيالىلارغا بېرىلىپ ، چوتنى خاتا

سوقۇۋاتىسلەر . سلەرگە كېرەك بولغان ئالتۇن - كۈمۈش قانچىلىك نېمىتى؟ بۇ پۇللار مېنىڭ ئەمەس ، باشقىلارنىڭمۇ ئەمەس ، بۇ باغ ماڭىمۇ ، سلەرگىمۇ تەۋە ئەمەس . ئاللا ماڭا پۇلنى مېھرىبان ، شەپقەتلىك كىشىلەرگە ، ئۇنىڭغا ساداقەتمەن كىشىلەرگە تەقسىم قىلىپ بېرىشنى ھاۋالە قىلغان . بايلىقىمىزدا كەمبەغەللەر ۋە باشقا بىچارىلەرنىڭمۇ ھەققى بار ، باغقا كىرىپ ئۆتكەن مېھمانلارمۇ قائىدە بويىچە بىر كىشىلىك ھەققىدىن بەھرىمەن بولۇشقا تېگىشلىك ، ئۇچار قۇشلار ۋە ھايۋانلارنىڭمۇ تېگىشلىك ھەققى بار . بۇلارنىڭ ھەممىسىنى سلەرنىڭ دېگىلى بولامدۇ؟ مېنىڭ قىلغانلىرىم كۆپ يىللاردىن بېرى ئاللانىڭ ھۆكمى بويىچە بولۇۋاتقان ئىشلاردۇر . مۇشۇنداق بولغاچقا ، پۇلۇم خەجلىگەنسېرى كۆپىيىپ تۇرىدۇ . مەن ياش ۋاقتىمدا شۇنداق قىلدىم ، ئوتتۇرا ياشلىق بولغاندىمۇ شۇنداق قىلدىم ، ئەمدى قېرىغان ۋاقتىمدا بۇنداق قىلماي تۇرالايمەنمۇ؟ سلەر ئالدىرىماڭلار ، سلەر چېچىمنىڭ ئاقىرىپ ، تېنىمنىڭ ئاجىزلاپ ، كېسەلمەن بولۇپ قالغانلىقىمنى كۆرۈپ تۇرۇپسلەر ، بەلكىم ئۇزاقتا بارمايلا ئاللانىڭ دەرگاھىغا كېتىشىم مۇمكىن . شۇ چاغدا ، سلەر بۇ باغقا ، پۇل ۋە مالىلىرىمغا ۋارىسلىق قىلىڭلار . ئالدىڭلاردا ئىككى يول تۇرۇپتۇ : ناۋادا سلەر ساۋاب ، خەير - ئېھسان بىلەن بولساڭلار ، بۇنىڭدىن كېيىن خراجىتىڭلارنى ئاللا ئۆزى يېتكۈزۈپ بېرىدۇ ؛ مۇبادا پىخسىقلىق ۋە شەپقەتسىزلىك قىلساڭلار ، ئاللا سلەرگە جازا بېرىدۇ .

ئاردىدىن ئۇزۇن ئۆتمەي ، بوۋاي كېسەل بىلەن قازا تاپتى ، ئۇنىڭ باغۇبوستانى ۋە باشقا نەرسىلىرى قېپقالدى .

ۋاقىت تېز ئۆتمەكتە ئىدى ، باغنىڭ ھوسۇلىنى يىغىش ۋاقتى بولۇپ قالدى ، كەمبەغەللەر يەنە ئىلگىرىكىدەكلا ئۆز نېسىۋىسىنى كۈتمەكتە ئىدى .

بوۋاينىڭ بالىلىرى بىر يەرگە جەم بولۇشۇپ ، بۇ يىل ھوسۇلىنى قانداق يىغىش ۋە تەقسىم قىلىش ئۈستىدە مەسلىھەتلەشتى . ئۇلاردىن بىرى مۇنداق دېدى :

— بۇگۈندىن ئېتىبارەن كەمبەغەللەر بىلەن سائىللارنى بۇ باغنىڭ مېۋىسىدىن بەھرىمەن قىلماسلىقىمىز لازىم. ئۆتكەن - كەچكەنلەرنىڭمۇ دەرەخ ئاستىدا سايىدەپ دەم ئېلىشىغا رۇخسەت قىلمايلى. كىمكى بىر نەرسە ئالماقچى بولسىكەن، پۇل تاپشۇرۇشى كېرەك. بىز مۇشۇ چارىنى يولغا قويساق، چوقۇم باي بولۇپ كېتىمىز.

— سىلەرنىڭ يۈرىكىڭلار نېمىدېگەن يوغان، — دېدى خۇلق - مىجەزى جەھەتتە دادىسىغا ئوخشىمىپراق كېتىدىغان بىر ئوغلى، — سىلەر ئۆزۈڭلارچە ئەڭ پايدىلىق ئىش قىلدۇق، دەپ قاراۋاتىسىلەر، ئەمەلىيەتتە، بۇ قىلمىشىڭلار جىنايەت بولىدۇ. ئەگەر سىلەر كەمبەغەللەرنى ھەققىدىن مەھرۇم قىلساڭلار، بۇ باغنى تۆپتىن خاراب قىلغان بولىسىلەر، بالا - قازاغا يولۇققىسىلەر، يەنىلا كەمبەغەللەرنى ئۆز نېسىۋىسىدىن بەھرىمەن قىلىڭلار، دادىمىزنىڭ تەشەببۇسى بويىچە ئىش قىلىڭلار! سىلەر ياخشى ئىش قىلساڭلار، ئاللا سىلەرگە باركاللا ئېيتىدۇ، سىلەرگە تېخىمۇ زور ياخشىلىق ئاتا قىلىدۇ!

قالغان ئوغۇللار ئۇنىڭغا ھۇرپىيىپ كايىدى:

— بۇ ئىشقا سېنىڭ چىشىڭ پاتمايدۇ، بولدى، سەن بۇنىڭغا ئەقىل كۆرسەتمە، بىزگىمۇ نەسىھەت قىلمەن دەپ يۈرمە. سەن بېرىپ ئاللاغا ئىبادەت قىلىۋەر، ئىبادەت گۈناھىڭنى تۆگىتىپ، سېنى ھىدايەتكە يەتكۈزۈپ، كەمبەغەللەرگە كۆڭلۈڭنى مايىل قىلىدۇ. بىراق، ئۇ يالاڭتۆشلەر سېنىڭ گەپلىرىڭنى ھەم ئاڭلىمايدۇ، ھەم ساڭا ۋاپامۇ قىلمايدۇ.

ئۇلار ئەتىسى ئەتىگىنى كۈن چىققۇچە، كەمبەغەللەرنىڭ تېخى ئۇيقۇدىن ئويغانمىغان ۋاقتىدىن پايدىلىنىپ، باغدىكى ھوسۇلنى يىغىۋالماقچى، ئاندىن ھەربىرى تېگىشلىكىنى ئالماقچى بولدى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى تاش يۈرەك، شەپقەتسىزلەر ئىدى.

ئالىلار ئۇلارنىڭ بىچارىلەرنى ھەققى - ھوقۇقىدىن مەھرۇم قىلماقچى، سائىللار ۋە بەختسىزلەرنىڭ ئاغزىدىكى نانىنى

تارتىۋالماقچى بولغانلىقىنى ئۇقۇپ ، ئۇلارغا بالا ـ قازا كەلتۈردى . باغدىكى دەل ـ دەرەخلەر يىلتىزىدىن قومۇرۇلۇپ كەتتى ، مېۋە ـ چېۋىلەر تۆكۈلۈپ كەتتى ، يوپۇرماق ۋە گۈل ـ گىياھلار قۇرۇپ كەتتى .

ئەتىسى تاڭ سەھەردە ئۇلار پۈتۈنلەي خاراب بولغان باغنى كۆرۈپ ، بىر ـ بىرىدىن سوراشتى :

— بۇ بىزنىڭ بېغىمىزمۇ ؟ تۈنۈگۈن بۇ يەردە دەل ـ دەرەخلەر باراقسان ، ئېقىن سۇلار راۋان ، گۈل ـ گىياھلار خۇشبۇي ، مېۋە ـ چېۋىلەر مول ئىدىغۇ ! بۇ بىزنىڭ بېغىمىزمۇ ؟ بىز ھەقىقەتەن تۈيۈق يولغا كىرىپ قاپتۇق !

ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى ھېلىقى ئاق كۆڭۈل بىرى دېدى :

— سىلەرنىڭ بېغىڭلار مانا شۇ . سىلەر كەمبەغەللەرنى ھەققى ـ ھوقۇقىدىن مەھرۇم قىلماقچى بولۇۋىدىڭلار ، نەتىجىدە ئۆزۈڭلار ھەممىدىن قۇرۇق قالدىڭلار . بۇ پىخسىق بايلارغا بېرىلگەن ئەڭ قاتتىق جازا . مەن سىلەرگە ئېيتمىغانمىدىم ، ناۋادا سىلەر ئاللاغا ھەمدۇسانا ئېيتمايدىغان بولساڭلار...

— ماقۇل ، بىز ئاللاغا ھەمدۇسانا ئېيتايلى ، — دېيىشتى ئۇلار ئالدىراپ ـ تېنەپ ، — بىز ئۆتكەندە تولىمۇ يامانلىق قىلىپتۇق !

ئۇلار بىر ـ بىرىگە تاپا ـ تەنە قىلىشتى ، ئاندىن يەنە مۇنداق دېيىشتى :

— بىز ئۆلۈمگە مەھكۇم ! بىز شەپقەتسىز ئىكەنمىز ! ئاللانىڭ بىزگە يەنە بىر مەرتىۋە ياخشىلىق قىلىشىنى تىلەيمىز . ئاللاغا سېغىنىمىز .

لېكىن تەقدىر شۇنداق ئىدى ، ئۇلارغا قېيقالغىنى ھەسرەت ـ نادامەتلا بولدى . ئۇلار سۇيىقەست ، ھىيلە ـ مىكىر بىلەن شۇغۇللىنىشنىڭ ئاقىۋىتى قانداق بولىدىغانلىقىنى كۆرۈپ باقسۇن .

«ئۆتمۈشتىكىلەرنى جازالاش ئەنە شۇنداق بولدى ، مەھشەرگاھدىكى جازا ھەممىدىن چوڭ بولىدۇ ، ناۋادا ئۇلار شۇنداق قىلغان بولسا .»

www.alma.cn

ئەيۇپ ئەلەيھىسسالام

ئاللانىڭ ئەلچىلىرى ئىنسانلارنىڭ ئاللاغا چوقۇنۇشى ، بويسۇنۇشى ئۈستىدە سۆزلەشكەندە ، بىر ئەلچى :

— ھازىرقى دۇنيادا ، بۇ جەھەتتە ئەيۇپ ئەلەيھىسسالامدىن ياخشى كىشى يوق . ئۇ ئاللانىڭ ئىخلاسمەن بەندىسى . ئۇ ئاللانىڭ بەرگەن نازۇنېمەتلىرىگە شۈكۈر ئېيتقاچقا ، ئاللا ئۇنىڭ ئۆمرىنى ئۇزۇن قىلدى ، ئۇ پۇلى بولسا ، تىلىگۈچىلەرگە ۋە بىچارىلەرگە ئۈلەشتۈرۈپ بەردى ، پۈتۈن ئۆمرىدە ئاللاغا ئىززەت ـ ئىكرام بىلدۈرۈپ ، ئاللانىڭ ھىممەت ـ شەپقىتىگە رەھمەت ئېيتىپ كەلدى . ئۇنىڭ بۇنداق ئىخلاسمەنلىكى ئەيش ـ ئىشرەت سۈرگۈچى بايلار ئۈچۈن بىر دەلىلدۇر ، — دېدى . باشقا ئەلچىلەرمۇ ئۇنىڭ پىكرىگە قوشۇلدى .

شەيتان ئەلەيھىلەنە بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ ، بۇ دۇنيادا ئاللاغا شۇنداق ئىززەت ـ ئىكرام قىلىدىغان ئادەمنىڭ بارلىقىدىن ناھايىتى خاپا بولدى . شەيتان ئەلەيھىلەنە زېمىندا ياخشى نىيەتلىك كىشىلەرنى ئازدۇرۇپ ۋە قايمۇقتۇرۇپ ، ئاللاغا بەيئەت قىلغۇچىلارنىڭ ئېتىقادىغا بۇزغۇنچىلىق قىلاتتى . شۇڭا ئۇ ئەيۇپ ئەلەيھىسسالامنى ئازدۇرۇپ ، ئۇنى ھىدايەتتىن چەتنەتىشكە ئۇرۇندى . ئەيۇپ ئەلەيھىسسالام ئاللانىڭ شەپقەت ـ مەرھىمىتىگە چۆمۈلۈپ ، ئۆز مال ـ مۈلكىنى بەخىرامان باشقۇراتتى . ئۇ باي بولغانلىقى بىلەن مەغرۇرلانمىدى ۋە ئېسىنگىرەپ كەتمىدى ، پۇلىنىڭ كۆپلۈكى بىلەن شەپقەتسىز ۋە قوپال بولۇپ كەتمىدى . ئۇ باشتىن ـ ئاياغ ئاللاغا ئىخلاس بىلەن ئېتىقاد قىلدى ، ئۇرۇق ـ ئەۋلادلىرىغا توغرا مۇئامىلە قىلدى ، چاكارلىرىغا ھەمخورلۇق قىلدى ، ئاچ قالغانلارغا ئاش ـ نان ، يالىڭاچ قالغانلارغا

كېسىم ـ كېچەك بەردى . ئۇ ئەسىرلەرنى قويۇپ بەردى ، موھتاجلارغا يېقىملىق مۇئامىلە قىلدى ، زالىملارغا قەتئىي قارشى تۇرۇپ ، نادانلار ئارىسىدا ئىلىم ـ ھېكمەتنى تارقاتتى .

شەيتان ئەلەيھىلەنە ئۇنىڭغا يېقىنلىشىپ ، ئۇنى نامаз ئوقۇماي ، ئەيش ـ ئىشرەت دۇنياسىنىڭ قىڭغىر يولىغا ماڭدۇرۇشقا ئۇرۇندى . لېكىن ، ئەيۇپ ئەلەيھىسسالام بۇنداق پەسكەش سۆزلەرگە دىمىغىنى قېقىپ قويۇپ ، يەنىلا بىر نىيەت ، بىر مەقسەتتە ئاللاغا ساداقەتمەنلىك بىلەن ئېتىقاد قىلدى . ئۇ ئۆرپ ـ ئادەتنىڭ بۇزۇلۇپ كەتكەنلىكىدىن گويا بېشىغا بىر چوڭ بالا ـ قازا كەلگەندەك قايغۇراتتى . شەيتان ئەلەيھىلەنە ئاللاغا شۇنداق دېدى :

— ئەي ئىگەم ، ساڭا ئىززەت ـ ئىكرام قىلغۇچى ۋە ھەمدۇسانا ئېيتقۇچى بەندەڭ ئەيۇپ مۇشۇ يەردە . ئۇ قەلبىدە سېنى ياد ئېتىش بىلەن ، تىلىدا سېنى زىكىر قىلىش بىلەن كۈن ئۆتكۈزمەكتە . ئۇنىڭدا ئىبادەتتىن باشقا بەندىچىلىك يوق . ئۇ ساڭا ئىززەت ـ ئىكرام قىلىۋىدى ، سەن ئۇنىڭغا پۇل ، مال ۋە پەرزەنت بەردىڭ . ئۇ سەندىن ئۆز بايلىقى ۋە بارلىق نەرسىلىرىنى ساقلاپ قېلىشىڭنى ئۈمىد قىلماقتا . ئۇنىڭ مىڭلىغان قوي ۋە تۆگىلىرى ، يۈزلىگەن كالا ۋە ئېشەكلىرى ، بىرقانچە فەددان[1] يەرلىرى ۋە نۇرغۇن قۇللىرى بار ، نۇرغۇن ئوغۇل ـ قىزلىرى ، كەڭ ئوتلاق ۋە مۇنبەت باغۋارانلىرى بار ، سېنىڭ شۇنچىۋالا شەپقەت ـ مەرھەمەتلىرىڭ ئۇنىڭ ساڭا رەھمەت ئېيتىشىغا ئەرزىمەمتى ؟ ئۇ ھازىر بۇنچىۋالا بايلىقتىن ئايرىلىپ كېتەرمەنمىكىن دەپ ئەنسىرەۋاتىدۇ ، سەن ئۇنىڭ دۇئا ـ تىلاۋەتلىرى ئىچىدە تەمە ۋە تەشۋىش بارلىقىنى ئاڭلىتىمىدىڭمۇ ؟ ئۇنىڭ دۇئا ـ تىلاۋەتلىرىدە قورقۇش ۋە ئاچ كۆزلۈك بارلىقىنى بىلمىدىڭمۇ ؟ سەن ئۇنىڭغا بولغان شەپقەتلىرىڭنى بىكار قىلىپ ، ئۇنى بايلىقتىن مەھرۇم قىلغىن ! قېنى سەن شۇنداق قىلىپ باق ، ئۇ سېنىڭ نامىڭنى تىلغا ئالمايدۇ ،

www.alma.cn

① فەددان — مىسىرنىڭ يەر كۆلىمى بىرلىكى بولۇپ ، بىر فەددان قىرىق ئىككى گېكتارغا تەڭ .

ئۇنىڭ قەلبىمۇ ساڭا ئىتائەت قىلمايدۇ .

— ئەيۇپ مېنىڭ ساداقەتمەن ، تەقۋادار بەندەم ، — دېدى ئۇلۇغ ئاللا ، — ئۇ ئۆز ۋاقتىدا ماڭا نامراز ئوقۇدى ، ھەمدۇسانا ئېيتتى . ئۇنىڭ ئۇنداق قىلىشىدا باشقا غەيرىي ھەۋەس يوق . بىراق ، ئەيۇپنى تەۋرەنمەس ئېتىقادقا ئىگە قىلىپ ، سەۋر قىلىش ۋە قەتئىي ئېتىقاد قىلىشنىڭ ئالىيجاناب ئۇلگىسىگە ئايلاندۇرۇش ئۈچۈن ، مەن سېنىڭ ئۇنىڭ پۇل ـ مالىلىرىنى ئىگىلىشىڭگە رۇخسەت قىلدىم ، ئۇنىڭ بايلىقىنى سېنىڭ خالىغانچە بىر تەرەپ قىلىشىڭغا بولىدۇ ، ئۇنىڭ نەتىجىسىنى كېيىن كۆرىمىز .

شەيتان ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۆز قول ئاستىدىكىلىرىنى يىغىپ ، ئۇلارغا : «ئاللا ماڭا ئەيۇپنىڭ پۇل ـ مالىلىرىنى ئىگىلىشىمگە ئىجازەت بەردى ، ئەمدى سىلەرنىڭ ھەربىرىڭلار بىر كىشىنىڭ نېسىۋەڭلەردىن بەھرىمەن بولالايسىلەر . ئەيۇپنى پۇل ـ مالىلىرىدىن پۈتۈنلەي قۇرۇقداپ قويغانىدىن كېيىن ، ئېتىقادىدىنمۇ چېكىنىدۇرەلەيمىز ، » دېدى .

شەيتان ئەلەيھىسسالامنىڭ ۋە قول ئاستىدىكىلىرى دەرھال ھەرىكەتكە كېلىپ ، ئەيۇپ ئەلەيھىسسالامنى قوي ، تۆگە ، يەر ـ زېمىن ، قۇل ـ چاكار ۋە مېۋە ـ چېۋە ، دەل ـ دەرەخلەردىن ، قىسقىسى ، گەپ قىلالايدىغان ھەم گەپ قىلالمايدىغان بارلىق نەرسىلەردىن پۈتۈنلەي مەھرۇم قىلدى .

بۇ چاغدا ، شەيتان ئەلەيھىسسالامنى سالاپەتلىك ، بىلىم ـ ھېكمەتلىك ، مول تەجرىبىلىك بىر بوۋاينىڭ تەقلىدىدە ئەيۇپ ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىغا كېلىپ ، ئۇنىڭغا :

— بايلىقىڭنىڭ ئاساسىغا ئوت كېتىپ ، زىرائەت ، مال ـ ۋاران ، پۇل ـ مالىلىرىڭنى پۈتۈنلەي خاراب قىلدى ، — دېدى .

كىشىلەر بۇ ئېچىنىشلىق مەنزىرىنى كۆرۈپ ، باشلىرىنى ساڭگىلاتقان پېتى تۇرۇپ قېلىشتى . بىرەيلەن : «ئىلگىرى ئەيۇپ قارىغۇلارچە ئىبادەت قىلىپ خەير ـ ئېھسان ۋە نامراز بىلەنلا بولۇپ كەتكەنىدى » دېسە ، يەنە بىرەيلەن : «ئەگەر ئاللا يامانلىققا تاقابىل

تۇرالايدىغان بولسا ، ئەيۋپ مۇشۇنداق ئىلتىپاتقا سازاۋەر بولۇشقا ئەڭ مۇناسىپ ئىدى» دېدى . يەنە بەزىلەر : «ئاللا نېمىشقا دوستنى ئاغرىتىپ ، دۇشمەننى كۆلدۇرىدىغان ئىشنى قىلغاندۇ» دېيىشتى .

شەيتان ئەلەيھىسسالامنىڭ ئوغلىنى قوزغايدىغان گەپ ۋە كىشىنى ئېچىندۇرىدىغان خەۋەرلەر ئارقىلىق ئەيۋپ ئەلەيھىسسالامنىڭ ئېتىقادىنى تەۋرىتىپ ، ئۇنىڭ قەلبىگە زىيان - زەخمەت يەتكۈزۈشكە ئۇرۇندى . كىم بىلسۇن ، ئەيۋپ ئەلەيھىسسالامنىڭ ئېتىقادى تېخىمۇ قەتئىيلىشىپ ، ھەقىقەتكە بولغان مايىللىقى بارغانسېرى ئاشتى .

— ئاللا ماڭا ئارىيەت قىلغانلىرىنى قايتۇرۇۋالدى ، قېشىمدا قويغان ئامانىتىنى ئېلىپ كەتتى . بىز بۇنىڭدىن ئۇزاق مەنپەئەتلەندۇق ، مەن ئاللاغا ھەمدۇسانا ئېيتىمەن ، ئۇنىڭ ئۆتكەندە بېرىپ ، ھازىر ئېلىپ كەتكەنلىكىگە ھەمدۇسانا ئېيتىمەن . ئاللا مال - مۈلۈكلەرنىڭ ئىگىسىدۇر ، ئۇ بۇ نەرسىلەرنى خالىسا بېرىدۇ ، خالىسا ئالىدۇ ؛ بەزىلەرنى ئەزىز قىلىدۇ ، بەزىلەرنى خار قىلىدۇ ، — دېدى . ئۇ سۆزلەپ بولۇپ ئاللاغا سەجدە قىلدى ، ئىزاغا قالغان شەيتان بىلەن كارى بولمىدى .

شەيتان ئەلەيھىسسالامنىڭ قېشىغا باردى ۋە ئۆزىنىڭ قىلغان گۇناھىنى پەردازلاش ئۈچۈن مۇنداق دېدى :

— ئى ئىگەم ، ئەيۋپ ئىلگىرى سېنىڭ قىلغان شەپقەتلىرىڭگە ھەمدۇسانا ئوقۇغان ، بەختسىزلىككە سەۋر - تاقەت قىلغان بولسىمۇ ، لېكىن ئۇ ھازىر ئۆزىنىڭ ئاشۇ بالىلىرىغا تايىنىپ ، قولىدىن كەتكەن پۇل ، مالىلىرىنى يەنە قايتۇرۇۋالماقچى بولۇۋاتىدۇ . ئەگەر سەن مېنىڭ ئۇنىڭ بالىلىرىغا ھېيلە - مىكىر ئىشلىتىشىمگە ئىجازەت قىلىدىغان بولساڭ ، كېيىن ئېيتىمەنكى ، ئەيۋپ ھىدايەتتىن يانغان بولاتتى . مېنىڭچە ، ئۇ بەكمۇ نادان ۋە جاھىل ، ئەگەر ئۇ بالىلىرىدىن ئايرىلىدىغان بولسا ، بۇ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەڭ چوڭ ئازاب بولىدۇ .

— بولىدۇ ، — دېدى ئاللا ، — مەن ساڭا ئۇنىڭ ئوغۇللىرى

ئارقىلىق ئۇنى سىناپ كۆرۈش هوقۇقىنى تاپشۇردۇم . بىراق ، بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئېتىقادىنى ئازراقمۇ كېمەيتىش مۇمكىن ئەمەس ، ئۇنىڭ سەۋر ـ تاقىتى ۋە ئىرادىسىنى ئاجىزلاشتۇرۇشمۇ تەس .

شەيتان ئەلەيهىسسالامنىڭ بالىلىرىنى يىغىپ ، ئەيۇپ ئەلەيهىسسالامنىڭ بالىلىرى تۇرۇشلۇق قەسىرگە باردى ـ دە ، كۈچىنىڭ بارچە بۇ قەسىرنى تەۋرىتىپ يىقىتىۋەتتى ، قەسىر ئىچىدىكى ئادەملەرنىڭ هەممىسى تام ئاستىدا قالدى .

شەيتان ئەلەيهىسسالامنى مەقسىتىگە يېتىپ ، ئەيۇپ ئەلەيهىسسالامنىڭ ئالدىغا كەلدى . ئۇ قايغۇرغان قىياپەتتە ئەيۇپ ئەلەيهىسسالامغا :

— ئەگەر سەن بالا ـ چاقىلىرىڭنىڭ ئۆلۈپ تۇگىگەنلىكىنى بىلگىنىڭدە ، قىلغان ئىبادەتلىرىڭنى ئاللانىڭ مەقبۇل كۆرمىگەنلىكىنى ، سېنىڭ مەنپەئىتىڭگىمۇ كۆڭۈل بۆلمىگەنلىكىنى بىلگەن بولاتتىڭ ، — دېدى .

ئەيۇپ ئەلەيهىسسالام قاتتىق يىغلاپ چەكسىز مۇسىبەتكە چۆمدى ، لېكىن :

— ئاللا ئۆزى بەردى ، ئۆزى ئالدى ، مەيلى ئۇ ماڭا بەرسۇن ياكى مەندىن ئالسۇن ، غەزەپلەنسۇن ياكى رازى بولسۇن ۋە ياكى ماڭا زىيان سالسۇن ، ياكى پايدا يەتكۈزسۇن ، مەن ئاللاغا مەڭگۈ هەمدۇسانا ئوقۇيمەن ، — دېدى . ئەيۇپ ئەلەيهىسسالام سۆزلەپ بولۇپلا يەردە يۇكۇنۇپ ئولتۇرۇپ ئاللاغا ئىبادەت قىلدى ۋە شەيتان بىلەن كارى بولمىدى .

شەيتان ئەلەيهىلەنە ئاللانىڭ قېشىغا بېرىپ دېدى :

— ئى ئىگەم ، ئەيۇپ پۇل ، مېلىدىن ئايرىلدى ، بالا ـ چاقىلىرىمۇ ئۆلدى ، بىراق ئۇ يەنىلا بۇرۇنقىدەك ساغلام تۇرۇۋاتىدۇ . ئۇ ماڭا بولغان ئېتىقادىنى سۇسلاشتۇرماي ، پۇل ، مېلىنىڭ قولغا كېلىشىنى ، ئوغۇللىرىنىڭ تىرىلىشىنى ئۈمىد قىلىۋاتىدۇ . لېكىن مەن سەندىن ئۇنى يەنە بىر سىناپ كۆرۈشۈمگە

ئىجازەت بېرىشىڭنى سورايمەن . مەن ئۇنى سالامەتلىكىدىن مەھرۇم قىلىمەن ، ئۇنىڭغا ئازغىنا دورا ئارىلاشتۇرۇپ بەرسەملا ، ئۇنىڭ بەدىنىگە كېسەل يېپىشىدۇ . ئۇ كېسەل بولۇپ يېقىلسىلا ، تاۋاقەت - ئىبادەتنىمۇ تاشلايدۇ ، بۇ چاغدا مەن ئۇنىڭ ساڭا ئىتتائەتمەنلىك قىلىش نىقابىنى يىرتىپ تاشلايمەن ، نەتىجىدە ئۇ كېسەل بىلەن بولۇپ ، ھەمدۇسانا ئېيتىشنىمۇ ئۇنتۇپ قالىدۇ .

ئاللا ئەيۇپ ئەلەيھىسسالامدىن ساداقەتمەن بەندە بولۇپ قېلىشنى ، شەپقەت - ئىلتىپاتقا شۇكۇر ئېيتىپ ، سەۋر قىلغۇچى بولۇپ قېلىشنى ئۈمىد قىلدى ، ئۇنىڭ ئىشلىرىنىڭ ئازاب - كۇلپەت چەككەنلەر ئۈچۈن تەسەللى بولۇپ قېلىشنى كۈتتى ، ئۇنى دۇنيادا جاپا - مۇشەققەت چېكىشنىڭ تۈنجى ئۇلگىسى ، تەۋرەنمەس ئېتىقادنىڭ ئالىيجاناب نەمۇنىسى قىلدى ھەمدە ئۇنى كىشىلەرنىڭ ئىززەت - ھۆرمىتىگە سازاۋەر مەرتىۋىگە ئېرىشتۈردى ، قىيامەتتىمۇ ئۇنى غايەت زور شان - شەرەپتىن بەھرىمەن قىلىدىغان بولدى . ئاللا شەيتانغا مۇنداق دېدى :

— مەن ساڭا ئۇنى يەنە بىر قېتىم سىناپ كۆرۈشكە ئىجازەت بەردىم . بىراق سەن ئۇنىڭ روھىي دۇنياسىغا ، تىلىغا ، يۈرىكىگە ۋە ئىرادىسىگە دەققەت قىل ، ئېتىقادنىڭ سىرى ئەنە شۇلاردا ، دىنىي بىلىملەرمۇ ئەنە شۇ يەردە ئىپادىلىنىدۇ .

شەيتان ئەلەيھىسسالامنى ھەر ئامال قىلىپ كېسەلگە گىرىپتار قىلدى . لېكىن ، ئەيۇپ ئەلەيھىسسالام يەنىلا ئاللاغا ئېتىقاد قىلدى ، تېخىمۇ جاسارەتكە تولۇپ ، كېسىلى ئېغىرلاشقانسېرى ئاللاغا شۇنچە تائەت - ئىبادەت قىلدى ، ئىرادىسى تېخىمۇ چىڭىدى .

كۈنلەر ۋە يىللار بىر - بىرىنى قوغلىشىپ ئۆتمەكتە ، ئەيۇپ ئەلەيھىسسالام كېسەل ئازابىغا بەرداشلىق بەرمەكتە ئىدى ، ياداپ ، بەدبەشىرە گۈرۈش قالمىدى ، يۈزى كىچىكلەپ ، چىرايى سولدى ، ئاغرىق ئازابى ئۇنىڭغا خاتىرجەم ئۇيقۇ بەرمىدى ، دوستلىرىمۇ ،

www.anwar.cn

ئاغىنىلىرىمۇ ئۇنىڭدىن ئۆزىنى تارتتى ، يەنە بەزى كىشىلەر ئۇنىڭدىن بىزار بولدى . ئۇنىڭ يېنىدا پەقەت مېھرىبان ، شەپقەتلىك خوتۇنلا قېلىپ ، ئۇ ئۇنى پۈتۈن كۈچى ۋە پۈتۈن زېھنى بىلەن كۈتتى . بۇ ئايالنىڭ كۆڭۈل - كۆكسى كەڭ ئىدى . ئەيۇپ ئەلەيھىسسالام كېسەل ئازابىنى تارتقاندا ، ئۇمۇ تەڭ ئازابلاندى . ئەيۇپ ئەلەيھىسسالام تەكىيە تۈتۈپ يېتىپ قالغان كۈنلەردىمۇ ئۇ ئاللاغا بولغان ئېتىقادىدىن تەۋرەنمىدى .

شەيتان ئەيۇپ ئەلەيھىسسالامنى ئېتىقادىدىن ياندۇرالماي بەكمۇ ئوسال ئەھۋالغا چۈشۈپ قالدى ، لېكىن ئۇ يەنىلا تەن بەرمەي ، قول ئاستىدىكىلىرىنى يەنە بىر قېتىم بىر يەرگە يىغىپ ، يېگىلمەس ئەيۇپ ئەلەيھىسسالامدىن ۋە ئۇنىڭ چىدامچانلىقى ھەم قەتئىي ئېتىقادىدىن ئاغرىندى . ئەيۇپ ئەلەيھىسسالام پۈل - مال ۋە ئوغۇللىرىدىن ئايرىلغان بولسىمۇ ، لېكىن ئۇ ئاللاغا ھەسسىلەپ ئېتىقاد قىلاتتى ؛ كېسەل ئازابىنى تارتقاندىمۇ ، تىلى ئاللاغا ھەمدۇسانا ئېيتىشتىن توختىمىدى ، ئاللاغا قەتئىي ئىشەنچ باغلىغان يۈرىكى زادى توختاپ قالمىدى .

جىن - ئالۋاستىلار شەيتانغا مۇنداق دېيىشتى :

— سېنىڭ تەدبىر - پىلانلىرىڭ نەگە كەتتى ؟ سەن بەك رەھىملىك يول تۇتتۇڭ ، شۇڭا ھىيلەڭ ئەيۇپقا تەسىر كۆرسىتەلمىدى .

— سەن ئىلگىرى ئىنسانلارنىڭ ئاتىسى ئادەم ئەلەيھىسسالامنى جەننەتتىن قانداق ئازدۇرۇپ چىقارغانتىڭ ؟ — دېدى يەنە بىر شايتان .

— مەن ئۇنى بىر ئايالنىڭ يېنىدىن ئازدۇرۇپ چىققانىدىم ، — دېدى شەيتان .

— ئۇنداق بولسا ، سەن ھېلىمۇ ئىشنى ئەيۇپنىڭ ئايالىدىن باشلا ، — دېدى ھېلىقى شايتان .

— ئېيتقىنىڭلار توغرا ، — دېدى شەيتان .

شەيتان ئەلەيھىسسالام ئەيۇپنىڭ ئايالىنى ئىزدىدى . بۇ ئايال ئۆز

ئىشى بىلەن ۋە ئەيۋپ ئەلەيھىسسالامدىن خەۋەر ئېلىش بىلەن بەند ئىدى . شەيتان بىر ئەر كىشى قىياپىتىگە كىرىۋېلىپ :

— ئېرىڭ قەيەردە ؟ — دەپ سورىدى ئايالدىن .

— مۇشۇ يەردە ، — دەپ جاۋاب بەردى ئايال ، — ئۇ كېسەل ئازابىدا ئۆلەيلا دەپ قالدى ، ھازىر قىزىتما ئازابىدا ياتىدۇ . كېسىلى ساقىيىاي دېمەيدۇ ، ئۆلۈپ كەتسە ، ھازا تۇتمەن ، ھايات قالسا ، ئۈمىد كۈتمەن .

شەيتان ئۇنىڭ گېپىنى ئاڭلاپ ، ئۇنى ئازدۇرۇش نىيىتىدە ئۇنىڭغا ئەر ـ ئايال ئىككىيلەننىڭ ياش ۋاقتىدىكى ئامراقلىقىنى ، ساغلام ، كۈچلۈك ۋاقتىدىكى لەززەتنى ئەسلەتتى ھەم ھازىرقى ئېچىنىشلىق ئەھۋاللار ئۈستىدە سۆزلىدى ، بۇنىڭ بىلەن ئايالنىڭ قايغۇسى ۋە تەشۋىشىنى قوزغاپ ، ئۇنى نائۈمىدلىكتە ۋە مەيۇسلۇكتە قالدۇردى .

ئايال شەيتاننىڭ قۇتۇرتىشىغا ئۇچراپ ، ئېرىنىڭ قېشىغا باردى ـ دە ، ئۇنىڭغا :

— ئىگەڭ سېنى قاچانغىچە قىيناركىنتاڭ ؟ پۇللىرىڭ نەگە كەتتى ؟ بالىلىرىڭچۇ ؟ دوست ـ ياراۋنلىرىڭچۇ ؟ سېنىڭ ئالتۇندەك ياشلىقىڭ قېنى ؟ ئىلگىرىكى شان ـ شۆھرىتىڭچۇ ؟ — دېدى .

— سېنى شەيتان ئەلەيھىلەنە ئازدۇرۇپتۇ ، قارا سېنى ، سەن ئىلگىرىكى شان ـ شۆھرەت ۋە ئۆلۈپ كەتكەن ئوغۇللىرىڭ ئۈچۈن يىغلاۋاتامسەن ؟ — دېدى ئەيۇپ ئەلەيھىسسالام .

— سەن نېمىشقا ئاللادىن غەم ـ قايغۇ ۋە ئازاب ـ كۈلپەتتىن قۇتۇلدۇرۇشنى تەلەپ قىلمايسەن ؟ — دېدى ئايالى .

— سەن قانچە يىل بەخت كۆردۈڭ ؟ — دەپ سورىدى ئەيۇپ ئەلەيھىسسالام .

— سەككىز يىل ، — دېدى ئايالى .

— سېنىڭ ئازاب تارتقىنىڭغا قانچىلىك ۋاقىت بولدى ؟ — دەپ سورىدى ئەيۇپ ئەلەيھىسسالام .

— يەتتە يىل بولدى ، — دەپ جاۋاب بەردى ئايالى .

www.alma.cn

ئەيۋپ ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېدى :

— ھازىر ئاللادىن مېنى ئازاب ـ كۇلپەتتىن قۇتۇلدۇرۇشنى تەلەپ قىلىشقا تېلىم بارمايدۇ ، چۈنكى مېنىڭ كۇلپەت چەككەن ۋاقتىم راھەت ـ پاراغەت كۆرگەن ۋاقتىمدىن قىسقا ! ئىشىنمەنكى ، سېنىڭ ئېتىقادىڭ ئاجىزلاپ قالدى ، ئاللانىڭ ھۆكمىگە تاقەت قىلالمىدىڭ . ئەگەر مەن ساقىيىپ ، ماغدۇرۇمغا كەلسەم ، سېنى چوقۇم يۇز قامچا ئۇرىمەن . بۇنىڭدىن كېيىن ، مەن ھەرگىز سېنىڭ قۇلۇڭدىن تاۋام يېمەيمەن ، سۇ ئىچمەيمەن ، سېنى قايتا ئۆز ئىشىمغىمۇ سالمايمەن . سەن كەتكىن ، ئاللانىڭ ھۆكمىنى كۇتكىن !

ئەيۋپ ئەلەيھىسسالام ئەمدى تەنھا بولۇپ قېلىپ تېخىمۇ ئازابلاندى ، كېسىلىمۇ ئېغىرلاشتى . ئۇ ئاللادىن مەدەت تىلىدى ، ئۇ غەزەپلەنمىدى ، پەرىشان بولمىدى ، پەقەت ئىبادەتلا قىلدى . ئۇ :

— ئى رەببىم ، مەن قانىتىق يارىلاندىم ، سەن ئەڭ رەھىملىك ، ئەڭ شەپقەتلىك ، — دېدى . بۇ چاغدا ئۇنىڭ ئېتىقادى يۇقىرى پەللىگە يەتكەنىدى . ئۇ شەيتان ئەلەيھىلەننىڭ ئازدۇرۇشىغا تاقابىل تۇرۇپ ، ئاجايىپ سەۋر ـ تاقەتنى دۇبۇلغا ـ ساۋۇت قىلىپ ، تاغدەك ئېغىر كۇلپەتنى كۆتۈرۈپ ، ئاخىر ئاللانىڭ ئۇمىدىنى ئاقلىدى : ئۇ سەۋر ـ تاقەتنىڭ ئالىي ئۇلگىسى ، ئېتىقادقا ساداقەتمەن ئەلچى بولدى . ئاللا ئۇنىڭ دەرد ـ ھالىغا يېتىپ ، ئۇنىڭغا :

— ئى ئەيۋپ ، سەن ئالدىڭغا قاراپ ماڭ ، ئۇ يەردە ساڭا بىر بۇلاق ئۇچرايدۇ ، سەن ئاشۇ بۇلاقنىڭ سۈيىنى ئىچسەڭ ۋە بۇلاق سۈيىدە يۇيۇنساڭ ، شىپالىق تاپسەن ، بۇرۇنقىدەكلا ماغدۇرۇڭغا كېلىسەن ، — دەپ بېشارەت قىلدى . ئەيۋپ ئەلەيھىسسالام بۇلاق سۈيىنى ئىچتى ، بەدىنىنى يۇدى ـ دە ، يارىسى شىپالىق تېپىپ پۇتۇنلەي ساقىيىپ كەتتى . ئۇ بۇرۇنقىدەكلا ساغلام ھالغا كەلدى .

ئەسلىمە: ئۇنىڭ خوتۇنى ئۇنىڭغا ئىنتايىن كۆيۈنەتتى ، ئوبدان قارايتتى ، ئۇنى تاشلىۋېتىش ئۇنىڭ قەلبىگە كىرىپمۇ

باقمىغانىدى . ئەيۇپ ئەلەيھىسسالام كېسەل بولۇپ تەكىيە تۇتۇپ ياتقاندا ، بۇ ئايال ئۇنىڭ كارىۋىتى قېشىدىن نېرى كەتمىگەنىدى . بۇ ئايال ئېرىنىڭ خۇددى مۆجىزىگە ئېرىشكەندەك شىپالىق تاپقانلىقىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ، يەنە قايتىپ كېلىپ ئېرىدىن خەۋەر ئالدى . ئايالنى ئىنتايىن ھەيران قالدۇرغىنى شۇ بولدىكى ، ئۇ كېلىشكەن بىر يىگىتنى كۆردى ، ئۇنىڭ چىرايىدىن نۇر يېغىپ تۇراتتى ، مۇسكۇللىرى توشقان ، كۈچ - قۇۋۋەتكە تولغانىدى . ئايال بۇ كىشىنىڭ ئۆز ئېرى ئىكەنلىكىگە ئىشەنمەي قالدى . لېكىن ، تونۇغاندىن كېيىن ، ئۇنى قۇچاقلاپ كەتتى . ئۇنىڭ سالامەتلىكىنى ئەسلىگە كەلتۈرگەن ئاللاغا ھەمدۇسانا ئېيتتى ، ئۇنىڭ ئىخلاسمەن مۆمىن ئىكەنلىكىگە قايىل بولدى .

ئاللا ئەيۇپ ئەلەيھىسسالامغا يەنە :

— سەن قولۇڭغا پاخال ئېلىپ خوتۇنۇڭنى يەڭگىل ئۇرغىن . بۇ سېنىڭ ساداقەتمەن ئايالىڭغا قىلغان مېھرىبانلىقىڭ بولىدۇ . ئۇ سەن كېسەل بولغان چېغىڭدىكى بارلىق ئېغىرچىلىقىڭنى ئۈستىگە ئالدى ، سېنىڭ ئازابىڭغا شېرىك بولدى ، — دەپ بېشارەت بەردى ، ئەيۇپ ئەلەيھىسسالامنىڭ سەۋر - تاقەتچانلىقىنى مۇكاپاتلاپ ، پۈل - دۇنيالىرىنى يەنە ئۇنىڭغا بەردى ، ئۇنىڭغا يەنە بىر بالىمۇ ئاتا قىلدى .

www.alma.cn

يونۇس ئەلەيھىسسالام

بۇتلار كۆلەڭگە تاشلاپ تۇرغان ، نادانلىق ۋە كۆپ خۇدالىق ھۆكۈم سۈرگەن جاھالەت ئاستىدىكى ئىنسانىيەت ئەلەيھىسسالام ئاللاغا ئېتىقاد قىلىش مەشئىلىنى ياندۇرۇپ ، بىرلىك تۇغىنى كۆتۈردى . ئۇ جاھالەت ئىلكىدىكى كىشىلەرگە مۇنداق دېدى :

— سىلەر ئوبدانراق ئويلىنىپ بېقىڭلار ، ئەمدى بۇتقا چوقۇنماڭلار ، بۇتقا چوقۇنۇش بىلەن شان ـ شەرىپىڭلار ئاشمايدۇ . سىلەر بۇ دۇنيادا غايەت كاتتا بىر ئىلاھنىڭ بارلىقىنى كۆرىسىلەر ، ئۇ ئېتىقاد قىلىشقا ئەرزىيدىغان بىردىنبىر ۋە مەڭگۈلۈك ئىلاھتۇر . ئۇ مېنى سىلەرنى ھىدايەتكە باشلاشقا ئەۋەتتى ، سىلەرنىڭ قەلبىڭلار نادانلىق ئىلكىدە قالغان ، كۆزۈڭلار نادانلىق چۈمپەردىسى بىلەن توسالغان .

كىشىلەر قۇلىقىغا ياقمايدىغان بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ ھەيران قېلىشتى . ئۇلار ئىلاھ توغرىسىدىكى بۇنداق گەپنى ئاڭلاپمۇ باقمىغانىدى . كىشىلەر ئىلگىرى ئۆز قاتارىدىكى بىر كىشىنىڭ ئەمدىلىكتە ئۆزلىرىدىن يۇز ئۆرۈگەنلىكىنى كۆردى ، بۇ ئۇلار ئۈچۈن چوڭ بىر ئىش بولدى . ئۇنىڭ ئۈستىگە يونۇس ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۆزىنى ئەلچى ، پېتەكچى دەپ ئاتىغانلىقىمۇ كىشىلەرنىڭ چىشىغا تېگەتتى .

ئۇلار مۇنداق دېيىشەتتى :

— سەن نېمىدەپ جۆيلۇۋاتىسەن ! ؟ بۇ مەبۇدلارغا چوقۇنۇش بىزگە ئاتا ـ بوۋىلىرىمىزدىن قالغان . ھازىر دۇنيادا بىزنى بۇ دىنغا ئېتىقاد قىلىشتىن ۋاز كەچتۇرۇپ ، ئۆزۈڭ ئىجاد قىلغان باشقا بىر دىنغا ئېتىقاد قىلدۇرغۇدەك زادى نېمە ئىش بولدى ؟

— ئەي خالايىق ، — دەپ جاۋاب بەردى يۇنۇس ئەلەيھىسسالام ، — كۆزۈڭلارنى توسۇۋالغان پەردىنى ئېلىپ تاشلاڭلار ، روھىڭلارنى چىرماپ تۇرغان تورنى يىرتىپ تاشلاڭلار ! ئاز - تولا ئويلىنىپ بېقىڭلار : ئەتىدىن - كەچكىچە ئالدىڭلاردا تۇرغان بۇ بۇتلار ھاجىتىڭلاردىن چىقالامدۇ ياكى سىلەرنى بالا - قازا ، پېشكەللىكلەردىن ساقلىيالامدۇ ؟ بۇ بۇتلارنىڭ سىلەرگە ئازغىنە بولسىمۇ پايدىسى بارمۇ ؟ ئۇلار بىرەر مۆجىزە يارىتالامدۇ ، ئۆلۈكنى تىرىلدۈرەلەمدۇ ، كېسەلنى ساقايتالامدۇ ، ئاداشقانلارنى توغرا يولغا باشلىيالامدۇ ؟ بىز ئۇلارنى چېقىپ تاشلىساق ، ئەسلىگە كېلەلەمدۇ ؟ يەنە كېلىپ ، سىلەر نېمە ئۈچۈن مەن دەۋەت قىلغان ئېتىقادقا قارشى تۇرماقچى بولىسىلەر ؟ بۇنداق ئېتىقاد سىلەرنىڭ ئىشلىرىڭلارنى ياخشى يولغا سالىدۇ ، ھال - ئەھۋالىڭلارنى ياخشىلايدۇ ، سىلەرنى توغرا يولغا باشلايدۇ ، ئىلىم - مەرىپەتنى جارى قىلدۇرىدۇ ، گۈناھنى توگىتىدۇ ، سىلەرنى ئادالەتسىزلىككە نەپرەتلەنگەندىغان ، تىنچلىقنى قىزغىن سۆيىدىغان قىلىدۇ ، ئاراڭلارغا تىنچلىق ۋە ئىشەنچ ئۇرۇقىنى چاچىدۇ ، سىلەرنى كەمبەغەللەرگە ھېسداشلىق قىلىشقا ، ئاجىز - يوقسۇللارغا يار - يۆلەكتە بولۇشقا ، ئاچ قالغانلارغا ئوزۇق بېرىشكە ، ئەسىرلەرنى قويۇپ بېرىشكە ئىلھاملاندۇرىدۇ ، تۇرمۇشۇڭلارنى بايايشات ، ئىشىڭلارنى ئاسان قىلىدۇ .

لېكىن ، ئۇلار يۇنۇس ئەلەيھىسسالامغا نادانلارچە جاۋاب بەردى ، ئەپسانە گەپلەر بىلەن جاھىللىق قىلىپ قارشىلىق كۆرسەتتى . ئۇلار مۇنداق دېيىشتى :

— سەنمۇ بىزگە ئوخشاش ئادەم ، بىزنىڭ ئارىمىزدىكى بىر كىشى ، بىزدىن پەرقلىنىدىغان ئالاھىدە يېرىڭ يوق ، شۇڭا سەن بىزنى ئۆزۈڭگە ئەگەشتۇرۇش ۋە ئىتائەت قىلدۇرۇش يولىدا تەشۋىق قىلىشقا ئۇرۇنما . تولا سۆزلىمە ، ھەددىڭدىن ئېشىپ كەتمە ياكى چىكى يوق قورۇق ئومىدكە بېرىلىپ ، كىشىلەرگە پۈتلىكاشاڭ بولۇپ قالما .

www.aima.cn

— مەن سىلەرنىڭ مۇلايىمراق ۋە رەھىمدىلرەك بولۇشۇڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن ، — دېدى يۇنۇس ئەلەيھىسسالام ، — مەن ئەڭ مۇۋاپىق ئۈسۈلدا سىلەر بىلەن مۇنازىرىلىشىمەن ، ئېتىقادىمنىڭ قەلبىڭلاردا يىلتىز تارتىشىنى ئۈمىد قىلىمەن . بۇنداق قىلمىساڭلار ، مەن سىلەرنى شۇنىڭغا ئاگاھلاندۇرىمەنكى ، سىلەر كېيىنكى ئاقىۋىتىڭلاردىن ، بارغانسېرى يېقىنلىشىۋاتقان ھالاكەتتىن ئېھتىيات قىلىڭلار ، سىلەر ھالاك بولۇشنىڭ شەپىسىنى كۆرىسىلەر .

ئۇلار مۇنداق دېدى :

— يۇنۇس ، بىز سېنىڭ چاقىرىقىڭغا ئاۋاز قوشمايمىز ، سېنىڭ تېرە تاراقلىتىشىڭدىنمۇ قورقۇپ كەتمەيمىز . ئەگەر سەن سەممىي ، چىن ئادەم بولىدىغان بولساڭ ، قېنى ، قىلغان گېپىڭنى ئەمەلىيەتتە كۆرسىتىپ باقمامسەن ؟ !

يۇنۇس ئەلەيھىسسالامنىڭ زېدى تاقەت قىلغۇچىلىكى قالمىدى . ئۇنىڭ چاقىرىقلىرىغا ئۇلار ئىشەنمىدى ؛ ئۇ شۇنچە ئويغاتسىمۇ ، ئۇلار ئويلىنىشنى خالىمىدى ؛ ئۇ مۇنازىرە قىلسا ، ئۇلار قۇلاق سالمىدى ؛ ئۇ سۆزلەپ ھاردى ، ئاخىر ئۈمىدىنى ئۈزۈپ ئۇلارنى ھىدايەتكە باشلاشتىن ۋاز كەچتى .

ئۇ يەنە بىرئاز سەۋر قىلىپ داۋاملىق تەشۋىق قىلسا ، ئۇلار ئاللاغا ئېتىقاد قىلىشقا كۆنۈشى ياكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن بەزىلىرى يۇشايمان قىلىپ ئەپۇ سوراپ قېلىشى مۇمكىن ئىدى . لېكىن ، يۇنۇس ئەلەيھىسسالام ئۇلارنى تاشلاپ كېتىپ ئاللادىن ئۇلارغا كەسكىن ھۆكۈم قىلىپ ، تېگىشلىك جازا بېرىشنى تەلەپ قىلدى .

ئارىدىن كۆپ ئۆتمەي ، يۇنۇس ئەلەيھىسسالام ئىنىۋىدىن ئاھايىتى يىراق بىر جايدىن ئۇلارغا كىشىنى بىئارام قىلىدىغان ھەۋەر يەتكۈزدى : يەر ـ جاھاننى قاپلىغان چاڭ ـ توزان ، ھالاكەت شەپىسى بارا ـ بارا قىستاپ كەلدى . ئۇلار قاتتىق چۆچۈپ ئالاقزادە بولىدىن قورقىنىدىن چىرايىدا قان قالمىدى ، ئاخىر يۇنۇس ئەلەيھىسسالامنىڭ ئېيتقانلىرىنىڭ ھەقىقەت ئىكەنلىكىنى بىلىشتى .

تەبىئىيكى ، ئۇلارمۇ ئازاب - كۆلپەتنىڭ تەمىنى تېتىيدىغان بولدى . ئاد ، سەمۇد قوۋمى ۋە نۇھ ئەلەيھىسسالام دەۋرىدىكى كىشىلەرنىڭ بېشىغا كەلگىنى مانا ئەمدى ئۇلارنىڭمۇ بېشىغا كېلىدىغان بولدى .

ئۇلار ئاخىر يۇنۇس ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىلاھىغا ئىمان كەلتۈرۈپ ، ئاللادىن مەغپىرەت تىلىدى ، ئۇلار تاغ چوققىلىرىغا قېچىپ چىقىۋالدى ، چوڭقۇر قۇملۇق چۆل - جەزىرىلەرگە بېرىۋېلىپ قاتتىق ئازاب تارتتى ، ناله - پەريات قىلدى . ئانىلار بىلەن بالىلار ، ھېنگان بىلەن بوتىلاقلار ، ئىنەك بىلەن موزايلار ، قويلار بىلەن قوزىلار تەڭ ناله قىلدى . ئانىلار ۋارقىرايتتى ، تۆگىلەر بوزلايتتى ، كالىلار مۆرەپ ، قوي - ئۆچكىلەر مەرەيتتى . دەل شۇ چاغدا ، ئاللا ئۇلارغا شەپقەت قولىنى ئۇزىتىپ ، ئۇلارنى جازالاش ئۈچۈن كەلگەن قارا تۈتەكنى تارقىتىۋېتىپ ، ئۇلارنىڭ توۋا - ئىستىغپارىنى قوبۇل كۆردى . چۈنكى ئۇلارنىڭ نىيىتى سەممىي ئىدى ، ئېتىقادىمۇ قەتئىي ئىدى . ئاللا ئۇلارغا بېرىدىغان جازانى كەچۈرۈم قىلىپ ، ئازاب - كۆلپەتنى تۇگەتتى . كىشىلەر پۈتۈنلەي ئۆز ماكانلىرىغا قايتىشتى . ئۇلار ئاللاغا ئىشىنىپ ، خاتىرجەم ياشىدى . ئۇلار يۇنۇس ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىنەۋىگە قايتىپ كېلىپ ، ئەلچى ۋە پەيغەمبەر بولۇشىنى ، بۇ ئۇستاز بىلەن بىللە ياشاشنى ئارزۇ قىلىشتى .

لېكىن ، يۇنۇس ئەلەيھىسسالام ئۆي - ماكانىنى تاشلاپ ، جاھان كېزىپ ، ئاخىر دېڭىز بويىغا يېتىپ باردى . دېڭىز بويىدا بىر تۈركۈم كىشىلەر كېمىگە چىقىپ ، دېڭىزدىن ئۆتۈشكە تەييارلىنىۋاتاتتى ، يۇنۇس ئەلەيھىسسالام ئۇلاردىن ئۆزىنى كېمىگە ئېلىۋېلىشىنى تەلەپ قىلدى . ئۇلار ئۇنىڭ تەلىپىگە خۇشال ھالدا ماقۇل بولدى ھەمدە ئۇنى ئەزىز مېھمان قاتارىدا كۆتتى . چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ تاشقى كۆرۈنۈشىدىن ئېسىل ، پەزىلەتلىك كىشى ئىكەنلىكىنى كۆرۈۋالغانىدى . ئۇلار قۇرۇقلۇقتىن يىراقلاشقاندىن كېيىن ، دېڭىز قاتتىق ئۆركەشلەپ ، دولقۇن كېمىگە ئۇرۇلۇشقا باشلىدى . كېمىدىكىلەر ئىش چاتاق بولدى ، دەپ قورقۇپ

www.alma.cn

كېتىشتى . كىشىلەر قانداق قىلىش كېرەكلىكى ئۈستىدە مەسلىھەتلەشتى ، ئاخىر ئۇلار چەك تاشلاپ ، چەك كىمگە چىقسا ، شۇنى دېڭىزغا تاشلاشنى بەلگىلىدى . چەك دەل يۇنۇس ئەلەيھىسسالامغا چىقىپ قالدى . لېكىن ئۇلار ئۇنىڭغا ھۆرمەت قىلىش يۈزىسىدىن ، قايتا چەك ئېلىشنى بەلگىلىدى . ۋەھالەنكى ، چەك يەنىلا يۇنۇس ئەلەيھىسسالامغا چىقىپ قالدى ، كىشىلەر يەنىلا قايتا چەك ئېلىشنى بەلگىلىدى .

يۇنۇس ئەلەيھىسسالام سەۋەبسىز ئىش بولمايدىغانلىقىنى ، بۇنىڭ ئاللانىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى ئىكەنلىكىنى بىلدى ۋە ئاللادىن ئىجازەت بولۇشتىن ئىلگىرى ئۆز قوۋمىنى تاشلاپ قاچماقچى بولغان خاتالىقىنى تونۇدى ـ دە ، بىردىنلا دېڭىزغا سەكرەپ ، مەۋج ئۇرۇپ تۇرغان چەكسىز دولقۇن ئىچىدە بىر چۆكۈپ ، بىر لەيلەپ ئاخىر غايىب بولدى .

ئاللا لەھەڭگە يۇنۇس ئەلەيھىسسالامنى قارنىغا يۇتۇۋېلىپ يېمەسلىكىنى ئەمر قىلدى ، چۈنكى ئۇ ھۆرمەتكە سازاۋەر پەيغەمبەر ئىدى . ئاللا ئۇنى لەھەڭنىڭ قارنىدا ساقلاپ ، قاچان توۋا قىلسا ، شۇ چاغدا چىقارماقچى بولدى .

يۇنۇس ئەلەيھىسسالام لەھەڭنىڭ قارنىدا ئىدى ، لەھەڭ بەزىدە دولقۇن يېرىپ ئۇزەتتى ، بەزىدە سۇ ئاستىغا شۇڭغۇپ كېتەتتى . يۇنۇس ئەلەيھىسسالام لەھەڭنىڭ قارنىدا قاتتىق ئازابلىنىپ ، ئاللادىن پاناھ تىلەيتتى ۋە ئۆتكۈزگەن گۇناھىغا توۋا قىلاتتى ، ئۇ قاراڭغۇ ـ زۇلمەت ئىچىدە ئۇنلۇك ئاۋاز بىلەن : «ئى ئاللا ، سەندىن ئۆزگە ئىلاھ يوق ، سەن پېكانىدۇرسەن ! ئى ئىگەم ، مەن ئۆزۈڭگە ھەمدۇسانا ئوقۇيمەن ! مەن ئىلگىرى ھەقىقەتەن نائىنساپلىق قىلىپتىمەن ! » دەپ پەريات قىلاتتى .

ئاللا ئۇنىڭ تەلىپىنى قوبۇل كۆرۈپ ، لەھەڭگە :

«مېھمىنىڭنى دالىغا تاشلىۋەت ، ئۇ تېگىشلىك جازاسىنى تارتتى » دەپ بۇيرۇق قىلدى . لەھەڭ زەئىپ ، كېسەلمەن يۇنۇس ئەلەيھىسسالامنى دېڭىز بويىغا تاشلىۋەتتى . يۇنۇس ئەلەيھىسسالام

ئاللانىڭ خەيرخاھلىقىغا ئېرىشىپ ئۆز ئەتراپىدا ئۇنىڭدەك كاۋا بىلەن قورسىقىنى تويغۇزۇپ ، كاۋىنىڭ يوپۇرماقلىرى ئاستىدا سايىدەپ ، سالامەتلىكىنى ئەسلىگە كەلتۈردى .

يۇنۇس ئەلەيھىسسالام ئۆزە بولۇپ ماڭالىغۇدەك ھالغا كەلگەندىن كېيىن ، ئاللا ئۇنىڭغا : «سەن يۇرتۇڭغا قايت ، سېنىڭ خىيش ـ ئەقرىبالىرىڭ ۋە باشقا كىشىلەر يەنىلا ساڭا ئىشىنىدۇ . ئۇلار ئېتىقاد بىلەن روناق تاپتى ، بۇتلارنى تاشلىدى ، سېنىڭ قايتىپ بېرىشىڭنى كۈتمەكتە» دېدى .

يۇنۇس ئەلەيھىسسالام دەككە ـ دۈككە ئىچىدە يۇرتىغا قايتىپ كەلدى . ئۇ كۆڭلىدە بەزىلەرنى بۇتقا ئېتىقاد قىلارمىكىن ، دەپ ئەنسىرەيتتى ، لېكىن كىشىلەر ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشكەندە ھەممەيلەن ئاللانىڭ مېھىر ـ شەپقىتىگە ھەمدۇسانا ئېيتتى .

www.alma.cn

زىكرىيا ئەلەيھىسسالام بىلەن يەھيا ئەلەيھىسسالام

زىكرىيا ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىككى چېكىسىگە ئاق كىرگەن، بېلى سەل ئېگىلگەن چاغلىرى ئىدى. بۇ بوۋاي ئىبادەت ۋە ئىستىقامەت قىلىشتىن باشقا، ئادەتتە ناھايىتى ئاز ھەرىكەت قىلاتتى، كۈندۈزلىرى ئۆزىنىڭ كىچىك دۆكىنىدا ئازراق تىرىكچىلىك قىلىپ، كەچقۇرۇن ئۆيگە قايتىپ كېتەتتى. ئۇنىڭ ئائىلىسىدە چېچى ئۆچتەك ئاقارغان خوتۇنىدىن باشقا كىشى يوق ئىدى. زىكرىيا ئەلەيھىسسالام ئادەتتە كۆپ پۈل خەجلىمەيتتى، پۈلىنى يوقسۇل - نامراتلارغا بېرىۋېتىپ، ئۆيىگە قۇرۇق قول قايتىپ كېلەتتى، زادىلا ئاللانىڭ مەرھەمىتىنى ئېسىدىن چىقارمايتتى.

زىكرىيا ئەلەيھىسسالامنىڭ يېشى توقسانغا يېقىنلاپ قالغان بولسىمۇ بىرەر پەرزەنتى يوق ئىدى، شۇڭا ئۇ ئۆزىنى ھاياتلىق رىشتىسىدىن مەھرۇم بولۇپ، ھايات - مامات دوقمۇشىغا كېلىپ قالغاندەك ھېس قىلاتتى. ئۇ غەمكىن، مەيۈس ئىدى. ئائىلىسىدىكى ئۇ ئىچ پۇشۇقى ئۇنى چۈلغىۋالغانىدى. ئۇ ھەر قېتىم ئۆيىگە قايتقىنىدا، تەئەللۇقاتلىرىنى باشقۇرۇشتىن كۆڭلى سوۋۇپ: «مەن ئۆزۈن ئۆتمەي بۇ ئالەمدىن ئاخىرەتكە سەپەر قىلىمەن، ئەمدى مېنىڭ ئەقىل - پاراسىتىم، مال - مۈلۈكلىرىمگە كىم ۋارىسلىق قىلار؟» دەپ ئويلايتتى. ئۇنىڭ يىراق - يېقىندىكى ئۇرۇق - تۇغقانلىرىنىڭ ھەممىسى كىشىدىن قىلچە ئەيمەنمەيدىغان، دىنىي قائىدىلەرگە بويسۇنمايدىغان ۋە ھەممە ئەسكىلىكنى قىلىشتىن باش تارتمايدىغان كۆچمەنلەر ئىدى. شۇڭا ئۇ خاتىرجەم بولالمايتتى. لېكىن ئۇ يەنىلا ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە سەۋر - تاقەت قىلىپ ئۆزىنى

تۇتۇۋالاتتى .

بـۇ ئـالـلانـىڭ هـۆكمى ئىدى ، ئۇنى چىن دىلىدىن قايىل قىلغۇدەك ئاللادىن ئۆزگە هېچكىم يوق ئىدى . بۇ ئۇنىڭ ئېتىقادى بولۇپ ، بۇنىڭغا ئۇ ئېتائەتمەنلىك بىلەن بويسۇنۇشقا هەقلىق ئىدى . بەلكىم بۇنىڭ ئارقىسىدا ئاللا ئۇنىڭغا تېخى ئاتا قىلمىغان نامەلۇم بىر ئىش ياكى ئۇ تېخى چۈشىنىپ يەتمىگەن بىرەر سەۋەب بولسا كېرەك . ئۇ ئاللانىڭ بارچە ئىلتىپاتلىرىغا رەھمەت ئېيتىپ ، ئۆز ئۈمىدىنىڭ ئىشقا ئېشىشىنى سەۋرلىك بىلەن كۈتمەكتە ئىدى .

بـىر كۈنى زىكرىيا ئەلەيهىسسالام كۈندىكىدەك ئىستىقامەت قىلىش ئۈچۈن ئىبادەتخانىغا ، باردى . ئىستىقامەتلىرىنى تۈگىتىپ بولغاندىن كېيىن ، بەيتۈلمۇقەددەستىكى بۇۋى مەريەمنىڭ ئالدىدىكى بـىر نـەرسـىنى كۆرۈپ هەيران قالغان هالدا مۇنداق دەۋەتتى : «غەلىتە ئىشقۇ ، بۇ مېۋە ئىكەنغۇ ، يەنە كېلىپ يازدىكى مېۋە ! ئەمما هـازىر زىمىستان قىش ! بۇ مېۋىلەر قەيەردىن كەلگەندۇ ؟ بۇۋى مەريەم يەھۇدىي دىنىي مۇخلىسلىرى بىلەن ئارىلىشىپ قالغاندىن تارتىپ مۇشۇ يەرگە قاماپ قويۇلغان . ئۇنىڭ ئۆزۈندىن بېرى ئۆز هەمراهلىرى بىلەنمۇ ئالاقىسى ئۈزۈلۈپ قالغان . ئۇنىڭ ئانىسى ئۆز ئارزۇسى بويىچە ئۇنى بەيتۈلمۇقەددەسكە ئەكېلىپ قويغان بولسىمۇ ، لېكىن ئاسانلىقچە ئۇنىڭ بىلەن ئۇچرىشالمايتتى . ئۇنداق بولسا ، بۇ نازۇنېمەتلەر قەيەردىن كەلگەندۇ ؟»

زىكرىيا ئەلەيهىسسالام بۇ ئىشنىڭ تېگىنى سۈرۈشتۈرۈپ بۇۋى مەريەمدىن :

— مـەريـەم ، بـۇ نازۇنېمەتلەر قەيەردىن كەلدى ؟ — دەپ سورىدى .

— بۇنى ماڭا ئاللا ئاتا قىلدى ، — دەپ جاۋاب بـەردى مـەريەم ، — سەھەر ئورنۇمدىن تۇرسام ، بۇ نەرسىلەر مۇشۇ يەردە تۇرۇپتىكەن ، كەچ بولغاندا ، يەنە مۇشۇ يەردە تۇرۇپتۇ ، مەن بۇ نەرسىلەرگە ئېرىشىش ئۈچۈن تىرىشىپ كۆرمىگەن ، ئاللادىن بۇ غـەلـىـتـە نەرسىلەرنى تەلەپ قىلمىغان بولساممۇ ، بۇ نەرسىلەر

ئۆزلۈكسىز كېلىپ قالدى . بۇنىڭ سەن بۇنچىۋالا ئەجەبلەنگۈدەك نېمىسى بار؟ ئاللا كىشىلەرگە ھەقسىز شەپقەت قىلىپ كېلىۋاتىدىغۇ؟

زىكرىيا ئەلەيھىسسالام مانا مۇشۇ چاغدىلا ئەھۋالنى چۈشەندى . ئۇ ئىنچىكە كۆزەتمەكتە ۋە ئۆزاققىچە خىيال سۈرمەكتە ئىدى . بۇ قىزنىڭ تەقۋادارلىق بىلەن بەختكە ئېرىشكەنلىكى زىكرىيا ئەلەيھىسسالامنىڭ پەرزەنت تەلەپ قىلىشتىكى قىزغىنلىقىغا تېخىمۇ ئىلھام بەردى . لېكىن ئۇ مۇنداق ئويلىدى : ھازىر ياشىنىپ قالدىم ، تېرىلىرىم سولىشىپ ، ئۈستىخانلىرىم بوشىشىپ كەتتى ؛ قەدىنىسمىنىڭمۇ تۈغقۇچىلىكى قالمىدى . بىراق ، ئاللا مەريەمگە شەپقەت قىلغان ۋە ئۇنىڭغا ھەر كۈنى ئۆز ۋاقتىدا نازۇنېمەتلەرنى يەتكۈزۈپ تۇرغانىكەن ، ئۇنداقتا ، ماڭمۇ شۇ بويىچە بىرەر پەرزەنت ئاتا قىلماسمۇ؟ ئىككىلىمىز قېرىپ ، پەرزەنت كۆرۈشتىن قېيىقالغان بولساقمۇ ، ھەر ھالدا ئاللادىن تەلەپ قىلىپ باقساق ، بەلكىم بىزنى ئائۇمىد قويماس !

زىكرىيا ئەلەيھىسسالام ئىككى قولىنى كۆتۈرۈپ : «ئى رەببىم ، مېنى تەنھا قىلىپ قويمىغايسەن !» دەپ دۇئا قىلدى ، ئاللادىن ئۆزىنىڭ ئارزۇ - ئارمىنىنى قاندۇرۇشنى ، نائۇمىد قويماسلىقىنى تىلىدى . بىردەمدىن كېيىن ، بەيتۇلمۇقەددەستە مۇناجات قىلىۋاتقان زىكرىيا ئەلەيھىسسالامغا پەرىشتىدىن : «ئى زىكرىيا ، ئاللادىن ساڭا خۇش خەۋەر ، سەن بىر ئوغۇلغا ئىگە بولىسەن ، ئۇنىڭ ئىسمى يەھيادۇر» دەپ ندا كەلدى .

زىكرىيا ئەلەيھىسسالام بۇنىڭدىن چەكسىز شادلاندى . ئۇ ئاللانىڭ قۇدرىتىدىن گۇمانلانمىدى ، باشقىچە ئېيتقاندا ، ئۆز ئارزۇسىنىڭ ئەمەلگە ئېشىشىدىن زادىلا ئۈمىدسىزلەنمىدى . ئەمما ، تەلەپكارلارنىڭ ئېھتىياجى قاندۇرۇلغان ، ھاجەتمەندلەرنىڭ تەلىپى ئەمەلگە ئاشۇرۇلغان چاغدا ، ئۇلارنىڭ يەنە بۇلارنىڭ قانداق قىلىپ شۇنداق بولۇپ قالغانلىقىنى بىلگۈسى كېلىدۇ . شۇڭا ، زىكرىيا ئەلەيھىسسالامۇ ئاللادىن :

— قېرىپ ، بىر پۈتۈم گۆرگە ساڭگىلىغان ، قەدىنبىسمىنىڭمۇ بالا تۇغقۇچىلىكى قالمىغان تۇرسا ، بۇ بالا قانداق پەيدا بولۇپ قالدى ؟ — دەپ سورىدى . ئىلگىرى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامغمۇ ئاللاغا : ئى ئاللا ، ئۆلگەن ئادەمنى قانداق تىرىلدۈرىسەن ؟ تىرىلدۈرۈش كۈنى قانداق قىلىپ ئۇنىڭغا ھاياتلىق بېغىشلايسەن ؟ دېگەنگە ئوخشاش سوئاللارنى قويغانىدى . ئۇلارنىڭ بۇنداق سوئاللارنى قويۇشى ئاللاغا ئىشەنمىگەنلىكىدىن ئەمەس ، بەلكى ئۆز كۆڭلىدە تېخىمۇ پۈختا ئىشەنچكە ئىگە بولۇش ئۈچۈن ئىدى .

پەرىشتە جاۋاب بېرىپ دېدى :

— سېنى يارىتىپ بۇ دۇنياغا كەلتۈرگەن ئاللا ئەمدىلىكتە ساڭا بىرەر ئوغۇل بېرەلمەسمۇ ؟ گەرچە بىر پۈتۈك گۆرگە ساڭگىلاپ ھاياتنىڭ بىر چېتىگە بېرىپ قالغان بولساڭمۇ .

زىكىريا ئەلەيھىسسالام ئاللادىن ھەقىقەتەن مۇشۇنداق بىر ئىشنىڭ بارلىقىنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن ، بىرەر ئالامەت كۆرسىتىپ بېرىشنى تەلەپ قىلدى . ئاللا جاۋاب بېرىپ :

— بۇ ئالامەت شۇكى ، ئۈچ كۈن ئىچىدە سېنىڭ تىلىڭ گەپ قىلالماس بولۇپ قالىدۇ ، سەن مەقسىتىڭنى قول ئىشارىتىڭ بىلەنلا ئۇقتۇرالايدىغان بولىسەن ، — دېدى .

ئاللا ئۇنىڭغا ئەقىللىق ، زېرەك بىر ئوغۇل — يەھيا ئەلەيھىسسالامنى ئاتا قىلدى . ئاللا يەھيا ئەلەيھىسسالامغا ئەقىل - پاراسەت بېغىشلىدى ۋە ئۇنى چوڭ قىلىپ يېتىلدۈردى . يەھيا ئەلەيھىسسالام كۈن بويى نامازئوقۇپ ، ئىستىقامەت قىلىۋېرىپ ، تېنىنى كاردىن چىقىرىپ قويدى ، سارغىيىپ ياداپ كەتتى ، بەدىنىدىكى تومۇرلىرى كۆرۈنۈپ قالدى . ئۇ ناھايىتى بىلىملىك ئىدى ، «تەۋرات» نى پىششىق بىلەتتى ، «تەۋرات» نىڭ ئەسلىي نۇسخىسى ۋە ئۇنىڭ ئوخشاش بولمىغان ھەر خىل نۇسخىلىرى ئۇنىڭغا بەش قولدەك ئايان ئىدى . كىشىلەر ئۆز نەزەرىدە ئۇنى ھەقىقىي يولىدا پىداكارلىق كۆرسىتىدىغان كىشى ، زوراۋانلىقتىن قورقمايدىغان باتۇر ، ئادالەتنى ياقلاپ ، مۇدھىش

كۆچلەرنى توسۇشقا جۇرئەت قىلغۇچى ئەزىمەت ، دەپ ھېسابلاشتى .

بىر كۈنى يەھيا ئەلەيھىسسالام پەلەستىن پادىشاھى ھىردوسنىڭ ئۆزىنىڭ جىيەن قىزى ھىرودىيىگە كۆيۈپ قالغانلىقىنى ئاڭلاپ قالدى . پادىشاھ بۇ قىزنى ھۆسن ـ جامالدا ھەممىنى بېسىپ چۈشىدۇ ، دەپ ئويلىغاچقا ، ئۇنى ئۆز نىكاھىغا ئالماقچى بولغانىدى ، بۇ ئىشقا قىزنىڭ ئانىسى ۋە تۇغقانلىرىمۇ قوشۇلدى . لېكىن ، يەھيا ئەلەيھىسسالام بۇنى دىيانەتكە خىلاپ ئوي ، دەپ جاكارلاپ : «بۇ تويىنى مەن ئېتىراپ قىلمايمەن ، بەلكى ئاشكارا ئەيىبلەيمەن» دېدى .

يەھيا ئەلەيھىسسالامنىڭ بۇ گەپلىرى ناھايىتى تېز تارقىلىپ ، ئۇرداندىن قىز ھۆجرىلىرىغىچە ، كۆڭۈل ئېچىش سورۇنلىرىدىن ئىستىقامەت جايلىرىغىچە يېتىپ بارىدى . بۇ گەپنى ھىرودىيەمۇ بىلەتتى . ئۇ يەھيا ئەلەيھىسسالامغا چىش ـ تىرنىقىغىچە نەپرەتلەنسىمۇ ، بىراق ئۇنىڭ جامائەت ئىچىدىكى ئابرۇيىنى بىلگەچكە ئامال قىلالماي ناھايىتى بىئارام بولدى ، قىز تاغىسى ھىردوسنىڭ بۇ تويىنى ئەمەلدىن قالدۇرۇپ ، شەھرىن ئارزۇ ـ ئىستەكلىرىنى يوققا چىقىرىۋېتىشىدىن ئەنسىرىدى ـ دە ، ئۆزىنىڭ ھۆسن ـ جامالى ئارقىلىق مەقسىتىگە يېتىش ئۈچۈن ، ئۆزىنى تېخىمۇ پەردازلاپ ۋە تازا ياسىنىپ ، تاغىسىنى يوقلاپ كەلدى . تاغىسى ئۇنىڭغا مەھلىيا بولۇپ ، ئۆزىنى تۇتالماي قالدى ـ دە ، ئۇنىڭغا :

— نېمە تەلەپلىرىڭ بولسا دېگىن ، مەن سېنىڭ ئارزۇيۇڭ بويىچە ئىش قىلىمەن ، — دېدى . ھىرودىيە :

— شاھىم ئىجازەت قىلسا ، ماڭا زىكرىيانىڭ ئوغلى يەھيانىڭ كاللىسى كېرەك . ئۇ ھەممىلا يەردە جانابىي ئالىيلىرى بىلەن مېنىڭ ئوستۇمدىن ئىغۋا تارقىتىپ ، ئۆزلىرى بىلەن مېنىڭ نام ـ شۆھرىتىمگە زىيان يەتكۈزۈۋاتىدۇ . ئەگەر شاھ ھەزرەتلىرى تەلىپىمنى ماقۇل كۆرسىلە ، كۆڭلۈم تىنغان بولاتتى ، — دېدى .

ھىردوس ئىنساپ ـ دىيانەتنى ئەزەردە تۇتماي ، بىر ئازازۇل

خوتۇننىڭ شېرىن - تاتلىق سۆزلىرىگە تىز پۈكتى . ئارىدىن كۆپ ئۆتمەيلا يەھيا ئەلەيهىسسالامنىڭ كاللىسى ئېلىپ كېلىندى . مۇرادىغا يەتكەن ھىرودىيىنىڭ خۇشاللىقتىن گۈلقەقەلىرى ئېچىلىپ كەتتى . لېكىن ، شۇنىڭدىن تارتىپ ئۇ ۋە ئىسرائىلنىڭ ئەۋلادلىرى ئاللانىڭ قارغىشىغا ئۇچرىدى .

www.alma.cn

بۇۋى مەريەم

بۇۋى مەريەمنىڭ ئانىسى ئەسلىدە تۇغماس بولغاچقا ، بالىسى يوق ئىدى . ئۇ بالا يۇزى كۆرۈشنى بەكمۇ ئارزۇ قىلاتتى ، ئۇچار قۇشلارنىڭ ئۆز بالىلىرىغا يەم بېرىۋاتقانلىقىنى ياكى بىرەر ئايالنىڭ ئۆز بالىسىنى كۆتۈرۈپ تۇرغانلىقىنى كۆرسە ، ئۇنىڭ بالا يۇزى كۆرۈش ئارزۇسى ۋە تەقەززاسى تېخىمۇ كۈچىيىپ كېتەتتى ، باشقا تۇغماس ئاياللارغا ئوخشاش ئازابلىناتتى . ئۇ بالىنى تۇرمۇشنىڭ ئومىدى ، يالغۇزلۇقنىڭ ھەمراھى ، ئەلەم - كۈلپەت ، ئاغرىق - سىلاقلىرىنىڭ داۋاسى ، دەپ قارايتتى .

ئۇ ئۆز ئارزۇسىغا يېتىش ئۈچۈن ، ھەرقانداق بەدەل بېرىشتىنمۇ ئايانمايتتى . ئۇ دائىم بىر بالا ئۆزىگە قاراپ كېلىۋاتقاندەك ، ئۆزىنىڭ بارلىق مېھىر - مۇھەببىتىنى ۋە قىزغىنلىقىنى شۇ بالىغا بېغىشلاۋاتقاندەك ، بالا جىسمانىي ۋە ئەقلىي جەھەتلەردە ساغلام يېتىلىپ تەڭداشسىز بىر پالۋانغا ئايلانغاندەك تەسەۋۋۇر قىلاتتى .

ئارىدىن بىرنەچچە يىل ئۆتتى ، شۇنىڭغىچە ئۇ ئاشۇ ئارزۇ - ئارمانىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشتىن ئومىد ئۈزمىدى . ئۇ بۇ ئالەمدىكى خىلىمۇخىل ئەلەم - كۈلپەت ۋە بەختسىزلىكلەرگە بەرداشلىق بەردى .

ئۇ ئاسمان - زېمىنىنىڭ ئىگىسىگە ئىشەنچ باغلايتتى ، ھۆرمەت بىلەن باش ئېگىپ ئىلتىجا قىلاتتى ، ئۇ ئاللاغا ، مۇبادا ئاللا مۇراد - مەقسىتىمگە يەتكۈزۈپ ماڭا بىر ئوغۇل ئاتا قىلسا ، مەن بۇ بالامنى بەيتۇلمۇقەددەسكە ئەكىرىپ ، ئاللانىڭ خىزمىتىگە تۇتىمەن دەپ قەسەمياد قىلاتتى ، ئۇ بالىسىنى ھەرگىز ئۆز ئىشىغا سالماي ، بەيتۇلمۇقەددەسنى پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن ساقلاشقا

قويمدىغانلىقى ئۈستىده ۋەده قىلاتتى .

ئاللا ئۇنىڭ تەلىپىنى قاندۇردى . ئۇزاق ئۆتمەي ، ئۇ قورسىقىدىكى تۆرەلمىنىڭ ئاستا ـ ئاستا تەۋرەۋاتقانلىقىنى سېزىپ ، بىردىنلا روھلىنىپ كەتتى ، دۇنيادىكى ھەممە نەرسە ئۇنىڭ كۆزىگە چاقناۋاتقاندەك كۆرۈندى ، كۆڭلىدىكى غەم ـ قايغۇ كۆتۈرۈلۈپ چىرايىغا كۈلكە يۈگۈردى . ئۇ خۇشاللىق بىلەن يېڭى تۇرمۇشنى كۈتۈۋالدى . ئۇ ئېرىنىڭ يېنىغا كېلىپ ، بولغان ئىشلارنى ئېيتتى ، ئېرى خۇشال ھالدا قۇلاق سېلىپ ئاڭلىدى . ئەر ـ خوتۇن ئىككىيلەن شادلىق دېڭىزىغا چۆمدى . خۇشاللىق ئۆتكەنكى ئازاب ـ كۈلپەتلەرنى ئۇنتۇلدۇردى .

ئۇ ئۈمىد ـ ئىقبال بېغىدا سەيلە قىلىپ پەرزەنت ئۈچۈن تىرىشىپ ـ تىرمىشىپ يۈرگەن ، غەم ـ قايغۇدىن خالاس بولۇپ ، ھاياتنى خۇشاللىققا چۆمگەن چاغدا ، ئۇنىڭ ئېرى ئىمران ئۇشتۇمتۇت ۋاپات بولۇپ كەتتى . ئۇ ئېرىنى ئەسلەپ توختىماي يىغلايتتى . ئۇ ئېرىنىڭ ھاياتلىقىدا قوزىسىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرۈشىگە نەقەدەر ئىنتىزار ئىدى ـ ھە ! لېكىن بۇ ئاللانىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى ئىدى ، بۇنىڭغا قارشىلىق كۆرسىتىپ بولمايتتى .

ئۇ يالغۇزلۇقتا بىئارام بولۇپ ، كۈن بويى غەمكىن يۈرەتتى . ئۇ بارغانسېرى ئازابلىنىپ ، ئاستا ـ ئاستا ئۈمىدسىزلىنىشكە باشلىدى . شۇنداقتىمۇ ئۇنىڭ ئاللاغا بولغان ئىلتىجاسى ، ئۈمىد ئوتلىرى قەلبىدىن پۈتۈنلەي ئۆچۈپ كەتمىگەنىدى . چۈنكى بۇ ئازرۇ ـ ئۈمىدلەر ئىلگىرى ئۇلار ئەر ـ خوتۇن ئىككىيلەننىڭ بىئارام‌لىقى ۋە نائۈمىدلىكىنى ئازايتقان ، ئۇلارنى بەختسىزلىكنىڭ ۋە غېرىپ ـ مىسكىنلىكنىڭ زەربىسىدىن قۇتۇلدۇرغانىدى .

ئۇمۇ باشقا ئاياللارنىڭ تۇغۇتتا تارتىدىغان ئازابىغا ئوخشاش ئازاب تارتىپ بىر بالا تۇغدى . لېكىن ، ئۇ تۇغۇلغان بالىنىڭ قىز ئىكەنلىكىنى بىلگىنىدە يەنە ئۈمىدسىزلىككە چۆمدى . ئۇ ئەسلىدە ئاللانىڭ قىلغان شەپقىتىگە مىننەتدارلىق بىلدۈرۈش ئۈچۈن ، بىر ئوغۇل بالا تۇغۇپ ، ئۇنى بەيتۇلمۇقەددەسكە ئەكىرىپ ئاللانىڭ

www.alma.ch

خىزمەتىگە تۇتۇپ بېرىشنى ئارزۇ قىلىپ كەلگەنىدى . لېكىن بۇ ئىش قىز بالىغا لايىق كەلمەيتتى . ھەسرەت ـ نادامەت ۋە ئۇمىدسىزلىك ئۇنىڭ قەلبىنى چىرمىۋالدى .

ئۇ بالىسىنىڭ ئىسمىنى مەريەم قويدى . ئۇ ئاللادىن بالىنى ئۆز پاناھىدا ساقلاپ ئىسمى ـ جىسمىغا لايىق مەريەمگە ئايلاندۇرۇشنى ، ئۇنى شەيتان ئەلەيھىلەننىڭ ئازدۇرۇشىدىن ساقلاپ قېلىشنى ئۈمىد قىلدى .

غەم ـ قايغۇ ئۇنىڭ يۈرىكىنى مۇجۇيتتى . ئۇ بىر بەختسىز ئايال ئىدى ، ئەلەم ـ كۈلپەت ئارقا ـ ئارقىدىن كېلىپ تۇراتتى ، ئەمدى ئۇنىڭ بۇ كۈلپەتلەرگە چىدىغۇچىلىكى قالمىدى . ئىلگىرى ئۇنىڭ بالىسى بولمىغاچ ، ھايات گۈلى توزۇغانىدى ؛ لېكىن ئۇ غەم ـ قايغۇلىرى تۈگەشكە باشلاپ ، ئارزۇ ـ ئىستەكلىرى ئاللا تەرەپتىن قاندۇرۇلۇپ ، ھامىلىدار بولغان چاغدا ، ئېرى ئۆلۈپ كەتتى ؛ ئۇ ئاللانىڭ خىزمىتىگە تۇتۇپ بېرىش ئۈچۈن ئاللادىن بىر ئوغۇل تىلىگەنىدى ، لېكىن قىز تۇغدى . ئاللا ئۇنىڭغا ھېسداشلىق قىلىپ ، ئۇنىڭ تەلىپىگە ماقۇل بولدى ، ئۇنىڭ قىلغان ھۆرمىتىنى قوبۇل قىلدى ۋە ئۇنىڭغا مەريەمنى بەيتۇلمۇقەددەسكە ئاپىرىپ بېرىشكە قوشۇلىدىغانلىقى توغرىسىدا بېشارەت بەردى .

بۇ چاغدا ، ئۇنىڭ خۇشاللىقى قىن ـ قىنىغا پاتماي كەتتى . ئۇ بۇنىڭ ئاللانىڭ ئۆزىگە قىلغان ئالاھىدە خەيرخاھلىقى ۋە غەمخورلۇقى ئىكەنلىكىنى بىلدى . ئۇ بالىسىنى بەيتۇلمۇقەددەسكە ئاپىرىپ ، شەيخلەرگە تاپشۇرۇپ بەردى ۋە ئۇلارغا :

— سىلەر بۇ قىزنى تاپشۇرۇپ ئېلىڭلار ! مەن ئۇنى بەيتۇلمۇقەددەسكە تاپشۇرۇپ بېرىشنى لەۋزە قىلغانىدىم ، — دېدى ـ دە ، گېپىنى تۈگىتىپلا كەينىگە بۇرۇلۇپ چىقىپ كەتتى .

بىز ئەمدىلا ئېرىدىن ئايرىلغان ، بۇگۈن يەنە ئۆزىنىڭ يۈرەك ـ باغرىنى بەيتۇلمۇقەددەسكە تەقدىم قىلغان بۇ ئانا ئۈستىدە توختىلىپ ، بىز ئۇنىڭ پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن ئاللانىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى ۋە ئىرادىسىگە ئىتائەت قىلىۋاتقانلىقىنى

تەسەۋۋۇر قىلالايمىز . ئۇنىڭ قىزى بەيتۇلمۇقەددەسكە قوبۇل قىلىنغاچقا ، ئۇ باشقا ئاياللار بەھرىمەن بولالمايدىغان شان ـ شۆھرەتكە ئېرىشتى ، بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ كۆڭلىمۇ قانائەت تاپتى .

بىز يەنە شۇنىمۇ تەسەۋۋۇر قىلالايمىزكى ، ئۇ ھەمىشە قەلبىنىڭ ئەڭ چوڭقۇر قاتلاملىرىدا ئۆز قىزىغا ھېسداشلىق قىلاتتى ۋە سۆيۈنەتتى . شۇڭا ، ھەمىشە بەيتۇلمۇقەددەسكە بېرىپ ، قىزىنىڭ ئەھۋالىنى يىراقتىن ئۇقۇشۇپ ، كۆڭلى تىنغاندىن كېيىن ، ئۆيىگە قايتاتتى . ئۇ ئۆزىنىڭ سوۋغىتىنى ئاللانىڭ قوبۇل قىلغىنىغا ۋە ئاللانىڭ ئۆزىگە قىلغان ئىلتىپاتىغا تەشەككۇر ئېيتاتتى .

ئەمدى بىز ئاشۇ قىزغا نەزەر تاشلاپ باقايلى . بۇ قىز بەيتۇلمۇقەددەستىكىلەر ئوچۇن ئەزىز مېھمان ئىدى . بەيتۇلمۇقەددەستىكىلەر بۇ قىزنى قارشى ئالدى ، ئۇنى بېقىۋېلىشنى تالاشتى ، ئۇنىڭ ھەمايىچىسى بولۇپ ، ئۇنى بېقىپ ـ تەربىيىلەش مەسئۇلىيىتىنى ئۈستىگە ئېلىشنى ئويلاشتى . چۈنكى ئۇ ئىمرانىنىڭ قىزى ئىدى .

شۇ چاغدا بۇ قىزنى ئەڭ ياخشى كۆرىدىغىنى ھەمدە ئۇنى بېقىپ تەربىيىلەشنى خالايدىغىنى زىكرىيا ئەلەيھىسسالام ئىدى . زىكرىيا ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا :

— مەن ئۇنىڭ ھامما ئاچىسىنىڭ ئېرى بولىمەن ، ئۇنى مېنىڭ بېقىپ تەربىيىلىشىمگە بېرىڭلار ، مېنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىم سىلەرگە قارىغاندا تېخىمۇ يېقىن ، — دېدى .

كىشىلەر تالاش ـ تارتىش قىلىپ بىر يەرگە كېلەلمىدى ، ھەركىم ئۆز گېپىنى قىلىشاتتى ، ھەركىم ئۆزىنى ، مەن باشقىلارغا قارىغاندا ئۇنى بېقىپ تەربىيىلەشكە تېخىمۇ تېگىشلىكمەن ، دەيتتى . چۈنكى ئۇلار بۇ ئارقىلىق ئۆز رەببىگە ياخشى بولۇشنى ئىزدەيتتى ، نەتىجىدە ، ئۇلار بىر ـ بىرىگە ئۆتۈنمەي ، داۋاملىق تالاش ـ تارتىش قىلىۋەردى . زىكرىيا ئەلەيھىسسالام ئۆزىنىڭ ئاساسلىرىنى باشقىلار بىلگىدىن كۆچلۈك ، ئۇ قىزنى مەن تەربىيىلىشىم كېرەك ، دەپ ھېسابلايتتى . ۋەھالەنكى ، ئۇلار كېلىشىم ھاسىل قىلالمىدى ،

ئۇلار :

— بىز زىكرىيانىڭ پىكرىگە قوشۇلمايمىز ، ئۇ كۆپچىلىكنى قايىل قىلالمىدى ، — دېيىشتى . ئاخىردا كۆپچىلىك مەسلىنى چەك تاشلاش ئارقىلىق ھەل قىلماقچى بولۇشتى . بۇنىڭغا زىكرىيا ئەلەيھىسسالامۇ قوشۇلدى . شۇنداق قىلىپ ، ئۇلار دەريا بويىغا كېلىپ ، چەكنى دەرياغا تاشلاپ ، كىمنىڭ تاشلىغان چېكىنىڭ لەيلەپ چىقىدىغانلىقىغا قارىدى . نەتىجىدە ، زىكرىيا ئەلەيھىسسالام تاشلىغان چەك لەيلەپ چىقتى . شۇنىڭ بىلەن قالغانلار زىكرىيا ئەلەيھىسسالامنىڭ بۇ قىزنى بېقىپ تەربىيىلىشىگە نائىلاج قوشۇلدى .

زىكرىيا ئەلەيھىسسالام ئاللا تاپشۇرغان بۇ بالىنى تىنچ مۇھىتقا ئېرىشتۇرۇش ، كىشىلەرنىڭ ۋاراڭ - چۇرۇڭلىرىدىن يىراق قىلىش ، ئۆزىنىڭ ئۇنىڭدىن ئالاھىدە خەۋەر ئېلىپ تۇرۇشىغمۇ ئوڭايلىق يارىتىش ئۈچۈن ، بەيتۇلمۇقەددەس ئىچىگە شوتا بىلەنلا چىققىلى بولىدىغان ناھايىتى ئېگىز بىر ئۆي سېلىپ ، ھەرقانداق ئادەمنىڭ ئۇنىڭ ئىچىگە كىرىشىنى مەنئى قىلدى .

زىكرىيا ئەلەيھىسسالام ئۇ يەرگە دائىم بېرىپ ، بۇۋاي مەريەمنى يوقلاپ تۇردى ، ئۇنىڭ ئىستىقامەت قىلىدىغان ئۆيىگىمۇ كىرىپ ، ئۇنىڭ تېخىمۇ ئوبدان تۇرمۇش كەچۈرۈشىگە ئىمكانىيەت تۇغدۇرۇپ بەردى .

بۇۋاي مەريەم كۈندىن - كۈنگە چوڭ بولۇپ ، سۈمباتلىق ، ساغلام بىر قىز بولۇپ قالدى ، ئۇ بەيتۇلمۇقەددەستە ئۆزىنى نازۇنېمەت ۋە باياشات تۇرمۇش بىلەن تەمىن ئەتكەن ئاللانىڭ خىزمىتىنى قىلدى ، ساداقەتمەنلىك بىلەن بەيتۇلمۇقەددەسنى ساقلاپ ، ئاللا ئۈچۈن خىزمەت قىلىپ ، كىشىلەرنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى .

www.alma.cn

ئىسا ئەلەيھىسسالام

ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ بالىلىق دەۋرى

بىر كۈنى ، بەيتۇلمۇقەددەستە ئىستىقامەت قىلىپ تۇرۇۋاتقان بۇۋاي مەريەم ئاللاغا ئىبادەت قىلىۋاتاتتى ، بىردىنلا قاتتىق چۆچۈپ ، ئەزەلدىن بولۇپ باقمىغان بىر خىل ۋەھىمگە چۈشۈپ قالدى . شۇ ئەسنادا ، ئۈنىڭ ئالدىدا ئۈشتۈمتۈت بىر پەرىشتە پەيدا بولدى . پەرىشتە ئۈنى ئەنسىزلىككە سالماسلىق ئۈچۈن ئادەتتىكى ئادەملەردەك قىياپەتتە كەلگەن بولسىمۇ ، لېكىن بۇۋاي مەريەم قاتتىق قورقۇپ كەتتى ، چۈنكى ئۇ ئۈنى ئۆزىنىڭ پاك ـ غۇبارسىز قىزلىقىغا زىيان يەتكۈزەرمىكىن ، دەپ ئويلىغانىدى . پەرىشتە ئۈنىڭ ۋەھىمىسىنى تۈگىتىپ ، ئۈنى خاتىرجەم قىلدى ۋە ئۈنىڭغا :

— مەن رەببىڭنىڭ ئەلچىسى ، ساڭا ئەڭ ياخشى بىر ئوغۇل ئاتا قىلىمەن ، — دېدى .

بۇۋاي مەريەمنىڭ قەلبى غەم ـ قايغۇ بىلەن قاپلاندى . ئۇ داڭقېتىپ نېمە قىلارىنى بىلەلمەي قالدى ، لېكىن قورقۇنچتىن ئۈنىڭ تىلى تۇتۇلۇپ قالمىدى ، ئۇ غەيرەتكە كېلىپ :

— ھېچقانداق ئادەم ماڭا يېقىنلاشىپ باققان ئەمەس ، يەنە كېلىپ مەن ئار ـ نومۇسسىز قىزلاردىن ئەمەسمەن ، بۇ قانداق مۇمكىن بولسۇن ؟ — دېدى . پەرىشتە :

— بۇنداق قىلىش مەن ئۈچۈن ئاسان ، بۇنى رەببىم ئېيتقان . بىز بۇ ئىشنى دۇنيادىكى ئادەملەر ئۈچۈن بىر مۆجىزە ، ئاللادىن كەلگەن ئىلتىپات قىلماقچىمىز ، بۇ تەقدىرده شۇنداق بۇتۇلگەن ، — دېدى ـ ده ، سۆزىنى تۈگىتىپلا غايىب بولدى .

بۇۋاي مەريەم بىئارام بولۇپ ، بايا ئاڭلىغان گەپلەرنى ئەسلەپ ، ئىختىيارسىز تىترەپ كەتتى ، شۇبھىسىزكى ، كىشىلەر ئېرى يوق

بىر قىز هامىلدار بولۇپ قاپتۇ ، دېگەن گەپلەرنى چوقۇم پەيدا قىلاتتى . ئۇ بۇلارنى ئويلاپ تېخىمۇ بىئارام بولدى . كىشىلەرنىڭ چوقۇم گۇمان قىلىدىغانلىقىنى ۋە ئىشەنمەيدىغانلىقىنى ئۇ چوڭقۇر چۈشىنەتتى . شۇڭا ئۇ تېخىمۇ يالغۇزلۇق - مىسكىنلىك هېس قىلدى . ۋەهىمە ۋە غەم - قايغۇ ئۇنى تېخىمۇ چۇلغىۋالدى . ئۇ يېمەك - ئىچمەكنى ئويلىمايتتى ، ۋاقتىنى يالغۇز ئولتۇرۇپ خىيال بىلەن ئۆتكۈزەتتى ، هېچقانداق ئادەمنىڭ نەسىهىتىگە قۇلاق سالمايتتى .

كۆڭلى پەرىشانلىقتا قالغان بۇ غېرىبانە قىز ئۆز يۇرتى ناسىرە[1] گە باردى ، ئاددىي بىر سەهرا ئۆيىدە يېتىپ - قوپۇپ ، كۈلكە - پاراڭ ۋە خۇشاللىقتىن نېرى تۇردى . بەلكىم ئۇ بۇ ئۆينى بۇ ئالەمدىن پۈتۈنلەي ئالاقىسى ئۈزۈلگەن جەننەت دەپ قارىغان بولسا كېرەك . ئۇ كىشىلەرنىڭ بىلىپ قېلىپ پىتنە - ئىغۋا تارقىتىشىدىن ئېهتىيات قىلىپ ، ئۆزىنى ئىش - ئەمگەك بىلەن چارچاپ كەتكەن قىلىپ كۆرسىتەتتى ، كىشىلەر بىلەن يېقىنلاشماي ، ئۆزىنى ئۇلارنىڭ دىققەت - نەزەرىدىن قاچۇرۇپ ، ئىچكى سىرىنى مەهكەم ساقلايتتى . لېكىن ، ۋاقىتنىڭ ئۆتۈشى بىلەن ئۇنىڭ روهىي هالىتى بارغانسېرى ناچارلاشتى . چۈنكى ئۇ هەدەپ يوشۇرۇۋاتقان سىر ئاخىر ئاشكارىلىنىش ئالدىدا تۇراتتى ، ئۇ يېپىپ كېلىۋاتقان نەرسە هامان باشقىلار تەرىپىدىن سېزىلىپ قېلىشى مۇمكىن ئىدى .

يارەببى ! ئۇنى تەقدىر قەيەرلەرگە ئېلىپ بارار ؟ قاراڭغۇ كېچە ئۇنىڭغا نېمىدىن دېرەك بېرەر ؟ ئۇ پاك ئائىلىدىن كېلىپ چىققان ، دادىسى گۇناھ قىلمىغان ، ئانىسىمۇ بەڭگۈشلىق قىلمىغاندىغۇ ، شۇنداق تۇرۇقلۇق ، كىشىلەر ئۇنى ئىپپەتسىز دەپ گۇمانلىنارمۇ ؟ كىشىلەرنىڭ ئەيىبلىشى ، مەسخىرىسى ئالدىدا ئۇ قانداق قىلىشى كېرەك ؟ ئۇ قاتتىق قورقتى . بەلكىم كىشىلەر ئۇنى جېنىنىڭ

① ناسىرە — كىچىك بىر جاي بولۇپ ، رىۋايەت قىلىنىشىچە ، قىسا بويىمىدىن مۇشۇ يەردە تۇغۇلغانلىقىدىن ، خېرىستىئان مۇسۇلمانلىرىنى ئاساسا ، ئەسرانى دېيىش مۇشۇ يەر نامى بىلەن مۇناسىۋەتلىك .

www.alma.cn

بارىچە قوغداشقا تېگىشلىك بولغان ئەڭ قىممەتلىك نەرسىنى يوقىتىپ قويدى ، دېيىشى مۇمكىن ؛ ئۇلار ئۇنى ئائىلىسىنىڭ ئىززەت - ھۆرمىتىنى بۇزدى ، شان - شۆھرىتىنى بۇلغىدى ، دەپ ئىغۋا تېرىشى ھەم مۇمكىن . بۇ ئېغىر ئىش ئىدى . گەرچە ئۇ غۇبارسىز ، بىگۇناھ ، قەلبى پاك ۋە ھېچقانداق سەۋەنلىك ئۆتكۈزمىگەن بولسىمۇ ، لېكىن بۇلارنىڭ ھەممىسى بەلكىم يۇز بېرىپ بولغان بولۇشى ياكى يۇز بېرىشى مۇمكىن ئىدى .

ئۇ كۆڭلى پەرىشان بولسىمۇ ، ئاللانىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىغا بويسۇناتتى ، تەقدىرگە تەن بېرەتتى .

شۇبھىسىزكى ، ئۇنىڭ ئاللاغا بولغان ھۆرمىتى ۋە كۈن بويى قىلغان ئىبادىتى ئۇنىڭ روھىي ئازابىنى يەڭگىللىتىشى چوقۇم . دەرۋەقە ، ئۇنىڭ روھىي ھالىتى ياخشىلىنىشقا ، كۆڭلىمۇ بارا - بارا ئازادە بولۇپ ، شادلىنىشقا باشلىدى ، چۈنكى پەرىشتە ئۇنىڭغا : ئۇنىڭدىن تۇغۇلىدىغان بالىنىڭ زاكىدىكى چېغىدىلا گەپ قىلالايدىغانلىقىنى ئېيتقانىدى . بۇ ئەھۋال كىشىلەرنىڭ شەك - شۇبھىلىرىنى تۇگىتىپ ، بۇ قىزنىڭ پاك ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بېرەلمەسمۇ ؟

ئۇ تولغاق يېيىشكە باشلىدى ، تۇغۇش ۋاقتى بولۇپ قالدى . ئۇ مەھەللىدىن ئايرىلىپ ، قۇرۇپ قالغان بىر تۇپ خورما دەرىخى تۇۋىگە كەلدى . ئۇ تولغاق ئازابىغا چىدىيالماي ، خورما دەرىخىگە يۆلەندى . ئۇ يەككە - يېگانە ئىدى ، ئۇنى ئازابتىن قۇتۇلدۇرىدىغان ، تۇغۇتقا ياردەملىشىدىغان ئادەممۇ يوق ئىدى ، بۇ پاك قىز تۇغۇت ئازابىغا بەرداشلىق بېرىۋاتاتتى . مانا ، بىپايان كۆك ئاسمان ئاستىدا ئۇ بىر ئۇگۇل تۇغدى .

يالغۇزلۇق ئۇنى بىئارام قىلاتتى ، تازا پىشىپ مەي بولغان بۇ مېۋە ئۇنىڭ قەلبىگە تەسىر قىلماقتا ئىدى . ئەمدىلا دۇنياغا كەلگەن بالىنى كۆرگەن ئانا قايغۇ - ھەسرەت چېكەتتى ، غەم - ئەندىشە قىلاتتى ، «ئانا بولۇشتىن ئىلگىرى ئۆلۈپ كېتىپ ، كىشىلەرنىڭ يادىدىن چىقىپ كەتكەن بولسام ، نېمىدېگەن ياخشى بولاتتى -

www.alime.cn

هه !» دەپ ئويلايتتى .

بالا تۇغۇلدى . ئۇ قانداق قىلىشنى بىلمەيتتى ، گاڭگىرايتتى ، ئۇمىدسىزلىك ئىچىدە مەيۇسلىنەتتى ، تىت - تىت بولاتتى ، غەزەپلىنەتتى . دەل شۇ چاغدا ئۇشتۇمتۇت ، بىر ئاۋاز ئۇنىڭ قۇلىقى تۇۋىدە جاراڭلاپ ، ئۇنىڭ كۆڭلىدىكى ۋەھىمىنى تارقىتىۋەتتى . ئۇنىڭ ئاياغ تەرىپىدىن شۇنداق خىتاب كەلدى : «قايغۇرما ، ئىگەم ئايىغىڭ ئاستىدا بىر ئېرىق پەيدا قىلدى ، بۇ ئېرىقتىكى سۇ گىياھ ئۇنمەيدىغان مۇشۇ زېمىندا شىرىلداپ ئېقىپ تۇرىدۇ . يېنىڭدىكى خورما دەرىخىنى ئىرغاتساڭ ، پىشىپ مەي بولغان بىر تال خورما ئالدىڭغا چۈشىدۇ ، ئۇنىڭدىن ئازراق يېسەڭلا ، ماغدۇرۇڭغا كېلىسەن ، ھۇزۇرلىنىسەن . سەن ئاللانىڭ قۇرۇپ كەتكەن دەرەخنى كۆكەرتكەنلىكىنى ، قاغجىراپ يانقان يەردە سۇيى ئېقىپ تۇرىدىغان ئېرىق پەيدا قىلغانلىقىنى كۆردۈڭ . »

روشەنكى ، بۇ مۆجىزە ئۇنىڭ پاك - غۇبارسىز ئىكەنلىكىنى كۆچلۈك ئىسپاتلايتتى ، شۇنداقلا كىشىلەرنىڭ مەسخىرە ۋە ئەيىبلەشلىرىگىمۇ جاۋاب ئىدى . شۇنداقتىمۇ ئادەملەر غۇلغۇلا قىلىپ ئىغۋا تېرىشى تۇرغان گەپ ئىدى . شۇڭا ئۇنىڭ كۆڭلىدىكى غەشلىك يەنىلا كۆتۈرۈلۈپ كەتمىدى .

ئاللا بالىغا گويا ئانىسىنىڭ كۆڭلىدىكى بىئارامليقىنىڭ سەۋەبلىرىنى چۈشەندۈرگەندەك ۋە ئۇنىڭغا ئانىسىنىڭ كۆڭۈل سىرىدىن بېشارەت بەرگەندەك تۇراتتى . پەقەت ئۇ سۆزلىسىلا ، ئانىسىنىڭ پاك - غۇبارسىز ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىغىلى بولاتتى . شۇڭا ، بالا ئانىسىغا :

— سەن ئۇچرىغان كىشىلەرگە : مەن ئاللانى دەپ روزا تۇتتۇم ، ھېچقانداق ئادەم بىلەن سۆزلەشمەيمەن دېگىن ، — دېدى . بۇۋى مەريەم كۆڭلى ئارامىغا چۈشۈپ روھلاندى - دە ، بالىسىنى ئېلىپ مەھەللىگە قايتىپ كەلدى . بۇ خەۋەر تېز تارقالدى . كىشىلەرنىڭ غۇلغۇلىسىمۇ ئۇلغايدى . بەزىسى ئۇنى ئەيىبلەيتتى ، بەزىسى ھاقارەتلەيتتى ، بەزىسى ئۇنىڭ ئائىلىسىنىڭ

ئىززەت - ھۆرمىتى ۋە شان - شۆھرىتىنى تىلغا ئالاتتى . ئاياللار ئۇنىڭغا :

— ھەي مەريەم ! سەن گۇناھ ئۆتكۈزدۇڭ . سېنىڭ ئاتا - ئاناڭ زىنا - زالالىت بىلەن ئۆتكەن ئادەملەر ئەمەس ئىدىڭغۇ ! — دېيىشتى .

بۇۋى مەريەم لام - جىم دېمىدى ، ئۇلار بىلەن مۇنازىرىلەشمىدى ، پەقەت :

— مەن ئاللانى دەپ روزا تۇتتۇم ، ھەرقانداق سوئالغا جاۋاب بەرمەيمەن . ئەگەر سىلەر ھەقىقىي ئەھۋالنى بىلمەكچى بولساڭلار ، ئۇنىڭ ئۆزىدىن سوراڭلار ، — دەپ ، بالىسىنىلا كۆرسەتتى . خەقلەر ھەيران بولۇپ مەسخىرە قىلىشقان ھالدا :

— بىز ئەمدىلا تۇغۇلغان بالا بىلەن قانداقمۇ سۆزلىشەلەيمىز ؟ — دېيىشتى .

لېكىن ئاللا بۇۋاقنىمۇ سۆزلىتەلەيدۇ ، تېخى تولۇق كامالەتكە يەتمىگەن تىلىنىمۇ ئاۋاز چىقىرالايدۇ ، ئەمچەكنىمۇ تاپالمايدىغان ۋە ئېمىشنىمۇ بىلمەيدىغان ئېغىزنى بىمالال ھەركەتلەندۈرەلەيدۇ ، بۇۋى مەريەمنىڭ بالىسى ئېنىق سۆزلىدى . بىراق ، ئۇ ئانىسى توغرىسىدىكى ئەيىبلەشلەر ئۈستىدە توختالمىدى ، ئانىسىنىڭ پاكلىقىغا قىلىنغان ھاقارەتلەرگىمۇ رەددىيە بەرمىدى ، ئۇ پەقەت مۇنداق دېدى :

— مەن ئىگەمنىڭ قۇلى . ئۇ ماڭا كىتاب ئىنئام قىلىپ مېنى پەيغەمبەر قىلىدۇ . قەيەرگە بارسام ، شۇ يەردە ئاۋامغا ۋەز - نەسىھەت قىلىمەن ، مەن تىرىكلا بولسام ، نامراز ئوقۇپ ، ئاللاغا تائەت - ئىبادەت قىلىمەن ، ئۆشرە - زاكات بېرىمەن ، ئانامغا ھۆرمەت قىلىمەن ، ئاللا مېنى گۇناھكار بىۋاپالاردىن قىلمايدۇ . مەيلى مەن تۇغۇلغاندا ياكى مەن ئۆلۈپ كەتكەندە ۋە ياكى مەن قايتا تىرىلگەندە بولسۇن ، ئاللا مېنى ئامان قىلىدۇ .

ئىغۋاچىلار ئۇچۇن بۇنىڭدىن باشقا ، يەنە قانداق ئىسپات كېرەك ؟ ئىسا ئەلەيھىسسالام تېخى ئانىسىنىڭ قۇچىقىدىكى

www.alma.cn

چاغدىلا ، ئاللا ئۇنىڭ كەلگۈسىگە ھۆكۈم قىلىش ئۈچۈن ئۇنىڭغا بىلىم - ئەقىل ئۆگەتكەن . بۇ مۆجىزىلەر بۇۋى مەريەمنىڭ پاك - غۇبارسىز ئىكەنلىكىنى ئۇقتۇرۇپ بېرەتتى . چۈنكى ئۇ شۇنچىلىك يېشى بىلەن ئوغلىغا جىمى پەلسەپىۋى قائىدىلەرنى بىلدۈرەلىگەن يەردە ، ئاتىسىز ئاشۇنداق بالىنى ۋۇجۇدقا كەلتۈرەلىشى تۇرغان گەپ ئىدى . ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ بىر ئېغىز سۆزى خالايىقنى پىتنە - ئىغۋا ۋە تۆھمەتلەرنى دەرھال توختىتىشقا مەجبۇر قىلدى .

ئۇنىڭ گەپ قىلغان ئاۋازىدىن كىشىلەر داڭقېتىپ قېلىشتى ، بۇ مۆجىزە ھەممىنى ھاڭ - تاڭ قالدۇردى . ئەمچەكتىكى بىر بوۋاقنىڭ سۆزلىيەلەيدىغانلىقى توغرىسىدىكى خەۋەر ھەش - پەش دېگۈچە پۈتۈن مەھەللىنى بىر ئالدى ، بۇنىڭدىن ھەممە خەۋەر تېپىپ ئۇنى ئادەتتىكى پاراڭلىرىغا ئايلاندۇرۇۋالدى . ئۇلار ئەمدىلا تۇغۇلغان بۇ بالىغا تېۋىندى ، ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ناپاك ئەمەسلىكىگە ئىشەندى ، ئۇنىڭ ئادەتتىكى بالا ئەمەسلىكىنى ، چوڭ بولغاندا ئۇنىڭ قولىدىن نى - نى ئىشلار كېلىدىغانلىقىنى چۈشەندى .

بۇ مۆجىزىگە ھەممە ئادەم ئىشىنىدۇ ، دەپ قارىغىلى بولمايتتى ، چۈنكى ھەرقانداق ئىشتا كىشىلەرنىڭ تامامەن بىردەك قاراشقا كېلىشى مۇمكىن ئەمەس ئىدى . بەزىلەر بۇنى ئەپسانە دەپ قارايتتى ، يەنە بەزىلەر بۇ بەلكىم بۇۋى مەريەمنىڭ ئەتراپىدىكى كىشىلەر ئۇنىڭ پاكلىقىنى ئىسپاتلاش ، ئۇنىڭ بەتقىلىقلىقىنى يېپىش ۋە كىشىلەرنىڭ ئاغزىنى تۇۋاقلاش ئۈچۈن توقۇپ چىققان ھېكايە بولسا كېرەك ، دەپ قارىشاتتى . بۇنداق گۇمانىي قاراشتىكىلەر ئاز سانلىق ئىدى ، ئەلۋەتتە . ئۇلار نادان بولغاچقا ، پاكىتقا ئىشەنمەيتتى . ھەقىقىي دەلىل - ئىسپاتلارمۇ ئۇلارنىڭ كاللىسىدىكى بىمەنىلىككە خاتىمە بېرەلمىدى . ئۇلار ئاسمان - زېمىنىنىڭ ئىگىسى ئاللانىڭ بىر ئەمر قىلىش بىلەنلا ئادەم پارىتالايدىغانلىقىغا ئىشەنمەيتتى ، ئاللانىڭ يەر - جاھانىنى ئۆزگەرتەلەيدىغانلىقىغا ئىشەنمەيتتى .

بۇ ئادەملەرنىڭ پەزىلىتى ناچار بولغاچقا ، بۇۋى مەريەم ئۇلارنى

نەزەرىگە ئىلمايىتتى . ئۇلارنىڭ گەپ - سۆز ۋە كۆزقاراشلىرىمۇ رەددىيە بېرىشكە ئەرزىمەيتتى . ئۇلاردا مەلۇم ئۆچمەنلىك ۋە بىر تەرەپلىمىلىك قاراش بولۇشى مۇمكىن ئىدى ، شۇڭا ئۇلارنىڭ قەلبى يورۇق ، كۆزى روشەن بولمىدى . بۇ ئەريەم ئەسەبىيلەشكەن بۇ ئادەملەرنى زادىلا كۆزگە ئىلمىدى . ئۇ مەھەللىدە ئۆزىنى كەڭ - كۇشادە تۇتۇپ يۈرۈۋەردى ، بالىسىنى ئوبدان باقتى ۋە تەربىيىلىدى . چۈنكى ، ئاللانىڭ بۇ بالىغا غەمخورلۇق قىلىپ ۋە ئۇنى ئاسراپ ، ئۇنىڭ ئەلچىلىك ۋەزىپىسىنى ئادا قىلىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىدىغانلىقى بۇ ئەريەمگە ئايان ئىدى .

ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ بېشارىتى

ئىسا ئەلەيھىسسالام باشقا بالىلارغا ئوخشاش ئۆسۈپ ، بارا - بارا يېگىت بولۇپ يېتىلدى . ئۇنىڭ پەزىلىتى ، ئەقىل - پاراسىتى تەڭتۇشلىرىدىن پەرقلىنىپ تۇراتتى . ئۇنىڭ ئىشلارغا ئالدىن بېشارەت بېرىشتىكى تەبىئىي ئىستېدادى بارا - بارا نامايان بولۇشقا باشلىدى . ئۇ ئۆز دېمەتلىك بالىلار بىلەن بىللە ئوينىغاندا ، ئۇلارنىڭ نېمە يېگەنلىكىنى ۋە ئۇلارنىڭ ئائىلىسىدە نېمىلەر بارلىقىنى قىياس قىلالايتتى ؛ ئۇ مەھەللىدىكى مەكتەپكە بېرىپ ئوقۇغاندىمۇ باشقىلاردىن ئالاھىدە پەرق قىلاتتى . ئۇ ئۇستازىنىڭ ھەربىر ئېغىز سۆزىگە ئىجتىھات بىلەن قۇلاق سالاتتى ، نېمىنى سۆزلەيدىغانلىقى ، نېمە مەسىلىلەرنى ئوتتۇرىغا قويىدىغانلىقىنى بىلەلەيتتى .

ئىسا ئەلەيھىسسالام ئانىسى بىلەن بەيتۇلمۇقەددەسكە قايتىپ كەلگەندە ، ئەمدىلا ئون ئىككى ياشقا كىرگەنىدى . ئۇنىڭغا ھەر خىل ئادەملەر ناتونۇش ۋە قىزىقارلىق تۇيۇلمايتتى ، كىشىنى مەپتۇن قىلىدىغان كۆرۈنۈشلەرمۇ ئۇنىڭ ھېچقانداق دىققەت - ئېتىبارىنى قوزغىيالمايتتى . قائىدە بويىچە ئېيتقاندا ، شۇ دېمەتلىك بالىلارنىڭ تازا بېرىلىپ ئوينايدىغان ۋاقتى ئىدى ، ئەمما ئۇ ئۇنداق قىلماي ،

www.alma.cn

هەدەپ ئىلىم - ھېكمەت بۇلىقىنىڭ سۈيىنى ئىچمەكتە ئىدى . ئۇ ئوقۇشنى ئۈزۈپ قويمىدى ، كىشىلەر ئالىم دەپ قارىغان ئادەملەرنىڭ ئاجايىپ ۋە تەسىرلىك نۇتۇقلىرىنى ئەستايىدىل قۇلاق سېلىپ ئاڭلايتتى .

ئىسا ئەلەيھىسسالام باشقىلارغا ئوخشاشلا ھەمىشە كاھىنلارنىڭ ۋەز - نەسىھەتلىرىنى ئاڭلايتتى ، ئۇلارنىڭ پىكرىگە ۋە سالغان يوللىرىغا زەن قويۇپ قۇلاق سالاتتى . ئۇ بىرمۇنچە كىشىلەرنىڭ كاھىنلارنىڭ سۆزلىرىگە ئىشەنگەنلىكىنى سەزدى . كاھىنلار سۆز باشلىغاندا ، ئۇلار قىسىر قىلماي ، ھەتتا تىنىقىنمۇ چىقارماي دىگۈدەك ئاڭلايتتى .

بۇنداق چاغدا ئىسا ئەلەيھىسسالام پات - پات ئورنىدىن تۇرۇپ كاھىنغا سوئال قوياتتى ، ئۇ ئۆتكۈر ھەقىقەت شەمشىرى بىلەن كاھىنلارغا جەڭ ئېلان قىلاتتى . لېكىن ، بەزىلەر بۇنداق باتۇرانە ھەرىكەتنى ئەيىبلەيتتى . ئىسا ئەلەيھىسسالام كاھىنلارنىڭ ھۇجۇمىغا پەرۋا قىلمايتتى ، ئۇلارغا ئارقىمۇئارقا سوئاللىرىنى قويۇپ تۇراتتى ، ئۇلار بىلەن مۇنازىرىلىشۇېتىپ ، ھەتتا تاماق يېۋېلىشنى ، سۇ ئىچىۋېلىشنىمۇ ئۇنتۇپ قالاتتى . بىر كۈنى ئانىسى ئۇنىڭ قايتىپ كېلىشىنى كۆپ كۈتكەن بولسىمۇ ، لېكىن ئۇنىڭ قارىسىمۇ كۆرۈنمىدى . بۇۋى مەرىيەم ئۇ بېرىش ئېھتىمالى بولغانلىكى جايلىرىغا ھەممىسىگە بېرىپ ئىزدىگەن بولسىمۇ ، ئۇنى تاپالمىدى ، ئۇنى قولۇم - قوشنىلار بىلەن قايتىپ كەتكەندۇ ياكى سەھەللىدىكى بىرى ئېلىپ كەتكەندۇ ، دەپ ئويلىدى - دە ، سەھەللىگە قايتىپ كېلىپ سۈرۈشتۇردى ، لېكىن يەنىلا ئۇنىڭ خەۋىرىنى ئالالمايۋ ، بەيتۇلمۇقەددەسكە قايتىپ كېلىپ بۇ زادى نېمە ئىشتۇ ، دەپ قايتا - قايتا ئويلاندى ، ھەممە ئېھتىمالنى كۆز ئالدىغا كەلتۈردى . كېيىن ئۇ ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالىملار بىلەن كەسكىن مۇنازىرە قىلىۋاتقانلىقىنى بىلدى ۋە بۇنىڭدىن ناھايىتى جۇچۇدى ، يىتىم بولدى . بۇۋى مەرىيەم ئىسا ئەلەيھىسسالامغا ئۆيگە تېز قايتىشنى ئېيتتى ، ئۇنىڭغا نېمە ئۈچۈن ئۇزۇنغىچە ئۆيگە

www.ealmar.ch

قايتىپ كەلمەيسەن ، سېنى ئىزدەپ بارمىغان يېرىم قالمىدى ، چارچاپ كەتتىم ، دەپ كايىدى . ئىسا ئەلەيھىسسالام ئۆزىنىڭ مۇنازىرىگە كىرىشىپ كەتكەنلىكىدىن ئانىسىنىڭ يېنىغا بارالمىغانلىقىنى ئېيتتى .

كېيىن ئىسا ئەلەيھىسسالام ئۆزىنىڭ كىندىك قېنى تۆكۈلگەن ناسىرەگە ئانىسى بىلەن بىللە قايتىپ كەتتى .

ئىسا ئەلەيھىسسالام ئوتتۇز ياشتىلا ئاللانىڭ ئەلچىلىكىنى ئۇستىگە ئېلىپ ، ئاللانىڭ بېشارىتى ۋە ھۆكمىنى تارقىتىشقا باشلىدى . ئۇ ئاللانىڭ تەلىمىگە ئىنتايىن سادىق ئىدى . ئۇزۇن ئۆتمەي ، ئۇ ئاللانىڭ ھۇزۇرىدىن «ئىنجىل» ناملىق كىتابقا ئېرىشتى - دە ، كىشىلەر ئارىسىدا ئاللانىڭ تەلىمىنى تەرغىب قىلىپ ، كىشىلەرنى ئۆزىگە ئەگىشىشكە چاقىرىدى . ئۇ يەھۇدىيلارغا قارشى تۇراتتى ، ئۇلارنىڭ بىمەنە سەپسەتىلىرىنى رەت قىلاتتى ، چۈنكى ئۇلار ھىدايەتتىن ئايرىلىپ ، «تەۋرات» تىكى قانۇنلارنى بۇرمىلاپ ، جان - جەھلى بىلەن پۇل تېپىشقا بېرىلىپ كەتكەنىدى . كەمبەغەللەر ئاچ - يالىڭاچ قېلىپ ، قېرىلار قاقشاۋاتقان بولسىمۇ ، لېكىن ئۇلار كىشىلەرنى ئىبادەتخانىلارغا بېرىپ نەزىر - چىراغ ئۆتكۈزۈشكە دەۋەت قىلىپ ، ئۆزلىرىنىڭ چۈنتىكىنى پۇلغا توشقۇزاتتى .

بىر قىسىم يەھۇدىيلار ئادەم ئۆلگەندىن كېيىن قايتا تىرىلىدىغانلىقىغا ئىشەنمەيتتى ، بىراق قىيامەت بولىدىغانلىقىغىلا ئىشىنەتتى ، قىيامەت كۈنى ھېساب ئېلىنىدۇ ۋە قائىدە جازا بېرىلىدۇ ، دېگەن گەپلەر بىلەن كىشىلەرنى ئالدايتتى . يەنە بىر قىسىم كىشىلەر تۇرمۇشتا چۈشكۈنلىشىپ ، ئەخلاقى بۇزۇلۇپ ، شەھۋانىيلىققا بېرىلىپ كەتكەنىدى . ئۇلار ئەسكىلىكىنى قىلسىمۇ ، كىشىلەرگە ئۇقتۇرماسلىقنى كۆزلەيتتى . بۇنىڭدىن مەقسىتى كىشىلەرنىڭ پۇل - مېلىنى تالان - تاراج قىلىش ، كىشىلەرنى ئۆزلىرىنىڭ ئېتىقادىغا كىرگۈزۈۋېلىش ئىدى .

بۇ ئىسا ئەلەيھىسسالامدىن ئىبارەت مەڭگۈ ئۆچمەس يۇلتۇز

www.alma.cn

پەيدا بولغان چاغدىكى ئەھۋال ئىدى . ئاللا ئىسا ئەلەيھىسسالامنى بۇ دۇنياغا كىشىلەرنىڭ زۇلمەتتىن قۇتۇلۇپ ، يورۇقلۇققا ئېرىشىشگە ياردەم بېرىش ، ئۇلارنى ھىدايەتكە باشلاش ۋە ئۇلارغا يورۇقلۇق ئىشكىنى ئېچىپ بېرىش ئۈچۈن ئەۋەتكەنىدى . ئىسا ئەلەيھىسسالام ئۇلارنى چوڭقۇر پاتقاق ئازگىلىدىن قۇتۇلدۇرۇشنى سىناپ كۆرمەكچىمۇ بولدى .

دىنىي مۇتەئەسسىپ دولقۇنغا ئۇرۇلۇپ ، ئۆزلىرىنىڭ بارا - بارا خەۋپ - خەتەرگە يېقىنلاپ كېلىۋاتقانلىقىنى سەزمەكتە ئىدى . بۇ دولقۇن ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۇلارنىڭ نەپسانىيەتچىلىكى ۋە شەھۋانىيلىققا قارىتىلغان ئەيىبلەشلىرى ، ئۇلارنىڭ ئاچ كۆزلۈكى ۋە بەتنىيەتلىكىگە بېرىۋاتقان زەربىسى ئىدى . ئىسا ئەلەيھىسسالام كىشىلەرگە ئۇلارنىڭ نومۇسسىز ھەرىكىتىنى پاش قىلاتتى . لېكىن ئۇلارمۇ ئېغىز - بۇرۇن يالىشىپ ، ھەممىلا يەردە ئىسا ئەلەيھىسسالامغا دۇشمەنلىك قىلىشاتتى .

ئىسا ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا پەرۋا قىلمىدى ، ئۇلارنىڭ قىلىقلىرىمۇ ئىسا ئەلەيھىسسالامنى توسۇپ قالالمىدى . ئۇ ھەقمەتتە چىڭ تۇرۇپ ، كىشىلەرگە سەممىي تەربىيە بېرەتتى ، يۇرتمۇ يۇرت ئايلاپ يۈرۈپ ، ئۇلارنىڭ يالغان - ياۋىداق سۆز ۋە ئىغۋالىرىنى پاش قىلاتتى ، بىمەنە سەپسەتىلىرىگە رەددىيە بېرەتتى . ئۇلار ئىسا ئەلەيھىسسالامدىن ئاللانىڭ ئەلچىلىك ۋەزىپىسىنى ئىجرا قىلىش جەھەتتە دەلىل - ئىسپات كۆرسىتىش ئارقىلىق ئۆز بېشارەتلىرىنىڭ چىنلىقىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىشنى تەلەپ قىلغان چاغدا ، ئاللا ئۇنىڭغا مۆجىزە بىلەن مەدەت بېرىپ ، ناھايىتى روشەن ئالامەت ئارقىلىق ئۇنىڭ ئەلچىلىكىنى ئىسپاتلىدى : ئىسا ئەلەيھىسسالام لايدىن بىر قۇشقاچ ياسىدى ۋە ئۇنىڭغا سۇف دەپ دەم سېلىۋىدى ، ئاللانىڭ ئىرادىسى بىلەن لاي قۇشقاچ راست قۇشقاچقا ئايلاندى . ئىسا ئەلەيھىسسالام ئاللانىڭ ئىرادىسى بويىچە ئەمانىڭ كۆزىنى ئاچتى ، ئۆلۈكنى تىرىلدۈردى .

www.ulrta.cn

ئەگەر ئاللانىڭ مەدىتى ، ياردىمى بولمىغىنىدا ، ئۇ بۇ مۆجىزىلەرنى ھەرگىزمۇ قىلالمىغان بولاتتى ، شۇنداقتىمۇ دىنىي مۇتەئەسسىپلەر يەنىلا ئۆكتەملىك ۋە ئەسكىلىك قىلاتتى . ئىسا ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا مۆجىزە ئارقىلىق دەلىل - ئىسپات كۆرسەتكەن بولسىمۇ ، ئۇلار يەنىلا بۇ مۆجىزىلەرنى سېھىرگەرلىك ، جادۇگەرلىك دېيىشەتتى .

ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ چاقىرىقلىرى تېخى بۇ ئالەمدىكى ساختىلىقنىڭ قايمۇقتۇرۇشىغا ئۇچرىمىغان كىشىلەر ئارىسىدا ئورتاق ھېسداشلىقنى قوزغىدى ، ئاچ كۆزلۈكتىن خالىي كىشىلەر ئارىسىدا مۇناسىپ ئاۋازغا ئېرىشتى . ئىسا ئەلەيھىسسالام سەممىي ئېتىقادنى چىقىش قىلىپ ئاشۇ دىنىي مۆتەئەسسىپلەرگە كۈچلۈك ھۇجۇم قوزغاپ ، ئۇلارنىڭ ئۇۋۇسى ۋە قورغىنىنى چوقۇم يىمىرىپ تاشلاشنى نىيەت قىلدى . ئىسا ئەلەيھىسسالام بەيتۇلمۇقەددەسكە كىرىپ ، ئۇلار جەم بولىدىغان بايرام كۈنىدە ، تەرەپ - تەرەپتىن كەلگەن كىشىلەرگە ئۆزىنىڭ تەشەببۇسىنى تەشۋىق قىلماقچى بولدى . شۇ كۈنى كىشىلەر ئۈنى مەھكەم ئورنۇپلىشتى . ئۇنىڭ سۆزى بىلەن ئۇلارنىڭ دىللىرى يورۇپ كەتتى . ۋاقىتنىڭ ئۆتۈشى بىلەن ئىسا ئەلەيھىسسالامنى قوللىغۇچىلار بارا - بارا كۆپەيدى ، ھەممىلا يەردە ئۇنىڭغا ئەگەشكۈچىلەر تېپىلاتتى .

كاھىنلار دەرغەزەپ بولۇپ ئىسا ئەلەيھىسسالامغا زىيانكەشلىك قىلىشقا ئۇرۇنغان بولسىمۇ ، لېكىن ئۇنىڭ بىر تال مويىغىمۇ زىيان يەتكۈزەلمىدى ، چۈنكى ئاللا ئۈنى ئۆز پاناھىدا ساقلاپ كېلىۋاتاتتى .

جەننەت تاغامى

ئىسا ئەلەيھىسسالام شەھەر ، يېزىلارنى ئايلىنىپ چىقتى . ئۇ ئاللانىڭ ئەقىدىلىرىنى تەشۋىق قىلىپ ، ئۆزىنىڭ ئەلچىلىك بۇرچىنى كىشىلەرگە ئىزھار قىلاتتى . ئۇ زۇلمەتلىك قەلبلەرنى يېمىرىپ ، مۇشرىكلارنىڭ بەلگە - ئالامەتلىرىنى يىلتىزىدىن

www.alma.cn

قومۇرۇپ تاشلىماقچى ئىدى . ئۇنىڭ يارەنلىرى ئۇنى قوللايتتى ، خۇشاللىقتىمۇ ، غەم ـ قايغۇدىمۇ ، جاپادىمۇ ۋە ھالاۋەتتىمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولاتتى ، ئۇلار ئىسا ئەلەيھىسسالامنى پايلاقچىلارنىڭ زىيانكەشلىكىدىن قوغدايتتى . ئىسا ئەلەيھىسسالام ئۇرۇق ـ تۇغقان ، دوست ـ يارەنلىرى ناھايىتى ئاز ئائىلىدىن كېلىپ چىققاچقا ، ئۇنىڭ ئۆز قوۋمىدىكىلەر بىلەن بولغان تۇغقانچىلىق مۇناسىۋىتى ئاللىقاچان ئۇزۇلگەنىدى ، چۈنكى بۇنداق مۇناسىۋەت دۇشمەنگە زەربە بېرىش ۋە مۇشرىكلارغا قارشى تۇرۇشقا تەسىر يەتكۈزەتتى . خۇددى شۇئەيب قوۋمىدىكىلەر ئۆزلىرىنىڭ پەيغەمبىرىگە : «ھەي شۇئەيب ! سېنىڭ سۆزلىرىڭنىڭ بىرمۇنچىلىرىنى چۈشىنەلمىدۇق . بىز سېنى ھەقىقەتەن ئارىمىزدىكى بىر ئاجىز دەپ ھېسابلايمىز . بىز ئەگەر ئۇرۇق ـ جەمەتىڭنىڭ نام ـ شۆھرىتىنى دېمىگەن بولساق ، سېنى چوقۇم ھاقارەتلەيتتۇق . سەن بىز ئۈچۈن ئەزىز كىشى ئەمەس » دەپ ئېيتقىنىدەك ئىش بولاتتى .

ئۇلار بىر كەنتتە بىرنەچچە كۈن تۇرغاندىن كېيىن ، يەنە بىر كەنتكە بېرىپ مەلۇم ۋاقىت تۇرۇشاتتى . ئۇلار يۇرتمۇ يۇرت ، كەنتمۇ كەنت ئايلىنىپ يۈرۈپ ، ئاخىر پايانسىز بىر قۇملۇققا كېلىپ قالدى . بۇ يەر ھېچنېمە ئۈنمەيدىغان قاقاس چۆللۈك ئىدى . ئۇلار چاڭقىدى ، قورساقلىرى ئاچتى ، چارچاپ دەرمانى قالمىدى . بىراق ، بۇ يەردە يا سۇ ، يا يەيدىغان نەرسە تېپىلمايتتى . ئۇلار ئەبىئەت دۇنياسىدىكى بۇ قىيىن ھالەتتىن قۇتۇلۇپ چىقىش ئۈچۈن ، بىر يەرگە كېلىپ ئولتۇرۇپ مەسلىھەتلىشىپ ، قىينىچىلىق ئۈستىدىن غەلىبە قىلىشنىڭ ۋە مەسلىنى ھەل قىلىشنىڭ چارىسىنى تېپىشقا تەمشەلدى . بۇ چاغدا ئىسا ئەلەيھىسسالام ئۇلارنى رىغبەتلەندۈردى ، ئۇلاردا ئۈمىد تۇرغۇزدى ، ئۇلارنىڭ ئىرادىسىنى چىڭىتتى ، ئازاب ـ كۈلپەتلىرىنى يېنىكلەتتى ، ئۇلارنىڭ بىلىمگەن مەسىلىلىرىنى شەرھلەپ بەردى ، ئۇلار چۈشەنمىگەن ئىشلارنى چۈشەندۈردى .

ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ بۇ يارەنلىرى ئۇنىڭ ئەلچىلىك

ۆەزىپىسىنى ئېتىراپ قىلىپ ، بۇنىڭ ئۈچۈن كۈرەش قىلىشنى خالىمىسىمۇ ، ئۇنىڭ بېشارىتىگە ئىشىنىپ ، ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئۇيۇشسىمۇ ، لېكىن ئۇلارنىڭ ئېتىقادىنى يەنمۇ كۈچەيتىش ۆە مۇستەھكەملەشكە توغرا كېلەتتى . مۇشۇنداق قىلىش ھازىر تېخىمۇ زۆرۈر بولۇپ قالغانىدى . ئۇلار ئىسا ئەلەيھىسسالامغا ئۆزلىرىنىڭ ئوي ـ خىياللىرىنى بىلدۈرۈپ :

— ئى ئىسا ، رەببىڭ بىزگە ئاسماندىن بىر داستىخان تەملىك تائام چۈشۈرۈپ بېرەلەرمۇ ؟ — دېيىشتى .

ئۇلارنىڭ بۇنداق دېيىشى ئاللانىڭ شۇنداق قىلىشقا قادىر ئىكەنلىكىگە شەك كەلتۈرگەنلىكىدىن ياكى ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ بېشارىتىگە ئىشەنمىگەنلىكىدىن ئەمەس ئىدى ، چۈنكى ئۇلار ئاللىقاچان ئاللاغا ۆە ئۇنىڭ ئەلچىسىگە ئېتىقاد باغلىغان ، ئۇلار ئاللاغا شەك كەلتۈرگۈچىلەرگە مەنسۇپ ئەمەس ئىدى . شۇڭا ئۇلار ئىسا ئەلەيھىسسالامغا :

— بىزگە ئىشەنگىن ، بىز مۇسۇلمانلارمىز ، بىز ھەممىنى ساڭا بېغىشلىغان ، — دېيىشتى .

ئۇلارنىڭ كۆڭلىدە ھېچقانداق گۇمان يوق ئىدى . ئۇلارنىڭ ئۇنداق دېيىشى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەينى چاغدا ئاللاغا ئىلتىجا قىلغىنىغا ئوخشىشاتتى . ئۇ چاغدا ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئاللاغا : «ئى رەببىم ! ئادەم ئۆلگەندىن كېيىن ، ئۇنىڭغا قانداق جان ئاتا قىلىدىغانلىقىنى ماڭا كۆرسىتىپ بەرگىن !» دېگەن . ئاللا ئۇنىڭغا : «ئى ئىبراھىم ، ئەجەبا ، سەن ئىشەنمەمسەن ؟» دېگەندە ، ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام : «ياق ، ئېتىقادىمنى تېخىمۇ كۈچەيتمەكچى» دېگەنىدى .

ئىسا ئەلەيھىسسالام ھاڭ ـ تاڭ بولدى ، ئۇ بۇنداق تەلەپنىڭ ئاقىۋىتىدىن ئەنسىرەيتتى . ئۇ مۇنداق دېدى :

— سىلەر ساداقەتمەن مۇسۇلمان بولغانىكەنسىلەر ، ئۇ ھالدا ، ئېھتىياتسىزلىقلار كېرەك ، مۆجىزىگە دائىر ئۇنداق تەلەپلەرنى قويماڭلار ، بولمىسا ، بالا ـ قازاغا ئۇچرايسىلەر ، يامان ئىشنى

باشلىغۇچىلاردىن بولۇپ قالىسىلەر . ئەجەبا ، سىلەر تېخىچە كۆڭۈل توختىتالمىدىڭلارمۇ ، دىلىڭلاردىن گۇماننى تۈگىتەلمىدىڭلارمۇ ؟ سىلەر ئاللانىڭ مەن ئارقىلىق كۆرسەتكەن بارلىق مۆجىزىلىرىنى ، مېنىڭ ئەمانىڭ كۆزىنى ئاچقانلىقىم ، ئۆلۈكنى تىرىلدۈرگەنلىكىمنى ئۆز كۆزۈڭلار بىلەن كۆرۈپ تۇرۇپ ، يەنە نېمە ئۈچۈن مۇشۇنداق گۇناھنى ئۆتكۈزىسىلەر ، نېمىشقا يەنە مۇشۇنداق تەلەپلەرنى قويىسىلەر ؟ سىلەر ھەممىنى ئۆز كۆزۈڭلار بىلەن كۆرۈپ تۇرۇپمۇ يەنە تولۇق ئىشەنمەي ، گۇمانلىنىۋېرەمسىلەر ؟ ئەگەر سىلەر ھەقىقىي ساداقەتمەن بولىدىغان بولساڭلار ، ئەمدى كاجلىق قىلماي ، گۇمانخورلۇقۇڭلارنى تېزدىن تۈگەتسەڭلار بولىدۇ .

ئۇلار ئىسا ئەلەيھىسسالامغا ئۆزىنى بېسۈېلىش ھەققىدە نەسىھەت قىلدى ، ئاندىن ئۇنىڭغا ئەھۋالىنىڭ ئەينىنى چۈشەندۈردى :

— بىزنىڭ ئېتىقادىمىز قەتئىي تەۋرەنمەستۇر ، بىز سادىق مۇسۇلمان ، بىز سەندە كۆرۈلگەن بارلىق مۆجىزىلەرگە ئىشىنىمىز ، سېنىڭ بېشارىتىڭ ۋە چاقىرىقلىرىڭغا ئىشىنىمىز ، سېنىڭ ئەلچىلىك بۇرچۇڭدىن گۇمانلانمايمىز . بىز راسا تويغۇدەك بىر ۋاخ تاۋام يەپ چوڭ نەپ ئالارمىزمىكىن دەپ ، سېنىڭ مۆجىزە كۆرسىتىشىڭنى تەكلىپ قىلغانىدۇق ، ئەجەبا ، سەن بىزنىڭ ئۇزۇقىمىز تۈگەپ ، قورساقلىرىمىز ئېچىپ كوركىراپ كېتىۋاتقانلىقىنى كۆرمىدىڭمۇ ؟ — دېيىشتى ، ئارقىدىنلا ئۇلار يەنە مۇنداق دېدى :

— بىز ئاللانىڭ قۇدرىتىنى ئىسپاتلايدىغان بىرمۇنچە مىساللارنى كۆردۇق ، شۇڭا بىز ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدۇق ، ئۇنىڭ سېنى ئەلچىلىككە ئەۋەتكەنلىكىگە ئىشەندۇق . لېكىن سەن يەنە بىر قېتىم مۆجىزە كۆرسىتەلىسەڭ ، بىزنى تېخىمۇ قايىل قىلغان ، ئىشەنچىمىزنى تېخىمۇ چىڭىتقان بولىمىتىڭ ؟ ساڭا مەلۇم ، بىز سېنىڭ مۆجىزىڭنىڭ كىشىلەرنىڭ كۆڭۈل پەرىشانلىقىنى تۈگىتىپ ، گۇمانىنى چىقىرىپ تاشلايدىغانلىقىغا قەتئىي

ئىشىنىمىز . بۇنىڭدىن ئىلگىرى ، سېنىڭ ئالدىن بەرگەن بېشارەتلىرىڭ بۇ نۇقتىنى ئىسپاتلىغان ، شۇ ۋەجىدىن ، بىز سېنىڭ چاقىرىقلىرىڭغا ئىشەنگەن ، بىز ھەرگىز گۇمانلانمايمىز ۋە تەۋرەنمەيمىز . بىزنىڭ بىر قېتىم مۇقەددەس تاغام يېيىشنى تەلەپ قىلىشىمىز دەلىل - ئىسپاتنى تېخىمۇ روشەنلەشتۇرۇش ، كۆڭلىمىزنى تېخىمۇ تىندۇرۇش ، ئېتىقادىمىزنى يەنىمۇ چىڭىتىش ئۈچۈن ئىدى .

بىزگە مەلۇمكى ، سەن ئاللانىڭ ھۇزۇرىدىن بېشارەت تاپتىڭ ، ئۇ ساڭا مەدەت بېرىدۇ . ئۇنىڭ ساڭا قىلغان ئىلتىپاتى كۆپتۇر . لېكىن سېنىڭ ئىلگىرىكى مۆجىزىلىرىڭنىڭ ھەممىسى زېمىندا بولغانىدى . ئەمما بۇ قېتىم بىز مۆجىزىنىڭ ئاسماندىن چۈشۈشىنى تەلەپ قىلىمىز . مۇشۇنداق بولسا ، بىز ئىلگىرىكىدىن تېخىمۇ ئۇلۇغ ، ئاجايىپ نەرسىنى ئۆز كۆزىمىز بىلەن كۆرەلەيمىز . مۇشۇنداق قىلالىساڭ ، بىز كىشىلەرنى ئۆز ئەمەلىيىتىمىز بىلەن تەربىيىلەيمىز ، ئۇلارغا تەشۋىق قىلىمىز ، نەتىجىدە سېنىڭ يارەنلىرىڭ تېخىمۇ كۆپىيىدۇ ، ساڭا بەيئەت قىلىدىغانلارمۇ كۆندىن - كۈنگە ئاشىدۇ .

ئىسا ئەلەيھىسسالام ئۇلارنىڭ ئۆز تەلىپىدە چىڭ تۇرغانلىقى ، ئۇنىڭ ئوستىگە ئۆز ئىپادىلىرىنى قايتا - قايتا ئىزھار قىلغانلىقىنى كۆرۈپ ، ئۇلارنىڭ بۇ مەسىلىنى گۇمانلانغانلىقتىن قويمىغانلىقىنى ۋە يامان نىيىتىنىڭ يوقلۇقىنى بىلىپ ئاللاغا مۇراجىئەت قىلدى :

— ئى ئاسمان - زېمىننىڭ ئىگىسى ، ھەممىگە قادىر ئاللا ! ئى كائىناتنىڭ خوجىسى ! ئاسماندىن بىزگە بىر داستىخان تاغام چۈشۈرۈپ بەرگەيسەن ، بىز بۇ مۆجىزىنى بايرام كۈنى سۈپىتىدە خاتىرىلىگەيمىز . ئى ساخاۋەت ئىگىسى ، سەن بىزگە تىرىكچىلىك يولى بېغىشلىغايسەن !

ئاللا ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ دۇئاسى ۋە تەلىپىنى ئىجابەت قىلىپ مۇنداق دېدى :

— ئۇلارنىڭ ساڭا بولغان ئېتىقادىنى كۈچەيتىش ئۈچۈن ، مەن

سـلـەرگە جەننەت تائامى ئەۋەتتىم . لېكىن سىلەر بىلىشكىلار كېرەككى ، بۇ مۆجىزە سىلەردىن چوقۇم تاۋاپ قىلىشنى تەلەپ قىلىدۇ ، ئەگەر كىمكى خىلاپلىق قىلىدىكەن ، مېنىڭ قاتتىق جازايىمغا ئۇچرايدۇ .

ئاللا ئۇلارغا ئاسماندىن بىر داستىخان ئېسىل تائام چۈشۈرۈپ بەردى . ئىسا ئەلەيھىسسالام ئۇلارنىڭ تائامنى كۆرگەندىن كېيىن بەك ېپرىلىپ كېتىشىدىن ئەنسىرىدى ـ دە ، ئاللادىن بۇ تائامنى ئۇلارغا قىلغان شەپقەت ۋە خەيرخاھلىق دەپ ھېسابلاشنى ئۆتۈنۈپ سورىدى ۋە يەنە ئاللادىن ئېتىقاد قىلىشنىڭ توغرا يولىنى ئۇلارغا كۆرسىتىپ ېپرىشنى تىلىدى . ئىسا ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا مۇنداق دېدى :

— مانا بۇ ئاللانىڭ بىزگە يەتكۈزۈپ بەرگەن تائامى ، قېنى بەھۈزۇر بېقىكىلار ! ئاللاغا رەھمەت ئېيتىشكىلار كېرەك ، بۇ ئاللانىڭ ئىلتىپاتىدۇر .

ئۇلار تائامغا بەھۈزۇر بېقىپ ، بۇنىڭدىن تولۇق رازى ـ رىزا بولۇشتى ، كىشىنى ھاڭ ـ تاڭ قالدۇرىدىغان بۇ مۆجىزىنى تازا ماختاشتى . ئېتىقادى تېخىمۇ چىڭىدى .

ئاخىرقى كۈن

ئىسا ئەلەيھىسسالام ئۆز بۇرچىغا سادىق بولۇپ كەلدى ، زادى سۆس قارىمىدى . ئۇ يەھۇدىيلارنىڭ ئۆز تۇرمۇشىنىڭ باياشات بولۇشىنىلا كۆزلەپ ، ھەدەپ تالان ـ تاراج قىلىش يولى بىلەن نۇرغۇن پۇلغا ئىگە بولۇۋېلىشىغا قارشى تۇراتتى ، ئۇلارنىڭ قانۇن دەستۇر[1]غا بولغان ساختا ھۆرمىتىنى مەسخىرە قىلاتتى ، ئۇلارنىڭ دىنىي ئەقىدىلەرنى يوققا چىقىرىپ ، ئاسىيلىق قىلغانلىقىنى ئەيىبلەيتتى . شۇنىڭ بىلەن بىللە ، ئۇ يەنە ئۇلارنىڭ قىلغان ـ ئەتكەنلىرىنىڭ ئاللانىڭ چاقىرىقىغا ئۇيغۇن ئەمەس ئىكەنلىكىنى

www.alma.cn

① بۇ يەردە «تەۋرات» نى دېمەكچى .

كۆرسەتتى .

يەھۇدىيلار ئىسا ئەلەيھىسسالامغا شىددەتلىك ھۇجۇم قوزغىدى ، لېكىن ئىسا ئەلەيھىسسالام ئۇلارنىڭ بېسىمىغا تىز پۈكمىدى .

دەلىل - ئىسپاتلار ئۇلارنىڭ قەلبىنى يەڭدى ، مۆجىزىلەر ئۇلارنى ھاڭ - تاڭ قالدۇردى ، ھەقىقەت نۇرى ئۇلارنىڭ باھانە - سەۋەبلىرىنى بېسىپ چۈشتى . بۇنداق ئەھۋالدا ئۇلار ئىسا ئەلەيھىسسالامغا قارشى تۇرۇشنىڭ ئۈسۈل ۋە يولىنى تاپالمىغان بولسىمۇ ، لېكىن ئۇلار يەنىلا تەن بەرمەستىن ، مىڭ بىر ھىيلە - مىكىر بىلەن ئۇنى ئالدايتتى . ئۇلار ئۆز دۆلىتىنىڭ يوقىلىپ ، ھاكىمىيەت ئاساسىنىڭ پاچاقلىنىپ كېتىشىدىن ئەنسىرەيتتى . ئىسا ئەلەيھىسسالام يەھۇدىيلارنىڭ قاتتىق قارشىلىقىغا ئۇچراۋاتقان بولسىمۇ ، لېكىن ئۇنىڭ يارەنلىرى بارغانسېرى كۆپەيمەكتە ئىدى ، بىراق بۇلارنىڭ كۆپ قىسمى تۆۋەن تەبىقىدىن كېلىپ چىققان ، بىلىم - ساۋاتى يوق كىشىلەر ئىدى .

يەھۇدىيلار ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ چاقىرىقلىرىنىڭ كۈچىنى ئاجىزلاشتۇرۇشقا ۋە ئۇنىڭ كىشىلەرگە بەرگەن تەسىرىنى ئازايتىشقا ئۇرۇنغان بولسىمۇ ، لېكىن ئۇلار مەقسىتىگە يېتەلمىدى . چۈنكى ، ئىسا ئەلەيھىسسالام گويا ئايلىنىۋاتقان ئاسمان جىسىملىرىدەك ۋە ياكى ئاقار يۇلتۇزلاردەك تەرەپ - تەرەپتە ھەرىكەت قىلاتتى ، ئۇنىڭ دۇئا - تىلاۋەت قىلغان ئاۋازى ھەممىلا يەردە ياڭرايتتى ، ئۇنىڭ قەدىمى يەتكەنلا يەردە يەھۇدىيلارنى ئەيىبلەش سادالىرى جارانلايتتى .

ئىسا ئەلەيھىسسالام يەھۇدىيلارنىڭ خام خىيالىنىڭ بىتچىتىنى چىقىرىپ ، ئۇلارنىڭ ئەقىدىلىرىگە رەددىيە بەردى . يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا ئۆچ بولسىمۇ ، لېكىن ئۇنى ھېچنېمە قىلالمايتتى . ئۇلار ئۇنىڭغا قارشى تۇرۇش ، ئۇنى ئۇجۇقتۇرۇۋېتىش ئۈچۈن ، ئادەم توپلاپ ئۇرۇشقا پەيدا قىلدى ، ئۇنى پادىشاھلىقتىن تەمەسى بار دەپ گەپ تېرىدى .

ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ پاناھ بولغۇدەك ئۇرۇق - تۇغقان، قوۋم - قېرىنداشلىرى بولمىسىمۇ، لېكىن ئۇ يەھۇدىي ئىبلىسلىرىنىڭ ھۇجۇمىدىن قورقمايتتى. چۈنكى، ئاللا ئۇنى قوغدىماقتا ۋە قوللىماقتا ئىدى. ئاللا ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەتراپىدىكى مۇشرىكلارنى تازىلاپ، ئىسا ئەلەيھىسسالامنى ئۆز پاناھىدا ساقلاپ، ساداقەتسىز ئاشۇ مۇرتەتلەردىن قۇتۇلدۇردى ھەمدە ئۇنىڭغا ئۇلارنىڭ ھىيلە - مىكرىنى ئۆز يولى بىلەن بابلاپ مەغلۇپ قىلىشنى ئىجازەت قىلدى.

يەھۇدىيلار ئۆزلىرىنىڭ ئىنتايىن يېتىم قالغانلىقىدىن ۋەھىمە يەپ، ئىسا ئەلەيھىسسالامنى بالا - قازانىڭ مەنبەسى، دەپ قارىشاتتى. ئىسا ئەلەيھىسسالام «تەۋرات» قا ئىشەنسىمۇ، بىراق ئۇنىڭ يارەنلىرىنىڭ ماجىرا تۇغدۇرۇپ ئىسيان كۆتۈرۈشى ئېھتىمالغا يېقىن ئىدى. لېكىن، يەھۇدىيلارنىڭ ئۆزلىرى قانداق؟ ئۇلار ئاللاغا ئاللىبۇرۇن ئاسىيلىق قىلىپ، كىشىلەرنى دوزاخقا ئىتتىرەتتى. ئۇلار ئاللانىڭ ئەقىدىلىرىگە ئىشەنمەي، ھە دېسىلا پۇل، ھوقۇق ۋە شان - شۆھرەتكە ھېرىلىپ كەتتى.

ئىسا ئەلەيھىسسالامغا قىلىنغان ھۇجۇمنىڭ ئۇنۇمى بولمىدى. ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ چاقىرىقلىرى بولسا قارشىلىق كۆرسىتىپ بولمايدىغان ئېقىمغا ئايلانىدى. يەھۇدىيلار تەرەپ - تەرەپكە پايلاقچىلارنى قويۇپ، ئىسا ئەلەيھىسسالامغا دۇشمەنلىك قىلىپ قاپقان قۇردى ۋە ئۇنىڭغا زەھەرخەندىلىك بىلەن ھۇجۇم قىلدى. ئۇلار ئۇنى پېرىخۇن دېيىشتى، ئۇنىڭ مۆجىزىلىرىنى شەيتاننىڭ سېھىر - جادۇسى دېيىشتى، ئۇ شەنبە كۈنى يەنى بىزنىڭ بايرام ۋە ئىبادەت قىلىدىغان كۈنىمىزدە بىزگە ئوخشاش ئىش توختاتمىدى، ئۇ دىنىمىزدىن بەك يىراقلىشىپ كەتتى، پەيغەمبىرىمىزگە ئىشەنمىدى، دېيىشتى.

لېكىن، بۇ گەپلەر ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاۋازىنى پەسلىتەلمىدى، كىرادىسىنمۇ تەۋرىتەلمىدى. ئەكسىچە، ئۇ تېخىمۇ قەتئىي، بوشاشماي تەشۋىق قىلىپ، ئەلچىلىك بۇرچىنى ئادا

قىلىۋەردى . يەھۇدىيلار ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ھەربىر ئېغىز سۆزىنى ئۆتكۈر ئوقيا دەپ قارايتتى ، ئۇلار ئۇنىڭ پىچىرلاشلىرىنىمۇ ئەكس سادا پەيدا قىلمدۇ ، دەپ ئويلايتتى . ئۇلارنىڭ غۇلغۇلىسى توختىمىدى ، ئۇلار بايلىقىنىڭ تۈگەپ ، تىرىكچىلىك يولىنىڭ ئۇزۇلۇپ قېلىشىدىن ئەنسىرەيتتى ، شۇڭا ئۆزلىرىنىڭ يەنە ھۇجۇمغا ئۆچىرىماسلىقى ۋە ھوقۇق - مەنپەئىتىنىڭ تەھدىتكە دۇچ كەلمەسلىكى ئۈچۈن ، ئىسا ئەلەيھىسسالامنى ئۆلتۈرۈۋېتىپ ، مەسلىنى ئۆزۈل - كېسىل ھەل قىلماقچى بولۇشتى .

ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ تەقدىرىنى بىر تەرەپ قىلىدىغان پەيغەمبىرىنى ئۆلتۈرۈشكە تەييارلانغاندا ، ئاللانىڭ تەلىمىگە نەقەدەر نادانلىق قىلغان ھەم ئاللانىڭ يولىدىن نەقەدەر يىراقلىشىپ كەتكەنىدى - ھە ! ئىسا ئەلەيھىسسالام نېمە گۇناھ قىلدى ؟ ئۇ ناھايىتى كەلسە ، ئۇلارنى ئاللانىڭ بۇيرۇغانلىرىغا ئەمەل قىلىپ ، گۇناھتىن تېرى تۇرۇشقا دەۋەت قىلدى ، خالاس . ئىسا ئەلەيھىسسالام نېمە خاتالىق ئۆتكۈزدى ؟ ئۇ ناھايىتى كەلسە ئۇلارغا ئېتىقادنىڭ ھەقىقىي مەنىسىنى ئۆگىتىپ ، بۇلارنى ئۆز ئەمەلىيىتىدە ئىجرا قىلىشنى تەلەپ قىلدى ، خالاس .

ئۇلار ئىسا ئەلەيھىسسالامنى قەتئىي ئۆلتۈرۈش نىيىتىگە كەلگەن بولسىمۇ ، ئۇنىڭ قەيەردە ئىكەنلىكىنى بىلمەيتتى . بەزىدە ئۇنى تاپالمىغاندىمۇ ، ئۆزلىرى ھېرىپ دەرمانى قالمىغاچقا ، نائىلاج قايتىپ كېتىشكە مەجبۇر بولۇشاتتى . كېيىن ئۇلار شېرىن سۆزلەر بىلەن ئادەم ئالداشقا باشلىدى ، ئۇچرىغانلىكى كىشىلەرگە يالغان - ياۋىداق سۆزلەر ۋە پىتنە - ئىغۋالارنى تارقاتتى ، ھەتتا پايلاقچىلارنى پۇل بىلەن سېتىۋېلىپ ئۇلارنى ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ مېڭىش - تۇرۇشلىرىنى كۆزىتىشكە سالدى . ئۇلار ئاقساقال ، كاتتىۋاشلارنىڭ تەسىرىدىن پايدىلىنىپ ئۆزلىرىنىڭ مەقسىتىگە يېتىشتىنمۇ باش تارتمىدى . ئۇلار ، ئىسا پادىشاھنىڭ تەختى - بەختىنى گۇمران قىلماقچى ، دېيىشتى .

www.anhar.com

بەزى دىنىي زاتلار بەيتۇلمۇقەددەسكە يىغىلىپ ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىشىنى مەسلىھەت قىلدى. ئۇلار ئىسا ئەلەيھىسسالامدىن ئۆچ ئېلىپ، غەزىپىنى چىقىرىۋېلىشقا تەقەززا ئىدى. لېكىن ئۇلار خېلى بىر ھازاغىچە مەسلىھەتلەشكەن بولسىمۇ، يەنىلا ھېچ ئامال قىلالمىدى. ئۇلار مەيۇس، ئۈمىدسىز ئىدى، دۆلەتنىڭ ھالاك بولۇشىدىن، خەلقنىڭ ئۆزلىرىدىن بىزار بولۇشىدىن قورقۇشاتتى. دەل ئۇلار غەم ـ قايغۇغا چۆمۈپ خاپىلىق ئىچىدە تۇرۇۋاتقان چاغدا، ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ بىر مۇرىتى غادايغان ھالدا دەرۋازىدىكى ياساۋۇلنىڭ ئالدىغا كەلدى ـ دە، ناھايىتى سىر ساقلىغاندەك قىلىپ:

— مېنىڭ مەجلىس ئەھلىگە دەيدىغان بىر گېپىم بار ئىدى، — دېدى. بۇ كىشى كىرگەندىن كېيىن، مەجلىستىكىلەر ئۇنى خۇشال كۈتۈۋالدى ۋە ئۇنىڭدىن، دەيدىغان نېمە گېپى بارلىقىنى سورىدى. ئۇ مەلۇم قىلمىدىغان مۇھىم ئىش بارلىقىنى، بۇ ئىش ئۇلارنىڭ خاتىرجەم بولۇشىغا، ۋەھىمسى ۋە تەشۋىشىنى تۇگىتىشكە مۇناسىۋەتلىك ئىكەنلىكىنى ئېيتتى. بۇ مۇرىت ئېھتىياتىن بىلەن، ئەمما تەشۋىشلەنگەن ھالدا ئۇلارغا، ئىسا ئەلەيھىسسالامنى تېپىش ئۈچۈن يول باشلاپ بېرىدىغانلىقىنى، ئۇلارنىڭ غەم ـ قايغۇسىنىڭ يىلتىزىنى تۇگىتىپ، مالىمان، ئەنسىز تۇرمۇشتىن قۇتۇلۇشىغا ياردەم بېرىشنى خالايدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

بۇ مۇرىتنىڭ سۆزى تۇگىشىگە، ئۇلار گويا ئېغىر يۈكتىن خالاس بولغاندەك، خۇشال بولۇپ كېتىشتى. ئۇلار بۇ مۇرىتقا بەخت تىلىدى. مۇرىتمۇ كۆرەڭلەپ كەتتى. ئۇلارنىڭ رەھمىتى ۋە ھۆرمىتى مۇرىتنىڭ گۈلقەلبىرىنى ئېچىلدۇرۇپ دىلىخەستىلىكىنى كۆتۈرۈۋەتتى.

ئۇلار مۇرىتنى پادىشاھنىڭ ئالدىغا ئاپىرىپ، ۋەقەنى بايان قىلىشتى. پادىشاھ ئىسا ئەلەيھىسسالامنى تۇتۇشقا لەشكەر ئەۋەتتى. ئىسا ئەلەيھىسسالامۇ گۇمراھلارنىڭ نىيىتىنى بۇزۇپ، كوچ

توپلاپ ئۇنىڭ پېيىگە چۈشكەنلىكىدىن ، ئۇنىڭ ئىز - دېرىكىنى ئېلىش ئۈچۈن يەنە تەرەپ - تەرەپكە پايلاقچى ئەۋەتكەنلىكىدىن خەۋەر تاپقانىدى . شۇڭا ئۇيان - بۇيان يۆتكىلىپ ، گاھ كۆرۈنۈپ ، گاھ يوشۇرۇنۇپ ، ئۆز تەشەببۇسىنى تەشۋىق قىلىپ ، ئەلچىلىك بۇيرۇقىنى ئادا قىلىۋەردى ، كىشىلەرنى ئاللاغا ئېتىقاد قىلىپ ، يامانلىقىنى تاشلاشقا چاقىرىۋەردى . ئۇنىڭ يارەنلىرى ئۇنىڭ چۆرىسىدىن نېرى كەتمىدى ، ھېچقايسىسى ئۇنى تاشلىۋەتمىدى .

بىر كۈنى ئىسا ئەلەيھىسسالام ئۆز يارەنلىرى بىلەن بىللە بىر باغقا كىرىپ قونۇپ قالماقچى بولدى . ئۇلار ئۆزلىرىنى دۇشمەننىڭ كۆزىدىن نېرى بولدۇق ، ھەرىكىتىمىزنى ھېچكىم سەزمىدى ، دەپ ئويلىدى . لېكىن بۇ ئۇلارنىڭ ئۆز خىيالىلا ئىدى . زېمىنغا تۇن پەردىسى ئەمدىلا تارتىلىپ تۇرۇشىغا ، ئۇلارنىڭ پېيىگە چۈشكەنلەر بۇ يەرگە كېلىپ ، ئۇلارنىڭ پاناھلانغان يېرىنى كۆرۈپ قېلىشتى . ئىسا ئەلەيھىسسالام ۋە ئۇنىڭ يارەنلىرى قورشاۋدا قالدى .

بۇ يارەنلەر ئۆزلىرىنىڭ ئەسىرگە چۈشۈپ قالغانلىقىنى بىلىپ ، ئىسا ئەلەيھىسسالامنى تاشلاپ بەدەر قېچىشتى . ئىسا ئەلەيھىسسالامغا كەلسەك ، ئاللا ئۇنى دۇشمەنگە تۇتۇپ بەرمىدى . چۈنكى ئۇ ئاللانىڭ ئەقىدىلىرىنى تىرىشىپ تەشۋىق قىلىپ كەلگەنىدى . شۇڭا ئاللا ئۇنىڭغا يار بولدى ، ئۇنى دەپ مۆجىزە ياراتتى . ئۇنىڭغا خەيرخاھلىق قولىنى ئۇزىتىپ ، ئۇنى خالايىقلار چەكچىيىپ قاراپ تۇرغان بىر ئەھۋالدا غايىب قىلدى - دە ، قوغلاپ تۇتۇشقا كەلگەنلەرنىڭ ئالدىدا ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ سۈرىتىدە بىر ئادەم پەيدا قىلدى . ئۇلار بۇ ئادەمنى ئىسا ئەلەيھىسسالام دەپ قاراپ ، ئېتىپلىپ بېرىپ ئۇنىڭ ياقىسىدىن تۇتتى ، بۇ ئادەم قورقمىسىدىن ئالاقزادە بولۇپ ، تىترەپ ، تىلى كالۋالىشىپ ئەينى ئەھۋالنى چۈشەندۈرۈشكە ئامالسىز قالدى ، ئۆزىنى قوغداشقىمۇ مادارى يەتمەي ، ئۇلار تەرىپىدىن تۇتۇپ كېتىلدى . ئۇلار ھەقىقىي ئەھۋالنى تەكشۈرمىدى ۋە ئۇقۇشمىدى ، ئالدىراپ - تېنەپ ، قىزىققانلىق بىلەن ئىش قىلدى ، قارىماققا توغرىدەك ، ئەمەلىيەتتە

www.alimazen

خاتا نەرسە بىلەن قانائەتلەندى .

ھېلىقى ئادەم ئۇلارغا يول باشلاپ كەلگەن يەھۇزا ئىدى ، ئۇنداق قازانغا مۇنداق چۆمۈچ دېگەندەك ، ئاسىلىق قىلغان بۇ ئادەمنىڭ جاجىسىنى ئاللا بەردى .

ئۇلار يەھۇزانى يالاپ بىر مەيدانغا ئېلىپ كەلدى - دە ، چۇقان - سۈرەن ئىچىدە ئۇنى چاپراس مومىغا مىخلىدى . ئۇلار ئىسانى ئۆلتۈردۇق ، دەپ داۋراڭ سېلىشتى . ئەمەلىيەتتە ، ئۇلار ئىسا ئەلەيھىسسالامنى ئۆلتۈرمىدى . ئاللا ئۇنى ئۆز دەرگاھىغا ئېلىپ چىقىپ كەتكەنىدى ، ئاللا ھەممىگە قادىر ۋە ھەممىدىن دانادۇر .

www.alma.cn

قوش مۇڭگۈزلۈك پادىشاھ[1]

يىراق سەپەر يولىنى ئاچقان قوش مۇڭگۈزلۈك پادىشاھ مەغرىبكە[2] يېتىپ باردى . يول ئۇستىدە ئۇنىڭ قوشۇنلىرى گويا ئادەمزات يوق يەردە كېتىۋاتقاندەك توسالغۇسىز ئىلگىرىلىدى . ئۇ سەراتان تومۇز ، قەھرىتان سوغۇقنى ۋە پانقاق يوللارنى پىسەنت قىلماي يۈرۈش قىلاتتى . چۈنكى ، ئۇنىڭغا ئاللا مەدەتكار ئىدى . ئاللا ئۇنىڭغا ئېھتىياجلىق ھەممە نەرسىنى يەتكۈزۈپ بەردى ۋە ئۇنى يېڭىلمەس ، غالىب قىلدى .

ئۇ توختىماي ئىلگىرىلەپ ، سۇيى دوغاپتەك لېيىپ كەتكەن بىر قۇدۇقنىڭ يېنىغا كېلىپ قالدى . ئۇ قۇدۇق ئىچىگە قاراپ ، ئۇ يەردە بىر گۈرۈھ گۈمراھلارنىڭ بارلىقىنى كۆرۈپ قالدى . بۇ ئادەملەر زورلۇق - زومبۇلۇق ، ئەسكىلىك قىلغان ، كىشىلەرنىڭ جېنىغا زامىن بولغانلار ئىدى . ئۇلارنى كۆرۈپ قوش مۇڭگۈزلۈك پادىشاھنىڭ غەزىپى كەلدى . شۇنداقتىمۇ ئۇ ئاللادىن ئۇلارنى قانداق بىر تەرەپ قىلىش توغرىسىدا كۆرسەتمە سورىدى ، ئاللا ئۇنىڭغا ئىككى چارىنى بېشارەت قىلىپ ، قايسىسىنى تاللىۋېلىشنى ئۇنىڭ ئىختىيارىغا قويدى . بۇ چارىلەرنىڭ بىرى ، ئۇلارنىڭ قىلغان جىنايىتىگە تېگىشلىك جازا بېرىش ؛ يەنە بىرى ، ئۆز مەيلىگە قويۇۋېتىش ئىدى . چۈنكى ئۇلارنىڭ ئىچىدە يامانلىقتىن قول ئۈزۈپ ، توغرا يولغا ماڭىدىغانلارنىڭ چىقىپ قېلىشىمۇ مۇمكىن ئىدى . قوش مۇڭگۈزلۈك پادىشاھ ئىككىنچى چارىنى تاللاپ ، ئۇلارنى ئۆلتۈرۈشكە ئالدىرىماي ، يامانلىق قىلغانلارغا ياخشىلىق بىلەن مۇئامىلە قىلماقچى بولدى . ئۇ : «يامانلىق قىلغانلار جازاغا

www.aima.cn

① ئىسكەندەر زۇلقەرنەينىنى دېمەكچى — ت .
② مەغرىب — ئافرىقىنىڭ شىمالىي قىسمىنى كۆرسىتىدۇ .

تارتىلىدۇ ، رەببىمنىڭ دەرگاھىغا بارغاندا چوقۇم قاتتىق جازالىنىدۇ ، يامانلىقتىن قول ئۈزۈپ ياخشىلىق بىلەن شۇغۇللانغانلار ئۇنىڭ خاسىيىتىنى كۆرىدۇ » دېدى . ئۇ بىر مەزگىل ئۇلار بىلەن بىللە تۇرۇپ ، ئاجىزلارغا يار بولدى ، يامانلارنى توستى ، ھەققانىيەتنى تەشۋىق قىلدى ، ياخشىلىقنى تەشەببۇس قىلدى . كېيىن ئۇ شەرقە يۇرۇش قىلىش قارارىغا كېلىپ ، يول بويى باتۇرانە جەڭ قىلىپ ماڭدى . ئارىدىن كۆپ ئۆتمەي ، ئۇ ئاجايىپ ئاۋات بىر يەرگە كېلىپ قالدى . بۇ يەرنى كۇن نۇرى قاتتىق قىزىتىپ تۇرسىمۇ ، كىشىلەردە ئۆزىنى كۇن نۇرىدىن دالدىغا ئالغۇدەك ئۆي ، سايىدىغۇدەك دەل ـ دەرەخلەر يوق ئىدى ، بۇ بەلكىم ئۇلارنىڭ نادانلىقىدىن بولسا كېرەك ، قوش مۇڭگۈزلۈك پادىشاھ ئۇلارغا نۇرغۇن بىلىملەرنى بەردى . ئاندىن ئۇ يەنە شىمالغا قاراپ داۋاملىق يۇرۇش قىلىپ ، تاغ جىلغىسىغا جايلاشقان بىر دۆلەتكە يېتىپ كەلدى . بۇ يەردە ئۇ تىل بىلمىگەنلىكتىن ، ئۇلارنىڭ نېمىدەپ سۆزلىشىۋاتقانلىقىنى بىلمىسىمۇ ، ئەمما ئۇلارنىڭ ئەسكىلىكتە داڭق چىقارغان كاززاپ يەجۇج ۋە مەجۇجلەر بىلەن قوشنا ئىكەنلىكىنى بىلدى . بۇ دۆلەتلەردىكى خەلقلەر قوش مۇڭگۈزلۈك پادىشاھنىڭ كۆچلۈك ئەلچى ئىكەنلىكىنى ، كاتتا ھوقۇق ۋە نۇرغۇن قوللىغۇچىلىرىنىڭ بارلىقىنى بىلىپ ئۇنىڭغا بەيئەت قىلدى ھەم دۇشمەننىڭ تاجاۋۇزىغا تاقابىل تۇرۇش ئۈچۈن بىر سىپىل سوقتى . چۈنكى ، يەجۇج ۋە مەجۇجلەر ئەخلاقى بۇزۇق ، ياخشى گەپنىمۇ ، يامان گەپنىمۇ ئاڭلىمايدىغان ، مەخسۇس پۇل ـ دۇنيانىلا تالان ـ تاراج قىلىدىغان بىر توپ ياۋۇزلار ئىدى .

قوش مۇڭگۈزلۈك پادىشاھ ئاللائاتا قىلغان خەير ـ ئېھسان ، ياخشىلىق ۋە خەزىنە بىلەن ئۇ يەردىكى خەلقنىڭ تەلىپىگە ماقۇل بولدى .

نەتىجىدە ، كىشىلەر ئۇنىڭغا تۆمۈر ، مىس ، ئوتۇن ۋە كۆمۈرلەرنى ئەكېلىپ بەردى ، ئاندىن ئۇ مىس ، تۆمۈرلەرنى ئىككى تاغنىڭ ئارىلىقىغا جەملەپ ، ئەتراپىغا كۆمۈر بىلەن ياغاچ توپلاپ

ئوت ياقتى . مس ، تۆمۈر ئېرىتمىسىدىن ئىككى تاغ ئارىلىقىدا مۇستەھكەم بىر تاغ ھاسىل بولدى ، يەجۇج بىلەن مەجۇجلەر بۇ تامدىن ھالقىپ ئۆتەلمىدى ھەم ئۇنى تېشەلمىدى . شۇنىڭ بىلەن ئاللا ئۇ يەردىكى خەلقنى چەتئەل كېلىدىغان تاجاۋۇزچىلارنىڭ ئازابىدىن ساقلاپ قالدى .

قوش مۇڭگۈزلۈك پادىشاھ بۇ يىمىرىلمەس ئۈزۈن دامبىنى كۆرگەندىن كېيىن چىن قەلبىدىن : «بۇ رەببىمنىڭ رەھىم - شەپقىتى . ئۇ خالىسا ، تام سېپىللارنىمۇ تۈزلىۋېتەلەيدۇ . ئاللانىڭ ۋەدىسى بەرھەق» دەپ خىتاب قىلدى .

www.alma.cn

ئەسھا بۇلكەھق

بايرام كۈنلىرىدە ، ئەقسۇسلۇقلار ئۆزلىرى ئىبادەت قىلىدىغان بۇتلارغا نەزىر - چىراغ قىلىشاتتى ، ئەمما بۇ ئىش داڭقى چىققان بىر ياشنىڭ كۆزىگە سىغمايتتى . ئۇ كىشىلەرنىڭ بۇنداق بۇ قەدەر ئېتىقاد قىلىشىدىن تەشۋىشلىنەتتى . ئۇ كىشىلەر ئارىسىدىن چىقىپ ، بىر تۇپ دەرەخنىڭ تۈۋىگە كېلىپ ئولتۇردى - دە ، يېگانە ھالدا بېشىنى تۆۋەن سېلىپ خىيالغا چۆمدى .

كۆپ ئۆتمەي ، ئۇنىڭغا قەلبىداش بىر ئادەم قوشۇلدى ، كېيىن ئۇ قوشۇلۇپ ، بۇ قوشۇلۇپ ، ئۇلار تېزلا يەتتە ئادەم بولۇپ قالدى . ئۇلار ئۇرۇق - تۇغقان بولمىسىمۇ ، لېكىن بىر نىيەت - بىر مەقسەتتە ئىدى ، پىكىر - قاراشلىرىمۇ ئوخشىشىپ كېتەتتى ، ئۇلار ئۆز قوۋمىدىكى كىشىلەر ئېتىقاد قىلىۋاتقان ئىلاھقا ئىشەنمەيدىغانلىقىنى ئېيتتى . ئۇلار دۇنيادىكى ھەممە نەرسىگە ئۆتكۈر كۆز ۋە توغرا نىيەت بىلەن قارايتتى ، ئورتاق ئېتىقادقا ئىگە ئىدى . شۇڭا ئۇلار يارانقۇچى ئاللانى تېپىپ ، ئۇنىڭ دىنىنى چىن قەلبىدىن قارشى ئالدى ، لېكىن ئۇلار ئاللانى پەقەت قەلبىدىلا ساقلايتتى . چۈنكى ، پادىشاھ مۇشرىك ئىدى . ئۇلار خەلق ئۈچۈن كۈرەش قىلاتتى ، خەلقنىڭ غېمىنى يەيتتى . ئۇلار كۆڭۈلسىزلىك ھېس قىلغان چاغلىرىدا ئاللاغا سېغىناتتى ، بىر كۈنى گۈگۈم چۈشكەندە ، ئۇلار يەنە بىر يەرگە توپلاندى . ئۇلاردىن بىرى پەس ئاۋاز بىلەن :

— بۇرادەرلەر ، ئاخشام مەن بىر خەۋەر ئاڭلىدىم : پادىشاھ بىزنىڭ ئېتىقاد قىلغان دىنىمىزنى بىلۋاپتۇمىش ، بىزگە زىيانكەشلىك قىلىدىغانلىقىنى ئېيتىپ پوپوزا قىپتۇمىش ، — دېدى . ئۇلاردىن يەنە بىرى مۇنداق دېدى :

www.uum.com.cn

— بۇ خەۋەرنى ئىلگىرى مەنمۇ ئاڭلىغانىدىم . مېنىڭچە ، بۇ پۈتۈنلەي يالغان . بۇ خەۋەرنىڭ راست ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاش ئۈچۈن ، ئۇلار قەدىمى يەتكەنلا يەردە بۇ گەپنى تارقىتىپ يۈرۈپتۇ ، مەيلى قانداق بولسا بولسۇن ، بىز ئۆز دىنىمىزغىلا قەتئىي ئىشىنىپ ، بارلىق بېسىمغا تاقابىل تۇرۇشىمىز كېرەك ، بىز بۇنقا ئېتىقاد قىلىشنىڭ بىمەنىلىك ئىكەنلىكىنى ئېنىق بىلگەنىكەنمىز ، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلمىمىز ، دەپ ئاللادىن يۈز ئۆرۈمەسلىكىمىز لازىم . قۇياشنىڭ ھەر كۈنى چىقىپ تۇرۇشى ئاللانىڭ مەۋجۇت ئىكەنلىكىنى تولۇق ئىسپاتلاپ تۇرۇپتۇ ، قەلبىمىزدىكى ئېتىقادتىن ئاللانىڭ ئۇلۇغلۇقىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ .

مىش - مىش گەپ ئىسپاتلاندى . خەۋەر راست چىقتى . ئۇلار ئۆز ئائىلىلىرىدە تۇنۇن قىلىنىپ ، پادىشاھنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىندى .

— سىلەر ھەقىقىي پاكىتنى يوشۇرۇشقا ئۇرۇنغانسىلەر ، — دېدى پادىشاھ ئۇلارغا ، — سىلەر ئېتىقادىڭلارنى يوشۇرماقچى بولغانسىلەر ، بۇنىمۇ ئاقتۇرالمىدىڭلار ، ھەرقانداق سىر ھامان پاش بولىدۇ . مەن سىلەرنىڭ پادىشاھ ۋە پۇقرالار ئېتىقاد قىلمۇاتقان دىنىدىن يۈز ئۆرۈپ ، باشقا دىنغا ئېتىقاد قىلغانلىقىڭلارنى ئاڭلىدىم . نېمىشقا بۇنداق قىلىسىلەر ؟ مۇبادا مەن سىلەرنىڭ نام - شۆھرەتلىك ئىكەنلىكىڭلارنى بىلمىگەن بولسام ، پۇقرالارمۇ سىلەرنى دورىسا ، مال - مۇلۇك ۋە بىخەتەرلىكىنىڭ تەھدىتىگە ئۇچرايدىغانلىقىنى بىلمىگەن بولسام ، سىلەرنى راستتىنلا ئۆز مەيلىڭلارغا قويۇۋەتمەكچى ئىدىم . سىلەرنىڭ كىشىلەر ئارىسىغا قايتىپ كېلىپ ، بىزنىڭ دىنىمىزغا ئېتىقاد قىلغىنىڭلار تۇرۇكمۇ ياكى بېشىڭلاردىن ئايرىلىپ ، قىيما - چىيما بولۇپ كەتكىنىڭلار تۇرۇكمۇ ، بۇنى ئويلىنىشىڭلار ئۈچۈن ھازىرچە سىلەرنى جازالاشقا ئالدىرىمايمەن .

ئاللا ئۇلار بىلەن قەلبداش ئىدى ، ئۇلارنىڭ ئېتىقادىنى قوللايتتى . ئۇلار مۇنداق دېيىشتى :

www.alma.cn

— شاهمىز ، بىزنىڭ بۇ دىنغا ئېتىقاد قىلىشىمىز باشقىلارنى دورىغانلىقىمىز ئەمەس ، مەجبۇرىي ئېتىقاد قىلغانلىقىمىزمۇ ئەمەس ، نادانلىقتىن . شۇنداق قىلغانلىقىمىزمۇ ئەمەس ، بەلكى بۇ ئۆز تەبىئىتىمىزنىڭ ئېھتىياجى ، شۇنداقلا ئالىلانىڭ بىزگە ئەقىل ـ ئىدراك ئاتا قىلىپ ، ئىلگىرىلەش يولىمىزنى يورۇتقانلىقى تۈپەيلىدىن بولدى . بىز ئاللادىن ئۆزگە ھېچقانداق ئىلاھقا ئىشەنمەيمىز . خەلقىمىزگە كەلسەك ، ئۇلار نادانلىقتىن بۇنقا چوقۇنماقتا . بىزنىڭ يەكۈنىمىز مانا شۇ ، ئۆزلىرى قاراپ بىر نېمە قىلارلا !

— بۇگۈن قايتىپ كېتىڭلار ، — دېدى پادىشاھ ئۇلارغا ، — ئەتە چوقۇم كېلىپ مەن بىلەن كۆرۈشۈڭلار ، قېنى ، سىلەرنىڭ زادى قانداق قىلماقچى بولىدىغانلىقىڭلارنى كۆرۈپ باقاي .

ئۇلار قانداق ھەرىكەت قوللىنىشنى مەسلىھەتلەشتى . ئۇلاردىن بەزىسى مۇنداق دېدى :

— بۇ ئىشنى پادىشاھ بىلىپ قالغانىكەن ، بىزگە ھەرگىز ياخشىلىق يوق . بۇنىڭدىن كۆرە بىز ئاشۇ غارغا بېرىپ ، دىنىي پائالىيىتىمىز بىلەن مەشغۇل بولغىنىمىز تۈزۈك . پادىشاھنىڭ ئۆكتەملىك قىلىشى ئارقىسىدا ، ئاللاغا ئەركىن ، بەھۇزۇر ئىبادەت قىلىش تەس بولغان بۇ زېمىندا ، ئۇ يەر بەلكىم بىز ئۈچۈن ئەڭ ياخشى جايدۇر ، ئۇ يەردە بىز ئۆز ئېتىقادىمىزنى غەم ـ قايغۇسىز ئاشكارىلىيالايمىز .

ئۇلار نان ۋە ئوزۇقلىرىنى ئېلىشىپ ، ئېتىقادقا بولغان تولۇپ تاشقان سەمىمىيىتى بىلەن ئائىلىسىدىن ئايرىلىپ يولغا چىقتى . يولدا بىر ئىت ئۇلارنى كۆرۈپ قالدى ـ دە ، ئارقىسىدىن ئەگەشتى ، ئۇلارنىڭ بۇ ئىت بىلەن كارى بولمىدى .

ئۇلار ماڭا ـ ماڭا ئاخىر بىر غارغا يېتىپ كەلدى . غار ئىچىدە مېۋىلىك دەرەخلەر ۋە ئىچىدىغان سۇ بار ئىدى . ئۇلار كېلىپ مېۋىلەردىن يېيىشى ، سۇدىن ئىچتى ، ئاندىن ھاردۇقىنى چىقىرىش ئۈچۈن بىر ئاز دەم ئالماقچى بولدى . كۈتۈلمىگەندە ، ئۇلارغا

ھاردۇق يېتىپ ھەممىسى ئۇخلاپ قېلىشتى .

تۇن ئۆتۈپ كۈن كەلدى ، ياز ئۆتۈپ قىش كەلدى ، يىللار بىر - بىرىنى قوغلىشىپ ئۆتىۋەردى ، ئۇلار مۇشۇ يانقىنىچە يېتىۋەردى ، ئۇيقۇ مۇئەككىلى ئۇلارغا چاپلىشىۋالدى . قۇلاقنى يارغۇدەك بوران - شامال ئۇلارنى ئويغىتالمىدى ، گۈلدۈرمامىمۇ ئۇلارنىڭ ئۇيقۇسىغا دەخلى قىلالمىدى . كۈن نۇرى غار ئىچىگە چۈشۈپ ، غارغا يورۇقلۇق ۋە ئىللىقلىق بېغىشلايتتى ، لېكىن ئۇلارنىڭ ئۇستىنى يورۇتمايتتى . قۇياش ئەگىپ ئۆتۈپ غەربكە پاتاتتى . بۇ ئاللانىڭ ئۇلارنىڭ تېنىنى قوغداش ئۈچۈن قىلغان كارامىتى ئىدى . ئەگەر كۈن نۇرى ئۇلارنىڭ ئۇستىگە چۈشسە ، كىشىلەر ئۇلارنىڭ ئۇياقتا - بۇياقتا ئۆرۈلۈپ ئۇخلىيالمايۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ قالسا قورقۇپ كېتىشى مۇمكىن ئىدى .

ئۇلار ئۇچ يۈز توقسان يىل ئۇخلىغاندىن كېيىن ، قورساقلىرىنىڭ سەل - پەل ئاچقانلىقىنى ۋە ئۆزلىرىنىڭ چارچىغانلىقىنى ھېس قىلىشتى . ئۇلار ۋاقىت بىر ئىزدا توختىغان ، تارىخ چاقىمۇ ئايلانماس بولۇپ قالغان ئوخشايدۇ ، دەپ ئويلاشتى .

شۇ ئەسنادا ئۇلاردىن بىرى :

— بىز ئۇزۇن ئۇخلاپ كەتكەن ئوخشىمامدۇق ، بۇرادەرلەر ؟ — دېدى .

— قورسىقىمىزنىڭ ئېچىشى ۋە چارچىشىمىزدىن قارىغاندا ، — دېدى ئىككىنچىسى ، — ئارىدىن بىر كۈن ئۆتكەن بولسا كېرەك .

— بىز ئەتىگەن يانقاندۇق ، — دېدى ئۈچىنچىسى ، — ھازىر قۇياش تېخى پاتماپتۇ ، بۇنىڭدىن ئۇخلىغان ۋاقتىمىز بىر كۈنگىمۇ يەتمىگەنلىكى مەلۇم .

— بولمىسا ، تولا پەرەز قىلىۋەرمەيلى ، — دېدى ئۈچىنچىسى ، — بۇنى ئاللا ئەڭ ئېنىق بىلىدۇ . مەن بىرنەچچە كۈن

تائام يېمىگەندەك قورسقىمىنىڭ قاتتىق ئېچىۋاتقانلىقىنى ھېس قىلىۋاتىمەن . شەھەرگە بىر ئادەم ئەۋەتىپ ئاز ـ پاز يېمەكلىك تېپىپ كېلەيلى ! بىراق ، قاتتىق ئېھتىياج قىلىش لازىم ، باشقىلارغا سەزدۈرۈپ قويۇشقا بولمايدۇ ، بۇنداق بولمىسا ، بىزمۇ ھايات قالمايمىز ، ئېتىقادىمىزمۇ بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرايدۇ .

ئۇلاردىن بىرى ئاز ـ تولا يېمەكلىك تېپىپ كېلىش ئۈچۈن ئەفسۇس شەھىرىگە كەلدى . ئۇ شەھەرگە كىرىپلا ، ئۆي ـ ئىمارەتلەرنىڭ ئۆزگىرىپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ ھاڭ ـ تاڭ بولۇپ قالدى ، خارابىلىكلەر ئوردىغا ، ئوردا بولسا پارچە ـ پۈرات خىش ـ تاشلار دۆۋىسىگە ئايلانغانىدى . بەزى ئەھۋاللارغا ئۇ تېخىمۇ ئەجەبلەندى . ئۇ يەردىكى ئۆيلەر ئۆزلىرىنىڭ ئۆيلىرىگە ئوخشىشىپ قالغاندەك قىلاتتى ، ئەمما ئۆيلەرنىڭ ئىچىدە ئولتۇرغانلار ئىلگىرىكى ئىگىسى ئەمەس بولۇپ چىقاتتى . ئۇ دەككە ـ دۈككە بولۇپ ، پۈتلىرى كالۋالىشاتتى ، بۇ ھال كىشىلەرنىڭ دىققىتىنى جەلپ قىلدى .

بىرەيلەن ئۇنىڭدىن :

— سەن بۇ يەرلىك ئەمەس ئىكەنسەن ـ دە ! نېمىگە قاراۋاتسەن ؟ نېمە ئىزدەۋاتسەن ؟ — دەپ سورىدى . ئۇ :

— ياق ، مەن ئاز ـ تولا يېمەكلىك سېتىۋالاي دېۋىدىم ، قەيەردە ئىكەنلىكىنى بىلمەيۋاتىمەن ، — دېدى . ھېلىقى ئادەم ئۇنىڭغا نەرسە ساتىدىغان يەرنى كۆرسىتىپ قويدى . بۇ غارلىق ئادەم سودىگەرگە پۇل تەڭلىگەندە سودىگەر ھەيران بولدى . چۈنكى بۇ پۇل بۇنىڭدىن ئۇچ يۈز يىل ئىلگىرىدىكى پۇل ئىدى . شۇڭا ، سودىگەر ئۆزىچە خەزىنە ئۇچراتقاندەك بولۇپ ، بۇ پۇل چوقۇم تېخىمۇ كۆپ دۇنيا دەپنىگە ۋە ئالتۇن ـ كۈمۈشكە مۇناسىۋەتلىك بولسا كېرەك ، دەپ ئويلىدى . بۇ چاغدا ئادەملەر كېلىپ ئۇنى ئورىۋېلىشتى .

غارلىق ئادەم ئۇلارغا :

قېرىنداشلار ، ئەھۋال سىلەر ئېيتقاندەك ئۇنداق ئەمەس . بۇ پۇلنى تۇنۇگۈن مەن باشقىلارنىڭ قولىدىن ئالغان ، بۈگۈن

ئۇنىڭغا بىر نەرسە سېتىۋالاي دېگەنىدىم . بۇنىڭ ئەجەبلەنگۈدەك نېمىسى بار ؟ — دېدى . ئۇ كىشىلەرنىڭ ئۆزىنىڭ ھەقىقىي ئەھۋالىنى بىلىپ قېلىشىدىن ئېھتىيات قىلىپ ، سۆزىنى توغىتىپلا بۇرۇلۇپ ماڭماقچى بولدى ، ئەمما كىشىلەر ئۇنىڭ بىلەن مۇلايىم سۆزلەشتى . ئۇلار ئۇنىڭ بۇنىڭدىن ئۇچ يۈز توققۇز يىل بۇرۇن ياۋۇز پادىشاھنىڭ ئىلكىدىن قېچىپ چىقىپ كەتكەن ئابرۇيلۇق ئاشۇ كىشىلەرنىڭ بىرى ئىكەنلىكىنى بىلىپ ، قاتتىق تەئەججۈپلەندى . چۈنكى شۇ چاغدا پادىشاھ ئۇلارنى تۇتماقچى بولغان بولسىمۇ ، لېكىن تۇتالمىغانىدى . غارلىق ئادەم كىشىلەرنىڭ ئۆزىنىڭ تېگى ـ تەكتىنى بىلىۋالغانلىقىنى سېزىپ ناھايىتى قورقتى ، ئۆزىدىنلا ئەمەس ، قالغان قېرىنداشلىرىدىنمۇ ئەنسىرىدى ، شۇڭا قېچىشنى نىيەت قىلدى .

بىرەيلەن ئۇنىڭغا :

— سەن قورقما ، پادىشاھ ئۇچ يۈز يىلدىن بۇرۇنلا ئۆلۈپ كەتكەن . ھازىرقى پادىشاھىمۇ سىلەرگە ئوخشاشلا ئاللاغا ئېتىقاد قىلىدۇ . سېنىڭ دوستلىرىڭ ھازىر نەدە ؟ — دېدى .

غارلىق ئادەم ئەھۋالنى چۈشەندى . ئەسلىدە ئۇنىڭ بىلەن بۇ ئادەملەر ئوتتۇرىسىدا ئۇزۇن تارىخىي جەريان ئۆتكەنىدى ، ئۇ ھازىر ماڭالايدىغان روھ ، ھەربىكەتلىنەلەيدىغان كۆلەڭگىلا بولۇپ قالغانىدى . ئۇ :

— غاردىكى دوستلىرىمنى بۇ ئەھۋاللاردىن خەۋەردار قىلىشىم ئۈچۈن ، سىلەر مېنى ئۇلارنىڭ قېشىغا كەتكۈزۈۋېتىڭلار . ۋاقىت ئۇزىراپ كەتسە ، ئۇلار ئەندىشە قىلىپ قالىدۇ ، — دېدى .

پادىشاھ بۇنىڭدىن خەۋەر تېپىپ ، ئۇلار بىلەن كۆرۈشۈش ئۈچۈن دەرھال غارغا كېلىپ ، ئۇلارنىڭ نۇر يېغىپ تۇرغان يۈزلىرىنى كۆردى . پادىشاھ ئۇلار بىلەن قول ئېلىشتى . قۇچاقلاشتى ھەمدە ئۇلارنى ئوردىغا بېرىپ تۇرۇشقا تەكلىپ قىلدى .

ئۇلار :

— بىزنىڭ بالىلىرىمىز ، نەۋرىلىرىمىز ئۆلۈپ تۈگەپتۇ .

www.alma.cn

ئۆيلىرىمىزمۇ قالماپتۇ . بىزنىڭ ھاياتلىق بەلۋىغىمىز ئۇزۇلۇپتۇ ، ياشاشنىڭ يەنە نېمە ئەھمىيىتى بولسۇن ؟ — دېيىشتى . ئۇلار ئاللادىن ئۆزلىرىنى دەرگاھىغا ئېلىپ كېتىپ ، بەخت ئاتا قىلىشىنى ، ئۆزلىرىنى جانسىز گەۋدىگە ئايلاندۇرۇشنى ئۈمىد قىلىشتى .

شۇ مەيداندىكى خالايىق :

— ئاللانىڭ بىزنى بۇ يەرگە ئەكېلىپ ، ئۇلار بىلەن كۆرۈشتۇرگەنلىكى ، بىزگە ئۆزىنىڭ ۋەدىسىنىڭ راست ئىكەنلىكىنى ، ئۆلمەكنىڭ تىرىلمىكى بارلىقىنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن بولسا كېرەك . ھازىر بۇ ئىسپاتلاندى ، — دېيىشتى .

كىشىلەر ئۇنى - بۇنى دېيىشىپ ، توختىماي غۇلغۇلا قىلىشاتتى ، بىرەيلەن :

— بىز ئۇلارغا بىر ئۆي سېلىپ بېرەيلى ، ئاللا ئۇلارنى ئەڭ ياخشى چۈشىنىدۇ ، — دېدى . كاتتىلار :

— ئۆي پۈتكەندىن كېيىن ، ئۇنى ئۆزىمىزگە مەسچىت قىلايلى ، — دېيىشتى .

www.alma.cn

ئەسها بۇلئۇخرۇد[1]

پىژ - پىژ ئاپتاپ سانا[2]غا ئۆز تەپتىنى چېچىۋاتاتتى ، قولنى كۆيدۈرىدىغان قىزىق قۇم ئۈنۈك گەۋدىسىنى سىلىماقتا ئىدى ، شۇڭا يولۇچىلار شالاڭ ، كوچىلار چۆلدەرەپ قالغانىدى . ئۇشتۇمتۇت بىر ئەر شىمال تەرەپتىن پەيدا بولدى . سىياقىدىن قارىغاندا ، ئۇ قۇملۇقنىڭ ئۇ تەرىپىدىن كەلگەنىدەك قىلاتتى . ئۇ شەھەرگە كىرىپ ئۈدۈل پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا قاراپ ماڭدى . بۇ ئادەمنىڭ غەمكىن ، تۇتۇق چىرايى ، ئەنسىز كۆزلىرى ، ئالدىراپ - تېنەپ قەدەم تاشلىشى كىشىدە گۇمان تۇغدۇراتتى . ئۇنىڭدا گويا پادىشاھقا مەلۇم قىلىدىغان زور مەخپىي ئىش بارىدەك قىلاتتى . ئوردا ياساۋۇللىرى ئۇنى توسۇپ قويدى ۋە ئۇنىڭدىن :

— سەن ئەركىن كىشىلەرنىڭ ھەممىسى ئۆز ئىشى بىلەن بولۇۋاتقان ، ھەممە ياقنى جىمجىتلىق قاپلىغان بۇنداق چاغدا بۇ يەرگە نېمىگە كەلدىڭ ؟ — دەپ سورىدى .

— پادىشاھقا مەلۇم قىلىدىغان مۇھىم بىر ئىش بار ئىدى ، — دېدى ئۇ .

— ھازىر پادىشاھ ئالىيلىرى ئالدىراش ، — دېدى ياساۋۇل ئۇنىڭغا ، — ھېچقانداق ئادەم بىلەن كۆرۈشمەيدۇ . شېنادىل ئۆلتۈرۈلۈپ ، سانادىكى تەخت مۇستەھكەملىنىپ ، يەمەندىكى يەھۇدىي دىنى تۇبەھى دەۋرىدىكىدەك ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەندىلا ، ئۇ ئاندىن باشقىلار بىلەن كۆرۈشىدۇ ، پادىشاھ ھەممە ۋاقىت يىراق سەپەرگە تەييار تۇرىدۇ . مەيلى مەغرىب ياكى مەشرىق بولسۇن ۋە مەيلى تۇزلەڭلىك ياكى تاغلىق بولسۇن ، ئۇ جاھاننى بىرلىككە

www.alma.cn

① ئەسما بۇلئۇخرۇد — ئورا كولىغۇچىلار دېگەن مەنىدە — ت .
② سانا — يەمەندىكى بىر جاي .

كەلتۇرمەكچى . ئۇ يەھۇدىي دىنىنىڭ بىر تۇتاش دىنغا ئايلىنىپ ، «تەۋرات» ئەقىدىلىرىنىڭ يەر يۈزىدە ئىجرا قىلىنغانلىقىنى كۆرمىگۈچە ھەرگىز بەخىرامان ئۇخلىمايمەن دەپ قەسەمياد قىلغان . كۈن پاتقاندا ، ئۇ يەمەن دۆلەتلىرىدىكى پادىشاھلار ، تۆرىلەر ، سەركەردىلەر يىغىلغان ئوردا باغچىسىغا بېرىپ ، ئۇلار بىلەن غازات قىلىش چارىلىرى ئۈستىدە مەسلىھەتلىشىدۇ .

— پادىشاھنىڭ ئىشى بىلەن مېنىڭ ئىشىم توقۇنۇشمايدۇ ، — دېدى ھېلىقى ئادەم ، — مەن بۇ يەرگە پادىشاھ بىلەن بىللە جەڭگە چىقىش ئۈچۈن كەلدىم ، مېنىڭ كېلىشىمدىكى مەقسىتىمنى ئۇنىڭغا چۈشەندۈرسەك ، ئۇ مېنى چوقۇم چاقىرتىدۇ .

پادىشاھ زۇنۇۋاس ئۆيىدىن چىقىپ ، خىزمەتكارلىرىنى ئەتراپىغا ئولاشتۇرۇپ باغقا كېتىۋاتاتتى . ئۇ ئەمدى سۆزلەي دەپ تۇرۇشىغا ، ياساۋۇل :

— نەجران[1] دىن كەلگەن بىر ئادەم ئۆزلىرى بىلەن كۆرۈشۈشنى تەلەپ قىلىۋاتىدۇ ، ئۇ يەھۇدىي دىنىغا پايدىسىز بىر يېڭى دىن ئۈستىدە جانابلىرى بىلەن كۆرۈشمەكچى ئىكەن ، — دېدى .

— يېڭى دىن دەمسەن ! ئۇ ئادەم چاپسان كىرسۇن ، — دېدى پادىشاھ . ھېلىقى ئادەم كىرگەندىن كېيىن پادىشاھقا مۇنداق دېدى :

— پادىشاھىئالەم ، تەختى ـ بەختىڭىز بەرقارار بولغاي ، دۈشمەنلىرىڭىز يەر بىلەن يەكسان بولۇپ ، مۇراد ـ مەقسىتىڭىزگە يەتكەيسىز . ئى شاھ ئالىيلىرى ، مەن بۇ يەرگە بىر نەرسە تەلەپ قىلىپ كەلمىدىم ، كۈچ ـ قۇۋۋىتىڭىزگە تايىنىپ باشقىلارنى بوزەك ئېتىش ئۈچۈنمۇ كەلمىدىم . نەجران دىيارىدا بىر ۋەقە يۈز بەردى ، بۇ ۋەقەگە تەدبىر قوللىنىلمىسا ، ئۇ باشقا جايلارغا يامراپ كېتىدۇ ، ئۇنى يەمەن ياكى تېخىمۇ كەڭ جايلارغا يامراپ كەتمەيدۇ ، دېگىلىمۇ بولمايدۇ .

— سىزنىڭ بۇ خەۋىرىڭ مېنى چۆچۈتتى ، — دېدى

www.alma.cn

① نەجران — يەمەندىكى بىر جاي بولۇپ ، مەككىگە يېقىن .

پادىشاھ ، — بۇ خەۋەر بەكمۇ مۇھىم ئىكەن . بۇنى ئوچۇقراق ۋە تەپسىلىيرەك دەپ باققىن !

— يېقىندا ، — دېدى ھېلىقى ئادەم ، — خرىستىئان دىنى دەيدىغان بىر يېڭى دىن ئەجرانغا تارقالدى . بۇ دىن تەرەپدارلىرى ئىسانىڭ ناممدا دىن تارقىتىۋاتىدۇ ، غەيرىي دىنداكىلەر بۇ دىننى ياقلاپ تۇرىكۇم ـ تۇرىكۇملەپ كىرىۋاتىدۇ . لېكىن ، يەھۇدىيلارنىڭ بىر قىسمى ئۆز دىنىدىن ۋاز كېچىپ ، غەيرىي دىنغا كىردى ، يەنە بىر قىسىملىرى يەنىلا يەھۇدىي دىنىغا ئېتىقاد قىلىۋەردى . ھازىر ئۇلارنىڭ ھالى ياخشى ئەمەس . ئەگەر شاھىم ئەجرانداكى يەھۇدىي دىنىغا تېگىشلىك تەدبىر قوللانمىسا ، يەھۇدىي دىنىنىڭ تەسىرى تارىختىن ئۆچۈپ كېتىشى مۇمكىن .

پادىشاھ ئۆزىنى رۇسلاپ ئولتۇرۇپ :

— بۇ دىن ئەجرانغا قانداق تارقىلىپتىكەن ؟ قانداق قىلىپ پۈت تىرەپ تۇرالاپتۇ ؟ قانداق قىلىپ كىشىلەرنى مايىل قىلالاپتۇ ؟ قانداق پەيدا بوپتىكەن ؟ بۇنى تەپسىلىيرەك ئېيتىپ باققىن ، — دېدى .

— ئەجرانغا ئىككى قۇل كەپتىكەن ، — دېدى ھېلىقى ئادەم ، — ئۇنىڭ بىرى رۇملۇق ، ئىسمى فىمەييۇن ئىكەن ؛ يەنە بىرى ئەرەب ، ئىسمى سالىھ ئىكەن . فىمەييۇننى خورما دەرىخىگە چوقۇنىدىغان بىر ئادەم سېتىۋاپتۇ . بۇ ئادەم فىمەييۇننىڭ مەردانە ، كۈچلۈك ، مۇلايىم ، ئىشچان ۋە ھاردىم ـ تالدىم دېمەي ئىشلەيدىغانلىقىنى بىلىۋاپتۇ . فىمەييۇن كېچىلىرى ئۆيدە ئۆزى يالغۇز نامار ئوقۇيدىكەن .

بىر كۈنى ئۇنىڭ خوجايىنى ئۆيگە كىرىپ كەپتۇ . قارىسا فىمەييۇن نامار ئوقۇۋاتقۇدەك . ئۆيدە چىراغ بولمىسىمۇ ، ئۆي ئىچى يورۇق تۇرغۇدەك . خوجايىن بۇئىشقا ھەيران قاپتۇ ـ دە ، ئۇنىڭدىن : «سەن قايسى دىنغا ئېتىقاد قىلىسەن ، خورما دەرىخىدىن ياسىغان بۇتقا ئېتىقاد قىلامسەن ؟» دەپ سوراپ ، بۇ سىرنى ئېيتىپ بېرىشنى تەلەپ قىپتۇ . فىمەييۇن : «مەن ئاللاغا ئېتىقاد

www.almre.cn

قىلدىم ، ئۇ پادىشاھنىڭمۇ ئىگىسى . ئۇ ھەممە مەخلۇقنى ياراتقۇچىدۇر . پەيغەمبەر ئىسا ئۇنىڭ كۈچ ـ قۇدرىتىنىڭ تەڭداشسىز ئىكەنلىكىنى كۆرسەتكەن ھەم ئىسپاتلىغان . خورما دەرىخىگە كەلسەك ، ئۇنىڭ كىشىگە پايدىسىمۇ ، زىيىنىمۇ يوق ، ياخشىلىقمۇ ئېلىپ كېلەلمەيدۇ ، بالا ـ قازانىڭ ئالدىنىمۇ ئالالمايدۇ . ناۋادا سەن قوشۇلساڭ ، مەن ئاللادىن خورما دەرىخىنى شامال بىلەن قۇرۇتۇۋېتىش ياكى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىشنى تەلەپ قىلاي ، ئاللا بۇ تەلىپىمگە قوشۇلسا ئەجەب ئەمەس » دەپتۇ .

خوجايىن ئۇنىڭغا : «بۇ دېگىنىڭ راستمۇ ؟» دەپتۇ . فىمەييۇن : «ئەگەر مەن شۇنداق قىلالىسام ، سەن مېنىڭ دىنىمغا ئىمان كەلتۈرەمسەن ؟» دەپتۇ . خوجايىن : «بولدى ، گېپىم ـ گەپ !» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ . شۇنداق قىلىپ فىمەييۇن نامازغا ئولتۇرۇپتۇ ـ دە ، ئاللادىن خوجايىننىڭ خورما دەرىخىنى شامال چىقىرىپ قۇرۇتۇۋېتىشنى ۋە يۆتكەپ كېتىشنى تەلەپ قىپتۇ . خوجايىننىڭ خورما دەرىخى راست قۇرۇپ كېتىپتۇ ، غايىب بوپتۇ ، شۇنىڭ بىلەن خوجايىن ئۇنىڭ دىنىغا ئېتىقاد قىپتۇ . بۇ خەۋەر نەجرانغا تېزلا تارقىلىپتۇ . كىشىلەر تۈركۈم ـ تۈركۈملەپ بۇرۇنقى ئېتىقادتىن ۋاز كېچىپ ، خرىستىئان دىنىغا ئېتىقاد قىلىدىغان بوپتۇ . ھازىر ئۇ يەردىكى ئادەملەر بۇ دىنغا ئېتىقاد قىلىپ بولدى ، قالغانلىرى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىش ئالدىدا تۇرماقتا .

— سەن ئېيتقان بۇ ئادەم ، بۇ دىن توغرىسىدىكى ئەھۋال ناھايىتى مۇھىم . سۆزۈڭنى داۋاملاشتۇرغىن ، — دېدى پادىشاھ .

ھېلىقى ئادەم سۆزىنى داۋاملاشتۇردى :

— فىمەييۇننىڭ شەھرىدىكى سالمىنىڭ ئېيتىشىچە ، ئۇ شام[1] دىكى بىر كەنتتە ئەمگەك قىلىۋاتقاندا ، فىمەييۇن كەنتكە بارىدىغان بىر يولدا كېتىۋاتقانىكەن . ئۇ بىلىمى مول ئادەم بولغاچقا ، سالمە ئۇنى ياخشى كۆرىدىكەن ، شۇڭا فىمەييۇننىڭ ئارقىسىدىن ئەگىشىپ مېڭىپتۇ ، فىمەييۇن ئۇنى كۆرمەپتۇ . بىر كۈنى ئۇ قۇملۇقتا نامازغا

① شام — ھازىرقى سۈرىيە .

www.alma.ch

قاينام

سابا دۆلىتى يەمەندىكى مۇئاينە دۆلىتىنىڭ خارابسىگە قۇرۇلدى ھەمدە ئۇنىڭ تىلى ، ئۆرپ ـ ئادىتى ۋە مەدەنىيىتىگە ۋارىسلىق قىلدى . سابالىقلار مول بايلىقنى قوبۇل قىلىپ سىرۋە دېگەن جايدا ھەيۋەتلىك ئوردا بىنا قىلدى ، كېيىن ئوردىنى ئۇ يەردىن مەئرىبكە يۆتكىدى . چۈنكى ، مەئرىبنىڭ تۇرمۇش شارائىتى بىسىرقەدەر ياخشى ئىدى . شۇڭا ئۇلار بۇ يەرنى پايتەخت قىلىپ بەلگىلىدى .

يەمەن يېرى مۇنبەت ، جىلغا ـ جىرالىرى تەرەپ ـ تەرەپكە تۇتىشىپ كەتكەن مەملىكەت ئىدى . مەملىكەت بويىچە تاغدىن سەل بولۇپ كېلىدىغان يامغۇر سۇيىدىن باشقا ، دەريا ـ ئېقىنلار ناھايىتى ئاز ئىدى ، تاغدىن كەلگەن سەل قۇملۇققا كىرىپ سىڭىپ كېتەتتى . كىشىلەر سەلدىن تولۇق پايدىلىنىش ئۈچۈن تىگەن ـ دامبا ياساش چارىسىنى قوللىناتتى . شۇڭا ، جىلغىلار بىلەن جىلغىلار ئارىسىدا كىشىلەر نۇرغۇن دامبا ۋە ئۆستەڭ ياسىغانىدى .

جىلغا ، تاغ كۆپ بولغاچقا ، ئەينى زاماندا كىشىلەر بىرنەچچە يۈز تىگەن ۋە دامبا ياسىغانىدى ، بۇنىڭ ئىچىدە ئەڭ پۇختا ياسالغان ۋە تاپاۋەتلى كۆپ بولغان دامبا مەئرىب دامبىسى ئىدى .

مەئرىب شەھىرى جەنۇب ـ شىمال تەرەپلىرى چوڭ جىلغىغا قاراپ كەتكەن بىر تۆپلىككە جايلاشقان بولۇپ ، بۇ جىلغا جەنۇبتىن شىمالغا بارغانسېرى تارلىشىپ باراتتى . سارا تېغىدىن چۈشكەن سەل جەنۇبتىكى تار يەردىن ئېقىپ ئۆتەتتى .

سابا پادىشاھى مۇشۇ جىلغىنى بويلاپ كەڭ ھەم خېلى مۇستەھكەم بىر دامبا ياساتتى ، دامبىنىڭ ئىككى تەرىپىگە سۇ چىقىرىش ئۆستەڭلىرىنى قازدۇردى . سۇ بولغاچقا ، بۇ جىلغىمۇ

مۇنبەت يەرلەرگە ئايلاندى . ئۇ يەردە ياپيېشىل زىرائەتلەر ، كىشىنىڭ زوقىنى كەلتۈرگۈدەك باغۋارانلار پەيدا بولدى ، سېرىق قۇملۇق يەرلەر مەخمەلدەك كۆپكۆك ئېتىزلارغا ئايلاندى . ئەگرى ـ بۈگرى كەتكەن ئېرىق سۈلىرى شىرىلداپ ئېقىپ تۇراتتى ، ياۋا قۇشلار دەل ـ دەرەخلەر ئارىسىدا خۇشال سايرىشاتتى ، مېۋىلەر شاخ ـ شېخىدا ساڭگىلىشىپ تۇراتتى . رەڭگارەڭ گۈللەر بۇ يەرنى ئاجايىپ گۈزەللەشتۈرۈۋەتتى .

بېشىدا سېۋەت كۆتۈرۈپ ماڭىدىغان ئايالار باغلارنى ئارىلاپ ئۆتىسىلا ، سېۋەتلىرى مېۋىگە لىپمۇ لىق تولۇپ كېتەتتى... كىشىلەرنىڭ ھال ـ ئوقىتى ياخشى ، دارامىتى ئوبدان ئىدى . شۇڭا ، بىر تۈركۈم ئادەم سىرتقا چىقىپ سودىگەرچىلىك بىلەن شۇغۇللىنىدىغان بولدى . ئۇلار ئاللا بەرىكەت ئاتا قىلغان ھىجاز[1] ۋە شام يېرىلىرىغا ئىخلاس باغلاپ كەلدى . ئۇلار بۇ يەرلەرگە كېلىشتە ھەر قېتىم بىرەر ـ ئىككى ئۆتەڭ يول ماڭغاندا ، ئاللا ئۇلارغا ئارام ئالىدىغان جاي ، تەملىك تائام ۋە ئىچىدىغان سۇ ئاتا قىلاتتى ، ئاللانىڭ ئىلتىپاتى ئارقا ـ ئارقىدىن ئۇزۇلمەي بولۇپ تۇراتتى . بۇ ھال بۇ مۇسىلمانلارگە بۇ جاينىڭ ھەقىقەتەن بەختلىك بىر ماكان ئىكەنلىكىنى ، ئاللانىڭ مەرھەمىتى زور ئىكەنلىكىنى ھېس قىلدۇراتتى . ئۇلارنى ئاللا خەلق ئەتكەن ، ئۇلار ئاللاغا تەشەككۇر بىلدۈرۈشى ۋە ھەمدۇسانا ئېيتىشى كېرەك ئىدى . چۈنكى ، ئاللا ئۇلارنى ئاچ ـ يالىڭاچلىقتىن ، ۋەھىمىدىن قۇتۇلدۇرغانىدى . لېكىن ئۇلار يەنىلا ئەجدادلىرىنى دوراپ ، كونا ئەمرىمەرۇپلارغا چىڭ يېپىشىۋېلىپ ، ئەجدادلىرىنىڭ ئىزىدا ماڭدى . ئۇلار ئۆزلىرىگە زىيادە ئىشىنىپ كېتىپ ، ئاخىرقى ھېسابتا ۋاپاغا جاپا قىلىشتەك دەرىجىگە بېرىپ يەتتى . ئاللا ئۇلارغا پەند ـ نەسىھەت قىلىش ، ئۇلارنى يامان ئىشلاردىن قول ئۈزۈپ ، ياخشىلىققا يۈزلەندۈرۈش ئۈچۈن پەيغەمبەر ئەۋەتكەن بولسىمۇ ، ئۇنىڭ قىلچە ئۈنۈمى بولمىدى . ئاللا ئۇلارغا ئازابنى تېتىتىش ،

www.alma.cn

① ھىجاز — سەئۇدى ئەرەبىستانىدىكى بىر جاي .

ئاسىيلارنىڭ جازاغا تارتىلىدىغانلىقىنى كۆرسىتىش ھەمدە كېيىنكى كىشىلەرگە ئىبرەت قىلىش ۋە كىمكى ئۇلاردەك ئاشۇنداق قىلسا ، قاتتىق جازاغا تارتىلىدىغانلىقىنى بىلدۈرۈش قارارىغا كەلدى .

تىگەن - دامبىلار ۋەيران بولدى ، ئۆي - ئىمارەتلەر ئۆرۈلدى ، جىلغا ، ئورمانلارنى قىيان بېسىپ ، ئېتىز ۋە ئۆي - ئىمارەتلەرنى پۈتۈنلەي غەرق قىلىۋەتتى ، جىلغىلار بۇرۇنقىدەك جىمجىت ، قاقاس قۇملۇققا ئايلىنىپ قالدى . قۇرۇپ كەتكەن ۋە ئاچچىق ياۋا چىلان دەرىخىدىن باشقا ھېچنېمە قالمىدى . قۇشلار توزۇپ كەتتى ، بۇ خارابىلىكتە پەقەت ھۇۋقۇشلا ھۇۋلايتتى ، قاغا - قۇزغۇنلار قۇرۇپ قاقشال بولۇپ كەتكەن دەرەخلەر ئۈستىدە قاقىلدايتتى . بۇ يۇرتنىڭ ئاھالىسى تۇرمۇش مەنبەسىنىڭ ئۈزۈلگەنلىكىنى ، تۇنۇگۈنكى جەننىتىنىڭ قۇملۇققا ، ئوردىنىڭ خارابىلىككە ئايلىنىپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ ، چىداپ تۇرالماي ، ھەسرەت - نادامەت ۋە قەھر - غەزەپ ئىچىدە يات ئەللەرگە سەرگەردان بولۇپ چىقىپ كېتىشتى . كاسانىلار شامغا ، ئەمارلار يەسىربىكە ، كىزالار مەككىگە ، ئازىدلار ئومانغا قېچىپ بېرىشتى ، شۇ چاغدا ئۇلار تولىمۇ يامان ئەھۋالدا قالغانىدى . ئۇلارنىڭ بۇ ئەھۋالى كېيىنكىلەرنىڭ ھېكايە - چۆچەكلىرى ئۈچۈن ماتېرىيال بولۇپ قالدى .

ئۇلار ئاللانىڭ ئىلتىپاتىغا ئېرىشكەن بولسىمۇ ، بۇنى ئوبدان قەدىرلىمىدى ، ئېرىشكەن شان - شۆھرەتنىڭ ھۆرمىتىنى قىلمىدى . شۇڭا ، ئاللا ئۇ ئاسىيلارغا تېگىشلىك جازا بەردى .

www.alma.cn

پىل قوشۇنى

پادىشاھ زۇنۇۋاس ئىلكىدىكى يەمەن بايلىقىدىن ئىدى. زۇنۇۋاس پادىشاھلىق تەختكە ئولتۇرغاندا، ئەجدادلىرىنىڭ شانۇشەۋكىتى، دۇنيا - دۆلەتكە بېرىلىشتەك قىلىقلىرىدىن يىرگەنىدى. ئۇ جىنايەتكە ئېلىپ بارىدىغان بۇنداق قىلىقلارنى ياقتۇرمايتتى.

بىر كۈنى زۇنۇۋاس يەسرىبتىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، ئۇ يەردىكى بەزى كىشىلەرنىڭ يەھۇدىي دىنىغا ئېتىقاد قىلغانلىقىنى، يەھۇدىي دىنى ئەقىدىلىرىنىڭ ئۇلارنىڭ قەلبىدە چوڭقۇر يىلتىز تارتقانلىقىنى سەزدى. يەھۇدىي دىنىنىڭ ۋەزخانلىرى يەسرىبنى ئۆزلىرىنىڭ دىنىي قورغىنى ۋە سۆز مۇنبىرى قىلىۋالغانىدى. ئۇلار بۇ يەردە بىرمۇنچە ئىبادەتخانىلارنى بىنا قىلدى، بۇ ئىبادەتخانىلار ئۇلارنىڭ دىنىي پائالىيەت ئېلىپ بارىدىغان چوڭ سورۇنى بولۇپ قالدى. شۇ چاغدا كىشىلەر ئارقا - ئارقىدىن پادىشاھ زۇنۇۋاسنى ئىزدەپ بېرىپ، ئۇنىڭغا يەھۇدىي دىنىنىڭ ئالاھىدىلىكىنى بايان قىلىپ، ئۇنىڭ قوللىشى ۋە ياردىمىگە ئېرىشىشنى ئۈمىد قىلىشتى. يەھۇدىي دىنى زۇنۇۋاسنىڭ كۆڭلىگە يېقىپ، ئۇنىڭ يۈرىكىگە پوكۇپ كەلگەن ئارزۇ - ئارمانلىرىغا ماس كەلدى. ئۇ بۇ دىننى ياخشى كۆرۈپ قالدى ھەمدە ئۇنى كەڭ تەشۋىق قىلىپ، بارلىق ئەرەبلەرنى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىپ، ئاسىيلارنى جازالاشقا چاقىردى. بىر قىسىم ئەرەبلەر زۇنۇۋاسقا بويسۇندى. ئۇلاردىن بىرمۇنچىلىرى ئۇنىڭ كۈچىدىن قورقۇپ شۇنداق قىلىشقانىدى، چىن كۆڭلىدىن بەيئەت قىلغانلار ناھايىتى ئاز ساندا ئىدى. زۇنۇۋاسنىڭ تەسىرى بارغانسېرى زورايدى. كىشىلەر ئۇنىڭ ياۋۇزلۇقىدىن قورقۇپ، بۇ يېڭى دىنغا تۈركۈم - تۈركۈملەپ

كىرىشكە مەجبۇر بولدى .

لېكسىن ، نەجرانىلىقلارنىڭ ئۆزلىرىنىڭ يېڭى دىنى — خرىستىئان دىنى بار ئىدى ، ئۇلار زۇنۇۋاسنىڭ دۆلىتىگە قارشى تۇراتتى ، ئۆزلىرىنىڭ خرىستىئان دىنىغا قەتئىي ئېتىقاد قىلاتتى .

زۇنۇۋاسنىڭ قۇترىتىشى ۋە قايمۇقتۇرۇشى بىلەن نەجران ئاھالىلىرىگە قارشى تۇرماقچى بولغان ئادەملەر زۇنۇۋاسنىڭ ھۇزۇرىغا كەلدى . ئۇلار بۇ پادىشاھتىن نەجرانلىقلارنىڭ مەھكەم تاقىۋالغان ئوردىسىنى ۋەيران قىلىشنى ، كىرگىلى بولمايدىغان قورغىنىنى ئېچىۋېتىشنى ، يەھۇدىي دىنىنى يوقىتىۋېتىش ئالدىدا تۇرغان خرىستىئان دىنىنى يوقىتىپ ، ئۇنى مەڭگۈ باش كۆتۈرەلمەيدىغان قىلىۋېتىشنى تەلەپ قىلدى .

زۇنۇۋاس ئۇلارنىڭ تەلىپىگە قوشۇلۇپ ، بۇ بولمىغۇر مەقسەتلەرنى ئەملگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن پۈتۈن كۈچى بىلەن تىرىشتى . ئۇ نەجرانغا كېلىپ ، ئاھالىلەرنى ئۆز دىنىدىن ۋاز كېچىشكە مەجبۇرلىدى ، ئۇلارنىڭ ئېتىقادىنى ئۆزگەرتىش تۇغرىسىدا بۇيرۇق چۈشۈردى . ئۇنىڭ ھوقۇقى ۋە ھەيۋىسى نەجرانلىقلارنى قورقۇتالمىدى . ئۇلار ئۆز ئېتىقادىدا چىڭ تۇرۇۋەردى . زۇنۇۋاس ئۆزىنىڭ رەقىبلىرى بارلىقىنى كۆرۈشنى خالىمايتتى ، ئۆز دىنىغا قارشى چىقىدىغان ئادەمنىڭ بولۇشىغا رۇخسەت قىلمايتتى ، شۇڭا يوغان خەندەك قازدۇرۇپ خەندەك ئىچىگە ئوت ياقتى ، بۇنىڭ يەھۇدىي دىنىغا ئېتىقاد قىلمىغان ئادەملەرگە بېرىلىدىغان جاۋاب ، ئۆز ئىرادىسىگە خىلاپلىق قىلغۇچىلارغا بېرىلىدىغان جازا ئىكەنلىكىنى ئاگاھلاندۇردى . لېكىن بۇ ئىشمۇ كىشىلەرنى تىز پۈكتۈرەلمىدى ، ئۇلار ئۆز ئېتىقادىدا چىڭ تۇرۇۋەردى . زۇنۇۋاس بۇيرۇقىغا خىلاپلىق قىلغۇچىلارنى جازالاش ئۈچۈن ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى خەندەكتىكى ئوتقا تاشلاپ ، كۈلگە ئايلاندۇرۇۋەتتى .

www.alma.cn

ئوتتىن قېچىپ چىقىپ ، ئۆلۈمدىن قۇتۇلۇپ قالغان بىر ئادەم

رۇم پادىشاھىنىڭ ھۇزۇرىغا بېرىپ ، ئۇنىڭدىن قوشۇن ئەۋەتىپ زۇنۇۋاسقا ھۇجۇم قىلىشنى تەلەپ قىلدى . پادىشاھ ئۇنىڭ گەپلىرىنى ئاڭلاپ بولغاندىن كېيىن :

— سېنىڭ مەملىكىتىڭ بىزگە ناھايىتى يىراق ، شۇڭا مەن ھەبەشىستان پادىشاھىغا بىر پارچە خەت يېزىپ بېرەي ، ئۇنىڭ مەملىكىتى سىلەرگە يېقىنراق ، ئۇنىڭ ئۇستىگە ئۇمۇ يەھۇدىي دىنىغا قارشى ، — دېدى . ئاندىن نەجاشىغا[1] قارىتىپ بىر پارچە خەت يېزىپ ، ئۇنى ھېلىقى ئادەمنىڭ ئىنتىقامىنى ئېلىپ بېرىشكە بۇيرۇدى . ھېلىقى ئادەم خەتنى ئېلىپ ھەبەشىستانغا بېرىپ ، نەجاشىغا ئۆز قوۋمىدىكىلەرنىڭ پاجىئەلىك زىيانكەشلىككە ئۇچرىغانلىقىنى بايان قىلىپ ، خرىستىئانلارنىڭ بەختسىزلىكلىرى ئۈستىدە ھال ئېيتتى .

نەجاشى خرىستىئان دىنى نۇرىنىڭ ئاشۇ رايوندا ئۆچۈپ كېتىشىگە قاراپ تۇرالمايتتى ، شۇڭا ئۇ خرىستىئانلارنى ئۆلتۈرۈپ ، مال ـ مۈلۈكلىرىنى تالان ـ تاراج قىلغان ، يەر ـ زېمىن ، رەل ـ زىرائەتلىرىنى خاراب قىلغان ئاشۇ ئادەملەرنى جازالىماقچى بولدى ، يېتەرلىك لەشكەر تەييارلاپ يەمەنگە ماڭدۇردى[2] .

ئىككى تەرەپ قوشۇنى دەسلەپكى جەڭگە كىرىشكەندىلا ، زۇنۇۋاسنىڭ قوشۇنى ئارقا ـ ئارقىدىن مەغلۇپ بولدى . ئاخىردا يەمەن ئىستېلا قىلىنىپ ، نەجاشىنىڭ ھۆكۈمرانلىقىغا ئۆتتى . شۇنىڭدىن ئېتىبارەن يەمەن ھەبەشىستان خرىستىئانلىرىنىڭ يېقىندى يېرى بولۇپ قالدى[3] .

كېيىن ، ئەبرەھە ھەبەشىستانىنىڭ ھۆكۈمرانى بولۇپ ، خرىستىئان دىنىنىڭ تەسىرىنى كېڭەيتىشكە ئۇرۇندى . بۇ كىشىلەرنىڭ كەبىنى تاۋاپ قىلىش ئۇچۇن مەككىگە بارىدىغانلىقىنى

---

① نەجاشى — ھەبەشىستانىڭ قەدىمكى پادىشاھىنىڭ ئىسمى .

② ئەينى چاغدا ھەبەشىستانلىقلارنىڭ يەمەنگە قارشى تۇرۇشى دىنىي سەۋەبلەردىن ئەمەس ، بەلكى سودا يوللىرىنى كونترول قىلىش سەۋەبىدىن بولغان

③ يەھۇدىي دىنى يەمەنگە رايون خاراكتېرلىك دىن ، ھازىرمۇ شۇنداق . ئۇ خرىستىئان دىنى ئىسلاھاتچىلىرىنىڭ ئىسلاھاتىغا ئۇچرىمىغان ، يەمەندە يۇقىرالار ئومۇمەن يەھۇدىي دىنى ۋە خرىستىئان دىنىدىن بىرگىنىدۇ . شۇڭا ئۇلار بۇ دىنلارنىڭ ھەر ئىككىلىسىگە ئېتىقاد قىلمايدۇ — ھەتتا ۋېجىغا خرىسىما قىلغۇچىدىن .

كۆرۈپ ، قۇرەيشلەر ئاسقان گۈلچەمبىرىكىنى تارتىۋېلىپ ، كىشىلەرنى مەككىدىن ئۆز دۆلىتىگە جەلپ قىلماقچى ۋە ئۇلارغا ئۆز دىنىنى قوبۇل قىلدۇرماقچى بولدى . بۇنىڭ ئۈچۈن ، ئۇ سانادا بىر چېركاۋ بىنا قىلدى ۋە ئۇنى كىشىنىڭ كۆزىنى قاماشتۇرغۇدەك بېزىدى ، ئۇنىڭغا يەنە ناھايىتى ھەشەمەتلىك سەرەمجانلارنى تىزدى . ئۇ مۇشۇنداق قىلسام ، ئەرەبلەرنى ۋە مەككىلىكلەرنى جەلپ قىلالايمەن ، دەپ ئويلايتتى . لېكىن ئۇ كىشىلەرنىڭ يەنىلا ئىلگىرىكى يەرگە بېرىۋاتقانلىقىنى ، ھەتتا يەمەنلىكلەرنىڭمۇ ئۇنى كۆزگە ئىلمايدىغانلىقىنى سەزدى . ئەرەبلەر كەبىنىڭ رىقابەتچىسى پەيدا بولۇپ قالغانلىقىنى ، ئۆزلىرى چوقۇنۇۋاتقان بۇتلار بىلەن دۇشمەنلىشىدىغان كىشىنىڭ پەيدا بولغانلىقىنى بىلگەندىن كېيىن قاتتىق غەزەپلىنىپ ، ئەبرەھەنىڭ چېركاۋىنى قەستەن ئاياغ ئاستى قىلدى .

ئەبرەھە بۇنىڭدىن خەۋەر تېپىپ بەكمۇ غەزەپلەندى . ئۇ كەبىنى ۋەيران قىلىشقا ، ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام بىلەن ئىسمائىل ئەلەيھىسسالام بىنا قىلغان بۇ مۇقەددەس جايىنى چېقىپ تاشلاش ، ئۆزىنىڭ چېركاۋى ئۈچۈن ئىنتىقام ئېلىش ، كىشىلەرنى كەبىدىن كېچىپ چېركاۋغا كېلىدىغان قىلىشقا قەسەم قىلدى .

ئۇرۇش تەييارلىقى پۈتتى . ئەبرەھە ئالدىدا يوغان پىلنى ماڭدۇرۇپ ، زور قوشۇننى باشلاپ ، ئەرەبلەرنىڭ تاۋاپ قىلىدىغان يېرىنى خاراب قىلىش ئۈچۈن مەككىگە ماڭدى .

ئەرەبلەر بۇ ئەھۋالدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن ، ئۆزلىرىنىڭ تاۋاپ قىلىدىغان ماكانىنى خرىستىئانلارنىڭ ۋەيران قىلىشىغا ھەرگىز يول قويماسلىققا قەسەم قىلىشتى . مۇنەۋۋەل ئىسىملىك ئابرۇيلۇق بىر كىشى كۆكرەك كېرىپ ئوتتۇرىغا چىقىپ ، خەلقنى سەپەرۋەر قىلىپ ، ئۇلارنىڭ كۈرەش ئىرادىسىنى ئۇرغۇتتى ، يەمەنلىكلەرنى ۋە باشقا ئەرەبلەرنى ئەبرەھەگە بىرلىكتە قارشى تۇرۇشقا چاقىردى . لېكىن ئۇ مۇۋەپپەقىيەت قازىنالمىدى ، ئۇرۇشتا مەغلۇپ بولدى ۋە ئەسىرگە چۈشتى .

ۋەھالەنكى ، ئەبرەھەگە قارشى كۈرەش قىلىش بۇنىڭ بىلەن ئىاياغلاشمىدى ، ئەرەبلەرنىڭ كۈرىشىمۇ توختىمىدى ، زادى توختىمىدى ، چۈنكى غەزەپ ـ نەپرەت كۆپ ساندىكى ئەرەبلەرنى ئۆزلىرىنىڭ يېرىم ئارىلىنى قوغداشقا ئۈندەيتتى ، دىنىنى قوللاشتىكى قىزغىنلىق ئۇلارنى بېرىپ جەڭ قىلىشقا ئىلھاملاندۇراتتى .

ئەمما ئەبرەھەنىڭ لەشكەرلىرى ئۇ چاغدا بەك كۆچلۈك ئىدى .

ئەبرەھە بېشىغا نۇسرەت تاجىنى كىيىپ ، كۆكسىگە غالىبلار نىشانىنى تاقاپ مەككىگە ئاتلاندى . ئاجىز ئەرەب قەبىلىلىرى ئۇنىڭغا تىز پۈكتى ، قەبىلىلەرنىڭ ۋەكىللىرى ئۇنىڭغا بەيئەت قىلىدىغانلىقى ۋە بويسۇنىدىغانلىقىنى بىلدۈردى . ئەبرەھە بىخەتەرلىك ئۈچۈن ، بىرەر ئادەمنىڭ بۇ زور قوشۇنغا يول باشلاپ مېڭىشىغا موھتاج ئىدى .

يول باشلىغۇچى ئەبۇرىجال بىلەن ئەبرەھە مۇغمەسكە كېلىپ چۈشتى .[1] قوشۇن ئورۇنلىشىپ بولغاندىن كېيىن ، ئەسكەرلەر مەككە ئەتراپىدىكى قۇرەيش ۋە باشقا قەبىلىلەرنىڭ مال ـ مۈلكىنى ھەدەپ بۇلاڭ ـ تالاڭ قىلىشقا باشلىدى ، ئابدۇلمۇتتەلىب ئىبن ھاشىمنىڭ ئىككى يۈز تۆگىسىنىمۇ بۇلاپ كېتىشتى . شۇ چاغدا ئابدۇلمۇتتەلىب قەبىلىنىڭ باشلىقى بولۇپ ، تاۋاپقا كەلگۈچىلەرنى سۇ بىلەن تەمىنلەش ئىشىنى قىلاتتى . قۇرەيشلەر ۋە مەككە ئاھالىلىرى ئەبرەھەگە تەڭ كېلەلمەيدىغانلىقىنى بىلىپ ، ئائىلاج ئۇنىڭ بوزەك قىلىشىغا قاراپ تۇرۇشتى .

ئۇلار ئېغىر كۈلپەت تارتىپ قايغۇ ئىچىدە تۇرغان چاغدا ، ئەبرەھەنىڭ بىر ئادىمى ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كېلىپ ، مەككىنىڭ ھوقۇقى كىمنىڭ قولىدا ئىكەنلىكىنى سورىدى ، ئۇلار بۇ ئادەمنى ئابدۇلمۇتتەلىب ئىبن ھاشىمنىڭ ئۆيىگە باشلاپ كېلىشتى . ھېلىقى ئادەم ئابدۇلمۇتتەلىبكە :

www.alma.cn

① ئائىشقا يازىدىغان يولدا ئەبرەھەگە يول باشلىغۇچى ئەبۇرىجالنىڭ قەبرىسى ھازىرمۇ بار — مىسرۇچىغا تەرجىمە قىلغۇچىدىن .

— پادىشاھىمىزنىڭ ئېيتقىنچە ، ئۇنىڭ بۇ يەرگە كېلىشى سىلەر بىلەن ئۇرۇش قىلىش ئۈچۈن ئەمەس ، كەئىبنى بۇزۇش ئۈچۈن ئىكەن . ئەگەر سىلەر ئۇرۇشمىسىڭلار ، ئۇ سىلەرگە قورال تەڭلىمەيدۇ ، — دېدى .

ئابدۇلمۇتتەلىپ :

— بىز قورال ئىشلىتىشنى خالىمايمىز ھەم ئۇنىڭ لەشكەرلىرىگىمۇ تەڭ كېلەلمەيمىز ، — دېدى .

— ئۇنداق بولسا ، سەن مەن بىلەن بىللە بېرىپ ، ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشكىن . ئۇ ماڭا سېنى بىللە ئېلىپ كېلىشىمنى بۇيرۇغان ، — دېدى ھېلىقى ئادەم . شۇنداق قىلىپ ، ئابدۇلمۇتتەلىپ ۋە ئۇنىڭ بىرقانچە ئوغۇللىرى ، شۇنىڭدەك مەككىنىڭ بەزى ئاھالىلىرى ھېلىقى ئەلچى بىلەن بىللە ئەبرەھەنىڭ بارگاھىغا باردى . ئابدۇلمۇتتەلىپ ئەبرەھەگە :

— مەن بارلىق قۇرەيشلەرنىڭ باشلىقى ، — دېدى . ئابدۇلمۇتتەلىپ كۆچلۈك ، زەبەردەس ئەر بولۇپ ، ناھايىتى سۈرلۈك ۋە تەمكىن كۆرۈنەتتى . ئەبرەھە ئۇنىڭغا ناھايىتى ئېتىبار بىلەن قارىدى ۋە ئۇنى قىزغىن كۈتۈۋالدى . ئەبرەھە ئۇنى ئۆز ئايىغى ئاستىدا تىز پۈكتۈرۈشنى خالىمىدى ، لېكىن ئابدۇلمۇتتەلىبنىڭ ئۆزى بىلەن بىر ئورۇندا ئولتۇرغانلىقىنى ھەبەشىستانلىقلارنىڭ كۆرۈشىنىمۇ خالىمىدى . شۇڭا ئۇ ئۆزى گىلەمدە ئولتۇرۇپ ، ئابدۇلمۇتتەلىبنى يېنىدا ئولتۇرغۇزدى ، ئاندىن نېمە تەلىپى بارلىقىنى سورىدى . ئابدۇلمۇتتەلىب بۇلاپ كېتىلگەن تۆگىلىرىنى قايتۇرۇپ بېرىشنى تەلەپ قىلدى . ئەبرەھە ئۇنىڭغا :

— مەن سېنى كۆرۈپلا ، ساڭا ئاپىرىن ئوقۇپ قالدىم . تۆگىلىرىڭگە كەلسەك ، مەن ئۇنىڭغا قىزىقمايمەن . مەن بۇ يەرگە كەئىبنى ۋەيران قىلىش ئۈچۈن كەلگەن ، بىراق سەن بۇ ھەقتە لام-جىم دېمەيۋاتسەن ، — دېدى . ئابدۇلمۇتتەلىب :

www.alma.cn

— مەن تۆگىلەرنىڭ ئىگىسى بولىمەن ، ئەمما كەبىنىڭمۇ

ئىنگىسى بار . ئۇنىڭ ئىگىسى سېنىڭ ئۇنى بۇزۇشۇڭغا يول قويمايدۇ ، — دېدى .

— مېنى ھېچقانداق نەرسە توسۇيالمايدۇ ، — دېدى ئەبرەھە .

— ئۇنداق بولسا ، ئىختىيارىڭ ! — دەپ جاۋاب بەردى ئابدۇلمۇتتەلىب .

ئەبرەھە دەررۇ ئۇنىڭغا تەسەللى بەردى ۋە ئۇنىڭغا بىرقانچە تۆگىنىمۇ قايتۇرۇپ بەردى . بۇ چاغدا مەككە ئاھالىلىرىنىڭ ۋەكىللىرى ئەبرەھەدىن كەبىنى ۋەيران قىلماسلىقنى ئۆتۈندى ۋە ئالماشتۇرۇش شەرتى سۇپىتىدە ئۇنىڭغا مەككىدىكى مال ـ مۈلۈكنىڭ ئۈچتىن بىرىنى بېرىشكە ماقۇل بولدى . ئۇ بۇ گەپلەرگە پىسەنتمۇ قىلمىدى ، ھەرقانداق تۆلەمنى قوبۇل قىلىشنىمۇ رەت قىلدى . ۋەكىللەر ئۈمىدسىز ھالدا مەككىگە قايتىشتى .

ئابدۇلمۇتتەلىب كىشىلەرگە جاننى مۇھاپىزەت قىلىش ئۈچۈن ، تاغقا بېرىپ يوشۇرۇنۇش ۋە بەختسىزلىكتىن ساقلىنىش توغرىسىدا نەسىھەت قىلدى . بىر كۈنى كېچىدە ، كىشىلەر زامان ـ زامانىدىن تارتىپ ياشاپ كەلگەن ئۆي ـ ماكانلىرىدىن ئايرىلىشقا تەييارلاندى . بۇ چاغدا ، تاغ ئۈستى ۋە كوچىلارنىڭ ھەممىلا يېرىدە ئادەملەر مىغلدايتتى ، تۆگىلەر بۆكىرەيتتى ، قويلار مەرەيتتى . ئاياللار ، بالىلار قىيا ـ چىيا قىلىشىپ ، ئۆرتۆپە بولۇپ بەكمۇ قالايمىقانلىشىپ كەتتى .

ئابدۇلمۇتتەلىب بەختسىزلىكتىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن قېچىۋاتقان كىشىلەرنىڭ ئارىسىدىن چىقىپ ، بىر قىسىم قۇرەيش كىشىلىرى بىلەن كەبىگە كەلدى . ئۇلار كەبىنىڭ دەرۋازىسىدىكى ھالقىنى مەھكەم تۇتۇپ تۇرۇپ ، باشقىلار بىلەن بىللە دۇئا قىلىشقا باشلىدى . ئۇ ئاللادىن ئەبرەھە ۋە ئۇنىڭ قوشۇنلىرى ئۈستىدىن غەلىبە قىلىشنى ، كەبىنى قوغداپ قېلىشنى ئىلتىجا قىلاتتى . ئۇلار دۇئا قىلىپ بولغاندىن كېيىن تاغ تەرەپكە قاراپ ماڭدى . ئۇلار ئۇ يەردە تۇرۇپ ئەبرەھەنىڭ مەككىگە قانداق ھەربىەت قىلىدىغانلىقىنى كۆزەتمەكچى ئىدى .

www.qamus.com

بـۇ چاغدا مەككە ئادەمسىز ئىدى . ئەبرەھە كەبىنى ۋەيران قىلىش ئۈچۈن قوشۇنلىرىنى باشلاپ توپتوغرا مەككىگە باستۇرۇپ كىرمەكچى بولدى . ئۇنىڭ پىيادە ئەسكەرلىرى ۋە پىل قوشۇنى سەپراس بولۇپ تۇرغاندا ، ئاللا ئۇلارغا ئىغىزلىرىدا تاش ئېلىپ كەلگەن بىر توپ قۇشلارنى ئەۋەتتى . قۇشلار تاشلارنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تاشلاپ ، ئۇلارنىڭ باشلىرىنى ۋە پۇت - قوللىرىنى ئېزىۋەتتى ؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە يۇقۇملۇق كېسەل تارقاتتى . ئاخىردا ئۇلارنىڭ ھەممىسى دېگۈدەك جەسەتكە ئايلاندى .

ئەبرەھەگىمۇ ئەسكەرلىرىگە ئوخشاش تاش تەگدى . ئۇ قورقۇپ كەتتى ، ئەسكەرلىرىنىڭ كۆپ قىسمى يوقىلىپ ، قوشۇنىنىڭ تارمار بولغانلىقىنى كۆرۈپ ، قۇتۇلۇپ قالغان لەشكەرلىرىگە دەرھال يەمەنگە قايتىش توغرىسىدا ئالدىراپ - تېنەپ بۇيرۇق چۈشۈردى . ساناغا كەلگەندە ئادەملىرى دەرماندىن كەتكەنىدى . ئۇزاق ئۆتمەي ، ئەبرەھەنىڭ ئۆزىمۇ جان بەردى .

شۇنداق قىلىپ ، ئاللا قۇرەيشلەرنىڭ كەبىسىنى قوغداپ قالدى ، ئۇلارنىڭ كۈچىنىمۇ ساقلاپ قالدى ، بۇ مۆجىزە مەككىنىڭ مەرتىۋىسىنى ئۆستۈردى . ئۇنىڭ ئاھالىسى ئۆزلىرىنىڭ بۇ شان - شۆھرىتىنى تىرىشىپ قوغداپ ، كەمستىشكە ئۇرۇنغان ۋە چېقىلىشقا پېتىنغان ھەرقانداق ئادەمگە زەربە بېرىشكە بەل باغلىدى .

بۇ ھال مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ھۆكۈملىرىنىڭ ۋەزنىنى كۈچەيتتى . چۈنكى ، ئۇ ئېسىل نەسەبتىن كېلىپ چىققان ۋە قەدىمىي كەبىنىڭ تەسىرىدە ئۆسۈپ چوڭ بولغانىدى . .

بۇ ئاجايىپ ۋەقەدۇر ، چۈنكى ئاللا ئۇلارنىڭ پىل قوشۇنىنى مەغلۇپ قىلدى ۋە ئەرەبلەرنىڭ ياخشى نامىنى تارىختا قالدۇردى . شۇنىڭدىن ئېتىبارەن ئەرەبلەر بۇ ۋەقەنى تىللاردا داستان قىلىپ قالماستىن ، بەلكى بۇ كۈننى بايرام سۈپىتىدە خاتىرىلەيدىغان ۋە ئەۋلادلىرىنى بۇ كۈننى مەڭگۈ ئۇنتۇمايدىغان قىلدى .

www.alma.cn

بىلال

ئۇمەييە ئىبن خەلەفنىڭ ئائىلىسىگە بىر ئەر كەلدى . ئۇمەييە كەلگەن بۇ كىشىنى ئۆز مېھمانخانىسىدا قوبۇل قىلدى . ئۇ كىشى :

— سەن بىرەر گەپ - سۆز ئاڭلىمىدىڭمۇ ؟ — دەپ سورىدى .

— ياق ، — دېدى ئۇمەييە .

— مەن بىلالنىڭ مۇھەممەدنى ئىزدەپ كېتىۋاتقانلىقىنى دائىم كۆرۈپ تۇرۇۋاتىمەن ، — دېدى كەلگەن كىشى ، — ئۇ بەزىدە كۈندۈزلىرى ، بەزىدە گۈگۈم چۈشكەندىن كېيىن بىرىپ تۇرۇۋاتىدۇ . ئۇنىڭ يول مېڭىشىدىن گويا بىرەر كىشى كۆرۈپ قالارمىكىن ، دەپ قورققاندەك ئالامەت چىقىپ تۇرىدۇ . مەن ئۇنىڭ روھىي ھالىتى ۋە يۈرۈش - تۇرۇشلىرىدىن ئۇنى مۇھەممەدنىڭ چاقىرىقىغا ئاۋاز قوشۇپ ، خۇددى نۇرغۇن كىشىلەرگە ئوخشاش ئاشۇ دىنغا ئېتىقاد قىلدىمىكىن ، دەپ ئويلاۋاتىمەن .

— ئېيتقىنىڭ راستمۇ ؟ ئىسپاتىڭ بارمۇ ؟ — دەپ سورىدى ئۇمەييە ئۇنىڭدىن .

— بۇ گېپىمىزدە چاتاق يوق ، — دېدى ھېلىقى كىشى ، — مېنىڭ ساڭا بۇ خەۋەرنى يەتكۈزۈشتىن مەقسىتىم ، سېنى بۇ قۇلنى ئەدەپلەپ قويسۇن ، ئۇنىڭ بۇ ئاسىيلىقىنى جازالىسۇن ، دېمەكچى . چۈنكى بۇ ئاسىيلىقنىڭ يالقۇنى پۈقرالار ئىچىدە ، ھەتتا مەرتىۋىلىك كىشىلەر ئىچىدىمۇ ئەۋج ئالماقتا .

ئۇمەييە مېھمانخانىسىدىن ھۇجرىسىغا كىردى ، شۇ تاپتا ئۇنىڭ جۇدۇنى ئۆرلەپ ، بىلالغا ئۆچلۈكى ۋە نەپرىتى كەلدى .

بىلال قايتىپ كەلدى . ئۇ يۈرىكى پوك - پوك ھالدا ئۇمەييەنىڭ ئالدىدا تۇردى . ئۇمەييە بۇ قۇلنىڭ كۆزلىرىدىن بۇلدۇقلاپ ياش چىقىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ ، غەزەپ ئوتى يۈرىكىدىن پارتلاپ

چىققۇدەك بولۇپ كەتتى . ئۇمەييە ئۇنىڭغا :

— تۇرقۇڭدىن قارىغاندا ، ماڭا بىرەر گېپىڭ بارەك تۇرىسەنغۇ ؟ كىمنىڭ بۇيرۇقى بىلەن ئىش قىلىۋاتىسەن ؟ سەن راستىنلا مۇھەممەدنىڭ قېشىغا بېرىپ تۇرۇۋاتامسەن ؟ سەن ئۇنىڭ چاقىرىقىغا ئىشىنىپ ، ئۇنىڭ بىمەنە ، يالغان ـ ياۋىداق سۆزلىرىگە ئىتائەت قىلىپ ، لات ۋە ئۇززا[1] غا ئاسىيلىق قىلىپ ، قۇرەيشلەر ۋە ئەرەبلەرنىڭ ئىلاھلىرىغا ئىشەنمەيدىغان بولدۇڭمۇ ؟ — دېدى .

— ئۆز ئەھۋالىم توغرىسىدا سىزدىن بىر نەرسە يوشۇرۇشنى خالىمايمەن ، — دېدى بىلال ، — مۇھەممەدنىڭ قېشىغا بارغانلىقىم راست . مەن ئۇنىڭ دىنىي ئەقىدىسىگە ۋە چاقىرىقىغا ئىشەندىم . بىراق ، مېنىڭ بۇ ئەھۋالىمنى سىزگىلا دەيمەن ، ھەممە كىشىنىڭ بىلىپ كېتىشىنى خالىمايمەن .

— ئەجەبا ، سەن مېنىڭ چاكىرىم ، قۇلۇم ئىكەنلىكىڭنى ، باشقا نەرسىلىرىمگە ئوخشاش مېنىڭ ئىگىدارچىلىقىمدا ئىكەنلىكىڭنى بىلمەمتىڭ ؟ — دېدى ئۇمەييە ، — مەن سېنىڭ تېنىڭنىلا ئەمەس ، مېڭەڭنىمۇ سېتىۋالغان . سېنىڭ يەتتە ئەزايىڭ ۋە جېنىڭ مېنىڭ ئىلكىمدە . نېمىگە ئىشەنگۈڭ كەلسە ، شۇنىڭغا ئىشىنىشىڭگە ، بولمىغۇر ئوي ـ خىياللاردا بولۇشىڭغىمۇ ھەددىڭ يوق . ئۆز خوجىسىنىڭ دىنىغا ئىشەنمەي تاپتىن چىققان بۇنداق قىلىق نېمىگە كىرىدۇ ؟

— مەن سىزنىڭ قۇلىڭىز ، ئەسىرىڭىز ، چاكىرىڭىز ، مالىيىڭىز ، بۇنىڭدىن تانمايمەن ، — دېدى بىلال ، — مېنى قاراڭغۇ كېچىدە بىرەر ئەزم دەريانى توس دەپ بۇيرۇسىڭىز ، ئۇنى بەجا كەلتۇرۇشكە تەييارمەن ؛ ئەگەر چىڭقىچۇشتىكى پىڭ ـ پىڭ ئاپتاپتا تاش توشۇ دېسىڭىز ، بۇنىڭغىمۇ ئىككىلىنىپ تۇرمايمەن . ئەمما مېڭەم ، پىكىر قىلىشىم ۋە ئېتىقادىمغا كەلسەم ، بۇ جەھەتتە سىزنىڭ ئەمرىڭىزگە بويسۇنالمايمەن . مېنىڭ بۇ جەھەتلىرىم سىزنىڭ باشقۇرۇش دائىرىڭىزگە كىرمەيدۇ . مېنىڭ

www.alma.cn

① لات ۋە ئۇززا — قەدىمكى ئەرەبلەرنىڭ ئىككى مەبۇدى — ت .

ئېتىقادىمنىڭ ، مېنىڭ ئىسلام دىنىمنىڭ سىزگە نېمە زىيىنى بار ؟ سىز ئۇچۇن خىزمەت قىلسام ، قانۇن - پەرمانلىرىڭىزغا بويسۇنسامىلا بولدىغۇ ، ئۆز مېڭەم ۋە پىكىر قىلىشىم ئۆز ئىلكىمدە بولسا ، بۇنىڭ سىزگە پۇتلىشىدىغان نېمىسى بار ؟

ئۇمەييە قاتتىق غەزەپلىنىپ مۇنداق دېدى :

— ھەي قۇل ، سېنىڭ بېشىڭدىن تارتىپ پۇتۇڭغىچە ، يەنى خىزمىتىڭ ، پىكىر قىلىشىڭ ، ھەتتا يۈرىكىڭنىڭ سوقۇشى ، نەپەس ئېلىشىڭ ، مىدىرلىشىڭدىن تارتىپ ھەممىسى مېنىڭ ئىلكىمدە ، سېنىڭ ھېچقانداق ئەركىنلىكىڭ يوق . مەن سېنى قاتتىق جازالاپ ، ئېتىقادىڭنى يۈرىكىڭنىڭ قات - قېتىدىن چىقىرىپ تاشلاپ ، قەلبىڭدىكى خام خىيال تورلىرىنى چۈۋۈۋېتىمەن ، — ئۇمەييە گېپىنى تۈگىتىپلا بىلالنىڭ قول - پۇتىنى ئارغامچا بىلەن باغلاپ ، مىسلىسىز غەزەپ - نەپرەت ۋە رەھىمسىزلىك بىلەن جازالىغىلى تۇردى . ئۇمەييە ئۇنى مەككە جىلغىسىدىكى ياشلارغا تېپىپ ئويناشقا تاپشۇردى .

ئۇمەييە بىلالنىڭ ئۆز ئېتىقادىدىن يانغان - يانمىغانلىقىنى ، ئۇنىڭغا بىرىلگەن روھىي ۋە جىسمانىي جازانىڭ ئونۇمى قانداق بولغانلىقىنى بىلىپ بېقىش ئۈچۈن كەچتە ئونىڭ قېشىغا باردى . ئاللاغا ئېتىقاد باغلىغان كىشى ئۇچۇن جازا قانچىلىك نېمىتى ؟ قول - پۇتىنى باغلاش كارغا كېلەمدۇ ؟

— بىلال ، ساڭا بىرىلگەن بۇ جازاغا قانداق قارايسەن ؟ ئېتىقادىڭدا تۇرۇۋېرەمسەن ياكى لات ۋە ئۇززانىڭ قېشىغا قايتىپ بارامسەن ؟ قېنى ، قايسىسى ياخشى ؟ — دېدى ئۇمەييە . بىلال ئونىڭغا قارىدى ، ئونىڭ كۆزلىرىدە ئازاب - ئوقۇبەت تارتىشقا رازى بولۇش ، ئېتىقادىدا چىڭ تۇرۇش ، جازانى پىسەنت قىلماسلىق ئالامىتى ئىپادىلەندى . ئونىڭ كۆزلىرى گويا زۇۋانغا كىرىپ : سېنىڭ قامچاڭ تېنىمنى ئازابلىشى ، ئارغامچاڭ بوينۇمنى ، پۇت - قوللىرىمنى باغلىشى ، ھەتتا سېنىڭ ئوقۇڭ كۆكسۈمنى تېشىپ ئۆتۈشى ، قىلىچىڭ كاللامنى چېپىۋېتىشى مۇمكىن ، لېكىن

www.uima.cn

قەلبىمنى ، مېڭەمنى ، دىنىمنى ۋە ئېتىقادىمنى زورلۇق كۈچ بىلەن تىزگىنلىيەلمەيسەن . سەن قورال ۋە ھوقۇقۇڭغا تايىنىپ مەقسىتىڭگە يېتەلمەيسەن ، دەۋاتقاندەك كۆرۈنەتتى .

بىلال ئۇمەييەگە بىر قارىغاندىن كېيىن :

— بېشىمغا كەينى - كەينىدىن بالا - قازا ، ئازاب - كۈلپەت كەلسىمۇ ، بىر خۇدالىق دىندا چىڭ تۇرىمەن ، خاھىشىم ۋە ئېتىقادىمنى ھەرگىز ئۆزگەرتمەيمەن ، — دېگەن گەپنىلا قىلدى .

ئەتىسى ئوتتەك ئاپتاپتا قۇملۇق راسا ئىسسىپ ، يەر يۈزى خۇددى كۆيۈۋاتقاندەك قىزىغان چاغدا ، ئۇمەييە بىلالنى يەردە ياتقۇزدى ، ئاندىن يوغان بىر پارچە تاشنى ئۇنىڭ مەيدىسىگە قويۇپ قويدى . ئاپتاپ ئۇنىڭغا خۇددى ئۆتكۈر يا ئوقىدەك سانجىلاتتى . شامال ئۇچۇرۇپ كەلگەن چاڭ - توزانمۇ ئۇنىڭغا ئۇرۇلاتتى . لېكىن ، بۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنى تىز پۈكتۈرەلمىدى . ئۇنىڭ ئۆز ئېتىقادىغا ، ئاتىلار سۆزىگە ۋە ئىسلام دىنى ئەقىدىلىرىگە بولغان چۇشەنچىسى قىلچىمۇ ئۆزگەرمىدى . ئۇنىڭ ئېتىقادى مۇنداق ئىدى : ئاللا بىردىنبىر ئىلاھدۇر ، مەن ئاللاغا تەلپۈنمەن ، ئاللاغا سۆيۈنمەن . بۇ ئازاب - ئوقۇبەتلەر مەن ئۈچۈن ھېچ گەپ ئەمەس ۋە مېنىڭ ئېتىقادىمنى ئۆزگەرتەلمەيدۇ ، پەقەت ئاللانىڭ ئۆزىلا مېنى بالايىئاپەتتىن قۇتۇلدۇرالايدۇ . ئارزۇ - ئۇمىدلىرىم چوڭ بولمىسىمۇ ، غايە ئارقانلىرىم ئىنچىكە ، ئاجىز بولسىمۇ ، لېكىن چوڭ بالايىئاپەت بولغان كۈنلەردە ئاللا مېنىڭ بىردىنبىر مەدەتكارىمدۇر . پەقەت ئاللا مۇھەممەدنى ئەلچى ۋە ئىشەنچلىك يېتەكچى قىلدى . مېنىڭ ئۇنىڭ ئۈممىتى ۋە ساھابىسى بولۇپ قالالىغانلىقىم ئۇنىڭ ماڭا قىلغان ئىلتىپاتىدۇر . ئۇنىڭ بۇ ئىلتىپاتىغا جاۋاب قايتۇرۇش ئۈچۈن ، مەن بۇ بەختسىزلىككە سەۋر - تاقەت قىلىپ ، تەقدىرنىڭ ھۆكمىگە بەرداشلىق بېرىمەن .

بىلالغا بېرىلگەن جازا ۋاقتىنىڭ ئۆتۈشى بىلەن ئۇزلۇكسىز تەكرارلىنىپ تۇردى . ئۇمەييەنىڭ غەزىپى ۋە ئۆچلۈكىمۇ

www.alma.cn

كۈندىن ـ كۈنگە كۈچىيىپ باردى . بىراق ئۇ بىلالدىن سەۋر ـ تاقەت ، سۈكۈتتىن باشقا جاۋاب ئالالمىدى . بىر كۈنى ئەبۇبەكرى مەككىدىكى بىر كىچىك كوچىدىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ ، بىلالنىڭ ئازاب چېكىپ ناله قىلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ قالدى ؛ ئۇمەييەنىڭمۇ خۇددى يېنىدا بىر كىشى يوقتەك مەغرۇر قىياپەتتە تۇرغانلىقىنى كۆردى . قارىماقتا ئۇنىڭ ئاچچىقى يانغاندەك تۇراتتى . ئەبۇبەكرنىڭ بىلالغا رەھمى كېلىپ ، ئۇمەييەگە مۇنداق دېدى :

— بولدى قىلغىن ! ئەمدى بۇ بىچارىنى قىينىمىن ـ قىستاق قىلىۋەرمە ، ئۇنىڭ بۇ ناله ـ پەريادىنىڭ ساڭا نېمە پايدىسى ؟ ئازاب ئىچىدىكى يىغا ـ زارىنىڭ ساڭا نېمە مەنپەئىتى بار ؟ ئۇ نېمە گۇناھ قىلدى ؟

— بۇ مېنىڭ قۇلۇم ، مېنىڭ مۈلكۈم ، — دېدى ئۇمەييە تەلۋىلىك بىلەن ، — ئۇنى قانداق جازالىغۇم كەلسە ، شۇنداق جازالايمەن . ئۇنى مۇشۇ ئازابقا سالغان سەن ۋە سېنىڭ خوجاڭ . ئەگەر ئۇنىڭغا ئىچىڭ ئاغرىغان بولسا ، سەن ئۇنى سېتىۋېلىپ ، ئۇنى بۇ كۈلپەتتىن قۇتۇلدۇر . ئۇ مېنىڭ قۇلۇم ئىكەن ، ئۇ تاكى لات بىلەن ئۇززا قېشىغا يېگۈزۈشتىن قايتمىغۇچە ، ئۇنىڭغا بېرىدىغان جازانى ھەرگىز توختاتمايمەن .

ئەبۇبەكرى بىلالنى كۈلپەتتىن قۇتۇلدۇرۇش پۈرسىتى كەلدى ، دەپ ئويلاپ ، ئۇمەييەگە :

— بولدى ، مەن بىلالنى سېتىۋالدىم . ھازىردىن باشلاپ سېنىڭ ئۇنى باشقۇرۇشقا ھەققىڭ يوق . ھەي بىلال ، سېنىڭ ئاللانىڭ دەرگاھىدىن ياخشىلىق كۆرىدىغانلىقىڭغا ئىشىنىمەن ، — دېدى .

ئەبۇبەكرى بىلەن ئۇمەييەنىڭ بىرى مۆمىن ، بىرى كاپىر ، بىرى پاك ، بىرى پاسىق ئىدى . ئاللا ئەبۇبەكرى بىلەن ئۇمەييە ھەققىدە بېرىدىن ناھايىتى ئېنىق پەرقلىنىدىغان ئىككى خىل يەكۈن چىقاردى : «سىلەرنى لاۋۇلداپ تۇرغان دوزاختىن

ئـاگـاهـلاندۇردۇم . ئۇنىڭغا بەتبەخت ئادەملەر كىرىدۇ . ئۇمەييە ھەقنى ئىنكار قىلدى ۋە ھەقتىن يۈز ئۆرىدى . ئەڭ مۇتتەقى[1] ئادەم ئۇنىڭدىن يىراق قىلىنىدۇ . ئۇ پاكلىنىش ئۈچۈن مال ـ مۈلكىنى بېرىدۇ . ئۇنىڭ قىلغان ياخشىلىقى بىراۋنىڭ ياخشىلىقىنى ياندۇرۇش ئۈچۈن ئەمەس ، پەقەت ئۇلۇغ پەرۋەردىگارنىڭ رازىلىقى ئۈچۈندۇر . ئەلۋەتتە ، ئۇ ئۆزىمۇ مەمنۇن بولىدۇ . » بىر ـ بىرىگە تـامـامەن ئوخشاش بولمىغان بۇ ئىككى ئادەم ۋە ئۇلار ھەققىدە چىقىرىلغان بۇ يەكۈن بىر ـ بىرىدىن نېمىدېگەن پەرقلىق ـ ھە !

www.alma.cn

① مۇتتەقى ـ ئەيۈبەكرىنى كۆرسىتىدۇ .

مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىسرائىلى[1]

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام كۇندىلىك ئۇششاق - چۈششەك ئىشلار ۋە ئاخىرقى بىر قېتىملىق نامىزنى ئادا قىلىپ بولۇپ، ئۇممۇھاننىڭ ئائىلىسىدە بىر كېچە قوندى. ئۇممۇھانى رۇسۇلىللانىڭ تاغىسى ئەبۇتالىبنىڭ قىزى، رۇسۇلىللانىڭ قوللىغۇچىسى ئىدى. تاڭ سۈزۈلەي دەپ قالغان، كىشىلەر تاڭ بىلەن تەڭ ئۇيقۇدىن ئويغانغان چاغدا، رۇسۇلىللا ئورنىدىن تۇرۇپ نامازغا ھازىرلاندى. ئۇ تەرەت ئېلىپ، نامازنى ئوقۇپ بولدى. ئۇممۇھانى رۇسۇلىللانى ئاللا پەقەت ئۇنىڭغىلا ئىلتىپات قىلغان، ئەمما باشقىلارغا دېگىلى بولمايدىغان ئىشلارنى سۆزلەپ بېرىشكە تەكىلىپ قىلدى. چۈنكى، ئۇممۇھانى ئاخشام زور بىر ۋەقەنى — ئاجايىپ بىر كۆرۈنۈشنى كۆرگەنىدى. بۇ ئاللا ئۇممۇھانىغا ئالاھىدە ئاتا قىلغان بەخت ۋە شەرەپ ئىدى.

رۇسۇلىللا:

— ئۇممۇھانى، سەن كۆرگەندەك، ئاخشام مەن سىلەر بىلەن بىللە خۇپتەن ئوقۇدۇم، ئاندىن بەيتۇلمۇقەددەسكە بېرىپ نامازدا بولدۇم. بايا مەن يەنە سىلەر بىلەن بىللە بامدات نامىزىنى ئوقۇدۇم، بۇ ساڭا ئايان. ئەمدى مەن ئاللانىڭ كۇچ - قۇدرىتىنى بىلدۇرۇش ئۈچۈن، قۇرەيشلەرگە كۆرگەنلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ئېيتىپ بېرىمەن، — دېدى.

ئۇممۇھانى ئىسلام دىنىغا ئېتىقادى كۇچلۇك مۆمىن ئىدى. شۇڭا ئۇ رۇسۇلىللانىڭ كۆرگەنلىرىدىن قىلچە گۇمانلانمايتتى، لېكىن ئۇ قۇرەيشلەرنىڭ خەتەرلىك ۋە مەككار ئىكەنلىكىنى ئوبدان

[1] ئىسرا — مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ بىر كېچىدە مەسجىتى ھەرەمدىن بەيتۇلمۇقەددەسكە بېرىپ كەلگەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ.

بىلەتتى ، ئۇلارنىڭ قانچىلىك كاززاپ ۋە ئالدامچى ئىكەنلىكىنى كۆرگەنىدى . روسۇلىللانىڭ ئۇلارنىڭ دامىغا چۈشۈپ قېلىشىدىن ، ئۇلارنىڭ مەسخىرىسى ۋە زىيانكەشلىكىگە ئۇچرىشىدىن ئەنسىرەيتتى . شۇڭا ، روسۇلىللانىڭ پېشىنى تارتىپ تۇرۇپ :

— ئۇكام ، مەن سېنى ئاگاھلاندۇرۇپ قويماي ، سېنىڭ ئىشلىرىڭنى يالغانغا چىقىرىدىغان ، تەشەببۇسلىرىڭنى ئىنكار قىلىدىغان ئاشۇ ئادەملەرنىڭ قېشىغا بارمىغىن ، ئۇلارنىڭ ساڭا زىيان يەتكۈزۈپ قويۇشىدىن ئەنسىرەيمەن ، — دېدى ۋە ئۇنىڭغا ئېسىلۇۋېلىپ قۇرەيشلەرنىڭ قېشىغا بارماسلىقنى ، ئاللا تەرىپىدىن كۆرگەن مۆجىزىلەرنى ئىچىدە ساقلاشنى تەلەپ قىلدى .

روسۇلىللا ئاللانىڭ ئەلچىسى بولۇش سۈپىتى بىلەن پۈتكۈل ئىنسانىيەتنىڭ ھازىرقى ۋە كەلگۈسىدىكى ئىشلىرىنى ئۆز ئۈستىگە ئالغان تۇرسا ، قانداقمۇ قورقسۇن ؟ ئۇلۇغ بىر ۋەقە ئۇنىڭغا ئايان بولغان تۇرسا ، ئۇ قانداقمۇ گەپ ـ سۆز قىلماي يۈرەلىسۇن ؟ ئۇ مەككارلاردىن ۋە ھاقارەتتىن ، باشقىلارنىڭ مەنىستىمەسلىكى ۋە ئالدىشىدىنمۇ قورقمايدۇ ، شۇڭا ئۇ كىيىملىرىنى تۈزەشتۈرۈپ ، قەتئىي ، مەزمۇت قەدەم تاشلاپ ئۆيدىن چىقىپ كەتتى .

روسۇلىللا قۇرەيشلەر بىلەن قورقماي سۆزلىشۈۋېرەتتى . ئۇممۇھانى تېخىمۇ ئەنسىرەپ ، نەبىئەنى — ئىشەنچلىك قوشنىسى ۋە خەۋەرچىسىنى چاقىرىپ ، ئۇنىڭغا :

— سەن روسۇلىللانىڭ كەينىدىن بېرىپ ، ئۇنىڭ قۇرەيشلەرگە نېمە دېگەنلىكىنى ئاڭلاپ ماڭا يەتكۈزگىن ، — دېدى .

نەبىئە روسۇلىللانىڭ ئارقىسىدىن كەتتى . ئارىدىن ئانچە ئۆتمەيلا ئۇ قايتىپ كېلىپ ، ئۇممۇھانىغا مۇنداق دېدى :

— روسۇلىللا ھازىر كەبە بىلەن ھەجەرۇلئەسۋەد ئارىلىقىدىكى ھەتىمدا . ئەبۇجەھىل روسۇلىللانى كۆرگەندە ، يەنىلا ئىلگىرىكىدەك تەھدىت ئارىلاش : «سېنىڭ ئىشىڭ بارمىدى ؟» دېدى . روسۇلىللا : «ھەئە ، ئاخشام مەن ئىسراغا چىققانىدىم» دەپ جاۋاب بەردى .

www.alima.cn

ئەبۇجەھىل : «سەن قەيەرگە باردىڭ ؟» دەپ سورىدى . روسۇلىللا : «ئىبرۇسالىمغا» دەپ جاۋاب بەردى . ئەبۇجەھىل يەنە : «ئىبرۇسالىمغا بارغاندىن كېيىن يەنە بىزنىڭ ئارىمىزغا قايتىپ كەلدىڭمۇ ؟» دەپ سورىدى . روسۇلىللا : «ھەئە» دېدى . ئەبۇجەھىل : «خەقلەرنى يىغسام ، ماڭا ئىيتقانلىرىڭنى ئۇلارغىمۇ ئېيتىپ بېرەلەمسەن ؟» دېدى . روسۇلىللا : «ئەلۋەتتە ئېيتىپ بېرەلەيمەن» دېدى . ئەبۇجەھىل يۇگۇرۇپ كەتتى ۋە كېتىۋېتىپ : «ئەي ، كەئىب ئىبن لۇ ئەي جەمەتى ، چاپسان كېلىڭلار !» دەپ توۋلىدى .

— نەبىئە ، ئولتۇرۇپ سۆزلىگىنە . كېيىن قانداق بولدى ؟ — دېدى ئۇممۇھانى . نەبىئە ئولتۇرۇپ سۆزىنى داۋاملاشتۇردى :

— مېنى چۆچۈتكىنى شۇ بولدىكى ، كىشىلەر تەرەپ - تەرەپتىن ئولىشىپ كېلىپ روسۇلىللانى ئورىۋېلىشتى ، ئەبۇجەھىل روسۇلىللادىن بايا ئىيتقانلىرىنى خالايىققا يەنە بىر سۆزلەپ بېرىشنى تەلەپ قىلدى . ئەبۇجەھىل روسۇلىللانى باشقا بىر نېمىلەرنى دەرمىكىن ، دەپ قارىغانىدى ، ئەمما روسۇلىللا ئۆزىنى توختىتىپ ، تەمكىن ھالدا خالايىققا : «مەن خاسىيەتلىك بۇلۇت بىلەن كۆتۈرۈلۈپ بەيتۇلمۇقەددەسكە باردىم . ئۇ يەردە نۇرغۇن پەيغەمبەرلەر بار ئىكەن . ئۇلاردىن ئىبراھىم ، مۇسا ۋە ئىسالار ماڭا تېخى نۇرغۇن گەپلەرنى قىلدى ، مەن ئۇلارغا ھۆرمەت بىلدۇردۇم ، سۆزمۇ قىلدىم» دېدى .

ئەبۇجەھىل قۇۋلۇق بىلەن : «سەن ئۇلارنى كۆرگەن بولساڭ ، قېنى ، ئۇلارنىڭ تەقى - تۇرقىنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى سۆزلەپ بەرمەمسەن ؟» دېدى . روسۇلىللا : «ئىسانىڭ بويى بەكمۇ ئېگىز ئەمەس ، يۈزى قىپقىزىل ئىكەن . ساقىلىدا كۈمۈش مارجانلار ساڭگىلاپ تۇرغانىدەك قىلىدۇ . مۇسا قارامتۇل ، ئېگىز ۋە بەستىلىك ، كۆرۈنۈشى سەل سۇرلۇك ئادەم ئىكەن . راستىنى ئېيتسام ، ئىگىزلىكى ئوخشىدىغان ھېچكىمنى كۆرمىدىم ، ئىنگىزلىرىنىڭ ئۇلار بىلەن قىلچىمۇ ئوخشىدىغان يېرى يوق

ئىكەن» دېدى .

ئۇلار روسۇللىلادىن بۇلارنى پاكىت ئارقىلىق ئىسپاتلاپ بېرىشنى تەلەپ قىلدى . روسۇللىلا شۇنداق دېدى : «شامغا بارىدىغان يولدىكى مەلۇم بىر جىلغىدا بىر كارۋاننى كۆردۈم . ئۇلار ئۇلاغلاردىن سەل قورقىدىكەن ، مەن ئۇلاردىكى بۇنداق قورقۇشنى ئۆزگەرتتىم . مەككىدىكى جەبىلنۇر تېغىدا يەنە بىر ئادەمنىڭ تۆگە كارۋىنىنى ئوچراتتىم . مەن ئۇلارنى كۆرگەن چاغدا ، ئۇلار ئويقۇدا ئىكەن . ئۇلاردا بىر قاچا سۇ بار ئىكەن ، ئوستى بىرنېمە بىلەن يېپىقلىق تۇرۇپتۇ . مەن قاچىنىڭ ئاغزىنى ئېچىپ ، سۇدىن ئازراق ئىچىپ بولۇپ ، ئاغزىنى بۇرۇنقىدەكلا يېپىپ قويدۇم . بۇ ئەھۋال ئۇلارنىڭ بەتئىم يولىغا ماڭماقچى ئىكەنلىكىنى بىلدۈرەتتى . كارۋاندىكى باش تۆگە سۇر تۆگە بولۇپ ، ئوستىدە ئىككى تاغار يۈك بار ، تاغارنىڭ بىرى قارا ، يەنە بىرى ئاق .»

خالايىق بۇ گەپنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ، دەررۇ تاغ تەرەپكە بېرىپ يولغا قاراپ تۇرۇشتى . خوددى روسۇللا ئېيتقاندەك ، ئۇلارنىڭ كۆزلىرىگە ئالدىدا سۇر تۆگە ماڭغان بىر كارۋان كۆرۈندى .

— نەبىئە ، كېيىن قانداق بولدى ؟ — دەپ سورىدى ئوممۇھانى .

نەبىئە سۆزىنى داۋام قىلدى :

— مەن ئۇلارنىڭ روسۇللىلانىڭ دېگەنلىرىدىن گۇمانلىنىپ ، باشلىرىنى سىڭايان قىلىشىپ بىر - بىرىگە كۆز قىسىشقانلىقىنى ، ئاندىن ۋارقىراپ - جارقىراپ سۇرەن سېلىشقانلىقىنى كۆردۈم . مۇتىئىم ئىبن ئەدى قاپ يۇرەكلىك بىلەن : «بۇ ئۆتۈپ كەتكەن ئىشنى ئېيتماق ئاسان . دېگىنىڭنى بۇگۈن قىلالىساڭ ، قالتىس مۆجىزە كۆرسەتكەن بولاتتىڭ ! بىز ئىرۇسالىمغا تۆگە بىلەن ماڭساق ، بىرىشىمىزغا بىر ئاي ، يېنىشىمىزغا بىر ئاي ، جەمئىي ئىككى ئاي ۋاقىت كېتىدۇ . ئەمما سەن بىر ئاخشامدىلا بىرىپ كەلدىم دەۋاتسەن ، مەن ئىشەنمەيمەن ، سەن ئادەم ئالداۋاتسەن»

www.alma.sh

دېدى .

نەبىئەنىڭ سۆزى مۇشۇ يەرگە كەلگەندە ئۇممۇھانىنىڭ چىرايىدا ئەنسىزلىك ئەكس ئېتىپ ، كۆزلىرىدىن روسۇلىللاغا ھېسداشلىق يېشى تارىلاپ ئاقتى .

نەبىئە سۆزىنى داۋام قىلىپ مۇنداق دېدى :

— شۇ چاغدا ئەبۇبەكرى دەرھال روسۇلىللاغا : «بىز سېنىڭ ئېيتقانلىرىڭنىڭ ھەق - راست ئىكەنلىكىگە ئىشىنىمىز» دېدى . مۇتىئىم ئىبن ئەدىمۇ گېپىنى ئۆزگەرتىپ : «مەن ئۇنىڭ بەيتۇلمۇقەددەسكە بېرىپ ، تاڭ سۈزۈلۈشتىن بۇرۇن قايتىپ كەلگەنلىكىگە ئىشىنىمەن» دېدى . ئەبۇ بەكرى : «مەن ئۇنىڭ بۇنىڭدىنمۇ ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلالايدىغانلىقىغا ئىشىنىمەن . مەن ئۇنىڭ ئاسمان بىلەن زېمىن ئارىلىقىدا سەپەر قىلغانلىقى توغرىسىدىكى خەۋەرنىڭ راست ئىكەنلىكىگە ئىشىنىمەن» دېدى . مۇسۇلمانلارنىڭ ھەممىسى ئەبۇبەكرىنىڭ پىكرىگە قېتىلدى . لېكىن ، ئەپسۇسلىنارلىقى ، بىر قىسىم كىشىلەر ئاسىيلىق قىلدى ، ئۇلار ئاللانىڭ كۈچ - قۇدرىتىنى بىلمىدى ، ئۇنىڭ ئەلچىسىنىڭ ئۆزىگە خاس ئىقتىدارىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلمىدى .

— بۇ ئادەملەرنىڭ ئاسىيلىقى ، — دېدى ئۇممۇھانى ، — روسۇلىللانىڭ دىنى ئۈچۈن ھېچقانچە چوڭ ئىش ئەمەس . ئۇلارنىڭ مۇسۇلمانلار سېپىدىن چىقىپ كەتكىنى تېخىمۇ ياخشىدۇ بەلكىم . چۈنكى ، ئارىسالدى بولۇش مۇسۇلمانلار ئۈچۈن پايدىسىز .

www.alma.cn

هىجرەت قىلىش

— بىز ئۇرۇش سىنىقىغا دۇچ كەلمەكتىمىز ، — دېدى ئەۋس ، — تاغام خەزرەجنىڭ باللىرى يەھۇدىيلارنى بىزگە ھۇجۇم قىلىشقا قۇتراتقاندۇ . ئۇلار جەددىي تەييارلىنىپ ، بىرنەچچە ئەرەب قەبىلىلىرىنى بىرلەشتۇرۇپ ، بىزگە تاقابىل تۇرماقچى .

ئەۋس بىلەن خەزرەج يەمەندىكى بىر ئەجدادقا مەنسۇپ ئىككى قەبىلە بولۇپ ، ھەر ئىككىلىسى مەدىنىدە تۇرۇشاتتى . ئۇلار ئوتتۇرىسىدا ئۇرۇش ئۇزۇلمەيتتى ، جېدەل ـ ماجىرا ئۆكسۈمەيتتى ، بۇئاس[1] كۈنى ھەرقايسى قەبىلىلەرنىڭ باشلىقلىرى ئۇرۇشتا ئۆلدى ، شۇنىڭدىن تارتىپ ئىككى قەبىلىنىڭ ئۇرۇشى ئاياغلاشتى . كېيىن ، خەزرەج بىلەن يەھۇدىيلار ئىتتىپاق تۈزدى ، ئەۋس بولسا ئەرەبلەر بىلەن بىرلىشىشنى كۈتتى .

بىر قىسىم ئەۋسلەر ، مەسىلەن ، ئەبۇلھەيسەر ، ئىياس ئىبن مۇئاز قاتارلىقلار قۇرەيشلەر بىلەن ئىتتىپاق تۈزۈپ ، ئۆزلىرىنىڭ تاغىسى خەزرەجنىڭ باللىرىغا قارشى تۇرۇش ئۈچۈن مەككىگە قېچىپ كېلىشتى . شۇ چاغدا ، روسۇلىللا بۇ ئىككى قەبىلە ئادەملىرىنى تونۇمايتتى . شۇڭا ئۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئاللانىڭ ئەمرىنىلا تەشۋىق قىلدى ، لېكىن ئۇلار ھېيلە ئىشلىتىدۇ ۋە زىيانكەشلىك قىلىدۇ ، دېگەننى خىيالىغا كەلتۈرمىدى ، ئۆزىگە ئۆكتە قوپۇش ھەققىدىكى سۆز ـ ھەرىكەتلەر ئۈستىدىمۇ كۆپ ئويلانمىدى . ئۇ پەقەت ئاللا ئۈچۈن ، ئىنسانلارغا بەخت ئاتا قىلىش ئۈچۈنلا تەشۋىق قىلاتتى .

روسۇلىللا بۇ ئادەملەرنىڭ مەككىگە كەلگەنلىكىنى ئاڭلاپ ،

www.alma.cn

[1] بۇئاس — ئەۋس ، خەزرەج قەبىلىلىرىنىڭ داڭلىق باتۇرى . ئۇ ھەم مەدىنىگە بېقىن بىر كەنتنىڭ ئىسمى — خەتتۇجىغا تەرجىمە قىلغۇچىدىن .

ئۇلارنىڭ ئارىسىغا بېرىپ ، ئۇلار بىلەن بىللە ئولتۇرۇپ پاراڭلاشتى ، ئۇلاردىن :

— سىلەرنىڭ بۇ يەرگە كەلگىنىڭلارنىڭ نېمە پايدىسى بار ؟ — دەپ سورىدى .

— بۇ گېپىڭنىڭ مەنىسى نېمە ؟ — دېدى ئۇلار .

— مەن ئاللانىڭ ئەلچىسى ، ئاللا مېنى بەندىلەرنى مۇشرىكلىكتىن تاشلاپ ، ئاللاغا ئېتىقاد قىلىشقا دەۋەت قىلىش ئۈچۈن ئەۋەتتى ، بۇ ھەقتە ئاللا ماڭا ۋەھيي قىلدى ، — دېدى . روسۇلىللا ، ئاندىن ئۇلارغا «قۇرئان»نى ئوقۇپ بەردى ، ئىسلام دىنى ھەققىدىمۇ سۆزلىدى . شۇ چاغدا ئىياس تېخى ياش ئىدى ، ئۇ :

— بۇ بىزنىڭ بۇ يەرگە كېلىشتىكى مەقسىتىمىزدىنمۇ كۆپ ياخشىكەن ، — دېۋىدى ، ئەبۇلھەيسەر ئىياسنىڭ كاچىتىغا بىر تەستەك سېلىپ :

— يوقال كۆزۈمدىن ، بۇ بىزنىڭ مەقسىتىمىز ئەمەس ، — دېدى . شۇنىڭ بىلەن ئىياس لام ـ جىم دېمىدى . روسۇلىللا ئورنىدىن دەس تۇردى ، كۆچىلىكمۇ بۇ يەردىن كېتىشتى .

شۇ يىلى مەككىگە خەزرەج قەبىلىسىدىن بىر تۈركۈم ئادەم كەلدى . روسۇلىللا ئۇلارنى قوبۇل قىلدى ھەمدە ئۇلاردىن :

— سىلەر قەيەردىن ؟ — دەپ سورىدى .

— خەزرەج قەبىلىسىدىن بولىمىز ، — دەپ جاۋاب بېرىشتى ئۇلار .

— سىلەر يەھۇدىيلارنىڭ ئىتتىپاقچىلىرىمۇ ؟ — دەپ سورىدى روسۇلىللا .

— شۇنداق ، — دەپ جاۋاب بېرىشتى ئۇلار .

— ئولتۇرۇڭلار ، مەن سىلەر بىلەن سۆزلىشەي ، بولامدۇ ؟ — دېدى روسۇلىللا .

— بولىدۇ — دېيىشتى ھەممىسى تەڭلا . شۇنىڭ بىلەن ئۇلار جىم ئولتۇرۇپ ، روسۇلىللانىڭ ئۆزلىرىنى ئاللاغا ئېتىقاد قىلىشقا

دەۋەت قىلغانلىقىنى ئاڭلىدى . روسۇلىللا ئۇلارغا ئىسلام دىنىنى سۆزلىدى ، يەنە «قۇرئان» دىن قىرائەتمۇ قىلىپ بەردى .

ئۇلار بىر - بىرىگە پىچىرلىشىپ : «يا ھەزرەت ! ئەسلىدە يەھۇدىيلار بىزنى يېقىنلاشماڭلار ، دەپ قورقۇتقان پەيغەمبەر مۇشۇ ئىكەن - دە !» دېيىشتى ، ئۇلار روسۇلىللانىڭ چاقىرىقىغا ئاۋاز قوشۇپ ، ئۇنىڭ تەشۋىقاتىغا ئىشەندى ۋە ئۇنىڭ ھوزۇرىدا ئىسلام دىنىنى قوبۇل قىلدى . ئۇلار روسۇلىللاغا مۇنداق دېيىشتى :

— بىز قوۋۇم - قېرىنداشلىرىمىزدىن ئايرىلدۇق ، ئۇلار تېخىچە بىر - بىرىنى دۇشمەن كۆرمەكتە . ئاللا ئۇلارنى سەن ئارقىلىق ئىتتىپاقلاشتۇرسا ئەجەب ئەمەس . بىز ئۇلارنىڭ يېنىغا بېرىپ ، ئۇلاردىن سېنىڭ ئىشلىرىڭغا ئىشىنىشنى تەلەپ قىلىمىز ، ئۇلارغا ئىسلام دىنىغا ئېتىقاد قىلغانلىقىمىزنى ئېيتىمىز . مۇبادا ئاللا ئۇلارنى ئىتتىپاقلاشتۇرالىسا ، سەندىنمۇ ئۇلۇغ زات بولمىغان بولىدۇ .

ئۇلار ھايال بولماي مەدىنىگە قايتىپ بېرىپ ، ئۆز قوۋمىدىكىلەرنى ئىسلام دىنىغا دەۋەت قىلدى . كىشىلەر بۇ دىنىنى چىن قەلبىدىن قوبۇل قىلدى . ئۇلارنىڭ گۇمراھ دىللىرىغا يېڭىدىن جان كىردى . ئىسلام دىنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تارقىلىشىدى ، بارلىق مۇسۇلمانلىرىنىڭ ئائىلىسىدىن ئاللاغا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىگە ھەمدۇسانا ئوقۇغان ئاۋاز جاراڭلىدى .

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇلارنىڭ ئىسلام دىنىغا ئېتىقاد قىلغانلىقىغا خۇشال بولدى ، ئۇنىڭغا زېمىن تېخىمۇ كەڭ ، ئۇمىد تېخىمۇ چوڭ تۇيۇلدى . لېكىن ، قۇرەيشلەر ئۇنىڭ پىكرىگە يەنىلا قوشۇلمايتتى ، ئۇنىڭ ھەربىتىگە قارشى تۇراتتى ، ئۇنىڭ قوللىغۇچىلىرىغا ھەممىلا يەردە تاپانتۇزاق قۇرۇپ ، زىيانكەشلىك قىلاتتى . روسۇلىللا ئۆزىنى بارلىق قەبىلىلەرگە بېغىشلىدى ، سەقىف ۋە كەندە قەبىلىلىرىدە ، بەنى ئامىر ۋە بەنى ھەنىپە قەبىلىلىرىدە ئىسلام دىنىنى توختىماي تەشۋىق قىلدى . ئەمما ئۇلارنىڭ قارشىلىقى قۇرەيش قەبىلىسىنىڭ قارشىلىقىدىن ئانچە

www.alma.cn

قىلىشمايتتى . بىراق ، خەزرەج قەبىلىسىدىكىلەر بۇنىڭدىن پەرقلىنەتتى ، بۇلارنى دىنغا ئىشەندۈرۈش تەسكە چۈشمەيتتى ، قايىل قىلىشقىمۇ كۆپ كۈچ كەتمەيتتى ، ئۇلار سەممىي ، ئىشەنچلىك ئىدى . كىم بىلسۇن ، ئۇلار بەلكىم روسۇلىللانىڭ يارەمچىسى ، قوللىغۇچىسى ۋە سادىق ئۈممەتلىرى بولۇپ قالامدۇ تېخى .

بىر يىل ئۆتۈپ كەتتى ، روسۇلىللا ھەج قىلىش ۋاقتىنىڭ كېلىشىنى كۈتمەكتە ئىدى . بىر كۈنى ، بىرقانچە مۇسۇلمان ، ئەۋس قەبىلىسىدىن ئىككى كىشى ، خەزرەج قەبىلىسىدىن ئون كىشى كېلىپ ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا ، بىز ئىسلام دىنىغا ئېتىقاد قىلىمىز ، دېدى . روسۇلىللا مۇبارەك قولىنى كۆتۈرۈپ ، ئۇلارنى بەيئەت قىلدۇردى . ئۇلار ، ئاللاغا ھەرگىز شېرىك كەلتۈرمەيمىز ، زىنا قىلمايمىز ، بالىلىرىمىزنى ئۆلتۈرمەيمىز ، ئاللانىڭ ئىرادىسىگە خىلاپلىق قىلمايمىز ، سادىق بولساق ، ۋەدىمىزگە ئەمەل قىلساق جەننەتكە كىرىمىز ، مۇبادا يۇقىرىدىكى قەسىمىمىزگە خىلاپلىق قىلساق ، ئاللانىڭ جازاسىنى كۈتىمىز ، دەپ قەسەم بەردى . ئاندىن روسۇلىللا ئۇلاردىن بۇنى قۇرەيشلەردىن مەخپىي تۇتۇشنى تەلەپ قىلدى ھەمدە كېيىنكى يىلى ئۇچرىشىش توغرىسىدا ۋەدىلەشتى .

ئۇلارغا دىننى ئۆگىتىش ، «قۇرئان» نى ئوقۇپ بېرىش ۋە دىنىنىڭ ئاساسىنى چۈشەندۈرۈش ئۈچۈن روسۇلىللا مۇسئەب ئىبن ئۈممەيرنى ئۇلار بىلەن بىللە بولۇشقا بەلگىلىدى .

ئۇلار مەدىنىگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن ، ئاللانىڭ نۇرى ئۇلارنىڭ ۋۇجۇدىدا پارلاپ ، ئىسلام دىنىنىڭ ئالامەتلىرى چىرايلىرىدا ئەكس ئەتتى .

بىرنەچچە كۈن ئۆتكەندىن كېيىن ، روسۇلىللانىڭ چاقىرىقى ئۇلارنىڭ قەلبىدە ئالاھىدە ئورۇن ئالدى . ئۆچمەنلىك ۋە بېتىنىيەتلىك ئۇلارنىڭ قەلبىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىپ ، قەلبى سۈزۈك سۈدەك پاكلاشتى . ياندۇرقى يىلى ئون ئەر ، ئىككى ئايال مەككىگە كەلدى . ئۇلار خەزرەج ۋە ئەۋس قەبىلىسىدىكى مۇسۇلمانلار ئىدى . روسۇلىللا ئۇلارنىڭ كەلگەنلىكىنى ئاڭلاپ ،

www.elma.cn

هەج مەۋسۇمىدە ئۇلار بىلەن ئەقەبە[1] دە ئۇچرىشىشقا ۋەدە قىلدى . ۋەدىلەشكەن ۋاقىت يېتىپ كەلدى . تاڭ يورۇشتىن ئىلگىرى ئۇلار خۇپيانە ھالدا ئەقەبەگە كەلدى . ئاندىن روسۇلىللامۇ ئابباس ئىبن ئابدۇلمۇتتەلىبنى ئېلىپ يېتىپ كەلدى . شۇ چاغدا ، ئابباس يەنىلا ئۆز قوۋمىنىڭ دىنىغا ئېتىقاد قىلسىمۇ ، لېكىن يەنە بىر نەۋرە ئاكىسى روسۇلىللا ئۈچۈن كۈچ چىقىرىشنى خالايتتى ، چۈنكى ئۇ ئۇنىڭغا ئىشىنەتتى .

ئابباس مۇنداق دېدى :

— ئى خەزرەجلەر ، بىزنىڭ مۇھەممەدنى سىلەر بىلەمسىلەر ؟ بىزنىڭ ئادەملىرىمىز خاتا چۈشىنىش سەۋەبىدىن ئۇنىڭغا قارشى تۇرغانىدى ، ئەلۋەتتە ، بۇ ئۆتمۈشتىكى ئىش . ئۇ ھازىر قەبىلىمىزنىڭ ئىپتىخارى ، دۆلەتنىڭ تۈۋرۈكى بولۇپ قالدى . ھازىر ئۇ سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا كەلدى ، ئەگەر سىلەر ئۇنىڭ مۇسۇلمانلىرى بولىدىغان بولساڭلار ، دۈئا قىلىڭلار .

— سېنىڭ بۇ گەپلىرىڭنى بىز بۇرۇن ئاڭلاپ بولغان ، — دېدى خالايىق ، — ئى روسۇلىللا ، ئۆزۈڭ دېگىن ، سەن ئۈچۈن ، رەببىڭ ئۈچۈن بىز قانداق قىلىشىمىز كېرەك ؟

روسۇلىللا «قۇرئان» نى جارانلىق ئوقۇدى ۋە دۈئا قىلدى ، ئاندىن :

— سىلەر مېنى ئۆز ئايالىلىرىڭلارنى ، بالىلىرىڭلارنى قوغدىغاندەك قوغدىساڭلار ، مەن سىلەر بىلەن ئەھدىلىشىمەن ، — دېدى .

— بولىدۇ ، — دېدى بەرا ئىبن مەئرۇر ، — بىز سېنى ئۆز ئەۋلادلىرىمىزنى قوغدىغاندەك قوغدايمىز . بىز جەڭچىلەرمىز ، ۋەدىسىمىزگە ۋاپا قىلىمىز . ئى روسۇلىللا ، سەن بىز بىلەن ئەھدىلەشكىن !

— ئى خەزرەجلەر ، سىلەرگە مەلۇم ، ئۇنىڭ سىلەر بىلەن ئەھدىلىشىشتىكى شەرتى نېمە ؟ — دېدى ئابباس ئىبن ئۇبادە .

www.alma.cn

① ئەقەبە — مەككىدىن ئۈچ چاقىرىم يىراقلىقتىكى بىر جىلغىنىڭ ئىسمى .

— بۇنى بىلمىمىز ، — دەپ جاۋاب بېرىشتى كۆپچىلىك .
— سىلەر ئاق ـ قارىنى ئايرىمايلا ئۇنىڭ بىلەن ئەھدىلىشىدىغان بولۇۋاتىسىلەر ، — دېدى ئابباس ، — سىلەر ئادەم ۋە مال ـ مۇلكىڭلاردىن ئايرىلىپ بولغاندىلا ، ئاندىن ئۇنىڭغا تايانساڭلار بولمايدۇ ، بۇنداق قىلساڭلار ، ئىككىلى ئالەم ئۇچۇن چوڭ خاتالىق ئۆتكۈزگەن بولىسىلەر . ئۇنىڭغا بەرگەن ۋەدەڭلەرگە ھازىردىن تارتىپ سادىق بولساڭلار ، توغرا قىلغان بولىسىلەر .
— بىز ئۇنىڭغا تايىنىش ئارقىلىق مۇشكۈلچىلىكتىن قۇتۇلىمىز ، — دەپ جاۋاب بېرىشتى كۆپچىلىك ، ئاندىن روسۇلىللادىن ، — ئى روسۇلىللا ، ئەگەر بىز ۋەدىمىزگە سادىق بولساق ، قانداق ياخشىلىق كۆرىمىز ؟ — دەپ سوراشتى .
— جەننەتكە كىرىسىلەر ، — دەپ جاۋاب بەردى روسۇلىللا .
— يا روسۇلىللا ، قولۇڭنى دۇئاغا كۆتۈرگىن ، بىز ساڭا بەيئەت قىلىمىز ، — دېيىشتى كۆپچىلىك تەڭلا .
ئەبۇلھەيسەر ئۇلارنى توسۇپ :
— ئى روسۇلىللا ، بىزنىڭ يەھۇدىيلار بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىمىز ناھايىتى قويۇق ، بىز بۇ مۇناسىۋەتنى ئۈزمەكچى بولۇۋاتىمىز . مۇشۇنداق قىلساق ، ئۇ چاغدا سەن بىزنى تاشلاپ قووۇم ـ قېرىنداشلىرىڭنىڭ قېشىغا كېتەرسەنمۇ ؟ — دەپ سورىدى .
روسۇلىللا كۈلۈمسىرەپ :
— بىز ھاياتتىمۇ ، ماماتتىمۇ بىللە بولىمىز ، مەڭگۇ بىللە بولىمىز . سىلەر كىمگە قارشى تۇرساڭلار ، مەنمۇ شۇنىڭغا قارشى تۇرىمەن ، سىلەر كىم بىلەن دوست بولساڭلار ، مەنمۇ شۇنى دوست تۇتىمەن ، — دېدى ، ئاخىردا يەنە ، — سىلەر بىرنەچچە باشلىق سايلاپ قېشىمغا كىرگۈزۈڭلار ، — دېدى .
باشلىقلار كىرگەندىن كېيىن ، روسۇلىللا ئۇلارغا :
ئىسسانىڭ يارەمچىلىرى ئىساغا كېپىل بولغاندەك ، سىلەرمۇ قووۇمىڭلارغا كېپىل ، مەنمۇ ئۆز قووۇمىمغا كېپىل ، — دېدى .

بەيئەت قىلىش ۋەقەسى مەككىگە تېزلا تارقالدى . قۇرەيشلەر مەدىنىدە ئىسلام دىنى پەيدا بولغانلىقىدىن خەۋەر تېپىپ ئەنسىرىدى ۋە غەزەپلەندى ، غەزەپ ئوتى ئۇلارنىڭ قەلبىدە لاۋۇلداپ ياناتتى . شۇڭا ئۇلار مۇسۇلمانلارغا جىددىي زىيانكەشلىك قىلىپ ، ئۇلارغا جازالاش ، كەمسىتىش ، مەسخىرە قىلىشقا ئوخشاش ۋاستىلەرنى قوللاندى . ئۇلارنىڭ جازالاش ئىشلىرى ئارقا - ئارقىدىن يۈز بەردى . بۇنداق ئەھۋالدا ، مۇسۇلمانلارنىڭ ئېتىقادى ۋە دىنىي پائالىيىتى بېسىمغا ھەم توسقۇنلۇققا ئۇچرىدى . ئۇلارنىڭ ھالى خاراب ، كۆڭلى غەمكىن ئىدى . روسۇلىللا ئۇلارنىڭ بەختسىزلىكى ۋە كۈلپىتىنى كۆرۈپ ، ئۇلارنىڭ مەدىنىگە ھىجرەت قىلىشىغا رۇخسەت قىلدى ۋە ئۇلارغا :

— ئاللا سىلەرگە قېرىنداش ۋە پاناھ جاي تېپىپ بەردى ، — دېدى . ئۇلار ئاللانىڭ ۋە ئۇنىڭ ئەلچىسىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىدىن رازى بولۇپ ، ئۆز يۇرت - ماكانلىرى ، بالا - چاقىلىرى ۋە يەر - زېمىنلىرىدىن ئايرىلىپ توپ - توپ بولۇپ مەدىنىگە كەلدى .

ھىجرەت قىلىش ئۇلار ئۈچۈن قانچىلىك زور بەختسىزلىك ئىدى - ھە ! يول ئۈستىدە ئۇلار چىدىغۇسىز خورلۇقلارغا ئۇچرىدى ، تازا كۈلپەت چەكتى ، روھىي جەھەتتە ئازابلاندى . يول تىنچ ئەمەس ئىدى ، ئۇلار نەگە كەلسە شۇ يەرنى ماكان قىلدى ، بەزىدە ئۆيلەردە قوندى ، بەزىدە قوبەيس تېغى ئۈستىدە تۇنىدى .

ئەڭ ھۆرمەتلىك روسۇلىللانىمۇ ئۆتكەندە مۇشرىكلار ئارغامچا بىلەن بوغۇپ ياكى تاش بىلەن ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈۋەتكىلى تاس قالغان ئەمەسمىدى ؟ بەختكە يارىشا ئاللانىڭ غەمخورلۇقى ئۇنى ئامان ساقلاپ قالدى .

مەككە گەرچە جازا ۋە ئازاب - كۈلپەتنىڭ ئوچىقى بولۇپ قالغان بولسىمۇ ، لېكىن ئۇ يەردىكى ئەرەبلەر بوزەك ئېتىش ھەم خورلاشقا جېنىنىڭ بارىچە قارشى تۇراتتى . چۈنكى ئۇلار مۇسۇلمان ئىدى ، ئۇلار ئىسلام دىنى ئالىيجاناب دىن ئىدى .

ئىسلام دىنى ھەممىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدىغان ، كەڭ مەزمۇنغا

ئىگە دىن . ئۇ مەككىنىڭ دىنىمۇ ئەمەس ، قۇرەيشلەرنىڭ دىنىمۇ ئەمەس ، بەلكى پۈتكۈل ئىنسانلارنىڭ دىنى ؛ ھازىر ۋە كەلگۈسىدىكى كىشىلەرنىڭ دىنى ، ئەرەبلەرنىڭمۇ ، غەيرىي ئەرەبلەرنىڭمۇ ، قارا تەنلىكلەرنىڭمۇ ۋە ئاق تەنلىكلەرنىڭمۇ دىنى . بۇ مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام يەر ـ جاھاننى ئۆزگەرتىشنى چاقىرىق قىلغان چاغدىن باشلاپ شۇنداق .

شۇڭا بۇ مۇسۇلمانلارنىڭ مەدىنىگە ھىجرەت قىلىشى ئېتىقاد جەھەتتە بىسمىغا ئۇچرايدىغان كېيىنكى كىشىلەر ئۈچۈن ناھايىتى ياخشى ئۈلگە تىكلەپ ، يول كۆرسىتىپ بەردى . ئۇلار مەدىنىگە بارسا ، ئۇ يەردە خۇددى قېرىنداشلارچە قارشى ئېلىنىدۇ .

قۇرەيشلەر مۇسۇلمانلارنىڭ مەدىنىگە بارغانلىقىنى بىلىپ تەمتىرەپ قالدى . ئۇلار ئەگەر پۈختا ئويلىنىپ كۆرمەيدىغان بولساق ، كېيىنكى تەرەققىياتتىن قارىغاندا ، مۇھەممەدنىڭ ئىشلىرى غەلىبە قىلىشى مۇمكىن ، دەپ ئويلايتتى . ئۇلار كېڭەشخانىغا يىغىلىپ ، تاقابىل تۇرۇش تەدبىرلىرى ئۈستىدە مەسلىھەتلەشتى . بىرەر جىددىي ئىش ئۈستىدە پىكىر ئىختىلاپى تۇغۇلسا ، ئۇلار مۇشۇنداق قىلىشاتتى .

كېڭەش باشلانغاندا ، باشلىقلاردىن بىرى ئورنىدىن تۇرۇپ مۇنداق دېدى :

— سىلەرنى بۇ يەرگە يىغىشىمىزدىن مەقسەت ، ھەر بىرىڭلارنىڭ مۇھەممەدكە بولغان قارىشىنى ئېيتقۇزۇش . سىلەرگە مەلۇم بولغىنىدەك ، ئۇنىڭ ئەھۋالى ناھايىتى ئېغىر ، ئۇنىڭ تەسىرى مەككىدىن ھالقىپ ، يەسرىبكە قاراپ يامرىماقتا ، باشقا جايلارغا كېڭىيىشىمۇ مۇمكىن . سىلەر ئۆز قارىشىڭلارنى ئېيتىشتىن ئىلگىرى شۇنى ئېيتىپ قويايكى ، بىز ئىلگىرى ئۇنىڭغا ھەر خىل ۋاستىلەر بىلەن تاقابىل تۇرغان بولساقمۇ ، لېكىن ئۇ باشتىن ـ ئاياغ چىڭ تۇردى ۋە چىداشلىق بەردى . بىز ئۇلارنىڭ ئادەملىرىگە تۇرغۇن بەختسىزلىك كەلتۈرگەن بولساقمۇ ، ئۇلار بۇنىڭغا تاقابىل تۇرالىدى . ئاڭلىشىمىزچە ، ئۇ بەنى ھەنىپەدە

مەغلۇپ بولۇپتىمىش ، سەقىپتە قاپقانغا چۈشۈپتۇمىش ، باشقا ئەرەب رايونلىرىدىمۇ ئالدىنىپتۇ ، بىز بۇنىڭدىن ناھايىتى خۇشالمىز ، ئاڭلىشىمىزچە ، مۇھەممەدنىڭ قوللىغۇچىسى ئەبۇتارابە ئۆلۈپتۇ ، بىز بۇنى ئاڭلاپ بىر ئۇھ دەۋالدۇق . ئەپسۇسكى ، مۇھەممەد ئەمدى خەزرەجدە قوللىغۇچى تېپىۋاپتۇ . ئۇ تەشۋىق قىلغاندىن كېيىن ، ئۇنىڭ دۈشمەنلىرىغا ئايلىنىپتۇ ، ئاجىزلار كۈچلۈكلەرگە ئايلىنىپتۇ ، ئاداۋەتمۇ ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىپتۇ ، دۈشمەنلىك كەيپىياتىمۇ پۈتۈنلەي تۈگەپتۇ . بەلكىم ئۇلارنىڭ بەختسىزلىكلىرى شۇنىڭ بىلەن ئاياغلاشسا كېرەك . قاراڭلار ئۇنىڭ ھىمايىچىلىرى توپ - توپ بولۇپ كېلىشمەكتە ، ئەمما ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ دىيارى ، يۇرت - ماكانلىرى ئۈستىدە كۆپ ئويلانمىدى ، مال - مۈلۈكلىرى ۋە بالا - چاقىلىرى بىلەنمۇ كارى بولمىدى . قارىغاندا ، مۇھەممەد ئۇلارنى قوبۇل قىلىشى مۇمكىن . بۇنداق بولغىنىدا ، ئەھۋال تېخىمۇ يامانلىشىدۇ . سىلەر بىزنىڭ بۇ يەردە پاراكەندىچىلىك بولمايدۇ ، بېشىمىزغا بالا - قازا كەلمەيدۇ ، دەپ ھۆددە قىلالمايسىلەر .

ئەبۇ بەكرى ئىبن ھىشام كىشىلەرگە :

— ئۇنى قاماپ ، ئىشكىنى قۇلۇپلاپ قويۇش كېرەك ، خۇددى باشقا شائىرلاردەك ، ئۇنىڭمۇ بېشىغا بالا - قازا ياغدۇ ، — دېدى .

— ياق ، بۇنداق قىلىشقا بولمايدۇ ، — دېدى كۆپچىلىك ، — سىلەرگە مەلۇم ، ئۇنىڭ ئادەملىرى ئۇنى ياخشى كۆرىدۇ ، ئۇنىڭدىن بىردەممۇ ئايرىلمايدۇ ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇنىڭ ئادەملىرى بىزنىڭكىدىن كۆپتەك قىلىدۇ ، ئۇلار ئۇنى بىزنىڭ قولىمىزدىن قۇتۇلدۇرۇپ كېتىدۇ .

ئەبۇئەسۋەد رابىئە ئىبن ئەمرۇ مۇنداق دېدى :

— مۇھەممەدنى بۇ يەردىن قوغلىۋەتسەكلا بولىدىغۇ . نەگە بارغۇسى كەلسە ، بېرىۋەرسۇن ، نېمە بولسا بولمامدۇ !

— ياۋەي ! — دېدى كۆپچىلىك ، — بۇنداق قىلىشقا بولمايدۇ . سىلەر ئۇنىڭ ئادەمنى مەپتۇن قىلىدىغان شېرىن

www.alma.cn

سۆزلىرىنى ، كىشىنى قايىل قىلىدىغان مەنتىقىسى ۋە ئادەمنىڭ قەلبىنى بويسۇندۇرىدىغان قابىلىيىتىنى بىلمەمسىلەر ؟ ئۇنى قوغلىۋەتسەك ، نەگە بارسا بېرىۋېرىدۇ ، ئۇ يەرلەردە ئۆزىنىڭ ناتىقلىقى بىلەن كىشىلەرنى ئۆزىگە رام قىلىۋالىدۇ ، ئۆزىگە ئەگەشتۈرىدۇ ، ئاندىن ئۇلارنى باشلاپ كېلىپ سىلەرگە قارشى تۇرىدۇ ، سىلەرنى بوزەك ئېتىدۇ ۋە ئىمتىياز ، مەنپەئىتىگىلارنى تارتىۋالىدۇ ، ئاخىردا خالىغانچە جاجاڭلارنى بېرىدۇ . بايىقى پىلاننى ئۆزگەرتىش كېرەك .

— ھە ! مېنىڭ پىكرىم باشقىچە . سىلەر ئۇنى چۈشەنمەيدىكەنسىلەر ، — دېدى ئەبۇ جەھىل ئىبن ھىشام .

— قېنى دەپ باقە ؟ — دېدى كۆپچىلىك .

— مېنىڭ پىكرىم مۇنداق ، — دېدى ئەبۇ جەھىل ، — ھەربىر قەبىلىدىكى داڭلىق ئائىلىدىن بىردىن كۈچلۈك يىگىت تاللاپ ، ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە بىردىن شەمشەر تۇنقۇزايلى . ئۇلار مۇھەممەدنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا تەڭلا تىغ سالسۇن ، قېنىنى ھەممە يەرگە چاچسۇن . مۇشۇنداق قىلساق ، كۆڭلىمىز ئارام تاپىدۇ . چۈنكى ، ئابدۇمانافنىڭ[1] ئۇلادى ھەممە قەبىلىگە ھۈجۇم قىلىشقا جۈرئەت قىلالمايدۇ . بىز پۈل چىقارساقلا بولىدۇ .

بۇ پىكىر ھەممەيلەنگە ماقۇل كەلدى ، ئاندىن ئۇلار تارقالدى .

ئەبۇ بەكرى ئاق كۆڭۈل ، قىزغىن ئادەم ئىدى . ئۇ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنى چىن قەلبىدىن ياخشى كۆرەتتى ، روسۇلىللا ئۈچۈن ھاياتى ۋە مال ـ مۈلكىنى پىدا قىلىشقا رازى ئىدى . روسۇلىللا بۇنى ياخشى بىلگەچكە ، ئەبۇ بەكرىنى ئوبدان كۆرەتتى ، ئۇنى دوستۇم دەيتتى ، ئۇنى زىنداندىن قۇتۇلدۇرغانمۇ شۇ ئىدى .

روسۇلىللا مۇسۇلمانلارنىڭ باشقا جايغا ھىجرەت قىلىشىغا ئىجازەت بەردى . پەقەت ئەبۇ بەكرىنىڭلا ھىجرەت قىلىشىغا قوشۇلمىدى . ئەبۇ بەكرى ھىجرەت قىلىش تەلىپىنى ئېيتقاندا ، روسۇلىللا ئۇنى مەككىدە قېلىشقا دەۋەت قىلاتتى ۋە ئۇنىڭغا :

www.alma.cn

① ئابدۇمانات — مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ تۇنجى بوۋىسى .

«ئالدىرىمىغىن ، ئاللا ساڭا بىر خوجا تېپىپ بېرەر» دەيتتى . شۇنىڭ بىلەن ئۇمۇ كۆڭۈل توختىتاتتى . ئۇ ھىجرەت قىلىش داۋامىدا ، روسۇلىللانىڭ ئۇنىڭغا خوجا بولۇشىنى ۋە ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇشىنى ئۈمىد قىلاتتى . شۇڭا ئۇ ئىككى تۆگە سېتىۋېلىپ ، سەپەرگە تەييارلىق كۆردى .

قۇرەيشلەر كېڭەشخانىغا يىغىلىپ ، تاقابىل تۇرۇش تەدبىرلىرىنى مۇزاكىرە قىلىۋاتقاندا ، ئاللا روسۇلىللاغا : «بەزىلەر سېنىڭ پېيىڭگە چۈشۈپ ، قاپقان قۇرۇپ قويدى ، لېكىن مەن سېنى قوغداپ ، بۇ خېيىمخەتەردىن قۇتۇلدۇرىمەن . سەن سەپەرگە ئاتلىنىشقا بەل باغلىغىن ، مەدىنىگە بېرىشىنىڭ تەييارلىقىنى تېزرەك پۈتتۈرگىن» دەپ ۋەھىي يەتكۈزدى .

روسۇلىللا دەرھال ئەبۇ بەكرىنىڭ ئۆيىگە كېلىپ :

— ئەبۇ بەكرى ، ئاللا ھىجرەت قىلىشىمغا ئىجازەت بەردى ، — دېدى .

— يا روسۇلىللا ، مەنمۇ سەن بىلەن بىللە ماڭامدىمەن ؟ — دەپ سورىدى ئەبۇ بەكرى .

— بىللە ماڭمىمىز ، — دېدى روسۇلىللا . شۇنداق قىلىپ ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئەبۇ بەكرى بىلەن كېچىدە ئۈچرىشىشنى ۋەدىلەشتى ، ئەبۇ بەكرى خۇشال ھالدا بېرىپ ئىككى تۆگىنى جابدۇدى .

روسۇلىللا ئۆيىگە قايتتى . ئۇ ئۆزىنىڭ قورشاۋ ئىچىدە قالغانلىقىنى ، دۈشمەنلەرنىڭ قوللىرىغا قورال ئېلىپ ئۇ ئۆيدىن چىققان ھامان قەست قىلماقچى بولغانلىقىنى بىلدى . روسۇلىللا بۇنىڭغا پەرۋامۇ قىلمىدى ، چۈنكى ئاللا ئۇنى قوغداشقا ۋەدە بەرگەنىدى . يېرىم كېچە بولا ـ بولمايلا ئاللا مۇشرىكلارنى غەپلەت ئۇيقۇدا قالدۇردى . روسۇلىللا ئۆيدىن چىققاندا ، ئۇنى ھېچ كىشى كۆرمىدى . مۇشرىكلار گەرچە ھېيلىگەر بولسىمۇ ، لېكىن ئاللا ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كەلدى .

روسۇلىللا ئەبۇ بەكرىنىڭ ئۆيىگە كەلدى ، بۇ ئىككىيلەن

www.alma.cn

تۇڭلۇكتىن چىقىپ ، مەككە يېنىدىكى سەۋر غارىغا بېرىپ يوشۇرۇندى .

ئەتىسى سەھەردە ، روسۇللاللانى كۆزەتكەن ۋە ئۇنى ئۆلتۈرمەكچى بولغان مۇشرىكلار ئۆزلىرىنىڭ مۇھەممەد ئىبن ئابدۇللانى ئەمەس ، بەلكى ئەلى ئىبن ئەبۇ تالىبنى كۆزەتكەنلىكىلىرىنى ئۇقۇپ ، ھاڭ - تاڭ بولۇشقان ھالدا باشلىقلىرىنىڭ قېشىغا چېپىپ بېرىشتى ، ئۇلارنىڭ باشلىقلىرىمۇ بىئارام بولۇشتى . ئەبۇ جەھىل ئەبۇ بەكرىنى ئىزدەپ ئۇنى تاپالماي ، ئۇنىڭ قىزىدىن :

— داداڭ قېنى ؟ — دەپ سورىدى .

— بىلمەيمەن ، — دەپ جاۋاب بەردى ئەبۇ بەكرىنىڭ قىزى . ئەبۇ جەھىل ئۇ قىزنىڭ كاچىتىغا بىرنى سالدى ، ئاندىن بىرقانچە ئادەم بىلەن بىللە ئىز قوغلاپ ئالمان - تالمان غار تەرەپكە يۈگۈردى .

بۇ چاغدا ، ئاللا ئۇلارنىڭ ھىيلە - مىكرىنى تارمار قىلدى . ئۇلار غارغا كېلىپ قارىدى ، غاردا ئادەمزاتنىڭ ئىزىمۇ كۆرۈنمەيتتى .

بۇ كىشىلەر مەككىگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن ، كىم مۇھەممەدنى تېپىپ بەرسە يۈز ھىنگان ئىنئام بېرىمىز ، دەپ جاكارلىدى . سۇراقە بۇنى ئاڭلاپ ، تەۋەككۇل قىلىپ باقماقچى بولدى . ئۇ مۇھەممەدنى تاپسام ، ئۇلار ۋەدىسىگە ئەمەل قىلسىلا ، بىرمۇنچە ھىنگانغا ئىگە بولۇپ قالىمەن ، دەپ ئويلايتتى .

روسۇللالا ئۆز ھەمراھلىرى بىلەن غاردا ئۈچ كۈن تۇردى . ھەر كۈنى كېچىدە ، ئامىر ئىبن فۇھەيرە پادىلىرىنى ھەيدەپ كېلىپ ، ئۇلارغا سۈت ۋە يېمەكلىك يەتكۈزۈپ بېرەتتى . ئابدۇللا ئىبن ئەبۇ بەكرى ئۇلارغا خەۋەر يەتكۈزۈپ تۇراتتى . بۇ ئىككىيلەن ئۆزلىرىنىڭ ھەرىكىتىنى كىشىلەرگە تۇيغۇزمايتتى .

ئابدۇللا ئىبن ئۇرەيقىت ئۇلارغا ئىككى تۆگە ئېلىپ كەلدى ، ئۇلار غاردىن چىقىپ مەدىنىگە قاراپ يول ئالدى . ئەبۇ بەكرى بىراۋ

www.zimna.cn

قوغلاپ كېلىۋاتقانمىكىن دەپ ئەنسىرەپ ، پات ـ پات كەينىگە قاراپ قوياتتى ، مۆكۈنۈۋالغانلار بارمىكىن دەپ ئېھتىيات قىلىپ ، ئالدىغا دىققەت بىلەن قاراپ ماڭاتتى . ئاخىر سۇرافە قوغلاپ كېلىپ ئۇلارغا يېتىۋالدى ، لېكىن ئۇ ئۇلارغا يېقىن كېلە ـ كەلمەيلا مىنگەن ئېتىنىڭ ئاياغلىرى يەرگە تىزىغچە پېتىپ قالدى ـ دە ، ئۇ يەرنىڭ ئەتراپىدىن گويا ئىستەك بىر تۇرلۇك چاڭ كۆتۈرۈلدى . سۇرافە ئۇنى مۇھەممەدنىڭ مېنى توسقانلىقى دەپ چۈشەندى . ئۇ روسۇللالادىن مەدەت تىلەپ توۋلىدى ۋە ئۆزىنىڭ كۆرگەن ئىشلىرىنى قۇرەيشلەرگە دېمەسلىككە ۋەدە بەرگەندىن كېيىنلا روسۇللا ئۇنى كەچۈردى . سۇرافە قايتىپ كەتكەندىن كېيىن ، كۆرگەن ئەھۋالنى راستتىنلا ئاشكارىلىمىدى .

مەدىنىلىك مۇسۇلمانلار روسۇللالانىڭ مەككىدىن چىققانلىقى توغرىسىدىكى خەۋەرنى بىلگەندىن كېيىن ، ھەر كۈنى مەدىنە شەھىرىنىڭ سىرتىغا چىقىپ ، روسۇللالانىڭ كېلىشىنى كۈتتى . ئۇلار ئىنتىزارلىقتا تۇرۇپ ئاپتاپتا قاردىاپ كەتكەن ، پۇتلىرى كۆيۈپ پىشلاق بولۇپ كەتكەن بولسىمۇ ، يەنىلا ئۆيلىرىگە قايتىشمىدى . توساتتىن بىركىشى : «مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام كەلدى ! » دەپ توۋلىدى . ھەممەيلەن چەكسىز شادلىنىپ كەتتى . روسۇللالا بىلەن ئەبۇ بەكرى خورما دەرىخى يېنىغا كېلىشى بىلەنلا ، شاد ـ خۇراملىققا چۆمگەن بۇ خەلق كېلىپ ئۇلارنى ئورىۋېلىشتى . روسۇللالا ئەمىر ئىبن ئەۋفنىڭ بالىسىنى يوقلىدى ھەمدە ئۇلارنىڭ ئائىلىسىدە بىرنەچچە كۈن تۇردى ، يەنە قۇباغا بىر مەسچىت سالدۇردى .

روسۇللالا يەنە تۆگىسى بىلەن يولغا چىقتى . تۆگە ئالدىدا ، روسۇللالا تۆگىنىڭ ئارقىسىدا كېتىۋاتاتتى . تۆگە ھەربىر يەردىن ئۆتكەندە ، كىشىلەر روسۇللالانىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ كېلىشىپ ، ئۇنىڭغا : «يا روسۇللالا ، بىزنىڭكىگە بېرىپ ، ئەھۋالىمىزنى كۆرۈپ باققىن ! » دەيىشەتتى . روسۇللالا ئۇلارغا ھامان : «رەھمەت ! » دەپلا جاۋاب بېرەتتى . تۆگە ئىلگىرىلەپ كېتىۋەردى .

www.aktaz.cn

مالىك ئىبن نەججارنىڭ ئىشىك ئالدىغا كەلگەندە ، تۆگە چۆكىلەندى .

بۇ يەردە ساھالە ۋە سۇھەيلە دەيدىغان ئىككى يېتىم بالىنىڭ خورما خامانلىقى بار ئىدى . ئۇلار مەرھۇم رافىئە ئىبن ئومەيرنىڭ پەرزەنتلىرى ئىدى . بىردەم ئۆتكەندىن كېيىن ، تۆگە ئورنىدىن تۇرۇپ يەنە ماڭدى . ئەبۇ ئەييۇب ئەنسارىنىڭ ئىشىك ئالدىغا كەلگەندە تۆگە يەنە چۆكىلەندى ، ئەنسارى رەسۇلىللاغا :

— سەن خۇش كۆرسەڭ ، بۇ ئۆي سېنىڭ ئۆيۈڭ ، — دېدى .

رەسۇلىللا جاۋاب بېرىپ :

— ئى رەببىم ، مېنى بۇ مۇبارەك يەرگە چۈشۈرگىن ، سەن بولساڭ ئەڭ مۇبارەك يەرگە چۈشۈرگۈچىسەن ، — دېدى . ئەبۇ ئەييۇب رەسۇلىللانىڭ نەرسە ـ كېرەكلىرىنى ئۆيگە ئېلىپ كىردى . شۇ ئەسنادا ، ئەسەد ئىبن زۇرارە دەرھال تۆگىنى چۈلۈۋىرىدىن يېتىلەپ ئۆيىدە بېقىشقا ئېلىپ كەتتى .

رەسۇلىللا مەككىدىن ھىجرەت قىلىپ كەلگەنلەرنى مۇھاجىرلار دەپ ئاتاپ ، ئۇلارنى مەدىنىلىك ئاھالىلەردىنمۇ ئىشەنچلىك كۆرەتتى ، ئۇلارنى دوست تۇتۇپ ، داغدام يولغا باشلىدى . ئۇ يېڭى ئىرادە بىلەن ئاللاغا داۋاملىق تائەت ـ ئىبادەت قىلدى .

www.alma.cn

تولۇن ئاي

(1)

مۇھاجىرلار مەدىنىدە ئولتۇراقلىشىپ ئۇزاق ئۆتمەي ، روسۇلىللانىڭ ئۇ يەردىكى قوللىغۇچىلىرى بىلەن چىقىشىپ كەتتى ، ئۇلار گويا ئىناق قېرىنداشلاردەك ۋە ياكى بىر - بىرىگە يارەملىشىپ تۇرىدىغان قولۇم - قوشنىلاردەك بىللە تۇرمۇش كەچۈردى . لېكىن ، ئۇلار مەككىدىكى دۇشمەنلىرىنىڭ قىلغان زىيانكەشلىكىنى ئېسىدىن چىقارمىدى ، ئۆز دىنىنى داۋاملىق تەشۋىق قىلىۋەردى . ئۇلار ئۆز ۋەتىنىنى ، تۇرمۇش كەچۈرگەن جىلغا - جىرالىرىنى قىزغىن سۆيەتتى ، ئۇ يەردە ئىچكەن سۇلىرىنى ، نەپەس ئالغان ھاۋالىرىنى بەكمۇ سېغىناتتى . ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ بالا - چاقىلىرى ، ئۇرۇق - تۇغقانلىرى ، ئۆرپ - ئادەتلىرى ۋە تارىخىنى تېخىمۇ ئۇنتۇمايتتى .

زىيانكەشلىككە چىداپ تۇرالماي ، مەككىدىن ئايرىلىشقا مەجبۇر بولغان بۇ كىشىلەر قۇرەيشلەرنىڭ سودا كارۋانلىرىنىڭ ناھايىتى كۆچلۈك ئىكەنلىكىنى سېزىپ ، ئۆزلىرىنىڭ سودىسىنىڭ كاساتلىشىپ كېتىشىدىن ۋە كارۋان يوللىرىنىڭ توسۇلۇپ قېلىشىدىن ئەنسىرەشتى . شۇڭا ، ئىسالار مۇھاجىرلارغا بولغان ئاغرىنىشىنى كۆڭلىدىن چىقىرىۋەتتى . بۇ مۇسۇلمانلارنىڭ دىن تارقىتىشى ۋە ئۆز تەشەببۇسلىرىنى تەشۋىق قىلىشى ئۈچۈن كەڭ يول ئېچىپ بەردى .

بۇ قېتىمقى ھىجرەتنىڭ ئىككىنچى يىلى روسۇلىللا ئابدۇللا ئىبن جەھىشنى ۋە باشقا بەزى مۇھاجىرلارنى ۋەزىپىگە ئەۋەتتى . ئۇلار يولغا چىقىش ئالدىدا روسۇلىللا ئابدۇللا ئىبن جەھىشكە بىر پارچە پېچەتلەنگەن خەتنى بېرىپ ، يولغا چىقىپ ئىككى كۈن

www.alma.cn

ماڭغاندىن كېيىن خەتنى ئېچىپ ، ئاللانىڭ ئەمرى بويىچە ئىش قىلىشقا ۋە ئۆزىگە ھەمراھ بولغان ساھابىلەرنى كەمستەمسلىككە بۇيرۇدى .

ئابدۇللا چوڭ يول بىلەن نىشانسىز مېڭىۋەردى ، قەيەرگە بارىدىغانلىقىنى بىلمەيتتى . لېكىن ، ئۇ ئاللانىڭ ئىرادىسىگە بويسۇنۇپ تېز - تېز ماڭدى . ئۇ ئاللاغا ۋە ئۇنىڭ ئەلچىسىگە ئىشىنەتتى .

ئابدۇللا ئىككى كۈن ماڭغاندىن كېيىن ، روسۇلىللانىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە ھېلىقى خەتنى ئېچىپ قارىدى . خەت مۇنداق يېزىلغانىدى : «بۇ خېتىمنى ئوقۇپ چىققاندىن كېيىن ، سەن مەككە بىلەن تائىفنىڭ ئارىلىقىدىكى نەخلە دېگەن جايغا بېرىپ ، قۇرەيشلەرنىڭ ئەھۋالىنى كۆزىتىپ ، ئۇلار توغرۇلۇق مەلۇمات ئېلىپ كەلگىن .»

ئابدۇللا روسۇلىللانىڭ بۇيرۇقىنى ھەمراھلىرىغا يەتكۈزدى . ئۇ مۇنداق دېدى :

— روسۇلىللا مېنى نەخلىگە بېرىپ ، قۇرەيشلەرنىڭ ئەھۋالىنى تېڭ - تېكىلاپ كېلىشكە ئەۋەتتى . ئۇ يەنە ماڭا سىلەرنى كەمستەمسلىكىنى تاپىلىدى . بېرىشنى خالىغىنىڭلار مېڭىڭلار ، خالىمىغىنىڭلار قايتىپ كېتىڭلار . ئۆزۈمگە كەلسەم ، مەن ئەلۋەتتە ئۇنىڭ بۇيرۇقىنى ئىجرا قىلىمەن .

كۆپچىلىك ئۇنى قىزغىن قوللاپ ، ئۇنىڭغا يارەملەشمەكچى بولدى . ھەممەيلەن بۇ نىشانغا قاراپ ئاتلىنىشقا بەل باغلىدى ، چۈنكى ئۇلار ئاللاغا ۋە ئۇنىڭ ئەلچىسىگە ئىشىنەتتى ، ئاللانىڭ غەمخورلۇقى ۋە كۈچ - قۇدرىتى ئۇلارنى ئالغا ئىلگىرىلەشكە ئۈندەيتتى . بۇلاردىن ئىككى ئادەم بىر تۆگىنى نۆۋەتلىشىپ مىنگەنلىكتىن ئارقىدا قېلىپ ، قۇرەيشلەر تەرىپىدىن ئەسىرگە چۈشۈپ كەتتى .

ئابدۇللا ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى مېڭىۋەردى . نەخلە رايونىغا يېتىپ بارغاندا ، توساتتىن قۇرەيشلەرنىڭ يۈك ئارتىلغان تۆگە

كارۋىنى ئۇلارنىڭ يېنىدىن ئۆتۈپ كەتتى ، ئابدۇللالار قاتتىق چۆچۈپ ، غۇلغۇلا قىلىشتى . بەزىلىرى : «يا رەببى ! بۇ كىچىدە خەقلەرنىڭ مەسچىتى ھەرەمگە كىرىشىگە يول قويغىنىڭ بىلەنمۇ ، ئۇلار ساڭا ياخشى ئويدا بولمايدۇ ، چۈنكى ئۇلار : ئىلگىرى بىز ئۆلتۈرۈلمىگەن بولساقمۇ ، چەكلەنگەن ئايدا يەنىلا سىلەر تەرەپتىن ئۆلتۈرۈلۈشىمىز مۇمكىن ، دەپ قارايدۇ » دېيىشتى .

ئۇلار دېلىغۇل بولۇپ قالدى ، تۇيۇقسىز ھۇجۇمغا ئۇچراشتىن ، قارشى تەرەپ بىلەن ئۇرۇشۇپ قېلىشتىن قورقاتتى . شۇنداقتىمۇ ئىككى تەرەپ ئاخىر يەنىلا ئېلىشىپ قالدى . نەتىجىدە ، مۇشرىكلار مۆمىنلەرنىڭ بارلىق مالىلىرىنى تارتىۋالدى .

رەقىبلەر ئۇچراشسا قېنى قاينايتۇ ، دېگەندەك ، ۋاھىد ئىبن ئابدۇل تەمىم بىر ئوقيا بىلەن ئەمر ئىبن ھەزرەمىنى ئۆلتۈردى ، ئوسمان ئىبن ئابدۇللا بىلەن ھەكەم ئىبن كەيسانىنى ئەسىر ئالدى . ئاللا مۇسۇلمانلارنىڭ پۇل ـ مالىلىرىنى ئۆزلىرىگە نېسىپ قىلدى .

(2)

ئابدۇللا ئىبن جەھىش ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى تۆگىلەرنى ۋە ئەسىرلەرنى ئېلىپ مەدىنىگە كېلىپ ، رەسۇلىللا بىلەن كۆرۈشتى . رەسۇلىللا ئۇلارنى كۆرۈپ ، مۇسۇلمانلارنىڭ غەلىبە قىلغانلىقىنى ، دۈشمەنلەرنىڭ يېڭىلگەنلىكىنى بىلدى ۋە :

— مەن سىلەرنى چەكلەنگەن ئايدا ئۇرۇش قىلىشقا بۇيرۇمىغانىدىم ، — دېدى . ئۇ ئاللادىن بىرەر ھۆكۈم ۋە بېشارەت بولمىغۇچە ، ھەرقانداق غەنىيمەتنى قوبۇل قىلىشنى رەت قىلدى .

ئابدۇللانىڭ ھەمراھلىرى قىيىن ئەھۋالغا قېلىپ ، ئۆزلىرىنى تۇتۇۋالغاندەك بولۇپ ، ئۆزلىرىنى تۇتۇۋالغاندەك بولۇپ ، دەپ ئويلايتتى . بۇ ئىشقا رەسۇلىللا نارازى بولۇپلا قالماستىن ، بەلكى مۇسۇلمان قېرىنداشلارمۇ ئۇلارنى ئەيىبلىدى . قۇرەيشلىكلەرگە كەلسەك ، ئۇلار كارۋاندىكى مالدىن قۇرۇق قالغانلىقىنى بىلىپ قاتتىق غەزەپكە كەلدى . ئۇلار : «مۇھەممەد ۋە

ئۇنىڭ ئەگەشكۈچىلىرى چەكلەنگەن ئايدا ئۇرۇش قىلىشنى قانۇنلۇق ، دەپ ھېسابلىدى ، بۇ مەزگىلدە ئۇلار قىلىچىنى ئىشقا سېلىپ ئادەم ئۆلتۈرۈپلا قالماي ، يەنە پۇل ـ ماللىرىمىزنى بۇلىدى ، ئادەملىرىمىزنى ئەسىر ئېلىۋالدى » دېيىشتى .

ئاللا بۇ غازاتچىلارغا ھېسداشلىق ۋە رەھىم قىلدى ، كۆڭۈل بۆلدى ھەم بۇ ھەقتە روسۇلىللانى : «ئۇلار سەندىن چەكلەنگەن ئايدا ئۇرۇش قىلىش توغرىسىدا سورىشىدۇ . سەن ئۇلارغا ، بۇ ئايدا ئۇرۇش قىلىش چوڭ گۇناھ ، لېكىن ئاللانىڭ يولىدىن توسۇش ، ئاللاغا كۇپۇرلۇق قىلىش ، مەسچىتى ھەرەمدە ئىبادەت قىلىشنى توسۇش ، مەسچىتى ھەرەمدىن ئاھالىنى ھەيدەپ چىقىرىش ئاللانىڭ نەزىرىدە تېخىمۇ چوڭ گۇناھتۇر . پىتنە ـ پاسات دېگەن ئادەم ئۆلتۈرۈشتىنمۇ قاتتىق گۇناھدۇر ، دېگىن » دەپ ئاگاھلاندۇردى .

«قۇرئان » نازىل بولۇپ ئاللاتائالا مۇسۇلمانلارنىڭ چىرايىدىن ئەنسىزلىك ۋە غەم ـ قايغۇنى كۆتۈرۈۋەتكەن چاغدىلا ، روسۇلىللا ئاندىن تۆگىنى ۋە ئەسىرلەرنى قوبۇل قىلدى .

ئارىدىن كۆپ ئۆتمەي ، قۇرەيش مۇشرىكلىرى ئەلچى ئەۋەتىپ ئەسىرلىرىنى تۆلەم بىلەن قايتۇرۇۋېلىشنى تەلەپ قىلدى . روسۇلىللا ، مۇشرىكلارنىڭ قولىغا چۈشۈپ كەتكەن ئىككى ئەسىر قويۇپ بېرىلگەندىن كېيىن شۇنداق قىلايلى ، دەپ جاۋاب بەردى ۋە :

— بىزدىن تۇتۇپ كېتىلگەن ئىككى ساھابە بۇ يەرگە قايتىپ كەلمىگۈچە ، ئەسىرىڭلارنى تۆلەم بىلەن قايتۇرۇپ بېرىشكە بولمايدۇ . بىز ئۇ ئىككى ساھابىمىزگە كۆڭۈل بۆلمەكتىمىز ، مۇبادا ئۇلار ئۆلتۈرۈلگەن بولسا ، بىزمۇ بۇ يەردىكى ئەسىرلەرنى ئۆلتۈرىمىز ، — دېدى .

قۇرەيشلەر روسۇللىلانىڭ پىكرىگە قوشۇلۇپ ، ئۇنىڭ شەرتلىرىگە ماقۇل بولدى . ئۇلار ئىككى ساھابىنى قويۇپ بەردى . ئاللا مۇسۇلمانلارغا بەخت ـ سائادەت بېغىشلاپ ، ئۇلارغا بەرگەن ۋەدىسىگە مۇناسىبەتتە كۆرسەتتى .

ئەمما ، ئابدۇللا ئىبن جەھىش ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىدا

غەم - قايغۇ كۆتۈرۈلمىدى ، ئۇمىدسىزلىك ئۇلارنى چۈلغىۋالدى ، ئۇلارنىڭ قايتۇرما زەربە بەرگۈسى كېلەتتى . ئۇلار :

— يا روسۇللا ، بىز بىلەن ئۇرۇشقانلارغا بىر قېتىم زەربە بەرمەكچى بولۇۋاتمىز ، بولامدۇ ؟ — دېدى . ئاللا بۇنىڭغا قارىتا : «ئاللا ئۈچۈن ئىمان كەلتۈرگۈچىلەر ، مۇھاجىرلار ، جەڭ قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى ئاللانىڭ پەزلى ، رەھمىگە ئېرىشىشنى خالايدۇ ، ئاللانىڭ كەرىمى كەڭدۇر » دەپ بېشارەت بەردى .

شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ قايغۇسى كۆتۈرۈلۈپ ، كۆڭلى يورۇدى . چۈنكى ، ئاللا ئۇلارغا بەخت - سائادەت ئاتا قىلغانىدى .

ئاللانىڭ بۇ بېشارىتى ئىسلام دىنىدىكى ھەرقايسى مەزھەپلەرنىڭ ئورتاق ئەقىدىسى ، شۇنداقلا ئىسلام دىنىنىڭ ئاساسىي تۈۋرۈكى بولۇپ قالدى . چەكلەنگەن ئايدا ئۇرۇش قىلغىلى بولامدۇ ؟ دەپ سورالغاندا بۇنداق قىلىش چوڭ گۇناھ ، بۇنىڭدىنمۇ ئېغىر بولغىنى ئاللانىڭ يولىدىن توسۇش ، مۇسۇلمانلارنى قورقۇتۇش ۋە ئۆز دىنىغا ئېتىقاد قىلىشتىن توسۇش ، ئاللاغا كۇپۇرلۇق قىلىش ، مەسچىتى ھەرەمدىن ئاھالىنى ھەيدەپ چىقىرىشتۇر ، دەپ جاۋاب بېرىشكە بولاتتى . چۈنكى بۇلار مۇشرىكلار ، يەنى مۇسۇلمانلارنىڭ دۇشمەنلىرى ئۆتكۈزگەن جىنايەتتۇر .

شۇنىڭدىن ئېتىبارەن ، ئاللاغا قارشى تۇرغۇچىلارنى جازالاش ، كىشىلەرنىڭ ئاللىقاچان قەلبىگە چوڭقۇر سىڭىپ كەتكەن دىنىي ئېتىقادىغا بۇزغۇنچىلىق ۋە توسقۇنلۇق قىلىدىغان كىشىلەرگە ھۇجۇم قىلىش يولىدىكى جەڭ زۆرۈر بولۇپ قالدى .

(3)

قۇرەيشلەر ئىززەت - ھۆرمىتىنىڭ زىيانغا ئۇچراپ ، لەشكەرلىرىنىڭ روھى سۇنغانلىقىنى ھېس قىلدى . چۈنكى ئۇلارنىڭ پۈتۈن مېلى بۇلانغان ، ئادەمى ئۆلتۈرۈلگەن ۋە ئەسىرگە ئېلىنغانىدى .

www.kalmi.com

شۇڭا ئۇلار پۈتۈن ئەڕەب يېرىم ئارىلى بويىچە مۇسۇلمانلارغا قارشى ھۇجۇمغا تەييارلاندى . ئۇلار چەكلەنگەن ئايدا ئۇرۇش قوزغايدىغان بولسا ، مەيلى قانداق مۇڕەسسە - مادارادىن قەتئىيىنەزەر ، مۇسۇلمانلارنى ئىشەندۈرۈپ كېلىشىم ھاسىل قىلالىشى زادىلا مۇمكىن ئەمەس ئىدى .

بىر كۈنى روسۇلىللا مۇسۇلمانلارغا ئەبۇسۇفيان ئىبن ھەربىنىڭ قۇرەيشلەرنىڭ كارۋىنى بىلەن شامدىن يولغا چىققانلىقىنى ، ئۇلاردا پۇل بولۇپلا قالماي ، يەنە مالمۇ بارلىقىنى ئېيتتى ھەم مۇسۇلمانلارنى كارۋان ئالدىغا ئەۋەتمەكچى بولۇپ ، ئۇلارغا :

— بۇ قۇرەيشلەرنىڭ كارۋىنى ، سىلەر ئۇلارنىڭ ئالدىغا بېرىڭلار ، بەلكىم ئاللا سىلەرگە بىر قىسىم ئۇلاغ ۋە غەنىيمەت ئىنئام قىلسا ئەجەب ئەمەس ، — دېدى .

مۇسۇلمانلارنىڭ بەزىلىرى بۇنى ئاڭلاپ دەررۇ ھەركەتلەندى ، بەزىلىرى روسۇلىللا ئۇرۇشماقچى ئەمەس ، دەپ ئويلاپ سۇسلۇق قىلدى .

ئەبۇسۇفيان بۇ ئىشتىن خەۋەر تېپىپ ، ئۇچرىغان ئادەملەرگە پۇل ۋە مېلىنىڭ زىيانغا ئۇچرىشىدىن ئەنسىرەيدىغانلىقىنى ئېيتتى . بىر كۈنى بىر توپ ئاتلىقلار كېلىپ ئۇنىڭغا :

— مۇھەممەد ساڭا ۋە سېنىڭ قوشۇنلىرىڭغا تاقابىل تۇرۇش ئۈچۈن ساھابىلىرىنى قوزغىدى ، — دېدى . ئەبۇسۇفيان ئىشىنىڭ ئاقىۋىتىدىن ئەنسىرەپ ، ئېھتىيات بىلەن ئىش قىلىش ۋە ئەتراپلىق تەييارلىق كۆرۈش قارارىغا كەلدى . ئۇ زەمزەم ئىبن ئەمرۇغفارىنى يالاپ ، ئۇنى مەككىگە بېرىپ قۇرەيشلەرنى بۇ يەرگە كېلىپ مال - مۈلكىنى قوغداش ئۈچۈن سەپەرۋەر قىلىشقا ھەمدە مۇھەممەدنىڭ ھەركەت قوللانغانلىقىنى خەۋەر قىلىشقا ئەۋەتتى .

(4)

www.alma.cn

ئاتاباس ئىبن ئابدۇلمۇتتەلىب مەككىدە ۋەلىد ئىبن ئۇتبە

بىلەن ئۇچرىشىپ ، ئۇنىڭغا :
— ئاتىكە ماڭا بىر ۋەقەنى سۆزلەپ بەردى ، ئۇنىڭ دېيىشىچە ، ئۇ بىر مۆجىزىنى كۆرۈپتۇ . ئۇ بۇ ئىشنى ماڭا سۆزلەپ بېرىۋاتقاندا ، دەككە ـ دۈككە بولۇپ ، گويا چوڭ بالايىئاپەتتىن شەپە بولغاندەك ئەنسىزلەندى ، — دېدى .
— ئۇ نېمىنى كۆرۈپتۇ ؟ — دەپ سورىدى ۋەلىد .
— بىر چەۋەنداز بىر تۆگىنى ئېلىپ ئاتىكەگە قاراپ ئېتىلغانمىش ، — دېدى ئابباس ، — جىلغا بويىغا كەلگەندە توختاپ : «ئەي مۇرتەتلەر ، سىلەر ئۇچتىن ـ ئۇچتىن بولۇپ قاچمىساڭلار ، بېشىڭلارغا چوڭ بالا ـ قازا كېلىدۇ !» دەپ ۋارقىراپتۇ ، ئاندىن مەسچىتكە كىرىپ كېتىپتۇ ، كىشىلەرمۇ ئۇنىڭ كەينىدىن مەسچىتكە كىرىپتۇ ، ئۇ تۆگىسىنى ئېلىپ كەئىنىڭ يېنىدا تۇرۇپ ، خالايىققا قاراپ : «ئەي مۇرتەتلەر ، سىلەر ئۇچتىن ـ ئۇچتىن بولۇپ قېچىڭلار !» دەپ يەنە ۋارقىراپتۇ . ئارقىدىن ، ئۇ يەنە تۆگىسىنى ئېلىپ مەككىدىكى ئەبۇقۇبەيس تېغى ئۈستىگە چىقىپ ، يەنە بىر مەرتەم ۋارقىراپتۇ ، ۋارقىراپ بولۇپ ، بۇ تاشنى ئېلىپ تاغ ئاستىغا ئېتىپتۇ . تاش تاغ باغرىغا چۈشۈپ پارچە ـ پارچە بولۇپ كېتىپتۇ . نەتىجىدە ، تاش پارچىسى كىرگەن ئۆيلەردىن باشقا ، مەككىدە يەنە بىرەر ساق ئۆيمۇ قالماپتۇ . ئاتىكە مانا مۇشۇ ۋەقەنى كۆرۈپتۇ . بۇ ۋەقەنىڭ مەخپىيەتلىكىنى قاتتىق ساقلىغىن .
لېكىن ، ۋەلىد بۇ ۋەقەنى دادىسىغا ئېيتىپ قويدى . شۇنىڭ بىلەن بۇ خەۋەر تارقىلىپ ، قۇرەيشلەرنىڭ ھەرقانداق سورۇندىكى ئاساسىي پارىڭىغا ئايلىنىپ قالدى .
ئابباس تاش پارچىسى چۈشكەن ھېلىقى ئۆينى چۆرىدەپ يۈرەتتى . ئەبۇجەھىل بولسا بىرقانچە قۇرەيشلەر بىلەن بىللە ، ئاتىكە كۆرگەن مۆجىزىنىڭ مەزمۇنى ئۈستىدە پاراڭلاشماقتا ئىدى . ئەبۇجەھىل ئابباسنى كۆرۈپ :
— ھەي ، سەن ئۇ يەرنى ئايلىنىپ بولۇپ ، قېشىمىزغا

كەلگىن ، — دېدى .
ئابباس ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كەلدى .
— ئەي ، ئابدۇلمۇتتەلىبنىڭ ئەۋلادى ، سەن بۇ مۆجىزىنى قاچان بىلدىڭ ؟ — دەپ سورىدى ئابۇجەھىل .
— نېمە دېدىڭ ؟ — ياندۇرۇپ سورىدى ئابباس .
— ئاتىكەنىڭ كۆرگەن مۆجىزىلىرىنى دېمەكچىمەن ، — دەپ جاۋاب بەردى ئەبۇجەھىل .
— ئۇ ھېچنېمىنى كۆرمەپتۇ ، — دېدى ئابباس .
— ئەي ، ئابدۇلمۇتتەلىبنىڭ ئەۋلادلىرى ، سىلەرنىڭ ئەرلىرىڭلار پال باقمايمۇ بىلدىغان بولۇپ كەتتى ، ئەمدى ئاياللىرىڭلار مۆجىزە كۆرگىلى تۇرۇپتۇ . بۇ نېمىدېگەن ئامەت ـ ھە ! — دېدى ئەبۇجەھىل ، — ئاتىكە بىر چەۋەندازنىڭ ئۇچتىن ـ ئۇچتىن بولۇپ قېچىكلار دېگەنلىكىنى ئاڭلىغان بولسا ، ئۇنداقتا ، بىز ئوخشاش چارە بىلەن سىلەرگە تاقابىل تۇرىمىز . ئۇنىڭ دېگىنى راست گەپمۇ ؟ ئۇنداق بولمىسا ، سىلەر ئەرەبلەر ئىچىدىكى ئەڭ چوڭ كاززاپلار ئىكەنسىلەر .
ئابباس ئاتىكەنىڭ بىرنېمىنى كۆرگەنلىكىنى ئىنكار قىلدى . ئارقىدىنلا ئۇلار ھەرقايسىسى ئۆز يوللىرىغا كېتىشتى .
كۈن كەچ بولدى ، ئابدۇلمۇتتەلىبنىڭ بىر كېلىنى ئابباسنى تېپىپ :
— ئاۋۇ ئىمانسىز بۇزۇق سىلەرنىڭ ئاياللىرىڭلارنى ھاقارەتلىدى ، ئەجەبا ، سەن ئاڭلاپ تۇرۇقلۇق ، بۇنىڭغا بىر نېمە دېمەپسىنا ؟ — دېدى .
— خېلى گەپ قىلدىم ، تېگىشلىك دەككىسىنىمۇ بەردىم . يەنە كېلىدىغان بولسا ، ئەدىپىنى بېرىمەن ، — دېدى ئابباس .
ئاتىكە ئالدىن ھۆكۈم قىلغانىنىڭ ئەتىسى ئابباس مەسچىتكە كەلدى . ئۇ ئەھۋالنىڭ بىئەپلىكىنى ھېس قىلىپ بەك خاپا بولدى . مەسچىتنىڭ بۇ يەرلىرىنى تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ ، ئۇنىڭ ئاغزىدىن يەنە بەزى گەپلەرنى تەكرار ئاڭلاش ئۈچۈن ، ئۇنىڭغا قاراپ ماڭدى .

ئەمما ، ئەبۇجەھىل مەسچىتنىڭ ئىشىكى تەرەپكە قاراپ كەتتى . ئابباس ئۇنى تىل ئىشتىشتىن قورقتى دەپ ئويلىدى . ئۇ زادى ئاڭلاپ باقمىغان بىر خىل ناتونۇش ئاۋازنى ئاڭلاپ ئەنسىز ھالدا مەسچىتتىن چىقىپ كەتتى .

(5)

ئەبۇسۇفيانىنىڭ خىزمەتچىسى زەمزەم ئىبن ئەمرۇغفارى مەككىگە كەلدى ـ دە ، تۆگىنىڭ ئوستىدە ئۆرە تۇرۇپ تۆگىنىڭ بۇرنىنى كەستى ، ئاندىن تۆگىنىڭ توقۇمىنى يەڭگۈشلىدى ۋە چاپىنىنىڭ ئالدى ـ كەينىنى ئېچىۋېتىپ :

— ھوي قۇرەيشلەر ! پۇل ـ مالىڭلارغا ئىسسىت ! سىلەرنىڭ پۇل ـ مېلىڭلار بىلەن ئەبۇسۇفيان مۇھەممەدنىڭ تەھدىتىگە ئۇچرىدى . سىلەر تېخى بىخەۋەر يۈرۈپسىلەر ، چاپسان بېرىپ قۇتۇلدۇرۇڭلار ! — دەپ توۋلىدى .

كىشىلەرنىڭ كۆڭلى پاراكەندە بولدى . ئۇلار بىر يەرگە توپلىشىپ غۇلغۇلا قىلىشىپ ، ھەممىسى تېز ھەرىكەت قىلماقچى بولۇشتى . قۇرەيشلەر توپلاندى ، قۇرەيش ئاقساقاللىرىمۇ كەلدى . لېكىن ، ئەبۇلەھەب كۆپچىلىكتىن باشقىچە ئىش قىلدى . ئۇ تۆت مىڭ دىرھەم[1] پۇلغا يالىلاپ كەلگەن ئادىمىنى باشقا ئىشقا ئەۋەتىۋەتتى .

قۇرەيشلەرنىڭ ھازىرلىقى پۈتتى ، ئۇلار يولغا چىقىدىغان چاغدا ، بىردىنلا ئۆز دۈشمەنلىرى بىلەن بولغان كونا ئاداۋەتنى ئېسىگە ئالدى . ئۇلاردىن بىرى :

— بىز ئۇلارنى كەينىمىزدىن ھۇجۇم قىلىپ ، ئىشلىرىمىزغا بۇزغۇنچىلىق قىلارمىكىن ، دەپ ئەنسىرىمەكتىمىز ، — دېدى .

سۇرافە ئىبن مالىك مىسىرنىڭ ئابرۇيلۇق كىشىلىرىدىن بىرى ئىدى . ئۇ ...

www.aima.cn

① دىرھەم — كۈمۈش پۇل .

— مەن ئارقا تەرەپتىن ئۇلارنى توسۇپ تۇراي ، — دېدى . شۇنىڭ بىلەن ، ئۇرۇش قىلىشنى تەشەببۇس قىلمىدىغان پىكىرلەر ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلەپ ، ئۇرۇش قىلالايدىغانلىكى كىشىلەرنىڭ ھەممىسى مەككىدىن يولغا چىقتى .

(6)

مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام مەدىنىدىن ئاتلانغاندا ، ئىككى قارا ئەلەمنى باشلامچى قىلدى . ئەلەمنىڭ بىرىنى ئەلى ئىبن ئەبۇتالىب كۆتۈردى ، يەنە بىرىنى بىر ئەنسار[1] كۆتۈردى .

مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ساھابىلەر بىلەن نۆۋەتلىشىپ تۆگىگە مىنىپ ماڭدى ، يولدا ئۇچراشقان ئەرەبلەردىن ئۇقۇشۇپ كۆرگەن بولسىمۇ ، لېكىن دۈشمەننىڭ ھەقىقىي ئەھۋالىنى يەنىلا ئۇقالمىدى . سەفرا كەنتىگە يېقىنلاشقاندا ، ئۇ ئەبۇسۇفيان ئىبن ھەربنىڭ خەۋىرىنى تىڭ ـ تىكلاشقا ئادەم ئەۋەتتى . چوڭ قوشۇن رەۋھا دېگەن يەرگە يېتىپ بارغاندا ، خەۋەر تىڭ ـ تىكلاپ كېلىش ئۈچۈن كەتكەن كىشىلەر ئارقا ـ ئارقىدىن قايتىپ كېلىپ مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا : «قۇرەيشلەر يولىمىزنى توسۇش ئۈچۈن ئەبۇسۇفيانىنىڭ قېشىغا كېتىپتۇ» دېگەن خەۋەرنى يەتكۈزدى .

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام قول ئاستىدىكىلەردىن پىكىر سوراپ :

— ئەھۋالدا ئۆزگىرىش بولدى ، دۈشمەن بىلەن جەڭ قىلىشتىن ساقلىنىش تەستەك تۇرىدۇ ، قانداق قىلساق بولىدۇ ؟ — دېدى .

مىقداد ئىبن ئەمرۇ مۇنداق دېدى :

— ئى روسۇلۇللا ، ئاللانىڭ بۇيرۇقى بويىچە داۋاملىق ئىلگىرىلەۋەرگىن ، بىز سەن بىلەن بىللە . ئاللا بىلەن قەسەمكى ، بىز ساڭا بەنى ئىسرائىل مۇسا ئەلەيھىسسالامغا : «سەن پەرۋەردىگارىڭ بىلەن بىللە بېرىپ ئۇرۇش قىلغىن ، بىز بۇ يەردە

[1] ئەنسار — روسۇلىللاى قوللىغۇچى مەدىنىلىكلەر .

www.yilmaz.com.tr

ئولتۇرۇپ تۇرايلى» دېگەندەك دېمەيمىز . بىز سەن بىلەن بىرلىكتە بىرىپ غازات قىلىمىز . سەن بىزنى يەمەننىڭ بەركولغىماد دېگەن يېراق يېرىگە غازات قىلىشقا ئېلىپ بارساڭمۇ بارىمىز .

— ناھايىتى ياخشى ، — دېدى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ، ئاندىن ئەنسارلارغا ، — ماڭا يەنە قانداق نەسىھەتلىكلار بار ؟ — دېدى . سەئىد ئىبن مۇئاز مۇنداق دېدى :

— ئى روسۇلىللا ، سەن بىزگە ئېھتىياج بولساڭ كېرەك ، بىز ساڭا ئىمان كەلتۇردۇق ، سەن بىزگە ھەقىقەت ئېلىپ كەلدىڭ . سېنىڭ بۇيرۇقۇڭغا ئىتائەت قىلىشقا ۋەدە بېرىمىز . ئى روسۇلىللا ، يولۇڭنى داۋاملاشتۇرغىن ! بىزگە قاچان ھاجىتىڭ چۈشسە ، شۇ چاغدا سەن بىلەن بىللە بولۇشقا تەييار بىز . ھەرقانچە خەۋپ ـ خەتەر بولسىمۇ ، ھەرگىز باشقىلارنىڭ كەينىدە قالماي ، چوقۇم سەن بىلەن ھەمدەم بولىمىز ، ئىنشائاللا ، بىزلەردىن رازى بولۇپ قالارسەن . بىزنى ئېلىپ يولۇڭنى داۋاملاشتۇرساڭ ، ئاللا ھەممە ئىشىڭنى ئوڭغا تارتىدۇ .

ئۇنىڭ سۆزى تۇگىشىگىلا ، روسۇلىللانىڭ چىرايى خۇشاللىقتىن نۇرلىنىپ كەتتى . ئۇ مۇنداق دېدى :

— يۇرۇڭلار ! ئاللا ماڭا ئىرادە قىلدى ، يا غەلىبە قىلىمىز ، يا غازات قىلىپ ئۆلىمىز . ئاللا بىلەن قەسەمكى ، گويا سەن بەدرىدە[1] مۇشرىكلارنىڭ ئۆلۈكلىرىنى كۆرگەندەك بولۇۋاتىمەن .

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بەدرى ۋادىسىغا قۇرەيشلەرنىڭ ئەھۋالىنى تېڭ ـ تېكلاپ كېلىشكە ئادەم ئەۋەتتى . ئۇلار قۇرەيشنىڭ ئىككى نەپەر سۇ توشۇغۇچىسىغا ئۇچراپ قېلىپ ، ئۇلارنى تۇتۇپ كېلىپ سوراققا تارتتى .

— ئىككىڭلار قەيەرگە باراتتىڭلار ؟ قايسى قەبىلىدىن ؟ نېمە ئىش قىلماقچىدىڭلار ؟

— بىز قۇرەيشنىڭ سۇ توشۇغۇچىلىرى ، ئۇلار بىزنى سۇ ئەكېلىشكە ئەۋەتكەنىدى — دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار . سوراق قىلغۇچىلار بۇنىڭغا چىنپۇتمەي ، ئۇلارنى ئەبۇسۇفيانىنىڭ

www.alma.cn

① بەدرى — مەككىدىن بىر يۈز يەتمىش بەش كىلومېتىر كېلىدىغان يەردىكى ۋادا .

خىزمەتچىلىرى دەپ گۇمان قىلىپ قالتىنىق ئۇردى . ئۇ ئىككى سۇ توشۇغۇچى تاياقتا چىدىيالماي : «ھەئە ، بىز ئەبۇسۇفيانىنىڭ خىزمەتچىلىرى» دېگەندىن كېيىن سوئال - سوراق تۇگىدى .

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام نامىزىنى ئوقۇپ بولۇپ ، ساھابىلەرنىڭ بۇ ئىككى سۇ توشۇغۇچىنى ئالدىغا سېلىپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆردى - دە ، ساھابىلەرگە :

— ئۇلار راستىنى ئېيتقاندا ئۇردۇڭلار ، يالغان ئېيتقاندا قويۇپ بەردىڭلار . ئاللا بىلەن قەسەمكى ، ئۇلار چوقۇم قۇرەيشنىڭ ئادەملىرى ، — دېدى ، ئاندىن سۇ توشۇغۇچىلارغا قاراپ ، — سىلەر ماڭا قۇرەيشنىڭ ئەھۋالىنى ئېيتىپ بېرىڭلار ، — دېدى .

— ئۇلار دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدىكى ئاشۇ قۇملۇقنىڭ ئارقىسىغا چۈشتى ، — دەپ جاۋاب بېرىشتى ئۇلار .

— ئۇلارنىڭ سانى قانچىلىك ؟ — دەپ سورىدى روسۇلىللا .

— ناھايىتى كۆپ ، — دېدى ئۇلار .

— ئۇلارنىڭ قورال - ياراغلىرى قانداق ؟ — دەپ سورىدى روسۇلىللا .

— ئېنىق بىلمەيمىز ، — جاۋاب بەردى ئۇلار .

— ئۇلار كۈنىگە قانچە تۆگە سويىدۇ ؟ — دەپ سورىدى روسۇلىللا .

— ئۇلار بىر كۈنى توققۇزنى ، بىر كۈنى ئوننى سويىدۇ ، — دېدى ئۇلار .

روسۇلىللا سەل ئويلىنىپ ساھابىلەرگە :

— ئۇلارنىڭ سانى يەتتە يۈز بىلەن مىڭ ئارىلىقىدا ئىكەن ، — دېدى ، ئاندىن ساھابىلىرىنىڭ ئالدىغا كېلىپ ، — دېمەك مەككە سىلەرنىڭ قولۇڭلاردا دېگەن گەپ ، — دېدى .

(7)

ئابۇسۇفيان مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئادەملىرىنىڭ تۈيۇقسىز ھۇجۇمىغا ئۇچراشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن ، تۆگىلەرنىڭ

ئالدىدا ئىھتىيات بىلەن كېتىۋاتاتتى . ئۇنىڭ كۆزەتچىلىككە ئەۋەتكەن ئادىمى كېلىپ ئۇنىڭغا مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ قوشۇنلىرى چۈشكەن ئورۇننى ۋە ئۇلارنىڭ ھەقىقىي مەقسىتىنى مەلۇم قىلدى . ئەبۇسۇفيان ھەربىكەت يۆنىلىشىنى ئۆزگەرتكەنلىكىنى ئادەملىرىگە دەرھال ئوقتۇردى ـ دە ، تۆگىلىرىنى ئېلىپ بەدرى ۋادىسىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە قاراپ ماڭدى ، شۇنىڭ بىلەن مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ۋە ئۇنىڭ قوشۇنلىرىدىن ئۆزىنى نېرى ئالدى ، ئۇنىڭ تۆگىلىرىمۇ ئامان قالدى ، ئەلۋەتتە .

ئەبۇسۇفيان تۆگىلىرىنىڭ ئامان قالغانلىقىنى ، مال ۋە پۇللىرىنىڭمۇ زىيانغا ئۇچرىمىغانلىقىنى كۆرۈپ ، قۇرەيشلەرگە بىر پارچە خەت يېزىپ ، خەتتە : «ئەگەر سىلەر تۆگىلەرنى ، ئادەم ۋە مال ـ مۈلۈكنى قوغداش ئۈچۈن يولغا چىققان بولساڭلار ، قايتىپ كېتىڭلار ، مەن ھازىر ئامان ، بارلىق مال ـ مۈلكۈممۇ ئامان قالدى» دېدى .

— ئەزىزىمىز خۇدا ! — دېدى ئەبۇجەھىل ، — بىز بەدرى ۋادىسىغا بارمىغۇچە قايتمايمىز . بىز بەدرىگە بېرىپ ئۈچ كۈن تۇرۇپ ، تۆگىلەرنى سويۇپ يەپ ، مەي ـ شاراب ئىچىپ ، ناخشا ـ غەزەل ئېيتايلى ، ئەرەبلەر بۇنى ئاڭلىسا ، بىزدىن تەپ تارتىپ يېقىن كېلەلمەيدۇ .

ئەخنەس ئىبن شۇرەيق ئەبۇجەھىلنىڭ تەشەببۇسىغا قارشى چىقتى ھەم ئۇنىڭ دېگەنلىرىگە قوشۇلمىدى . ئۇ ئىتتىپاقدىشى بولغان زۆھرە ئايمىقىغا :

— مېلىڭلار ئامان ـ ئېسەن قاپتۇ ، قول ئاستىڭلاردىكى ئادىمىڭلارمۇ سىلەرگە سادىق ، سىلەر ئەسلىدە ئادەم ۋە پۇل ـ مېلىڭلارنى قوغداش ئۈچۈن چىققانىدىڭلار ، ئەمدى بۇنىڭ ھاجىتى قالمىدى ، تېز قايتىڭلار ، — دېدى .

ئەخنەس ئۇلارغا سادىق ئىدى ، لېكىن ئۇنىڭغا ئىسپات بولغۇدەك ئادەم چىقمىغاچقا ، قۇرەيشلەر ئۇنىڭ تەكلىپىنى قوبۇل قىلماي ، داۋاملىق ئىلگىرىلەپ بەدرى ۋادىسىدىن ئۆتكەندە ئاندىن

www.alihia.cn

توختىدى .

مۇسۇلمانلار كارۋاننىڭ يېتىپ كېلىشىنى تاڭ سەھەرگىچە كۈتۈپ تۇردى . ئەبۇسۇفيانىنىڭ ئۆتۈپ كەتكەنلىكى ، قۇرەيشلەر بىلەن بولىدىغان جەڭنىڭ قاش بىلەن كىرپىك ئارىلىقىدا قالغانلىقى توغرۇلۇق ئۇشتۇمتۇت خەۋەر كەلدى . شۇنىڭ بىلەن بىر قىسىم كىشىلەر تەشۋىشلەندى ، ئۇلار مەككىدىن كەلگەنلەر بىلەن ئۇرۇش قىلىشنى خالىمايتتى . مەدىنىگە قايتىش مەسلىسىدە بەزىلەر بىلەن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئارىسىدا ئىختىلاپ يۈز بەردى . بۇ چاغدا ئاللادىن بېشارەت بولدى : «ئەينى چاغدا ، ئاللا سىلەرگە كارۋان بىلەن ئۇچرىشىشقا رۇخسەت قىلغان ، لېكىن ئاللا ئۆز سۆزى بىلەن ھەقىقەتنى ئىسپاتلاشنى ھەمدە مۇشرىكلارنى يوقىتىشنى خالايدۇ . »

مۇسۇلمانلار دۇشمەن بىلەن ئاخىرغىچە ئېلىشىشقا بەل باغلاپ بەدرى ۋادىسىغا باردى . شۇ ئارىدا ئاللا مول يامغۇر ياغدۇرۇپ بەردىكى ، جىلغىلار سۇغا توشۇپ ، زېمىن پاتقاق بولۇپ كەتتى . لېكىن ، روسۇلىللانىڭ قوشۇنلىرى داۋاملىق ئىلگىرىلەۋەردى ، قۇرەيشلەرگە يامغۇر توسالغۇ بولغاچقا ، ھەرىكىتى ئاستىلاپ كەتتى . پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بەدرى دەريا بويىغا كېلىپ جايلاشتى .

(8)

روسۇلىللانىڭ قوشۇنى ئورۇنلاشتى . ھوباب ئىبن مۇنزىر مۇنداق دېدى :

— ئى روسۇلىللا ، ئاۋۇ ئۆينى كۆردۈڭمۇ ؟ ئاللا سېنى بۇ يەرگە چۈشۈشكە بۇيرۇدىمۇ ياكى ئۇرۇش ۋە سۇيىقەستتىن شەپە بېرىۋاتامدۇ ؟

— بۇ سەممىي نەسىھەت ۋە غازات ، — دېدى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام .

— ئى روسۇلىللا ، — دېدى مۇنزىر ، — ئۇنداقتا ، بۇ ئۆي

ئەمەس ـ دە . سەن بىزنى يەنىلا دەريا بويىغا چۈشۈرگىن . بىز ئۇ يەرگە بارغاندىن كېيىن ، بارلىق قۇدۇقلارنى تىندۇرۇۋېتىپ ، بىر كۆل كولاپ ، ئۆزىمىز ئىشلىتىدىغان سۇنى تولدۇرۇۋېلىپ ، ئاندىن دۇشمەن بىلەن ئۇرۇش قىلايلى . مۇشۇنداق قىلساق ، بىز سۇسىز قالمايمىز ، مۇشرىكلار بولسا بىرەر تېمىمۇ سۇ تاپالمايدۇ .

— توغرا ئېيتتىڭ ، — دېدى روسۇلىللا .

قوشۇن ئاتلىنىپ ، دۇشمەنلەر چۈشكەن قىرغاققا يېقىن بىر يەرگە بېرىپ چۈشتى ، ئاندىن بۇيرۇق بويىچە قۇدۇق قېزىپ ، كۆل كولاپ سۇ توشقۇزۇۋالدى .

كۆل پۈتكەندىن كېيىن ، ئۇلار جەڭ تەييارلىقىغا كىرىشتى . دەل شۇ ئەسنادا ، سەئد ئىبن مۇئاز كېلىپ مۇنداق دېدى :

— ئى روسۇلىللا ، بىز كەپە سېلىپ سېنى ئورۇنلاشتۇرۇپ قويۇپ ، ئاندىن مىنىدىغان ئۇلىغىڭنى تەييارلاپ قويايلى . ئاللا بىزگە نۇسرەت ئاتا قىلىپ ، دۇشمەن ئۈستىدىن غەلىبە قىلساق ، بۇ بىزنىڭ كۈتكىنىمىز بولىدۇ ، ئۇنداق بولماي قالسا ، سەن ئۇلىغىڭنى مىنىپ ئارقىمىزدىكى كىشىلەرنىڭ يېنىغا بېرىۋالسەن ، كىشىلەر سېنى قوغدايدۇ . ئى روسۇلىللا ، ئۇلار سېنى بىزدىنمۇ بەك سۆيىدۇ . ئەگەر سەن بىرەر خەۋپكە دۇچ كېلىپ قالساڭ ، ئۇلار ئاللانىڭ ئىرادىسى بويىچە سېنى قوغدايدۇ ۋە سەن بىلەن بىللە تۇرۇپ غازات قىلىدۇ .

روسۇلىللا سەئدنى ماختىدى ۋە ئۇنىڭ پىكرىگە قوشۇلدى . شۇنىڭ بىلەن سەئد روسۇلىللاغا بىر چېدىر تىكىپ بەردى . بۇنىڭدا ئۇرۇش مەغلۇبىيەتكە ئۇچراپ قالسىمۇ ، روسۇلىللا دۇشمەننىڭ قولىغا چۈشۈپ كەتمەيتتى ياكى قوشۇنىدىن ئايرىلىپ قالمايتتى ، ئۇلار ھەم ئەرەبلەر ئارىسىدا ئۆز تەشۋىقاتىنى داۋاملاشتۇرۇۋېرەتتى .

(9)

www.alma.cn

قۇرەيشلەر جەڭگە ھازىرلاندى ۋە مۇسۇلمان قوشۇنلىرىنىڭ

ئەھۋالىنى تىڭ ـ تىڭلاپ كېلىشكە ئادەم ئەۋەتتى . ئارىدىن ئۇزۇن ئۆتمەيلا ، بىراۋ كېلىپ خەۋەر يەتكۈزدى :

— مۇھەممەدنىڭ يارەنلىرى ئۈچ يۈزچە ئىكەن ، بۆكتۈرمە قوشۇن ئورۇنلاشتۇرماپتۇ . سۈمۈ يوق ئىكەن . ئۇلاردا قىلىچ ، كۈچلۈك ئىرادە ۋە چىن ئېتىقادتىن باشقا تايانغۇدەك نەرسە يوق ئىكەن .

قۇرەيشلەر ئىچىدىكى ئوقۇمۇشلۇق كىشىلەردە بىر ئاز قورقۇش بولدى ، ئۇلار كۆپ قىسىم كىشىلىرىنىڭ مۈسۈلمانلار تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلۈپ كېتىشىدىن ، مەككىنىڭمۇ مۇشۇ سەۋەبتىن ئەسلىدىكى ئورنى ۋە ئابرۇيىنىڭ يوقىلىپ كېتىشىدىن ئەنسىرەيتتى . ئوتبە ئىبن رابىئە ئورنىدىن تۇرۇپ :

— ھوي قۇرەيشلەر ، سىلەرنىڭ مۇھەممەدنى ۋە ئۇنىڭ يارەنلىرىنى نېمە قىلىشىڭلاردىن ، شۇنداقلا جەڭ نەتىجىسىنىڭ قانداق بولۇشىدىن قەتئىينەزەر ، سىلەرگە ھېچقانداق پايدا يوق ! تېز قايتىپ كېتىڭلار ! مۇھەممەد بىلەن ئەرەبلەرنىڭ ئىشلىرىغا ئارىلاشماڭلار . مۇھەممەد مەغلۇپ بولسا ، دەل كۈتكىنىڭلاردەك بولىدۇ . ئەگەر جەڭ ئوڭۇشسىزلىققا ئۇچرىسا ، بۇ توغرۇلۇق سىلەرمۇ ھېچقانداق ئەيىبلەنمەيسىلەر .

ئەبۇجەھىل بۇ گەپنى ئاڭلاپ ناھايىتى ئاچچىقلاندى . ئۇ كىشىلەرنى مۈسۈلمانلار بىلەن بولغان ئۆچ ـ ئاداۋەتنى ، دۈشمەنلىك ۋە قانلىق ۋەقەنى ئۇنتۇماسلىققا ئاگاھلاندۇردى . ئۇنىڭ قۇتراتقۇلۇقى ئۇرۇش بولۇشنى تېزلەتتى ، كىشىلەر تەرەپ ـ تەرەپتىن توپ ـ توپ بولۇشۇپ كەلدى ، ئىككى تەرەپ گىرەلىشىپ ئېلىشتى .

(10)

دۈشمەننىڭ ئادىمى كۆپ ، قوراللىرىنىڭ خىل ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ ، قوشۇنىغا ئىلھام بەردى ، سەپنى تەڭشەپ

www.yalmy.cn

ئورۇنلاشتۇردى ھەمدە مەن بۇيرۇق قىلمىغۇچە ھۇجۇمغا ئۆتمەڭلار ، جەڭ باشلانغاندىن كېيىن ، دۇشمەننىڭ مۇھاسىرىسىگە چۈشۈپ قالساڭلار ، ئۇلارغا ئوق بىلەن زەربە بېرىڭلار ، دېدى .

ئەبۇبەكرى روسۇلىللا بىلەن بىللە چېدىرغا قايتىپ باردى . بۇ چاغدا روسۇلىللا قوشۇنلىرىنىڭ تەقدىرىدىن ئەندىشە قىلدى . ئۇ ئىسلام دىنى ۋە مۇسۇلمانلار ئۈنىڭغا تاپشۇرغان مۇشكۇل ۋەزىپىنى ئۇنتۇمىغانىدى .

روسۇلىللا ئاللادىن يارەدەم تىلىدى ، ئۇنىڭدىن ئۆز ۋەدىسىنى ئەملىگە ئاشۇرۇشنى ئۆتۈنۈپ : «ئى ئاللا ، قۇرەيش ئاھالىسى تەكەببۇرلۇق قىلىپ ئەلچىڭگە قارشى تۇرماقتا ، ئۇنى ئالدىماقتا . ئى رەببىم ! ماڭا ۋەدە قىلغان ياردىمىڭنى ئاتا قىلىپ ، بۇ مەلئۇنلارنى تېز يوقاتساڭ» دېدى .

روسۇلىللا قىبلىگە ئالدىنى قىلىپ ، ئىككى قولىنى دۇئاغا كۆتۈرۈپ ئاللاغا شۇنداق ئىلتىجا قىلدىكى ، دولىسىدىن چاپىنىنىڭ چۈشۈپ كەتكەنلىكىنىمۇ سەزمىدى . ئەبۇبەكرى ئۇنىڭ چاپىنىنى ھۆرمەت بىلەن ئۇچىسىغا يېپىپ قويدى . ئەبۇبەكرى ئۇنىڭغا :

— يا روسۇلىللا ، سەن ئۇزۇن دۇئا قىلىپ كەتتىڭ ، ئاللا چوقۇم ۋەدىسىنى ئىشقا ئاشۇرىدۇ ، — دېدى .

لېكىن ، شەپقەتلىك روسۇلىللا يەنىلا توختىماي دۇئا قىلىپ ئاللاغا ئىلتىجا قىلاتتى ، چارچاپ ئۇخلاپ قالغان چېغىدىمۇ ئۇيقۇدا تۇرۇپ ئاللاغا ئىلتىجا قىلاتتى . ئاللا ئۇنىڭغا بېشارەت بەردى : «ئەي مۇھەممەد ، مۆمىنلەرنى دۇشمەنگە قارشى باتۇرلۇق بىلەن جەڭ قىلىشقا رىغبەتلەندۈرگىن . ئەگەر سىلەردە يىگىرمە پالۋان بولسا ئىككى يۈز دۇشمەن ئۈستىدىن غەلىبە قىلالايدۇ ؛ يۈز پالۋان بولسا ، مىڭ مۇشرىكنى مەغلۇپ قىلالايدۇ . چۈنكى ، مۇشرىكلار زېرەك ئەمەس . »

روسۇلىللا ئۆز قوشۇنىدىكىلەرنى غەيرەت بىلەن جەڭ قىلىشقا ئۈندەپ

www.alhnj.com

— باتۇرلۇق بىلەن غازات قىلغۇچىلارغا ئاللا جەننەت ئاتا

قىلىدۇ ، — دېدى . ئارقىدىن ئۇ بىر تال تاشنى ئېلىپ ، دۇشمەن تەرەپكە ئېتىپ ، — ھۇ ، نومۇسسىز ئەبلەخلەر ، — دېدى . ئۇنىڭدىن كېيىن ، ئۇ ئۆز قوشۇنىدىكىلەرگە غەيرەت بىلەن جەڭ قىلىش توغرىسىدا بۇيرۇق بەردى . مۇسۇلمانلارنىڭ روھى ئۇرغۇپ ، كۈچ - قۇدرىتى ھەسسىلەپ ئېشىپ : «ئاللا بىر» دەپ توۋلىشىپ كەتتى .

ئاللا ئۇلارغا خۇش خەۋەر يەتكۈزۈش ئۈچۈن پەرىشتىلەرنى ئەۋەتتى . بۇ ھال ئۇلارنىڭ جەڭ قىلىغىنىلىقىنى تېخىمۇ ئۇرغۇتتى . تاغ - دەريالارنى لەرزىگە كەلتۈرىدىغان بۇ جەڭ مەيدانىدا ، روسۇللاللا تەرغىباتىنى توختىماي داۋاملاشتۇردى ۋە ئاللانىڭ مەدىتىنىمۇ ئۇلارغا يەتكۈزۈپ تۇردى .

(11)

روسۇللاللا مۇسۇلمانلار بىلەن بىللە بولغاچقا ۋە ئۇلارغا ئىلھام بەرگەچكە ، ئۇلارنىڭ روھى تېخىمۇ كۈتۈرۈلۈپ كەتتى . ئاللا مۇسۇلمانلارنىڭ دۇشمەننى قىرىش غەيرىتىنى تېخىمۇ ئاشۇرۇش ئۈچۈن ، ئۇلارغا پەرىشتىلەر ئارقىلىق ياردەم بەردى . جەڭ ناھايىتى قىزىپ كەتتى . جەڭ مەيدانىدىن كۈتۈرۈلگەن توپا - چاڭ ئاسمانىنى غۇۋالاشتۇرۇپ ، ھېچنېمىنى پەرق ئەتكىلى بولمايدىغان قىلىۋەتتى . قۇرەيشلەرنىڭ قورقۇپ ئەرۋاھى ئۇچتى .

بىلال ئۇمەييە ئىبن خەلەفنىڭ مۇشرىكلار ئارىسىدا ئۇيان - بۇيان مېڭىپ يۈرگەنلىكىنى كۆرۈپ مەككىدىكى چاغدا ئۇمەييەنىڭ ئۇنى ئىسلام دىنىدىن ۋاز كېچىشكە ئازدۇرغانلىقىنى ، پىتر - پىتر ئاپتاپتا ئۇنى ئوتتەك قىزىق قۇمغا ئوخشىتىپ ياتقۇزۇپ ، مەيدىسىگە چوڭ تاشنى ئېلىپ قويۇپ : قاچان مۇھەممەدنىڭ دىنىدىن ۋاز كەچسەڭ ، سېنى شۇ چاغدا قويۇۋېتىمەن ، دېگەنلىرىنى ئېسىگە ئالدى - دەرھال بىلەن ئۇنىڭ ئالدىغا ئېتىلىپ بېرىپ :

— ھەي ئۇمەييە ئىبن خەلەف ! ھۇ ئاسىي - مۇرتەتلەرنىڭ

كاتتىۋېشى ، ئەمدى ئامان قالمايسەن ، — دېدى . بۇ چاغدا بىراۋ بىلالنى تۇتۇشقا ئۇرۇندى ، ئەمما بىلال قاتتىق بىر نەرە تارتىپ قىلىچىنى ئېلىپ خەلەفكە ئېتىلدى ـ دە ، بىر قىلىچ بىلەن ئۇنى ئۆلتۈردى .

(12)

جەڭ توختاپ ، توپا ـ چاڭ سۇزۇلدى . ئۆلۈكلەر ساينىڭ تېشىدەك ياتاتتى ، كېسىلگەن باش ، چېپىلغان پۇت ـ قوللار ھەممىلا يەردە ئۇچرايتتى . مەككىلىكلەر سالپىيىپ بەدەر قېچىشتى . روسۇلىللا ئۆلۈكلەرنى گوداڭلارغا تاشلاپ كۆمۈشكە بۇيرۇدى . ئۇ مۇشرىكلارنىڭ ئۆلۈكلىرىگە قاراپ :

— سىلەر ئۆزۈڭلارنىڭ پەيغەمبىرى ئۈچۈن گوداڭنى ماكان قىلدىڭلار ، ھەي ، بەختسىز قەبىلە ! سىلەر مېنى ئالدىدىڭلار ، كىشىلەر ماڭا ئىشەندى ؛ سىلەر مېنى ھەيدەپ چىقاردىڭلار ، خەلق بولسا ماڭا تۇرار جاي تەييارلاپ بەردى ؛ سىلەر بىز بىلەن ئۇرۇش قىلدىڭلار ، خەلق بولسا بىزگە مەدەت بەردى . سىلەرنىڭ رەببىڭلار سىلەرگە بەرگەن ۋەدىسىگە ئەمەل قىلدىمۇ ؟ مېنىڭ رەببىم ماڭا بەرگەن ۋەدىسىگە پۈتۈنلەي ئەمەل قىلدى ، — دېدى .

روسۇلىللانىڭ يېنىدىكى بىر ساھابە :

— يا روسۇلىللا ، بۇ جانسىز جەسەتلەر سۆزۈڭنى ئاڭلامدۇ ؟ — دېدى . روسۇلىللا :

— سىلەر ۋە ئۇلار ئوخشاشلا ئاڭلاۋاتىسىلەر ، ئۇلار مېنىڭ دېگىنىمدەك قىلمىدى ، — دېدى .

روسۇلىللا قۇرەيش ئادەملىرىنىڭ جەڭدە ئۆلگەنلىكى ئۈستىدە پاراڭلىشىۋاتاتتى ، ئەبۇھۇزەيفە ئىبن ئۇتبە كەئىبنىڭ چىرايى بىردىنلا ئۆزگىرىپ كەتتى . پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بۇنى تۇيۇپ ئۇنىڭدىن سەۋەب

www.alema.cn

— ئەبۇھۇزەيفە ، ئاتاڭغا ئىچىڭ ئاغرىۋاتامدۇ ، نېمە ؟ — دەپ

سوربدی . ئەبۇھۇزەيفە .

— ياق ، روسۇللالا ، مەن ئۇنىڭ جەڭدە ئۆلۈشىدىن گۇمانلانمايتتىم ، بىراق ئۇنىڭ پىكرى ۋە ئارزۇسىنى چۈشىنەتتىم . مەن ئۇنىڭدىن ئىسلام دىنىغا ئېتىقاد قىلىش يولىغا مېڭىشنى ئۈمىد قىلغانىدىم . ھازىر مەن ئۇنىڭ ئىمانسىز كەتكەنلىكىگە قايغۇرۇۋاتىمەن ، — دېدى .

روسۇللالا ئۇنىڭغا تەسەللى بېرىپ ، ئامانلىق تىلىدى .

مۇسۇلمانلار ئۇرۇش غەنىيمەتلىرىنى توپلاشقا باشلىدى . ئۇلار ئاللانىڭ مەدىتى بىلەن غەلىبە قازانغانلىقىدىن ناھايىتى خۇشال ئىدى .

www.alma.cn

تۆلەم توغرىسىدا ئاللانىڭ كايىشى

تولۇن ئاي چىققان كۈن (رامىزاننىڭ ئون يەتتىسى) قۇرەيشلەر قايتىپ كەتتى. ئۇلارنىڭ دېمى ئىچىگە چۈشۈپ، روھى سۇنۇپ، يۈرەك - باغرى لەخته - لەخته قان بولۇپ، غەزەپ - نەپرىتى تولۇپ تاشقانىدى. ئۇلار روسۇلىللا بىلەن توقۇنۇش پەيدا قىلىپ شۇنداق جەڭگە كىردىكى، ئاسمانىنى چاڭ - توزان قاپلاپ كەتتى. توپا - چاڭ تارقىغاندىن كېيىن، بىرنەچچە ئون ئادەمنىڭ ئۆلگەنلىكى، يەنە بىرنەچچە ئون ئادەمنىڭ ئەسىرگە چۈشۈپ، قوراڵ - ياراغ ۋە ئۇلاغلىرىنىڭ ئېغىر زىيانغا ئۇچرىغانلىقى بىلىنىدى. بۇ ئادەملەر ئاددىي پۇقرالاردىن بولغان بولسا كارى چاغلىق ئىدى، ئەپسۇسكى، بۇ ئادەملەر قۇرەيشنىڭ باشلىقلىرى ۋە كاتتىلىرى بولغاچقا، بۇ تالاپەت ئۇلار ئۈچۈن ناھايىتى زور مەغلۇبىيەت ۋە كۈلپەت ئىدى.

روسۇلىللاغا كەلسەك، ئاللا ئۇنىڭغا ياردەم قىلغاچقا، ئۇنىڭ ھەممە ئىشى كۈتكىنىدەك بولدى. روسۇلىللا ساھابىلەرنى دۈشمەن ئۆلۈكلىرىنى گوداڭغا تاشلاپ كۆمۈشكە بۇيرۇدى ۋە جەڭدە غەنىيمەت ئېلىنغان نەرسىلەرنى ئادىللىق بىلەن تەقسىم قىلدى.

ئەسىرلەرنى قانداق بىر تەرەپ قىلىش كېرەك؟ بۇ ھەقتە ئاللادىن ئېنىق بېشارەت بولمىدى. روسۇلىللا توغرا جاۋاب تېپىش ئۈچۈن، ساھابىلەردىن مەسلىھەت سورىدى، ئۇ غازات قاتارلىق چوڭ ئىشلاردا مۇشۇنداق قىلاتتى. چۈنكى، ساھابىلەر پاراسەتلىك، ئۆتكۈر پىكىرلىك، كۆچلۈك ئىرادىلىك كىشىلەر ئىدى. ئۇلاردىكى بۇ خىسلەتلەر روسۇلىللانىڭ جىمى مەخلۇق ئەمەل قىلىشقا تېگىشلىك ھادىسىلەرنى ئوتتۇرىغا قويۇشىغا ياردىمى بولاتتى.

— بۇ ئەسىرلەر توغرۇلۇق سىلەرنىڭ قانداق پىكرىڭلار

www.alma.cn

بـار؟ — دەپ سورىدى روسۇلىللا ئۇلاردىن .
— ئى روسۇلىللا ، ئالدىرىمىغىن ، ئۇلارنى ھازىرچە تۇتۇپ تـۇرايلى . بەلكى ئاللا ئۇلارغا كەڭچىلىك قىلار ، سەن ئۇلاردىن ئېلىنغان تۆلەم بىلەن ئۆز كۈچ - قۇدرىتىڭنى ئاشۇرالايسەن ، — دېدى ئەبۇبەكرى .
— ئـى روسۇلىللا ، ئۇلار سېنى ھەيدەپ چىقاردى ، سېنى ئالدىدى . ئۇلارنى ئۆلتۈرۈۋېتەيلى ، ئۇلار ئىمانسىز كاتتىۋاشلار ، ئاللا سېنى باي قىلغاي ، ھەرگىز تۆلەمگە موھتاج قىلمىغاي ، — دېدى ئۆمەر ئىبن خەتتاب .
روسۇلىللا ساھابىلىرىنىڭ پىكرىنى ئاڭلاپ بولۇپ ھېچقانداق ئـىپادە بىلدۈرمەي ئۆز ھۇجرىسىغا كىرىپ كەتتى . مۇسۇلمانلار يـەنـىلا غۇلغۇلا قىلىشتى . بەزىلەر ، روسۇلىللا ئۇلارنى قويۇپ بـېرىـدۇ ، ئـۇ پـەقەت ئۇلارنىڭ ئەھۋالىنىلا ئۇقۇپ باقماقچى ، دېيىشتى . بەزىلەر ، ئاللا كەلگۈسىدە ئۇلارنىڭ يۈرىكىنى تاشتىنمۇ قاتتىق قىلىش ئۈچۈن ، ئۇلارنى يۇمشىتىدۇ . ئى ئەبۇبەكرى ، سەن دىـلـى يـۇمـشـاقـلىقتا ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامغا ئوخشىشىسەن ، ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ، ماڭا ئاسىيلىق قىلغانلار ماڭا مەنسۇپ ، مېنى ئۇرغانلار كەڭ قورساقتۇر ، دېگەنىدى . ئى ئەبۇبەكرى ، سەن ئىسا ئەلەيھىسسالامغىمۇ ئوخشىشىسەن . ئىسا ئەلەيھىسسالام : سەن ئۇلارنى جازالىساڭ ، ئۇلار سېنىڭ قۇلۇڭ بولىدۇ . سەن ئۇلارغا كـەڭچىلىك قىلساڭ ، بۇ سېنىڭ دانالىقىڭ ۋە ئالىيجانابلىقىڭنى بـىـلـدۈرىـدۇ ، دېگـەنـىـدى . ئى ئـۆمـەر ، سـەن خۇددى نۇھ ئەلەيھىسسالامغا ئوخشىشىسەن . نۇھ ئەلەيھىسسالام كاپىرلارغا بەد دۇئا قىلىپ ، ئى رەببىم ، يەر يۈزىدە كاپىرلارنىڭ بىرىنىمۇ تىرىك قـويـمـىـغـىـن ، دېگـەن . سـەن يـەنـە مۇسا ئەلەيھىسسالامغىمۇ ئـوخشىشىسەن . ئۇ : ئى رەببىم ، ئۇلارنىڭ پۇل - دۇنيالىرىنى مـۇسادىرە قىلغىن ! ئۇلارنىڭ قەلبىنى بويسۇندۇرغىن ! ئۇلارنى ئـىـمـان كەلتۈرمىگەنلىكى تۈپەيلى ، ئازاب - كۈلپەتتىن خالىي قىلغايسەن ، دېگەنىدى . شۇڭا سىلەر ، تۆلەم تۆلىمىگۈچە بىرىنىمۇ

تىرىك قويماي ئۆلتۈرىمىز ، دەپ قارار قىلىشىدۇ .

مەككە شەھىرىدە ۋە قۇرەيشلەرنىڭ پائالىيەت سورۇنلىرىدا مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەسىرلەرنى ئۆلتۈرمەستىن تۇتۇپ ئېلىپ قويۇپ بېرىش توغرىسىدىكى جاكارى ئېلان قىلىنىدى . نەتىجىدە ، كىشىلەر تېزدىن مەدىنىگە كېلىپ ، تۇتۇلغان تاپشۇرۇپ ، ئەسىرلەرنىڭ پۈتلىرىدىكى كىشەنلەرنى بوشاتتى .

روسۇلۇللا ئەسىر مەسىلىسىنى ھەل قىلىپ تۇرۇشغا ، ئالىلادىن ۋەھىي كەلدى . ئاللا ئۇلارنىڭ تۇتۇلغان ئالىمىز دەپ ئەسىرلەرنى ئۆلتۈرمىگەنلىكىگە كايىدى . چۈنكى ، مۇسۇلمانلار ھاكىمىيەت ئورناتقان دەسلەپكى چاغدىلا ، ئۆزىنىڭ ئابرۇيى ۋە نوپۇزىنى تىكلىشى ، دۇشمەنلىرىنىڭ خورىكىنى چۈشۈرۈشى ، ئۇلاردا ۋەھىمە تۇغدۇرۇش ئۈچۈن دۇشمەننى ئۆلتۈم جازاسى ئارقىلىق بېسىشى كېرەك ئىدى . پۈل كۆرۈنۈشتىكى ھەم ۋاقىتلىق مەنپەئەت بولۇپ ، ئىككىنچى ئورۇندا تۇراتتى . ئاللا رەھىم - شەپقىتى ۋە ئەقىل - پاراسىتى بىلەن روسۇلىللادىن خاتالىق ئۆتكۈزگەن غازاتچىلارنى ئەيىبلىمەسلىكنى تەلەپ قىلدى ، غەلىبىدىن ئېسىنگىرەپ قالغان كىشىلەرگىمۇ چۈشەندۇرۇشنىڭ ھاجەتسىز ئىكەنلىكىنى ئىزھار قىلدى . ئاللا مۇنۇ ئايەتنى نازىل قىلدى :

«پەيغەمبەرنىڭ زېمىنىدا دۇشمەننى قىرماي ئەسىر ئېلىشى[1] پەيغەمبەرگە دۇرۇس ئەمەس ، سىلەر دۇنيا مېلىنى كۆزلەيسىلەر ، ئاللا سىلەرگە ئاخىرەتنىڭ ساۋابىنى كۆزلەيدۇ . ئاللا غالىبتۇر ، ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر . ئاللانىڭ ئىلگىرى چىقارغان ھۆكمى بولمىسا ئىدى ، تۇتۇلغانلىقىڭلار ئۈچۈن زور ئازابقا دۇچار بولاتتىڭلار .»

www.alma.cn

① «مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەرجىمىھالى»دا بۇ يەرگە ئەسىرلەردىن تۇتۇلغان ئېلىش دەپ ئىزاھ بېرىلگەن — ت .

ئوھۇد

ھىجرەتتىن كېيىنكى ئىككىنچى يىلى ، مۇسۇلمانلار بىلەن كاپىرلار ئارىسىدا يەنە جەڭ بولدى .

قۇرەيش كاپىرلىرى مەغلۇپ بولدى . بەدرىدىكى ئۇرۇشتا ئۇلار مەغلۇپ بولغاچقا ، ئۆلگىنى ئۆلدى ، ئەسىرگە چۈشكىنى ئەسىرگە چۈشتى ، ئۆلمەي ئېشىپ قالغانلىرى مەككىگە ئاران بېرىۋالدى .

ئەبۇسۇفيان ئىبن ھەرب ئۇلارنىڭ كاتتىۋېشى ئىدى . ئۇ ئېغىر قەدەم تاشلىغان ھالدا بىر توپ ئادەملىرىنى ئەگەشتۈرۈپ مەككىگە قايتىپ كەلدى . ئۇلارنىڭ يۈرەكلىرى ئۆرتەنمەكتە ئىدى . چۈنكى ، ئاللا مۇسۇلمانلارغا مەدەت بەرگەن ، قۇرەيشلەرنى بولسا زىيانغا ئۇچراتقانىدى .

ھۆرمەتلىك روسۇلىللا تۆلەمنى قوبۇل قىلغاندىن كېيىن ، ئاجىزلارغا شەپقەت قىلدى ، كەمبەغەللەرنىڭ بېشىنى سىلىدى . ئەبۇ ئوززە جۈمەھى دېگەن كىشى :

— ئى روسۇلىللا ، مەن پېقىر ، بالىۋاقىلىق ئادەممەن . ماڭا ئىلتىپات قىلغىن ! — دېدى ، روسۇلىللا ئۇنىڭغا كەڭ قوللۇق بىلەن ئىلتىپات قىلدى .

قۇرەيشلەر يەنە بىر يىل تەييارلىق كۆردى . ھىجرەتتىن كېيىنكى ئۈچىنچى يىلى ، ئابدۇللا ئىبن رەبىئە ، ئىكرىمە ئىبن ئەبۇ جەھىل ، سەفۋان ئىبن ئۇمەييەلەر قۇرەيشلەر ئارىسىغا كەلدى . ئۇلارنىڭ ئاتىلىرى ، قېرىنداشلىرى تولۇن ئاي چىققان كۈنى بەدرىدە ئۆلگەنىدى . ئۇلار قۇرەيشلەرنى ئۇرۇش قىلىپ ئىنتىقام ئېلىپ بېرىشكە قۇتراتتىش ئۈچۈن مۇنداق دېدى :

ھەي قۇرەيشلەر ، مۇھەممەد سىلەرنى بوزەك قىلدى ، ئۇرۇق - تۇغقانلىرىڭلارنى ئۆلتۈردى . ئۇنىڭ بىلەن ئۇرۇش

قىلىشىمىزغا ياردەم بېرىڭلار ، ئىنتىقام ئېلىش ۋاقتى كەلدى .

توۋلىغان ئاۋاز كىشىلەرنىڭ قۇلاقلىرى تۇۋىدە جارانلايتتى ، ئۇلار ئۇرۇشقا قاتنىشىش ئۈچۈن بەس - بەس بىلەن قوشۇنغا قاتناشتى ، پۈل ۋە ئاشلىق توپلىدى . جۈبەير ئىبن مۇتئىم قۇلىنى چاقىرىپ :

— بەدرىدە مۇھەممەدنىڭ تاغىسى ھەمزە مېنىڭ تاغامنى ئۆلتۈردى ، سەن ھەمزەنى ئۆلتۈرسەڭ ، سېنى ئازاد قىلىمەن ، — دېدى . نۇرغۇن مەلئۇنلار پۇل ، قۇل ۋە قورال - ياراغ يەتكۈزۈپ بەردى ، لېكىن بۇ ئىشلار ئاشۇ ئۇلۇغ كۈننىڭ يېتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش ئۈچۈنلا ئىدى . «مۇشرىكلار نۇرغۇن پۇل سەرپ قىلىپ ئاللاغا توسقۇنلۇق قىلدى . ھازىرمۇ شۇنداق قىلىۋاتىدۇ . بۇ ئۇلار ئۈچۈن بىر پاجىئە . ئۇلار ئۇرۇشتا يېڭىلىدۇ . دوزاخ چوقۇم ئۇلارنىڭ قارارگاھى بولىدۇ . »

ئاللا مۇسۇلمانلارغا مۇشۇنداق ۋەدە قىلدى ۋە ئۇنى ئەملگە ئاشۇرۇپ ، ئۇلۇغ غازات بولغان كۈنى روسۇلىللانىڭ لەشكەرلىرىگە ياردەم قىلدى .

قۇرەيشلەر ئەبۇسۇفيانىنىڭ قوماندانلىقىدا ، قەتان ۋە مەككىلىكلەر بىلەن بىرلىشىپ ، روسۇلىللاغا ھۇجۇم قىلدى . ئۇلار بىر توپ مەلئۇنلار ئىدى . سەفۋان ئىبن ئۇمەييە شائىر ئەبۇئەززەنىڭ ئالدىغا كېلىپ :

— ئەي ئەبۇئەززە ، سەن شائىر ، سەن بىزگە ئاغزىڭ بىلەن ياردەم قىلىشىڭ كېرەك ، بىز بىلەن بىللە بارغىن ! — دېدى .

— مۇھەممەد ماڭا ياردەم قىلغانىدى ، مەن ئۇنىڭغا قارشى تۇرالمايمەن ، — دەپ جاۋاب بەردى ئەبۇئەززە .

— قەلبىڭ بىلەن بولسىمۇ بىزگە ياردەم بەرگىن ، مەن قايتىپ كەلگەندىن كېيىن ساڭا بايلىق بەخش ئېتىمەن . ئەگەر سەن بەختسىزلىككە ئۇچرىساڭ ، مېنىڭ قىزىم بىلەن سېنىڭ قىزىڭ جاپادىمۇ ھالاۋەتتىمۇ بىللە بولسۇن ، — دېدى سەفۋان .

قۇرەيشلەردىن ئەرلەر ، ئاياللارنىڭ ھەممىسى يولغا چىقتى ، بۇ

چاغدا ، ئەبۇسۇفيانىڭ خوتۇنى بىنتى ئوتبە ۋە باشقا ئاياللار لەشكەرلەرگە ئىلھام بېرىپ تۇراتتى . قۇرەيش مۇشرىكلىرى مەدىنە شەھىرىنىڭ ئۈدۈل تەرىپىدىكى ئوھۇد تېغى ئېتىكىگە چۈشتى .

كۆكۈل ـ كۆكسى كەڭ ۋە سەۋرلىك روسۇلىللا ساھابىلەر بىلەن مەسلىھەتلەشتى . ئۇ ئۆز ئەتراپىدىكىلەرنىڭ پىكرىگە بىر ـ بىرلەپ قۇلاق سېلىپ چىققاندىن كېيىن مۇنداق دېدى :

— سىلەر مەدىنىدە خاتىرجەم ياشايسىز دېسەڭلار ، دۈشمەنگە ئارام بەرمەسلىكىڭلار لازىم . ئۇلار بىزگە ھۇجۇم قىلسا ، قەتئىي زەربە بېرەيلى .

روسۇلىللانىڭ سۆزى تۈگىشىگىلا ، ئابدۇللا ئىبن ئۇبەي ئىبن سەلۇل ئورنىدىن تۇرۇپ روسۇلىللانىڭ پىكرىگە قوشۇلمىدىغانلىقىنى ۋە ئىجرا قىلمىدىغانلىقىنى بىلدۈردى . ئاللا ئۈچۈن ئۆزىنى بېغىشلاشنى خالايدىغان كىشىلەر بولسا :

— ئى روسۇلىللا ، سەن بىزنى دۈشمەن بىلەن ئۇرۇش قىلىشقا باشلاپ بارغىن . بىز قورقۇنچاقلاردىن ئەمەسمىز ، — دېيىشتى . ئابدۇللا ئىبن ئۇبەي ئىبن سەلۇل ئۇلارغا رەددىيە بېرىپ :

— ئى روسۇلىللا ، سەن مەدىنىدە تۇرغىن ، ھەرگىز دۈشمەن قېشىغا بارمىغىن ، يا رەببىم ! بىز ھۇجۇم قىلمايلى ، ھۇجۇم قىلىش بىزگە پايدىسىز ؛ بىز ھۇجۇم قىلمىساق ، ئۇلارمۇ بىزگە ھۇجۇم قىلمايدۇ ، — دېدى .

روسۇلىللا جۈمە نامىزىنى ئوقۇپ بولغۇچە ، كىشىلەر ھەەپ دەتالاش قىلغىلى تۇردى . روسۇلىللا نامازنى ئوقۇپ بولۇپ ، ساۋۇت كىيىپ ، جەڭگە تەييارلاندى . كىشىلەر ئۇنىڭغا :

— يا روسۇلىللا ، سەن بۇ يەردە ئولتۇرۇپ دەم ئالغىن ! — دېيىشتى .

— پەيغەمبەر دېگەن جەڭ كىيىمىنى كىيگەندىن كېيىن ، جەڭ ئايىغىلاشمىغۇچە ، كىيىمىنى سېلىۋېتىشكە بولمايدۇ ، — دېدى روسۇلىللا .

www.alimdoor.com

روسۇلىللا ئىبن ئۇممۇ مەكتۇمنى مەدىنىدە قالدۇرۇپ ، ئۆزى

ساھابىلەرنى باشلاپ چىقىپ كەتتى. ئابدۇللا ئىبن ئۇبەي ئىبن سەلۇل ئادەملەرنىڭ ئۇچتىن بىر قىسمىنى باشلاپ مەدىنىدىن ۋە ئوھۇدتىكى ئورۇنلاشقان يەردىن ئايرىلغان مەزگىلدە، ئىبن ئۇممۇ مەكتۇم خەزرەج قەبىلىسىنىڭ سەلەمە ئايمىقىنىڭ ۋە ئەۋس قەبىلىسىنىڭ ھارىسە ئايمىقىنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ نامىزىغا ئىمامەتچىلىك قىلدى. ئابدۇللا ئىبن ئۇبەي ئىبن سەلۇل روسۇلىللانى باشقىلارنىڭ پىكرىگە بويسۇندى دەپ ئويلاپ:

— ئەگەر بىز ئۇرۇش قىلىشنى بىلسەك، ئەلۋەتتە سىلەرگە ئەگىشەتتۇق. ھوي خالايىق، بىز بۇ يەردە نېمە ئۈچۈن بىر - بىرىمىزنى قىرىدىغانلىقىمىزنى بىلمەيمىز، — دېدى. ئارقىدىنلا ئابدۇللا ئىبن ئەمر مۇنداق دېدى:

— ھوي خالايىق، مەن سىلەرنى شۇنىڭغا ئاگاھلاندۇرايكى، قوۋمىڭلارغا، پەيغەمبىرىڭلارغا ھۇجۇم قىلماڭلار. ئۇلارنىڭ ئايرىلىپ كېتىشى رەببىم ئاللانىڭ تۆۋەندىكى سىرنى بىلىپ قالغانلىقىدىن بولدى: «مۇناپىقلارنى بىلىش كېرەككى، بەزىلەر ئۇلارغا: كېلىڭلار، ئاللا ئۈچۈن كۈچ بولسا كۈچ، پۇل بولسا پۇل چىقىرىڭلار دېسە، ئۇلار: ئەگەر بىز ئۇرۇش بولىدىغانلىقىنى بىلسەك، ئەلۋەتتە سىلەرگە ئەگىشەتتۇق، دېيىشتى. ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىنى مۇسۇلمان دەپ يۈرگىنىدىن كۆرە، مۇناپىق دېگىنى تۇزۇك. ئۇلارنىڭ بۇ گېپى چىن دىلىدىن چىقمىغان. لېكىن، ئۇلۇغ ئاللا ئۇلارنىڭ ئىچكى سىرىنى بىلىۋالالايدۇ.» ئۇلار ئۆزلىرى جەڭگە قاتنىشىشقا ئۇنمايلا قالماستىن، بەلكى دىنىي قېرىنداشلىرىغا: «ئەگەر ئۇلار بىزگە ئىتائەت قىلسا، جەڭ مەيدانىدا ئۆلۈپ كەتمەيدۇ، ئۇنداق بولسا، سەن: ئەگەر سىلەر سەممىي بولىدىغان بولساڭلار، ئۆزۈڭلار ئۈچۈن ئۆلۈمگە تاقابىل تۇرۇشۇڭلار كېرەك، دېگىن» دېيىشمەكتە.

روسۇلىللا لەشكەرلىرىنى باشلاپ بىر تاغ ئوستىگە جايلاشتى. ئۇ

www.alma.cn

— مېنىڭ بۇيرۇقۇمسىز ھېچكىم ھۇجۇمغا ئۆتمەسۇن، —

دېدى .

روسۇللالنىڭ قول ئاستىدىكى يەتتە يۈز ساھابە جەڭگە تەييارلاندى . قۇرەيشلەرمۇ ھازىرلىنىپ بولدى ، ئۇلارنىڭ ئادىمى كۆپ ، ھەيۋىسى كۈچلۈك بولۇپ ، ئۇچ مىڭ كىشىلىك قوشۇن ، ئىككى يۈز ئات تەق قىلىپ ، ئوڭ ۋە سول قاناتقا بۆلۈنگەنىدى . سول قاناتقا خالىد ئىبن ۋەلىد ، ئوڭ قاناتقا ئىكرىمە ئەبۇجەھىل باشچىلىق قىلدى .

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام قولىدا شەمشەر تۇتقان ھالدا ئورنىدىن تۇرۇپ :

— كىم بۇ شەمشەرنى ئېلىشنى خالايدۇ ؟ — دېدى .

— ئى روسۇللا ، بۇ نېمە دېگىنىڭ ؟ — دەپ سورىدى ئەبۇدەججانە .

— جەڭ مەيدانىدا شەمشەرنى بىكار ئۇرماسلىققا كىم كاپالەتلىك قىلالايدۇ ؟ — دېدى روسۇللا .

— مەن كاپالەتلىك قىلالايمەن ، — دېدى ئەبۇدەججانە . شۇنىڭ بىلەن روسۇللا شەمشەرنى ئەبۇدەججانىگە بەردى . ئەبۇدەججانە سەللىسىنى پېشىپ ، شەمشەرنى ئوبدان ئورىدى ـ دە ، ئىككى رەتتىن بولۇپ قاتار تۇرغان لەشكەرلەر ئارىسىدا گىدىيىپ ئۇياقتىن ـ بۇياققا مېڭىپ يۈردى . روسۇللا بۇ ھالنى كۆرۈپ :

— ئەگەر مۇشۇنداق مەيدان بولمىغان بولسا ئىدى ، ئاللا بۇنداق گىدىيىشتىن بىزار بولغان بولاتتى ، — دېدى .

ئەبۇسۇفيان ئابدۇددار جەمەتىدىن تەشكىللەنگەن قوشۇننىڭ ئالدىغا كېلىپ قۇتراتقۇلۇق بىلەن :

— ئى ئابدۇددارنىڭ ئەۋلادلىرى ! تولۇن ئاي چىققان كۈنىدىكى ئاشۇ جەڭدە سىلەرنىڭ قوشۇنۇڭلار ئارقىغا چېكىنگەنلىكتىن ، بىز زىيان تارتتۇق . كىشىلەر سىلەرنىڭ ئەلىمىڭلار ئاستىغا توپلانماقتا ، ئەلەم يېقىلغان ھامان كىشىلەرمۇ ئۆزلۇكىدىن چېچىلىپ كېتىدۇ . سىلەر يا مېنىڭ قوماندانلىقىمغا بويسۇنۇڭلار ، يا ئۆز ئالدىڭلارغا ئىش كۆرۈڭلار ، بۇنى ئۆزۈڭلار

بەلگىلەڭلار ، — دېدى . ئۇلار :
— بىز سېنىڭ قوماندانلىقىڭغا بويسۇنمىز . سەن ئەتە بىزنىڭ قانداق ھەرىكەت قىلىدىغانلىقىمىزنى كۆرۈپ قالىسەن ، — دەپ ۋەدە قىلىشتى .
ئوتىبەنىڭ قىزى ھىند باشقا ئاياللار بىلەن بىللە بولدى . ئۇ داپنى بولۇشىغا تاراڭلىتىپ ، لەشكەرلەرنى باتۇرلۇق بىلەن جەڭ قىلىشقا رىغبەتلەندۈرەتتى .
جەڭ شىددەتلىك داۋام قىلماقتا ئىدى . ئەبۇدەججانە روسۇلىللانىڭ شەمشىرى بىلەن دۈشمەننى باتۇرانە قىرماقتا ئىدى . شۇ ئەسنادا ئۇ بىر ئادەمنىڭ لەشكەرلەرنى مۇسۇلمانلارغا ھۇجۇم قىلىشقا ھەيدەۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ قالدى ـ دە ، دەررۇ ئېتىنىڭ بېشىنى شۇ تەرەپكە قايرىپ شەمشىرىنى تەڭلىگەن پېتى ھېلىقى ئادەمنىڭ ئالدىنى توستى . لېكىن ، ئەبۇدەججانە ئۇنىڭغا شەمشەر ئۇراي دەپ تۇرۇشىغا ئۈشتۈمتۇت ئۆزى زەربە يەپ ، بىر نەرە تارتىپ يىقىلدى ـ دە ، شېھىت بولدى . ئەبۇدەججانەنى دەل ئوتىبەنىڭ قىزى ھىند ئۆلتۈرگەنىدى .
ھەبەشلىك ۋەھشىي جۇبەير قۇللۇقتىن ئازاد بولۇش ئۈچۈن مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ تاغىسى ھەمزىنى پۇرسەت تېپىپ ئۆلتۈرۈش كويىدا ئىدى . ئۇ ھەمزىنىڭ بۇغرىدەك ھۆركىرەپ جەڭ قىلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ ، يۇگۈرۈپ بارغىنىچە بىر نەيزە ئۇرۇپ ھەمزىنىڭ قورسىقىنى يېرىپ تاشلىدى . ھەمزە ئاللا يولىدا شېھىت بولدى .
ئوھودتا جەڭ تېخىمۇ كەسكىنلەشتى . روسۇلىللا ئەلەم ئاستىدا ئۇلتۇرۇپ ، مۇسۇلمانلارنى باتۇرلۇق بىلەن جەڭ قىلىشقا ئىلھاملاندۇراتتى . ئۇ مۇسۇلمانلارنى ئىشەنچلىك ۋە سەۋر ـ تاقەتلىك بولۇشقا ئۈندەيتتى ۋە ئۇلارغا مۇرتەتلەردىن ساقلىنىش ، ئۆز ئورۇنلىرىدىن قوزغالماسلىق ، تەكەببۇرلىنىپ قېلىشتىن ئېھتىيات قىلىش ، راھەت ـ پاراغەتكە بېرىلمەسلىك ، ئولجا ئېلىشقا بېرىلمەسلىك ۋە مۇشرىكلاردەك ئەيش ـ ئىشرەتلىك تۇرمۇشقا

بېرىلمەسلىك توغرىسىدا ئاگاھلاندۇراتتى .

ئاللا مۇسۇلمانلارنى غەلىبىگە ئېرىشتۈرۈپ ، ئۇلارغا قىلغان ۋەدىسىنى ئەملەدە كۆرسىتىپ ، جەڭگە كىرگەن مۇشرىكلارنى يوقاتتى . شۇنداقتىمۇ ، بىر خىل بەتنىيەت يەنىلا مۇسۇلمانلارنىڭ قەلبىنى چىرىتىپ ، ئۇلارنىڭ مۇشرىكلارنى ئۇزۇل ـ كېسىل يوقىتىپ تولۇق غەلبە قىلىشىغا توسقۇنلۇق قىلماقتا ئىدى . بۇ بەتنىيەتلىك ئۇلارغا روسۇلىللانىڭ تەلىمىنى ئۇنتۇلدۇردى . روسۇلىللا ئۇلارغا : «ئاللاغا سېغىنىڭلار ، ئاللاغا سېغىنىڭلار » دەپ تەلىم بەرگەنىدى . لېكىن ، بەزىلەر بۇنىڭغا خىلاپلىق قىلىپ ، ئولجا ئېلىش بىلەن بولۇپ كەتتى . روسۇلىللا : «ئىككى تەرەپ ئېلىشىۋاتقاندا ، قاچاقلارنىڭ كۆڭلى ئولجا بىلەنلا بولۇپ كېتىدۇ» دەپ ھۆكۈم قىلغانىدى .

غەلىبە مۇسۇلمانلارنىڭ تۇغ ـ ئەلىمى بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك بولسىمۇ ، لېكىن يەنىلا مۇشرىكلار ئۇستۈنلۈكنى ئىگىلىۋالدى ، بۇ چاغدا مۇشرىكلارنىڭ ئەلىمىنى ئەبۇتەلھەنىڭ ئوغلى كۆتۈرگەنىدى . جەڭدە ئۇ ئىككى قولى چىپىپ تاشلانغان بولسىمۇ ، ئەلەمنى تاشلىۋەتمەي ، مەيدىسىگە قۇچاقلىۋالدى ، كېيىن ئەلقەم ھارسىيەنىڭ قىزى ئۇمرە يۈگۈرۈپ بېرىپ ئەلەمنى ئالدى ، بۇنىڭ بىلەن قۇرەيشلەر ئەلەمنى ساقلاپ قالالمىدى .

مۇسۇلمان قوشۇنلىرى جاسارىتىنى يوقىتىپ ، ئۇمىدسىز ھالدا ئارقىغا چېكىنىدى . بۇ بەختسىز بىر كۈن ئىدى . شۇ كۈنى ئاللا ھەممىنى پاكىت بىلەن چۈشەندۈردى . جەڭ ئاياغلىشاي دېگەندە ، دۈشمەن بىردىنلا روسۇلىللاغا ئېتىلىپ ، ئۇنىڭ ئۇدۇل چىشىنى چۈشۈرۈۋەتتى ، يۈزىنى جاراھەتلەندۈردى ، كالپۇكىنى يېرىۋەتتى .

جەڭ ئاياغلىشىپ ئانچە ئۇزۇن ئۆتمەي ، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ئۆلتۈرۈلدى ، دېگەن خەۋەر تارقىلىپ ، مۇسۇلمانلار ئىچىدە ناھايىتى زور داۋالغۇش بولدى . ئۇلارنىڭ ئېتىقادىغىمۇ ناھايىتى زور تەسىر يەتتى . لېكىن بۇ ھەقتە ئاللا مۇنداق دېدى :

«مۇھەممەد بولسا بىر پەيغەمبەر ، ئۇنىڭدىن ئىلگىرىمۇ كۆپ پەيغەمبەرلەر كېلىپ كەتتى . ئەگەر ئۇ ئۆلسە ياكى ئۆلتۈرۈلسە ، ئارقاڭلارغا يېنىۋالامسىلەر ؟ ئارقىغا يېنىۋالغانلارنىڭ ئاللاغا ھېچ زىيىنى يوق . شۈكۈر قىلغۇچىلارنى ئاللا مۇكاپاتلايدۇ . ھېچكىم ئاللانىڭ ئىجازىتىسىز ئۆلىمەيدۇ ، چۈنكى ھەربىر بەندىنىڭ ئۆمرى ئاللا تەرىپىدىن بەلگىلەنگەن . كىمكى بۇ دۇنيانىڭ مۇكاپاتىغا ئېرىشمەكچى بولسىكەن ، ئۇنىڭغا ئاتا قىلىمەن ؛ كىمكى ئۇ دۇنيانىڭ مۇكاپاتىغا ئېرىشمەكچى بولسىكەن ، ئۇنىڭغىمۇ ئاتا قىلىمەن . مەن شۈكۈر قىلغۇچىلارنى مۇكاپاتلايمەن . »

كەئب ئىبن مالىك تولۇپ تاشقان ئۈمىد بىلەن روسۇلىللاغا قاراپ قويۇپ ، ئۇنلۈك ئاۋازدا :

— ئى مۇسۇلمان قېرىنداشلار ، قاراڭلار ! روسۇلىللا مانا ! — دەپ توۋلىدى . كىشىلەرنىڭ روسۇلىللانى كۆرسە جاسارىتى ئۇرغۇيتتى ، روسۇلىللامۇ ئەبۇ بەكرى ، ئۆمەر ، ئەلى ، تەلھە ئىبن ئابدۇللا ، زۇبەير ئىبن ئەۋۋام ۋە باشقا مۇسۇلمانلار بىلەن بىللە كىشىلەرگە قاراپ يۈگۈرۈشتى . ئۇبەي ئىبن خەلەف :

— مۇھەممەد قەيەردە ؟ ئۇ قۇتۇلغان بولسا ، مەن تۇگىشىمەن ، — دېدى .

— ئى روسۇلىللا ، ئۇ ئارىمىزدىكىلەردىن بىرى ، سەن ئۇنىڭغا ھېسداشلىق ۋە مەرھەمەت قىلساڭ ، قانداق ؟ — دېيىشتى كۆپچىلىك .

— ئۇنى چاقىرىڭلار ، — دېدى روسۇلىللا . ئۇبەي ئىبن خەلەف كەلگەندىن كېيىن ، روسۇلىللا قولىغا نەيزە ئېلىپ ، ئۇنىڭ كانىسىغا بىر تىقىۋىدى ، ئۇ شۇ يەردىلا يىقىلىپ ئۆلدى . شۇ ئەسنادا ، ئەلى سۇ ئەكەلدى ، روسۇلىللا ئۇبەي ئىبن خەلەفنىڭ قان يۇقىنى يۇيۇۋەتكەندىن كېيىن ، ئۇ قايتا تىرىلدى ۋە كۆزلىرىنى ئېچىپ ، بەدىنىنىڭ سەل بوشىشىپ كەتكەنلىكىنى ، ئەمما ھېچقانداق زەخمىلەنمىگەنلىكىنى ھېس قىلدى ـ دە ، دەررۇ روسۇلىللانىڭ ئايىغىغا ئۆزىنى ئېتىپ سەجدە قىلدى .

www.alma.cn

مۇسۇلمانلار بىلەن مۇشرىكلار ئوتتۇرىسىدىكى ئوھۇد جېڭى ئاياغلاشتى . بۇ جەڭدە مۇسۇلمانلار غەلىبە قازىنالمىدى ، ئەكسىچە ، يەتمىش نەپەر مۇنەۋۋەر كىشى شېھىت بولدى . ئاللا ئەڭ دانا ھۆكۈم قىلغۇچىدۇر ، ئۇ بۇنداق بولۇشنى بىلەتتى . بۇ ھەقتە مۇنۇ ئايەت نازىل بولدى : «ئاللا سىلەرگە قىلغان ۋەدىسىدە تۇردى ؛ ئاللانىڭ ئىزنى بىلەن ئۇلارنى قىرىۋاتاتتىڭلار ، ئاللا سىلەر ياقتۇرىدىغان غەلىبىنى كۆرسەتكەندىن كېيىن زەئىپلىشىپ قالدىڭلار ، پەيغەمبەرنىڭ ئەمرى توغرىسىدا جاڭجاللاشتىڭلار ، (پەيغەمبەرنىڭ ئەمرىگە) بويسۇنمىدىڭلار ، بەزىلىرىڭلار دۇنيانى كۆزلىدىڭلار ، بەزىلىرىڭلار ئاخىرەتنى كۆزلىدىڭلار ، ئاندىن ئاللا سىناش ئۈچۈن سىلەردىن دۇشمەننى قايتۇردى ۋە سىلەرنى ھەقىقەتەن ئەپۇ قىلدى . ئاللا مۇمىنلەرگە مەرھەمەت قىلغۇچىدۇر . ئۆز ۋاقتىدا پەيغەمبەر ئارقاڭلاردىن سىلەرنى چاقىرىپ تۇراتتى ، سىلەر ھېچ كىشىگە قارىماي قاچاتتىڭلار ، قولۇڭلاردىن كەتكەن نەرسىگە (يەنى غەنىيمەتكە) ، بېشىڭلارغا كەلگەن مۇسىبەتكە (يەنى مەغلۇبىيەتكە) قايغۇرماسلىقىڭلار ئۈچۈن ، ئاللا سىلەرگە غەم ئۇستىگە غەم بەردى . ئاللا قىلمىشىڭلاردىن خەۋەرداردۇر . غەمدىن كېيىن ئاللا سىلەرگە ئەمىنلىك چۈشۈرۈپ بەردى ، سىلەرنىڭ بىر قىسمىڭلارنى (ھەقسىقى مۆمىنلەرنى) مۇگدەك باستى ، يەنە بىر قىسمىڭلار (مۇناپىقلار) ئۆزلىرى بىلەن بولۇپ كەتتى (كۇففارلار قايتا ھۇجۇم قىلارمۇ دەپ جان قايغۇسى بىلەن بولۇپ كەتتى) ، بۇلار جاھىلىيەت دەۋرى كىشىلىرىگە ئوخشاش ، ئاللاغا قارىتا ناتوغرا گۇمانلاردا بولدى . ئۇلار : «بىزگە ئاللا ۋەدە قىلغان غەلىبىدىن نېسىۋە بارمۇ ؟ » دېدى . جاۋاب بېرىلىشى كېرەككى ، «ھەممە ئىش ھەقىقەتەن ئاللانىڭ ئىلكىدە » . ئۇلار ساڭا ئاشكارا قىلمايدىغان نەرسىلەرنى ئۆز ئىچىدە يوشۇرۇشىدۇ ؛ ئۇلار : «ئەگەر بىزگە غەلىبىدىن ئازراق نېسىۋە بولسا ئىدى ، بۇ يەردە ئۆلتۈرۈلمەيتتۇق ، دەيدۇ . مۇنداق جاۋابى شۇكى ، «ئەگەر سىلەر ئۆيلىرىڭلاردا بولغان تەقدىردىمۇ (ئاراڭلاردىكى) ئۆلتۈرۈلۈشى پۈتۈۋېتىلگەن كىشىلەر

چوقۇم ئۆزلىرىنىڭ ئۆلىدىغان جايلىرىغا بېرىشىدۇ (ئاللانىڭ جازاسىدىن قېچىپ قۇتۇلغىلى بولمايدۇ) . (ئاللانىڭ مۇنداق قىلىشى) كۆڭۈلۈڭلاردىكىنى سىناش ۋە قەلبىڭلاردىكىنى پاكلاشتۇرۇش ئۈچۈندۇر . ئاللا ھەممىنى بىلگۈچىدۇر ، .»

جەڭ ئاياغلاشتى ، ئەبۇسۇفيان ئىبن ھەرب چېكىنمەكچى بولدى ، ئۇ تاغ ئۈستىگە چىقىپ :

— بۇ بىر مەيدان تىركىشىش جېڭى بولدى . كېيىنكى كۈنلەر تېخى ئۇزۇن ! — دەپ ۋارقىرىدى . روسۇلىللا ئاڭلىغاندىن كېيىن :

— ئۆمەر ، ئورنۇڭدىن تۇرۇپ ئۇنىڭغا جاۋاب بەرگىن ! — دېدى . ئۆمەر :

— ئاللا ھەممىدىن ئۇلۇغدۇر . جەڭدە بىز تەرەپتىن شېھىت بولغانلار جەننەتكە كىردى ، سىلەر تەرەپتىن ئۆلگەنلەر دوزاخقا كىردى ! — دېدى . ئەبۇسۇفيان :

— ھەي ئۆمەر ، سەن قېشىمغا كېلەلەمسەن ؟ — دېدى . روسۇلىللا ئۆمەرگە :

— بېرىپ باققىن ، قېنى قانداق قىلىدىكىن ، — دېدى . ئۆمەر بارغاندىن كېيىن ، ئەبۇسۇفيان ئۇنىڭغا :

— ساڭا بارىكاللا ، سەن تېخى بىز ئۈچۈن مۇھەممەدنى ئۆلتۈرمەمسەن ! — دېدى . ئۆمەر :

— ھەرگىز مۇمكىن ئەمەس . روسۇلىللا سۆزۈڭگە قۇلاق سالماقتا ، — دېدى .

ئەبۇسۇفيان چېكىندى . روسۇلىللا ئەلىنى ئۇلارنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ كەينىگە سېلىپ قويدى ۋە ئۇنىڭغا جېكىلىدى : ئۇلار ئاتقا مىنمەي تۆگىگە مىنگەن بولسا ، بۇ ئۇلارنىڭ مەككىگە قاراپ يول ئالغانلىقىنى ئۇقتۇرىدۇ ، ئاتقا مىنىپ تۆگىسىنى ئالدىغا سېلىپ ماڭغان بولسا ، بۇ ئۇلارنىڭ مەدىنىگە بارىدىغانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ . ئەگەر ئۇلار مەدىنىگە بارسا ، بىز ئۇ يەردە ئۇلارنىڭ جاجىسىنى بېرىمىز .

www.alma.cn

لېكىن ، ئەبۇسۇفيانىنىڭ قوشۇنى نۇرغۇن مۇسۇلمانلارنى ئۆلتۈرگەندىن كېيىن ، مەدىنىگە بارماي ، مەككىگە قايتتى . ئۇلارنىڭ ئاياللىرى شېھىتلەرنىڭ قۇلاق ـ بۇرۇنلىرىنى كېسىپ ، ئۇلارنى زىننەت بۇيۇملىرى ئورنىدا ئېسىۋالدى ، ھەتتا ھىند دېگەن ئايال روسۇلىللانىڭ تاغىسى ھەمزىنىڭ قارنىنى يېرىپ يۈرىكىنى ئېلىپ چاينap ، يۇتالماي تاشلىۋەتتى . روسۇلىللا تاغىسى ھەمزىنىڭ جەسىتىنى ماتا بىلەن ئوراشنى ، باشقا شېھىتلەرنىڭ جەسىتىنى يېنىغا ئەكېلىشنى بۇيرۇدى ، ئاندىن ئۇلارنىڭ نامىزىنى چۈشۈردى . روسۇلىللا يەنە ساھابىلەرنى شېھىتلەرنى دەپنە قىلىشقا بۇيرۇدى . ئۇنىڭدىن كېيىن مۇسۇلمانلار ئەلەملىرىنى كۆتۈرۈپ ، دۈشمەنلەرنىڭ ئارقىسىدىن قوغلاپ كەتتى . ئۇلار شەھەرگە يېقىن ھەمرائولئەسەد دېگەن يەرگە يېتىپ بارغاندا ، قۇرەيشلەرگە ھەيۋە كۆرسەتىپ ، ئۇلارغا ئاللانىڭ كۈچ ـ قۇدرىتىنىڭ يېڭىلمەس ئىكەنلىكىنى بىلدۈرمەكچى بولدى .

ئەبۇسۇفيانىنىڭ قوشۇنلىرى بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ ، يولنى تېزلىتىپ ، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ھۇجۇمىغا زەربە بېرمەكچى بولدى . «ۋاپاسىزلارنى سېتىۋالغۇچىلار ئاللاغا قىلچە زىيان يەتكۈزەلمەيدۇ ، ئەكسىچە ، ئۆزلىرى چوقۇم قاتتىق جازالىنىدۇ ، ۋاپاسىزلار بىزنىڭ قىلغان ياخشىلىقىمىزنى جىنايەت دەپ بىلدى ، بۇ ئادەملەر چوقۇم قاتتىق ئازابقا قالىدۇ . »

www.alma.cn

بەنى نەزىر قەبىلىسى

— ئەمر ، قەيەردىن كەلدىڭ؟ خۇدۇكسىنىپ قاپسەنغۇ ، بۇ نېمە ئىش؟ مېنىڭچە ، سەن ئادەتتىن تاشقىرى بىرەر چوڭ ئىش قىلىغاندەك تۇرىسەن ، كۆڭلۈڭگە بىرەر سىر يوشۇرۇنغاندەك قىلىدۇ !

— شۇنداق ، — دېدى ئەمر ئىبن ئۇمەييە ، — پەرىزىڭ توغرا . مەن مەدىنىگە كېتىۋېتىپ ، بەنى ئامىرنىڭ ئىككى ئادىمىگە يولۇقۇپ قالدىم ۋە ئۇلارنى ئۆلتۈردۈم . بۇنىڭ بىلەن مۇسۇلمانلارنىڭ قەلبىدىكى ئۆچمەنلىك ۋە غەزەپ ـ نەپرەت تۇگىشى مۇمكىن . چۇنكى ، بەنى ئامىر بىئرى مەئۇنە[1] دە بىزنى زىيانغا ئۇچراتقانىدى .

ئەمرنىڭ سۆھبەتدىشى مۇنداق دېدى :

— سېنىڭ قىلمىشىڭ يامان بوپتۇ ، ھەي ئەخمەق ! مەن ئەزەلدىن سەندەك ئەخمەقنى كۆرگەن ئەمەس . سەن ياخشى ئىش قىلمەن دەپسەنۇ ، ئەمەلىيەتتە يامان ئىش قىلىپ قويۇپسەن . سەن ئىنتىقام ئالمەن دەپسەنۇ ، لېكىن جىنايەتنى يوكلىۋاپسەن . سېنىڭ بۇ قىلمىشىڭ مۇسۇلمانلار ئۈچۈن تېخىمۇ پايدىسىز ، سەن بەنى ئامىرنىڭ ئادەملىرىنى ئۆلتۈرۈپ ، ئۆزۈڭچە ئىنتىقام ئالدىم دەپ ئويلاپسەن . ئەمەلىيەتتە ئۆلگۈچىلەر بىلەن روسۇللىلا ئوتتۇرىسىدا ئەھدە بار ، ئۇلار روسۇللىلانىڭ ھمايىسى ئاستىدا بولۇشقا تېگىشلىك ئىدى . سەن روسۇللىلانىڭ ئالدىغا بارغاندىن كېيىن بۇنى بىلىپ قالىسەن .

ئەمر تەتۇر ئىش قىلىپ ، زور خاتالىق ئۆتكۈزگەنلىكىنى بىلدى . ئۇ ئىشنىڭ ئاقىۋىتىنىڭ يامان بولىدىغانلىقىدىن ئەنسىرەپ

www.alima.cn

① بىئرى مەئۇنە — مەككە بىلەن مەدىنە ئارىلىقىدىكى بىر جاي .

دەككە - دۆككە ئىچىدە روسۇلىللانىڭ ئالدىغا ئەھۋال ئۇقۇشقا كەلدى . ئۇ روسۇلىللانى كۆرۈپ :

— ئى روسۇلىللا ، مەن مەدىنىگە باردىغان يولدا بەنى ئامىرنىڭ ئىككى ئادىمىنى ئۆلتۈردۈم ، مېنىڭ بۇنداق قىلىشىم ئىنتىقام ئېلىش ئۈچۈن ئىدى ، — دېدى - دە ، سۆزىنى تۈگىتىپلا ئۆكۈپ كەتتى ، ئۇنىڭ كۆزلىرىدىن غەمكىنلىك ۋە ئوكايسىزلىنىش ئالامىتى چىقىپ تۇراتتى .

— ئادەمنى سەن ئۆلتۈرسەڭ ، قەرزنى مەن تۆلەيدىغان بولدۇم - دە ، — دېدى روسۇلىللا .

روسۇلىللانىڭ قولىدا ئۇنچە كۆپ پۇل يوق ئىدى . ئەمدى قانداق قىلىش كېرەك ؟ ئادەم ئۆلتۈرگەنلەرگە قويۇلىدىغان جەريمانىنى چوقۇم تاپشۇرۇش كېرەك ئىدى ، ئۇنى نېسى قالدۇرۇشقا ھەرگىز بولمايتتى . قايناپ تۇرغان ھېسسىياتنى ئىشنى كەينىگە سۆرەش بىلەن پەسەيتكىلى بولمايتتى . شۇڭا بۇ ھەقتە يەنىلا بەنى نەزىر قەبىلىسىگە بېرىش كېرەك ئىدى . ئۇلار بەنى ئامىرنىڭ ئەۋلادلىرى ، ئۇلار بىلەن روسۇلىللا ئوتتۇرىسىدا بىر - بىرى بىلەن ئۇرۇشماسلىق ، بىر - بىرىگە زىيان يەتكۈزمەسلىك ھەققىدە تۈزۈلگەن ئەھدىنامە بار ئىدى . شۇڭا ئۇلارغا تايانغاندىلا ، جەريمانىنى كۆتۈرۈۋەتكىلى بولاتتى .

روسۇلىللا ساھابىلەرنى باشلاپ مەدىنە شەھىرى يېنىدىكى بەنى نەزىر قەبىلىسى تۇرۇشلۇق يەرگە كەلدى .

بەنى نەزىر قەبىلىسىنىڭ باشلىقى ھۇيەي ئىبن ئىبنى ئەختەب :

— مۇھەممەدنىڭ ساھابىلەرنى ئېلىپ بۇ يەرگە كېلىشىدە چوقۇم بىر گەپ بار . بىز ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىپ ، نېمە ئۈچۈن كەلگەنلىكىنى ئاڭلاپ باقايلى ، — دېدى .

بەنى نەزىرلەر خۇشال ھالدا چىقىپ روسۇلىللاغا ئېھتىرام بىلدۈرۈشتى ، لېكىن غەرىزى يامان ئىدى ، ئۇلارنىڭ قەلبى نارازىلىق ۋە ئۆچمەنلىك بىلەن تولغانىدى .

— ئى مۇھەممەد ، سېنىڭ بۇ يەرگە كېلىشىڭدە چوقۇم

خاسیەتلىك بىر ئىش بولسا كېرەك ، سېنى قارشى ئالمىمىز ، — دېدى ھۇيەي ئىبن ئەختەب .

— بىر مۇسۇلمان بەنى ئامىرنىڭ ئىككى ئادىمىنى ئۆلتۈرۈپ قويۇپتۇ ، — دېدى روسۇلىللا ، — ئۇ بۇنى ئۆزىچە ئىنتىقام ئالغانلىق دەپ ئويلاپ ، ئۇلارنى دۈشمەن ئورنىدا كۆرۈپتۇ . ئەمەلىيەتتە ئارىمىزدىكى ئەھدىنامە بويىچە ئۇلار بىزنىڭ ھىمايىمىزدە بولۇشقا تېگىشلىك ئىدى . مەن بۇ يەرگە سەندىن ياردەم تەلەپ قىلىپ كەلدىم .

— ئى مۇھەممەد ، ئىشىڭ كۆڭۈلدىكىدەك بولىدۇ ، بۇ يەردە دەم ئېلىپ بىرئاز كۈتۈپ تۇرغىن ، بىز پۈلىنىڭ غېمىنى قىلىپ ئاندىن ساڭا ئەكېلىپ بېرەيلى ، — دېدى ھۇيەي ئىبن ئەختەب .

روسۇلىللا تامغا يۆلىنىپ ئولتۇردى . ساھابىلەر بىر چەتتە قاراپ تۇرۇشتى . لېكىن ، بەنى نەزىرلەر بولسا ئۆيىدە سۈيىقەست پىلانلىدى . ئۇلار بىر ـ بىرىگە : مۇھەممەدنى نېمە ئۈچۈن ئۆلتۈرمەيمىز ؟ ھازىر بۇنى پۈتۈنلەي قىلالايمىز ، دېيىشتى . ئۇلار روسۇلىللانى ئۆلتۈرمەكچى بولدى ، ئۇلار روسۇلىللانى يالغۇز ، يار ـ يۆلەكسىز ، ناھايىتى كەلسە ئازغىنە ساھابىلىرىلا بار ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇلارنىڭ قوللىرىدا تۆمۈرنىڭ سۇنۇقمۇ يوق ، دەپ ئويلاشتى . ئۇلار يەنە :

— ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتسەك ، تازا كۆڭۈلدىكىدەك ئىش بولىدۇ ، ئەرەبلەرنىڭ يۈرىكىدىكى دەردىمۇ تۆگەيدۇ ؛ ئۇنى قويۇۋەتسەك ، ئۇ ئىككىنچىلەپ ئالدىمىزغا كەلمەيدۇ ... قېنى ، كىم ئۇنى ئۆلتۈرۈپ ئىبرەت قىلىشنى قۇۋۋەتلەيدۇ ؟ — دېيىشتى .

— مەن باشلامچى بولۇپ ئۇنى ئۆلتۈرۈپ ، دەردىگلارنى چىقىرىپ بېرەي ، — دېدى ئەمر ئىبن جەھىش . ئۇ سۆزىنى تۈگىتىپلا ، ئۆگزىدىن روسۇلىللانىڭ ئۈستىگە تاش تاشلاپ ئۇجۇقتۇرۇۋېتىشكە تەييارلاندى . ئۇ ئۆگزىگە چىققاندا ، بىردىنلا روسۇلىللانىڭ كېتىپ قالغانلىقىنى سەزدى . ئاللا سۈيىقەست ھىيلە ـ مىكىرنى تارمار قىلدى .

روسۇلىللا ئۆز ھەمراھلىرى قېشىغا قايتىپ كېلىپ :

— بەنى نەزىرلەر ۋەدىسىگە خىلاپلىق قىلىپ ، مېنى ئۇجۇقتۇرماقچى بولدى ، ئەگەر ئاللا بۇنى ماڭا بېشارەت قىلمىغان بولسا ، ئۇلارنىڭ سۇيىقەستى ئەمەلگە ئېشىپ قالغان بولاتتى ، — دېدى . شۇنىڭدىن ئېتىبارەن مۇسۇلمانلار ئىتتىپاقدىشىدىن ئايرىلدى ، ئىككى قاناتتىكى بىخەتەرلىكتىن كاپالەتسىز قالدى .

روسۇلىللا مۇھەممەد ئىبن مەسلەمەنى ئەۋەتىپ ، ئۇلارغا يۇرتتىن چىقىپ كېتىشنى ، بولمىسا ، ئۇرۇش ئاپىتىگە ئۇچرايدىغانلىقىنى ئۇقتۇردى .

مۇھەممەد ئىبن مەسلەمە ئۇنلۇك ئاۋازدا مۇنداق دېدى :

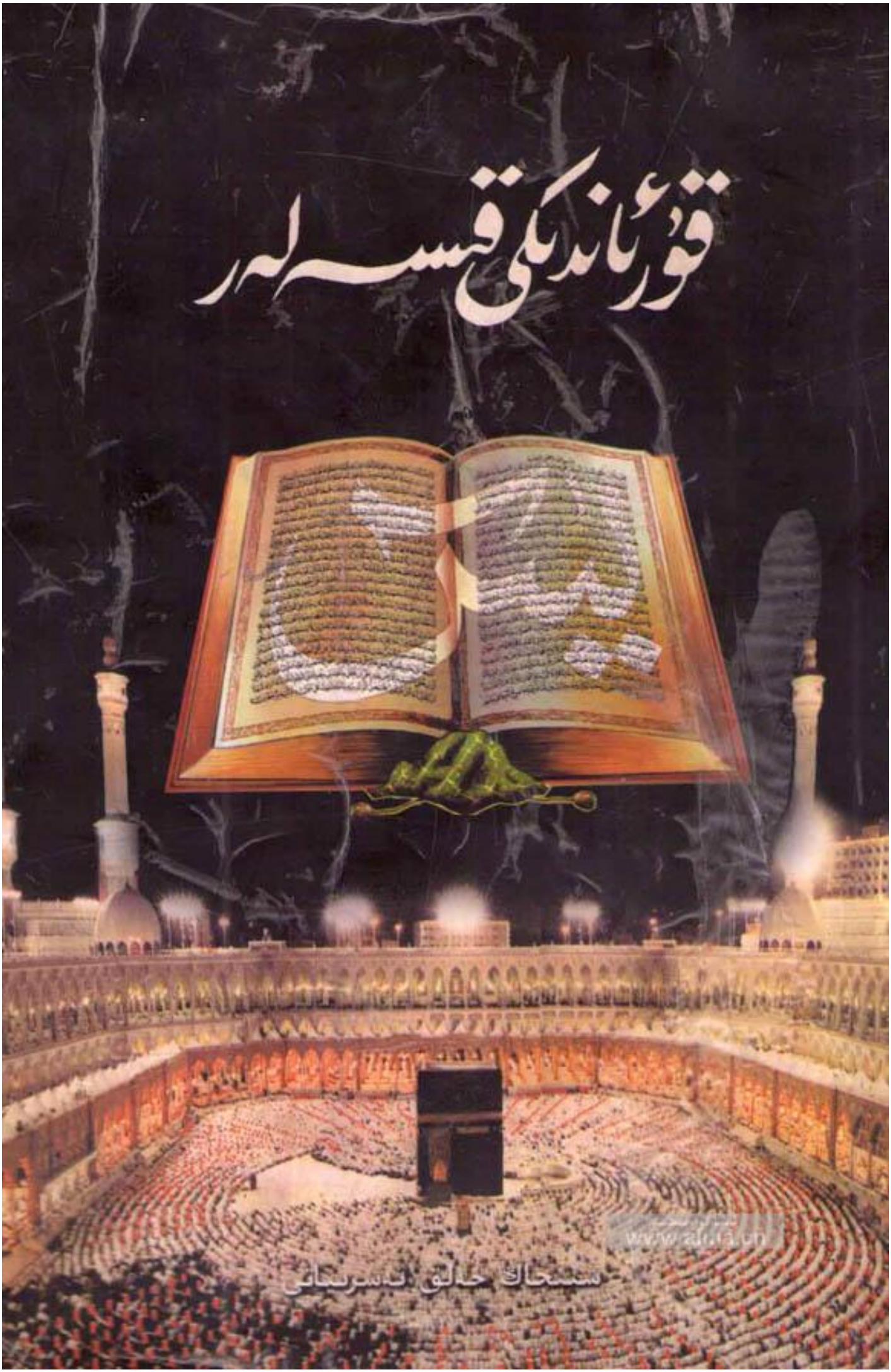
— ھوي بەنى نەزىرلەر ، بىز سىلەرنىڭ سۇيىقەست ، ھىيلە ـ مىكرىڭلارنى بىلىۋالدۇق ، ئاللا بۇنى ئۆز ئەلچىسىگە ئۇقتۇردى . بىز ئەمدى سىلەرگە ئىشەنمەيمىز . بۇنىڭدىن كېيىن ئائىلەڭلەردە تۇرۇشقا بولمايدۇ ، ئەرلەرنىڭ ھاياتىمۇ كاپالەتلەندۈرۈلمەيدۇ . يۇرتتىن چىقىشنىڭ ئۆزى نىجاتلىق يول . سىلەر قەينۇقا قەبىلىسىگە بېرىپ تەۋەلىك تەلەپ قىلىڭلار !

بەنى نەزىرلەر قىيىن ئەھۋالغا چۈشۈپ قالغانلىقىنى ، بۇ پېشكەللىكنى ئۆزلىرى تاپقانلىقىنى چوڭقۇر چۈشەندى . ئەگەر مەدىنە شەھىرىدىكى مۇناپىقلارنىڭ باشلىقى ئابدۇللا ئىبن ئۇبەي مەدەت بەرمىگەن بولسا ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى مەدىنىدىن چىقىپ كەتمەكچى بولغانىدى . ئابدۇللا ئىبن ئۇبەي :

— يۇرتۇڭلاردىن چىقىپ كەتمەڭلار ، بىز سىلەرگە يار ـ يۆلەكتە بولىمىز . سىلەر ھەيدەلسەڭلار ، بىزمۇ سىلەر بىلەن چىقىپ كېتىمىز ، نائىلاجلىقتىن ئۇلار بىلەن ئۇرۇشۇپ قالساڭلار ، بىز سىلەرگە پۈتۈن كۈچىمىز بىلەن مەدەت بېرىمىز ، ئىلاھ ئۇلارنىڭ ئىمانسىز ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلايدۇ ، — دېدى .

روسۇلىللا ئۇلارنىڭ ئىشەنمىگەنلىكى ۋە جاھىللىق قىلغانلىقىنى ئوقۇپ ، ئۇلارنى جازالىماقچى بولدى . روسۇلىللانىڭ قوشۇنى ئۇلارنى بىرنەچچە كېچە ـ كۈندۈز مۇھاسىرىگە ئالدى ،

قۇرئاندىكى قىسسىلەر

سۇبھان خالىق ئىسرائىلى

لېكىن ئۇلاردىن ھېچكىممۇ ئىشىك ئاچمىدى ، تەسلىممۇ بولمىدى . مۇسۇلمانلارنىڭ خورما دەرەخلىرىنى كېسىۋەتمەي ، ھۇجۇمغا ئۆتۈپ ، بەنى نەزىرلەرنىڭ جاسارىتى ۋە كۈچ - قۇۋۋىتىنى يوقىتىشقا ھازىرلىنىۋاتقانلىقىنى بەنى نەزىرلەر سەزدى . ئۇلار روسۇلىللادىن قانلىق ۋەقە تۇغدۇرماسلىقىنى ، تۆگلىرىدىن باشقا پۇل - مېلىنى ئېلىپ سۈرگۈن بولۇپ چىقىپ كېتىشكە ئىجازەت بېرىشنى ئۆتۈندى .

روسۇلىللا ئۇلارنىڭ تەلىپىگە ماقۇل بولدى . ئۇلار ۋەدىگە ۋاپا قىلماسلىقتەك ئار - نومۇسنى بېشىغا ئېلىپ ، يۇرتىنى تاشلاپ چىقىپ كەتتى . «كىمكى ۋەدىسىدە تۇرمايدىكەن ، ئۇ زىيان تارتىدۇ .» «ئۇلارنىڭ سۈرگۈن بولۇشىنى ئاللا ئىرادە قىلمىغان بولسا ، ئۇلار بۇ ئالەمدە ئازاب - كۈلپەت چېكەتتى ، ئۇ ئالەمدە دوزاخقا كىرەتتى . ئۇلار ئاللاغا ۋە ئۇنىڭ ئەلچىسىگە خائىنلىق قىلدى ، ئاللانىڭ جازاسى قاتتىقتۇر .»

www.alma.cn

گۈرۈھلار

بەنى نەزىرنىڭ باشلىقى ھۇيەي ئىبن ئەختەب ئەسلىدە يەھۇدىيلارنىڭ باشلىقلىرىدىن بىرى بولسىمۇ ، ئەمدىلىكتە ئۇ تاشلىنىپ ، خەيبەر تەرەپتە مۇساپىر بولۇپ قالدى . ئۇ ئەتىگەندىن كەچكىچە غەمكىن ، خاپا يۈرەتتى .

روسۇلىللانىڭ ئۇنى ۋە ئۇنىڭ قوۋمىدىكىلەرنى مەدىنىدىن سۈرگۈن قىلغانلىقى ئۇنىڭ بۇڭاپالىقىغا ۋە ۋەدىسىگە خىلاپلىق قىلغانلىقىغا بەرگەن جازا ئىدى . ھۇيەي ئىبن ئەختەب بۇ ھەقتە ئىچىدە ئۆچمەنلىك ساقلاپ ، پۈرسەت تېپىپ ئىنتىقام ئېلىش كويىدا بولۇپ يۈرەتتى . ئۇ روسۇلىللانىڭ مەدىنە شەھىرىدە ئۆلۈپ كېتىشىنى ئۈمىد قىلاتتى ، مۇسۇلمانلارغا بالا ـ قازا ، غەيرىي دىندىكىلەرگە غەلىبە تىلەيتتى . مۇشۇنداق بولسا ، ئۇ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ بېرىپ ھۆكۈمرانلىقىنى ئەسلىگە كەلتۈرەلەيتتى . ئەمما ئۇنىڭ تەلىپى ئوڭ كەلمىدى . ئۇ ھەمىشە مۇسۇلمانلارنىڭ ئۇزلۇكسىز غەلىبە قىلغانلىقى ، غەيرىي دىندىكىلەرنىڭ ئارقىمۇئارقا مەغلۇبىيەتكە ئۇچرىغانلىقىنى ئاڭلاپ تۇردى . غەزەپ ـ نەپرەت ۋە ھەسەتخورلۇق ئۇنى ئازابلايتتى ، قاتتىق پاراكەندە قىلاتتى .

ئىنتىقامچىلار ئىنتىقام ئېلىشنى ئۇنتۇمايدۇ ؛ مۇساپىرلار ھامان ئۆز يۇرتىنى سېغىنىدۇ . ھۇيەي ئىبن ئەختەب قىساس ئېلىشقا بەل باغلىدى .

ئۇ قىساس ئېلىش ئۈچۈن باش قاتۇرۇپ ، ئەل ـ يۇرتىنى ئايرىلىپ يىراقتا كەتكەن مۇساپىرلاردىن ئاللانىڭ ئەلچىسى مۇھەممەدنى چۈشۈرىۋەتىش ئۈچ كۆرىدىغانلارنىڭ ھەممىسىنى يىغىپ تەشكىللەش كېرەك ، دېگەن بىر سۇيىقەستلىك پىلانىنى

ئويلاپ تاپتى . ئۇ بۇنداق ئادەملەرنىڭ سانى چوقۇم ئاز ئەمەس ، ئۇلار جەڭگە قاتناشسىلا ، مۇھەممەدنىڭ قۇرغان دۆلتى تىرىپسىرەن بولىدۇ ، مۇھەممەدنىڭ ئۆزىمۇ تۇغشىدۇ ، ئۇ چاغقا بارغاندا ، مەن قەبىلە باشلىقلىق تەختىمدە يەنە ئولتۇرالايمەن ، دەپ ئويلايتتى .

ئۇ قىساس ئېلىش تەقەززاسى بىلەن دەرھال ھەركەت قىلىشقا باشلىدى . ئاردىدىن كۆپ ئۆتمەيلا ، يەنى نەزىر قەبىلىسىدىن سەللام ئىبن ئەبۇ ھۇقەيق ۋە كەنانە ئىبن رابىئە ، ۋائىلە قەبىلىسىدىن ھۇنزەلى ئىبن قۇيەيس ۋە ئەبۇئەمارلار شۇنىڭدەك باشقا كىشىلەر ھۇيەي ئىبن ئەختەبنىڭ ئەتراپىغا توپلاشتى . ئۇلار تېخىمۇ كۆپ ئادەم توپلاش ئۈچۈن ھەر قايسى قەبىلىلەرگە بېرىپ تەشۋىق قىلىشقا پۇتۇشتى .

ئۇلاردىن بىر بۆلەك ئادەم ئالدى بىلەن قۇرەيش قەبىلىسىگە كەلدى .

قۇرەيشلەر ئۇلارنى كۆرۈپلا ئالدىغا كېلىپ مۇنداق دېدى :

— ئى يەھۇدىي قېرىنداشلار ، دەل ۋاقتىدا كەلدىڭلار . بىز بىر مەسىلىنى كېڭىشىۋاتىمىز ، ھەر كىشى ئۆز پىكرىدە تۇرۇۋېلىپ ، بىر قارارغا كېلەلمىدۇق . سىلەرنىڭ قولۇڭلاردا «تەۋرات» بار ، سىلەر بىزگە بىر ھۆكۈم قىلىپ بېرىڭلارچۇ . ھازىر بىز مۇھەممەدنىڭ دىنىدىن گۇمانلىنىۋاتىمىز ، ئۆز دىنىمىزدىنمۇ گۇمانلىنىۋاتىمىز . قېنى ئېيتىپ بېقىڭلار ، بىزنىڭ دىنىمىز توغرىمۇ ياكى مۇھەممەدنىڭ دىنى توغرىمۇ ؟ بىزنىڭ ئىلاھىمىز ھەقمۇ ياكى مۇھەممەدنىڭ ئىلاھى ھەقمۇ ؟

ھۇيەي ئىبن ئەختەب قاتارلىقلار شۇ يەردىلا مۇنداق جاۋاب بېرىشتى :

— سىلەرنىڭ ئۆز دىنىڭلار ۋە ئېيتىقادىڭلاردىن گۇمانلىنىدىغانلىقىڭلارنى ئويلىماپتىكەنمىز . سىلەرگە شۇنى ئوچۇق ئۇقتۇرۇپ قويايلىكى ، سىلەرنىڭ دىنىڭلار توغرا ، مۇھەممەدنىڭ دىنى ئادەم ئالدىيدىغان دىن ؛ سىلەرنىڭ ئىلاھىڭلار ئاپەتنى ئامەتكە ئايلاندۇرالايدۇ ، لېكىن مۇھەممەدنىڭ دىنى بولسا ، كەلگەن

بالايىتاپەتنى ياندۇرالمايدۇ ، بەخت ـ سائادەتمۇ ئېلىپ كېلەلمەيدۇ . سىلەر ھەرگىز ئالدىنىپ كەتمەڭلار . ئۆز دىنىڭلارغا تەقۋادارلىق بىلەن ئېتىقاد قىلىڭلار ، مۇھەممەد بىلەن قىلچە ئىككىلەنمەي ئېلىشىڭلار . بىز سىلەرنىڭ كۆچلۈك ئارقا تىرىكىڭلار ، بىز بارلىق ئەرەبلەرگە بىزنىڭ سېپىمىزگە قاتنىشىشقا مۇراجىئەت قىلىپلا قالماستىن ، يەنە غەتەفان ، بەنى قۇرەيزە ۋە بەنى ئەشجە قەبىلىلىرىنىمۇ بىز بىلەن بىللە تۇرۇشقا كۆندۇرىمىز . سىلەر بۇلار بىلەن ئىتتىپاقلىشىپ بىرلىكتە مۇھەممەدكە قارشى جەڭ قىلىشىڭلار كېرەك .

قۇرەيشلەرنى سۆز بىلەن قايىل قىلىش ئىشى ئورۇندالغاندىن كېيىن ، ھۇيەي ئىبن ئەختەب قاتارلىقلار غەتەفان قەبىلىسىگە كېلىپ ، ئۇلارنى مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا قارشى تۇرۇشقا قوزغاپ ، ئۇلارنىڭ قىزغىن قوللىشىغا ئېرىشتى . ئاندىن ئۇلار بەنى ئەشجە قەبىلىسىگە باردى ، ئۇ يەردىمۇ ئوخشاشلا قىزغىن قوللاشقا ئېرىشتى . ئاخىردا ئۇلار ئۇدۇل بەنى قۇرەيزە قەبىلىسىگە كەتتى .

بەنى قۇرەيزە قەبىلىسى مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامىلار بىلەن بىللە مەدىنە شەھىرىدە تۇراتتى . بەنى قۇرەيزە مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام بىلەن ئىناق ئۆتۈش ، ئۆزئارا ئۇرۇش قىلىشماسلىق ھەققىدە كېلىشىم ئىمزالىغانىدى . كېلىشىم ئىمزالانغاندىن كېيىن ئىككى تەرەپ كېلىشىمگە ئەمەل قىلىپ كەلدى . بەنى قۇرەيزە قەبىلىسىنىڭ باشلىقى كەئىب ئىبن ئەسەد ھۇيەي ئىبن ئەختەبنىڭ كېلىدىغانلىقىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ، قەبىلىسىدىكىلەرگە :

— كەلگۈچىدە ياخشى نىيەت يوق . دەررۇ ئىشىكىڭلارنى تاقاڭلار ، ئۇلار بىلەن كارىڭلار بولمىسۇن . ئۇلار سىلەرگە ھېچقانداق ياخشىلىق ئېلىپ كەلمەيدۇ ، — دېدى .

بۇنىڭ بىلەن ، بەنى قۇرەيزە قەبىلىسىدىكىلەر دەرھال ئىشىكلىرىنى تاقىدى . ھۇيەي ئىبن ئەختەب كېلىپ ھەممە ئۆيىنىڭ ئىشىكلىرىنىڭ تاقاقلىق تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ ، قەبىلە باشلىقى كەئىبنىڭ ئىشىك ئالدىغا كېلىپ توۋلىدى :

— بۇ نېمە قىلغىنىڭلار؟ ئىشكىڭنى ئاچ! مەن سىلەرنىڭ مەنپەئىتىلىرىنى دەپ كەلدىم.

— گېپىڭ نېمىدېگەن چىرايلىق! — دېدى ئۆي ئىچىدىكى كىشى جاۋاب بېرىپ، — سېنىڭ تىلى ھەسەل، دىلى زەھەر ساختىپەز ئىكەنلىكىڭنى كىم بىلمەيدۇ. ساڭا دەپ قويايكى، مەن مۇھەممەد بىلەن ئىتتىپاق تۈزدۇم، مەن ئۇنى ۋەدىسىدە تۇرىدىغان ئادەم دەپ قارايمەن. بىز ھازىر ئۆچمەنلىك، ئۇرۇش ۋە سۈيىقەستتىن خالىي مۇھىتتا ياشاۋاتىمىز، سىلەرنىڭ تىنچ، خاتىرجەم تۇرمۇشىمىزغا بۇزغۇنچىلىق قىلىشىڭلارغا ھەرگىز يول قويمايمىز.

— مۇھەممەد سىلەر بىلەن كېلىشىم ئىمزالىغان بولسىمۇ، — دېدى ھۇيەي ئىبن ئەختەب، — لېكىن، كېلىشىم بىر ۋاراق قۇرۇق قەغەز. مۇھەممەد ئۇنى ھەرقاچان يىرتىپ تاشلىۋېتەلەيدۇ، ئۇ سېنىڭ قوشنا بولۇپ تۇرۇشۇڭغا ئىچ ئىچىدىن نەپرەتلىنىپ، دائىم سېنى ھەيدەۋېتىش كويىدا يۈرىدۇ. مەن مۇھەممەدنىڭ ئۇستىدىن غەلىبە قىلىشتەك مۇقەددەس ۋەزىپىنى ئۈستۈمگە ئېلىپ سېنى ئىزدەپ كەلدىم. مەن قۇرەيشلەرنى مۇھەممەد بىلەن ئۇرۇش قىلىشقا قوزغاپ بولدۇم. ھازىر ئۇلار داغدۇغا بىلەن مەدىنىگە قاراپ ئاتلاندى. غەتەفان بىلەن بەنى ئەشجە قەبىلىلىرىمۇ مەدىنىگە قاراپ ماڭدى.

— ئاغزىڭنى ئۇپراتما، — دېدى كەئىب، — مەن ۋەدەمگە ۋە كېلىشىمگە خىلاپلىق قىلىپ مۇھەممەدكە ھۇجۇم قىلمايمەن. لېكىن، ھۇيەي ئىبن ئەختەب ھە دېگەندىلا بولدى قىلمىدى، ئۇ كەئىبكە يۈمشاق ۋە قاتتىق ئۇسۇللارنى قوللىنىپ تاكى كەئىب تىز پۈكۈپ، ۋەدىسىگە خىلاپلىق قىلىشقا مەجبۇر بولغانغا قەدەر ۋە مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام بىلەن ئۇرۇش قىلىش ئۈچۈن ئادەملىرىنى باشلاپ بېرىشقا تەييارلانغانغا قەدەر خىلمۇخىل جىنايى ئالدامچىلىق ۋە پوپوزا قىلىش چارىسىنى ئىشقا سالدى.

روسۇللالا قۇرەيش قەبىلىسى، غەتەفان قەبىلىسى ۋە بەنى

ئەشجە قەبلىسى لەشكەرلىرىنىڭ مەدىنىگە ھۇجۇم قىلماقچى بولغانلىقىدىن تېز خەۋەر تاپتى ، لېكىن تەمكىن ، بىمالال تۇرىۋەردى . ئۇ بىسىپ كەلگۈچىلەرگە زەربە بېرىش ئۈچۈن ، مۇسۇلمانلارنى مەدىنە شەھىرى ئەتراپىدا خەندەك كولاشقا بۇيرۇدى .

مۇسۇلمانلار تولۇپ تاشقان ئىشەنچ بىلەن ئۇرۇشقا تەييارلىنىۋاتقان چاغدا ، بىر كىشى : بەنى قۇرەيزە قەبىلىسىمۇ كېلىشىمنى يىرتىپ تاشلاپ ، ئادەملىرىنى قوزغاپ ، مەدىنە شەھىرىدىكى مۇسۇلمانلارغا ھۇجۇم قىلىش سېپىگە قاتناشتى ، دېگەن ئەنسىز خەۋەرنى ئېلىپ كەلدى . ئۇلارنىڭ بۇ خائىنلىقى مۇسۇلمانلارغا كەينىدىن ئۇرۇلغان بىر پىچاق بولدى .

مۇسۇلمانلار ئۆزلىرىنىڭ مۇھاسىرە ئىچىدە قالغانلىقىنى ، دۇشمەنلەرنىڭ قىستاپ كەلگەنلىكىنى ئېنىق بىلدى . ئەنسىزلىك ، ۋەھىمە ئۇلارنىڭ يۇرىكىنى ئازابلايتتى . ئاللانىڭ بۇ تەقۋادار مۆمىنلىرى بۇنى ئاللانىڭ بىزنى سىنىغانلىقى ، دەپ بىلەتتى . ئۇلار ئۆز ئىرادىسىنىڭ ئاجىزلاپ كېتىشى ياكى ئۆزلىرىنىڭ بىخەستەلىك قىلىشى تۇپەيلىدىن ، بۇ قاتتىق سىناقتىن ئۆتەلمەي قېلىشىدىنمۇ ئەنسىرەيتتى . ۋەھالەنكى ، مۇناپىقلار ئاغزىغا كەلگەننى جۆيلۇپ : «مۇھەممەد بىزگە بېرىپ كىسرا بىلەن قەيسەرنىڭ مال ـ دۇنياسىنى ئېلىشقا ۋەدە قىلغان بولسىمۇ ، لېكىن ھازىرغىچە قۇرۇق قول كېلىۋاتىمىز . قارىغاندا ، بۇ خۇدانىڭ ئەلچىسىنىڭ بىزگە قىلغان ۋەدىسى بىزنى ئالداشتىن باشقا نەرسە ئەمەس ئىكەن» دېيىشتى .

بۇ مۇناپىقلار تۇرلۇك پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ قېچىپ ، مۇسۇلمانلار قوشۇنىنىڭ كۆچىنى تېخىمۇ ئاجىزلاشتۇردى .

روسۇلىللا تاشقى دۇشمەنگە زەربە بېرىش بىلەن بىللە يەنە ئىچكى قىسمىدىكى دۇشمەنگىمۇ تاقابىل تۇرۇشى كېرەك ئىدى . «مېنى پەرىشان قىلىدىغان ئىش بىرلا بولسا ئىدى ، مەن ئۇنى ھەرگىز كۆڭلۈمگە ئالمىغان بولاتتىم ، لېكىن ھازىر كۆڭۈلسىز ئىشلار كەينىدىن كەلگىلى تۇردى ، قانداق قىلىشىم كېرەك ؟» دەپ ئويلىدى روسۇلىللا .

قاپقاراڭغۇ بىر كېچىسى ، ئاللا مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ قىيىن ئەھۋالدىن قۇتۇلۇشىغا ياردەم بېرىش ئۈچۈن نۇرئەيىم ئىبن مەسئۇدنى ئەۋەتتى . نۇرئەيىم غەتەفان قەبىلىسىدىن ئىدى . ئۇ مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنى كۆرگەندىن كېيىن :

— ئى روسۇلىللا ، مەن ئىسلام دىنىغا ئېتىقاد قىلدىم . لېكىن قەۋمىمدىكىلەر بۇنىڭدىن بىخەۋەر ، مېنىڭ قىلىشىمغا تېگىشىڭ قانداق ئىش بولسا دەۋەرگىن ، مەن ئاللا ئۈچۈن بارلىقىمنى تەقدىم قىلىشقا تەييار ، — دېدى .

— مېنىڭ ھازىرقى ئەھۋالىم ساڭا پۈتۈنلەي ئايان ، كۆپ گەپ قىلىشنىڭ ھاجىتى يوق . سەن بىزنىڭ سېپىمىزنىڭ بىر ئەزاسى بولۇپ قالغانكەنسەن ، بىزنى قورشىۋالغان دۈشمەنلەرنى بىر ئامال قىلىپ ئازدۇرۇپ كەتكۈزۈۋېتىشىڭنى تەلەپ قىلىمەن . ئېسىڭدە بولسۇنكى ، بۇ ئىشنى پەم - پاراسەتكە تايانغاندىلا قىلغىلى بولىدۇ ، — دېدى مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام .

نۇرئەيىم قورال - ياراغلىرىنى قويۇپ ، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام بىلەن خوشلىشىپ يولغا چىقتى . ئۇ يالغۇز بولسىمۇ ، لېكىن ئاللا ئۈنىڭغا ئاتا قىلغان پىداكارلىق ئۈنىڭ ئىرادىسىنى قىلىچتىنمۇ ئىتتىك ، تاغدىنمۇ كۈچلۈك قىلىۋەتتى . ئۇ قىلىچ ، ئوقيا ئالمىدى . ئۇ قىلىچ - ئوقيا بىلەن مەغلۇپ قىلغىلى بولمايدىغان دۈشمەننى ئاللا ئاتا قىلغان پەم - پاراسەت ۋە ئەقىل - ئىدراك بىلەن يەڭمەكچى ئىدى .

نۇرئەيىم بەنى قۇرەيزە قەبىلىسىدىكىلەرنىڭ دوستى ئىدى . ئۇ بەنى قۇرەيزە قەبىلىسىدىكىلەرنىڭ ئارىسىغا كىرىپ :

— ئى بەنى قۇرەيزە قەبىلىسىدىكى قېرىنداشلار ، مېنىڭ دوستلۇقۇمنى بىلىسىلەر ، قەلبىم سىلەرگە تەلپۈنىدۇ ، مەن ئاراڭلاردىكى ھەربىر كىشىنى سۆيىمەن ، — دېدى .

— تۇغرا ئېيتتىڭ ، بىز ياخشى نىيىتىڭدىن قىلچە گۇمانلانمايمىز — دېيىشتى بەنى قۇرەيزە قەبىلىسىدىكىلەر .

— قۇرەيش ۋە غەتەفان قەبىلىلىرىنىڭ ئەھۋالى سىلەرنىڭكىگە

ئوخشاشمايدۇ ، — دېدى نۇئەيىم سۆزىنى داۋاملاشتۇرۇپ ، — سىلەر مۇھەممەد بىلەن مەدىنىدە بىللە ياشايسىلەر ، بۇ يەرمۇ سىلەرنىڭ دۆلىتىڭلار . ئائىلە تاۋابىئاتىڭلار ، بالىۋاقىڭلار ، مال - مۈلۈكۈڭلار مۇشۇ يەردە ، ئۆزۈڭلارنىڭ دۆلىتىڭلارنى ، مال - مۈلۈكۈڭلارنى باشقىلارغا ئىككى قوللاپ بېرىۋېتىشكە بولمايدۇ . ھازىر قۇرەيشلەر ۋە غەتەفان قەبىلىسىدىكىلەر مۇھەممەد بىلەن ئۇرۇش قىلىش قارارىغا كەلدى ، ئاڭلىشىمچە ، سىلەرمۇ ئۇلار بىلەن بىر سەپتە تۇرۇپ مۇسۇلمانلارغا ھۇجۇم قىلىدىغانلىقىڭلارنى بىلدۇرۇپسىلەر ، لېكىن شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى ، ئۇلار يىراقتىن كەلگەن ، ئۇلارنىڭ مال - مۈلكى ۋە ئائىلە تاۋابىئاتلىرى ئۆز قەبىلىسىدە قالغان ، ئۇلار ھامان كېتىدۇ ، ئۇلار ئۇرۇشتا غەلىبە قىلىپ قالسىغۇ ياخشى بولغىنى ، ناۋادا مەغلۇپ بولۇپ چېكىنىپ ، سىلەرنى مۇھەممەد بىلەن ئېلىشىشقا تاشلاپ كەتسە ، ئۇ چاغدا سىلەر بەكمۇ خەتەرلىك ۋە يېتىم ئەھۋالغا چۈشۈپ قالىسىلەر .

— ئەمىسە قانداق قىلىمىز ؟ — دەپ سوراشتى بەنى قۇرەيزە خەلقى تەشۋىشلەنگەن ھالدا ، — بىز مۇھەممەدنىڭ قوشۇنىغا ھۇجۇم قىلىش توغرىسىدا ۋەدە بەرگەن تۇرساق .

— مەن سىلەرگە بىر ئەقىل كۆرسىتەي ، — دېدى نۇئەيىم ، — قۇرەيش ، غەتەفان قەبىلىلىرى ئۆزلىرىنىڭ نوپۇزلۇق كىشىلىرىنى سىلەرگە گىرەۋگە قويۇپ ، سىلەرنى تاشلىۋەتمەسلىككە كاپالەتلىك قىلغاندا ، ئاندىن مۇھەممەدكە ھۇجۇم قىلىش ئۈچۈن ئۇلار بىلەن بىللە بېرىشقا قوشۇلۇڭلار .

— بۇ يىكرىنىڭ تازا جايىدا بولدى ، — دېيىشتى قۇرەيزە يەھۇدىيلىرى .

نۇئەيىم قۇرەيزە قەبىلىسىدىن چىقىپ ، ئۇچقاندەك مېڭىپ قۇرەيش قەبىلىسىگە كەلدى . ئۇ قۇرەيش باشلىقلىرىنى كۆرۈپ مۇنداق دېدى :

— سىلەرگە مەلۇم ، مەن سىلەرنى ياخشى كۆرىمەن ، مۇھەممەدنى ئۆچ كۆرىمەن . ھازىر سىلەرگە دېيىشكە تېگىشلىك بىر

www.uralma.cn

ئىش بار : قۇرەيزەلەر سىلەر بىلەن بىللە مۇھەممەدكە ھۇجۇم قىلىشقا قوشۇلغان بولسىمۇ ، لېكىن ئۇلار پۇشايمان قىلىپتۇ . ئۇلار مۇھەممەدكە ئادەم ئەۋەتىپ : «بىز كېلىشىمنى يىرتىۋېتىپ ۋەدىمىزگە ۋاپاسىزلىق قىلغانلىقىمىزغا قانتتىق پۇشايمان قىلدۇق . سەممىيەتسىزنى بىلدۇرۇش ئۈچۈن قۇرەيش ۋە غەتەفان قەبىلىلىرىنىڭ نوپۇزلۇق كىشىلىرىنى تۇتۇپ كېلىپ ، ئۇلارنى سېنىڭ جازالىشىڭغا تاپشۇرماقچىمىز ، ئاندىن سەن بىلەن بىللە بېرىپ ، ئۇلارنىڭ قالغان ئادەملىرىنى يوقاتماقچىمىز . سېنىڭچە قانداق ؟ » دېگەن گەپلەرنى قىلدى . مۇھەممەد بۇنىڭغا خۇشال ھالدا ماقۇل بولدى . شۇڭا مەن سىلەرگە شۇنى تەۋسىيە قىلايكى ، مۇبادا قۇرەيزەلەر كېلىپ سىلەردىن گۆرۈگە ئادەم تەلەپ قىلسا ، ھەرگىز ماقۇل بولماڭلار .

نۇئەيىم گېپىنى تۇگىتىپ ، دەرھال يولغا چىقىپ ئېتىنى قامچىلىغان پېتى غەتەفان قەبىلىسىگە كەلدى ۋە بۇ قەبىلىنىڭ باشلىقلىرىغا يۇقىرىقىغا ئوخشاش گەپلەرنى قىلدى . غەتەفان قەبىلىسىدىكىلەر قۇرەيشلەرگە ئوخشاش ئۇنىڭ گېپىگە ئىشىنىپ نۇئەيىمنىڭ پىكرى بويىچە ئىش قىلىدىغانلىقىنى بىلدۇرۇشتى . نۇئەيىم گويا ئېغىر يۈكتىن خالاس بولغاندەك بولدى ـ دە ، ئىشنىڭ نەتىجىسىنى كۈتتى .

شەۋۋال ئېيىنىڭ مەلۇم بىر شەنبە ئاخشىمى قۇرەيش ، غەتەفان قەبىلىلىرى ئىكرىمە ئەبۇ جەھىل باشچىلىقىدا بىر توپ ئادەمنى قۇرەيزە قەبىلىسىگە ئەۋەتىپ ، ئۇلارنى مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا ھۇجۇم قىلىشقا قوزغىدى .

ئىكرىمە قۇرەيزە قەبىلىسىنىڭ باشلىقلىرىغا :

— مۇھەممەد بىزنى خانىۋەيران قىلمۇەتتى ، سىلەر دەررۇ بىز بىلەن بىللە مۇھەممەدكە قارشى جەڭ قىلىشقا ئاتلىنىڭلار ! ئۇنىڭدىن ئومۇمىي ھېساب ئالىدىغان ۋاقىت كەلدى ، — دېدى .

ئىبنۇكسۇن شەنبە ، — دېيىشتى قۇرەيزە قەبىلىسىنىڭ باشلىقلىرى ، — بىز شەنبە كۈندە ھېچقانداق ئىش قىلمايمىز ، ئىش

www.yilma.cn

قىلساق ، بىز ئۇچۇن نومۇس . ناۋادا سىلەر بىزنى مۇھەممەدكە قارشى ئۇرۇشقا چىقسۇن دېسەڭلار ، مۇنداق بىر شەرتكە ماقۇل بولۇڭلار : سىلەرنىڭ نوپۇزلۇق كىشىلىرىڭلارنى بىزگە گىرەۋگە قويۇڭلار ، چۈنكى ئۇرۇش باشلانغاندىن كېيىن سىلەرنىڭ ئۇشتۇمتۇت چىكىنىپ ، بىزنى مۇھەممەد بىلەن ئۇرۇش قىلىشقا يالغۇز تاشلاپ قويۇشۇڭلاردىن ئەنسىرەيمىز . ئۇنداق بولغاندا ، بىز پۈتۈنلەي مەغلۇپ بولىمىز ـ دە ، ئاقىۋىتىمىزنى تەسەۋۋۇر قىلالمايمىز .

ئىكرىمە قاتارلىقلار قۇرەيش ، غەتەفان قەبىلىلىرىگە قايتىپ بېرىپ ، قۇرەيزەلەرنىڭ تەلىپىنى يەتكۈزدى . قەبىلە باشلىقلىرى بۇنى ئاڭلاپ ، نۇئەيىمنىڭ يەتكۈزگەن خەۋىرىنىڭ توغرىلىقىنى ھېس قىلىشتى . ئۇلار مەسلىھەتلەشكەندىن كېيىن ، قۇرەيزە قەبىلىسىگە ئەلچى ئەۋەتىپ ، قەبىلە باشلىقلىرىغا :

— بىز سىلەرگە بىر ئادەمىمىزنىمۇ گىرەۋگە بېرەلمەيمىز ، ئۇرۇشامسىلەر ياكى ئۇرۇشمامسىلەر ، ئىختىيار ئۆزۈڭلاردا ! — دېدى .

قۇرەيشلەرنىڭ تىككەن چېدىر ـ بارگاھلىرى ، ئورنىتقان قازان ۋە باشقا لاقا ـ لۇقمىلىرىنى ئاللا چىقارغان قاتتىق بوران ئۇچۇرۇپ كەتتى . بۇ ھال ئۇلارنى تېخىمۇ ۋەھىمىگە سالدى . ئۇلار بۇنى شۇملۇقنىڭ ئالامىتى دەپ بىلىشتى . مانا ئەمدى ئۇلار مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنى جازالاشتىن يالتىيىپ ، چېدىر ـ بارگاھلىرىنى يىغىشتۇرۇپ ، ئالاقزادە ھالدا مەككىگە قاراپ تىكىۋەتتى .

قۇرەيش قەبىلىسىنىڭ قوشۇنلىرى قاچقاندىن كېيىن ، غەتەفان قەبىلىسىدىكىلەرمۇ ئۆزلىرىنىڭ مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا تەڭ كېلەلمەيدىغانلىقىنى ھېس قىلىپ ، ئالدىراپ ـ تېنەپ قايتىشتى . ئاللا مۇشرىكلارنى ئەنە شۇنداق جازالىدى ، ئۇلارنى ھېچقانداق ياخشىلىققا ئېرىشتۇرمىدى . ئاللا ساھابىلەرنى قەبىھ ئۇرۇشتىن خالاس قىلدى . ئاللا ئۇلۇغ ، ھەممىنى بىلگۈچى ۋە ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر .

روسۇللا قۇرەيزە قەبىلىسگە كىلىپ ، ئۇلارنىڭمۇ قورقۇنچ ئىچىدە تۇرۇۋاتقانلىقىنى سەزدى . ئۇ قۇرەيش ۋە غەتەفان قەبىلىلىرىگە مەدەت بەرگەنلەرنى جازالىماقچى بولدى . شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ئەرلىرى ئۆلتۈرۈلدى ، ئاياللىرى ئەسىر ئېلىندى . ئۇلارنىڭ يەر ـ زېمىن ، ئۆي ـ ئىمارەتلىرى ساھابىلەرگە تەقسىم قىلىپ بېرىلدى . ئاللا ھەممىگە قادىردۇر .

www.alma.cn

بوهتان چاپلانغانلار هەققىدە

تۇن پەردىسى يېيىلىپ ، چۆل قاراڭغۇلۇققا چۆمدى . ئەتراپتا قۇرت ـ قوڭغۇز ماڭسىمۇ ئاڭلانغۇدەك جىمجىتلىق ھۆكۈم سۈرمەكتە ئىدى .

شۇ تاپتا ، بىر كۆچمەن چارۋىچى بۇ چۆلدە ئالدىراپ كېتىۋاتاتتى . ئۇ سەفۋان ئىبن مۇئەتتەل ئىدى .

سەفۋان بەنى مۇستەلەققە ھۇجۇم قىلىش غازىتىغا قاتناشقاندىن كېيىن ، مەدىنىگە قايتىش يولىدا بىر ئىش بىلەن ئاۋارە بولۇپ قېلىپ ، روسۇلىللانىڭ قوشۇنىدىن چۇشۇپ قالغان ، ھازىر قوشۇنغا يېتىشىۋېلىش ئۈچۈن ئالدىرىماقتا ئىدى .

بىردىنلا ، ئۇ ئالدى تەرەپتە بىر كاجۇنى كۆرۈپ قالدى ، ئۇنىڭدا بىر كىشى يېپىنچىسىغا يۆگىنىپ ئولتۇرغاندەك قىلاتتى . مىدىر ـ سىدىر قىلىپمۇ قويمىغىنىغا قارىغاندا ، بۇ كىشى ئۇخلاۋاتقاندەك كۆرۈنەتتى . سەفۋان تۆگىسىدىن چۇشۇپ ، ئاۋايلاپ دەسسەپ كاجۇنغا يېقىن كەلدى ۋە كاجۇدىكى كىشىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلمەكچى بولۇپ سىنچىلاپ قارىدى .

سەفۋان يېپىنچىغا يۆگىنىپ ئۇخلاۋاتقان بۇ كىشىنىڭ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ خوتۇنى ، جىمى مۇسۇلمانلارنىڭ ئانىسى ئائىشە ئىكەنلىكىنى تونۇپ ، ھاڭ ـ تاڭ بولۇپ قالدى .

بۇ قاراڭغۇ كېچىدە ، بۇ قاقاس چۆلدە ، ئائىشە قانداق بولۇپ ئۆزى يالغۇز قېپقالدىكىنە ؟ سەفۋاننىڭ بۇنىڭغا ئىشەنگۈسى كەلمەيتتى . ئۇ ئۆزىنى بېسىۋالالماي ئۇنلۇك ھالدا : «ئى روسۇلىللا ! سەن قەيەردە ؟ خوتۇنۇڭ نېمە بولۇپ كاجۇدا ئۆزى يالغۇز قېپقالغاندۇ ؟» دەپ توۋلىۋەتتى .

سەفۋاننىڭ توۋلىغان ئاۋازىدىن چۆچۈپ ئويغىنىپ كەتكەن

ئائشه قورقۇپ كېتىپ ، نېمە ئىش بولغانلىقىنى بىلەلمەي قالدى . ئۇ ئالدىدا ئۆرە تۇرغان كىشىنىڭ سەۋەبلىكىنى تونۇغاندىلا ، كۆڭلى سەل ئارامغا چۈشتى . لېكىن ، ئالدىدا تۇرغىنى ئەر كىشى ، ئۇنىڭ ئۈستىگە كېچە بولغاچقا ، ئائشە دەررۇ كۆڭلىكىنىڭ ئېتىكى بىلەن يۈزىنى ياپتى .

— يائاللا ! قانداق بولۇپ سەن بۇ يەردە يالغۇز قېپقالدىڭ ؟ — دەپ سورىدى سەۋەبلىك ئالدىراپ . ئائشە ئۇيالغانلىقتىن بىرنېمە دەپ جاۋاب بەرمىدى . سەۋەبلىك قايتا سۇرۇشتە قىلمىدى ، ئاندىن ئۇ ئائشەنى تۆگىسىگە مىندۈرۈپ ، ئۆزى تۆگىنىڭ چۈلۈۋىرىدىن يېتىلەپ ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ قوشۇنىغا يېتىشۈبلىش ئۈچۈن يۈرۈپ كەتتى . يولدا سەۋەبلىك ئائشەگە كۆز سالمىدى يا بىرەر ئېغىز گەپ - سۆزمۇ قىلمىدى . ئۇلار شۇ يوسۇندا ماڭغىنىچە چۈش ۋاقتىدا قوشۇنغا يېتىشۈالدى .

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام سەۋەبلىك بىلەن ئائشەنىڭ بىللە قايتىپ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ ، ئائشەدىن :

— نېمىشقا ئەمدى كەلدىڭ ، نېمە ۋەقە بولدى ؟ — دەپ سورىدى .

— ئاخشام ، — دېدى ئائشە جاۋاب بېرىپ ، — سەن پۈتۈن قەبىلىدىكىلەرنى يولغا چىقىشقا بۇيرۇغاندا ، مەن بىردىنلا بوينۇمدىكى مونچاقنىڭ چۈشۈپ قالغانلىقىنى سېزىپ ، ئۇنى ئىزدەپ كېتىپ قاپتىمەن . قايتىپ كەلسەم ھەممىگىلار كېتىپ قاپسىلەر . مەن سىلەرنىڭ قايسى يول بىلەن ماڭغىنىڭلارنى بىلمىگەچكە ، چوقۇم ئادەم ئەۋەتىپ مېنى ئىزدەيدىغۇ دەپ ئويلاپ ، چاپىنىمنى يېپىنچاقلاپ شۇ جايىمدا كۈتۈپ تۇردۇم . كېيىن چارچىغاندەك بولۇپ ، كاجۇىدا ئۇخلاپ قاپتىمەن . سەۋەبلىنىڭ تۈۋلىغان ئاۋازىنى ئاڭلىغاندىلا ئاندىن ئويغاندىم .

روسۇلىللا ئۇنىڭ دېگەنلىرىگە ئىشىنىپ ، ئۇنىڭدىن گۇمانلانمىدى . چۈنكى ، ئائشە ئەبۇ بەكرىنىڭ قىزى بولۇپ ، نەسەبى ئېسىل ، نەسلى پاك ئىدى . ئۇنىڭ ئۈستىگە ئائشە

www.alima.cn

روسۇللانىڭ نىكاھىغا ئۆتكەندىن كېيىن ، ئۇنىڭغا ئىنتايىن سادىق بولۇپ كەلگەنىدى . ئۇلار بىر - بىرى بىلەن ئىناق ، تۇرمۇشتا ئىنتايىن بەختلىك ئىدى .

ئۇ خۇددى تۆۋەندىكى شېئىردا تەسۋىرلەنگەندەك ئىدى .

پاك ئايالغا شەك كەلتۈرۈپ بولماس ھەرگىز ،
شۇڭا ئۇنى ئەيىبلەشلەر بەكمۇ ئورۇنسىز .
نەسىبى ئېسىل ئائىلىنىڭ تەربىيىسى
يېتىشتۈرۈپ چىقار شۇنداق ئەدەپلىك قىز .
ئاللا ئاڭا ئاتا قىلغاچ ياخشى پەزىلەت ،
ۋۇجۇدى ئۇنىڭ پاك ، قەلبى غۇبارسىز .

لېكىن ، پىتنە - ئىغۋا تېرىپ بوھتان چاپلاش بىلەنلا ئۆتمىدىغان بەزى كىشىلەر سەۋەن بىلەن ئائىشەنىڭ چۆلدىن بىللە قايتىپ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ ، يوق يەردىن پۇتاق چىقىرىپ ، پىتنە - ئىغۋا پەيدا قىلىشقا باشلىدى . ئۇلار كۈسۇلدىشىپ ، ئائىشەنىڭ شەنىگە بەتنام چاپلاپ ، ئۇنى سەۋەن بىلەن چۆلدە چوقۇم بىھايالىق قىلدى ، دېيىشتى .

ئابدۇللا ئىبن ئۇبەي خالايىق ئىچىدە : «ۋاھ ، نەدىمۇ گۆش يېمەيدىغان مۇشۇك بولسۇن ؟ شۇنچە قاراڭغۇ كېچىدە ئۇلار ياخشى ئىش قىلاتتىمۇ ؟ » دېدى . ئارقىدىنلا ، مىستە ئىبن ئۇبەي ، زەيد ئىبن رافىئە ۋە ھەمنە بىنتى جەھىش قاتارلىقلار تېخىمۇ جانلىنىپ ، ئۇلار توغرىسىدىكى پىتنە - ئىغۋانى بولۇشىغا ئۇلغايتىۋەتتى ، ھەش - پەش دېگۈچە ، بۇ ئىغۋا تەرەپ - تەرەپكە تارقالدى . بەزىلەر ئىشەندى ، بەزىلەر ئىشەنمىدى . ئاخىر ، بۇ پىتنە - ئىغۋا روسۇللالا ۋە ئۇنىڭ قېينىتىسىنىڭ قولاقلىرىغا يەتتى .

ئائىشە بۇ پىتنە - ئىغۋالاردىن بىخەۋەر ئىدى . ئۇ مەدىنىگە قايتىپ بارغاندىن كېيىن ئىسىتىمسى ئۆرلەپ كېسەل بولۇپ يېتىپ قالدى . بۇ چاغدا ئۇ كۆيۈسى — روسۇللالانىڭ بۇرۇنقىدەك

مەرھەمتى ۋە شەپقىتىگە ئېرىشىشنى ئۈمىد قىلاتتى . بىراق ، روسۇللىلانىڭ مۇئاملىسى بۇرۇنقىدىن كۆپ پەرقلىق بولۇپ قالدى . ئۇ ئائىشە بىلەن كۆرۈشكەندە سوغۇق مۇئامىلە قىلاتتى ، بىرەر قېتىم لەپىدە قاراپ قويۇپ : «ئەھۋالىڭ قانداقراق ؟» دېگەندىن باشقا گەپ قىلمايتتى . بۇ ھال ئائىشەنى تېخىمۇ بىئارام قىلدى ، ئۇ كۈيۈمسىنىڭ نېمە ئۈچۈن بىردىنلا بۇنداق سوغۇق مۇئامىلە قىلىدىغان بولۇپ قالغانلىقىنى ، نېمە ئۈچۈن ئۇنىڭ كېسىلىگە پەرۋا قىلمايۋاتقانلىقىنى بىلمەيتتى . ئۇ ھەر قانچە ئويلاپمۇ بۇنىڭ تېگىگە يېتەلمەيتتى ، ئۇ ۋاقتىنچە ئايرىلىش ئازابىغا روسۇللىلانىڭ ئىلگىرىكىدەك مۇھەببىتىنى قوزغاش ئۈچۈن ، دادىسىنىڭ ئۆيىدە داۋالىنىشقا ئىجازەت سورىدى .

روسۇللا ماقۇل بولدى . ئائىشە دادىسىنىڭ ئۆيىدە يىگىرمە نەچچە كۈن يېتىپ داۋالىنىش ۋە كۈتۈنۈش ئارقىلىق ساقىيىپ قالدى .

بىر كۈنى ئائىشە مىستەنىڭ ئانىسى بىلەن بىللە بازارغا باردى . يولدا كېتىۋېتىپ مىستەنىڭ ئانىسى ئېھتىياتسىزلىقتىن يىقىلىپ چۈشتى ، ئاندىن ئورنىدىن تۇرۇۋېتىپ : «بۇ ئوغلۇمنىڭ پىتنە ـ ئىغۋا تېرىغانلىقىنىڭ كاساپىتى !» دېدى . ئائىشە بۇ گەپكە چۈشىنەلمەي ، ئۇنىڭدىن ئوغلىنىڭ قانداق پىتنە ـ ئىغۋا تېرىغانلىقىنى سورىدى . مىستەنىڭ ئانىسى ئوغلىنىڭ ۋە باشقىلارنىڭ تارقاتقان پىتنە ـ ئىغۋالىرىنى يېپىدىن ـ يىڭنىسىغىچە سۆزلەپ بەردى .

بۇ گەپلەرنى ئاڭلىغان ئائىشەنىڭ بېشى قېيىپ كۆزى قاراڭغۇلاشتى ، ھېچ نەرسىنى پەرق ئېتەلمەي قالدى . مىستەنىڭ ئانىسى بۇ ئىشنى ئائىشەگە ئېيتىپ قويغىنىغا پۇشايمان قىلدى ـ دە ، دەررۇ ئائىشەنى يۆلەپ ئۆيگە قايتتى .

ئۆيگە بارغاندىن كېيىن ، ئائىشە قاتتىق يىغا ـ زار قىلغىنىچە ئانىسىغا

www.alima.cn

ئى ئانا ، خەق مېنىڭ ئارقامدىن پىتنە ـ ئىغۋا تارقىتىپ

يۇرۇپتۇ ، نېمىشقا ماڭا بۇ ھەقتە بىر ئېغىزمۇ تىنمايسەن ؟ — دەپ تاپا ـ تەنە قىلدى . ئانىسى ئائىشەگە تەسەللى بېرىپ :

— قىزىم ، بۇنىڭغا ئارتۇقچە قايغۇرما ، ئېرى ئامراق چىرايلىق ئايالىنىڭ كۈنداشلىرى بولىدۇ ، ئۇنىڭ توغرىسىدا ھەر قىسما گەپلەرنى قىلىدۇ ، — دېدى .

ئارىدىن بىر ئاي ئۆتۈپ كەتتى ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئائىشە ھەققىدە يەنىلا دېلىغۇل بولۇپ يۇردى . ئۇ ئاللادىن بېشارەت بېرىپ ، ئۆزىنى گۇماندىن خالاس قىلىشنى تەلەپ قىلدى ، لېكىن ئاللا ئۇنىڭغا بۇ ھەقتە ھېچقانداق بېشارەت بەرمىدى . شۇڭا ئۇ نائىلاج ، بەزى كىشىلەردىن بۇ ھەقتىكى ئىشلارنى سۇرۇشتە قىلىشقا مەجبۇر بولدى .

ئۇ ئالدى بىلەن بىر نەۋرە ھەمشىرىسى زەينەپ بېنتى جەھىشتىن سۇرۇشتە قىلدى .

— مېنىڭچە ، ئىغۋاغا يەڭگىللىك بىلەن ئىشىنىپ كېتىشكە بولمايدۇ ، شۇڭا مەن ئاغزىمغا كەلگىنىچە بىرنېمە دېيەلمەيمەن ، — دېدى زەينەپ . روسۇلىللا يەنە ئوسامە ئىبن زەيىددىن سورىدى . ئوسامە ئىبن زەيىد :

— سەن بەرىرەدىن سوراپ باققىن ، ئۇ ئائىشەنىڭ قوشنىسى ، سېنىڭ گۇمانىڭغا شۇ جاۋاب بېرىشى مۇمكىن ، — دېدى . روسۇلىللا بەرىرەنى تېپىپ ئۇنىڭدىن :

— ئادەتتە ئائىشەدە بىرەر گۇمانلىق ئىشنى سەزدىڭمۇ ؟ — دەپ سورىدى .

— ياق ، — دەپ كەسكىن جاۋاب بەردى بەرىرە ، — مەن ئۇنىڭدىن نالايىق بىرمۇ ئىشنى سەزگىنىم يوق . مەن ئۇنى ئوبدان قوشنام دەپ ئويلايمەن ، — دېدى .

روسۇلىللا سۇرۇشتە قىلىشقا تېگىشلىك ئادەملەرنىڭ ھەممىسىدىن سۇرۇشتە قىلىپ كۆردى ، ئۇلارنىڭ بەرگەن جاۋابلىرىدىن ئائىشەنى ئەيىبلەشكە تېگىشلىك ھېچقانداق گەپ ئاڭلىنمىدى . ئۇ غەزەپلەنگەن ھالدا جامائەت ئارىسىغا كىرىپ ،

ئۇلارغا :

— هەي قوۋم - قېرىنداشلىرىم ، نېمە ئۈچۈن بەزىلەر ئەھلىيەم ئۈستىدە پىتنە - ئىغۋا توقۇپ ، ئۇنى يەنە ھەممە ئادەمگە يايىدۇ ؟ ئاللا ئۆزى كېپىلكى ، مېنىڭ ئايالىم گۇناھسىز ، پاك . ئۇلار بەتنام چاپلىغان ھېلىقى ئەرنىڭمۇ ياخشى ئادەم ئىكەنلىكى ماڭا ئايان . مەن ئۆيدە بار چاغدا ئۆيۈمگە كىرەتتى . ئۇنى ئەيىبلەشلەرنىڭ قىلچە ئاساسى يوق ، — دېدى .

روسۇلىللا سۆزىنى تۈگىتىپ ، قېينىاتىسىنىڭ ئۆيگە كەلدى . ئائىشە قايغۇلۇق يىغلاپ ئولتۇراتتى ، ئۇنىڭ ئاتا - ئانىسىمۇ قېشىدا ئىدى . روسۇلىللا ئۇلارغا سالام قىلىپ ، ئاندىن مۇنداق دېدى :

— ئى ئائىشە ، خەقلەرنىڭ سەن توغرۇلۇق ھەر قىسما گەپلەرنى قىلغانلىقىنى ئاڭلاپسەن ، ئاللادىن قورققىن ! ئەگەر سەن كىشىلەر ئېيتقاندەك خاتا ئىشلارنى قىلغان بولساڭ ، ئاللاغا توۋا قىلغىن ! ئاللا ئۆز بەندىسىنىڭ توۋىسىنى قوبۇل قىلغۇچىدۇر .

ئائىشە روسۇلىللانىڭ گېپىگە جاۋاب بەرمەي ، دادىسىغا :

— دادا ، مەن ئۈچۈن سىز جاۋاب بېرىڭ ! — دېدى .

— نېمە دېيىشىمنى بىلمەيمەن ، — دېدى دادىسى . ئائىشە ئاندىن ئانىسىغا قاراپ :

— مەن ئۈچۈن سىز جاۋاب بەرسىڭىز ! — دېدى .

— مەنمۇ نېمە دېيىشىمنى بىلمەيمەن ، — دېدى ئانىسى .

ئائىشە ئاتا - ئانىسىنىڭ ئۇنى ئاقلاشىنى خالىمىغانلىقىنى كۆرۈپ يىغلاپ تۇرۇپ مۇنداق دېدى :

— مەن نېمىدەپ جاۋاب بېرىمەن ؟ ئەگەر مەن كىشىلەرنىڭ گەپ - سۆزلىرىنى راست دېسەم ، بۇ ئۆزۈمنى ئالدىغانلىق بولىدۇ . چۈنكى مەن پاك ، گۇناھسىز ؛ ئەگەر ئۇنى رەت قىلسام ، سىلەر ئېشەنمەيسىلەر ، شۇڭا مەن ئەڭ ياخشىسى سۈكۈت قىلغىنىم تۈزۈك . مەن ئاللانىڭ ماڭا ئېگە بولىدىغانلىقىغا ، بۇ ئىشنىڭ بىر كۈنى بولمىسا بىر كۈنى ئېچىلىپ چىقىدىغانلىقىغا ئىشىنىمەن ، — ئۇ گېپىنى تۈگىتىپ

www.dlrna.cn

بولۇپلا ، يەنە ھۆكۈمەپ يىغلاپ كەتتى .

روسۇللىلا ئۇنىڭ گەپلىرىنى ئاڭلاپ بېشىنى ساڭگىلىتىپ ئولتۇردى . ئائىشەنىڭ دادىسى ئۇنچىقمىدى ، ئانىسى بىر چەتتە ئاھ ئۇرۇپ ئولتۇردى . بۇ چاغدا ، روسۇللىلا بىرئاز تېڭىرقاپ قالدى ، بۇنداق بولۇش ئاللادىن بېشارەت بولىدىغانلىقىنىڭ ئالامىتى ئىكەنلىكىنى روسۇللىلا بىلەتتى . شۇڭا ، دەرھال چاپىنىنى ئۈستىگە يېپىپ ، ياستۇققا بېشىنى قويدى . ئائىشە بۇ ئەھۋالنى كۆرۈپ ئاللانىڭ ھۆكۈم چىقىرىپ ، ئۇنى بارلىق گۇناھىدىن خالاس قىلىدىغانلىقىنى بىلدى . شۇ تاپتا ئۇ ئىنتايىن تەمكىن ئىدى ، چۈنكى ئۇ ئۆزىنى چۈشىنەتتى ، ئۆزىنىڭ پاك ، غۇبارسىز ئىكەنلىكىگە ئىشىنەتتى . لېكىن ئۇنىڭ ئاتا ـ ئانىسى ئاللانىڭ كىشىلەرنىڭ سۆز ـ چۆچەكلىرىنى راست دەپ ئىسپاتلاپ بېشارەت بېرىپ قويۇشىدىن ئەنسىرەپ دەككە ـ دۈككىدە بولۇشتى . ئۇلار روسۇللاللانىڭ پېشانىسىدىن مونچاقتەك تەرلەرنىڭ تەپچىپ چىقىۋاتقانلىقىنى كۆردى . سەل ئۆتكەندىن كېيىن ، روسۇللىلا ئائىشەگە خۇش تەبەسسۇم بىلەن :

خۇش خەۋەر ، ئاللا سېنى پاك ، گۇناھسىز دەپ ھۆكۈم قىلدى ، — دېدى ، ئاندىن ئۇ نازىل بولغان مۇنۇ ئايەتنى ئوقۇدى :

«سىلەردىن بىر گۇرۇھ ئادەم بوھتان چاپلىدى ، بۇ سىلەر ئۈچۈن يامان ئەمەس ، بەلكى ياخشىدۇر . بوھتان چاپلىغۇچىلاردىن كىمنىڭ قانچىلىك گۇناھى بولسا ، ئۇنىڭغا شۇنچىلىك جازا بېرىلىدۇ ، بوھتاننىڭ چوڭ قىسمىنى تارقاتقان ئادەم قاتتىق ئازابقا دۇچار بولىدۇ . بوھتاننى ئاڭلىغان چاغلىرىڭلاردا ، ئەر ـ ئايال مۇمىنلەر نېمىشقا ئۆزلىرىنى ياخشى دەپ قاراپ ، بۇ ئېنىق بوھتان ، دېمىدى ؟ ئۇلار نېمىشقا تۆت نەپەر گۇۋاھچىنى كەلتۈرمىدى ؟ ئۇلار گۇۋاھچىلارنى كەلتۈرەلمىگەنكەن ، ئۇلار ئاللانىڭ نەزىرىدە يالغانچى ھېسابلىنىدۇ . سىلەرگە دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە ئاللانىڭ پەزلى ۋە مەرھەمىتى بولمىسا ئىدى ، بوھتان چاپلىغىنىڭلار ئۈچۈن چوڭ ئازابقا دۇچار بولاتتىڭلار . بوھتاننى

تىلىڭلار بىلەن تارقاتتىڭلار ، بىلمەيدىغان نەرسەڭلارنى ئاغزىڭلارغا ئالدىڭلار ، ئۇنى سەل چاغلىدىڭلار . ھالبۇكى ، ئاللانىڭ نەزىرىدە ئۇ چوڭ گۇناھدۇر . ئۇنى ئاڭلىغان چېغىڭلاردا نېمىشقا ، مۇنداق سۆزلەرنى دېمەسلىكىمىز كېرەك ، ئى ئاللا ، سەن پاكتۇرسەنكى ، بۇ چوڭ بوھتاندۇر ، دېمىدىڭلار ؟ ئاللا سىلەرگە تەۋسىيە قىلىدۇكى ، ئەگەر مۆمىن بولساڭلار ، بۇنداق سۆزلەرنى ھەرگىز قايتا قىلماڭلار . ئاللا سىلەرگە ئايەتلەرنى بايان قىلىدۇ ، ئاللا ھەممىنى بىلگۈچى ، ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر . مۆمىنلەر ئارىسىدا بىھايالىقنىڭ تارقىلىشىنى ياقتۇرىدىغان ئادەملەر دۇنيادا ۋە ئاخىرەتتە قاتتىق ئازابقا قالىدۇ ، ئاللا بىلىدۇ ، سىلەر بىلمەيسىلەر . ئاللانىڭ سىلەرگە پەزلى ۋە مەرھەمىتى بولمىسا ئىدى ، ئاللا شەپقەتلىك ۋە كۆيۈمچان بولمىسا ئىدى ، ئۇ سىلەرنى ئاللىقاچان جازالايتتى . ئى مۆمىنلەر ، شەيتاننىڭ كەينىگە كىرمەڭلار ، كىمكى شەيتاننىڭ كەينىگە كىرىدىكەن ، ئۇ چوقۇم بالا ـ قازاغا ئۇچرايدۇ . ھەرقانداق ئادەمنىڭ پاكلىقى ئاللانىڭ پەزلى ۋە مەرھەمىتىدىن كېلىدۇ . ئاللا خالىغان بەندىسىنى پاك قىلىدۇ . ئاللا ھەممىنى ئاڭلاپ تۇرغۇچى ، ھەممىنى بىلىپ تۇرغۇچىدۇر . »

www.alma.cn

مۇناپىقلار

مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىسلام دىنىنى دەۋەت قىلىشتىكى بۇرچى بارغانسېرى كۆپلىگەن كىشىلەرگە ئۇقۇلۇپ ، بارا - بارا مىڭلىغان - تۈمەنلىگەن ئائىلىلەرگە ئاڭلاندى .

مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ئاللانىڭ ئۆزىگە تاپشۇرغان بۇرچىنى ئادا قىلىش داۋامىدا ، ئۇچ خىل دۇشمەننىڭ قارشىلىقىغا دۇچ كەلدى . ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ باشلىقلىق ئورنىنىڭ قولدىن كېتىپ قېلىشىدىن قورقاتتى ياكى ھەسەت قىلىش نىيىتىدە روسۇلىللاغا قەستەن قىيىنچىلىق تۇغدۇراتتى ۋە بوھتان چاپلايتتى . بۇ ئۇچ خىل ئادەملەر مەككىدىكى قۇرەيش مۇشرىكلىرى ، مەدىنىدىكى يەھۇدىيلار ۋە ئىسلام دىنىدىكىلەر بىلەن غەيرىي دىندىكىلەر ئوتتۇرىسىدىكى مۇناپىقلار ئىدى .

مۇشرىكلار ئىسلام دىنىغا قارشى ئىكەنلىكىنى ئاشكارا جاكارلايتتى . مەدىنىدىكى يەھۇدىيلار مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنى كۆرگەن ھامان ئۇنى يوزتۇرا ھاقارەتلەيتتى ، ئۇنىڭ ئۆزلىرىنى ھىدايەتكە باشلىشىنى رەت قىلاتتى ، ئىسلام دىنىنى دەۋەت قىلىشىغا توسقۇنلۇق قىلاتتى ، قۇرەيش مۇشرىكلىرىنىڭ ئىزىدىن مېڭىپ ، روسۇلىللاغا ئاپئاشكارا دۇشمەنلىك بىلەن قارايتتى ۋە قارشى تۇراتتى .

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا قارىتا ھەم كۇرەش قىلىش ، ھەم بىرلىشىش يولىنى تۇتتى . ئۇ بەزىدە ئۇلار بىلەن ئاشكارا كۇرەش قىلاتتى ، بەزىدە ئۇلار بىلەن ئىتتىپاق تۇزەتتى . ئۇ مۇشۇ يول بىلەن بارا - بارا ئۇلارنىڭ ئۇستىدىن غەلبە قىلىشنى ، ئاخىرىدا ئۇلارنى ئىسلام دىنىغا بەيئەت قىلدۇرۇشنى ۋە بويسۇندۇرۇشنى ئۇمىد قىلاتتى .

www.alima.cn

مۇناپىقلارغا كەلسەك ، ئۇلار ئىسلام دىنىغا ئوچۇق ـ ئاشكارا قارشى تۇرمىسىمۇ ، لېكىن كۆڭلىدە ئىسلام دىنىغا ناھايىتى چوڭقۇر دۇشمەنلىك قىلاتتى ؛ ئۇلار ھەتتا ئىسلام دىنىغا بەيئەت قىلغانلىقىنى جاكارلاپ ، ئىسلام دىنىنىڭ تەقۋادار ئېتىقادچىسىدەك قىياپەتكە كىرىۋالاتتى ، لېكىن ئەمەلىيەتتە بولسا ئۆچمەنلىك ۋە ئاسىيلىق قىلىش غەرىزىدە بولاتتى ؛ ئۇلار كۆرۈنۈشتە مۇسۇلمانلار بىلەن بىر سەپتە تۇرىمىز دېسىمۇ ، ئەمەلىيەتتە ، ئۇلارنىڭ قەلبى غەيرىي دىندىكىلەر بىلەن بىر ئىدى ؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى مۆمىنلەر دەيتتى ، ئەمما ئەمەلىيەتتە ئالدامچى ، پەسكەش ، گۇناھكار ، توخۇ يۇرەكلەر ئىدى . ئۇلار سادىق مۆمىنلەرنى كۆرسە : «بىزمۇ سادىق مۆمىنلەر» دېيىشەتتى ؛ شەيتانىنى كۆرسە : «بىز سەن بىلەن بىر سەپتە» دېيىشەتتى . ئۇلار ئىسلام دىنى توغرۇلۇق بىر ئېغىزمۇ راست گەپ قىلمىغان ، بەلكى خائىن ـ ئاسىيلارنى ئۆز ئەتراپىغا توپلىغاندى . ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ غەيرىي دىندا ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلمىسىمۇ ، لېكىن روسۇلىللا ئۇلارنى غەيرىي دىندىكىلەر دەپ ھۆكۈم قىلىپ بولغانىدى . ئۇلارنىڭ تىلى تۇزۇك ، دىلى بۇزۇق بولغاچقا ، ئۇلارغا تاقابىل تۇرۇش تەس ئىدى . شۇڭا ، غەيرىي دىندىكىلەرگە قارىغاندا ، مۇناپىقلارنىڭ زىيىنى تېخىمۇ چوڭ ، تەسىرى تېخىمۇ يامان ئىدى . روسۇلىللا شۇ چاغدا ئۇلارغا بىرەر چارە قىلالمىغانىدى . بۇ مۇناپىقلار مۇسۇلمانلارنىڭ كۆزىگە قادالغان تىكەن ، بەدىنىگە كىرگەن يىڭنە ۋە يۇرىكىگە چاپلانغان مەرەز بولۇپ قالغانىدى . كېيىن سۇ مەسلىسى ئۈستىدە يۈز بەرگەن بىر قېتىملىق ماجىرادا مۇناپىقلارنىڭ ئەپت ـ بەشىرىسى ئاشكارىلاندى ، شۇنىڭ بىلەن كىشىلەر ئاللانىڭ قۇدرىتىگە تايىنىپ ، ئۇلارنىڭ ئىچكى سىرىنى بىلىۋالدى .

بۇ ماجىرا مۇنداق بولغان : خۇزائە ئاھالىلىرى ئولتۇراقلاشقان رايوننىڭ ئەتراپىدا بىر كۆل بار ئىدى . بىر كۈنى بىر توپ ئادەم بۇ يەرگە كېلىپ تۆگىلىرىنى سۇغارغىلى كېلىدۇ ، ئات ـ ئۇلاغلار كۆپ بولغاچقا ، بۇ يەر بەك قىستا ـ قىستاڭ بولۇپ كېتىدۇ . خۇزائە

www.talka.cn

قەبلىسىدىكى جەھجا ئىبن مەسئۇد جەفەر خەزرەج قەبىلىسىدىكى سانانە ئىبن مەسئۇد جۇھەنى بىلەن بۇ يەردە ئۇچرىشىپ قالىدۇ . بۇ ئىككىيلەن سۇ مەسىلىسى ئۈستىدە جېدەل قىلىشىپ ، بىر - بىرىنى تىللىشىدۇ . جەفەر : «مۇھاجىرلار نومۇسسىز !» دەپ توۋلايدۇ . جۇھەنى : «ئەنسارلار خۇنپەر !» دەپ تىللايدۇ ، ئاندىن ئىككىسى بوغۇشۇپ قالىدۇ .

ئۇلارنىڭ ھەر ئىككىلىسى مۇسۇلمان بولسىمۇ ، لېكىن ئىلگىرى ئۇلارنىڭ بىرى مۇھاجىرلاردىن ، يەنە بىرى ئەنسارلاردىن ئىدى . ئالىلانىڭ مەرھەمىتى بىلەن بۇ ئىككى گۇرۇھ يېقىن قېرىنداشلارغا ئايلاندى . ھېلىقى ئىككىيلەن جېدەللىشىپ ۋە بوغۇشۇپ قالغان بولسىمۇ ، لېكىن بۇنىڭلىق بىلەن ئىككى تەرەپتە ئىتتىپاقسىزلىق كېلىپ چىقمىدى ، ئۇلار ئوتتۇرىسىدىكى دوستانە مۇناسىۋەت يەنىلا ساقلاپ قېلىندى ، ئۇلارنىڭ ئىلگىرى ھاسىل قىلغان كېلىشىمى يەنىلا كۈچكە ئىگە بولۇۋەردى .

لېكىن بۇ ماجىراغا مۇناپىقلار ناھايىتى قىزىقتى . ئۇلار ئىچى قارىلىق قىلىپ ، ئارىغا بۆلگۈنچىلىك سېلىپ ، ئىشنى ھەدەپ ئۇلغايتىپ ، ئىككى تەرەپتە توقۇنۇش پەيدا قىلىشقا ئۇرۇندى .

شۇ چاغدا ، ئابدۇللا ئىبن ئۇبەي ئىبن سەلۇل مۇناپىقلارنىڭ باشلىقى ئىدى . ئۇ جېدەل - ماجىرا بولغانلىقىنى ئاڭلاپ ، گۇلقەلىرى ئېچىلىپ ، ھەيلە - مىكرىنى ئىشقا سالىدىغان پەيت كەلدى دەپ ئويلاپ ، ئۆزىنىڭ ئىسلام دىنىنى ئۆچ كۆرىدىغانلىقىنى ئاشكارا جاكارلىدى . ئۇ قول ئاستىدىكىلەرنى يىغىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى :

— بىزنىڭ ئەزەلدىن بۇگۈنكىدەك خورلۇققا چۈشۈپ قالغانلىقىمىزنى كۆرمىگەنىدىم . ئۇلار بىزنىڭ يۇرتىمىزدا خىيالىغا كەلگىنىنى قىلىپ يۈرىدۇ . بىز نېمىلەرنى قىلدۇق ؟ بەزىلەر ئۆچمەنلىكىنى ئۇنتۇپ قالدى ، بەزىلەر تېخى ئۇلارغا خىلمۇ خىل ئوخشاپلىق يارىتىپ بېرىۋاتىدۇ . بۇنىڭغا يول قويغىلى بولامدۇ ؟ ئەزىزلىرىم ، بىز مەدىنىگە قايتىپ بارغاندا ، بۇ زاتى پەسلەرنى

شەھەردىن ھەيدەپ چىقىرىشىمىز كېرەك ، — ئۇ سۆزىنى داۋاملاشتۇرۇپ يەنە مۇنداق دېدى ، — ئى قوۋم ـ قېرىنداشلىرىم ! ئەگەر سىلەر ياخشىلىققا ئېرىشىمەن دېسەڭلار ، مۇھەممەدگە ھېچقانداق ئوڭۇشلۇق يارىتىپ بەرمەڭلار ، ئۇلارنىڭ چاپارمەنلىرىدىنمۇ بولماڭلار ، ئۆزۈڭلارنىڭ مۇلكىنى ئوبدان ئاسراپ ، ئۇلارغا يېگۈنە چاغلىق نەرسە بەرمەڭلار ، شۇنداق قىلساق ، ئۇلار يۇرتىمىزدىن كېتىشكە مەجبۇر بولىدۇ .

شۇ مەيداندا تۇرغان زەيىد ئىبن ئەرقەم ئىسىملىك بىر يىگىت ئابدۇللانىڭ قۇتراتقۇلۇقىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ئىنتايىن غەزەپلەندى . بۇ يىگىت ئىسلام دىنىغا مايىل بولۇپ ، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنى ئىنتايىن ھۆرمەتلەيتتى . ئۇ يۇرەكلىك ھالدا ئورنىدىن دەس تۇرۇپ :

— مۇھەممەد ئاللانىڭ شەرەپلىك ئەلچىسى ، مۇسۇلمانلارنىڭ غۇرۇرى . سەن نومۇس قىلماستىن ئۇنىڭغا بوھتان چاپلاۋاتسەن ، كىشىلەرنى . ئۇنىڭغا قارشى تۇرۇشقا قۇتراتقۇاتسەن ، سەن نېمىدېگەن پەسكەش ـ ھە ! پاكىت ئىسپاتلىدىكى ، قەبىلىمىزدىكىلەرنىڭ نەپرەتلىنىدىغىنى دەل سەن ، ھەتتا ئۇرۇق ـ تۇغقانلىرىڭمۇ سەندىن نەپرەتلەنمەكتە ، — دېدى .

بۇ يىگىت گېپىنى تۈگىتىپلا كەينىگە قاراپمۇ قويماستىن ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن چىقىپ ، ئۇدۇل روسۇلىللانىڭ ھۇجرىسىغا كىرىپ ، ئۇنىڭغا ئابدۇللانىڭ سۆزلىرىنى يەتكۈزدى . روسۇلىللا چىرايى ئۆڭۈپ ، ئىنتايىن بىئارام بولدى ، مۇسۇلمانلارنىڭ ئىچكى قىسمىدا پاراكەندىچىلىك تۇغدۇرۇشنىڭ ئالامەتلىرىنى ، جەن ـ ئالۋاستىلارنىڭ ھەدەپ ھەرىكەتلىنىۋاتقانلىقىنى ، جىنايەت ئوتىنىڭ تۇتىشىش ئالدىدا تۇرغانلىقىنى ھېس قىلدى .

بۇ مەيداندا بار بەزى ياشانغانلار روسۇلىللاغا :

— ئى روسۇلىللا ! سەن بۇ يىگىتنىڭ گېپىگە بەك ئىشىنىپ كەتمە ، بۇ مەلۇم قىلغان ئەھۋال راست بولماي قالسا قانداق بولىدۇ ؟ — دېيىشتى .

روسۇللا دەرھال زەيد ئىبن ئەرقەمگە بۇرۇلۇپ :
— سېنىڭ ئابدۇللادا ئۆچۈڭ بارمىدى؟ — دەپ سورىدى .
— ياق ، — دەپ جاۋاب بەردى ئۇ .
— خاتا ئاڭلاپ قالدىڭمۇيا؟
— ياق .
روسۇللا ئابدۇللانى دەررۇ تاپتۇرۇپ كېلىپ ، ئۇنىڭدىن :
— سەن كىشىلەرنى ماڭا قارشى قۇتراتقۇبتىپسەن ، راستمۇ؟ — دەپ سورىدى .
— ئى روسۇللا ! زەيدنىڭ يالغان گەپلىرىگە قۇلاق سالمىغىن ، ئۇ ئالدامچى ، يالغان گەپ قىلىپ يۈرىدىغان كاززاپ . ئۇنىڭ ئىلگىرىكى قىلمىشلىرىمۇ بۇنى ئىسپاتلايدۇ ، — دېدى ئابدۇللا ئۆز قىلمىشىنى يېپىپ .
— ئى روسۇللا ، زەيدنى ئۆلتۈرۈشكە بۇيرۇق قىلغىن ! ئالدامچىلار ۋە كاززاپلارنىڭ تېگىشلىك جازىسى مانا شۇ ، — دېدى ئۆمەر ئىبن خەتتاپ .
— ئى ئۆمەر ، ئۇنى ئۆلتۈرسەك ، كىشىلەر مېنى مۇھەممەد ئۈز ھەمراھلىرىنى ئۆلتۈرىدىكەن ، دەيدۇ . مېنىڭچە ئۇنى ئۆلتۈرمىگەن ياخشى ، — دېدى روسۇللا . شۇنىڭ بىلەن زەيد قويۇپ بېرىلدى .
پۈتۈن قەبىلىدىكىلەر سەھەردىلا مەدىنىگە ئاتلاندى . مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام بەزىلەرنىڭ باھانە ـ سەۋەب تېپىپ پاراكەندىچىلىك تۇغدۇرۇشىدىن ساقلىنىش ئۈچۈن ، ئۇلار بىلەن بىللە ماڭمىدى . مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام يولدا ئۇسەيد ئىبن ھوزەير بىلەن ئۇچرىشىپ قالدى . ئۇسەيد ئۇلارنىڭ بۇنچە سەھەردىلا يولغا چىققانلىقىدىن ھەيران بولۇپ :
— ئى روسۇللا ، كىشىلەر شۇنچە سەھەردە يولغا چىقىپتۇ ، سەن نېمىشقا ئۇلار بىلەن بىللە ماڭمىدىڭ؟ — دەپ سورىدى .
— ئۇلار باشلىقىڭنىڭ نېمە دېگەنلىكىنى ئاڭلىمىدىڭمۇ؟
— قايسى باشلىقنى دەيسەن؟

— ئابدۇللا ئىبن ئۇبەي ئىبن سەلۇلنى .
— ئۇ نېمە دەپتۇ ؟
— ئۇ : «بىز مەدىنىگە قايتىپ بارغاندا ، بۇ زاتنى پەسلەرنى شەھەردىن ھەيدەپ چىقىرىشىمىز كېرەك» دەپتۇ . ئى رەسۇلىللا ، خالىساڭ ، سەن ئۇنى مەدىنىدىن ھەيدەپ چىقارغىن ! ئاللا سېنى بىزگە ئەۋەتكەن چاغدا ، ئۇنىڭ قوۋمىدىكىلەر ئۇنىڭغا تاج كىيدۈرمەكچى بولۇشۇۋاتاتتى . ئۇ سېنىڭ ئۇنىڭ ئورنىنى تارتىۋالغانلىقىڭنى كۆرۈپ تۇرۇپ ، ساڭا قانداقمۇ ئۆچلۈك قىلماي تۇرالىسۇن ؟
بۇ گەپلەردىن كېيىن ، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام يولنى داۋاملاشتۇرۇپ ، مەدىنىگە تېزلا يېتىپ كەلدى . ئۇ كېلىپ تېخى ئورۇنلىشىپ بولماي تۇرۇشىغا ئاللادىن مۇنۇ ئايەت نازىل بولدى :
«مۇناپىقلار سېنى كۆرگەندە : گۇۋاھلىق قىلىمىزكى ، سەن ھەقىقەتەن ئاللانىڭ ئەلچىسىسەن ، دەيدۇ . سەن ھەقىقەتەن ئاللانىڭ ئەلچىسى ، بۇنىڭغا ئاللا ئۆزى گۇۋاھ . مۇناپىقلار ھەقىقەتەن يالغانچىلاردۇر . ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئىتتىپاقداشلىق ئەھدىسىنى تىلتۇمار قىلىۋېلىپ ، ھەق يولغا توسقۇنلۇق قىلدى . ئۇلارنىڭ ھەربىرى ھەقىقەتەن قەبىھ ! ئۇلار ئاغزىدا ئىمان ئېيتىپ ، دىلىدا ئىمان ئېيتمىدى ، شۇڭا ئۇلارنىڭ دىلى قۇلۇپلاندى ، شۇ سەۋەبتىن ئۇلار ئاقىلانە ئەمەس . سەن ئۇلارنى كۆرگەندە ، ئۇلارنىڭ سالاپىتىگە ئاپىرىن ئېيتىسەن . ئەگەر ئۇلار سۆزلىسە ، سەن ئۇلارنىڭ سۆزىنى جىم تۇرۇپ ئاڭلا . ئۇلار خۇددى ياغاچ قورچاقتا ئوخشاش ، ھەممە چۇقانىنى ئۆزلىرىگە قارىتىلغان ، دەپ قارايدۇ . ئۇلار ھەقىقەتەن دۇشمەندۇر ، سەن ئۇلاردىن پەخەس بولۇشۇڭ كېرەك . ئاللادىن ئۇلارنى گۇمران قىلىشنى تىلىگىن ! ئۇلار نېمىدېگەن بىمەنە ! بەزىلەر ئۇلارغا : سىلەر ئىستىغپار ئېيتىڭلار ، رەسۇلىللا سىلەرگە مەغپىرەت تىلەپ قىلىدۇ ، دېگەن بولسىمۇ ، ئۇلار بۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى . سەن ئۇلارنىڭ تەكەببۇرلۇق قىلىپ ، تووا ـ ئىستىغپار ئېيتمىغانلىقىنى كۆردۈڭ . ئۇلارنىڭ

هەممىسى ئوخشاش ئاقىۋەتكە قالىدۇ . ئاللا ئۇلارنى ھەرگىز كەچۈرمەيدۇ ، ئاللا ۋەجدانسىز خائىنلارغا ھىدايەت قىلمايدۇ . ئۇلار : سىلەر روسۇلىللانىڭ ئەتراپىدىكىلەرگە ئوخشايلىق يارىتىپ بەرمەكچىلار ، شۇنداق قىلغاندىلا ، ئۇلارنى بۇ يەردىن كېتىشكە مەجبۇر قىلغىلى بولىدۇ ، دېيىشتى . ئالەمنىڭ خەزىنىسى ئاللاغىلا مەنسۇپ ، مۇناپىقلار بۇنى بىلمەيدۇ . ئۇلار : بىز مەدىنىگە قايتىپ بارغاندا ، زاتى پەسلەرنى شەھەردىن ھەيدەپ چىقىرىشىمىز كېرەك ، دېيىشتى . پەقەت ئاللا بىلەن روسۇلىللا ۋە ساھابىلەرلا ئەزىزلەردۇر ، مۇناپىقلار بولسا ئۇنى بىلمىدى . »

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئاللانىڭ بېشارىتىنى مۇسۇلمانلارغا جاكارلىغاندىن كېيىن ، زەيدنىڭ يېنىغا كېلىپ ، ئۇنىڭ قۇلاقلىرىنى ئاستا سىلاپ ، ئۇنىڭغا :

— بالام ، ئاللا سېنىڭ سەممىي ـ سادىق ئىكەنلىكىڭنى ، مۇناپىقلارنىڭ يالغانچىلار ئىكەنلىكىنى ھۆكۈم قىلدى ، — دېدى .

مۇناپىقلارنىڭ باشلىقى ئابدۇللا مەدىنە شەھەر سىرتىغا يېتىپ كەلگەندە ، ئوغلى ئۇنى توسۇپ :

— سەن قايت ، شەھەرگە كىرىشكە بولمايدۇ . مۇشۇنداق بولغاندا ، سەن ئۆزۈڭنىڭ پەسكەشلىكىڭ ئارقىلىق ئىززەت ـ ھۆرمەتنىڭ ۋە شان ـ شەرەپنىڭ ئاللاغىلا مەنسۇپ ئىكەنلىكىنى ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ۋە ئۇنىڭ ساھابىلىرىگە مەنسۇپ ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىيالايسەن ، — دېدى . ئاللا مۇناپىقلارنى مانا شۇنداق جازالىدى . ئاللا ھەممىگە قادىر ۋە ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر .

www.alma.cn

يامان ئادەمنىڭ يەتكۈزگەن خەۋىرى

روسۇللالا ئىلگىرى بەنى مۇستەلەق قەبىلىسىگە ھۇجۇم قىلغان ۋە ئۇلارنىڭ بەزى ئادەملىرىنى ئۆلتۈرگەنىدى . كېيىن بەنى مۇستەلەق قەبىلىسىدىكى كىشىلەر مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا بەيئەت قىلغانلىقىنى بىلدۈرۈپ ، ھەممىسى مۇسۇلمان بولغانىدى .

بۇ قېتىم روسۇللالا مەدىنە شەھىرىگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن ، دەرھال ۋەلىد ئىبن ئۇقبەنى بەنى مۇستەلەق قەبىلىسىدىكى بايلاردىن زاكات ئېلىپ ، ئۇنى كەمبەغەللەرگە سەدىقە قىلىپ بېرىشكە ئەۋەتتى . ئۇلار پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ۋەلىدنى ئەۋەتكەنلىكى توغرىسىدىكى خەۋەرنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ، ئەتراپلىق تەييارلىق قىلىپ ، ۋەلىدنى تەنتەنىلىك كۈتۈۋالماقچى بولدى .

ۋەلىدنىڭ بەنى مۇستەلەق قەبىلىسىدىكىلەر بىلەن كونا ئاداۋىتى بار ئىدى . ئۇ بەنى مۇستەلەق قەبىلىسىنىڭ يېرىگە يېقىن كەلگەندە كىشىلەرنىڭ رەتلىك تۇرۇپ ئۇنى كۈتۈپ تۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ ، كۆڭلىدە : «ئۇلار مېنى قىلتاقتا چۈشۈرۈپ ، كونا ئۆچىنى ئالىدىغان ئوخشايدۇ» دەپ ئويلىدى ـ دە ، دەرھال ئېتىنىڭ بېشىنى كەينىگە بۇراپ ، مەدىنە شەھىرىگە قايتتى . ئۇ مەدىنىگە بېرىپ مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا :

— بەنى مۇستەلەق قەبىلىسىدىكىلەر ئىسلام دىنىغا ئاسىيلىق قىلىپ ، زاكات تاپشۇرۇشنى رەت قىلدى ۋە سېنى ھاقارەتلىدى ، ئۇلار جىنايەت ھاڭىغا چۈشۈپ كەتتى ، — دەپ مەلۇم قىلدى .

مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام بۇ گەپنى ئاڭلاپ غەزەپلەندى ، شۇ مەيداندىكى مۇسۇلمانلارمۇ غەزىپىنى باسالماي قېلىشتى . ئۇلار دەرھال بېرىپ بەنى مۇستەلەق قەبىلىسىدىكىلەرنى جازالىماقچى بولۇشتى .

www.alqalam.com

بەنى مۇستەلەق قەبىلىسىدىكىلەر مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ

قوشۇن باشلاپ بېرىپ جازالىماقچى بولغانلىقىنى ئاڭلاپ قاتتىق ۋەھىمىگە چۈشتى. چۈنكى ئۇلار ئىسلام دىنىغا ئاسىيلىق قىلىش ئۈياقتا تۇرسۇن ، بەلكى ئىسلام دىنىنىڭ تەقۋادار مۇخلىسلىرى ئىدى . ئۇلار بىگۇناھ ئىدى . ئۇلارنى ئەيىبلەشكە ئاساس يوق ئىدى . پاكىتنى ئېنىقلاش ، ھەقىقىي ئەھۋالنى چۈشەندۈرۈش ئۈچۈن ، ئۇلار بىر قىسىم ئادەملەرنى دەررۇ مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ قېشىغا ئەۋەتتى .

ئۇلار مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام بىلەن كۆرۈشكەندىن كېيىن ، ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى :

— ئى روسۇلۇللا ، بىز سېنىڭ قەبىلىمىزگە ئەلچى ئەۋەتكەنلىكىڭنى ئاڭلاپ ناھايىتى خۇش بولغان ، ئۆز سەممىيىتىمىزنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن ، پۈتۈن قەبىلىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى سەن ئەۋەتكەن ئەلچىنى قارشى ئېلىشقا سەپەرۋەر قىلغانىدۇق . كىم بىلسۇن ، ئۇ ئەلچى بىز بىلەن كۆرۈشمەستىنلا ئالمان ـ تالمان كەينىگە يېنىپ ، مەدىنە شەھىرىگە قايتتى . ئاڭلىساق ئۇ بىزنىڭ ئۇنىڭ ئالدىغا چىققانلىقىمىزنى «مېنى تۇتۇش ۋە ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن بولدى» دەپتۇ . ئۇ يەنە بىزنى ئىسلام دىنىغا ئاسىيلىق قىلدى ، زاكات تاپشۇرۇشنى رەت قىلدى ، دەپتۇ . ئاللا گۇۋاھكى ، بىز ئىسلام دىنىغا بەيئەت قىلغاندىن باشلاپ ، ئاللاغا سادىق بولۇپ كېلىۋاتىمىز ، بىز ئىسلام دىنىغا باشقىچە نىيەتتە بولمىدۇق .

ۋەلىد مەلۇم قىلغان ئەھۋال راستمۇ ياكى بۇلارنىڭ گېپى راستمۇ ؟ روسۇلىللا ھۆكۈم قىلالمايلا ئىككىلىنىپ تۇرغاندا ، ئاللا مۇنۇلارنى بېشارەت قىلدى :

«ئى مۆمىنلەر ، ئەگەر بىرەر يامان ئادەم خەۋەر يەتكۈزسە ، نادانلىق قىلىپ باشقىلارنى رەنجىتىپ قويماسلىق ئۈچۈن ، ئاۋۋال ئېنىقلاپ بېقىڭلار . ئۇنداق قىلمىساڭلار ، قىلمىشىڭلارغا پۇشايمان قىلىپ قالىسىلەر . ئاراڭلاردا ئاللانىڭ ئەلچىسى بار ، مۇبادا ئۇ بىرمۇنچە ئىشلاردا سىلەرگە ئىتائەت قىلىپ قالسا ، ئۆزۈڭلار

مۇشەققەتتە قالسىلەر . ئاللا سىلەرگە ئىمان ئاتا قىلدى ، ئۇنى دىلىڭلارغا ئورناتتى . روسۇلىللا سىلەرگە كۇفرىنىڭ ، گۇناھنىڭ ۋە بەتقىلىقنىڭ قەبىھ ئىكەنلىكىنى تونۇتتى . ئۇ ئادەملەر توغرا يولدا ماڭغانلاردۇر . »

ئەھۋال ئايدىڭلاشتى ، ۋەلىدنىڭ يەتكۇزگەن خەۋىرى يالغان چىقتى . ئۇ يامان ئادەم ، ئاللا ئۇنى چوقۇم جازالايدۇ .

www.alma.cn

غەلىبە

چوڭ

روسۇللىلا چوڭ كۆرۈپ ئويغانغاندىن كېيىن ، روھىي ھالىتىنىڭ ناھايىتى ياخشى بولۇپ قالغانلىقىنى ھېس قىلدى ۋە دوستى ـ يارەنلىرىنى قىچقاردى . ئۇلار روسۇللىلانىڭ بوگۇن ئادەتتىكىن تاشقىرى خۇشال بولۇپ ، چىرايىدىن نۇر يېغىپ روھلىنىپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ ، ئۇنى زور بىر خۇشاللىققا يولۇققان بولسا كېرەك ، دەپ پەرەز قىلىشتى .

مەسچىت سەيناسى بىرەدەمدىلا ئادەمگە لىق تولدى . كىشىلەر جىمىغاندىن كېيىن ، روسۇللىلا مۇسۇلمانلارغا ئۇمىد بېغىشلايدىغان بېشارەت بەردى :

— يولغا چىقىشقا تەييارلىق كۆرۈڭلار ، بىز قەتئىي نىيەتكە كېلىپ مەسچىدى ھەرەمگە بېرىپ ، ئۇ يەردە ئۆمرە قىلىش ۋە بەيتۇللانى تاۋاپ قىلىش مۇراسىمى ئۆتكۈزىمىز .

مۇسۇلمانلار روسۇللىلانىڭ كىشىنى روھلاندۇرىدىغان بۇ بېشارىتىنى بىر ـ بىرىگە خۇش خەۋەر قىلىپ يەتكۈزۈشتى ۋە بىرەدەمنىڭ ئىچىدىلا ئۇنى ھەممە ئائىلىلەرگە ئۇقتۇردى . ئۇلار بىر ـ بىرىنى قۇتلۇقلاشتى . بىرەيلەن خۇشال ھالدا :

— بىز تېخىچە روسۇللىلانىڭ ئۆزىنىڭ بېشارىتىنى ئاڭلىغان ئەمەس . بۇ ئۇنىڭ بىزگە قىلغان تۇنجى بېشارىتى . ئۇنىڭ بۇ بېشارىتى تاڭ نۇرىدەك يوپيورۇق ، خۇددى قۇياش نۇرىدەك پارلاق ، — دېدى . روسۇللىلانىڭ ئۆز لەۋزىدە تۇرىدىغانلىقى ۋە ئۇنىڭ بېشارىتىگە مۇتلەق ئىشىنىشكە بولىدىغانلىقى مۇسۇلمانلارنىڭ ھەممىسگە ئايان ئىدى . بۇ ئۇلارنىڭ سۆيۈملۈك

ۋەتىنى — كېچە - كۈندۈز سېغىنىدىغان يېرىگە قايتىپ بېرىش ۋاقتىغا ئانچە ئۇزۇن قالمىغانلىقىدىن ، ۋەتەن تۇپرىقىنىڭ خۇشبۇي ھىدىنى ئېلىش ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلىقىدىن دېرەك بېرەتتى . ئۇلار مەسچىدى ھەرەمدە بەيتۇللانى تاۋاپ قىلىش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈش ، ئاتا - بوۋىلىرى ئىسمائىل ئەلەيھىسسالام بىلەن ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ مۇبارەك قەدەملىرى تەككەن دىيارغا قەدەم تەشرىپ قىلىش ئالدىدا تۇراتتى . بۇ نېمىدېگەن مۇقەددەس ئىش - ھە ! ئۇلار قانداقمۇ خۇشال بولمىسۇن ؟

ئەتىسى تاڭ بىلەن تەڭ ، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ئۆز قوۋمىنى باشلاپ مەككىگە ئاتلاندى . مەيىن شامال لەرزان سوقۇپ تۇراتتى . ئۇلار تولۇپ تاشقان ئۈمىد ۋە ئىشەنچ بىلەن ئۇدۇل مەككىگە قاراپ يول ئالدى .

سەپەر يېرىملاشقاندا بىئىسەل خۇزائى ئالدىراپ - تېنەپ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىغا كېلىپ خەۋەر يەتكۈزدى :

— مەن سېنىڭ بۇيرۇقۇڭ بويىچە قۇرەيش قەبىلىسىنىڭ ئەھۋالىنى تېڭ - تىكلاپ كېلىشكە بارغانىدىم . ئۇلار سېنىڭ مەككىگە ئاتلانغانلىقىڭدىن بەرگەن بېشارىتىڭدىن خەۋەر تېپىپتۇ . مەن ھەيران ، بۇ خەۋەرنى ئۇلارغا كىم يەتكۈزگەندۇ . ئۇلار قانداق قىلىپ بۇنچە تېز بىلىۋالىدۇ ؟

— ئۇلار بۇ خەۋەرنى ئاڭلىغاندىن كېيىن نېمە دەپتۇ ؟ قانداق قىلماقچىكەن ؟ — دەپ سورىدى روسۇلىللا .

— يا روسۇلىللا ! ئۇلار بالىۋاقىلىرى بىلەن ئاياللىرىنى كاجۇغا سېلىپ تۆگىلەرگە ئارتىپ بىخەتەر يەرگە ئاپىرىپ قويۇپتۇ . ئەرلىرى پەيلىنى بۇزۇپ جەڭگە ھازىرلىنىپتۇ . ئۇلار سېنى مەككىگە كىرگۈزمەسلىككە قەسەم ئىچىشىپتۇ . قۇرەيشلەرنىڭ خالىد ئىبن ۋەلىد ئىسىملىك بىر باتۇر چەۋەندازى بار ئىكەن ، ئۇ شەھەردىن چىقىپ سەن بىلەن ئېلىشماقچى بوپتۇ . ھازىر ئۇ ئېھتىمال كۇرائۇغەمىم دېگەن يەرگە كەلگەندۇ .

مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام بۇنى ئاڭلاپ ئۇلۇغ - كىچىك تىنىپ

مۇنداق دېدى :

— ھەي قۇرەيشىلەر ، سىلەر نېمە ئۈچۈن مەن بىلەنلا تىركىشىسىلەر ؟ سىلەر ئۇرۇشنىڭ ئازابىنى يېتەرلىك تارتتىڭلار . سىلەر مەن بىلەن ئەرەبلەر ئوتتۇرىسىدىكى ئىشقا ئارىلاشمىغان بولساڭلار ، بۇنىڭ نېمە يامىنى بولاتتى ؟ مەن ئاللا ماڭا تاپشۇرغان ۋەزىپىنى ئورۇندىاش ئۈچۈن كۈرەش قىلىۋاتىمەن ، ئەرەبلەرنىڭ ھەممىسىنى ئىسلام دىنىغا بەيئەت قىلدۇرىمەن ، مەقسەتكە يەتمىگۈچە ھەرگىز توختىمايمەن . خالىد نېمە قىلماقچى ؟ بۇ يەرگە قورال ـ ياراغنى ئىشقا سېلىش ئۈچۈن كەلمىگەنسەن ؟ !

روسۇلىللا كۆپچىلىكنى باشلاپ داۋاملىق ئىلگىرىلىدى ، ناجىيە ئىبن جۇندۇب ئەسلەمى ئالدىدا يول باشلاپ ماڭدى . ئەگرى ـ توقاي تاغ يولىلىرىغا كەلگەندە ، ئۇ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مىنگەن تۆگىنىڭ چۈلۈۋرىنى تۇتۇپ مېڭىپ ، ئۇلارنى ئامان ـ ئېسەن بىر تۈزلەڭلىككە ئېلىپ چىقتى .

بىردىنلا ، كىشىلەر پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ تۆگىسىنىڭ يولىنىڭ ئوتتۇرىسىدا توختاپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ ئەجەبلىنىپ ، نېمە ئۈچۈن توختاپ قالغاندۇ ؟ روسۇلىللا باشقىچە ئويدا بولۇۋاتامدىغاندۇ ؟ دېگەن پەرەزدە بولۇشتى . ئۇلار روسۇلىللانىڭ ئالدىغا كېلىپ ، روسۇلىللانىڭ ئۆزى ئەمەس ، بەلكى ئۇ مىنگەن تۆگىنىڭ ماڭماي تۇرۇۋالغانلىقىنى بىلدى . روسۇلىللا ھەرقانچە قىلىسىمۇ تۆگە مىدىرلىماي تۇراتتى . روسۇلىللانىڭ تۆگىسى ئۇشتۇمتۇت توختىۋاپتۇ ، دېگەن خەۋەر بىردەمدىلا تارقىلىپ كەتتى .

— بۇ تۆگە ناھايىتى كۆنەك ئىدى ، بۇگۈن مەككىگە كىرىشكە ئۇنىمايۋاتىدۇ ، بۇنىڭدا چوقۇم بىر سىر بار ، — دېدى روسۇلىللا .

مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام تۆگىنىڭ تۇرۇۋالغانلىقى ئۇنىڭغا توختاش توغرىسىدا بېرىلگەن بېشارەت ئىكەنلىكىنى چۈشىنەتتى ، شۇڭا ئۇ كۆپچىلىكنى يېقىن ئەتراپتىن چۈشكۈدەك بىر جاي تېپىشقا بۇيرۇدى . شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دەرھال چېدىر ـ بارگاھلىرىنى

تىكىپ ، يول بەلگىلىرى بىلەن ئەلەملىرىنى قاداپ ، ۋاقتىنچە شۇ يەردە توختىدى .

قاش قارايغان چاغ ، كىشىلەر ئۇخلاشقا تەييارلىق قىلىۋاتاتتى . بىر چاغدا جىددىي ئاياغ تىۋىشى ئاڭلىنىپ ، بىرەيلەن چېدىرىنىڭ سىرتىغا چىقىپ قارىدى ، كەلگەن كىشى بۇدەيل ئىبن ۋەرقا ئىدى . ئۇ مەككىدىن كېلىۋاتاتتى . كىشىلەر دەررۇ ئۇنى ئارىغا ئېلىۋېلىپ ، ئۇنى - بۇنى سورىغىلى تۇردى :

— سەن مەككىدىن كەلگەنكەنسەن ، قېنى ، قۇرەيشلەرنىڭ ئەھۋالى قانداق ؟ ئۇلار شەھەردىن چىقىپ بولغاندىن كېيىن يەنە قايىتىپ كەتتىمۇ ؟ سەن يەنە بىزگە قانداق يېڭى خەۋەر ئېلىپ كەلدىڭ ؟

— بولدى سورىماڭلار ، ۋاراڭ - چۇرۇڭ قىلماڭلار ، مۇھەممەد پەيغەمبىرىم بىلەن كۆرۈشمىگۈچە ، ھېچنېمىنى ئېيتمايمەن ، — دېدى بۇدەيل ۋە گېپىنى تۈگىتىپلا ، ئارىدىن بۆسۈپ ئۆتۈپ ، ئۇدۇل پەيغەمبەرنىڭ چېدىرىغا قاراپ ماڭدى . تىنچلىق سوراشقاندىن كېيىن ، ئۇ پەيغەمبەرگە ئۆزىنىڭ بىلگەن ئەھۋاللىرىنى مەلۇم قىلىپ مۇنداق دېدى :

— ئى روسۇلىللا ، مېنىڭ بۇ يەرگە كەلگەنلىكىمنى قۇرەيشلەر پەقەت بىلمىدى . مەن ئۇ يەردە بەزى خەۋەرلەرنى ئاڭلاپ ، بەزى ئالامەتلەرنى كۆرۈپ ، ساڭا خەۋپ بارلىقىنى ۋە يامان ئاقىۋەت ئېلىپ كېلىدىغانلىقىنى ھېس قىلدىم . شۇڭا ، مەن ھېچنېمىگە قارىماي چاپقىنىمچە ساڭا مەلۇم قىلغىلى كەلدىم . مەن قۇرەيشلەرنىڭ ھەرىكىتىگە زەن قويۇپلا كەلدىم ، تۇنۇگۈن ئۇلارنىڭ باشلىقلىرى مەجلىس ئاچتى ، ئۇلار سېنىڭ قوشۇنۇڭنىڭ مەككىگە كېلىدىغانلىقىنى ئۇققاندا ، ئەلپازى بۇزۇلۇپ ، چىرايلىرى ئۆڭۈپ كەتتى ، يەنە سېنى زەھەرخەندىلىك بىلەن ھاقارەتلىدى . ئۇلار مەجلىستە جەڭگە تەييارلىنىشنى بەلگىلىدى ؛ سېنى مەككىگە كىرگۈزمەسلىككە قەسەم قىلىشتى ، ئۇلار لات ، ئۇززا ۋە ھۇبەل بۇتلىرىدىن تۇرلىرىنىڭ غەلبە قىلىشىغا كاپالەتلىك قىلىشنى ۋە

www.alma.cn

مەدەت بېرىشىنى تىلىمدى . يا روسۇللالا ! ئۇلارنىڭ سەن تەييارلىقسىز تۇرغان ۋاقىتتىن پايدىلىنىپ زىيانكەشلىك قىلىشىدىن ئەنسىرەپ ، ئەھۋالنى مەلۇم قىلغىلى كەلدىم ، تېزرەك بىرەر تەدبىر قوللانغىن !

— ئى بۇۋەيىل ، — دېدى روسۇللالا ، — ساڭا مەلۇم بولسۇنكى ، بىز ئۇلار بىلەن ئۇرۇشقىلى ئەمەس ، بەيتۇللانى تاۋاپ قىلغىلى كەلدۇق . قارا ، بىزنىڭ قىلىچلىرىمىز قىنىدا تۇرۇپتۇ ، بىز تىنچلىق ۋە ئامانلىقنى قىزغىن سۆيىمىز ، ئۇرۇشقاق ئەمەسمىز . خالىساڭ ، بىزنىڭ ئەھۋالىمىزنى ئۇلارغا ئېيتىپ قوي ، ئارزۇيىمىزنى ئۇلارغا يەتكۈزۈپ قوي ، ئاللا سېنى ئۆز پاناھىدا ساقلاپ ، بۇ قانلىق توقۇنۇشنى توسۇشقا ، ئۇلارنىڭ قەلبىدىكى ئۆچمەنلىك ئوتىنى ئۆچۈرۈشكە قادىر قىلغاي .

بۇۋەيىل روسۇللالانىڭ تاپشۇرۇقى بويىچە مەككىگە قايتىپ بېرىپ ، كىشىلەرنىڭ مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام بىلەن قاتتىق جەڭ قىلىشقا تەييارلانغانلىقىنى بىلدى . ئۇ قۇرەيش باشلىقلىرى تۇرۇشلۇق يەرگە كەلگەندە ، ئۇلار مەجلىس ئېچىۋاتاتتى ، ئۇلارنىڭ پىكىرلىرىمۇ بىردەك ئەمەس ئىدى . بەزىلەر قەتئىي ئۇرۇشۇشنى تەشەببۇس قىلاتتى ، بەزىلەر : ئەڭ ياخشىسى ئۇرۇشمايلى ، كۈچىمىز يەتمەيدۇ ، شۇڭا ھەم ئۇرۇش قىلمايدىغان ، ھەم ئىززەت ـ ھۆرمىتىمىز ، مال ـ مۈلكىمىزنى ئامان ـ ئېسەن ساقلاپ قالالايدىغان بىرەر تەدبىر تاپقىنىمىز تۇزۇك ، دەپ قارايتتى . ئۇلار تازا بېشى قېتىپ تۇرغاندا ، بۇۋەيلىنىڭ مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ قېشىدىن كەلگەنلىكىنى ئاڭلاپ ، بۇۋەيلىنىڭ يېنىغا ئولىشىپ ئونىڭدىن ئەھۋال ئوقۇشتى ، ئەمما مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ قېشىغا نېمە ئۈچۈن ئۆزى يالغۇز بارغانلىقىنى ھېچكىم سورىمىدى .

— ئېيتقىنا ، مۇھەممەد نېمە دەيدى ؟ — دېيىشتى قۇرەيش باشلىقلىرى تەقەززالىق بىلەن ، — مۇھەممەد بېسىپ كىلىپ ، يۇرتىمىزغا ئىگىلىۋالامدىكەن ، مال ـ مۈلۈكلىرىمىزنى تارتىۋالامدىكەن ؟ كۆزگە كۆرۈنگەن كىشىلىرىمىزنى ئۆلتۈرۈشتەك

پاجىئەنى يەنە تەكرارلامدىكەن؟ ئوتبە ، شەيبە ، ھەنزەلە ۋە ئىبن ھىشام قاتارلىقلارنىڭ پاجىئەلىك ئۆلۈمى تېخىچە ئېسىمىزدە . ئودنىڭ ئوغلىنىڭ ئۆلۈمىگە يىغلىغان كىشىلەرنىڭ كۆز يېشى تېخى قۇرۇغىنى يوق . مۇھەممەد يەنە دەھشەتلىك ئۇرۇش قوزغىماقچى ۋە بىزنى يەنە پاراكەندە قىلماقچى بولۇپتۇ . ئېيتە ، سەن ئۇ يەردە نېمىلەرنى كۆردۈڭ ، قانداق ئەھۋال ئۇقۇپ كەلدىڭ؟

— سىلەرنىڭ مۆلچەرىڭلار پۈتۈنلەي خاتا ، — دېدى بۇدەيل تەمكىنلىك بىلەن ، — سىلەر خىيالىڭلارغا كەلگىنىچە ئىش قىلىۋېتىپسىلەر . مەن ھېلىلا مۇھەممەدنىڭ قېشىدىن كەلدىم ، ئۇنىڭ ئەھۋالىنى ، ھەقىقىي مۇددىئاسىنى بىلدىم . مەن تېخى ئۇنىڭ گەپلىرىنىمۇ ئېلىپ كەلدىم ، ئەگەر ئاڭلاشقا قىزىقساڭلار ، كۆرگەن - بىلگەنلىرىمنى سۆزلەپ بېرەي .

— بول ، چاپسان دېگىنە ، بىز شۇنى ئۇقايلى دېۋىدۇق ! — دېيىشتى قۇرەيش باشلىقلىرى .

— مۇھەممەد ئۆزىنىڭ ئارزۇ ۋە مۇددىئاسىنى ماڭا ئېيتتى ، — دېدى بۇدەيل ، — ئۇ سىلەر بىلەن ئۇرۇشۇشنى خالىمايدىكەن ، سىلەر بىلەن دوشمەنلەشمەكچىمۇ ئەمەس ئىكەن . ئۇ بۇدا بەيتۇللانى تاۋاپ قىلىش ئۈچۈن كەپتۇ . ئۇ ماڭا تامامەن قوبۇل قىلىشقا بولىدىغان بىر پىكىرنى ئاشكارىلىدى . ئەگەر سىلەر ئۆچمەنلىك ئوتىنى ئۆچۈرۈپ ، ئۇرۇشنى تىنچلىققا ئايلاندۇرۇپ ، ئۇلارنىڭ بەيتۇللانى تاۋاپ قىلىشىغا يول قويساڭلار ، ئۇلار سىلەر بىلەن تىنچلىق كېلىشىمى ئىمزالايدىكەن . سىلەرمۇ مۇھەممەد بىلەن ئەرەبلەر ئوتتۇرىسىدىكى ئىشلارغا ئارىلاشماسلىققا ۋەدە بېرىشىڭلار لازىم . مەيلى ئەرەبلەر مۇھەممەدنىڭ ئۇستىدىن غەلىبە قىلسۇن ياكى مۇھەممەد ئەرەبلەر ئۇستىدىن غەلىبە قىلسۇن ، سىلەر ئۇنىڭغا قول تىقماسلىقىڭلار لازىم . ئىش ئاياغلاشقاندىن كېيىن ، سىلەر ئاندىن ئۆزۈڭلارنىڭ تاللىغان يولۇڭلاردا مېڭىڭلار ، ھازىر سىلەر بىر چەتتە تۇرۇشۇڭلار كېرەك . شۇنىڭغا ھۆددە

www.ketab.ir

يالغان گەپ يوق .

— مۇھەممەدنىڭ بۇ پىكرىنى قوبۇل قىلالمايمىز ، بۇ ئالدامچىلىق ، — دېيىشتى قۇرەيش باشلىقلىرى باشلىرىنى چايقاپ ، — ئى بۇدەيل ، سەن بىزنى تۆيۈق يولغا باشلاپ ، مۇھەممەدنىڭ قۇرۇپ قويغان قاپقىنىغا دەسسەتمەكچى بولۇۋاتىسەن ! سەن بىزنى قورال - ياراغلىرىمىزنى ئامبارغا ئەكىرىپ قويۇپ ، ئاتلىرىمىزنى تاغلارغا قويۇۋېتىپ ، مۇھەممەدنىڭ مەككىگە بىمالال كىرىشىگە يول قويۇڭلار دەۋاتىسەن . ئۇ چاغدا بىز ئۇنىڭغا باش ئېگىپ ، ئۇنىڭ ئايىغىدا خارلىنىپ ئۆتسەك بولىدۇ . روشەنكى ، سېنىڭ نەسىھەتلىرىڭ يىلاننىڭ زەھىرىگە ئوخشىشىدۇ . سەن ھازىر خۇزائىلەردىن ئەمەس ، سەن ئۇلارغا ئاسىيلىق قىلدىڭ ، سېنىڭ مۇھەممەد بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىڭنى ھەممە كىشى بىلىپ قالدى . بولدى ، ئاغزىڭنى يۇم ! ھازىردىن باشلاپ بۇ ئىشنى قايتا ئاغزىڭغا ئالغۇچى بولما !

— ئۇنداق بولسا ، — دېدى بۇدەيل غەزەپلىنىپ ، — ئىختىيار ئۆزۈڭلاردا ، بىراق ، كېيىن كۆرسىلەر ، ئەھۋال ھامان ئايدىڭلىشىدۇ ، ئۇ چاغدا پۇشايمان قىلساڭلار ئورنىغا كەلمەيدۇ .

بۇ چاغدا ، ھەممەيلەن مەجلىسكە رىياسەتچىلىك قىلغان ئەبۇسۇفيانغا قارىدى ، ئۇ مۇنداق دېدى :

— بۈگۈن مەجلىسكە كەلگەن ئەھابىشنىڭ باشلىقى ھۇنەين ئىبن ئەلقەمە بىزنىڭ ئىتتىپاقدىشىمىز ۋە بىزنىڭ قوشنىمىز ، ئۇنىڭ مەسلىنى ھەل قىلىدىغان بىر ئامالى بارلىقى ماڭا مەلۇم . بىز ئۇنى ئەلچىمىز سۈپىتىدە مۇھەممەدنىڭ قېشىغا ئەۋەتسەك ، ئۇ مۇھەممەدنى پەيلىدىن ياندۇرۇشقا تىرىشىپ باقسا ، ھۇنەين قايتىپ كەلگەندىن كېيىن ، قانداق قىلىدىغانلىقىمىز ھەققىدە ئاندىن مەسلىھەتلىشەيلى !

روسۇلۇللا ھۇنەيىنىڭ ئەلچىلىككە كېلىدىغانلىقىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ، ساھابىلەرگە :

— ھۇنەين قۇرەيشلەرنىڭ ئەلچىسى سۈپىتىدە بۇ يەرگە

كېلىدىكەن ، سىلەرگە مەلۇم ، ئۇ ئىلاھقا سېغىنىدىغان ئادەم ، سىلەر چاپسان بېرىپ ، قۇربانلىق قىلىنىدىغان ماللارنى تالاغا قويۇۋېتىڭلار ، — دېدى .

ھۇنەين مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ئورۇنلاشقان جايغا يېقىنلاپ كەلگەندە ، دالادا يۈگلۈق تۆگىلەرنىڭ تۇرغانلىقىنى ، بۇ يەردە ئۇرۇش قىلىدىغاندەك كەيپىياتنىڭ يوقلۇقىنى كۆرۈپ ، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ھەقىقەتەن بەيتۇللانى تاۋاپ قىلىش ئۈچۈن كەلگەنلىكىگە ئىشەندى ۋە ئىش مۇنداق بولغانىكەن ، مۇھەممەد بىلەن كۆرۈشۈشنىڭ زۆرۈرىيىتى يوق دەپ ئويلاپ ، دەرھال قۇرەيش قەبىلىسىگە قايتتى . ئۇ خالايىققا ئاچچىقلانغان ھالدا مۇنداق دېدى :

— بۇرادەرلەر ، سىلەرنىڭ مۆلچىرىڭلار تامامەن خاتا ئىكەن . ئۇلار ھەقىقەتەن بەيتۇللانى تاۋاپ قىلىشقا كەپتۇ ، شۇڭا ئۇلار قارشى ئېلىنىشى لازىم . لېكىن سىلەر ئۇلارنى شەھەر سىرتىدا قالدۇرۇپ ، ساراڭلارنىڭ ، ئېشەكلەرنىڭ بەيتۇللانى ئايلىنىشىغا يول قويدۇڭلار ، سىلەرنىڭ بۇ ھەرىكىتىڭلارنى چۈشەنگىلى بولمايدۇ . ئەينى چاغدا ، مېنىڭ سىلەر بىلەن ئىتتىپاقداش بولۇشۇم خۇداغا بېھۆرمەتلىك قىلىدىغان ئىشلارنى قىلىش ئۈچۈن ئەمەس ئىدى . ئەگەر سىلەر مۇھەممەدنىڭ بەيتۇللاغا كىرىشىنى رەت قىلىدىغان بولساڭلار ، بىز بارلىق ئەھابىش خەلقى سىلەر بىلەن دۇشمەنلىشىمىز .

قۇرەيش باشلىقلىرى ئالدىراپ ـ تېنەپ ئۇنىڭغا نەسىھەت قىلىشقا باشلىدى :

— ھەي ھۇنەين ، ئالدىراپ كەتمە ، سەۋر قىل ! بىز ئوبدان ئويلىنىپ بېرىمىز دېگۈچە تۇرۇپ تۇرمامسەن !

قۇرەيش باشلىقلىرى يەنىلا ئىككىلىنىپ بىر قارارغا كېلەلمىدى . كېيىن ئۇلار يەنە بىر قېتىم يىغىن ئېچىپ ، تولۇق ۋە مۇزاكىرە قىلىشتى .

ئۇلار ۋەزىيەتنى تەھلىل قىلدى : مۇھەممەدنىڭ قوشۇنلىرى

مەككە شەھرىنىڭ ئەتراپىغا كەلدى ، ئۇلار قاچانلا بولمىسۇن شەھەرگە كىرىدۇ .

بىر باشلىق مۇنداق دېدى :

— بىز مۇھەممەد بىلەن ھايات ـ مامات جېڭى قىلىشقا ، ئۇنىڭغا قەتئىي قارشىلىق كۆرسىتىشكە ۋە ئۇنى مەككىگە كىرگۈزمەسلىككە قەسەم قىلغانىدۇق ؛ لېكىن بىز ئويلىنىپ بېقىشىمىز كېرەك ، ئۇرۇشنىڭ مەقسىتى نېمە ؟ قارشىلىق كۆرسىتىۋېرىش بىزگە نېمە ئاقىۋەت ئېلىپ كېلىدۇ ؟ ئۆتكەندە بىز ئۇنىڭ قوشۇنى بىلەن ئۇرۇشتۇق ، ئۇنىڭغا تەڭ كېلەلمىدۇق ، ھەر قېتىملىقى جەڭ بىزنىڭ پاجىئەلىك مەغلۇبىيىتىمىز بىلەن ئاياغلاشتى ، كۆپلىگەن قەھرىمان ، نوچىلىرىمىز ، ياشلىرىمىز ئۇرۇشتا نابۇت بولدى . بەدرى غازىتى تېخى ھازىرقىدەك ئېسىمىزدە ، ئۇ بىر قېتىملىق نەس باسقان غازات بولدى . بىز ئوھود غازىتىدا ئۇلارنىڭ ھەيۋىسىنى سۇندۇردۇق ، شۇنىڭدىن كېيىن ئۇلار بىلىنى رۇسلىيالمايدۇ ، دەپ ئويلىغانىدۇق . ئويلىمىغان يەردىن ئۇلار تېزلا ئۆزىنى رۇسلاپ قوشۇن تۇزدى ، بەدرى غازىتىدا باتۇرلۇق ۋە قەيسەرلىك كۆرسەتتى ، بىز پاجىئەلىك مەغلۇبىيەتكە ئۇچرىدۇق . بىزنى كۆپ قېتىم مەغلۇپ قىلغان بۇ ئادەملەر بۇگۈنكى كۈندە يەنە كەلدى ، بۇ قېتىمقىسى ئىلگىرىكىگە ئوخشاشمايدۇ ، ئۆتكەندە ئۇلار مۇداپىئەلەنگۈچى ، بىز ھۇجۇم قىلغۇچى ئىدۇق ؛ ھازىر بىز مۇداپىئەلەنگۈچى ، ئۇلار ھۇجۇم قىلغۇچى بولۇپ قالدى . ئۇلار ئوڭۇشلۇق ئورۇندا ، بىز بولساق قۇلايسىز ئورۇندا ، ئەگەر قارشىلىق كۆرسىتۇېرىدىغان بولساق ، روشەنكى ، ئاخىردا چوقۇم مەغلۇپ بولىمىز ، لېكىن قارشىلىق كۆرسەتمەستىن ، ئۇلارنى ئوڭايلا شەھەرگە كىرگۈزۈپ قويساق ، ئىناۋىتىمىز تۆكۈلىدۇ ، كىشىلەرنىڭ مەسخىرىسىگە قالىمىز . ھازىر بىز تەڭقىس ئەھۋالدا قالدۇق .

قۇرەيشلەر ! — دېدى ئۇلارنىڭ بىرەر چارە تاپالمايۋاتقانلىقىنى كۆرگەن نۇئەيىم ئىبن مەسئۇد سۆز

قىستۇرۇپ ، — ھەممىڭلارغا مەلۇم ، مېنىڭ نەسىبەم ئەرەبلەردىن ئېسىل ، قېنىم ئۇلارنىڭكىدىن پاك ، مەن سەفىق قەبىلىسىدە ئالىي ھۆكۈمرانلىق ھوقۇققا ئىگە . ئىلگىرى مەن سىلەردىن يىراق تۇرغان بولساممۇ ، لېكىن يۈرىكىم سىلەرنىڭ يۈرىكىڭلار بىلەن تەڭ سوقاتتى . سىلەر ئۆتكەندە مېنى سىناپ كۆرۈپ ، سادىق كىشى ئىكەنلىكىمنى بىلگەنسىڭلار ، مەن ئەزەلدىن سىلەرنى ئالدىغان ئەمەس . ئېسىڭلاردا بولسا كېرەك ، مەن ئوكاز قەبىلىسىدىكىلەرنى باشلاپ كېلىپ سىلەرگە ئەل بولغانمەن ، سىلەرنى ھازىرقى بۇ قىيىن ئەھۋالدىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن سىلەرگە ياردەم قولۇمنى سوزۇشنى خالايمەن . سىلەر مېنى تولۇق ھوقۇقلۇق ئەلچى سۈپىتىدە مۇھەممەدنىڭ قېشىغا ئەۋەتىڭلار ، مەن ئۇنىڭ بىلەن يۈزمۇ يۈز سۆھبەت ئۆتكۈزىمەن . بۇ ئىشىم مۇۋەپپەقىيەتلىك بولغاي ، ئىلاھىم .

قۇرەيش باشلىقلىرى بۇ پىكىرگە بىردەك قوشۇلدى ۋە :

— بۇرادەر ، بىز سېنىڭ بىزگە سادىق ئىكەنلىكىڭدىن ھېچقاچان شۈبھىلەنگەن ئەمەسمىز . سەن بىزنىڭ تولۇق ھوقۇقلۇق ۋەكىلىمىز بولۇپ ، ئۇنىڭ بىلەن سۆھبەتلىشىشكە بارغىن ! — دېيىشتى .

مەسئۇد دەرھال يولغا چىقىپ روسۇلىللانىڭ قېشىغا كەلدى . روسۇلىللا مۇسۇلمانلارغا نۇتۇق سۆزلەۋاتاتتى ، ئەھلى مۇسۇلمانلار ئۇنىڭ ئەمرىمەرۇپلىرىغا قۇلاق سېلىپ ھۆرمەت بىلەن ئۈزە تۇرۇشاتتى . روسۇلىللا سۆز قىلسا ھەممە ئادەم جىم بولۇشاتتى ؛ روسۇلىللا ئۇلارغا قارىسا ، ئۇلار دەررۇ باشلىرىنى ساڭگىلىتىپ يەرگە قارىشىۋالاتتى . بۇنىڭدىن مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۇلارنىڭ قەلبىدە قانچىلىك يۇكسەك مەرتىۋىگە ئىگە ئىكەنلىكىنى كۆرۈۋېلىش مۇمكىن ئىدى . مەسئۇد بۇ ئەھۋالنى كۆرۈپ سەل ئىككىلەندى ، لېكىن ئاخىردا يەنىلا قەتئىي نىيەت ۋە غەيرەتكە كېلىپ كىشىلەر توپىنى يېرىپ ئۆتۈپ ، روسۇلىللانىڭ ئالدىغا كېلىپ مۇنداق دېدى :

www.alinia.org

— ئى مۇھەممەد ، سەن بۇنچە كۆپ ئادەمنى يىغىۋېلىپ ، نېمە قىلماقچى بولۇۋاتىسەن؟ مېنىڭچە ، سەن قۇرەيش قەبىلىسىگە تاجاۋۇز قىلىپ ، ئۇلارنىڭ يۇرت - ماكانلىرىنى تارتىۋالماقچى بولۇۋاتىسەن . ئۇلار نېمە گۇناھ قىلدى؟ ئۇلار ئىشچان ، باتۇر ، سەممىي ، ئاق كۆڭۈل ئادەملەر ، ئۇلار ھېچقاچان يامان ئىش قىلغىنى يوق . ئۇلار سېنىڭ پاراكەندىچىلىك تۇغدۇرۇپ ، ئۇلارغا زىيانكەشلىك قىلىش قەستىدە بولۇۋاتقانلىقىڭدىن خەۋەر تاپتى . ئۇلار سىلەرنى ئۆز دىيارىغا كىرگۈزمەسلىك ئۈچۈن قەسەم قىلىشتى . ئەگەر سىلەر ئۆز بېشىمچىلىق قىلىدىغان بولساڭلار ، بېشىڭلارنى يەيسىلەر . قەبىلىڭ پۈتۈنلەي تۇگەيدۇ ، ھېچبولمىغاندا ئۆزۈڭ يالغۇزلا قالىسەن ، قانداق قىلىشنى ئويلاپ باق !

— مەن بۇدەيل قاتارلىق كىشىلەرگە ئېيتىپ ئۆتتۈم ، — دېدى روسۇلىللا جاۋاب بېرىپ ، — بىز بۇ يەرگە ئۇرۇش قىلىش ئۈچۈن ئەمەس ، بەيتۇللانى تاۋاپ قىلىش ئۈچۈن كەلدۇق . ئەگەر ئۇلار قوشۇلسا ، بىزگە يول بېرىشى كېرەك ، بولمىسا ، بارلىق ئاقىۋەتكە ئۇلار جاۋابكار بولىدۇ .

مەسئۇد ھەرخىل تىرىشچانلىقلارنى كۆرسەتكەن بولسىمۇ ، مۇۋەپپەقىيەت قازىنالماي ، قۇرەيش قەبىلىسىگە سالپىيىپ قايتىپ كەلدى . كىشىلەر ئۇنىڭ قايتىپ كەلگەنلىكىنى ئاڭلاپ پۇتى - پۇتىغا تېگىشمەي يۇگۇرۇشۇپ كېلىپ ، ئۇنىڭ روسۇلىللا بىلەن بولغان سۆھبىتىنىڭ نەتىجىسىنى ئاڭلىماقچى بولۇشۇپ ، بىتاقەتلىك بىلەن سوراشتى :

— مۇھەممەد بىلەن كۆرۈشكەن ۋاقتىڭدىكى ئەھۋالنى چاپسان دېگىنە . بىزنى ھەم قانلىق توقۇنۇشتىن ساقلايدىغان ، ھەم ئىززەت - ھۆرمىتىمىزنى ساقلاپ قالىدىغان خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلگەنسەن ، ئىلاھىم .

— قېرىنداشلار ، — دېدى مەسئۇد ، — سىلەر بەك خۇشال بولۇپ كەتمەڭلار . مەن ئەلچىلىك ۋەزىپەمنى ئورۇندىيالمىدىم . شۇنداق بولسىمۇ سىلەرگە بەزىبىر ئەھۋالنى ۋە ئۆزۈمنىڭ بەزى

قاراشلىرىمنى ئېيتىپ قويماقچىمەن : مەن ئەلچىلىك سۈپىتىم بىلەن بەزى پادىشاھلارنىڭ ھۇزۇرىدا بولغان ، مەن كىسرا[1] ، نەجاشى[2] دېگەن پادىشاھلار بىلەن كۆرۈشكەن . لېكىن ، مۇھەممەدنىڭ ئۆز قوۋمى ئىچىدىكى ھۆرمىتىنى ھەرقانداق پادىشاھلارنىڭكىگە سېلىشتۇرغىلى بولمايدىكەن . ئۇ ئەڭ ئۈستۈن ئىناۋەت ۋە ھوقۇقتىن بەھرىمەن ئىكەن ، ئۇنىڭ قوۋمى ئۇنىڭغا ئىنتايىن ئىتائەتمەن ئىكەن ، ئۇنىڭ سىزنىڭدىن چىقمايدىكەن . ئەگەر ئۇلارنى شەھەرگە كىرگۈزمەيمىز دېسەڭلار ، مۇھەممەد ئۆز قوۋمىغا بىر بۈيرۇق چۈشۈرسىلا ، ئۇلار نەرە تارتىپ ھۇجۇم قىلىپ كېلىدۇ ، ئۇ چاغدا ، سىلەر تاقابىل تۇرالماي قېلىشىڭلار مۇمكىن . مېنىڭچە ، يەنىلا ئېھتىيات بىلەن ئىش قىلغىنىڭلار تۈزۈك .

قۇرەيشلەر بۇ گەپنى ئاڭلاپ مەنىستىمگەن ھالدا دېدى :

— سەن مۇھەممەدنى بىزگە ئۈنچۈالا سىرلىق كۆرسەتمە . بىز قۇرەيشلەر شۇنچە يارىماس ئادەملەرمۇ؟ بىزلا بولىدىكەنمىز . مۇھەممەد مەككىگە كىرىمەن دەپ خىيال چاغلىمىسۇن .

سۇلھىلىشىش

قۇرەيشلەر مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنى تاش يۈرەك ئادەم ئىكەن ، شۇنچە كۆپ ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپمۇ ئۇنىڭ ئىرادىسىنى ئۆزگەرتەلمىدۇق ، دەپ ئويلاشتى ۋە مەسلىھەتلىشىش ئارقىلىق مىكرەز ئىبن ھەفسنى تېپىپ ، ئۇنىڭغا :

— سېنىڭ باتۇر ، پاراسەتلىك ، كەسكىن ئىكەنلىكىڭ ھەممىمىزگە مەلۇم . سەن تەمكىن ، قولىدىن ئىش كېلىدىغان بىر توپ ئادەم تاللاپ ، مۇھەممەدنىڭ قوشۇنىنىڭ ئەھۋالىنى ئۇقۇپ باق . پۇرسەت بولۇپ قالسىلا ، ئۇلارغا تۈيۇقسىز ھۇجۇم قىلىپ ، ئۇلارنىڭ ھەيۋىسىنى سۇندۇرۇپ ، جاسارىتىگە بەرھەم بېرىپ ،

---

① كىسرا — پارس پادىشاھى .
② نەجاشى — ھەبەشىستان پادىشاھى .

www.alma.cn

ئۇلارنى بىئارام قىل ، — دېيىشتى .

قاراڭغۇ چۈشكەندىن كېيىن ، مىكرەز ئىبن ھەفىس بىر توپ ئادەمنى باشلاپ مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام چۈشكەن جايىنىڭ ئەتراپىنى كۆزىتىشكە باردى . ئۇ بىردىنلا قەدىمنى توختىتىپ ، ئادەملىرىگە مۇنداق دېدى :

— توختاڭلار ! قاراڭلار ، قورۇل سىرتىدا تۇرغان ئاۋۇ ئادەم كىم ؟ ئۇ مۇھەممەد ئىبن مەسلەمەگە بەك ئوخشىشىپ كېتىۋاتىدۇ . ئوبدانراق قاراپ بېقىڭلار . چوقۇم شۇ ، مەن ئۇنى تونۇيمەن ، ئۇنىڭ بارلىق خۇسۇسىيەتلىرىنى بىلىمەن . ئۇ بۇرىدەك تۇيغۇن ، ئۇخلىسا بىر كۆزىنى يۇمۇپ ، يەنە بىر كۆزىنى ئېچىپ ئۇخلاپ ، كىشىنى ئۆزىگە يېقىن يولاتمايدۇ .

مىكرەز ئىبن ھەفسىنىڭ سۆزى تۈگىمەستىنلا ، بىللە كەلگەن كىشىلەر ئىختىيارسىز تىترەپ كەتتى .

مۇھەممەد ئىبن مەسلەمە شەپىنى تۇيۇپ ، قۇلىقىنى دىڭ تۇتۇپ تىڭشىدى ، سۆزلەشكەن ئاۋاز بىلەن ئاياغ شەپىسىنى ئاڭلاپ ، قۇرەيشلەر پايلاقچى ئەۋەتىپتۇ ، دەپ ھۆكۈم قىلدى ـ دە ، دەرھال مۇھاپىزەتچىلەرنى يىغىپ ، ئەتراپىنى ئاختۇرۇشقا بۇيرۇدى . ئاردىدىن ئانچە ئۆتمەيلا ، مىكرەز ئىبن ھەفىس ئادەملىرى بىلەن بىللە قولغا چۈشتى .

ئەسىرلەرنى روسۇللىلانىڭ ئالدىغا ئېلىپ كىرىشتى . روسۇللىلا ئۇلارنى قويۇپ بېرمەكچى بولۇپ ، ئېلىپ كىرگەنلەرگە :

— بولۇڭلار ، ئۇلارنىڭ قوللىرىنى يېشىۋېتىڭلار ، ئۇلار قايتىپ كەتسۇن ، ئۇلار مېنىڭ ياخشى نىيىتىمنى بىلىپ قالسۇن . بىز ئۇرۇش قىلىش ئۈچۈن كەلمىدۇق ، ئۆچمەنلىك ئۇرۇقىنى چېچىشنىمۇ خالىمايمىز ، — دېدى ، ئارقىدىن خۇزائە قەبىلىسىدىكى ھىراشنى چاقىرتىپ كېلىپ ، ئۇنىڭغا ، — ئى ھىراش ، بىز ئەسىرلەرنى قويۇپ بەرگەندىن كېيىن سەن قۇرەيش قەبىلىسىگە بېرىپ ئۇلارغا بىزنىڭ كېلىشتىكى مەقسىتىمىزنى چۈشەندۈرۈپ قويغىن ، سەن ئۇلارنى بىرقەدەر چۈشىنىسەن ، — دېدى .

هـسراش قۇرەيش قەبلىسىگە كەلدى ، لېكىن ئۇنىڭ ئىشى ئەپلەشمىدى ، ئۇ روھى چۈشكەن ھالدا قايتىپ كېلىپ ، يىغلاپ تۇرۇپ روسۇلىللاغا مۇنداق دەپ دادلىدى :

— ياروسۇلىللا ، ئۇلار بەك جاھىل ئىكەن ، زادىلا نىيىتىدىن يانىدىغاندەك ئەمەس . ئۇلار ماڭا تۇرلۈك ھاقارەتلەرنى قىلدى ، تېخى تۆگىمىنىڭ پۇتىنى چېپىۋەتتى ، ئەگەر ئەھابىشلەر تۇسۇۋالمىغان بولسا ، ھەتتا بېشىمنىمۇ تېنىمدىن جۇدا بولغان بولاتتى .

روسۇلىللا بۇنى ئاڭلاپ غەزەپلەندى ، ئەمما دەررۇ يەنە ئۆزىنى بېسىۋېلىپ ، ھېراشنى ئارام ئېلىشقا بۇيرۇدى ، بىر ئاز ئويلانغاندىن كېيىن ساھابىلەرگە :

— قۇرەيشلەرنىڭ بىزگە بولغان ئاداۋىتى ناھايىتى چوڭقۇر ئىكەن ، بۇنى دەرھال تۈگىتىش تەس ، بىز كەڭ قورساقلىق قىلىپ ، يەنىلا يامانلىققا ياخشىلىق قىلىشىمىز كېرەك ، ھېراش خۇزائىلىك بولغاچقا ، ئۇلار ئۇنى كۆزگە ئىلماي ، قەستەن كەمسىتكەن بولسا كېرەك ، — دېدى ، ئاندىن بۇرۇلۇپ ئۆمەرئىبن خەتتابقا مۇنداق دېدى ، — ئى ئۆمەر ، سەن ئەس ـ ھوشۇڭ جايىدا ، پاراسەتلىك ئادەم ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قۇرەيشلەر ئىچىدە مەلۇم ئابرۇيۇڭ بار . شۇڭا ، سەن ئۇلارنىڭ قېشىغا بېرىپ ، بىزنىڭ بۇ يەرگە كېلىشتىكى ھەقىقىي مەقسىتىمىزنى ئۇلارغا چۈشەندۈرگىن . ئىككىنچى ئارىدىكى شۇبھە تۇمانلىرى كۆتۈرۈلۈپ كەتسە ئەجەب ئەمەس .

— ئى روسۇلىللا ، مەن بۇيرۇقۇڭغا تەييار ، — دېدى ئۆمەر ، — لېكىن ھازىر ئەھۋالدا ئۆزگىرىش بولدى ، شۇڭا مەنمۇ ھاياتىمدىن سەل ئەنسىرەۋاتىمەن . چۈنكى ئۇلار ماڭىمۇ دۈشمەنلىك قىلىدۇ ، ئۇنىڭ ئۈستىگە مەككىدىكى ئۇرۇق ـ تۇغقانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ھەيدەپ چىقىرىشىپتۇ ، مەككىدە مېنى ئۆز ھىمايىسىگە ئالغۇدەك بىرمۇ كىشى يوق . لېكىن مەن ساڭا بۇ مۇھىم ۋەزىپىنىڭ ھۆددىسىدىن چىقالايدىغان ئادەملەرنى كۆرسىتەي ، مەككىدە

www.alima.cn

بىرمۇنچە كىشىلەر ئۇلارنى ھمايە قىلىدۇ ، قوغدايدۇ . ئۇلار ئوسمان ئىبن ئەففان ، مۇئاۋىيە ، ئەبۇسۇفيان ، ئۇقبە ۋە ئىبنانلار .

روسۇلىللا ئۇنىڭ دېگەنلىرىنى يوللۇق دەپ قاراپ ، ئوسماننى مەككىگە ئەۋەتىش قارارىغا كەلدى .

ئىبنان ئىبن سەئىد يېرىم كېچىدە ئىشكىنىڭ جىددي قېقىلغانلىقىنى ئاڭلىدى ، ئىشكىنى ئېچىپ ، بىر نەۋرە ئىنىسى ئوسمان ئىبن ئەففاننى كۆردى ۋە ئۇنى دەررۇ ئۆيگە تەكلىپ قىلدى ، ئاندىن :

— ئۇكام ، مەۋلانىڭ مۇھەممەدنى يالغۇز تاشلاپ كېلىپ قاپسەنغۇ ؟ بىرەر جىددي ئىش چىقىپ قالدىمۇ ؟ — دەپ سورىدى .

ئوسمان مۇنداق دېدى :

— مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام مەككىگە كىرىشتىكى ھەقىقي مۇددىئاسىنى قۇرەيشلەرگە چۈشەندۈرۈپ ، ئۇلاردىكى ئۇقۇشماسلىقنى تۈگىتىش ئۈچۈن مېنى ئۇلارنىڭ قېشىغا ئەۋەتمەكچى بولدى . لېكىن مەن بۇ يەرگە كەلگەندىن كېيىن ئۇلارنىڭ كونا ئۆچمەنلىك بىلەن ماڭا زىيانكەشلىك قىلىپ قويۇشىدىن ئەنسىرەپ ، سېنى ياردەم قىلىدۇ ، قوغدايدۇ ھەم ماڭا يول كۆرسىتىدۇ ، دەپ ئاۋۋال سېنىڭ قېشىڭغا كەلدىم . ئىككىمىز تۈغقان بولغاندىكىن ، ماڭا ياردەم قىلارسەن .

ئىبنان ماقۇل بولدى ، ئەتىسى ئۇنى قۇرەيش باشلىقلىرى بىلەن كۆرۈشتۈرۈشكە ئېلىپ بېرىپ ، ئۇلارغا :

— بۇ كىشى مېنىڭ نەۋرە ئىنىم ئوسمان ئىبن ئەففان بولىدۇ . ئۇ مۇھەممەدنىڭ ئەلچىسى ، مۇھەممەدنىڭ خېتى ھەم سۆزىنى ئېلىپ كەپتۇ ، — دېدى . قۇرەيش باشلىقلىرى ئوسماننىڭ كېلىشتىكى مەقسىتىنى چۈشەندۈرۈشكە قوشۇلدى . ئوسمان مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ مەككىگە كىرىشتىكى سەۋەبلىرىنى بىر قۇر بايان قىلىپ ئۆتتى . قۇرەيش باشلىقلىرى ئاڭلاپ يەنىلا قوشۇلمايدىغانلىقىنى بىلدۈرۈشتى ۋە :

— مۇھەممەدنى مەككىگە كىرىشتىن توسۇش — بىزنىڭ

غەلىبىمىز ۋە ئىپتىخارىمىز . بىراق ، ساڭا باشقىچە قارايمىز ، سەن بەيتۇللانى تاۋاپ قىلىمەن دېسەڭ ، توسۇمايمىز ، — دېيىشتى .

— مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام مەككىگە كىرمىگۈچە ، مۇسۇلمانلارنىڭ ئارزۇسى ئەمەلگە ئاشمىغۇچە ، مەن بەيتۇللاغا قەدەم باسمايمەن ، — دەپ قەسەم قىلدى ئوسمان .

ئوسمان قۇرەيش باشلىقلىرى بىلەن كۆرۈشكەندىن كېيىن ، دەرھال قايتمىدى ، مەككىدە ئولتۇرۇشلۇق بەزى مۇسۇلمانلارنىڭ ئارىسىغا بېرىپ ، خۇپيانە ھالدا ئۇلارغا :

— غەلىبە قىلىشىمىزغا ئاز قالدى ، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام شەھەرگە كىرمەكچى . باش كۆتۈرىدىغان ۋاقتىڭلار كېلەي دەپ قالدى ، — دېدى .

قۇرەيشلەر ئوسماننىڭ مۇسۇلمانلار ئىچىدە مەخپىي ھەرىكەت قىلىپ يۈرگەنلىكىدىن خەۋەر تېپىپ ، ئۇنىڭ پاراكەندىچىلىك تۇغدۇرۇشىدىن ئەنسىرەپ ئۇنى قاماپ قويدى .

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئوسماندىن مۇڭەپپەقىيەت خەۋىرىنى كۈتۈپ تۇرماقتا ئىدى ، لېكىن ئوسمان قۇرەيشلەر تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلۈپتۇ ، دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىدى . مۇسۇلمانلار بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ قاتتىق قايغۇرۇشتى ، ئوسمان ئۈچۈن قانغا ـ قان ، جانغا ـ جان ئالمىز ، دەپ چىشلىرىنى بىلەپ تەييار بولۇشتى .

روسۇلىللانىڭ تىنچلىق يولىدا كۆرسەتكەن ھەممە تىرىشچانلىقلىرى مەغلۇپ بولدى . ئۇ مۇسۇلمانلارغا ئۇرۇشتىن باشقا يول يوقلۇقىنى جاكارلاپ ، جەڭگە ھازىرلىنىشقا بۇيرۇدى .

بىر كۈنى ، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام دەرەخنىڭ سايىسىدە خىيال سۈرۈپ ئولتۇراتتى ، ئەبۇسانان ئىبن ئەسەد ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ :

— ئى روسۇلىللا ، مەن ساڭا شۇنداق ئىرادە بىلدۇرىمەنكى ، سەن ماڭا بۇيرۇق قىلىدىغانلا بولساڭ ، مەن سەپنىڭ ئەڭ ئالدىدا ماڭىمەن ، قېيما ـ چىيما بولۇپ كەتكۈچە ھۇجۇمدىن يانمايمەن ، — دېدى .

— ماڭا نېمىشقا ساداقەتلىك بىلدۇرسەن؟ — دەپ سورىدى روسۇللا .

— مەن سېنى چەكسىز ھۆرمەتلەيمەن ، — دېدى ئەسەد ، — سېنىڭ پىداكارلىق روھىڭ ، باتۇرلۇقۇڭ ، كەڭ قورساقلىقىڭ شۇنىڭدەك قەتئىي تەۋرەنمەس پەزىلىتىڭ مېنى تەسىرلەندۈردى ، مەن سەن ئۈچۈن بارلىقىمنى بېغىشلاشقا رازى .

ئارقىدىنلا ، مۇسۇلمانلارنىڭ ھەممىسى ئەسەدكە ئوخشاش ، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا كەينى - كەينىدىن ساداقەتلىك بىلدۈرۈپ ، ئۇنىڭ بۈيرۇقىغا ئىتائەت قىلىدىغانلىقىنى ئىپادىلەشتى . مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ئۇلارنىڭ بۇ ھەرىكىتىدىن ئىنتايىن رازى بولۇپ ، ئۇلارغا ، شەھەرگە ھۇجۇم قىلىشقا ئاز قالدى ، ھەممە جەھەتتىن پۈختا تەييارلىق كۆرۈپ قويۇڭلار ، دېدى .

مۇسۇلمانلار قىلىچلىرىنى قىنىدىن سۇغۇرۇپ راسلىنىپ تۇرۇشقان چاغدا ، ئاتلىق بىر يوچۇن ئادەمنىڭ ئۈچقاندەك چېپىپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈشتى . ئۇنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلىش ئۈچۈن مۇسۇلمانلاردىن بىرەيلەن ئاتقا مىنىپ ئۇنىڭ ئالدىغا باردى ، تېخى يېقىن بارماي تۇرۇپلا ، كەلگەن بۇ كىشىنىڭ سۇھەيل ئىبن ئەمىر ئىكەنلىكىنى تونۇدى - دە ، دەررۇ ئېتىنىڭ بېشىنى ئارقىغا بۇراپ ، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئەھۋالنى مەلۇم قىلدى .

مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ئەھۋالنى ئۇققاندىن كېيىن ، خۇشال ھالدا :

— راستتىن سۇھەيل كەلگەن بولسا ، بۇ بىز بىلەن قۇرەيشلەر ئوتتۇرىسىدىكى سۇلھىنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك بولۇشىدىن ئۈمىد بارلىقىنى بىلدۈرىدۇ ، — دېدى .

روسۇللاھنىڭ مۆلچىرى تامامەن توغرا ئىدى . سۇھەيل روسۇللاھنىڭ ئالدىغا كېلىپ ، ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى :

— مەن قۇرەيش خەلقىنىڭ ئەلچىسى بولۇپ ، قېشىڭغا سۇلھى

تۇزۇش ئۇچۇن كەلدىم . ئالدىن شۇنى ئۇقتۇرۇپ قويايكى ، ئوسمان ئۆلتۇرۇلگىنى يوق ، ئەكسىچە مۇھاپىزەت قىلىنىۋاتىدۇ ، ئۇنى ئۆلتۇرۇلۇپتۇ دېگەن خەۋەر پۇتۇنلەي ئويدۇرما . مەن يەنە ساڭا شۇنىمۇ ئېيتىپ قويايكى ، قۇرەيشلەر ئۆزلىرىنىڭ قىلغان قوپاللىقىغا پۇشايمان قىلىپ ، سەن بىلەن سۇلھى تۇزۇشنى خالايدىغانلىقىنى بىلدۇرۇپ ، مېنى سەن بىلەن سۆھبەت ئۆتكۇزۇشكە ئەۋەتتى . ئارىدىكى ئۇقۇشماسلىقنى تۇگىتىپ ، قانلىق توقۇنۇشتىن ساقلىنىشنى ئۇمىد قىلىمەن .

روسۇللىلا قانلىق توقۇنۇشتىن ساقلىنىش ۋە بەيتۇللانى ئۇرۇش ئاپىتىگە ئۇچراتماسلىق ئۇچۇن ، قۇرەيشلەر بىلەن سۇلھى تۇزۇشنى تەشەببۇس قىلىپ كەلگەنىدى . ئۇ سۇلھى تۇزۇش ئۇچۇن ئوسمانىنى ئۇلار بىلەن سۆھبەت ئۆتكۇزۇشكە ئەۋەتكەن ئەمەسمىدى ؟ ھەر قېتىم ئۇلارنىڭ ئەلچىلىرىگە ئارقا ـ ئارقىدىن سۇلھىلىشىش سەمىمىيىتىنى بىلدۇرگەن ئەمەسمىدى ؟ شۇڭا روسۇللىلا ئۇلارنىڭ ئاخىر ئەقلىنى تېپىپ ، ھاماقەتلىكتىن ئويغانغانلىقىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ، ئىنتايىن خۇرسەن بولۇپ ، سۇھەيلىنىڭ قولىنى تۇتۇپ ، قىزغىن ھالدا :

— قەدەم تەشرىپ قىلغانلىقىڭنى قارشى ئالىمىز ، بىز ئىشلىرىمىز ئۇستىدە ئوبدانراق سۆزلىشەيلى ! — دېدى .

روسۇللىلا سۇھەيل بىلەن بىر سائەت سۆھبەتلەشتى ، ئىككى تەرەپ كېلىشىم ھاسىل قىلدى ، كېلىشىمنىڭ ئاساسىي مەزمۇنى مۇنداق بولدى : مۇسۇلمانلار بۇ يىل ئىچىدە مەككىگە تاۋاپقا بارماي ، دەرھال ئۆز قەبىلىلىرىگە قايتىش ؛ روسۇللىلا كېلەر يىلى ساھابىلىرىنى ئېلىپ بەيتۇللاغا تاۋاپقا كېلىش ، لېكىن قورال ـ يارىغ ئېلىپ كەلمەسلىك ؛ ئىككى تەرەپ ئون يىلغىچە ئۇرۇش قىلماسلىق ؛ قۇرەيشلەر ئىچىدىكى مۇسۇلمانلار روسۇللىلا تەرەپكە قېچىپ كەلسە ، رۇسۇللىلا ئۇلارنى قايتۇرۇۋېتىش ؛ لېكىن روسۇللىلاغا قول ئاستىدىكى ئادەملەر قۇرەيشكە ئەل بولۇپ بارسا ، قۇرەيشلەر ئۇلارنى روسۇللىلالاغا قايتۇرۇپ بەرمەسلىك .

كېلىشمىنىڭ مەزمۇنى مۇسۇلمانلارغا ئاڭلاتقاندىن كېيىن ، ئۇلاردا نارازىلىق پەيدا بولدى : «بۇ كېلىشىم ئۇلار ئۈچۈن پايدىلىق بولۇپتۇ ، ئۇلار ئۆزلىرىگە كېرەك بولغانلىقى ھەممىسىگە ئېرىشىپتۇ ، بىز بەك يول قويۇۋېتىپتۇق ، ھېچنېمىگىمۇ ئېرىشەلمەپتۇق ، بۇ يىل بەيتۇللانى تاۋاپ قىلىش پۈرسىتىدىن قۇرۇق قېلىپلا قالماي ، يەنە مۇسۇلمانلارنى قوغداش ھوقۇقىدىنمۇ ۋاز كېچىپتۇق ، بىز بۇ كېلىشىمنى چۈشىنەلمىدۇق » دەپ غۇلغۇلا قىلىشتى .

ئۆمەر ئىبن خەتتاپ كېلىشىمنىڭ مەزمۇنىنى ئاڭلاپ ئاچچىقىدىن تىترەپ كەتتى . ئۇ ئەبۇبەكرىگە :

— ھەي ئەبۇبەكرى ، سەن مۇھەممەدنىڭ ئاللانىڭ ئەلچىسى ئىكەنلىكى توغرىسىدا ئاللانى تىلىڭغا ئېلىپ قەسەم قىلغان ئەمەسمىدىڭ ؟ — دېدى .

— ئاللا بىلەن قەسەمكى ، ئۇ ھەقىقەتەن ئاللا ئەۋەتكەن ئەلچى ، — دېدى ئەبۇبەكرى .

— بىز مۇسۇلمانغۇ ؟

— شەك ـ شۇبھىسىز ، بىز مۇسۇلمان .

— قۇرەيشلەر بۇتپەرەسلەرغۇ ؟

— ئاللا بىلەن قەسەمكى ، ئۇلار بۇتپەرەسلەر .

— ئۇنداق بولسا ، دىنىمىزغا نېمە ئۈچۈن ناپاك نەرسىلەر سىڭىپ كىرىدۇ ؟

— ئى ئۆمەر ، كېپىلمەنكى ، مۇھەممەد ئاللا ئەۋەتكەن ئەلچى ، بىز ئۇنىڭغا مۇتلەق ئىشىنىمىز ، قەتئىي ئىتائەت قىلىشىمىز لازىم .

— مەنمۇ ئۇنىڭ ئاللانىڭ ئەلچىسى ئىكەنلىكىنى ، ئۇنىڭغا شەك كەلتۈرۈشكە بولمايدىغانلىقىنى بىلىمەن . لېكىن ئۇنىڭ بۇ قېتىمقى ئىشنى تازا چۈشىنەلمەيۋاتىمەن . مەن مۇسۇلمان بولغىنىمدىن بېرى ، ئىسلام دىنىغا زادى شەك كەلتۈرۈپ باقمىغانىدىم . لېكىن ھازىر گۇمانلىنىپ قالدىم .

www.aml.cn

— ئى ئۆمەر ، سېنىڭ سوئاللىرىڭغا جاۋاب بېرىشكە ئامالسىزمەن . مېنىڭچە ، سەن روسۇللىلانىڭ ئالدىغا كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن يۈزتۇرا سۆزلىشىپ باققىن .

ئۆمەر ساددا پىكىرلىك ، دىلى پاك ، ئاغزى ئىتتىك ، كۆڭلى ئوچۇق كىشى ئىدى . ئۇنىڭچە ، توغرا نەرسىلا بولىدىكەن ، باشقىلارنىڭ ئەيىبلىشىدىن ، ھەتتا قارغىشىدىن قورقمايتتى ، روسۇللىلا بولغان تەقدىردىمۇ ، ئۆمەر ئۇنىڭدا خاتالىق بار دەپ قارىسىلا ، روسۇللىلاغا كۆرسىتىپ بېرەتتى . ئۆمەر ئەبۇ بەكرىنىڭ تەكلىپىنى قوبۇل قىلىپ ، روسۇللىلانى تېپىپ ، ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشتى :

— سەن ئاللانىڭ ئەلچىسى ئەمەسمۇ ؟ — سورىدى ئۆمەر .

— نېمىشقا ئەمەسمەن ؟ — ياندۇرۇپ سورىدى روسۇللىلا .

— بىز مۇسۇلمانغۇ ؟

— بۇنىمۇ سوراش كېتەمدۇ ؟

— قۇرەيشلەر مۇشرىكلارغۇ ؟ سەن نېمە ئۈچۈن پاك دىنىمىزغا پاسىق نەرسىلەرنى ئارىلاشتۇرىسەن ؟

— مەن ئاللانىڭ بەندىسى ھەم ئەلچىسى ، ئۇنىڭ ئىرادىسى بويىچە ئىش قىلىمەن ، ئۇنىڭ ئەمرىگە ھەرگىز خىلاپلىق قىلمايمەن ، ئۇمۇ مېنى تاشلىۋەتمەيدۇ .

— سەن بىزگە بەيتۇللاغا بېرىپ تاۋاپ قىلمىز ، دەپ ۋەدە قىلغان ئەمەسمىدىڭ ؟

— شۇنداق دېگەنىدىم .

— سەن تېخى بۇ يىل بەيتۇللانى تاۋاپ قىلىشتىكى ئارزۇيىمىزنى ئەمەلگە ئاشۇرىمىز دېگەنتىڭغۇ ؟

— مەن بۇ گەپنى قىلمىغان ، لېكىن خاتىرجەم بولغىنكى ، بىز چوقۇم بەيتۇللانى تاۋاپ قىلىمىز ، بۇ پەقەت ۋاقىت جەھەتتىكى بالدۇر ـ كېيىنلىك مەسىلىسى ، خالاس .

ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاخىرقى بۇ بىر جۈملە سۆزى بىلەنلا ئۆمەر گۇمان ، ئاچچىقتىن خالاس بولۇپ ، خۇشال ـ خۇرام

چىقىپ كەتتى .

ئۆمەر چىقىپ كەتكەندىن كېيىن ، روسۇلىللا سۇھەيل بىلەن قايتىدىن ئولتۇرۇپ ، سۇلھىنىڭ ماددىلىرىنى يېزىپ چىقىشنى قارار قىلىشتى . روسۇلىللا ئەلىنى يېزىشقا بۇيرۇدى :

— يازغىن ، باشقا بىسمىللاھىررەھمانىررەھىم ، دەپ ياز .

— بۇ گەپنى مەن چۈشەنمەيمەن ، يەنىلا : بىسمىكەللاھۇممە دەپ يازغىن ! — دېدى سۇھەيل . ئەلى سۇھەيلنىڭ پىكرى بويىچە يازدى ، ئاندىن قەلەمنى توختىتىپ روسۇلىللانىڭ سۆزىنى كۈتتى .

— ئۇلاپ ياز : ئاللانىڭ ئەلچىسى مۇھەممەد ۋە سۇھەيل ئىبن ئەمىر سۆھبەتلىشىش ئارقىلىق تۆۋەندىكىلەر ئۈستىدە سۇلھىگە كەلدىكى دەپ ياز ، — دېدى روسۇلىللا . سۇھەيل دەرھال ئەلىنىڭ قولىدىكى قەلەمنى تۇتۇۋېلىپ ، روسۇلىللاغا :

— ئەگەر سېنىڭ ئاللانىڭ ئەلچىسى ئىكەنلىكىڭنى بۇرۇنراق بىلگەن بولسام ، ساڭا ھەرگىز دۈشمەنلىك قىلمىغان بولاتتىم . شۇڭا يەنىلا ئۆزۈڭنىڭ ئىسمىلا يېزىلسۇن ! — دېدى .

روسۇلىللا مۇنداق دېدى :

— ئۇنداق بولسا ، مۇنداق يازغىن : مۇھەممەد ئىبن ئابدۇللا بىلەن سۇھەيل ئىبن ئەمىر تۆۋەندىكىچە سۇلھىگە كېلىشتى : ئىككى تەرەپ ئون يىلغىچە ئۇرۇشمايدۇ ؛ بۇ جەريانىدا ئىككى تەرەپ ئۆزئارا ئىناق ، دوست ئۆتىدۇ ؛ قۇرەيشلەردىن مۇھەممەد تەرەپكە رۇخسەتسىز كەلگەنلەرنى مۇھەممەد قۇرەيشلەرگە قايتۇرىدۇ ؛ ئەگەر مۇھەممەدنىڭ ئادەملىرى ئۆز ئالدىغا قۇرەيش تەرەپكە بېرىپ قالسا ، قۇرەيشلەر ئۇلارنى قايتۇرۇپ بەرمەيدۇ . مۇھەممەد دەرھال مەدىنىگە قايتىدۇ ، بۇ يىل مەككىگە كىرمەيدۇ ، كېلەر يىلى ھەج مەۋسۇمىدا قۇرەيشلەر مەككىدىن چىقىپ كەتكەندىن كېيىن ، مۇھەممەد بەيتۇللانى تاۋاپ قىلىش ئۈچۈن ساھابىلىرى بىلەن مەككىگە كىرىدۇ ، لېكىن ھېچقانداق قورال - ياراغ ئېلىپ كىرمەيدۇ ؛ مۇھەممەدنىڭ قوۋمىگە قوشۇلۇش ياكى قۇرەيش قەبىلىسىگە قوشۇلۇش ھەر كىمنىڭ ئىختىيارىدا بولىدۇ .

www.alma.cn

ئەلى يېزىپ بولغاندىن كېيىن ، ئىككى تەرەپ كۆزدىن كەچۈرۈپ ئىمزا قويدى .

بۇ سۈلھىنى ئوقۇغان مۇسۈلمانلاردىن بىرمۇنچىلىرى تەشۋىشلەندى . ئۇلار تازا غۇلغۇلا قىلىشۋاتقان پەيتتە بىردىنلا پۈتىدا ئىشكەل بار بىر ئادەم ئۇلارنىڭ ئالدىغا كېلىپ ، جېنىنىڭ بارىچە : «ئى روسۈلىللا ، مېنى قۇتۇلدۇرغىن ! مېنى ئۆز پاناھىڭغا ئالغىن ! » دەپ ناله قىلدى . كىشىلەر يېقىن بېرىپ قاراپ ، ئۇنىڭ سۇھەيل ئىبن ئەمىرنىڭ ئوغلى ئەبۇ جەندەل ئىكەنلىكىنى تونۇدى . كىشىلەر دەررۇ ئۇنى يۆلەپ روسۈلىللانىڭ ئالدىغا ئېلىپ كىردى . جەندەل روسۈلىللانى كۆرۈپلا قاتتىق يىغلاپ مۇنداق دېدى :

— ئى روسۈلىللا ، سېنىڭ چاقىرىقىڭ يۈرتىمىزغا يېتىپ بارغاندا ، مەن ئىسلام دىنىغا ئېتىقاد قىلغانىدىم ؛ قولۇمغا «قۇرئان» تەگكەندە ، مەن ئۇنى بېرىلىپ ئوقۇدۇم ۋە شۇ بويىچە ئىش قىلدىم . لېكىن ، قۇرەيشلەر مېنىڭ ئۇلارغا ئاسىيلىق قىلىپ ، ئېتىقادىمنى ئۆزگەرتكەنلىكىمنى بىلىۋالغاندىن كېيىن ، مېنى سوراققا تارتتى ۋە قىيىن - قىستاققا ئالدى . مەن بۇ ئىبلىسلارنىڭ چاڭگىلىدىن قېچىپ ، ھۇزۇرۇڭغا كېلەي ، دەپ شۇنچە كۆپ ئۇرۇنغان بولساممۇ ، ئامال بولمىدى ، مانا بۇ قېتىم ئاخىر قېچىپ كەلدىم . ئى روسۈلىللا ، مەن ئىسلام دىنىغا ئېتىقاد قىلىش سەۋەبىدىن ، قانچىلىگەن ئازاب - ئوقۇبەت تارتتىم - ھە ! مەن پۈتۈمدىكى ئىشكەلنى سۆرەپ سېنىڭ ئالدىڭغا پاناھ تىلەپ كەلدىم . مېنى ئۆز ھىمايەڭ ئاستىدىكى بىر مۇسۈلمان قىلىپ قوبۇل قىلغىن ! — ئۇ سۆزلەپ بولۇپ زار - زار يىغلاپ كەتتى .

سۇھەيلمۇ شۇ مەيداندا بار ئىدى ، ئۇ ئوغلىنىڭ بۇ ئېچىنىشلىق ھالىنى كۆرۈپ ، ناله - پەريادىنى ئاڭلاپ بەكمۇ ئازابلاندى ۋە بىئارام بولدى ، لېكىن لېۋىنى چىشلەپ تۇرۇپ ، باغرى قاتتىقلىق قىلىپ ، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا :

— ئى روسۈلىللا ، ئوغلۇم ئالدىڭغا كېلىشتىن بۇرۇن بىز سۈلھىنامىنى ئىمزالاپ بولدۇق ، سۈلھىنامىگە ئاساسەن ، ئۇنى مەيلى

www.alimlar.cn

ئۇنىسۇن - ئۇنىمىسۇن ، مەككىگە قايتۇرۇۋېتىش كېرەك ، — دېدى .

— توغرا ئېيتتىڭ ، — دېدى روسۇللا ، — سېنىڭ دېگىنىڭدەك قىلايلى !

سۇھەيل ئوغلىنى باغلاپ مەككىگە قايتتى . سۇھەيل جەندەلنى ئالدى بىلەن مەككىدىكى مۇسۇلمانلار ئىچىگە ئېلىپ بېرىپ ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى :

— مۇسۇلمان قېرىنداشلار ، ئەبۇ جەندەل مۇھەممەدنىڭ قېشىغا قېچىپ بارغاندىن كېيىن ، مەن ئۇنى مۇشرىكلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەرمەكچى بولۇپ ئېلىپ كەلدىم . مۇشرىكلار بىزگە جىق كۈلپەت كەلتۈردى ، بۇ ھەممىمىزگە مەلۇم . لېكىن ، مۇسۇلمانلارنىڭ بارچە ھەرىكىتى ئاللانىڭ ئىلكىدە بولىدۇ . روسۇللا ئاللانىڭ ئىرادىسى بويىچە ئىش قىلىدۇ . روسۇللا قۇرەيش قەبىلىسى بىلەن سۇلھىنامە تۈزدى ، شۇڭا بىز ئالدى بىلەن ئۇنى بۇزالمايمىز . ئەبۇ جەندەلگە كەلسەك ، ئۇ ۋاقتىنچە ئازاب چېكىپ تۇرىدۇ ، لېكىن ئۇنىڭ ئازاب چېكىدىغان كۈنىمۇ ئانچە ئۇزۇنغا بارمايدۇ . روسۇللا ئۇنىڭغا : ئەبۇ جەندەل ، سەۋر قىلغىن ، ئاللا ساڭا ۋە ساڭا ئوخشاش خورلانغان ئاجىزلارغا چىقىش يولى بېرىدۇ ، دەپ تەسەللى بەردى .

ئاندىن سۇھەيل قۇرەيش باشلىقلىرىغا مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام بىلەن ئۆتكۈزگەن سۆھبەت ئەھۋالى ۋە سۇلھىنامە تۈزۈش ئەھۋالىنى مەلۇم قىلدى . قۇرەيشلەر قوبۇل قىلىدىغانلىقىنى بىلدۈرۈشتى .

روسۇللا قۇرەيشلەرنىڭ سۇلھىنامىنى تەستىقلىغانلىقىدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن ، مەدىنىگە قايتىشقا تەييارلاندى . ئۇ مۇسۇلمانلارغا خەۋەر يەتكۈزۈشكە ئادەم ئەۋەتتى . خەۋەر يەتكۈزگۈچى ئۇنلۇك ئاۋاز بىلەن : «سۇلھىنامە ئىمزالاندى ، چوڭ ئىش ئورۇندالدى ، ئارتۇق ئۇلاغلىرىڭلارنى تېز قۇربانلىق قىلىڭلار ، چېچىڭلارنى چۈشۈرتۈڭلەر ، ئاندىن تۆگىلەرنى يېتىلەپ

مەدىنىگە قايتىڭلار» دەپ توۋلىدى ، ئۇ كىشىلەرنىڭ ھاڭ ـ تاڭ بولۇپ قاراپ تۇرۇشقانلىقىنى كۆرۈپ ، يەنە بىر قېتىم توۋلىدى ، بىراق بۇنىڭغا ھېچكىم پەرۋا قىلمىدى ، ئۇ ئۈچىنچى قېتىم يەنە تەكرار توۋلىدى ، يەنىلا ھېچكىم ئۇنىڭ گېپىچە ئىش قىلمىدى .

توۋلىغان كىشى روسۇللىلانىڭ قېشىغا كىرىپ ، ھېچكىمنىڭ ئۇنىڭ گېپىگە قۇلاق سالمىغانلىقىنى مەلۇم قىلدى ۋە ئۇلارنى روسۇللىلانىڭ چاقىرىقىنى مەقسەتلىك ھالدا كەمسىتتى دەپ قارىدى . روسۇللىلا بۇنى زور ئىش ، ئېھتىيات بىلەن مۇئامىلە قىلىش كېرەك ، دەپ ئويلىدى . ۋە كۆڭلى غەش بولغان ھالدا ئۆيگە قايتىپ كىردى . ئۇنىڭ خوتۇنى ئۇممۇسەلەمە ئۇنىڭ غەمكىن كىرىپ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ :

— نېمە بولدۇڭ ؟ نېمىدىن بۇنچە پەرىشان بولدۇڭ ؟ — دەپ سورىدى .

— قۇۋىلىرىم سۆزۈمنى ئاڭلىمايۋاتىدۇ ، — دېدى روسۇللا ، — مەن ئۇلارغا ئېھرامدىن چىقىپ ، چېچىڭلارنى ئالدۇرۇپ ، قۇربانلىق قىلىپ ، مەدىنىگە قايتىش تەييارلىقىنى قىلىڭلار دېسەم ، پەرۋا قىلىشمىدى .

— ئى روسۇللا ، — دېدى ئۇممۇسەلەمە ، — سېنىڭ كىشىلەرنىڭ نەزەرىدە مەرتىۋەڭ يۇقىرى ، ئۇلار سېنى ئۆزلىرى ئۈچۈن ئۈلگە ، دەپ قارايدۇ ، سەن ئۇلارنىڭ ئارىسىغا بېرىپ ئەھۋالنى چۈشەندۈرسەڭ ۋە ئۆزۈڭ باشلامچى بولۇپ چېچىڭنى ئالدۇرۇپ ، قۇربانلىق قىلساڭ ، ئۇلارمۇ چوقۇم سېنى ئۈلگە قىلىپ شۇنداق قىلىدۇ .

روسۇللىلا ئۇممۇسەلەمەنىڭ تەكلىپى بويىچە كىشىلەر ئارىسىغا كېلىپ ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى :

— سىلەر تۈزۈلگەن سۈلھىنامىدىن نېمىشقا ئەنسىرەيسىلەر ۋە قايغۇرىسىلەر ؟ كېلىشىمگە ئاساسەن ، بىز تەرەپتىن قۇرەيش تەرەپكە قېچىپ بارغانلارنى ئۇلار ئەپقېلىپ قايتۇرمايدۇ ، ئۇنىڭ بىزگە ھېچقانداق زىيىنى يوق ، چۈنكى قېچىپ كەتكەن ئاسىيلار ئىچىمىزدە

قالسا ، بىز ئۇچۇن يوشۇرۇن ئاپەت بولىدۇ ، قۇرەيشلەردىن بىز تەرەپكە قېچىپ كەلگەنلەرنى قايتۇرۇۋېتىمىز . ئاللا ئۇلارنى ئۆزى ئورۇنلاشتۇرىدۇ ۋە قۇتۇلدۇرىدۇ . شۇڭا بىز ئۇلاردىن غەم قىلماسلىقىمىز لازىم . بەيتۇللانى تاۋاپ قىلىشقا كەلسەك ، بۇ يىل بارمايمىز ، لېكىن بىز چوقۇم بارىمىز . بۇ پەقەت ۋاقىت جەھەتتىكى بالدۇر - كېيىنلىك مەسلىسى ، خالاس . مېنىڭ قىلغانلىرىم ئاللانىڭ ئىرادىسى بويىچە بولدى ، ئاللا مېنىڭ مەدەتكارىم ، مەن ئۇنىڭ ئىرادىسىگە مەڭگۇ خىلاپلىق قىلمايمەن .

ئۇ سۆزلەپ بولۇپ دەرھال چېچىنى ئالدۇردى ، ئۆزى ئۇچۇن قۇربانلىق قىلىشقا ئادەم بۇيرۇدى ، ئېھرامدىن چىقىشنى جاكارلىدى .

مۇسۇلمانلار روسۇلىللانىڭ يۇقىرىقى سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ، ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئورۇنلۇق ھېس قىلىپ ، ئۇنىڭ چاقىرىقىغا ئاۋاز قوشۇپ ، چاچلىرىنى ئالدۇرۇپ ، قۇربانلىق قىلىپ ، مەدىنىگە قايتىشنىڭ بارلىق تەييارلىقىنى پۈتتۈردى . لېكىن ئۇلار بۇ قېتىم شۇنچە ئۇزۇن يول بېسىپ ، ھېرىپ - چارچاپ ، مەككە شەھرىنىڭ يېنىغا كېلىپمۇ بەيتۇللانى تاۋاپ قىلالمىغانلىقىغا چوڭقۇر ئەپسۇسلاندى .

سۇلھىنىڭ بىكار قىلىنىشى

مۇسۇلمانلار مەدىنە شەھرىگە تىنچ - ئامان قايتىپ كەلدى . ئۇلار مەككىگە قىلغان سەپىرىدە شەھەرگە كىرىپ بەيتۇللانى تاۋاپ قىلىش ۋە ئۆز يۇرتىنىڭ ھاۋاسىدىن نەپەس ئېلىشتىكى ئارزۇ - ئارمانلىرىغا يېتەلمىگەنلىكى ئۈستىدە پاراڭلاشقانلىرىدا ، قەلبىدە ئاغرىنىش كەيپىياتى يەنە قوزغىلاتتى .

روسۇلىللا مۇسۇلمانلارغا ھامان ئۇلارنى باشلاپ مەككىگە كىرىپ بەيتۇللانى تاۋاپ قىلدۇرىدىغانلىقىغا كۆپ قېتىم ۋەدە قىلدى ، ئۇلارمۇ روسۇلىللانىڭ سۆزىنىڭ ئىشەنچلىك ئىكەنلىكىنى

www.alma.cn

بىلەتتى . چۈنكى ، روسۇللا ئەزەلدىن ئۆز لەۋزىدە تۇراتتى ، شۇنداق بولسىمۇ ، ئۇلار بەيتۇللانى تاۋاپ قىلىش تەشنالىقى ۋە ئۆز يۇرتىنى سېغىنىش ئازابىدىن خاتىرجەم ئۇخلىيالمايتتى ، گېلىدىن تاماق ئۆتمەيتتى ، ئەينى ۋاقىتنى ئەسلەپ مۇنداق ئويلىشاتتى : «ئىلگىرى ، مۇسۇلمانلار ناھايىتى ھەيۋەتلىك ، ناھايىتى كۈچلۈك ئىدى ، ھېچكىم ئۇلارنى كەمسىتەلمەيتتى ؛ مانا ھازىر ئۇلارنىڭ ھەيۋىسى سۇنىدى ، ئانچىكى بىر كىچىك قەبىلىنىمۇ بويسۇندۇرۇش ئۈيىقىتا تۇرسۇن ، تېخى ئۇلارغا تەزىم قىلىپ ، ھەدەپ يول قويىدىغان بولدى . ناۋادا قۇرەيش تەرەپتىكىلەردىن بىرەرى بۇتقا چوقۇنۇشتىن ۋاز كېچىپ ، ئىسلام دىنىغا ئېتىقاد قىلىپ مەدىنىگە قېچىپ كەلسە ، ئۇ مەدىنىدە مۇسۇلمانلارنىڭ تېگىشلىك ھىمايىسىگە ۋە غەمخورلۇقىغا ئېرىشەلمەيدۇ ، ئەكسىچە ، مەككىگە قايتۇرۇلۇپ ، كاپىرلارنىڭ ئازاب ـ ئوقۇبىتىگە تۇتۇپ بېرىلىدۇ ؛ ناۋادا بىرەر كىشى ئىسلام دىنىغا ئاسىيلىق قىلىپ ، كاپىرلارغا ئەل بولۇپ بارسا ، مۇسۇلمانلارنىڭ ئۇنىڭ بىلەن كارى بولمايدۇ ، ئىلاج قىلالمايدۇ . »

ئەبۇ جەندەل توغرىسىدىكى ئىش ھازىرمۇ ئۇلارنىڭ ئېسىدە ئىدى . ئۇ پۈتىدىكى ئىشكەل بىلەن كىرىپ مۇسۇلمانلارنىڭ سېپىگە قېتىلىشنى ، ئۇلارنىڭ ھىمايىسى ئاستىغا كىرىشنى تەلەپ قىلىپ يالۇۋۇرغان بولسىمۇ ، ھېچ كىشىنىڭ ياردىمىگە ئېرىشەلمىدى ، *مۇسۇلمانلار بۇ ئىشتىن بەكمۇ قايغۇرۇشتى . ئۇنىڭ ئۈستىگە بۇ* قېتىم مەككىگە قىلغان سەپەرنىڭ كۆڭۈلسىز بولغانلىقى ئۇلارنى تېخىمۇ مەيۈسلەندۈردى ، كونا ـ يېڭى قايغۇ ـ ئەلەملەر تەڭ كەلدى . ئۇلار كۈن بويى خاپا ، مەيۈس ھەم غەمكىن ئۆتەتتى .

بىر كۈنى ، ئەبۇبەسىر پۈتۈن ئەزايى زەخمىلەنگەن ھالدا مەككىدىن مەدىنىگە قېچىپ كەلدى . مۇسۇلمانلار ئۇنى كۆرۈپلا : — ئەي ئەبۇبەسىر ، نېمە بۇنچە زەخمىلىنىپ كەتتىڭ ؟ چاپسان ئېتىقىنىڭ نېمە ئىش بولدى ؟ — دەپ سوراشتى .

ئەبۇبەسىر يىغلاپ تۇرۇپ دادلىدى :

www.ainia.cn

— ئەي مۇسۇلمان قېرىنداشلار ، مەن ئىسلام دىنىغا ئېتىقاد قىلغانلىقىم ئۈچۈن ، ئۇلار مېنى مۇشۇنداق ئازابلىدى . مۇھەممەد مەككىدىن ھىجرەت قىلغاندىن كېيىن ، ئارىدىن كۆپ ئۆتمەي بىر كۈنى ئاخشىمى بىر كىشى مۇھەممەد تارقاتقان «قۇرئان»نىڭ بەزى ئايەتلىرىنى ئۇنلۇك ئوقۇدى ، مەن ئۇنى ئاڭلاپ مەپتۇن بولدۇم ۋە «قۇرئان»دا دېيىلگەنلىرىنىڭ دىلىمغا ياقىدىغانلىقىنى ھېس قىلىپ ، ئىسلام دىنىغا ئېتىقاد قىلىشقا باشلىدىم ۋە مۇھەممەدكە ئەل بولۇش قارارىغا كەلدىم . لېكىن ، مەن ئۆز ئېتىقادىمنى جاكارلىغاندا ، قۇرەيشلەر مېنى قامىدى ، پۈتۈمگا ئىشكەل ، قولۇمغا كويزا سالدى ، شۇنىڭدىن كېيىن ، مەن ھايۋاندىن بەتتەر خورلاندىم ، دەھشەتلىك ئازاب - ئوقۇبەتكە قالدىم . ئەمما مەن ئاخىر ئۇلارنىڭ بىخەستەلىكىدىن پايدىلىنىپ قېچىپ چىقتىم ، ھازىر مەن مۇھەممەدكە ئەل بولىمەن ، سىلەر بىلەن بىللە جەڭ قىلىمەن .

ئەبۇبەسىر سۆزىنى تۈگىتىپ ، سەل دەردى چىققاندەك بولدى ، يۈزىدە كۈلكە ئالامىتى جىلۋىلەندى . ئۇ ، ئەمدى كۈلپەتلىك كۈنلەر كەلمەسكە كەتتى ، دەپ ئويلايتتى ، لېكىن ئۆز ئارزۇسىنىڭ ئەمەلگە ئېشىشىغا كېلىشىمنىڭ توسقۇنلۇق قىلىدىغانلىقىنى بىلمەيتتى .

ئۇ تولۇپ تاشقان خۇشاللىقى بىلەن روسۇلىللانىڭ ھۇزۇرىغا كىردى . بۇ يەردە قۇرەيشنىڭ ئىككى ئادىمى روسۇلىللا بىلەن سۆھبەتلىشىۋاتاتتى ، ئەبۇبەسىر زەن قويۇپ تىڭشاپ ، مۇنۇ گەپلەرنى ئاڭلىدى : «ئى مۇھەممەد ، ئەبۇبەسىر بىزگە ئاسىيلىق قىلىپ ، سېنىڭ قېشىڭغا قېچىپ كەلدى ، بىز ئىككى تەرەپ ھاسىل قىلغان كېلىشىمگە ئاساسەن ، سەن ئۇنى بىزگە تاپشۇرۇپ بېرىشىڭ لازىم . قۇرەيش قەبىلىسى بىزنى سەن بىلەن سۆزلىشىشكە ئەۋەتتى . كېلىشىمنى ئىجرا قىلىش سەممىيىتىڭنىڭ قانداقلىقىنى كۆرۈپ باقماقچىمىز . »

دەل شۇ چاغدا خىزمەتچىلەر ئەبۇبەسىرنىڭ روسۇلىللا بىلەن كۆرۈشۇش ئۇچۇن كۈتۈپ تۇرغانلىقىنى مەلۇم قىلدى . روسۇلىللا ئەبۇبەسىرنى دەررۇ چاقىرتتى ، ئاندىن ئىككى ئەلچىگە :

— ئەبۇبەسسىر مانا تۇرۇپتۇ ، سىلەر ئۇنى ئېلىپ كېتىڭلار ! — دېدى .

ئەبۇبەسسىر قۇرەيش كىشىلىرى تەرىپىدىن ئېلىپ كېتىلىۋاتقاندا ، مۇسۇلمانلار مۆلدۈرلەپ قاراپ قېلىشتى ، كۆزلىرىدىن تارامىلاپ ياش ئاقتى ، يۈرىكى پىچاقتا تىلىنغاندەك ئازابلاندى . لېكىن ، ئارىدىن ئانچە ئۆتمەي ، ئەبۇبەسىر يەنە قېچىپ كەلدى . كىشىلەر ئەجەبلەنگەن ھالدا ئۇنىڭدىن :

— سېنى ئېلىپ ماڭغان ھېلىقى ئىككى ئادەم قېنى ؟ — دەپ سوراشتى .

— بىرىنى ئۆلتۈرۈۋەتتىم ، يەنە بىرى قېچىپ كەتتى ، — دەپ جاۋاب بەردى ئۇ .

روسۇلىللا ئەبۇبەسىرنىڭ قىلمىشىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ئەپسۇسلانغان ھالدا مۇنداق دېدى :

— جىنايەت ئۆتكۈزۈپتۇ . ئەگەر بىرنەچچە كىشى بىللە ماڭغان بولسا ، بۇ ۋەقە يۈز بەرمىگەن بولاتتى . قانداقلا بولسۇن ، ئۇنى مەدىنىدە قالدۇرۇشقا بولمايدۇ ، نەگە بارسا بولىۋېرىدۇ . ھەممە يەردە ئاللا بار . ئوخشاشلا رەببىمنىڭ مەرھەمىتىگە ئېرىشىۋېرىدۇ .

ئەبۇبەسىر خۇددى بىرىنچى قېتىم ئېلىپ مېڭىلغاندىكىدەك ، يەنە غەمكىن ھالدا يۈرۈپ كەتتى . ئۇنىڭ كېتىشى مۇسۇلمانلارنىڭ كۆڭۈل قايغۇسى ۋە دىلخەستىلىكىنى تېخىمۇ كۆپەيتىۋەتتى .

ھەش ـ پەش دېگۈچە يەنە بىرقانچە ئاي ئۆتۈپ كەتتى ، لېكىن مۇسۇلمانلارنىڭ كەيپىياتىدا ۋاقتىنىڭ ئۆتۈشى بىلەن ئازراقمۇ ياخشىلىنىش بولمىدى . روسۇلىللا بىلەن قۇرەيشلەر ئوتتۇرىسىدا ئىمزالانغان تەڭسىز كېلىشىم ئېغىزغا ئېلىنسىلا ، مۇسۇلمانلار خاپا بولاتتى ۋە ئاغرىناتتى . ئۇلار بۇ دىلخەستىلىكتىن قۇتۇلالماي تۇرغاندا ، قۇرەيش تەرەپتىن يەنە بىر ئادەمنىڭ مەدىنىگە كەلگەنلىكىنى ئاڭلاشتى .

بۇ چوقۇم مەككىدىن قېچىپ چىققۇچى بىزنىڭ ھەمايىمىزگە كىرىشىنى تەلەپ قىلىپ كەلگەن يەنە بىر مۇسۇلمان بولسا

www.alma.cn

كېرەك ، — دېدى بىر مۇسۇلمان ، — لېكىن بىز ئۇنى قايتۇرۇۋېتىپ ئازابقىلا تۇتۇپ بېرىمىز . ئۇنىڭ كېلىشى بىزگە يېڭىدىن كۆڭۈلسىزلىك ۋە پەرىشانلىقلار ئېلىپ كېلىدۇ ، خالاس .

دەرۋەقە ، ئانچە ئۆتمەي ، بۇ ئادەم ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كەلدى ، مۇسۇلمانلاردىن بىرى ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ مۇنداق دېدى :

— سەن بۇ يەرگە نېمىشقا كەلدىڭ ؟ مەدىنە سېنىڭ ئۆيۈڭ ئەمەس ، پاناھلىنىدىغان ۋە قوغدىلىدىغان يېرىڭمۇ ئەمەس . سەن قۇرەيشلەرنىڭ روسۇلىللا بىلەن كېلىشىم ئىمزالىغانلىقىنى بىلمەمتىڭ ؟ كېلىشىمدە قۇرەيش تەرەپتىن بۇ يەرگە قېچىپ كەلگەن مۇسۇلمانلارنى يوشۇرۇپ قېلىشمىزغا ۋە قوغدىشىمىزغا بولمايدىغانلىقى بەلگىلەنگەن . بىلىشىڭ كېرەككى ، روسۇلىللا قەتئىي تۇردە كېلىشىمنىڭ ماددىلىرى بويىچە ئىش قىلىدۇ . مېنىڭچە ، سەن بۇ يەردىن دەرھال كەتكىن ! سەن بۇ يەردە ئۇزۇنراق تۇرۇپ قېلىپ ، قۇرەيشلەر ئارقاڭدىن ئىزدەپ كېلىپ قالىدىغان بولسا ، ئۇ چاغدا ساڭا ئىككى قولۇڭنى باغلاققا تۇتۇپ بېرىشتىن باشقا چارە يوق . ئەڭ ياخشىسى مەدىنىدىن باشقا يەردىن جېنىڭنى سېغىدۇرغۇدەك جاي ئىزدىگىن ، بىز ئاللادىن ساڭا ئاسايىشلىق بېرىشنى تىلەيمىز .

كەلگەن كىشى بۇ گەپنى ئاڭلاپ قاقاقلاپ كۈلۈپ كەتتى ۋە :

— سىلەر پۇتۇنلەي خاتا مۆلچەرلىدىڭلار . مەن مۇسۇلمان ئەمەس ، مەن ئۆز قەبىلەمگە ئاسىيلىق قىلمىدىم ھەم سىلەردىن پاناھ تەلەپ قىلىپمۇ كەلمىدىم . مەن مۇھەممەد بىلەن كۆرۈشكىلى كەلدىم . ئۇنىڭ بىلەن مەسلىھەتلىشىدىغان مۇھىم ئىشىم بار ئىدى ، — دېدى ـ ده ، سۆزىنى تۇگىتىپلا ئالمان ـ تالمان روسۇلىللانى ئىزدەپ كەتتى .

— ئۇنىڭ روسۇلىللانى ئىزدەيدىغان قانداق مۇھىم ئىشى بارىكىنا ؟ يۇرۇڭلار ، ئۇنىڭ روسۇلىللاغا نېمە دەيدىغانلىقىنى ئاڭلاپ باقايلى ، دېيىشتى مۇسۇلمانلار .

ئۇلار روسۇلىللانىڭ قورۇسىغا كەلگەندە ، ھېلىقى قۇرەيش

ئادەمنىڭ روسۇللىلا بىلەن خاتىرجەم سۆزلىشىۋاتقانلىقىنى كۆردى ۋە مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدى :

— مەن ئەبۇبەسىرنىڭ ئىشى توغرۇلۇق كەلدىم . ئۇ قەبىلىمىزگە ئاۋارىچىلىك ۋە كۈلپەت كەلتۈردى . ئۇ بىزنىڭ ئەڭ مۇنەۋۋەر باتۇرىمىزنى ۋەھشىيلىك بىلەن ئۆلتۈرگەندىن كېيىن دېگىز بويىغا قېچىپ بېرىپ بىزگە قارشى ئادەم توپلىدى . شۇنىڭدىن تارتىپ قوۋمىمىزدىن قېچىپ چىققانلىكى ئادەملەر ئۇنىڭ ئەتراپىغا توپلاندى . بۇنىڭدىن باشقا ، مەككىدىكى بەزى مۇسۇلمانلارمۇ شۇ يەرگە قېچىپ بېرىۋالدى . دەسلەپتە بىز ئۇلارنى سەل چاغلاپتۇق ، لېكىن ئۇلار بىزگە ھەدەپ ھۇجۇم قىلىۋەردى . ھازىر ئۇلار كارۋانلىرىمىزنىڭ شامغا ماڭغانلىقى ياكى مەككىدىن قايتقانلىقىدىن خەۋەر تاپسىلا ، يولغا بۆكتۈرمە ئورۇنلاشتۇرۇپ ، تۈيۈقسىز ھۇجۇم قىلىپ ، ئادەم ۋە مال - مۈلكىمىزنى ئېغىر زىيانغا ئۇچراتماقتا ، ھەتتا كارۋانلىرىمىزنى شامغا بارالمايدىغان قىلىۋەتتى . بۇ ئەھۋالنى ئوڭشاپ ، ئۇلارنىڭ داۋاملىق يامانلىق قىلىشىدىن ساقلىنىشنىڭ بىرلا چارىسى بار ، ئۇ بولسىمۇ ئىككى تەرەپ تۈزگەن كېلىشىمدىكى ئالاقىدار ماددىلارنى بىكار قىلىش . ئىلگىرى ئۇنى بىز ئۆزىمىزگە پايدىلىق دەپ قاراپ ، بىزگە كۈلپەت كەلتۈرىدىغانلىقىنى ئويلىماپتىكەنمىز . بۈگۈندىن ئېتىبارەن ، بىزنىڭ قەبىلىدىكى مۇسۇلمانلار سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا قېچىپ كەلسە ياكى قۇرەيش قەبىلىسىدىكىلەر سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا قېچىپ كەلسە ، ئۇلارنى قايتۇرۇپ بەرمەي ، ئۆز سېپىڭلەرگە قاتناشتۇرۇڭلار !

بۇ گەپنى ئاڭلىغان مۇسۇلمانلارنىڭ كۆڭلىدىكى غەم - قايغۇ خېلىلا كۆتۈرۈلۈپ كەتتى ، روسۇللىلانىڭ نېمە ئۈچۈن كېلىشىمنى بۇنچە قەتئىي ئىجرا قىلغانلىقىنى چۈشىنىشكە باشلىدى . شۇنىڭدىن ئېتىبارەن ، ئۇلار روسۇللىلادىن ئاغرىنمايدىغان ، بەلكى ئۇنىڭغا تېخىمۇ ئىشىنىدىغان بولدى .

مۇسۇلمانلار ئۆز تەقدىرى توغرىسىدىكى غەم - قايغۇدىن خالاس بولغاندىن كېيىن ، ئۇلارنىڭ قەلبىدىكى چوڭ ئىش بەيتۇللاغا

www.alima.cn

تەلپۈنۈش ئىدى . كۈنلەرنىڭ ئۆتۈشى بىلەن ئۇلاردىكى بۇ تەشنالىق ۋە سېغىنىش سۈسلىشىپ كەتمەيلا قالماستىن ، بەلكى تېخىمۇ كۈچەيدى . دەرۋەقە ، قۇرەيشلەر ئۆز لەۋزىدە تۇردى . ئىككىنچى يىلى ھەج مەۋسۈمىدا ئۇلار مەككىدىن چىقىپ كېتىپ ، مۇسۇلمانلارنىڭ مەككىدە بەيتۇللانى تاۋاپ قىلىش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈشىگە يول قويدى . لېكىن بۇ ھەر ھالدا قىسقىغىنا تۇرۇش ۋە زىيارەت قىلىش ئىدى . شۇنداق بولسىمۇ مۇسۇلمانلارنىڭ كۆڭلى دەككە ـ دۈككە ئىدى . تاۋاپ قىلىش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈش ۋاقتىدا ، يوشۇرۇن زىيانكەشلىكنىڭ ئالدىنى ئېلىشقا ، يوشۇرۇنغان قۇرەيشلەرنىڭ ئارقا تەرەپتىن كېلىپ ئۇشتۇمتۇت ھۇجۇم قىلىشىدىن ئېھتىيات قىلىشقا توغرا كېلەتتى . كېلىشىمگە ئاساسەن ، مۇسۇلمانلارنىڭ مەككىگە كىرگەندە ، قورال ـ ياراغ ئېلىپ كىرىشىگە بولمايتتى . بۇنداق ئەھۋالدا ، ناۋادا كۈتۈلمىگەن ئەھۋال يۈز بېرىپ قالسا ، ئۆزىنى تۇتۇپ بېرىشتىن باشقا ئامال يوق ئىدى . شۇڭا ، مۇسۇلمانلار بۇ ئەھۋالدىن قايغۇراتتى ۋە بىئارام بولاتتى .

بىر كۈنى ئاخشىمى بىرقانچە مۇسۇلمان خۇپتەن نامىزىنى ئوقۇپ بولغاندىن كېيىن ، ئولتۇرۇپ پاراڭلاشتى ، پاراڭ ئاخىرى خۇزائە ۋە بەنى بەكرى قەبىلىلىرىنىڭ بىر ـ بىرىنى دۈشمەن كۆرگەنلىكى ، شۇنىڭدەك ئۇلاردا قانلىق توقۇنۇش يۈز بەرگەنلىكى ئۈستىدە توختىدى . بىر مۇسۇلمان سۆز ئېلىپ مۇنداق دېدى :

— مەن قەدىمكى پادىشاھلار توغرىسىدا بەزى ھېكايىلەرنى ئاڭلىغان ، بۇ ھېكايىلەرنى ئېيتىپ بېرىدىغان بولسام ، چوقۇم قىزىقىسىلەر ، بىراق شۇ تاپتا ھەممىڭلار ھېرىپ مۈگدەپ قاپسىلەر ، بولدى ، بۈگۈن ئاخشام بۇ ھېكايىنى ئېيتمايلا قويايلى .

— ھېچقايسىمىز ئۇخلىمىدۇق ، ئېيتىۋەر ! — دېيىشتى ئۇلار .

بۇ ھېكايىلەرنى دادام ئېيتىپ بەرگەن . دادامنىڭ ئېيتىشىچە ، خۇزائە ۋە بەنى بەكرى قەبىلىلىرى قەدىمكى زامانداا

www.ajma.cn

ناھايىتى يېقىن ئۆتكەنكەن . ئۇلار دوستانە باردى ـ كەلدى قىلىشىپ ، تويلىشىپ ، سودا قىلىشىپ كەلگەنكەن . ئۇلار يەنە كۆپ قېتىم بىرلىشىپ ، چەتتىن كەلگەن تاجاۋۇزچىلارنى چېكىندۈرگەنكەن ، ئەمما بىر قېتىم بەنى بەكرى قەبىلىسى باشلىقىنىڭ ئوغلى مالىك ئىبن ئىباد ھەلف خۇزائە قەبىلىسىگە سودا قىلغىلى بارغاندا ، ئۇ يەردىكى ئادەملەر تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلۈپتۇ . شۇ ۋەجىدىن ، ئىككى تەرەپ ئوتتۇرىسىدا تۇغمەس ئۆچمەنلىك پەيدا بولۇپ ، ئاداۋەت بارغانسېرى چوڭقۇرلىشىپ ، ئىلگىرىكى غەددى ـ غۇبارسىز يېقىن مۇناسىۋەت بۇزۇلۇپتۇ . نۇرغۇن كىشىلەر ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى دۇشمەنلىكنى تۇغىتىش ، جېدەل ـ ماجىرانى مۇرەسسە قىلىش ۋە ئۇلارنىڭ كونا دوستلۇقىنى يېڭىۋاشتىن ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئۈچۈن تىرىشىپ كۆرگەن بولسىمۇ ، لېكىن بارلىق تىرىشچانلىقلار مەغلۇپ بولۇپتۇ . ئۇلار جىددىي ھالەتتە تۇرىۋېرىپتۇ ، كېيىن ئاللانىڭ ئەلچىسى مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام مەككىدە پەيدا بولغاندىن كېيىن ، ئۇلارنىڭ دىققەت ـ نەزىرىنى ئۆزىگە قارىتىپتۇ ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆچمەنلىكنى ۋاقتىنچە ئۇنتۇپتۇ . لېكىن ، ئارىدىن ئۇزۇن ئۆتمەي خۇزائە قەبىلىسى مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ قوۋمىغا ، يەنى بەكرى قەبىلىسى قۇرەيش قوۋمىغا قاتنىشىپتۇ ـ دە ، ئىككى تەرەپ ئوتتۇرىسىدا يەنە توقۇنۇش باشلىنىپتۇ . مۇشۇنداق كېتىۋەرسە ئايىغىدا نېمە بولىدىغانلىقىنى كىم بىلسۇن ؟

ئۇنىڭ ھېكايىسى تۇگە ـ تۇغمەيلا ، ئىتلارنىڭ ھاۋشىغىنى ئاڭلاندى . ئۇلار ئەجەبلىنىپ ، بۇ كېچىدە بۇ يەرگە كىممۇ كېلەر ؟ بەلكىم يولدىن ئېزىپ قالغان ياكى قونالغۇ ئىزدەپ كەلگەن يولۇچى بولسا كېرەك ، دەپ ئويلاشتى ۋە قاراپ بېقىشقا بىرەيلەننى چىقاردى .

بىردەمدىن كېيىن ، چىققان ھېلىقى ئادەم بىر كىشىنى باشلاپ كىردى ، كۆچمىلىك بۇ كىشىنى كۆرۈپلا ئۇنىڭ خۇزائە قەبىلىسىدىن ئەمىرئىبن سالىم ئىكەنلىكىنى بىلدى . ئەمىرئىبن سالىم ئۇلاردىن

www.yalima.org

مەسچىتكە كىلىشتى . ئۇلار مەسچىتتە روسۇلىللانىڭ راۋۇرۇس ئولتۇرغانلىقىنى كۆردى . ئەمىر روسۇلىللانىڭ ئالدىدا ئەلەملىك ھەم تىترەك ئاۋاز بىلەن مۇنۇ شېئىرنى ئوقۇۋاتاتتى :

ئىلتىجا قىلدىم مۇھەممەد بىزگە سەن بول باشپاناھ ،
سەن بىلەن بىزنىڭ پەدەر بولغانىدى چىن ئاشنا .
بىز قىلىپ ئىسلامغا بەيئەت ئۆزئارا ئۆتتۇق ئىناق ،
تىلىكىم نۇسرەت قازانغىن ئەلنى ئەيلەپ ئىتتىپاق .
تەڭرىگە بولساقمۇ سادىق ، بەندىلەرگە ھەم ئادىل ،
قىلدى قەست مۇشرىكۇ كۇففار بولمايىن ساڭا قايىل .
بىزگە چاڭ سېلىپ قۇرەيشلەر بىر يولى كۆتۈردى مۇشت ،
قىلدى خائىنلىق سۇلھىگە كۇدا[1] دا قوزغاپ ئۇرۇش .
بىزنى چاغلاپ يار - يۆلەكسىز ئاشتى چەندان ھەددىدىن ،
ئاھ بۇزۇلدى نامىزىمىز بىرەھىملەر زەربىدىن .
قىرىلىپ كەتكەچكە كۆپلەر ، ئوت - پىراقتا ئۆرتىلىپ ،
يول سوراپ كەلدۇق شۇدەم شەپقىتىڭگە يۆلىنىپ .

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئاڭلاپ بولغاندىن كېيىن :
— ئى ئەمىر ، بىئارام بولما ! ئاللا سىلەرگە زەپەر - نۇسرەت ئاتا قىلىدۇ ، — دېدى .
ئاندىن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئاللاغا ئىلتىجا قىلىپ : «ئى رەببىم ، خەۋەرلىرىمىزنى قۇرەيشلەردىن قامال قىلغايسەن ، ئۇلارنىڭ كۆزىنى كۆرمەس ، قۇلىقىنى ئاڭلىماس قىلغايسەن ، بىز شۇ چاغدىلا ئۇلارغا تۇيۇقسىز ھۇجۇم قىلالايمىز ۋە ئۇلارنى تەمتىرىتىپ قويالايمىز » دەپ دۇئا قىلدى .

www.alma.cn

① كۇدا — مەككىدىكى بىر جايىنىڭ ئىسمى .

روشەن غەلىبە

قۇرەيشلەر بەنى بەكرى قەبىلىسىنىڭ خۇزائە قەبىلىسىگە ھۇجۇم قىلىشىنى قوللاپ قويۇپ زادى ئەمىن تاپالمىدى . ئۇلار بىر ئىتتىپاقدىشىنىڭ يەنە بىر ئىتتىپاقدىشىغا قارشى تۇرۇشىنى قوللاشنىڭ مۇقەررەر ھالدا يېغىشتۇرۇۋالغىلى بولمايدىغان ئېغىر ئاقىۋەت پەيدا قىلمىدىغانلىقىنى ، بۇ خەۋەرنىڭ مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ قۇلىقىغا ئاڭلىنىپ ئۆزلىرىنىڭ كېلىشىمىدىكى ۋەدىسىگە خىلاپلىق قىلغانلىقى ئۇقۇلۇپ قالسا ، ئۇ چاغدا مۇسۇلمانلارنىڭ چوقۇم پۇرسەت تېپىپ ھۇجۇم قىلىدىغانلىقىنى ، ئۆزلىرىنىڭ بولسا ، تەييارلىقسىز تۇرغانلىقىنى چوڭقۇر چۈشىنەتتى .

قۇرەيش باشلىقلىرى بىر يەرگە كېلىپ باش قوشۇپ قىيىن ئەھۋالدىن قۇتۇلۇشنىڭ چارىسى ۋە چىقىش يولى ئۈستىدە مەسلىھەتلەشتى ، لېكىن پىكىردە بىرلىككە كېلەلمەي جاڭجاللاشتى . ئاخىردا ئۇلار ئاران دېگەندە ، بۇ بالادىن قۇتۇلۇشنىڭ بىر چارىسىنى تاپتى : مەدىنىگە بۇ خەۋەر يېتىپ بارغۇچە ، ئىلاج قىلىپ مۇھەممەدنى كېلىشىمگە داۋاملىق ئىشەندۈرۈش ۋە ئۇنىڭ ئۇرۇش قوزغىشىغا ۋە كېلىشىمنى يىرتىپ تاشلىشىغا بىرەر باھانە تېپىپ بەرمەسلىك ، مۇشۇ ئارىلىقتا ۋاقىتنى قولغا كەلتۈرۈپ ، قۇرەيشلەرنىڭ جەڭ تەييارلىقىنى پۈختىلىۋېلىشىغا ئىمكانىيەت يارىتىپ بېرىش ئۈچۈن ، ئۇلار ئەڭ ئابرۇيلۇق شەيخ ئەبۇسۇفيانىنى مەدىنىگە بېرىپ مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام بىلەن كۆرۈشۈشكە ئەۋەتمەكچى بولۇشتى .

ئەبۇسۇفيان قۇرەيش قەبىلىسىنىڭ مۇھىم تاپشۇرۇقىنى ئېلىپ ، تولۇپ تاشقان ئىشەنچ بىلەن يولغا چىقتى . لېكىن ئۇ مەدىنىگە بېرىپلا كىشىلەرنىڭ بەنى بەكرى قەبىلىسى بىلەن خۇزائە قەبىلىسى ئوتتۇرىسىدىكى توقۇنۇش ئۈستىدە

پاراڭلىشىۋاتقانلىقىنى ئاڭلىدى ، مۇسۇلمانلارنىڭ چىرايلىرىدىن غەزەپ - نەپرەت يېغىپ تۇرغانلىقىنى كۆردى . قۇرەيشلەرنىڭ كېلىشىمگە خىلاپلىق قىلغانلىقى ، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ھەقىقىي ئەھۋالىدىن ئاللىبۇرۇن خەۋەر تېپىپ بولغانلىقى ناھايىتى روشەن ئىدى . ئەبۇسۇفيان قاتتىق ئۈمىدسىزلىنىپ ، قۇرەيشلەرگە كەلگەن بالا - قازانى كۆتۈشتىن باشقا چارە يوقلۇقىنى ھېس قىلدى .

ئۇ ئەقلىنى بىر يۇگۇرتۇپلا : ئەجەبا ، مەككىگە قۇرۇق قول قايتسەمنۇ ؟ قەبىلىنىڭ شەيخى ۋە رەھبىرى تۇرۇقلۇق مۇشۇنداق قايتىپ كەتسەم ، يۈز - ئابرۇيۇم يەر بىلەن يەكسان بولمامدۇ ؟ ئۆزۈمنى دادىل تۇتۇپ مۇھەممەد بىلەن كۆرۈشكىنىم تۈزۈك ! ئۇنىڭغا بەزى سەۋەبلەرنى ئىزھار قىلسام ، بەلكىم ئۇنىڭ چۈشەنىشىگە ئېرىشىپ قالارمەن ، دەپ ئويلىدى ۋە بۇ ئوينى بىردىنبىر ياخشى چارە دەپ قارىدى .

چارە تېپىلغاندىن كېيىن ، ئەبۇسۇفيان مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۆيىگە كەلدى . بۇ چاغدا مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ئۆيدە يوق ، ئۇنىڭ ئايالى ئۈممۇھەببە تۇراتتى . ئەبۇسۇفيان ئۇنىڭدىن تىنچلىق سورىدى . لېكىن ، ئۈممۇھەببە ئۇنىڭ دەككىسىنى بەردى . ئۇ ئۈمىدسىزلىنىپ ئۆيدىن چىقىپ كەتتى . كېيىن بىر ئامال قىلىپ مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام بىلەن كۆرۈشكەن بولسىمۇ ، لېكىن مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامدىن ۋەدىگە خىلاپلىق قىلدىڭلار ، دەپ گەپ ئىشتىتۇالدى . ئەبۇسۇفيان ئۈمىدسىزلەنگەن ھالدا مەككىگە قايتىپ ، ئۆز قوۋمىدىكىلەرنى بېشىمىزغا چوڭ بالايىئاپەت كېلىدىغان بولدى ، دەپ ئاگاھلاندۇردى .

روسۇلىللا مۇسۇلمانلارنى جەڭگە تەييارلىنىشقا بۇيرۇدى . ئۇ يەنە ، كىمكى ئاللاغا ۋە ئاخىر زامانغا ئىشىنىدىكەن ، رامىزان ئېيىنى مەدىنىدە ئۆتكۈزسۇن ، دەپ جاكارلىدى . شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇنلىغان مۇسۇلمانلارنىڭ ئۇنىڭ ئەتراپىغا ناھايىتى تېزلا توپلاندى .

www.alima.cn

مۇزەينە ، غىنار ، ئەشجە ۋە ئەسلەم قاتارلىق قەبىلىلەردىن توپلانغان كىشىلەر بىرلىكتە يېتىپ كەلدى . ھەيۋەتلىك مۇسۇلمانلار قوشۇنى بىر يەرگە جەم بولدى ، ئۇلارنىڭ سانى ئەزەلدىن ھازىرقىدەك بۇنداق كۆپ ، قوشۇنلارنىڭ كەيپىياتى ھازىرقىدەك ئۇستۇن بولمىغانىدى . قۇرەيشلەرگە تەييارلىقسىز تۇرغاندا ھۇجۇم قىلىپ ، مەككىگە ھېچقانداق قارشىلىق بولمىغان ئەھۋالدا كىرىش ئۈچۈن مۇسۇلمانلارغا مەخپىيەتلىكنى قاتتىق ساقلاش ۋە ئىشنى ئاشكارىلاپ قويماسلىق توغرىسىدا تەنتەنىلىك بۇيرۇق چىقاردى . روسۇلىللا مۇقەددەس جاي بولغان مەككىدە قانلىق توقۇنۇش يۈز بېرىشتىن ئىمكانقەدەر ساقلىنىشنى ئويلايتتى .

مۇسۇلمانلارنىڭ زور قوشۇنى ھەيۋەتلىك ھالدا سەپەرگە ئاتلاندى . روسۇلىللانىڭ ئەلىمى قوشۇن ئالدىدا لەپىلدەيتتى ، ئاللا ئۇلارنىڭ زەپەر ـ نۇسرەت بىلەن ئىلگىرىلىشىگە مەدەت بېرەتتى .

ئۇشتۇمتۇت ، ئېگىز بويلۇق ، سېمىز بىر ئادەم بالا ـ چاقىلىرىنى ئېلىپ قوشۇن ئارىسىغا كىلىپ ، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام بىلەن كۆرۈشىدىغانلىقىنى ئېيتتى . كىشىلەر ئۇنىڭ روسۇلىللانىڭ تاغىسى ئاببباس ئىبن ئابدۇلمۇتتەلىپ ئىكەنلىكىنى تونۇپ ، ئۇنى روسۇلىللانىڭ ئالدىغا ئېلىپ كىرىشتى .

ئاببباس روسۇلىللانى كۆرۈپ :

— يا روسۇلىللا ، سەن مېنىڭ ئىسلام دىنىغا بۇرۇنلا ئېتىقاد قىلغانلىقىمنى بىلىسەن ، بۇ ئىشنى ئاشكارا جاكارلىمىغانلا يېرىم بار . چۈنكى ، شارائىت بۇنداق قىلىشىمغا يول قويمايتتى . مەن ئەمدى ئۇزاقىچە سەۋر قىلىپ تۇرالمىدىم ، شۇڭا بالا ـ چاقىلىرىمنى ئېلىپ قېشىڭغا كەلدىم ، — دېدى .

روسۇلىللا مۇنداق دېدى :

— سېنى قارشى ئالىمىز ، ئاببباس ! ئاللا سېنىڭ ساداقىتىڭنى ئالاھىدە ماختايدۇ ، مۇسۇلمانلار سېنى قۇتلۇقلايدۇ . ئاۋۋال بالا ـ چاقىلىرىڭنى مەدىنىگە يولغا سېلىۋېتىپ ، ئاندىن بىز بىلەن بىللە مەككىگە بارغىن . ئۇ يەردە سەن بىز بىلەن قۇرەيشلەر ئوتتۇرىسىدا

بولىدىغان ئىشلارنى ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆرىسەن .

ئابباس تۆت تەرەپكە قارىدى ، ھەممە يەردە مۇسۇلمانلار قوشۇنى سەپ تارتىپ تۇراتتى ، ئۇلارنىڭ ئاخىرىغا كۆز يەتمەيتتى . ئابباس : «ئەگەر مۇشۇ قوشۇن مەككىگە ھۇجۇم قىلىدىغان بولسا ، قۇرەيشلەردىن يا قېرى ، يا بىرەر ياش ، يا ئەر ، يا بىرەر ئايال ساق قالماسلىقى مۇمكىن » دەپ ئويلاپ قورقتى . ئۇ مۇسۇلمان بولغان بولسىمۇ . قۇرەيشلەرنىڭ تەقدىرىگە بەك كۆڭۈل بۆلەتتى . ئۇلارنىڭ قىرىلىپ تۈگەپ كېتىشىدىن ئەنسىرەيتتى . شۇڭا ئۇ دەرھال مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ۋە مۇسۇلمان قوشۇنىنىڭ يېنىدىن ئايرىلىپ ، بىرەر ئادەمنى تېپىپ ، ئۇ ئارقىلىق قۇرەيش باشلىقلىرىغا دەررۇ مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام بىلەن سۈلھى تۈزۈش ۋە مەككىنى بىكارلاپ بېرىش توغرىسىدا خەۋەر بەرمەكچى بولدى . ئۇنىڭچە ، مۇشۇنداق قىلغاندىلا ، قانلىق توقۇنۇشتىن ساقلىنىپ ، قۇرەيشلەرنىڭ ھاياتىنى ساقلاپ قالغىلى بولاتتى ، بولمىسا ، كېيىنكى ئاقىۋەتنى تەسەۋۋۇر قىلىش مۇمكىن ئەمەس ئىدى .

ئابباس يولدا ئۇيان - بۇيان قاراپ تەمتىرەپ يۈرۈۋاتقاندا ، ئىككى ئادەمنىڭ سۆزلىشىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ قالدى . ئۇلاردىن بىرى : «قارا ، ماۋۇ يەردە ئوت يېقىلىپتۇ ، ئاۋۇ يەرگە قوشۇنلار بارگاھ تىكىپتۇ » دېسە ، يەنە بىرى : «قورقۇپ كەتمە ، بۇلار خۇزائە قەبىلىسىدىكىلەر بولسا كېرەك » دېدى . بىرىنچى كىشى يەنە : «بۇ ھەرگىز خۇزائە قەبىلىسىدىكىلەر ئەمەس ، ئۇلارنىڭ نەدىمۇ بۇنچىۋالا كۆپ قوشۇنى بولسۇن » دېدى .

ئىككىنچى كىشى سۆز قىلاي دەپ تۇرۇشىغا ، ئابباس ئۇشتۇمتۇت ئۇلارنىڭ ئالدىدا پەيدا بولدى - دە ، ھەيرانلىق ئىچىدە :

— يا ھەزرەت ، ئەبۇسۇفيانمىدىك ، قانداق بولۇپ بۇ يەرگە كېلىپ قالدىك ؟ — دېدى .

— قۇرەيشلەرنىڭ بېشىغا كەلگەن كۈلپەت مېنى بۇ يەرگە كېلىشكە مەجبۇر قىلدى ، ئۆزۈڭدىن ئوغلۇڭ مۇھەممەد بىلەن مۇسۇلمانلارنىڭ ئەھۋالىنى تېگى - تەكلاشقا مەجبۇر قىلدى ، — دېدى

www.alnia.cn

ئەبۇسۇفيان ، — بىز كېلىشىمنى بىكار قىلىپ ، ئەھدىگە خىلاپلىق قىلغان ئاشۇ كۈندىن تارتىپ ، ئۇرۇش بولۇپ قالارمىكىن دەپ ئەنسىرەپلا كەلدۇق ، قۇرەيش خەلقىگە بىرەر پالاكەتچىلىك كېلىشى بۇرنىمىزغا پۇراپلا تۇردى .

— ھەي ، ئەبۇسۇفيان ! — دېدى ئابباس ، — سەن تېخى تۇخۇمنىڭ ئىچىدە چۈكۈلداۋاتقىنىڭدا ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بار جاي سەن تۇرغان يەردىن ئانچە يىراق ئەمەس ، ئۇ تۇمەنلىگەن مۇسۇلمان قوشۇنىنى يېتەكلەپ مەككىگە قاراپ ئاتلانماقتا . مەن قۇرەيش باشلىقلىرىنىڭ ھەممىسى قىرىلىپ تۈگەپ كېتەرمىكىن ، دەپ ئەنسىرەۋاتىمەن . سەن دەرھال مەن بىلەن بىللە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ھۇزۇرىغا بارغىن ، مەن سەن ئۈچۈن ئۆزرە ئېيتىپ ، جېنىڭنى ساقلاپ قېلىشقا ھۆددە قىلاي !

كىشىلەر ئەبۇسۇفياننىڭ ئابباس بىلەن بىللە رەسۇلىللانىڭ ھۇزۇرىغا كېلىشۋاتقانلىقىنى كۆردى . ئۆمەر ئىبن خەتتاپ ئەبۇسۇفيانىنى كۆرۈپلا غەزەپ بىلەن ۋارقىراپ تۇرۇپ :

— سەن ئاللاغا ئاسىيلىق قىلىپ كېلىشىمنى بۇزدۇڭ ، لەۋزىدە تۇرماي ۋەدىگە خىلاپلىق قىلدىڭ ، شۇنداق تۇرۇپ يەنە قايسى يۈزۈڭ بىلەن بۇ يەرگە كەلدىڭ ؟ ! — دېدى ، ئاندىن رەسۇلىللا تەرەپكە بۇرۇلۇپ ، — ئى رەسۇلىللا ، ئەبۇسۇفيان ۋەدىسىدە تۇرمايدىغان ئادەم . كېلىشىمنى بۇزغان دەل ئۇنىڭ ئۆزى ، ماڭا رۇخسەت قىل ، ئۇنىڭ بوينىنى ئۇزۇۋېتىپ دەردىمىزنى چىقىرايلى ! — دېدى .

— ئى رەسۇلىللا ، — دېدى ئابباس بىر چەتتە تۇرۇپ ، — مەن ئەبۇسۇفيانغا : قارنى ـ كۆكسى كەڭ رەسۇلىللا سېنىڭ ھاياتىڭغا كاپالەتلىك قىلىدۇ ، دەپ ئالاھىدە كېپىل بولغانىدىم .

— ئى رەسۇلىللا ، — دېدى ئۆمەر ئىبن خەتتاپ ، — ئەبۇسۇفيان ئارىمىزدىكى ئۆچمەنلىكنى قوزغىغان باش جىنايەتچى ، ئۇنى ئۆلتۈرسەكلا ، ئاندىن مۇسۇلمانلارنىڭ ئاچچىقى يانىدۇ .

— ئى ئۆمەر ، ئاچچىقىڭنى بېسىۋال ، — دېدى ئابباس ،

ئەگەر ئۇ ئەدى جەمەتىدىن بولغان بولسىدى ، مەنمۇ بىرنېمە دېمەيتتىم ، لېكىن بىلىشىڭ كېرەككى ، ئۇ ئابدۇمانناق جەمەتىدىن ـ دە !

ئۆمەر مۇنازىرىلەشمەكچى بولۇۋىدى ، روسۇلىللا ئۇنى توستى ۋە ئۇلارغا :

— بولدى ، تالاش ـ تارتىش قىلمۇھەرمەڭلار ، — دېدى ، ئاندىن ئاببباسقا ، — سەن ئەبۇسۇفياننى ئېلىپ كېتىپ بۇگۈن قېشىڭدا قوندۇرغىن ، ئەتە سۆزلىشەيلى ، — دېدى .

ئاببباس ئەبۇسۇفياننى ئۆز چېدىرىغا ئېلىپ كەلدى ، ئىككىيلەن يېرىم كېچىگىچە پاراڭلاشتى . ئاببباس ئۇنى بۇتقا چوقۇنۇشنى تاشلاپ ، ئىسلام دىنىغا ئېتىقاد قىلىشقا قايىل قىلماقچى بولدى .

ئەتىسى سەھەردە ئەبۇسۇفيان ئورنىدىن تۇرۇپ ، بەزى كىشىلەرنىڭ ئۇنىڭغا نامەلۇم بىرنېمىلەرنى قىرائەت قىلىۋاتقانلىقىنى ئاڭلىدى . ھويلا ئادەم بىلەن تولغانىدى . ئۇلار ئېھتىرام بىلەن ئېتىكاپتا تىك تۇرغاندىن كېيىن ، يۇكۇنۇپ ، كەينى ـ كەينىدىن سەجدە قىلىۋاتاتتى . ئەبۇسۇفيان بۇنى كۆرۈپ ھەيران بولۇپ :

— بۇ ئادەملەر نېمە ئىش قىلىۋاتىدۇ ؟ — دەپ سورىدى ئاببباستىن .

— ئۇلار بامدات نامىزى ئوقۇۋاتىدۇ . چاققان تەييارلانغىن ، روسۇلىللانىڭ قېشىغا بارايلى ! — دېدى ئاببباس . ئانچە ئۆتمەيلا ئۇلار روسۇلىللانىڭ ئالدىغا كەلدى .

— ھەي ئەبۇسۇفيان ، — دېدى روسۇلىللا ، — سەن كۆپ جاپا تارتتىڭ . ئەجەبا ، ئاللادىن ئۆزگە ھېچ نەرسە چوقۇنۇشقا ئەرزىمەيدىغانلىقىنى تېخىچە بىلمىدىڭمۇ ؟

— ئاتا ـ ئانام پىدايىڭ بولسۇنكى ، — دېدى ئەبۇسۇفيان ، — سېنىڭ كۆڭۈل ـ كۆكسۈڭ نېمىدېگەن كەڭ . مەن ئىلگىرى ئاللادىن باشقا يەنە بىر ئىلاھ بار دەپ قارايتتىم ، ھازىر مەن يېڭى تونۇشقا ئىگە بولدۇم .

— سەن مېنىڭ ئاللانىڭ ئەلچىسى ئىكەنلىكىمنى بىلمەمسەن؟ — دېدى روسۇللا.

— ئاتا - ئانام پىدايىڭ بولسۇن، بۇنى مەن ھازىر بىلدىم، — دېدى ئەبۇسۇفيان.

— ئى ئەبۇسۇفيان، — دېدى ئاببباس، — ھازىر ئەھۋال ئايدىڭلاشتى، ئەمدى ھوشۇڭنى تاپمىساڭ بولمايدۇ، ئەگەر كۆزۈڭنى چاڭ - توزانلار توسۇۋالغان بولسا، ئۇنى دەرھال سۈرتىۋەتكىن! كۆڭلۈڭدە يەنە بەتگۈمان بولسا، ئۇنى دەرھال چىقىرىۋەتكىن! ھاياتىڭنىڭ ئامانلىقى ئۇچۇن، ئۇ دۇنيادا جەننەتكە كىرىشىڭ ئۇچۇن، دەرھال ئىمان ئېيتىپ مۇسۇلمان بولغىن!

ئەبۇسۇفيان دەسلەپتە بىرئاز دېلىغۇل بولۇپ، نېمە قىلارىنى بىلمەي تەمتىرەپ قالغان بولسىمۇ، لېكىن ئاخىردا قەتئىي نىيەتكە كېلىپ:

— لائىلەھە ئىللەللا مۇھەممەدەن روسۇللاللا[1]، — دېدى.

روسۇللاللانىڭ يۈزى ۋىللىدە ئېچىلدى، ئاببباسنىڭ يۈزىگىمۇ كۈلكە يۈگۈردى. ئاندىن ئاببباس پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ تاپشۇرۇقى بويىچە ئەبۇسۇفيانغا تاھارەت ئېلىشنى، نامار ئوقۇشنى ۋە ئىسلام دىنىنىڭ ئەھكاملىرىنى ئۆگىتىشكە باشلىدى.

ئاببباس روسۇللاللانىڭ ئالدىغا كېلىپ:

— ئى روسۇللا، مەن ئەبۇسۇفيانىنى چۇشىنىمەن، ئۇ شۆھرەتپەرەس، يۈز - ئابرۇيىنى ياخشى كۆرىدۇ، ئىسلام دىنى تېخى ئۇنىڭ قەلبىدە يىلتىز تارتمىدى. شۇڭا ئۇنىڭ نام - شۆھرەت جەھەتتىكى تەلىپىنى قاندۇرساڭ. مۇشۇنداق قىلساق، ئۇنىڭ قەلبىدە ئىسلام دىنىغا بولغان ئېتىقادىنى تېخىمۇ مۇستەھكەملىگىلى بولىدۇ.

— ياخشى، مېنىڭ بۇيرۇقۇمنى جاكارلاڭلار، مەن مەككىگە كىرگەندە، كىم ئەبۇسۇفيانىنىڭ ئۆيىگە كىرىۋالسا، شۇ ئامان قالسۇن؛ ئۆزىنىڭ ئۆيىگە كىرىۋالغانلارمۇ ئامان قالسۇن؛

www.alma.cn

① ئاللادىن باشقا چوقۇنىدىغان مەبۇد يوق، مۇھەممەد ئاللانىڭ ئەلچىسىدۇر.

مەسچىتكە كىرىۋالغانلارمۇ ئامان قالسۇن ، — دېدى روسۇللا .
ئەبۇسۇفيان روسۇللانىڭ بۇ گەپلىرىنى ئاڭلاپ دەرھال مەككىگە قايتتى . ئۇ ئاتقا مىنىپ مەككىنىڭ چوڭ ـ كىچىك كوچىلىرىدا :
— ئى قۇرەيش قەبىلىداشلىرىم ، مۇھەممەدنىڭ زور قوشۇنى شەھەرگە كىرىدۇ ، ئۇنىڭغا قارشىلىق كۆرسىتىش بىھۇدە ئاۋارىچىلىكتۇر . دەرھال ئۆزۈڭلارنى چەتكە ئېلىڭلار ! مېنىڭ ئۆيۈمگە كىرىۋالغانلارغا زىيان ـ زەخمەت يەتمەيدۇ ، بىخەتەرلىكى كاپالەتلىك بولىدۇ ، — دەپ توۋلىدى .
قۇرەيشلەر شۇئان ساراسىمگە چۈشۈپ ، ئالاقزادە بولۇشتى . ئۇلار ئەبۇسۇفياننىڭ چۆرىسىگە ئولىشىپ :
— سېنىڭ ئۆيۈڭگە قانچىلىك ئادەم سىغاتتى ؟ بىز شۇنچە كۆپ ئادەم قانداق قىلىمىز ؟ — دەپ سورىدى .
ئۇ يەنە :
— ئۆزۈڭنىڭ ئۆيىگە كىرىۋالغانلارمۇ ئامان قالىدۇ ، مەسچىتكە كىرىۋالغانلارمۇ ئامان قالىدۇ ، — دەپ توۋلىدى . شۇنىڭ بىلەن كىشىلەر ئارقا ـ ئارقىدىن يۈگۈرۈشۈپ مەسچىتكە ۋە ئۆز ئۆيلىرىگە كىرىپ يوشۇرۇنۇۋالدى .
روسۇللا زور قوشۇننى يېتەكلەپ ھەيۋەت بىلەن مەككە شەھىرىگە كىرىپ ، ھېچقانداق قارشىلىققا ئۇچرىمايلا مەككە شەھىرىنى فەتھى قىلدى . ئۇ ئات ئۈستىدە خۇشال كېتىۋېتىپ مۇنۇ ئايەتنى ئوقۇدى :
«ئاللا سېنىڭ ئىلگىرىكى ۋە كەلگۈسىدىكى سەۋەنلىكلىرىڭنى مەغپىرەت قىلىش ، ساڭا بولغان پەزلى ـ مەرھىمىتىنى ئورۇندىش ئۈچۈن ، ساڭا بىر خىل روشەن غەلىبە ئاتا قىلدى ۋە توغرا يول كۆرسەتتى . ئاللا ساڭا كۈچلۈك ياردەم بېرىدۇ . ئۇ مۆمىنلەرنىڭ ئېتىقادىنى كۈچەيتىش — ئالەمدىكى ھەممە قوشۇن ئاللاغىلا مەنسۇپ ، ئاللا ھەممىنى بىلىپ تۇرغۇچى ۋە ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچى — مۆمىن ۋە مۆمىنلەرنى جەننەتكە كىرگۈزۈپ ، مەڭگۈ

شۇ يەردە تۇرغۇزۇش ھەمدە ئۇلارنىڭ گۈناھىنى ئەپۇ قىلىش ئۈچۈن ، مۇمىنلەرنىڭ قەلبىگە ئېغىر - بېسىقلىقنى ئورناتتى . ئاللانىڭ قارىشىچە ، بۇ ئۇلۇغ مۇۋەپپەقىيەتتۇر ، ئۇ بۇنىڭ بىلەن مۇناپىق ئەر - ئاياللارنى ، شۇنىڭدەك ئاللا ھەققىدە يامان غەرەزدە بولغان كىشىلەرنى جازالايدۇ ، كۈلپەتلىك تەقدىرنى ئۇلارغىلا بېرىدۇ . ئاللا ئۇلارنى ئەيىبلەيدۇ ، ئۇلاردىن بىزار بولىدۇ ھەمدە ئۇلار ئۈچۈن دوزاخ تەييارلاپ قويىدۇ ، بۇ ناھايىتى يامان جايدۇر ! ئالەمدىكى قوشۇن ئاللاغىلا مەنسۇپ . ئاللا ھەممىگە قادىر ، ئاللا ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر . »

روسۇلىللا پۈتۈن شەھەرنى كۆزدىن كەچۈرۈپ چىقتى . ئۆيلىرىگە ۋە مەسچىتكە كىرىپ يوشۇرۇنۇۋالغان قۇرەيشلەر مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنى كۆرگۈسى ۋە ئۇنىڭ نېمىلەرنى دەيدىغانلىقىنى ئاڭلاپ باققۇسى كېلەتتى .

دەل مۇشۇ قۇرەيشلەر مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنى مەككىدىن چىقىرىۋەتكەن ، ئۇلارغا ھۇجۇم قىلغان ۋە زىيانكەشلىك قىلغانىدى . لېكىن ، بۇگۈنكى كۈندە بولسا ئۇلار قايتىپ كەلدى ، بەلكى غەلىبىلىك ھالدا قايتىپ كەلدى . بۇنداق ئەھۋالدا ، قۇرەيشلەر مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۆزلىرىگە قانداق مۇئامىلە قىلىدىغانلىقىنى بىلىشكە بەكمۇ تەقەززا ئىدى .

روسۇلىللا بىر مەسچىتنىڭ سىرتىدا تۇرۇپ ، ئۇنىڭ ئىچىگە يوشۇرۇنۇۋالغانلارغا : «ئى قۇرەيش جامائەسى ، قورقماڭلار ، چاپسان چىقىڭلار ! » دەپ توۋلىدى . ئۇلار مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ بىر - بىرلەپ چىقىشتى . روسۇلىللا ئۇلارغا :

— سىلەر مېنى بىزگە قانداق مۇئامىلە قىلاركىن دەپ ئويلاۋاتىسىلەر ، شۇنداقمۇ ؟ — دېدى .

— بىز سېنىڭ قېرىنداشلارچە مۇئامىلە قىلىشىڭغا — دېيىشتى ئۇلار .

— توغرا ئېيتتىڭلار ، — دېدى روسۇلىللا كۈلۈپ ، — ھازىر

مەن شۇنى جاكارلايمەنكى ، ھەممىگلار ئازاد ، بىرىگلار ، ئۆيۇگلەرگە قايتىگلار !

كىشىلەر روسۇلىللانىڭ بۇ گېپىنى ئاڭلاپ خاتىرجەم بولۇپ ، ئۇنىڭ مەرد ۋە كۆڭۈل ـ كۆكسى كەڭ ئىكەنلىكىنى ھېس قىلىشقان ھالدا شادلىنىپ ئۆيلىرىگە قايتىشتى .

www.alma.cn

سېغىنىش كۈنى

غالىبىيەت بىلەن مەغلۇبىيەت ئارىلىقىدا تۇرۇۋاتقان مۇسۇلمانلار

دورەيىد ئىبن سىممە خۇزائە قەبىلىسىدە كۆپ جەڭلەرنى بېشىدىن كەچۈرۈپ ئۆزۈن سىنالغان ، مول ئۇرۇش تەجرىبىسىگە ئىگە ، تاكتىكىلىق كىشى ئىدى . ئەپسۇسكى ، ئۇ قېرىپ ئاجىزلاپ قالغانىدى . شۇڭا ، ھازىر ئۇ قەبىلە باشلىقى بولمىسىمۇ ، ئۇنىڭ قوۋمىغا چارە ـ تەدبىر كۆرسىتىشتەك ئېغىر ۋەزىپىنى زىممىسىگە ئالالىغۇدەك ئادەم بولمىغاچقا ، قەبىلىنىڭ چوڭ ئىشلىرىنى يەنىلا ئۆزى بەلگىلەيتتى .

بىر كۈنى كېچىدە ، قەبىلىدىكى بەزى ئادەملەر ئۇشتۇمتۇت ئۇنى يۆلەپ كاجۇغا سالدى ـ دە ، تۆگىنى يېتىلەپ يولغا چىقتى ، بۇنىڭدىن ھەيران بولغان دورەيد ئىبن سىممە ئۇلاردىن :

— بىز نەگە بارماقچى؟ نېمە ئۈچۈن قۇلىقىمغا تۆگىلەرنىڭ ھۆركىرىشى ، ئېشەكلەرنىڭ ھاڭرىشى ، قوي ـ ئۆچكىلەرنىڭ مەرەشلىرى ۋە بالىلارنىڭ قىيا ـ چىيالىرى ئاڭلىنىدۇ؟ — دەپ سورىدى .

— مالىك ئىبن ئەۋف نەسرى قەبىلىدىكىلەرنى باشلاپ جەڭگە بارماقچى بولۇۋاتىدۇ ، — دەپ جاۋاب بەردى ئۇنىڭ ھەمراھلىرى ، — قوشۇننىڭ كەينىدە ئاياللار ۋە بالىلار ئەگىشىپ كېلىۋاتىدۇ ، ئۇلار تېخى بىر قىسىم مال ـ مۈلكىنىمۇ ئېلىۋالدى .

دورەيىد ئىبن سىممە بۇ گەپنى ئاڭلاپ قاتتىق ئاچچىقلىنىپ :

— بۇ نېمىدېگەن ھاماقەتلىك ، ئۇرۇشقىمۇ ئۇششاق بالىلارنى

www.tarim.cn

ئېلىپ بارغان بارمۇ؟ ئۇ نېمىشقا مەن بىلەن مەسلىھەتلەشمەيدىكەن؟ سىلەر مېنى دەرھال ئۇنىڭ قېشىغا ئېلىپ بېرىڭلار، ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشۈم كېرەك، — دەپ ۋارقىرىدى. شۇنىڭ بىلەن بىر ياش خىزمەتكار ئۇنىڭ تۆگىسىنى يېتىلەپ مالىكنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى.

— ھەي مالىك، — دېدى دورەيد ئىبن سىممە، — ھازىر سەن قەبىلىگە باشلىق بولۇپ قالدىڭ. قېنى، ماڭا ئېيتقىنا، نېمە ئۈچۈن قەبىلىدىكىلەرنىڭ ھەممىسنى يىغىسەن؟

— مەن ئۇلارنى مۇھەممەد بىلەن جەڭ قىلىشقا ئېلىپ بارىمەن، — دېدى مالىك، — ماڭا مەلۇم، مۇھەممەد مۇسۇلمانلار زور قوشۇنىنى باشلاپ بېرىپ مەككىنى ئاسانلا فەتھى قىلدى، شەھەرگە كىرىشتە ھېچقانداق قارشىلىققا ئۇچرىمىدى. قۇرەيشلەر تەسلىم بولدى، تىز پۈكتى. ئۇلار ئەمدى مۇھەممەدكە ئېگىلىپ تەزىم قىلىدىغان قۇل بولۇشقىلا مەجبۇر. بۇنداق ئەھۋالدا، ئەگەر بىز مۇھەممەدكە ھۇجۇم قىلمايدىغان بولساق، ئۇلار بىزگە تېزلا ھۇجۇم قىلىشى مۇمكىن. ئەگەر بىز تەييارلىق كۆرمەيدىغان بولساق، ئۇزۇنغا قالماي نەسرى، ھاۋازىن، سەقىف قاتارلىق قەبىلىلەر ئارقا - ئارقىدىن تەسلىم بولۇشى مۇمكىن. مۇشۇنداق بولسا، مۇھەممەد پۈتۈن ئەرەبلەرنىڭ پادىشاھى بولۇپ قالىدۇ. شۇڭا مەن ئۇ ئۆزىنى مۇستەھكەملىۋالغۇچە ياكى بىزگە ھۇجۇم قىلغۇچە ئارىلىقتا ھۇجۇمغا ئۆتۈپ، ئالدىن مۇشت ئېتىۋالغىنىمىز ياخشى، دەپ قارار قىلغانىدىم.

— جەڭ مەيدانىغا ئاتلانماقچى بولغان بولساڭ، نېمە ئۈچۈن ئايالىلار، بالىلار، ئېشەك ۋە قوي - ئۆچكىلەرنى بىللە ئېلىپ بارىسەن؟

— مەن بىز مەغلۇپ بولۇپ قالارمىزمىكىن، دەپ ئەنسىرىدىم، چۈنكى بىزنىڭ ئادەملىرىمىز ئاز، مۇھەممەدنىڭ ئادەملىرى كۆپ، مەن قوۋممىزدىكى بارلىق ئايالىلار، بالا - چاقىلار ۋە مال - مۈلۈكنى ئېلىپ چىقسام، قوۋممىزدىكىلەر

سەپىنىڭ ئالدىدا دۇشمەننى باتۇرلۇق بىلەن قىرىدۇ ، ئالغا باسىدۇكى ، ئارقىغا چېكىنمەيدۇ ، غەلىبە قىلىدۇكى ، مەغلۇپ بولمايدۇ ، چۈنكى چېكىنىش ۋە مەغلۇپ بولۇش ئۇلارنىڭ خوتۇن ، بالا ـ چاقلىرىنىڭ ئۆلۈشىدىن ۋە مال ـ مۈلۈكلىرىنىڭ زىيانغا ئۇچرىشىدىن دېرەك بېرىدۇ . شۇڭا ئۇلار خوتۇن ، بالا ـ چاقلىرىنى ۋە مال ـ مۈلكىنى قوغداش ئۈچۈن ئۆزىنى ئۇنتۇغان ھالدا جان تىكىپ ئۇرۇش قىلىدۇ ـ دە ، غەلىبە قىلىشىمىزغا ئىشەنچ تۇغۇلىدۇ .

— ئى مالىك ، — دېدى دورەيد بېشىنى چايقاپ ، — بۇ غەلىبە قىلىش يولى ئەمەس ، خوتۇن ، بالا ـ چاقلارنى ئېلىپ مۇشۇنداق ھالەتتە ئۇرۇشقا بارساڭ ، ئەسكەرلىرىڭنىڭ روھىغا ئىلھام بېرەلمەيسەن . ئۇنىڭ ئۈستىگە مەغلۇپ بولۇپ قالساڭ ، پۈتۈن قوۋمىڭدىكىلەرنىڭ ھەممىسى مۇھەممەد تەرىپىدىن قىرىلىپ تۈگەيدۇ .

— سەن ياشىنىپ قالدىڭ ، كاللاڭمۇ كارغا كەلمەس بولۇپ قالدى . بۇ ئىشلار ئۈستىدە باش قاتۇرۇپ يۈرمىگىن . بىزنى پىلان تۈزۈپ ھەربىكەت قىلغىلى قويغىن ! — دېدى مالىك . ئۇ سۆزىنى تۈگىتىپلا كېشىلەر ئارىسىغا كىرىپ ، — ھوي خۇزائە قەبىلىسىدىكى قېرىنداشلار ، ئالدىڭلاردا ئىككى يول تۇرۇپتۇ ، بىرى ، ماڭا ئەگىشىپ مېڭىش . يەنە بىرى ، ماڭا ئەگەشمەسلىك . ماڭا ئەگەشمىگەنلەر شەمشىرىمنىڭ بىسىنى سىناپ باقسۇن .

— ئى مالىك ، ھەممىمىز ساڭا ئەگىشىمىز ، قېنى قارار قىلغىن ! — دەپ جاۋاب بېرىشتى مەيداندا تۇرغانلارنىڭ ھەممىسى .

بۇ خەۋەر مەككىگە تېزلا يېتىپ باردى . روسۇلىللا مەدىنىگە قايتىش تەييارلىقىدا ئىدى ، ئۇ مالىك ئىبن ئەۋف نەسىرىنىڭ خۇزائە قەبىلىسىدىكى ئادەملەرنى توپلاپ ۋە سەقىف ، نەسرى ، ھاۋازىن قاتارلىق قەبىلىلەر بىلەن بىرلىشىپ ، ئۆزى بىلەن ئۇرۇشماقچى بولغانلىقىدىن خەۋەر تاپتى .

روسۇلىللا دەرھال مۇسۇلمانلارغا ئېگەرنى ئاتتىن ئالماي ،

قىلىچنى قىنىغا سالماي مالىكنىڭ قوشۇنىغا زەربە بېرىشكە تەق تۇرۇش توغرىسىدا بۇيرۇق چۈشۈردى .

مۇسۇلمانلار روسۇللاللانىڭ چاقىرىقىغا قىزغىن ئاۋاز قوشتى . ئۇلار بۇنىڭ ئەرەبلەر ئارا ئاخىرقى ئېلىشىش بولىدىغانلىقىنى ، شۇنداقلا مۇشرىكلار ئورنىتىپ قويغان ئاخىرقى مىخنىڭ قومۇرۇپ تاشلىنىشى ئىكەنلىكىنى بىلەتتى . مۇسۇلمانلار زور قوشۇنى ناھايىتى تېز تەشكىللەندى ، ئۇلارنىڭ ئون مىڭى روسۇللالا بىلەن بىللە مەدىنىدىن كەلگەنلەر ئىدى . روسۇللالا مەككىگە كەلگەندىن كېيىن ، جايلاردىن كېلىپ تەسلىم بولغانلاردىن يەنە ئىككى مىڭ كىشىمۇ بار ئىدى . بۇ سان ناھايىتى كۆپ بولۇپ ، كىشىنىڭ ئاپىرىن ئوقۇشىغا ۋە ئېتىبارلىنىشىغا ئەرزىيىتتى . ئەينى چاغدا ، روسۇللالا مەككىدىن چىققاندا ، ئۆزى يالغۇز بىرلا كىشى ئىدى ، ئەمدىلىكتە ئۇ قۇمدەك كۆپ قوشۇنغا قوماندانلىق قىلىۋاتاتتى .

لېكىن ، ئاللانىڭ ياردىمى بولمىسا ، ئادەم ھەرقانچە كۆپ بولغان بىلەنمۇ بىكار ئىدى . شۇ نەرسە كىشىلەرنىڭ ئېسىدىكى ، مۇسۇلمانلارنىڭمۇ گۇللەنگەن دەۋرى بولۇپ ئۆتكەن ، ئادەم كۆپ بولسا كۈچ كۆپ بولاتتى ، لېكىن ئۇلار بەدرى غازىتىدا قاتتىق مەغلۇبىيەتكە ئۇچرىغانىدى . شۇڭا ، بارلىق تۆھپە پۇتۇنلەي ئاللاغا مەنسۇپ ، مۇسۇلمانلارنىڭ بېشىدىن ئۆتكەن كۆپ ئىشلار ئۇلارنىڭ ئاللاغا بولغان ئېتىقادىنى تېخىمۇ كۈچەيتىپ ، ئۇلارنى ئاللا ئۈچۈن جاپاغا چىداپ جەڭ قىلىدىغان قەتئىي نىيەتكە كەلتۈردى .

روسۇللالا ئاۋۋال ھۇجۇمغا ئۆتۈشنى قارار قىلدى . ئۇ مۇسۇلمانلار زور قوشۇننىنى قارا ئۇغۇ كېچىدە ئاتلىنىشقا بۇيرۇدى . مۇسۇلمانلار ھونەين[1] جىلغىسىغا كەلگەندە ، ئۇشتۇمتۇت خۇزائە قوشۇنى ۋە باشقا بەزى مۇشرىكلارنىڭ ئالدىن يوشۇرۇنغان بۆكتۈرمە ئەسكەرلىرىگە دۇچ كەلدى .

مۇسۇلمان قوشۇنلىرى يېتىپ كەلگەندە ئۇلار بىرلا چۈقان كۆتۈرۈپ ھۇجۇمغا ئۆتتى ـ دە ، مۇسۇلمانلار سېپىنى ئۇشتۇمتۇت

www.alma.cn

① ھونەين — جاي ئىسمى ، مەككە بىلەن تائىف ئارىلىقىدا .

قالايمىقانلاشتۇرۇۋەتتى .

بۇ چاغ قاپقاراڭغۇ كېچە بولۇپ ھېچ نەرسىنى پەرق ئەتكىلى بولمايتتى . مۇسۇلمانلار ئۆز بىلەن دۇشمەننى پەرق ئېتەلمەي ، بىر - بىرىنى قىرىشقا باشلىدى . روسۇللىلا قېچىردىن چۇشمەي : «قېرىنداشلار ، ھولۇقماڭلار ! مېنىڭ قېشىمغا چاپسان كېلىڭلار ، مەن ئاللانىڭ ئەلچىسى ، مەن مۇھەممەد ئىبن ئابدۇللا !» دەپ توۋلىسىمۇ ، ھېچكىمنىڭ قۇلىقىغا گەپ كىرمەيتتى . كۆپ قېتىم توۋلىغاندىن كېيىن ، ئەبۇبەكرى ، ئۆمەر ، ئەلى ۋە ئاببباس قاتارلىق ئاز سانىدىكى كىشىلەرلا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ يېنىغا كەلدى .

بۇ چاغدا ئەبۇسۇفيانمۇ قالايمىقانلىشىپ كەتكەن قوشۇنلار ئىچىدە يۈرەتتى . ئۇ مۇسۇلمانلارنىڭ مەغلۇبىيىتىدىن خۇشال بولۇپ ئىچىدىكى غەزىپىنى ئاشكارىلاپ :

— مۇسۇلمانلارنىڭ مەغلۇبىيىتى بۇنىڭ بىلەنلا تۈگىمەيدۇ ، ئۇلار ئاخىر دېگىزغىچە قوغلىۋېتىلىدۇ ، — دېدى . كەلدە ئىبن خېلىل يان تەرەپتە ئەبۇسۇفياننىڭ گېپىگە ماسلىشىپ :

— مانا ئەمدى مۇھەممەدنىڭ سېھرى ئاقمايدىغان بولدى ، — دېدى .

روسۇللىلا ئاببباسنى قېشىغا چاقىرىپ ، ئۇنىڭغا ئەسارلارنى توۋلاشنى بۇيرۇدى . ئاببباس :

— ھوي ئەسارلار ! سىلەر قەيەردە ؟ روسۇللىلا سىلەرنى چاقىرىۋاتىدۇ ! — دەپ توۋلىدى . ئۇنىڭ جاراڭلىق ئاۋازى ئەسارلارغا ئاڭلىنىپ تەسىر قىلدى - دە ، ئۇلار دەرھال ئاۋاز قوشۇپ :

— ئى روسۇللىلا ، بىز سېنىڭ يېنىڭدا ، سەن ئۈچۈن جېنىمىز پىدا ! — دەپ توۋلاشتى . ئەسارلار ۋە بارلىق مۇسۇلمانلار روسۇللىلانىڭ ئەتراپىغا تېز توپلاندى . ئەگەر ئاللا مۇسۇلمانلارنىڭ ئۆتكۈزگەن مەغرۇرلىنىش خاتالىقىغا ئاگاھلاندۇرۇش بەردى دېيىلسە ئاللا ھازىر ئۇلارغا ئىشەنچ ۋە كۈچ - قۇۋۋەت بېرىپ ، ئۇلارنى قايتىدىن ئۇيۇشتۇردى . روسۇللىلا قوشۇننى قايتىدىن

رەتلەپ ، مۇشرىكلارغا قارشى قايتۇرما ھۇجۇمغا ئۆتتى ، خۇزائە قەبىلىسىدىكىلەر ۋە ئۇلارنىڭ ئىتتىپاقچىلىرى مۇسۇلمانلارنىڭ قۇدرەتلىك ھۇجۇمى ئاستىدا ئۇلارغا نۇرغۇن غەنىيمەتلەرنى قالدۇرۇپ قېچىشقا مەجبۇر بولدى . ئاللا مۇسۇلمانلارنى قىيىن ئەھۋالدىن قۇتۇلدۇرۇپ ، مەغلۇبىيەتتىن غەلىبىگە يۈزلەندۇردى . بارلىق تۆھپە پۈتۈنلەي ئاللاغا مەنسۇپتۇر .

www.alma.cn

قوشۇندىن قاچقان ئۇچ كىشى

خۇزائىلەر مەغلۇپ بولغاندىن كېيىن ، ئاللانىڭ ئەلچىسى مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام بىر قىسىم كىشىلەرنى مەككىنى ساقلاشقا قالدۇرۇپ ، ئۆزى زور قوشۇننى يېتەكلەپ مەدىنە شەھىرىگە قايتتى .

ئۇزلۇكسىز ئۇياق - بۇياقتا يۇرۇش قىلىش ۋە غازات قىلىش ئارقىسىدا ، مۇسۇلمانلارنىڭ ئىقتىسادى ئاجىزلاپ ، تۇرمۇشى قىيىنلاشقاندى . لېكىن ئۇلار كەلگۈسىدىن ئۈمىد كۈتەتتى ، يېقىن كەلگۈسىدە بەختلىك تۇرمۇش كەچۈرەلەيمىز دېگەن ئۈمىدتە ئىدى . ئۇلار گۈزەل تۇرمۇشقا ئىنتىزار بولۇش بىلەن بىللە ، يەنە دەرھال خاتىرجەم ئورۇنلىشىشنى ۋە ئەمدى ھەممىلا يەرگە تەڭ قاتراپ يۇرمەسلىكنى تېخىمۇ ئۈمىد قىلىشاتتى .

ئەمەلىيەت ئۇلارنىڭ ئارزۇسىدەك بولمىدى . ئۇلار بىردىنلا روسۇللاللانىڭ ھەممىنى سەپەرۋەر قىلىپ ، يېڭى جەڭنى كۈتۈۋېلىشقا تەييارلىنىش توغرىسىدىكى بۇيرۇقىدىن ۋاقىپلاندى . روسۇلىللا ئۇلارغا :

— بارلىق پۇل ۋە مېلىڭلارنى چىقىرىپ غازات قىلىڭلار ! پۇلى بارلار پۇل ، ئادىمى بارلار ئادەم چىقارسۇن ، بىز ۋىزانتىيىدىكى يۇنانلىقلار بىلەن جەڭ قىلىمىز ، بۇ جەڭدە ھېچقايسىڭلار ئارقىدا قالماسلىقىڭلار كېرەك ، — دېدى .

مۇسۇلمانلار روسۇللاللانىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ بىرئاز گاڭگىراپ قېلىشتى . ئۇلار : جەڭنى ئەمدىلا تۈگىتىپ بولساق ، يەنە نېمىشقا ئۇرۇش قىلدىغاندىمىز ؟ روسۇللاللا قانداق ئويلىدىكىنە ؟

ئۇلار ۋىزانتىيىدىكى يۇنانلىقلارنىڭ قوشۇن توپلاپ

مۇسۇلمانلارغا تۆيۈقسىز زەربە بېرىشكە ھازىرلىنىۋاتقانلىقىنى بىلمەيتتى . شۇڭا ، روسۇللا ئۇلارغا تاقابىل تۇرۇش يۈزىسىدىن مۇسۇلمانلارنى جەڭگە پۈختا تەييارلىنىشقا چاقىرغانىدى .

روسۇللا مالىيە ۋە ماددىي كۈچ ئىنتايىن قىيىن ئەھۋالدا جەڭگە تەييارلىق قىلىش چاقىرىقىنى چىقاردى . گەرچە مۇسۇلمانلار بۇ جەڭ تەييارلىقىنى تازا چۈشىنىپ كېتەلمىسىمۇ ، لېكىن ئۇلار يەنىلا ئاللاغا ۋە روسۇللاغا بولغان چەكسىز سادىقلىقى بىلەن بۇ چاقىرىققا جىددىي ئاۋاز قوشتى . ئاخىرەتتە جەننەتكە كىرىش ، ئاللانى رازى قىلىش يولىدا ئۇلار مەيلى قىش ياكى ياز بولسۇن ، سەپەرگە ئاتلىنىۋېرەتتى . چاقىرىقنى روسۇللا چىقارغانىدى . مۇسۇلمانلار بۇنىڭغا مۇتلەق ئىتائەت قىلاتتى ، چۈنكى ئۇلار ھەممىدە روسۇللاللانىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىغا بويسۇناتتى . ئۇلار روسۇللاللانىڭ ئۆزلىرىنى ئاچ ـ يالىڭاچ قويمايدىغانلىقىنى بىلەتتى . شۇڭا ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ بارچە پۇل ۋە مال ـ مۈلۈكلىرىنى روسۇللاللاغا ھەدىيە قىلدى .

لېكىن ، بەزى مۇناپىقلار روسۇللاللانىڭ غازات قىلىش توغرىسىدا چىقارغان چاقىرىقىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ، مۇسۇلمانلارنىڭ ماددىي جەھەتتە قىينىچىلىققا دۇچ كەلگەنلىكىدىن پايدىلىنىپ ، ھەدەپ ئۈمىدسىزلىك كەيپىياتى پەيدا قىلدى . لېكىن ، مۇسۇلمانلارنىڭ نۇرغۇن پۇل ۋە مال ـ مۈلۈكلىرىنى ئۆزلۈكىدىن ئىئانە قىلغانلىقى مۇناپىقلارنىڭ مۇسۇلمان ئەسكەرلەرنىڭ جاسارىتىنى يېمىرىپ تاشلاش ۋە قوشۇننىڭ ئىرادىسىنى تەۋرىتىشكە ئۇرۇنۇش يولىدىكى سۇيىقەستىنىڭ ئەمەلگە ئېشىشىغا ئىمكانىيەت بەرمىدى .

جەڭگە قاتناشماقچى بولغان مۇسۇلمانلار زور قوشۇنى قۇملۇققا توپلاندى ، ئۇلار يەڭلىرىنى شىمايلاپ تەق بولۇپ تۇرۇشاتتى ، ھەربىر كىشىنىڭ كۆرەش ئىرادىسى ئۇرغۇيتتى . شۇ ئارىدا تۆت كىشىنىڭ قوشۇندىن غىپپىدىلا قېچىپ كەتتى . كىشىلەر بۇ تۆت كىشىنىڭ قېچىپ كەتكىنىدىن بەكمۇ ھەيران بولۇشتى ، چۈنكى

www.alma.cn

ئۇلار ئەزەلدىن ئاللاغا ۋە روسۇلىللاغا ئىنتايىن سادىق بولۇپ كەلگەنىدى . قوشۇندىن قاچقان بۇ تۆت كىشى : كەئىب ئىبن مالىك ، ئەبۇ خەيسەمە سالىم ئىبن ئەۋف ، ھىلال ئىبن ئۇمەييە ، مىراھ ئىبن رەبىلار ئىدى .

ئەبۇ خەيسەمە قوشۇندىن ئايرىلغاندىن كېيىن ئائىلىسىگە قايتىپ كەتتى . ئۇنىڭ ئىككى خوتۇنى باغچىسىدىكى ساتمىسىدا سەگىدەپ ئولتۇراتتى . ئۇلار ئۇنىڭ قايتىپ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ ، دەررۇ يەرگە سۇ سەپتى ، سوغۇق سۇ ۋە تاماق ھازىرلىدى . ئۇ سايىدە ئولتۇرۇپ ، جانغا راھەت غۇر ـ غۇر شامالدىن ھۇزۇرلاندى ، ئۇنىڭ ئىككى خوتۇنى ئۇنىڭ ئەتراپىدا پايپىتەك بولۇپ يۇرۇشەتتى ، ئۇلار ھەرقاچان ئۇنىڭ تاپشۇرۇقلىرىنى بەجا كەلتۈرۈشكە ۋە ئۇنىڭدىن خەۋەر ئېلىشقا تەييار ئىدى . ئەبۇ خەيسەمە بۇ ھالدىن ناھايىتى مەمنۇن بولدى . لېكىن شۇئان ئۇ يەنە روسۇلىللا ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ شۇ تاپتا قۇملۇقتا ئاچلىق ۋە ئۇسسۇزلۇقتا جاپا تارتىۋاتقانلىقىنى ئويلىدى ـ دە ، بۇنى كۆز ئالدىدىكى بىلەن بىر قۇر سېلىشتۇرۇپ كۆرۈپ ئۆزى بىلەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئاسمان بىلەن زېمىندەك پەرق بارلىقىنى ھېس قىلدى . ئۇ ئۆزىنىڭ زور قوشۇندىن خۇپىيانە قېچىپ كەتكەنلىكىگە پۇشايمان يەپ بىئارام بولدى .

ئۇ كۆڭلىدە : «روسۇلىللا شۇ تاپتا ئوتتەك قىزىق ئاپتاپتا جاپا چېكىۋاتىدۇ ، مەن بولسام دەرەخ سايىسىدە سەگىدەپ ئولتۇرۇۋاتىمەن ، ئالدىمدىكى داستىخاندا نازۇنېمەتلەر تۇرۇپتۇ ، ئايالىلىرىم ئىككى تەرىپىمدە تۇرۇپ مەندىن خەۋەر ئالماقتا ، بۇ نېمىدېگەن ئادالەتسىزلىك ـ ھە ! » دەپ ئويلىدى ـ دە ، ئىككى خوتۇنىغا :

— ئاللاغا قەسەمكى ، مەن ھېچقايسىڭلارنىڭ ئۆيىگە كىرمەيمەن ، روسۇلىللانىڭ قېشىغا بارىمەن ، — دەپلا ئۇزۇقلىرىنى ئېلىپ تۇرغىسىگە مىنىپ ، روسۇلىللانىڭ قوشۇنىغا يېتىشۇېلىش ئۈچۈن يۇرۇپ كەتتى .

قالغان ئۇچ قاچقۇن — كەئسب ، مىراره ۋە ھىلالمۇ قوشۇندىن ئايرىلغىنىغا پۇشايمان قىلىشقان بولسىمۇ ، لېكىن ئۇلار قوشۇنغا قايتىپ بېرىشتىن ئىككىلىنەتتى . ئۇلار مەدىنىگە قايتقاندىن كېيىن ، كۈندۈزلىرى كوچىلاردا ئايلىنىپ يۈردى . كوچىدا ئۇلارغا مۇناپىقلار بىلەن مېيىپلاردىن باشقا ئادەم ئۇچرىمىدى . جەڭگە قاتناشالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام بىلەن بىللە جەڭگە چىقىپ كەتكەنىدى . سەپتىن قېپقالغان بۇ ئۇچەيلەن بىئارام بولۇشاتتى . چۈنكى ئۇلار مۇناپىقلاردىن ئەمەس ، ئۇنىڭ ئۈستىگە تېنى ساغلام ئىدى ، ناۋادا ئۇلار روسۇلىللانىڭ قېشىغا قايتىپ بارسا ، نېمە ئۈچۈن قوشۇندىن ئايرىلىپ كەتكەنلىكىگە سەۋەب كۆرسىتىپ بېرەلمەيتتى . شۇڭا ئۇلار ئەتىگەندىن ـ كەچكىچە قايغۇرۇپ يۇرەتتى ، كېچىلىرى خاتىرجەم ئۇخلىيالمايتتى ، گېلىدىن تاماق ئۆتمەيتتى .

روسۇلىللا جەڭ مەيدانىدىن مەدىنىگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن ، ئاۋۋال مەسچىتكە كىرىپ نامار ئوقۇدى ، ئاندىن كىشىلەرنى قوبۇل قىلىشقا باشلىدى .

قوشۇندىن قېپقالغان ئۇچەيلەن پەيغەمبىرىمىزنىڭ ئالدىغا كىردى ، ئۆزلىرىنىڭ قوشۇندىن قېپقالغانلىقىغا سەۋەب كۆرسەتتى ، ئۆزلىرىنىڭ يەنىلا ئاللاغا سادىق ئىكەنلىكىنى بىلدۈرمەكچى بولۇشتى . پەيغەمبىرىم ئۇلارغا كۆپ سۆزلىمەسلىكنى ، ئاللانىڭ قىلنى قىرىق يارىدىغانلىقىنى ئېيتتى ، ئاندىن ئەيىبلەش تەلەپپۇزىدا كەئىبكە :

— نېمىشقا سەنمۇ قوشۇندىن ئايرىلىپ كەتتىڭ ؟ ئاللا ئۈچۈن ئاخىرغىچە جەڭ قىلىمەن دەپ قەسەم بەرگەن ئەمەسمىدىڭ ؟ — دېدى .

— ئى روسۇلىللا ، ئاللا بىلەن قەسەمكى ، ئەگەر سەندىن باشقا ئادەمنىڭ ئالدىدا بولغان بولسام ، چوقۇم نۇرغۇن باھانە ـ سەۋەبلەر بىلەن ئۆزۈمنى ئاقلىغان بولاتتىم ، لېكىن سېنىڭ ئالدىڭدا مەن بۇنداق قىلالمايمەن . ناۋادا مەن يالغان گەپ قىلىپ سېنىڭ ئەپۇ

قىلىشىڭغا ۋە ئىشەنچىڭگە ئېرىشسەممۇ ، ئاللا مېنى ئەپۇ قىلمايدۇ ، شۇڭا مەن ئۆزۈمنى ئاقلىمايمەن ، — دېدى كەئىب .

— ئۇنداق بولسا ، ئاللانىڭ ھۆكمىنى كۈتكىن ! — دېدى پەيغەمبىرىم .

روسۇلىللا مىراره بىلەن ھىلالغىمۇ كەئىبكە ئېيتقاندەك گەپلەرنى قىلىپ :

— سىلەرنىڭ تەقدىرىڭلارغا ئاللا بىرنېمە دېسۇن ! — دېدى .

روسۇلىللا قوشۇندىن قېيىقالغان بۇ ئۈچ كىشىنى كىشىلەر بىلەن ئارىلىشىش ۋە سۆزلىشىشتىن چەكلىدى ، ئۇلارنى جازالاشنى ياكى ئەپۇ قىلىشنى ئاللاغا تاپشۇردى .

شۇنىڭدىن كېيىن ، قوشۇندىن قېيىقالغان بۇ ئۈچ كىشى ئىنتايىن يېتىم ھالغا چۈشۈپ قالدى . روسۇلىللا ئۇلارغا سالقىن مۇئامىلە قىلدى ؛ كىشىلەر ئۇلارنى كۆزگە ئىلمىدى ، ئۇلارنىڭ يۈرەكلىرى سىقىلىپ بەكمۇ ئازابلاندى .

مىراره بىلەن ھىلال ئۆيلىرىدە دائىم زار ـ زار يىغلاپ قايغۇرغان ھالدا ئاللانىڭ ھۆكمىنى كۈتۈشتى .

كەئىب ياش بولغاچقا ، كوچىلارغا چىقىپ ئۇياق ـ بۇياققا قاراپ يۈرەتتى ، كوچىلاردا ئۇزۇلمەي كېتىۋاتقان كىشىلەرنىڭ نۇرغۇنلىرىنى تونۇسىمۇ ، ھېچكىم ئۇنىڭ بىلەن سالاملاشمايتتى ، ھەتتا ئۇنىڭغا قاراپمۇ قويمايتتى . ئۇ كىشىلەرنىڭ كەينىدىن مەسچىتكە بېرىپ نامازغا ئوقۇپ بولغاندىن كېيىن ، روسۇلىللانىڭ ئالدىغا تىنچلىق سوراش ئۈچۈن بارماقچى بولدىيۇ ، لېكىن بارايمۇ ، بارمايمۇ دەپ دېلىغۇل بولۇپ تۇرۇپ قالدى ، ئاخىر بارماسلىق قارارىغا كەلدى .

كەئىب بېشى قېتىپ تۇرغاندا ، بىردىنلا بىر نەۋره ئىنىسى ئەبۇقەتاده بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىنىڭ يېقىن ئىكەنلىكى ئېسىگە كەلدى ـ ده ، ئۇنىڭ ئۆيىگە باردى ، ئەبۇقەتاده بىلەن كۆرۈشۈپ تىنچلىق سورىدى ، لېكىن ئەبۇقەتاده لام ـ جىم دېمىدى .

— ئى ئەبۇقەتاده ، ئاللا بىلەن قەسەمكى ، مەن ئاللانى ۋە

ئۇنىڭ ئەلچىسىنى قىزغىن سۆيىمەن ! — دېدى كەئىب . ئەبۇقەتادە يەنىلا ئونچىقمىدى . كەئىب سۆزىنى يەنە تەكرارلىدى .

— نېمە ئىش ئىكەنلىكىنى چۈشەندۈرۈشۈڭ ھاجەتسىز ، بۇ ئاللا ۋە ئۇنىڭ ئەلچىسىگە ئايان ، — دېدى ئەبۇقەتادە ۋە شۇئان ئۆيدىن چىقىپ كەتتى .

كەئىبمۇ بىر نەۋرە ئىنىسىنىڭ ئۆيىدىن چىقىپ كېتىشكە مەجبۇر بولۇپ ، كوچىلاردا ئايلىنىپ يۈردى . سۈرىيىدىن كەلگەن نەبىت قوۋمىدىكى بىر ئادەم توساتتىن ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ :

— كەئىب دېگەن سەن بولامسەن ؟ — دەپ سورىدى . كەئىب بۇ يوچۇن ئادەمنىڭ ئۆزىنى قانداق تونۇپ قالغانلىقىغا بەكمۇ ھەيران قالدى .

— مەن سېنى باشقىلارنىڭ كۆرسىتىپ قويۇشى بىلەن تاپتىم ، — دېدى ھېلىقى ئادەم ۋە سۆزلەۋېتىپ يېنىدىن تاۋارغا ئورالغان بىر پارچە خەتنى ئېلىپ ئۇنىڭغا بەردى . كەئىب خەتنى ئېچىپ قارىدى ، بۇ پادىشاھ غەسسانىنىڭ ئۇنىڭغا يازغان خېتى بولۇپ ، خەتتە : «مەن خوجايىنىڭنىڭ ساڭا سالقىن قاراپ ، سەندىن ئەتەي يىراقلاشقانلىقىدىن خەۋەر تاپتىم . ھازىر سەن ناھايىتى غېرىبسىنىپ قاپسەن ، مەن سەندىن ئالاھىدە ھال سورايمەن ۋە سەندىن ئىسلام دىنىغا ئېتىقاد قىلىشتىن ۋاز كېچىپ ، خرىستىئان دىنىمىزغا ئېتىقاد قىلىشىڭنى ئۈمىد قىلىمەن ! بىز ھەرقاچان سېنىڭ كېلىشىڭنى قارشى ئالىمىز » دەپ يېزىلغانىدى .

كەئىب خەتنى ئوقۇپ بولۇپ ، غەزەپلەنگەن ھالدا :

— مەن كەئىب ھەرقانچە پەس بولۇپ كەتسەمۇ ، كىشىلەر مېنى ھەرقانچە كۆزگە ئىلمىسىمۇ ، ئىسلام دىنىغا بولغان ئېتىقادىمنى ئۆزگەرتمەيمەن ! دېدى ـ دە ، ھېلىقى ئادەمنىڭ ئالدىدا خەتنى كۆيدۈرۈۋەتتى .

قىرىق كۈن ئۆتۈپ كەتتى ، قوشۇندىن قېچىپقالغان ئۇچ كىشى توغرۇلۇق رەسۇلىللاغا تېخىچە ئاللادىن بىرەر بېشارەت بولمىدى . شۇڭا ئۇلارغا ھۆكۈم قىلغىلى بولمايتتى . ئاللانىڭ بېشارىتىنى

كۆتۈش ئۇچۇن قىرىق كۈندىن كېيىنمۇ روسۇللا ئۇلارنى كىشلەر بىلەن ئارىلىشىشتىن چەكلىدى ، يەنە خوتۇنلىرى بىلەنمۇ ئارىلاشماسلىقنى بۇيرۇدى .

ھىلالنىڭ ئايالى ئۆزىنىڭمۇ ئېرى بىلەن ئۇچراشماسلىق توغرىسىدىكى خەۋەرنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ، روسۇللانىڭ ئالدىغا كىرىپ :

— ئى پەيغەمبىرىم ، ھىلال ياشانغان ، تېنى ئاجىز ئادەم ، ئۇنىڭ يېنىدا تۇرۇپ خەۋەر ئېلىشىمغا رۇخسەت قىلارسەنمۇ ؟ — دېدى .

— مەن قارشى تۇرمايمەن ، لېكىن ئۇ ساڭا يېقىنلاشمىسۇن ، — دېدى روسۇللا .

— ئۇ ئۆز ئەھۋالى بىلەن قېلىپ يىغىسىنى يىغلاپ بولالمايۋاتسا ، نەدىمۇ ساڭا يېقىنلاشقۇدەك ھالى بولسۇن !

روسۇللا كەئىبنى ئايالى بىلەن ئايرىۋەتكەندە ، كەئىب :

— ماڭا ئۇنىڭ خېتىنى بېرىۋەتكىن دېمەكچىمۇ ياكى باشقا ئىلاج قىلغىن دېمەكچىمۇ ؟ — دەپ سورىدى .

— مەن سېنى ئۇنىڭدىن بىر مەزگىل ئايرىلىپ تۇرۇپ ، ئاللاغا تەقۋادارلىقىڭنى بىلدۈرگىن دېمەكچىمەن ، مۇشۇنداق قىلساڭ ، ئاللا سېنىڭ ئىشىڭ ھەققىدە بالدۇرراق بېشارەت بېرىدۇ ، — دېدى روسۇللا .

كەئىبنىڭ بەزى ئۇرۇق ـ تۇغقان ، دوست ـ يارەنلىرى :

— ھىلالنىڭ خوتۇنى ئېرىدىن خەۋەر ئېلىش ھەققىدە روسۇللادىن رۇخسەت ئاپتۇ ، سېنىڭ خوتۇنۇڭمۇ شۇنداق قىلسۇن ! — دېيىشتى .

— مەن ياش ، مەندىن خەۋەر ئېلىشنىڭ ھاجىتى يوق ، — دەپ جاۋاب بەردى كەئىب . شۇنداق قىلىپ ئۇ خوتۇنى بىلەن ۋاقتىنچە ئايرىلىپ تۇردى .

قىلوشۇندىن قېچىپ قالغان ئۇچ كىشىنىڭ ئىشى ھەل بولماي ئېسىلىپ تۇرىۋەردى . روسۇللا كىشىلەرنى ئۇلار بىلەن

سۆزلىشىشتىن ۋە ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىنى ئۇلارغا يېقىنلىشىشتىن چەكلىدى . بۇ ئەھۋال ئەللىك كۈن داۋام قىلدى . ئەللىك كۈن ئۆتكەندىن كېيىن ، پەيغەمبىرىمىز بامدات نامىزىنى ئەمدىلا ئوقۇپ بولۇشىغا ، بىردىنلا بېشى ئېغىرلاشقاندەك بولدى ، بۇ ئۇنىڭغا ئاللادىن ۋەھىي كېلىدىغانلىقىنىڭ بەلگىسى ئىدى . شۇڭا ئۇ دەرھال يېتىۋالدى . ئارىدىن ئانچە ئۆتمەيلا ، ئۇ خۇشال بولغان ھالدا جامائەت ئالدىغا كېلىپ جاكارلىدى :

— كەئىسىب ، مىراره ۋە ھىلالنىڭ توۋىسىنى ئاللا قوبۇل قىلدى ، سىلەر بېرىپ ئۇلارنى تەبرىكلەڭلار .

سۆز تۈگىشىگىلا ، كىشىلەر قوشۇندىن قېيىقالغان بۇ ئۇچ كىشىنىڭ قېشىغا بەس - بەس بىلەن يۈگۈرۈشۈپ باردى .

بەزى خەۋەرچىلەر كەئىب ئايرىلىپ تۇرغان جايغا ئاتلىق كېلىپ ، ئۇنىڭ كىيىم - كېچەكلىرىنى ئالماشتۇرۇپ ، ئۇنى روسۇلىللانىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى . روسۇلىللا ئۇنى يېنىغا ئولتۇرغۇزدى . بۇ چاغدا ، روسۇلىللانىڭ ئەتراپى ئادەملەر بىلەن لىق تولغانىدى . روسۇلىللا كەئىبكە :

— مەن سېنى تەبرىكلەيمەن ، ھاياتىڭدىكى ئەڭ خۇشاللىق ۋاقىتىنىڭ يېتىپ كەلگەنلىكىنى تەبرىكلەيمەن . ئاللا گۇۋاھكى ، سەن ئۇنىڭغا سادىق ئىكەنسەن ، — دېدى . ئارقىدىنلا ، ھىلال ۋە مىراره‌مۇ يېتىپ كېلىشتى . روسۇلىللا كۆپچىلىككە قاراپ مۇنۇ ئايەتنى ئۇنلۇك ئوقۇدى : «ئاللا پەيغەمبەرنىڭ ھەم قىيىنچىلىق چاغلاردا ئۇنىڭغا ئەگەشكەن مۇھاجىرلار ۋە ئەنسارلارنىڭ توۋا قىلىشىغا رۇخسەت قىلدى . ئەينى چاغدا ، ئۇلار ئارىسىدىكى بىر قىسىم كىشىلەرنىڭ نىيىتى بۇزۇلغاندىن كېيىن ، ئاللا ئۇلارنىڭ توۋا قىلىشىغا رۇخسەت قىلدى ، ئاللا ئۇلارغا كۆيۈندى ، مەرھەمەت قىلدى ، ئۇ ئاشۇ ئۈچ كىشىنىڭ توۋا قىلىشىغا رۇخسەت قىلدى ، ئۇلار ئاللانىڭ ئەمرىنى كۈتتى ، ئۇلارغا كەڭ زېمىن تار تۇيۇلدى ، يۈرەكلىرى سىقىلدى . ئۇلار ئاللانىڭ غەزىپىدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن ، ئاللاغا توۋا قىلىشتىن باشقا يول يوق ئىكەنلىكىنى بىلدى .

www.alima.cn

شۇنىڭدىن كېيىن ئاللا ئۇلارنىڭ يېڭىۋاشتىن ئادەم بولۇشى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ توۋۇسىغا رۇخسەت قىلدى . ئاللا ئەڭ مەغپىرەت قىلغۇچى ۋە ئەڭ مېھرىباندۇر . »

www.alma.cn

كىشىلەرگە زىيانلىق مەسچىت

تۇن قاراڭغۇسى بىلەن قاپلانغان مەدىنە شەھىرىدە جىمجىتلىق ھۆكۈم سۈرمەكتە ئىدى . كىشىلەر ئاللىقاچان شېرىن ئۇيقۇغا چۆمگەن ، لېكىن بىر ئۆيدە ئۆي ئىگىسى تېخىچە ئالدىراش ئىش بىلەن بەند ، بىرقانچە ئادەم بېشىنى بىر يەرگە قىلىپ مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ئۈستىدە غەيۋەت قىلىشماقتا ئىدى .

مۇئەتتەب ئىبن قۇسەير :

— مەن ھەر قېتىم قۇبا مەسچىتى ئالدىدىن ئۆتكىنىمدە غەزەپ ـ نەپرىتىمنى باسالماي قالىمەن . ئاڭلىشىمچە ، بۇ مەسچىتكە مۇھەممەد ئۆل باسقانكەن . ھازىر بۇ مەسچىتكە بېرىپ ناماز ئوقۇيدىغانلار بارغانسېرى ئاۋۇپ كەتتى . مېنىڭ ئۇ مەسچىتنى ھازىرلا بېرىپ چېقىۋەتكۈم كېلىدۇ ، شۇنداق قىلسام ئاندىن غەزىپىم بېسىلاتتى ، — دېدى .

سۇئلەبە ئىبن ھاتەب سۆز ئېلىپ مۇنداق دېدى :

— يالغۇز بىر مەسچىتنى چېقىپ تاشلاش بىلەن مەسىلىنى ھەل قىلغىلى بولامدۇ ؟ مېنىڭچە ، بىزنى تازا ئەندىشىگە سېلىۋاتقىنى مۇھەممەد دەۋەت قىلىۋاتقان ئىسلام دىنى . بۇ دىن خۇددى ئۇرۇقتەك ھەممە يەردە ئۇنمەكتە ، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچىلار بارغانسېرى ئاۋۇماقتا . بىلالنىڭ كانىيى يىرتىلغۇدەك ۋارقىراپ ئەزان ئېيتىۋاتقانلىقىنى ئاڭلىمىدىڭمۇ ؟ كىشىلەر ئۇنىڭ ئېيتقان ئەزىنىنى ئاڭلىغان ھامان خۇددى سەلدەك مەسچىتكە قاراپ ئېقىپ ، بىرىيەرگە توپلىنىپ ، مۇھەممەدنىڭ ۋەز ـ ھەدىسلىرىنى ئاڭلايدۇ . ئۇزۇنغا قالماي ، نۇرغۇن ئادەم ئىسلام دىنى مۇخلىسلىرىدىن بولۇپ قالىدۇ . مۇھەممەد مانا مۇشۇنداق يول بىلەن كىشىلەرنى ئۆز ئەتراپىغا توپلاۋاتىدۇ . مەن كىشىلەرنىڭ

ئۇنىڭ ئەپسانىلىرىگە ئاشۇنداق ئىشىنىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ تۇرۇپ قانداقمۇ غەزەپلەنمەي تۇرالايمەن؟

ۋەدىئە ئىبن ئەمر ئورنىدىن تۇرۇپ دېدى:

— سىلەر دادام ئەمرىنىڭ بىر راھىب ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر، ئۇ مۇھەممەدنى ۋە ئۇنىڭ دەۋەت قىلغان دىنىنى ئەڭ ئۆچ كۆرىدۇ، مۇھەممەدنىڭ پائالىيەتلىرىدىنمۇ قاتتىق ئەنسىرەيدۇ. دادام يېقىندا ۋىزانتىيەدىكى يۇنانلىقلارنىڭ پادىشاھى ھىرەقلۇنىڭ قېشىغا كەتتى. بۇ پادىشاھ خرىستىئان دىنىنىڭ تەقۋا مۇخلىسى بولۇپ، مۇھەممەدنى بەكمۇ ئۆچ كۆرىدۇ. دادام ئۇنىڭغا مۇھەممەدنىڭ پائالىيەتلىرى ۋە مۇسۇلمانلارنىڭ تۇشمۇتۇشتا غەلىبە قىلغانلىقى توغرىسىدىكى ئەھۋاللارنى بايان قىلىپتۇ ھەمدە پادىشاھتىن مۇھەممەدكە ئورتاق قارشى تۇرۇش ئۈچۈن يارەم سوراپتۇ. پادىشاھ بۇنىڭغا ماقۇل بوپتۇ. مەن دادامنىڭ خېتىنى ھېلىلا تاپشۇرۇۋالدىم. ئۇ خەتتە مەدىنىگە تېزلا قايتىپ كېلىدىغانلىقىنى ۋە بىزدىن ئۆزىگە يېقىندىن ماسلىشىشنى ئېيتىپتۇ. بىزنىڭ ئۇنىڭغا ماسلىشىپ قانداق ھەرىكەت قىلىشىمىزغا كەلسەك، بۇ ھەقتە مېنىڭ بىر پىلانىم بار، ئەگەر سىلەر بۇنىڭغا قىزىقمىدىغان بولساڭلار، بۇنى سىلەرگە ئېيتىپ بېرەي.

شۇ مەيداندا تۇرغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭدىن بۇ پىلانىنى تېزرەك ئېيتىپ بېقىشنى تەلەپ قىلدى.

— سىلەرگە مەلۇم، — دېدى ۋەدىئە سۆزىنى باشلاپ، — مۇھەممەد بىز تاقابىل تۇرالمايدىغان كۈچكە ئىگە. ئەگەر بىز ئۇنىڭ بىلەن زورمۇزور ئېلىشىدىغان بولساق، ئۇنىڭغا ھەرگىزمۇ تەڭ كېلەلمەيمىز. يەنە كېلىپ ھازىر ئۇ بىزدىن گۇمانلىنىپ قالدى، بىزنى پايلاپلا يۈرىدۇ. شۇڭا بىز ئۆزىمىزنى نىقابلاپ، ئۇنىڭغا خۇشامەت قىلىش ئارقىلىق ئۇنىڭ ياخشى كۆرۈشى ۋە ئىشەنچىسىگە ئېرىشىشىمىز، ئاندىن ئىشنى باشقىچە توغرىلىشىمىز لازىم. مېنىڭ پىلانىمچە، بىر پارچە كەڭرەك يەر تېپىپ، ئۇ يەرگە چىرايلىق بىر مەسچىت سالايلى، ئارىمىزدىن بىرەيلەننى مەسچىتكە ئىمام

قىلايلى ، ئاندىن بىزمۇ ئۇنىڭ ئىچىگە كىرىپ يالغاندىن نامازئوقۇيلى . مۇھەممەدنىمۇ مەسچىتىمىزگە كېلىپ نامازئوقۇشقا تەكلىپ قىلايلى ، شۇنداق قىلساق ، ئۇ بىزنى ياخشى كۆرىدۇ ، بىزگە ئىشىنىدۇ . ئاندىن بىز ئۇلارنىڭ جامائىتىنى ئاستا ـ ئاستا پارچىلاپ ، مۇسۇلمانلارنىڭ ئىتتىپاقىنى بۇزىمىز ، بەلكى ئۇ مەسچىتىنى دادامنىڭ مۇھەممەدكە قارشى پائالىيەت ئېلىپ بېرىشتىكى بىر مەخپىي ئورۇنغا ئايلاندۇرىمىز . ھازىر مەن مۇجمەئە ئىسمىلىك بىر كىشىنى كۆرسىتىمەن . ئۇ «قۇرئان»نى ئوقۇغان ، ئىسلام دىنىنىڭ قائىدە ـ يوسۇنلىرىنى بىلىدۇ ، ئۇنى ئىمام قىلساق دەيمەن ، قېنى ، سىلەرچە قانداق ؟

سورۇندىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ پىلانىغا قوشۇلىدىغانلىقىنى بىلدۈرۈشتى ۋە دەرھال بۆلۈنۈپ ھەربىرىتەكشۈرۈشتى ، مەسچىت سالىدىغان جايىنىمۇ تاللاشتى ، ماتېرىيال تەييارلاپ ، ئۇل باستى . ئاردىدىن كۆپ ئۆتمەي ، چىرايلىق ياسىداق بىر مەسچىت پۈتۈپ چىقتى .

مەسچىت پۈتكەندىن كېيىن ، ئۇلار مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىغا كەلدى . بۇ چاغدا ، روسۇلىللا قوشۇنلارنى ۋىزانتىيىدىكى يۇنانلىقلارنى يەنە بىر قېتىم جازالاشقا ئېلىپ بارماقچى بولۇۋاتاتتى . كەلگەنلەر روسۇلىللاغا :

— ئى روسۇلىللا ، بىز يېڭىدىن بىر مەسچىت سالدۇق ، ھازىر بىز سىزنى شۇ يەرگە بېرىپ نامازئوقۇشقا تەكلىپ قىلىمىز . بىز يەنە مۇجمەئەنى مەسچىتىنىڭ ئىمامىلىقىغا تەكلىپ قىلدۇق ، ئۇنىڭ «قۇرئان»نى قىرائەت قىلالايدىغانلىقى ، ئىسلام دىنىنىڭ قائىدە ـ يوسۇنلىرىنى پىششىق بىلىدىغانلىقى ساڭا مەلۇم . ئەگەر سەن بىزنىڭ تەكلىپىمىزنى قوبۇل قىلساڭ ، ئۇ چاغدا ، ئۆزىمىزنى چەكسىز بەختلىك ھېس قىلغان بولاتتۇق ، — دېيىشتى .

— مەن ھازىر جەڭگە ئاتلاندىم ، شۇڭا ئۇ يەرگە بارالمايمەن ، قايتىپ كەلگەندىن كېيىن چوقۇم باراي ، — دېدى روسۇلىللا .

روسۇلىللا جەڭنى توگىتىپ ، مەدىنىگە قايتىپ كېلىۋاتقىنىدا ،

www.almu.cn

ئاللا ئۇنىڭغا مۇنۇ ۋەھىينى چۈشۈردى :

«يەنە بەزىلەر مەسچىت سالدى ، ئۇلارنىڭ مەقسىتى ئىناقلىققا توسقۇنلۇق قىلىش ، ئىشەنچسىزلىكنى كۈچەيتىش ، مۇسۇلمانلارنىڭ جامائىتىنى پارچىلاشتىن ئىبارەت . ئۇلار بۇ مەسچىتنى ئىلگىرى ئاللاغا ۋە ئۇنىڭ ئەلچىسىگە قارشى تۇرغان كىشىلەر ئۈچۈن پاناھلىنىش ماكانى قىلدى ، ئۇلار ئاللانى تىلغا ئېلىپ قەسەم بېرىپ : بىزنىڭ مەقسىتىمىز ياخشىلىق قىلىش ، دېيىشى مۇمكىن . ئاللا گۇۋاھلىق بېرىدۇكى ، ئۇلار چوقۇم يالغانچىلاردۇر . سەن ھەرگىز ئۇ مەسچىتكە بېرىپ نامаз ئوقۇما . بىرىنچى كۈندىن باشلاپ ئاللاغا تەقۋادار بولۇشنى ئاساس قىلغان مەسچىت — ھەقىقەتەن سەن نامаз ئوقۇشقا تېخىمۇ ئەرزىيدىغان مەسچىتتۇر . بۇ يەردە نۇرغۇن پاك مۆمىنلەر بار . ئاللا ئۇلارنى ياخشى كۆرىدۇ . ئاللاغا تەقۋادار بولغان ۋە ئاللا ياقتۇرغان مۆمىنلەرگە دۇئا قىلغان ياخشىمۇ ياكى خەتەرلىك يارنىڭ لېۋىگە كېلىپ قالغان ۋە دوزاخقا چۈشۈپ كەتكەن ياخشىمۇ ؟ ئاللا دىيانەتسىز كىشىلەرنى ھىدايەت قىلمايدۇ ، ئۇلارنىڭ يۈرىكى لەختە ـ لەختە بولىمىغۇچە ، ئۇلار سالغان مەسچىت مەڭگۈ ئۇلارنىڭ تۇراقسىزلىقىنىڭ مەنبەسى بولۇپ قالىدۇ ، ئاللا ھەممىنى بىلگۈچى ، ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر . »

روسۇلىللا ئاللانىڭ بېشارىتىدىن بۇ ئادەملەرنىڭ سۇيىقەست ، ھىيلە ـ مىكرىنى بىلمۇالدى ، ئۇلارنىڭ تاتلىق ـ شېرىن سۆزلىرىنىڭ كەينىگە يوشۇرۇنغان خەتەرلىك غەرەزنى كۆرۈۋالدى . ئۇ مەدىنىگە قايتىپ كېلىپلا ، دەرھال ئادەم ئەۋەتىپ بۇ مەسچىتنى كۆيدۈرۈپ تاشلىدى .

مۇئەتتەب ئىبن قۇسەير ۋە ئۇنىڭ شېرىكلىرى مەسچىتنىڭ كۆيدۈرۈپ تاشلانغانلىقىنى كۆرۈپ ، سۇيىقەستىنىڭ مەغلۇپ بولغانلىقىنى بىلدى ، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ سىرىنى ئاللانىڭ ئېچىپ تاشلىغانلىقىنى بىلگىنىدە ، ئىنتايىن غەم ـ قايغۇ ۋە پەرىشانلىق ئىچىدە قالدى .

www.alma.cn

ئىلتىجا

رىجال قەبىلىسىنىڭ باش روھانىيسى ئەبۇ ھارىس ئۆز چاكىرىغا :

— سەن بېرىپ شۇرەھبىلنى چاقىرىپ كەل ، ئۇنىڭ بىلەن مەسلىھەتلىشىدىغان مۇھىم ئىشىم بار ، — دېدى . شۇرەھبىل ئەبۇ ھارىس بىلەن دوست ئىدى ، يەنە كېلىپ ئۇنىڭ ئەقىل كۆرسەتكۈچىسى ئىدى .

چاكار ھايت ـ ھۇيت دېگۈچە شۇرەھبىلنى ئۇنىڭ ئالدىغا باشلاپ كەلدى .

ئەبۇ ھارىس شۇرەھبىلغا دېدى :

— مەن چاتاق ئىشقا دۇچ كەلدىم ، قانداق بىر تەرەپ قىلىشىمنى بىلەلمەيۋاتىمەن ، شۇڭا بۇ ھەقتە سەن بىلەن مەسلىھەتلىشىپ باقاي دېگەنىدىم . بۈگۈن مەن مۇھەممەد ئىبن ئابدۇللانىڭ بىر پارچە خېتىنى تاپشۇرۇۋالدىم ، خەتتە ئۇ مەندىن ئۆزىنىڭ دىنى — ئىسلام دىنىغا ئېتىقاد قىلىشىمنى تەلەپ قىپتۇ . رەت قىلاي دېسەم ، ئۇ مېنى جازالاش ئۈچۈن مەن بىلەن جەڭ قىلىش ياكى مېنى باج ـ خىراج تاپشۇرۇشقا مەجبۇرلىشى مۇمكىن . ھازىر مەن دەككە ـ دۈككە ئىچىدە قالدىم . قانداق قىلىشىمنى بىلەلمەيۋاتىمەن ، بىرەر ئەقىل كۆرسەتسەڭ ، قانداق ؟

— كەچۈرگىن . يارىدەم قىلغۇم بولسىمۇ ، قولۇمدىن كەلمەيدۇ ، — دېدى شۇرەھبىل ، — ئەگەر بۇ كىچىك ئىش بولسىدى ، بىرنېمە دېسەم بولاتتى ، بۇنداق چوڭ ئىشقا بىرنېمە دېيەلمەيمەن . ئاللا ئىسمائىلنىڭ ئەۋلادلىرىنى پال سالالايدىغان ، ئالدىنئالا ھۆكۈم قىلالايدىغان قىلىپ يارىتقان ، مەن پالمۇ سالالمايمەن ، ئالدىنئالا ھۆكۈمۇ قىلالمايمەن ، شۇڭا مەن ساڭا

www.kalmadi

یاردەم قىلالمايمەن .

— ئۇنداق بولسا ، سېنى زورلىماي ، باشقىلارنى تېپىپ مەسلىھەتلىشىپ باقاي ، — دېدى ئەبۇ ھارىس .

ئۇ ئۇنى ـ بۇنى تېپىپ مەسلىھەت سورىدى ، ئۇلارنىڭ بەرگەن جاۋابلىرى ئاساسەن شۇرەھبىلىنىڭ بەرگەن جاۋابى بىلەن ئوخشاش بولدى .

باش روھانىي ئەبۇ ھارىس ئۇلاردىن ياخشى مەسلىھەت ئالالمىغاندىن كېيىن ، چاكارلىرىنى داڭ ئۇرۇش ، ئوت يېقىش ، يىرىك يۇڭ رەختنى ئىشىك بېشىغا ئېسىش ئارقىلىق جامائەتكە يېغىلىپ بىرلىكتە مەسلىھەتلىشىدىغان مۇھىم ئىش بارلىقىنى ئۇقتۇرۇشقا بۇيرۇدى . ئىلگىرى ئۇ بىرەر ئىش ئۇستىدە چارە ـ تەدبىر تاپالمىسا ، مۇشۇنداق قىلاتتى .

كىشىلەر داڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ ، يېقىلغان ئوت ۋە ئېسىلغان يىرىك يۇڭ رەختنى كۆرگەندىن كېيىن ، تەرەپ ـ تەرەپتىن يېتىپ كېلىشتى . باش روھانىي ئەبۇ ھارىس ئۇلارغا مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامدىن خەت كەلگەنلىكى توغرىسىدىكى ئىشلارنى جاكارلىدى ۋە كۆپچىلىكتىن قانداق قىلىشنىڭ ئېپى بارلىقىنى سورىدى . ئۇلار كەسكىن مۇزاكىرە قىلىش ئارقىلىق ، ئاخىر مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام بىلەن بىۋاستە سۆھبەتلىشىش ئۈچۈن بىر ۋەكىللەر ئۆمىكى ئەۋەتىشنى ، ۋەكىللەر ئۆمىكى قايتىپ كەلگەندىن كېيىن ئەھۋالغا قاراپ ئىش قىلىشنى قارار قىلىشتى .

شۇرەھبىل باشچىلىقىدىكى ۋەكىللەر ئۆمىكى رېجال قەبىلىسىدىن دەرھال يولغا چىقتى . ئۇلار مەدىنىگە كىرىشكە ئاز قالغاندا ، سەپەر كىيىمىنى سېلىۋېتىپ ، قىممەتلىك قارا يىپەك كىيىملىرىنى كىيىدى ، قوللىرىغا ئۇزۇك سالدى ، ئاندىن شەھەرگە كىرىپ ، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام بىلەن كۆرۈشتى .

مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ئۇلارنى ئىززەت ـ ھۆرمەت بىلەن كۈتۈۋالدى . ئۇلار مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامدىن تىنچ ـ ئامانلىق سورىدى ۋە ئۇنىڭغا سوۋغات ھەدىيە قىلدى . مۇھەممەد

ئەلەيھىسسالام ئۇلارنىڭ سوۋغىتىنى خۇشال قوبۇل قىلدى . ئۆمەك باشلىقى شۇرەھبىل :

— ئى مۇھەممەد ، ساڭا مەلۇم ، مەن خرىستىئان مۇخلىسى ، مەن سىنىڭ پەيغەمبەرلىك سۈپىتىڭ بىلەن بىزنىڭ ئىسا پەيغەمبىرىمىز توغرىسىدىكى قاراشلىرىڭنى ئاڭلاپ بېقىشنى بەكمۇ خالايمەن ، — دېدى .

— مەن ھازىرچە ئىسا توغرىسىدا بىرنېمە دېيەلمەيمەن . سىلەر بۇگۈن مۇشۇ يەردە قونۇپ قېلىڭلار ، ئاللادىن ماڭا بېشارەت بېرىلگەندىن كېيىن ، ئاندىن سىلەرگە ئاللانىڭ ئىساغا قانداق قارايدىغانلىقىنى ئېيتىپ بېرەي ، — دېدى روسۇلىللا .

ئەتىسى سەھەردە ، ئاللا روسۇلىللاغا مۇنۇ بېشارەتنى بەردى :

«ئاللانىڭ قارىشىچە ، ئىسا ئادەم ئەلەيھىسسالامغا ئوخشىشىدۇ . ئاللا ئادەم ئەلەيھىسسالامنى تۇپراقتىن ياراتتى ، ئاندىن ئۇنىڭغا بول دېۋىدى ، ئۇ بولدى . (بۇ) رەببىڭ تەرەپتىن كۆرسىتىلگەن ھەقىقەت ، شۇڭا سەن بۇنىڭغا شەك كەلتۈرمەسلىكىڭ كېرەك . سەن ئىسا توغرۇلۇق ھەقىقىي مەلۇماتقا ئىگە بولغىنىڭدىن كېيىن ، كىمكى سەن بىلەن مۇنازىرىلەشسە ، سەن ئۇلارغا : كېلىڭلار ، ئوغۇللىرىمىزنى ۋە ئوغۇللىرىڭلارنى ، ئاياللىرىمىزنى ۋە ئاياللىرىڭلارنى ، ئۆزلىرىمىزنى ۋە ئۆزلىرىڭلارنى يىغىپ ، ئاللانىڭ لەنىتى يالغانچىلارغا بولسۇن ، دەپ ئاللاغا يالۋۇرۇپ دۇئا قىلايلى ، دېگىن .»

روسۇلىللا شۇرەھبىل ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىغا :

— ئاللانىڭ ئىسا توغرىسىدىكى ھۆكمى چۈشتى ، — دېدى - دە ، ئاللانىڭ بېشارىتىنى ئۇنلۇك ئوقۇپ بەردى ، ئارقىدىن يەنە مۇنداق دېدى :

— ئەگەر سىلەر ئاللانىڭ ھۆكمىگە يەنە گۇمانلانساڭلار ياكى *ئىستائەت قىلمىساڭلار ، ئۇنداقتا ، مۇسۇلمانلار بىلەن* خرىستىئانلارنى بىر يەرگە يىغىپ ، ئاللادىن يالغانچىلارغا لەنەت ياغدۇرۇشنى تەلەپ قىلىڭلار .

www.aimi.cn

— بىز قايتىپ مەسلىھەتلەشكەندىن كېيىن ، ئاخىرقى پىكرىمىزنى ساڭا ئېيتايلى ، — دېدى شۇرەھبىل .

شۇرەھبىل ۋەكىللەر ئۆمىكىدىكى ئادەملەرنى بىر يەرگە يىغىپ ئۇلارغا دېدى :

— مىللەرگە مەلۇم ، مەن ئەزەلدىن يالغان گەپ قىلمايمەن ، مەن مىللەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى ، ھازىرقى ۋەزىيەت بىزگە ئىنتايىن پايدىسىز . مۇھەممەد ھەممە كىشى ئۈمىد باغلايدىغان پادىشاھقا ئايلاندى . بىز ئەرەبلەر ئىچىدە ئۇنىڭغا ئەڭ يېقىن قوشنا . شۇڭا ئۇلارنىڭ زىيانكەشلىكىگە ئۇچرىمايمىز دېيەلمەيمىز ؛ ئەگەر ئۇلار بىلەن توقۇنۇشۇپ قالمىغان بولساق ، مەغلۇپ بولمىز ، ھەتتا ھالاك بولۇپ تۈگىشىمىز .

— ئۇنداق بولسا ، سېنىڭچە قانداق قىلىش كېرەك ؟ — دېيىشتى ۋەكىللەر ئۆمىكىدىكىلەر .

— بىزگە ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىق ئورنىنى ئېتىراپ قىلىش ، ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلمىغانلىقىمىزنى بىلدۈرۈشتىن باشقا يول يوق ، — دېدى شۇرەھبىل ، — مۇشۇنداق قىلغاندىلا ، ئاندىن ئۆزىمىزنى قۇتۇلدۇرالايمىز . مېنىڭچە ، ئۇ ئىشتا ئادىل ئىكەن ، ئۇنىڭغا ئىشەنسەك بولىدۇ .

— ئۇنداق بولسا ، سېنىڭ پىكرىڭچە ئىش قىلايلى ، سەن نېمە دېسەك شۇ ، — دېيىشتى ۋەكىللەر ئۆمىكىدىكىلەر شۇرەھبىلگە ماسلىشىپ .

شۇرەھبىل بۇ ئىشنى قەبىلىدىكىلەر بىلەن مەسلىھەتلىشىپ كۆرۈشنى ئېيتتى .

ئۇ روسۇلىللانىڭ ھۇزۇرىغا كىرىپ :

— بىز ئاخىرقى قارارىمىزنى ساڭا ئېيتايلى ، — دېدى .

— ئاراڭلاردا باشقىچە پىكىر بارمۇ ، يوق ؟ — دەپ سورىدى روسۇلىللا .

مەن تولۇق ھوقۇقلۇق ۋەكىل ، ئۇلار مېنىڭكىنى ئاڭلايدۇ ، — دېدى شۇرەھبىل .

www.alma.cn

— ئۇنداق بولسا ئەتە كەلگىن ! — دېدى روسۇللا .

شۇرەھبىل كېچىلەپ ئۆز قەبىلىسىگە قايتىپ بېرىپ ، قەبىلىدىكىلەر بىلەن مەسلىھەتلەشتى . ئۇ كۆپچىلىككە :

— ھازىر ئالدىمىزدا تاللاشقا تېگىشلىك ئۇچ يول تۇرۇپتۇ ، بىرى ، ئېتىقادىمىزنى ئۆزگەرتىپ ئىسلام دىنىغا بەيئەت قىلىش ؛ بىرى ، مۇھەممەد بىلەن ئۇرۇشۇش ؛ يەنە بىرى ، ئۇنىڭغا باج ـ خىراج تاپشۇرۇش ، — دېدى . كۆپچىلىك بىرىنچى يولنى ، يەنى ئىسلام دىنىغا بەيئەت قىلىشنى رەت قىلدى . ئۇلار ئەگەر ئۇرۇش قىلىمىز دېسەك ، كۆچىمىز يەتمەيدۇ ، شۇڭا ئىككىنچى يولدىمۇ ماڭغىلى بولمايدۇ ؛ ھازىر پەقەت ئۈچىنچى يولنىلا ئويلاشقا بولىدۇ ، دەپ قاراشتى . ئۇلار قانچىلىك باج ـ خىراج تاپشۇرىدىغانلىقىنى سورىدى . شۇرەھبىل مۇنداق دېدى :

— مۇھەممەد ئىككى مىڭ قۇر كىيىم تاپشۇرۇشنى تەلەپ قىلدى ، رەجەپ ئېيىدا مىڭ قۇر كىيىم ، سەپەر ئېيىدا مىڭ قۇر كىيىم تاپشۇرىدىغان بولدۇق . باج ـ خىراج تاپشۇرغاندىن كېيىن مۇھەممەد بىز بىلەن ئىناق ئۆتۈشكە ۋەدە بېرىدىغان بولدى . ئۇ بىزنىڭ ھازىرقى باش ئېپىسكوپىمىزنى ، مىسسىئونېرىمىزنى ، روھانىيىمىزنى ۋە پوپلىرىمىزنى ئەمەلدىن قالدۇرمايدىغان ، ئۇلارنى ئۆز مەنپەئىتىدىن مەھرۇم قىلمايدىغان ، ئۇلارنىڭ ھوقۇقىنى ئاجىزلاشتۇرمايدىغان ، ئىچكى ئىشلىرىمىزغىمۇ ئارىلاشمايدىغان بولدى .

قەبىلىدىكىلەر بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ ، ئۈچىنچى شەرتنى قوبۇل قىلىشقا بولىدۇ ، دەپ قاراشتى . ئۇلار بۇنداق قىلىشنى ئاقىلانىلىك ھەم ئادىللىق ، دېيىشتى . شۇرەھبىل يەنە كېچىلەپ مەدىنىگە قايتىپ بېرىپ ، ئەتىسى ئۆز قارارلىرىنى روسۇللىلاغا يەتكۈزدى . روسۇللىلا رىجال قەبىلىسى بىلەن مەڭگۈ دوستلۇق ئورنىتىشقا ۋەدە بەردى . شۇرەھبىل ۋەكىللەر ئۆمىكىنى باشلاپ قەبىلىگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن ، ھەممەيلەن بىرلىكتە مۇھەممەد ئىبن ئابدۇللاغا مەدھىيە ئوقۇدى .

www.auma.cn

تالاش ـ تارتىش

خەزرەج قەبىلىسىدە ، خەۋلە بىنىتى سۈئلەبە ئىسىملىك قېشى ئورغاقتەك ، كۆزى بۇلاقتەك ، ئەۋرىشىم بويلۇق بىر گۈزەل قىز بار ئىدى . ئۇ ئەۋس ئىبن سامىت بىلەن توي قىلدى . دەسلەپتە ، ئۇلار ئىناق ، تۇرمۇشتا ئىنتايىن بايلىقتا ۋە بەختلىك ئۆتتى . خېلى كۆپ يىللار ئۆتتى ، ئۇلارنىڭ يېشىمۇ چوڭايدى . لېكىن ، خەۋلەنىڭ ھۆسن ـ جامالى ئەينى يىللاردىكىدىن كۆپ ئۆزگەرمىدى .

بىر كۈنى خەۋلە ئىبادەت قىلىۋاتاتتى ، ئېرى ئۇنىڭ دەسلەپتە ئىسلىپتەك تىك تۇرۇپ ، ئاندىن يۈكۈنۈپ سەجدە قىلىۋاتقىنىنى كۆردى . بىر خىل غايىبانە ھاياجان ئۇنى شاللاقلىق قىلىپ ئايالىغا چاقچاق قىلىشقا مەجبۇرلىدى . ئايال دەرھال يىرگىنىپ ئۇنىڭدىن ئۆزىنى قاچۇردى . ئېرى دەسلەپتە ھەيران قالدى ، كېيىن قاتتىق ئاچچىقلاپ ، خوتۇنىغا :

— ھازىردىن ئېتىبارەن سېنىڭ دۇمبەڭ ئانامنىڭ دۇمبىسىگە ئوخشىشىپ قالسۇن ، — دېدى .

جاھىلىيەت دەۋرىدە ئەر خوتۇنىغا : «سېنىڭ دۇمبەڭ ئانامنىڭ دۇمبىسىگە ئوخشىشىپ قالسۇن» دېسە ، بۇ شۇ ئەرنىڭ ئۆز خوتۇنىنى قىلماي ، ئۇنى ئۆز ئانىسىنىڭ ئورنىدا كۆرىدىغانلىقىدىن دېرەك بېرەتتى . ئەر بولغۇچىلار پەقەت خوتۇنىنى قەتئىي تالاق قىلىۋەتمەكچى بولغان چاغدىلا ، ئاندىن بۇ گەپنى ئېغىزدىن چىقىراتتى . خەۋلە ئېرىنىڭ ئۆزىنى تالاق قىلىۋېتىدىغانلىقىنى دەرھال چۈشەندى ـ دە ، كۆپ يىللاردىن بېرى بىللە تۇرمۇش كەچۈرۈپ كەلگەن ئېرىدىن ئايرىلىپ كېتىدىغانلىقىنى ئويلاپ ئىنتايىن ئازابلاندى . خەۋلە روسۇلىللانىڭ ھۇزۇرىغا كېلىپ ، ئۇنىڭغا ئۆزىنىڭ قايغۇ ـ ئەلەملىرىنى دادلاپ ،

روسۇللادىن ئۆزىگە بۇ قېتىم ھالەتتىن قۇتۇلۇشنىڭ يولىنى كۆرسىتىپ بېرىشنى سورىدى .

روسۇللا :

— مەن سېنىڭ ئىشىڭغا ھازىرچە تېخى جاۋاب بېرەلمەيمەن ، — دېدى . روسۇللا ئاللانىڭ ئەلچىسى ، ئۇ ھەرقانداق ئىشقا ھۆكۈم قىلىشتا ، ئاللانىڭ بېشارىتىگە تايىناتتى ، ۋەھالەنكى ، بۇ چاغدا ئۇنىڭغا تېخى بېشارەت نازىل بولمىغانىدى .

خەۋلە تېخىمۇ قايغۇردى ۋە روسۇللاغا يالۋۇرۇپ دېدى :

— ئى ئاللانىڭ ئەلچىسى ، ئېرىم مېنى قويۇۋېتىدىغان بولدى . ئۇ مېنىڭ چىن قەلبىمدىن ياخشى كۆرىدىغان ئادىمىم ۋە بالىلىرىمنىڭ دادىسى ئىدى . مەن سەندىن ئۆتۈنۈپ قالاي ، سەن ئەر ـ خوتۇنلۇقىمىزنىڭ ۋە بالىلىرىمىزنىڭ يۇز ـ خاتىرسى ئۈچۈن ئۇنى ئاشۇنداق قىلماسلىققا كۆندۈرگىن !

روسۇللا ئۇنىڭ سۆزلىرىدىن بۇ ئىشنىڭ تېگىنى بىلسىمۇ ، لېكىن ئۇ بىرنېمە دېيەلمەيتتى ، چۈنكى ئۇنىڭغا بۇ ھەقتە ئاللادىن تېخى بېشارەت بولمىغانىدى ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاللانىڭ بېشارىتى ھەق ـ ناھەقنى ئېنىق ئايرىيدىغان ئاخىرقى ھۆكۈم بولاتتى ، شۇڭا روسۇللا يەنىلا : «مەن سېنىڭ ئىشىڭغا بىرنېمە دېيەلمەيمەن» دېگەن گەپنى تەكرارلىدى .

خەۋلە بېشارەت بەرگۈچىگە ، ئاسمان ـ زېمىننى ياراتقۇچىغا ـ ئۇلۇغ شەپقەتلىك ۋە رەھىملىك ئاللاغا ئىبادەت قىلىپ ، ئۆزىنى قايغۇ ـ ئەلەمدىن قۇتۇلدۇرۇشنى تەلەپ قىلدى .

ئۇ ئۇزاققىچە ئۆرە تۇرۇپ ، تەقۋادارلىق بىلەن ئاللاغا ئىلتىجا قىلدى . روسۇللا ھەر قېتىم ئۇنىڭغا : «مەن سېنىڭ ئىشىڭغا بىر نېمە دېيەلمەيمەن» دېگەندە ، ئۇ ئاللاغا ئىبادەت قىلاتتى ، قايغۇ ـ ئەلەملىرىنى دادلايتتى . ئاخىر ئاسمانىنىڭ دەرۋازىسى ئېچىلدى ، ئاللا ئۇنىڭ دەردۇ ئەلەملىرىنى ئاڭلىدى .

روسۇللا بىردىنلا بېھوش ھالەتكە كىردى ، بۇ ئاللانىڭ ئۇنىڭغا بېشارەت بېرىدىغانلىقىنىڭ شەپىسى ئىدى . بىردەم

ئۆتكەندىن كېيىن ، روسۇلىللا «قۇرئان»نى ياد ئوقۇشقا باشلىدى ، ئارقىدىنلا خۇشال ھالدا خەۋلەگە مۇنداق دېدى :

— ئاللا دادلىغانلىرىڭنى ئاڭلاپتۇ ۋە تەلىپىڭگە ماقۇل بولدى . ھازىردىن باشلاپ ئېرىڭ سېنى خوتۇن قىلىدۇ ، ئەمدى سېنى تاشلىۋەتمەيدۇ . لېكىن ئۇ ئىلگىرىكى خاتالىقلىرىنى تۇگىتىپ سەن بىلەن قايتا ئەپلىشىش ئۈچۈن ، بىر قۇلنى ئازاد قىلىشى شەرت . ناۋادا روزا تۇتالمىسا ، ئاتمىش كەمبەغەلگە بىر كۈنلۈك ئوزۇق يەتكۈزۈپ بېرىسۇن .

روسۇلىللانىڭ بۇ گېپىنى ئاڭلىغان خەۋلەنىڭ يۈزىدە تەبەسسۇم جىلۋىلەندى . ئۇنىڭ ئارزۇسى ئەمەلگە ئاشتى ، تەلىپى قانائەتلەندۈرۈلدى . شۇڭا ئۇ روسۇلىللا بىلەن خۇشال خەيرلەشتى . روسۇلىللا دەرھال ئادەم ئەۋەتىپ ئەۋسنى چاقىرتىپ كېلىپ ، ئۇنىڭدىن :

— سەن نېمە ئىش قىلدىڭ ؟ — دەپ سورىدى .

— مەن شەيتانىنىڭ كەينىگە كىرىپ ئەقلىمدىن ئېزىپ ئەخمىقانە ئىشلارنى قىلىپتىمەن . ئى روسۇلىللا ، سەندە خوتۇنۇمنى قېشىمغا قايتۇرغۇدەك چارە بارمۇ ؟ — دېدى ئەۋس .

— ھە ، چارەم بار ، — دېدى روسۇلىللا ، ئارقىدىنلا ئۇنىڭغا مۇنۇ ئايەتنى ئوقۇپ بەردى :

«ئاللا خوتۇنۇڭنىڭ شىكايىتىنى ئاڭلىدى . ئاللا سىلەر ئىككىڭلارنىڭ مۇنازىرىسىگە قۇلاق سالماقتا ؛ ئاللا ھەقىقەتەن ھەممىنى ئاڭلاپ تۇرغۇچى ۋە ھەممىنى بىلگۈچىدۇر . ئاراڭلاردا خوتۇنىنى ئانىسى قىلىۋالغانلار بار ، ئۇ ئۇنىڭ ئانىسى ئەمەس ؛ ئۇنىڭغا تۇغقان ئۆز ئانىسىدىن باشقا ھېچقانداق ئادەم ئانا بولالمايدۇ . ئۇ ھەقىقەتەن قاباھەت گەپ قىلغان ۋە يالغان سۆزلىگەن ؛ ئاللانىڭ ھەقىقەتەن كەچىمى كەڭ ، ئاللا ھەقىقەتەن مەغپىرەت قىلغۇچىدۇر . خوتۇنىنى ئانىسى دەپ ئاتىغان ، ئاندىن قىلغان كىشىگە توۋا ـ ئىستىغپار ئېيتقۇچىلار تۇۋىسى قوبۇل قىلغۇچە ئارىلىقتا بىر قۇلنى ئازاد قىلىشى كېرەك . بۇ سىلەرنى

ئاگاھلاندۇرۇش ئۇچۇندۇر ، ئاللا سىلەرنىڭ ھەربىكىتىڭلارنى تولۇق بىلىدۇ . قۇلى يوقلار بۇ ئارىلىقتا ئۇدا ئىككى ئايغىچە روزا تۇتۇشى شەرت . روزا تۇتالمايدىغانلار ئاتمىش كەمبەغەلگە بىر كۈنلۈك ئوزۇق يەتكۈزۈپ بېرىشى شەرت . چۈنكى بۇ سىلەرنىڭ ئاللاغا ۋە ئۇنىڭ ئەلچىسىگە بولغان ئېتىقادىڭلارنى بىلدۈرىدۇ . بۇ ئاللانىڭ قانۇنى . بۇنىڭغا ئىشەنمىگەن كىشىلەر قاتتىق ئازابقا قالىدۇ . »

روسۇلىللا ئايەتنى جاراڭلىق ئوقۇپ بولدى ، ئاندىن ئەۋىستىن :

— سەن بىر قۇلنى ئازاد قىلالامسەن ؟ — دەپ سورىدى .

— مېنىڭ قۇلۇم يوق ، — دېدى ئەۋس .

— سەن ئۇدا ئىككى ئاي روزا تۇتالامسەن ؟

— تۇتالمايمەن . مەن بىر كۈن غىزالانمىسام ، كۆزۈمنىڭ كۆرۈش قۇۋۋىتى ئاجىزلاپ كېتىدۇ ، بەلكى ئۆلۈپ كېتىشىممۇ مۇمكىن .

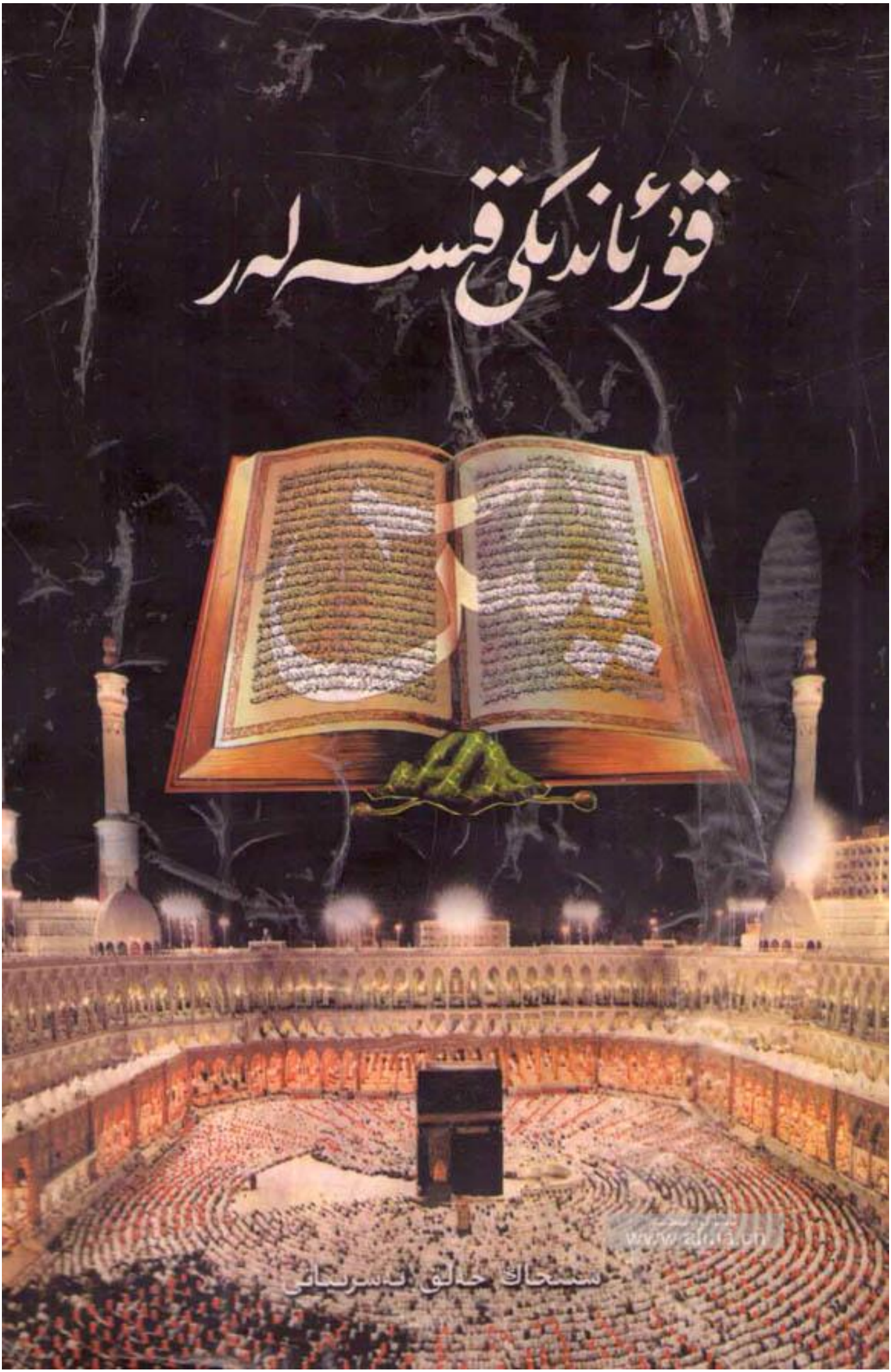
— ئۇنداق بولسا ، ئاتمىش كەمبەغەلگە بىر كۈنلۈك ئوزۇق يەتكۈزۈپ بېرەلەمسەن ؟

— ئەگەر سەن ماڭا ياردەم بەرسەڭ ، شۇنداق قىلالايمەن ، بولمىسا قىلالمايمەن .

شۇنداق قىلىپ روسۇلىللا ئۇنىڭغا ياردەم قولىنى سۇنۇپ ، ئۇنى ئاتمىش كەمبەغەلگە بىر كۈنلۈك ئوزۇق يەتكۈزۈپ بېرەلىگۈدەك ئىمكانىيەتكە ئېرىشتۈردى . شۇنىڭدىن تارتىپ ئۇ خوتۇنى بىلەن يېگى توي قىلىشقان چاغدىكىدەك ئىناق ئۆتتى ، خوتۇنىغا ئىككىنچىلەپ ئانىسىغا مۇئامىلە قىلغاندەك ئەمەس ، بەلكى خوتۇنىدەك مۇئامىلە قىلدى . ئاللا بۇ ئىش ئارقىلىق مۇسۇلمانلارنى جاھىلىيەت زامانىسىدىن قېپقالغان قالاق ئادەتتىن قۇتۇلدۇردى . قاراڭغۇ زۇلمەت ھۆكۈم سۈرۈپ تۇرغان يەرلەرنى ئاخىر ئىسلام دىنىنىڭ نۇرى يورۇتۇپ ، مۇسۇلمانلارنىڭ ئەخلاق پىرىنسىپىدا چوڭقۇر ئۆزگىرىشلەر پەيدا قىلدى . ئاللا ئەڭ مەغپىرەت قىلغۇچى ، ئاللا ئەڭ كۆيۈمچاندۇر .

www.alma.cn

قۇرئاندىكى قىسسىلەر

سۇبھان خالىق ئىسرائىلى

چەكلەش

بارچە ئالىيجاناب پەزىلەت روسۇلىللانىڭ ۋۇجۇدىغا مەركەزلەشكەن . ئۇ مۇسۇلمانلار بىلەن ئاللا ئوتتۇرىسىدا ئالاقىلىشىشنىڭ بەلۋىغى ، دۇنيا جەۋھىرىنىڭ مەنبەسى ، ئالەمدىكى ھەممە شەيئىنىڭ قەلبى ئۇنىڭغا تەلپۈنىدۇ . ئۇ ھەقىقەتەن ھەممە ئادەم ئارزۇ ـ ئۇمىد باغلايدىغان زات .

روسۇلىللا بىلەن ئۇچراشقان كىشىلەردىن ئۇنىڭ خوتۇنلىرى ئۇنىڭ بىلەن ئەڭ يېقىن ئالاقە باغلىغان ھەمدە ئۇنىڭ ئالاھىدە قوغدىشىغا ئېرىشكەن . ئۇلار ئۇنىڭغا چوڭقۇر مۇھەببەت باغلايتتى ، شۇنىڭ بىلەن بىللە ئۇلارنىڭ قەلبىدە يەنە كۇنداشلىق ئوتى يېنىپ تۇراتتى ، پەقەت روسۇلىللاغا يېقىنلاشقاندا ، ئۇلاردىكى بۇنداق ئوت ئاندىن ئۆچەتتى . تارىختىكى ئاياللارنىڭ ھەممىسى شۇنداق ئۆتكەن ، ئۇلارنىڭ دىللىرى سۇنۇق ، مىسكىن ، كۇنلەشكە ئامراق .

روسۇلىللا ئاتا بولۇش سۈپىتى بىلەن ئۆز قىزى زەينەپكە بەكمۇ ئامراق ئىدى ، ھەر قېتىم ئۇنى كۆرگەندە قەلبى شادلىنىپ كېتەتتى ، چۇنكى زەينەپ ئۇنىڭ جانجىگەر قىزى ھەم قەلبىدىكى ئۇمىدى ئىدى . لېكىن ، زەينەپ ۋاپات بولۇپ كەتتى . ئۇ ۋاپات بولغاندىن كېيىن ، روسۇلىللا قايغۇرۇپلا يۈردى . ئۇ قەلبىدىكى قايغۇ ـ ئازابىنى يەڭگىللىتىش ئۈچۈن ، بىر پەرزەنت كۆرۈشنى ئارزۇ قىلاتتى .

روسۇلىللانىڭ يېشى ئاتمىشقا يېقىنلىشىپ ، ھايات چىرىغى ئۆچەي دەپ قالدى . بارلىق ياشانغان كىشىلەرگە ئوخشاش ئۇنىڭ كۆڭلى ھەمىشە سۇنۇق ئۆتەتتى .

مۇسۇلمانلارنىڭ مۇقەۋقىسىنىڭ روسۇلىللاغا ئەۋەتكەن سوۋغاتلىرى ئىچىدە مىسىردىكى قىبتىلاردىن ماريىە ئىسىملىك بىر

قىز بار ئىدى . روسۇلىللا بۇ سوۋغاتنى خۇشال قوبۇل قىلىپ ، ماريىەنى ئەمرىگە ئالدى . روسۇلىللا ماريىە ئۇچۇن مەدىنە شەھەر ئەتراپىدىن ئالاھىدە بىر ئۆي تاپتى . بۇ يەر ياپيېشىل دەرەخلەرنىڭ سايىسى بىلەن قاپلانغان ، مەنزىرىسى گۇزەل بىر جاي ئىدى . ماريىە بۇنىڭدىن ئىنتايىن رازى بولدى .

روسۇلىللا دائىم ماريىەنىڭ ھۇزۇرىغا بېرىپ تۇراتتى . كۆپ ئۆتمەي ، ماريىە ھامىلدار بولدى ، كېيىن بىر ئوغۇل تۇغدى . ئۇلار بالىنىڭ ئىسمىنى ئىبراھىم قويدى . روسۇلىللا ئىبراھىمنى ئالىقىنىدىكى گۆھەر ، دەپ قارايتتى ، بەكمۇ كۆيۈنەتتى . شۇنىڭدىن ئېتىبارەن ، ماريىەنىڭ روسۇلىللانىڭ باشقا خوتۇنلىرى ئىچىدىكى ئورنىمۇ يۇقىرى كۆتۇرۇلدى . روسۇلىللا ماريىەگە تېخىمۇ ھېرىسمەن بولۇپ كەتتى . ماريىە روسۇلىللانىڭ ئەڭ يېقىن خوتۇنلىرىدىن بىرى بولۇپ قالدى . ماريىە نەزەرگە ئىلىنىدىم ، دەپ ھاياجانلىنىپ ، ئاللاغا ئۆزلۇكسىز مەدھىيە ـ سانا ئوقۇيتتى .

روسۇلىللا ھەركۇنى ماريىەنىڭ قېشىغا بېرىپ ئىبراھىمنى يوقلاپ تۇراتتى ، ھەر قېتىم بالىسىنىڭ ساددا تەبەسسۇمىنى كۆرگىنىدە ، ئىچ ـ ئىچىدىن شادلىنىپ كېتەتتى .

بىر كۇنى روسۇلىللا بالىنى كۆتۇرۇپ يەنە بىر خوتۇنى ئائىشەنىڭ ئالدىغا كەلدى . كۇنداشلىقى تۇتقان ئائىشە خاپا بولغاندەك قىلىپ ، روسۇلىللاغا ۋە بالىغا ئىنتايىن سالقىن قارىدى . روسۇلىللانىڭ باشقا خوتۇنلىرىمۇ شۇنداق قىلاتتى . ئۇلار روسۇلىللانىڭ ماريىەنىڭ ئۆيىگە كىرىپ چىقىۋاتقانلىقىنى ۋە ئىبراھىمغا ئامراقلىقى تۇتۇپ كەتكەنلىكىنى چېلىقتۇرغان چاغلىرىدا ، ئۇلارنىڭ قەلبىدە كۇنداشلىق ئوتلىرى لاۋۇلداپ يانىتتى .

روسۇلىللا ئۆزىنىڭ ھەربىر خوتۇنىنى ھۆرمەتلەيتتى ، ئۇلارغا ئېسىل ئۆي ـ جاي ھازىرلاپ بېرەتتى . لېكىن ئۇ خوتۇنلار بۇنىڭغا قانائەت قىلمايتتى . ئۇلار روسۇلىللانىڭ ماريىەنى ياخشى كۆرۇشىدىن قىزغىنىتتى ، شۇڭا ئۇلار خىلمۇخىل چارە ـ تەدبىرلەر

بىلەن روسۇللىلانى خىجىل قىلاتتى ، قەستەن قىينىچىلىق سالاتتى ۋە ئۇنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈرۈپ تۇراتتى .

روسۇللىلا خوتۇنى ھەقسىزلىكنى ئۆيىدە بىر مەزگىل تۇرغىنىدى . بىر كۈنى ، ھەقسىز دادىسىنى كۆرۈپ كەلمەكچى بولدى ، روسۇللىلا ئۇنىڭغا رۇخسەت قىلدى . ھەقسىز بېرىپ كەلگۈچە بولغان ئارىلىقتا ماريىە بۇ ئۆيگە كىرىپ روسۇللىلا بىلەن بىرنەچچە كۈن تۇردى . ھەقسىز قايتىپ كىرىپ ، ئۆز ئۆيىدە ماريىەنىڭ تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ قاتتىق غەزەپلەندى . ماريىە كەتكەندىن كېيىن ، ھەقسىز روسۇللىلانىڭ ئالدىغا كىرىپ :

— مەن تېخى ئۆيۈمگە كىم كەلدىكىن دەپتىمەن ، قارىغىنا سېنى ، نېمە ئىشلارنى قىلغانسەن ؟ — دېدى .

روسۇللىلا بىلەتتىكى ، ئاياللاردىكى بۇنداق كۈنداشلىق ھەقسىزنى بۇ ئىشنى سىرتقا يېيىۋېتىشكە ئۈندەيتتى ، بۇ چوقۇم ئۇنىڭ باشقا خوتۇنلىرىدا ئۇنىڭغا ۋە ماريىەگە بولغان نەپرەتنى قوزغايتتى . روسۇللىلا ھەقسىزنىڭ كۆڭلىنى ئېلىپ ، ئۇنىڭدىن بۇ مەخپىيەتلىكنى ساقلاشنى ئۈمىد قىلدى . ئىككىيلەن ئاخىر بىر كېلىشىم ھاسىل قىلدى : ھەقسىز كۆرگەنلىرىنى باشقىلارغا ئېيتمىسىلا ، روسۇللىلا بۇنىڭدىن كېيىن ماريىەگە يېقىنلاشمايدىغان بولدى . ھەقسىز كېلىشىمگە ئەمەل قىلىشقا ماقۇل بولدى .

لېكىن ، ئاياللارنىڭ تەبىئىتىنى ئۆزگەرتمەك تەس . ئۇلارنىڭ كۈنداشلىقى تۈتۈپ كەتكەن ھامان كۆزىگە ھېچنېمە كۆرۈنمەيدۇ . ھەقسىز بەرگەن ۋەدىسىگە ئەمەل قىلالمىدى . ئۇ بۇ ئىشنى ئائىشەگە ناھايىتى تېزلا ئاشكارىلاپ قويدى . ئارقىدىنلا روسۇللىلانىڭ باشقا خوتۇنلىرىمۇ بىلىپ كەتتى .

شۇنىڭدىن تارتىپ ، ئۇلار ھەر كۈنى روسۇللىلانىڭ ئالدىدا يوق يەردىن ئىش تېپىپ ، جېدەل ـ ماجىرا چىقىرىپ ، ئوغلۇم ساڭا ئېيتاي ، كېلىنىم سەن ئاڭلا ، دېگەندەك ئىشلارنى قىلىدىغان بولدى . روسۇللىلا بۇنىڭغا زادىلا چىدىيالمىدى . ئۇ بۇنداق ئەھۋالنىڭ داۋاملىشىۋېرىشىگە يول قويالمايتتى ، شۇڭا ئۇ ئۇلارنى

مەڭگۈ ئېسىدىن چىقمىغۇدەك ئەدەپلەپ قويۇش قارارىغا كەلدى .

روسۇللالا ئۇلارنىڭ ماجىراسىدىن خالىي بولۇش ۋە ئۇلارنىڭ كۈنلەيدىغان خۇيىنى بېسىقتۇرۇش ئۈچۈن بارلىق خوتۇنلىرى بىلەن بىر ئايغىچە ئايرىلىپ تۇرۇشنى بەلگىلىدى .

ئۇ ئۇستى خورما دەرىخىنىڭ شېخى بىلەن يېپىلغان ، كارىۋاتسىز ، پەقەتلا بىر پارچە بورا سېلىنغلىق بىر كىچىك قازناق ئۆيدە تۇردى . بىر خىزمەتكارنى ئىشىك ئالدىدا تۇرۇپ ، ھېچكىمنى كىرگۈزمەسلىككە تەيىنلىدى . روسۇللالا مۇشۇ خاس ، جىمجىت شارائىتتا ئاللاغا سېغىناتتى ، ئەرەب يېرىم ئارىلىدىكى مۇسۇلمانلارنىڭ ئىشلىرى ئۈستىدە باش قاتۇراتتى .

مۇسۇلمانلار روسۇللالانىڭ ئۆزىنى پىنھان تۇتقانلىقىنى ئاڭلاپ بەكمۇ دىققەت بۆلۈشتى . ئائىشە روسۇللالانىڭ سىرىنى ئاشكارىلاپ قويغاچقا ، روسۇللالا ئۇنىڭ خېتىنى بېرىپتۇ ، روسۇللالا ھەتتا ھەممە خوتۇنىنىڭ خېتىنى بېرىپتۇ ، دەيدىغان ئىغۋالار ناھايىتى تېزلا تارقىدى .

مۇسۇلمانلارنىڭ كۆڭلى دەككە ـ دۈككە بولۇپ ، قاتتىق بىئارامچىلىققا قالدى .

ئۆمەر روسۇللالانى دەرھال تاپماقچى بولۇپ ، روسۇللالا تۇرغان قازناقنىڭ ئالدىغا كەلدى ، خىزمەتكاردىن روسۇللالا بىلەن كۆرۈشمەكچى بولغانلىقىنى يەتكۈزۈپ قويۇشنى تەلەپ قىلدى . خىزمەتكار ئۆيدىن چىقىپ لام ـ جىم دېمەيلا ئىشىك تۈۋىدە ئۆرە تۇردى . ئۆمەر بۇ ئەھۋالنى كۆرۈپ ، روسۇللالانىڭ قوشۇلمىغانلىقىنى بىلدى ـ دە ، ئىشىك تۈۋىدە قاتتىق ئاۋاز بىلەن توۋلاپ ، روسۇللالادىن ئۆزىنى كىرىشكە رۇخسەت قىلىشنى تەلەپ قىلدى . روسۇللالا ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ ئاخىر ماقۇل بولدى . ئۆمەر كىرگەندىن كېيىن ، ئۆي ئىچىگە بىر قۇر سەپسېلىپ ، ئۆي ئىچىدە ھېچنېمە يوقلۇقىنى كۆرۈپ ، ئۆزىنى بېسىۋالالماي ھۆكۈرەپ يىغلاپ سالدى . روسۇللالا ئۇنىڭدىن :

— نېمىگە يىغلايسەن ؟ — دەپ سورىۋىدى . ئۇ :

www.tanha.cn

— سەن بىزدىن ئايرىلغاندىن كېيىن ، مۇسۇلمانلار دەككە ـ دۈككە ئىچىدە قالدى ، — دېدى . روسۇللا مۇلايىملىق بىلەن ئۇنىڭغا تەسەللى بەردى .

ئۆمەر يەنە :

— ئى روسۇللا ، سەن نېمە ئۈچۈن خوتۇن خەقلەرنىڭ ئىشلىرى ئۈستىدە بۇنچە پەرىشان بولىسەن ؟ ئەگەر سەن ئۇلارنى تالاق قىلىۋېتىدىغان بولساڭ ، ئاللا سېنى قوللايدۇ ، ئاللانىڭ ئەلچىلىرى ۋە بارلىق مۆمىنلەرنىڭ ھەممىسى سېنى قوللايدۇ ، — دېدى ، ئارقىدىنلا بەزى ئويلىرىنى بايان قىلدى . ئۇنىڭ سۆزلىرى روسۇلىللانىڭ كۆڭلىنى سەل ئاچتى . ئۇ يەنە روسۇللادىن خوتۇنلىرىنىڭ ئىشلىرى ئۈستىدە پاتراق بىر قارارغا كېلىشنى ، ئۆزىنى پىنھان تۇتماسلىقنى ئۈمىد قىلدى .

روسۇللا ئۆمەرگە ئۆزىنىڭ ھېچقايسى خوتۇنىنى تالاق قىلىۋەتمەسلىكنى ئېيتتى .

ئۆمەر بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ دەرھال مەسچىتكە كەلدى ـ دە ، مۇسۇلمانلارغا قاراپ :

— روسۇللا خوتۇنلىرىنى تالاق قىلماپتۇ ! — دەپ توۋلىدى .

كىشىلەر بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ خاتىرجەم بولدى ۋە بىر ـ بىرىنى تەبرىكلىشىپ ، ئاللاغا ھەمدۇسانالار ئېيتتى .

روسۇللا خوتۇنلىرىنىڭ توۋسىنى قوبۇل قىلغاندىن كېيىن ، ئاللا ئۇنىڭغا مۇنۇ بېشارەتنى بەردى :

«ئى پەيغەمبەر ، ئاللا ساڭا ھالال قىلغان نەرسىنى سەن نېمىشقا ئۆزۈڭچە ھارام قىلىسەن ؟ سەن خوتۇنلىرىڭنىڭ رازىلىقىنى ئىزدەپ ئۇلارغا خۇشامەت قىلامسەن ؟ ئاللا ئەڭ ئەپۇچان ، ئەڭ كۆيۈملۈكتۇر . ئاللا سىلەرگە كاپالەت بېرىش تۈزۈمىنى بەلگىلەپ بەردى ، ئاللا سىلەرنىڭ قوغدىغۇچىڭلاردۇر . ئۇ ھەممىنى بىلگۈچى ۋە ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچى . روسۇل بىر ئېغىز گەپنى ئۆز خوتۇنىغا خوپىيانە ھالدا ئېيتىپ قويدى ، ھەفسە بۇ گەپنى دەرھال باشقىلارغا تارقاتتى . ئاللا پەيغەمبەرگە ئۇنىڭ مەخپىيەتلىكىنى

ئاشكارىلىنىپ قالغانلىقىنى ئۇقتۇردى . پەيغەمبەر شۇنىڭدىن ئېتىبارەن ، بەزى گەپلەرنى خوتۇنىغا دېدى ، بەزى گەپلەرنى بولسا خوتۇنىدىن مەخپىي تۇتتى . پەيغەمبەر بىر قېتىم خوتۇنى بىلەن سۆھبەتلىشىپ ، ئۆز مەخپىيىتىنىڭ ئاشكارىلىنىپ قالغانلىقىنى تىلغا ئالغاندا ، خوتۇنى : بۇ ئىشنى ساڭا كىم ئېيتتى ؟ دەپ سورىدى . پەيغەمبەر : ھەممىنى بىلىپ تۇرغۇچى ۋە ھەممىدىن خەۋەردار بولۇپ تۇرغۇچى رەببىم ئېيتتى ، دېدى ، سىلەر ئىككىڭلار (ئىككى خوتۇننى دېمەكچى) ئاللاغا توۋا - ئىستىغپار ئېيتىڭلار (ئۇنداق قىلىش تېگىشلىك) ، چۈنكى سىلەر ئىككىڭلارنىڭ كۆڭلى ھەقىقەتەن سەل سىڭايان كەتتى ، سىلەر ئىككىڭلار ئۇنىڭغا (روسۇلىللانى دېمەكچى) تاقابىل تۇرماقچى بولدۇڭلار ، ئۇنداق بولسا ، ئاللا ئۇنىڭ قوغدىغۇچىسى ، جىبرىئىل ۋە بەختىيار مۆمىنلەرمۇ ئۇنىڭ قوغدىغۇچىسى ، بۇنىڭدىن باشقا ، مالائىكىلەر ئۇنىڭ ياردەمچىسى . ئۇ سىلەرنى تالاق قىلىپ قويۇۋەتسە ، ئۇنىڭ رەببى ئۇنىڭغا سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا ئۆتىدىغان خوتۇنلارنى ئاتا قىلىدۇ ، بۇ خوتۇنلار رەببىگە مايىل ، مۆمىن ، ئىتائەتچان ، توۋا - ئىستىغپار ئېيتىپ تۇرىدىغان ، رەببىگە سېغىنىدىغان ، روزا تۇتۇشنى داۋاملاشتۇرىدىغان ، قايتا ياراشقان ۋە يېڭىدىن توي قىلغاندەك ئاشۇنداق لەززەت بېرىدىغان خوتۇنلار بولىدۇ . »

www.alma.cn

زەينەپ بىنتى جەھىش

روسۇللىلانىڭ رەپىقىسى خەدىچە روسۇللىلاغا :

— مەن ساڭا ھارىسە قەبىلىسىدىن بىر ياش يىگىتنى ئېلىپ كەلدىم ، ئۇنىڭ ئىسمى زەيىد ، مەن ئۇنى ساڭا قۇللۇققا تۇتتۇم ، — دېدى . روسۇللىلا رەھمەت ئېيتىپ ، خۇشال قوبۇل قىلدى . شۇنىڭدىن ئېتىبارەن ، زەيىد روسۇللىلانىڭ يېنىدا سادىق خىزمەت قىلدى .

ئارىدىن ئۇزۇن ئۆتمەي ، مەككىدىكى ھارىسە قەبىلىسىدىكىلەر زەيىدنى قۇللۇققىتىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن ، ئۇنى تۆلەم بىلەن قايتۇرۇپ ئېلىپ كېتىشكە ئەلچى ئەۋەتتى . روسۇللىلا بۇنى ئاڭلاپ ناھايىتى ئاچچىقلاندى ۋە ئەلچىگە :

— سىلەر ئۇنى ئېلىپ كەتمەكچى بولساڭلار ، ئېلىپ كېتىۋېرىڭلار ، ماڭا سىلەرنىڭ بىر تىيىن پۇلۇڭلار كېرەك ئەمەس ، — دېدى . لېكىن ، زەيىددىن پىكىر ئالغاندا ، ئۇ قايتىپ كەتمەي ، روسۇللىلانىڭ قېشىدا قېلىپ ، روسۇللىلا تۇرۇشلۇق قەبىلىنىڭ ئازاد گەردىنى (ھۆر كىشىسى) بولۇشنى خالايدىغانلىقىنى ئېيتتى . شۇنىڭدىن كېيىن ، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ھۆرمىتى ئۈچۈن ، ئۇنىڭ ئىسمى زەيىدئىبن مۇھەممەد دەپ ئۆزگەرتىلدى .

زەيىد بارا ـ بارا ئۆسۈپ چوڭ بولدى . روسۇللىلا ئۇنىڭغا ئەرەب قىزلىرىدىن بىرنى ئېلىپ بېرىپ ، ئۇنىڭغا ھەمراھ قىلىشنى ئويلىدى .

روسۇللىلا زەيىدكە ناھايىتى ئامراق ئىدى . شۇڭا بىر نەۋرە سىڭلىسى زەينەپنى زەيىد ئۈچۈن چاي ئىچكۈزۈپ قويدى .

روسۇللىلانىڭ بىر نەۋرە ئىنىسى ئابدۇللا ئىبن جەھىش

زەينەپ بىلەن زەيدنىڭ توي ئىشىغا قوشۇلمىدى ، چۈنكى ئۇ زەيدنى ساپ ئەرەب قېنىدىن ئەمەس ، دەپ قارايتتى .

لېكىن ، ئەر ـ ئايال مۇسۇلمانلار ئاللانىڭ ۋە رەسۇلىللانىڭ ئىرادىسىگە خىلاپلىق قىلالمايتتى . شۇڭا ، ئابدۇللا ئىبن جەھىش ئۆز قارىشىنى ئۆزگەرتىشكە ، زەينەپمۇ ئاللانىڭ ۋە رەسۇلىللانىڭ ئىرادىسىگە بويسۇنۇپ زەيد بىلەن توي قىلىشقا مەجبۇر بولدى . تويدىن كېيىن ئۇلارنىڭ تۇرمۇشى ئىنتايىن بايىشات ۋە بەختلىك ئۆتتى .

بىر مەزگىل ئۆتكەندىن كېيىن ، ئاللا بىر ئىش ئارقىلىق دىنىي ئەقىدىنى شەرھلەش ، كىشىلەرنىڭ ئەنئەنىۋى قاراشلىرىنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن ، بەزى قانۇنلارنى تۈزۈپ ، بۇ دۇنيا ۋە ئۇ دۇنيا ھەققىدىكى ھۆكۈمنى چۈشەندۈرمەكچى بولدى . ئەرەبلەرنىڭ ئەنئەنىۋى ئادەتلىرىنى بۆسۈپ تاشلاشقا ، ئۇلاردىكى روھىي كىشەنلەرنى پاچاقلاشقا ۋە ئۇلارنىڭ كونا ئىدىيىلىرىنى چىقىرىپ تاشلاشقا جۈرئەت قىلغىلى بولامدۇ ، يوق ؟ كىشىلەر رەسۇلىللادەك ئاشۇنداق ئالىيجاناب ئورۇنغا يېتەلەمدۇ ، قانداق ؟ ئاللا بۇنىڭ ئۈچۈن تىرىشىدۇ . ئاللا ھەممىگە قادىر ، ھەممىدىن دانادۇر .

ئاللانىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بىلەن زەينەپ بىلەن زەيدنىڭ مۇناسىۋىتى ئىلگىرىكىدەك ئىناق بولماي ، بارغانسېرى سوغۇقلاشتى ، ھەتتا جىدىيلىشىشكە باشلىدى . زەيد رەسۇلىللانىڭ ئالدىغا كېلىپ خوتۇنى زەينەپنى تالاق قىلىۋېتىدىغانلىقىنى ئېيتتى . رەسۇلىللا بۇ گەپنى ئاڭلاپ غەزەپلەنگەن ھالدا :

ـ ئى زەيد ، سەن خوتۇنۇڭنى ئېلىپ قال ، ئاللادىن قورقۇشۇڭ كېرەك ، بىلىشىڭ لازىمكى ، سېنىڭ زەينەپ بىلەن تۇرمۇش قۇرۇشۇڭ ئاللانىڭ بۇيرۇقى بىلەن بولغان . زەينەپ بىلەن ئەپلىشىپ قېلىشىڭ ، ئاللانىڭ ئىرادىسىگە خىلاپلىق قىلماسلىقىڭ ، ئۆزۈڭنىڭ ۋەدىسىگىمۇ خىلاپلىق قىلماسلىقىڭ لازىم ، ـ دېدى .

رەسۇلىللا بۇ گەپلەرنى ناھايىتى ھاياجانلانغان ھالدا ئېيتتى .

چۈنكى ئۇ ئاللانىڭ مۇنۇ ھۆكمىنى بىلەتتى : «مۆمىنلەرگە ئۇلارنىڭ بېقىۋالغان ئوغۇللىرىنىڭ قويۇۋەتكەن خوتۇنلىرىنى نىكاھلاپ ئالسا گۇناھ بولماسلىقى ئۈچۈن ، زەيد زەينەپنى قويۇۋەتكەندىن كېيىن ، ئۇنى ساڭا نىكاھلاپ بەردۇق . »

روسۇلىللا ئاللادىن پاناھ بولۇش ۋە ھېسداشلىق قىلىشنى ، ئەڭ ياخشىمى ، زەيد بىلەن زەينەپنى ئىناق ئۆتكۈزۈشنى تەلەپ قىلىپلا كەلدى . ئاللادىن ئۆز ئىرادىسىنى ئۆزگەرتىپ ، بۇ ھەقتىكى ھۆكۈمنى ئەمەلدىن قالدۇرۇشنى سەممىي ئۆتۈندى ، لېكىن ئاللا قىلغان ھۆكمىنى بىكار قىلىشنى رەت قىلدى ۋە ئۆز ئىرادىسىنى ھەرگىز ئۆزگەرتمەيدىغانلىقىنى بىلدۈردى . ئاللا روسۇلىللاغا بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېدى : «سەن ئاللا ئاشكارىلىماقچى بولغان نەرسىنى كۆڭلۈڭدە يوشۇردۇڭ ، كىشىلەرنىڭ تەنە قىلىشىدىن قورقتۇڭ ، ھالبۇكى ، ئاللادىن قورقۇشۇڭ ئەڭ ھەقلىق ئىدى . »

روسۇلىللا ئاللانىڭ بەرگەن بېشارىتىنى كۆڭلىدە يوشۇرۇپ خالايىققا جاكارلىمىدى . لېكىن ، ئاللا كىمنى يېتەكلىسە ، ئۇ ئازمايدۇ . بۇ ئاللانىڭ ھىدايەت قىلغانلىقى . ئاللادىن قورقۇشۇڭ ئەڭ ھەقلىقتۇر . ئاللا كىمنى غاپىللىققا دۇچار قىلغان بولسا ، شۇنىڭ يول باشلىغۇچىسى بولمايدۇ . ئىسلام دىنى قانۇنىنىڭ مايا كىنى تەكلەش ئۈچۈن ، كىشىلەرنىڭ كونا ئادەت قارىشىغا قارشى تۇرۇش لازىم . كونا ئادەت قارىشى قانۇن تۇرغۇزۇشقا ئاساس بولالمايدۇ . روسۇلىللا كىشىلەرنىڭ كونا ئادەت قارىشىنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن ، ئاللانىڭ ئىرادىسى بويىچە ئىش كۆرۈش قارارىغا كەلدى .

ئاللانىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بىلەن زەينەپ ئاخىر زەيد بىلەن ئاجراشتى ، ئاجراشقاندىن كېيىن ، روسۇلىللا بىلەن تۇرمۇش قۇردى . ئۇ بۇنىڭدىن پەخىرلىنەتتى . ئۇ روسۇلىللانىڭ باشقا خوتۇنلىرىغا : «مېنىڭ تويۇمغا ئاللا ئىگە بولدى ، سىلەرنىڭ تويۇڭلارغا بولسا ئاتا ـ ئاناڭلار ئىگە بولغانىدى» دەيتتى .

روسۇلىللانىڭ زەينەپ بىلەن توي قىلغانلىقى ئەرەبلەردە ئۇزاق

مۇددەت داۋاملىشىپ كەلگەن ئادەتنى ئۆزگەرتتى ، ئىلگىرى ئۇلار ئەرەب قېنىدىن بولمىغان بالىلارنىڭ ۋارىسلىق قىلىش ھوقۇقى ۋە پەرزەنت كۆرۈش ھوقۇقى يوق ، ئەگەر ئۇلار تۇرمۇش قۇرغان بولسا ، ئاجرىشىشقا بولمايدۇ ، دەپ قارىشاتتى . ئۇنىڭ ئۈستىگە بۇنداق قاراش ئۇلارنىڭ كاللىسىدا ناھايىتى چوڭقۇر يىلتىز تارتقانىدى . روسۇلىللا ئەمەلىي ھەرىكىتى بىلەن بۇنداق ئەنئەنىۋى كۆزقاراشلارغا قارشى جەڭ ئېلان قىلدى . ئۇ زەيىدنى ئۆيلەپ قويدى . زەيىد ئاجرىشىشنى تەلەپ قىلغاندا ، روسۇلىللا نەسىھەت بىلەن توستى ، لېكىن نەسىھەت بىلەن توسۇش ئۇنۇم بەرمىگەندە ، ئۇ يەنىلا ئاجرىشىشقا قوشۇلدى .

زەيىد بىلەن زەينەپنىڭ تۇرمۇش قۇرغانلىقى ۋە يەنە ئاجراشقانلىقى توغرىسىدىكى ۋەقە پەس غەرەزلىك بەزى كىشىلەردە غۇلغۇلا پەيدا قىلدى . ئۇلار : زەينەپ زەيىد بىلەن توي قىلىشقا ، روسۇلىللا زەينەپنى قولغا كەلتۈرۈش نىيىتىدە بولدى ، دېيىشتى . لېكىن ، كىشىلەرگە مەلۇمكى ، روسۇلىللا ئەزەلدىن ئاللانىڭ ئىرادىسىگە خىلاپ ئىش قىلمايتتى . ئېلىش نىيىتى بولىدىغان بولسا ، نېمە ئۈچۈن ئۇنى كىچىك ۋاقتىدا ئالماي ، ئەرگە تېگىپ چوكان بولۇپ بولغان چاغدا ئاندىن ئالىدۇ ؟ روسۇلىللا دىنىي ئىشلار ۋە ئۇرۇش بىلەن بەند بولۇپلا كەلگەنىدى . ئۇ خوتۇن - قىزلارغا بېرىلمەيتتى ، ئۇ ئېسىل پەزىلەتلىك زات ئىدى . يەنە كېلىپ ئالالا روسۇلىللانى كىشىلەرگە ئاتا قىلغان تۇرمۇش نېمەتلىرىنى تارتىۋېلىشتىن چەكلەيتتى .

قېنى ، بىز ئۇنىڭ تەبىئىتىگە يەنە بىر نەزەر تاشلاپ باقايلى : ئۇ ئەڭ زېرەك ۋە دانا ، ئەڭ مەرىپەتلىك ۋە بىلىملىك ، ئېسىل ئەخلاقلىق ھەم قەتئىي ئىرادىلىك زات . ئۇ ياش چاغدا ، زەينەپ ئۇنىڭ قوشنىسى بولغانىدى ، لېكىن ئۇ زەينەپنى كۆرسىمۇ كۆرمەسكە سالاتتى ، ئەزەلدىن باشقىچە نىيەتتە بولمايتتى . جاھىلىيەت زامانىسىدا ئۆتكەن چۆلدىكى چەۋەندار ئەنتەرە ئوقۇغان بىر قەسىدىسىدە بۇنداق دېيىلگەن :

كېلىپ قالسا ئالدىمغا قوشنامنىڭ قىزى ،
قارىمايتتىم غايىب بولغۇچە ئۇنىڭ كۆلەڭگىسى .

ئاللا مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنى : «سەن ھەقىقەتەن ئالىيجاناب ، پەزىلەتلىك زات !» دەپ ماختىدى .

www.alma.cn

بۇ كىتاب شىنخۇا نەشرىياتىنىڭ 1983 ـ يىل 3 ـ ئاي 1 ـ نەشرى ، 1984 ـ يىل 12 ـ ئاي 2 ـ باسمىسىغا ئاساسەن تەرجىمە ۋە نەشر قىلىندى .
本书根据新华出版社 1983 年 3 月第 1 版 1984 年 12 月第 2 次印刷本翻译出版。

قۇرئاندىكى قىسسەلەر

ئاپتورى : مۇھەممەد ئەمەد زەئىد موللا (سۇرىيە)
تەرجىمە قىلغۇچى : داۋۇت غازى
مەسئۇل مۇھەررىرى : ئەخمەت ئىمىن
مەسئۇل كوررېكتورلار : ئادالەت مەخسۇت ، ئارزۇگۇل كېرىم
مۇقاۋىسىنى لايىھىلىگۈچى : ئەكبەر سالىھ
نەشر قىلىپ تارقاتقۇچى : شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى
ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 ـ نومۇر
تېلېفون : 0991—2827472
پوچتا نومۇرى : 830001
سانقۇچى : شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شىنخۇا كىتابخانىسى
باسقۇچى : شىنجاڭ شىنخۇا باسما زاۋۇتى
فورماتى : 880×1230 مىللىمېتىر ، 1/32
باسما تاۋىقى : 16
نەشرى : 2000 ـ يىلى 7 ـ ئاي 2 ـ نەشرى
باسمىسى : 2007 ـ يىلى 12 ـ ئاي 2 ـ باسمىسى
تىراژى : 10000—5001
كىتاب نومۇرى : ISBN 978-7-228-00917-6
باھاسى : 32.00 يۈەن

ISBN 978-7-228-00917-6

www.ahnb.cn

定价：32.00元